CUTIA PANDOREI
Matei Trâmbițaș
Pandora - Lefebvre

Cutia Pandorei

Matei Trâmbiţaş

Părinţilor mei care mi-au cerut să fiu în primul rând om!

Villarustica 2002, merişani, 2022

motto: "Căci l-am ales pentru a le porunci copiilor săi şi urmaşilor săi după el să ţină calea Domnului, făcând ceea ce este onest şi drept, pentru ca Domnul să-i dea lui Avraam ceea ce i-a promis." - Geneza 18,19

Introducere

După ce Prometeu l-a imitat pe Zeus creînd el însuși oameni perfecți din lut, oameni cărora le-a dat viață cu razele soarelui şi cărora le-a oferit focul furat de pe Olimp, Zeus s-a simțit jignit de îndrăzneala acestuia și a decis să se răzbune. El l-a pus pe Hefaistos să creeze o cutie în care zeii au depus toate relele: cruzimea (Ares), aroganța (Poseidon), suferința/durerea

(Hefaistos), vanitatea (Hermes), lăcomia și gelozia (Hera), pofta trupească (Afrodita), ura (Artemis) , lăcomia (Atena], bolile (Apollo), lenea (Dionisos), tristețea (Demetra), teama, înșelăciunea și subjugarea muritorilor către zei (Zeus) și, nu în cele din urmă, suferința și moartea (Hades). Doar Hestia sau poate mai probabil Atena,(zeița înțelepciunii) s-a deosebit de ceilalți zei depunând în această cutie Speranța.– *Wikipedia*

Într-un fals acces de bunătate, Zeus i-a oferit-o lui Prometeu pe Pandora drept soție și cutia (Cutia Pandorei) drept cadou. Simțind că la mijloc este un șiretlic, Prometeu a refuzat cadourile. Zeus s-a îndreptat apoi către Epimeteu, fratele lui Prometeu, care, subjugat de frumusețea Pandorei, a acceptat-o de soție. Împinsă de firea sa curioasă, Pandora a deschis cutia și astfel toate relele din interior au scăpat și s-au împrăștiat pe Pământ. Înfricoșată, s-a grăbit să închidă capacul, neobservând că singurul lucru care rămăsese pe fundul cutiei era Speranța. – Wikipedia

A răsfoi "Cutia Pandorei" poate însemna să afli cum am ajuns să iubesc filozofia, să spun lucrurilor pe nume, fără ocolișuri și alte menajamente, fără să pretind cunoaşterea adevărului.

Culegerea ce urmează nu are pretenţia unei scrieri academice, ci doar încearcă să apropie şi alţi iubitori

de cunoaştere de un domeniu interesant şi atât de folositor în încercarea de a ne modela sinele.

Reflecţiile unui bătrân, începător în ale aşternerii gândurilor pe hârtie, lipsit de harul marilor autori, din ale căror izvoare s-a adăpat cu o admiraţie şi recunoştiinţă nepieritoare, citatele de mai jos, ca şi comentariile sunt, cele mai multe dintre ele, doar câteva argumente, foarte utile în limpezirea gândurilor, prilejuind înţelegere şi o mai bună interpretare a ceea ce constituie câte ceva din patrimoniul gândirii umane. Odată cu vârsta, am descoperit, dragostea pentru gândirea filozofică, avantajele gândirii cu propria-mi minte.

Matei Trâmbiţaş

...De ce-i umbrită valea
Şi codru-i plin de iele?
De ce-mi mai caut calea
Când scrisă e, în stele

Luminița Dobrea, De ce...

“Ignoranţa este noaptea minţii, dar o noapte fără lună şi stele.“

Confucius

1

Toleranța are și ea măsura ei. A tolera intoleranţa este cu necesitate intolerant.

2
Un om de caracter este un om cu bun simț. Ca și ochii verzi, îl capeți la naștere. Nu-l poți vinde, dărui sau renunța la el. A nu se confunda cu omul “cumsecade“, un kitsch.

3
Dragostea este singurul lucru irațional care nu trebuie ponderat. Dragostea nu este numai iraţională dar şi efemeră.

4
Dumnezeu a creat universul. El îl ține în palma sa deschisă și așteaptă să vadă ce se petrece. El a imaginat legile naturii, evoluția și omul. A dat acestuia o menire, aceea de a-i fi egal, de a-și putea crea propriul Univers. Dumnezeu a creat spaţiul şi timpul, a imaginat trecutul, prezentul şi viitorul omului, raţiunea şi credinţa. El a pariat pe discernămîntul omului, pe voința acestuia de a-și atinge excelența, moment în care putem presupune că el ar fi devenit egalul lui Dumnezeu și acesta ar fi câștigat pariul.

5
Ca să atingă excelența omul trebuia să își dezvolte toate aptitudinile necesare și să-și depășească neputința. Dumnezeu l-a înzestrat pe om cu liberul arbitru sperând

ca bunul simţ să-i indrume paşii spre cunoaştere, virtute şi credinţă. Realitatea a fost alta, păcatul originar i-a viciat omului bunul simţ, el ajungând să iubeasca mai mult minciuna, răutatea şi urâţenia.

6

Întotdeauna au fost oameni care au înțeles menirea lor ca ființe create de Dumnezeu.

De la Socrate, Platon, Aristotel și până la întreaga pleiadă de gânditori de astăzi, toți au știut ce trebuie dar nu și cum trebuie să procedeze pentru a constitui acel număr critic de oameni care să poată atenua efectul negativ al păcatului originar și să determine o acțiune puternică a întregii omeniri în vederea conștientizării menirii omului și al acceptării unei conduite cuvenite.

7

Evoluţia naturii până la creearea omului ne este cunoscută îndeobşte. Apatiţia omului a fost însă crucială ducînd la împlinirea dorinţei divine, aceea de a crea o lume, o realitate. Omul a devenit stăpânul acestei realităţi. El a fost dotat cu un limbaj ceea ce i-a permis să pornească acea „maşină infernală” numită gândire.

Simţurile sale au pornit la investigarea mediului înconjurător, dezvoltînd cunoaşterea. A apărut conştinţa de sine, Sinele omului, adică sufletul lui, spiritul lui. Omul a început să-şi îmbunătăţească viaţa şi din acest moment potenţialul său creator a făcut

minuni. A descoperit mişcarea, evoluţia, schimbarea. A ales să se protejeze împotriva stihiilor naturii, să modifice realitatea atât cât se putea, schimbând universul în lumea lui, a fiului omului. Istoria se confundă cu istoria fiinţei umane.

8
Sfârșit de civilizație, sfârșitul omului? Sunt îndeplinite toate condițiile cerute de o extincție a societății umane. Omenirea a obosit. Ea nu mai crede și nu mai speră. Nu-și mai dorește nimic. Ura a devenit atotcuprinzătoare. Nimeni nu e mulțumit. Doar utopiile mai subzistă. Omul vrea ceea ce nu poate avea. Rațiunea a cedat total locul pasiunii. Nu mai există o cale. Masa critică de oameni raționali, de bună credință și totodată cunoscători ai realității nu a avut și puterea de a-și impune voința. Prostia și prin ea răul, urâtul, ura au afectat majoritatea care a decis. Toate dezastrele scăpate din cutia Pandorei au cuprins Pământul și au înăbușit speranța.

9
Un ignorant seamănă cu cineva nespălat pe dinți, emană un iz neplăcut.

10
Sensibilitatea artistică dă omului capacitatea de a aprecia frumosul ce ne înconjoară sau cel din noi însăși. Ea se cultivă prin cunoaștere. - Platon - Theetete

Cunoașterea presupune învățare plus înțelegere și cere un suport intelectual. Socrate: utilul este frumosul prin excelență.
A găsi utilitatea unui lucru înseamnă a descoperi frumosul din el.

Din dialogul lui Socrate cu Hippias reiese că putem avea întrebări dar răspunsurile nu sunt adesea la noi. Dacă am știi ce este frumosul am putea spune despre un lucru că este frumos înainte chiar de a-l vedea. Pentru a afirma frumusețea unui lucru trebuie mai întâi să îl privim bine cu toate cele cinci simțuri și mai apoi să așteptăm verdictul spiritului din noi. Concluzia nu este niciodată definitivă.

11
Fără inteligență frumusețea devine vulgară. Prin inteligență eu înţeleg un nivel ridicat al spiritualității. Nu știu dacă plantele și animalele gândesc, nu știu dacă universul are un început, nu știu dacă universul este infinit și mărginit, precum o spirală, dacă o furnică măsoară distanțele tot cu metrul.
Ce este universul? – un număr foarte mare de evenimente într-o foarte scurtă perioadă de timp.

12
În viață poți alege dintre multele căi oferite, dar una singură duce spre excelență și aceea are cea mai mare valoare. Prin excelență înțeleg desăvârșirea ființei umane, atingerea acelui nivel de civilitate, umanitate,

potențarea întregului dat al caracterului uman, îngemănarea Universului fizic cu cel spiritual.

13

Șansa Occidentului după 1945 a fost Războiul Rece. Blocul comunist a fost cel care a garantat prin izolarea lui forţată stabilitatea civilizației occidentale. Aceasta s-a caracterizat prin pace, prosperitate, afirmarea valorilor, o nouă mentalitate dar și o mare sensibilitate, fragilitate.

În spatele cortinei de fier s-au adunat însă toate marile pericole. Regimul autocratic, concentraționar al țărilor din est a reprimat orice manifestare de imitare a Occidentului, dând liber afirmării unor caractere adverse: lipsa libertății de gândire, diminuarea elitelor.

Spunem mereu că democrația, că nu este perfectă, dar este singura stare bună, cunoscută, a societății. Au trecut foarte mulți ani de când societatea occidentală a ales să respecte și să integreze această formă de conviețuire colectivă. S-au apreciat avantajele acestui sistem dar fără a uita și dezavantajele lui. S-a constatat astfel, că nu toate popoarele apreciază o astfel de convenție (vezi populațiile de religie islamică).
S-au căutat căi de ameliorare a deficiențelor democrației, dar s-a avansat foarte puțin.

14

Consider că votul universal care prin decizia majorității impune direcția în care continuă evoluția societății este total inoportun. (Amintesc aici "unanimitatea" din consiliile internaţionale din timpul războiului Rusia – Ucraina care au împiedicat luarea unor decizii corecte împotriva Rusiei.

Efectele lui se văd îndeosebi în țările din estul Europei, unde gradul de civilizație este precar, dar și în Comunitatea Europeană și chiar în Statele Unite.

Una din soluții ar fi o pondere la vot mai mare a opiniei publice. Asta ar presupune o retragere a încrederii categoriei celor foarte bogați dar afectați în mare parte de corupție, dar și celor tributari sărăciei, inculturii, lipsei de răspundere și de implicare.
Votul să fie un drept al cetățenilor, adică al acelora care pot proba calitatea de cetățean (educație, cultură, implicare, răspundere, etc.).

15
Dumnezeu l-a creat pe om, dar înainte de a-și propune ce să facă cu el, omul a cunoscut binele și răul. Omul s-a apropiat astfel de Dumnezeu. Atunci, Dumnezeu s-a gândit că omul ar putea deveni egalul său, dar a pus o condiție, ca acesta să-şi atingă excelența.

16
Mi-a trebuit o viață ca să aflu un strop de adevăr despre om.

17
07 mars 2011
Un long chemin vers la liberté de Nelson Mandela.
Être libre, ce n'est pas seulement se débarrasser de ses chaînes; c'est vivre d'une façon qui respecte et renforce la liberté des autres.

18
Despre prietenie, cu dragoste, Ioana Pârvulescu, lapunkt.ro
Vechii greci nu aveau zei ai prieteniei, deşi aveau cultul prieteniei. Cum s-ar putea explica asta? Zeii şi zeiţele sunt plini de capricii, geloşi, impulsivi, mânioşi, îşi abandonează protejaţii, lovesc, îi folosesc pe oameni în propriul interes, îi înalţă şi îi coboară după bunul plac. Nu te poţi încrede în ei, nu te poţi bizui pe ajutorul lor, chiar când sunt de partea ta. Dacă în vechiul cer grecesc prietenia nu are un zeu, asta se întâmplă pentru că ea este deasupra capriciilor şi mâniilor, desupra dorinţelor hulpave, a răsplăţii şi a răzbunării. Nu există un zeu al prieteniei pentru că zeii nu sunt destul de senini ca s-o patroneze, nu se ridică la înălţimea ei.

Dintre cele trei feluri de prietenie pe care le numeşte Aristotel – prietenia din necesitate, cea din plăcere şi cea "perfectă, a oamenilor […] care-şi doresc unul altuia binele", numai cea din urmă merită numele de prietenie şi rezistă. Să doreşti binele pentru altcineva

înseamnă, în acest din urmă caz, să-l doreşti, totodată, pentru tine.
Pe măsură ce nisipul se adună în cupa de jos, întoarsă spre pământ, a clepsidrei vieţii, şi omul nu mai aşteaptă nimic de la tumultul mişcător din cupa ei superioară, prietenia preţuieşte mai mult decât dragostea. Prietenia e refugiu, e odihnă, dragostea e câmp de luptă. (De altfel unica şansă a dragostei care s-ar dori salvată ar fi să se transforme în prietenie şi să iasă de sub capriciile Afroditei şi ale invidiei zeilor.)

Prietenia nu te face să suferi. Dacă te face să suferi, nu e prietenie.
Prietenia nu există fără reciprocitate şi fără egalitate, indiferent de valoarea, vârsta, sexul sau calităţile fiecăruia dintre prieteni. În momentul în care unul se simte deasupra celuilalt nu mai există prietenie.
Din prietenie nu poţi fi dat afară. Prieteniei nu i se desface contractul de muncă.

Prietenia nu poate fi întreruptă sau ruptă. Dacă o rupi, recunoşti că n-a existat prietenie.
Prietenia nu e fără sinceritate deplină: nu ascunzi păreri despre oamenii din jur, despre ceea ce trăieşti tu şi nici despre prietenul tău. Dacă eşti nevoit să ascunzi ceva, nu e prietenie. Dar nici nu trebuie să te simţi obligat să spui “verde-n faţă“ totul.

Prietenia e pe viaţă. Dacă s-a terminat, s-a terminat viaţa, şi nici chiar asta nu opreşte prietenia. Ea

continuă atâta timp cât măcar unul dintre cei doi mai trăieşte şi trece apoi de la sine, ca la vechii greci, în poveste.
Prietenia nu poate fi interzisă. Dacă se întâmplă aşa, nu e prietenie, e ierarhie sau administraţie. Prietenia are dreptul la cuvânt. Dacă i se ia acest drept, nu e prietenie.
Prietenia e ca mierea: nu expiră şi nu are termen de garanţie. Dacă expiră, e marfă contrafăcută.
Te bucuri întotdeauna când îţi revezi un prieten, după orice interval de timp: minute, ore sau ani. Dacă nu te bucuri, nu e prietenie.

Prietenia nu suspendă judecata, dar e în afara judecăţii, creditul acordat prietenului e nelimitat.
Umorul în prietenie, la fel ca în viaţă, nu e exclus. Dar nici condiţie sine qua non.
Nu te împiedici de detalii ale trupului sau de gesturile celuilalt sau de defectele lui fizice, în prietenie. Dacă ajung să te irite, nu e prietenie, e căsnicie.
Prietenia are caracteristici, nu reguli. Aşadar nu poate avea nici nereguli.
Prietenia nu seamănă cu zeii, seamănă cu Dumnezeu. Înţelege totul fără explicaţii. Dacă explicaţia apare, ea nu e pentru a explica, ci pentru a desfăta.

Se poate greşi în viaţă. Asta nu tulbură prietenia care e dincolo de greşeală şi iertare.
Prietenia e mai de preţ decât dragostea.

Are toate aceste însuşiri, dacă e prietenie. Dacă nu le are, nu e prietenie. E, poate, dragoste.
Prietenia adevărată se salvează. Dacă se pierde pentru totdeauna, nu e prietenie.

19
“Ce-ţi poţi dori mai mult decat să ai pe cineva cu care să poţi vorbi ca şi cu tine însuţi.“ – Cicero

20
Am atins oare limita cunoașterii? Dacă nu, atunci cum se poate explica ceea ce urmează:

Două particule atomice corelate, aflate la distanță, comunică instantaneu. (EPR paradox)

Universul, așa cum îl cunoaștem noi, își are originea într-un “punct“.

“Punctul fizic“, nu cel geometric are dimensiunea egală cu lungimea Planck. (1.61622837 × 10^{-35} metri)
Structura “punctului“ nu poate fi cunoscută.
Universul s-a format într-o perioadă de timp extrem de scurtă. (Mult sub o secundă)

Suportul Universului este câmpul gravitațional. Greutatea reprezintă efectul distorsiunii acestui câmp de către masa unui corp.

La început, expansiunea noului univers s-a făcut cu o viteză superioară vitezei luminii, care oricum a apărut ulterior.

Genomul reprezintă limita cunoașterii intimității materiei vii. (Prin genom se înțelege masa totală de gene și alte informații ereditare ale unei unități structurale cu capacități potențiale, de autonomie în exercitarea funcțiilor legate de ereditate, diversitate și determinare a caracterelor. Genomii organismelor unei specii constituie genofondul acelei specii.) - Mic dicționar de genetică

21
7640 î.e.n., 3150 î.e.n., Două comete au lovit Pământul cu un efect distrugător la scară planetară.

Cea mai veche scriere a fost descoperită (1000 de ani mai devreme decât scrierea sumeriană) în Transilvania (Tărtăria)?!

Specia umană are un singur strămoș - Eva mitocondrială.

Intr-o anumită perioadă, se pare că neanderthalienii au fost vecini cu noi.

Siturile megalitice din vestul Europei reprezintă un sistem de urmărire astronomică a Soarelui, Lunii și planetei Venus. Scopul acestora consta în stabilirea

unui calendar care să ajute la refacerea rapidă a culturilor agricole distruse în urma unor inundații catastrofale. Aceste inundații erau cauzate de valuri de tip “tsunami“ produse în urma coliziunilor unor comete cu Pământul.

Civilizația Grooved Ware din Insulele Britanice s-a dezvoltat înainte de impactul cometei din 3150 î.e.n.

Cartea lui Enoch descrie instruirea acestuia în tainele construcțiilor megalitice din Marea Britanie de către inițiați și poate constructori.
În vechiul oraș Dolni Vestonice de lângă orașul Mikulov din Republica Cehă, s-au găsit urmele unei fabrici de figurine, veche de 26000 de ani.
Simbolurile “Vinca“, asemănătoare cu cele din arta megalitică din Valea Boyne (Irlanda) au fost găsite lângă Turda, în Transilvania. - Christopher Knight, Robert Lomas, Aparatul lui Uriel

22
“Într-o țară, domnește pacea cât timp tâlharii cad la înțelegere.“ – Sf. Augustin

23
Dacă vrei o fericire efemeră găsește-ți o iubită, dacă ţi-o doreşti pentru toată viaţa caută-ţi un prieten.

24

Nu este ușor să fi Noe. Câți pot dispune de voință, elan, chiar entuziasm în a recupera o civilizație de care cei mai mulți dintre noi suntem sătui. Oare cine va fi acel “Noe“ care va prinde răsăritul următoarei civilizații umane?

25
Viața e un slalom printre bine și rău. Dar ce e bine și ce e rău? Am văzut că liberul arbitru nu a avut efect în lipsa bunului simţ ca să poți alege. Numai că viața e scurtă și greşelile contează.

26
Impotriva corupției avem doar educația, iar legea este singura care poate elimina corupții. Oamenii nu se nasc corupți, ei devin atunci când își doresc mai mult decât pot avea legal, decent și moral.

27
Ce-l poate apăra pe om de el însuși ? Dumnezeu i-a dăruit omului “liberul arbitru“, şi a ales neimplicarea.

28
Poți fi liber chiar dacă ai mâinile legate, poți fi fericit visând doar și poți fi bogat dăruind ultimul bănuț.

29
Fericirea nu are nevoie de argumente. Este doar o stare temporară când sentimentele explodează.

30
Se pare că Atlantida a dispărut datorită unui tsunami produs de impactul unei comete prin anul 3150 î.H. și nu la erupția vulcanului din insula Santorini. Astăzi , poate am fi putut ştii dacă nu ar fi ars Biblioteca din Alexandria.

31
Ce semnificație poate avea evoluția atât de rapidă a științei și tehnicii în ultimii cca. 100 de ani. De la lampa cu gaz la becul cu LED, de la abac la computerul cuantic, de la medicina alternativă la chirurgia laparoscopică etc.

Primele exprimări abstacte în vorbire ca și în grafică, cunoaștera mediului înconjurător (elemente de astronomie, calendaristică, descoprirhe geografice, navigația, arhitectura), apariția statului, arta războiului, comerțul, cultul religios, consemnarea prin scris sau artă a evenimentelor și multe altele au trenat perioade de timp cu mult mai îndelungate.

Sau poate că evenimentele petrecute de-alungul istoriei își păstrează densitatea dar ele își pierd din importanță sau pur și simplu sunt ignorate în contextul prezentului.

32
Ceea ce pare uimitor este faptul că gândirea, și aici mă refer îndeosebi la filozofie, a evoluat foarte puțin de-alungul istoriei. Mă surprinde că și astăzi ne referim

mai întotdeauna la Socrate, Platon, Aristotel, Marcus Antonius, Sf. Augustin, Toma d'Aquino, Pascal, Descartes, Kant și la mulți alții asemeni lor.

E un motiv care mă face să cred că inteligenţa nu se schimbă de-a lungul istoriei. Trebuie doar evaluată în context.

33
Mă uit la câinele meu, consideră că, după o vreme privilegiile trebuie să devină drepturi. Poate că nu ne deosebim chiar atât de mult.

34
Dacă ții la mine, dă-mi voie să mor singur. Așa nu vei fi trist, nu vei avea păreri de rău și nu mă vei urî pentru egoismul meu.

35
Morgan Freeman întreabă un fost senator:
— Cam câți membri ai Congresului american credeți că nu primesc mită?
— Vreo 12 cred, răspunde senatorul.

36
Drumul spre excelență pentru un medic trece și prin coșmarul unui pacient. Un profesor știe că un elev are un nivel de înțelegere peste care nu poate trece, iar un politician întâlnește un obstacol de netrecut în mentalitatea alegătorului.

37
Libertatea de a alege este compromisă în anumite momente de calitatea ofertei. Alegerea răului mai mic nu este niciodată o soluție. Nu reprezintă un compromis. Adevăratul comprois este cel din piaţă când şi ţăranul şi gospodina se întorc acasă mulţumiti.

38
Nu compara niciodată un melc cu un rac; deși privesc ambii înainte și se deplasează enervant de încet, fiecare are altă direcție. Oare doi oameni se pot compara vreodată?

39
“existența lui Dumnezeu este în mod foarte evident demonstrată prin simplul fapt că eu exist și că există în mine ideea unei ființe perfecte în mod suveran (adică a lui Dumnezeu)“ - Descartes

Definiția unui ateu după Descartes: “un efect care nu-și recunoaște cauza“

40
Dacă ne asumăm crezul Bisericii că Dumnezeu este infinit şi atemporal, că el reprezintă cauza dar şi efectul, atunci, întrebări de genul: ce a fost înainte sau ce va fi după Dumnezeu n-au nici un sens.

41

“O întreagă lume, dar atât de puțini oameni.“ – Diogene

42
Un popor blestemat este un popor în care răutatea a devenit virtute. Chantal Delsol numeşte această răsturnare de valori: inversiune normativă. E ceea ce vedem astăzi în lumea noastră.

43
În război omul face ceea ce pe timp de pace doar gândește.

44
Mulțimea este imprevizibilă, râde și plânge din acelaș motiv.

45
Cu cât se formează mai greu un grup, cu atât este el mai ușor de desființat.

46
Banii sunt ca drogurile, cu cât ai mai mulți cu atât devi mai dependent.

47
Când nu ne fac rău ceilalți, ni-l facem singuri.

48
Mi-e jenă:
Să fiu penibil,

Să fiu frustrat,
Să miros urât,
Să fiu laș,
Să cred că știu totul,
Să jur,
Să mint,
Să fiu ipocrit, misogin și habotnic,...
Să nu-mi asum ceea ce fac, sau ceea ce cred,
Să fiu liber în detrimentul libertății celuilalt,
Să nu recunosc prostia,
Să nu râd când e de râs, sau să nu plâng când e de plâns,
Să promit că nu mă voi schimba,
Să insist atunci când argumentele mele sunt ofensatoare,
Să vorbesc numai eu,
Să tac atunci când se impune să vorbesc,
Să-mi ascund trăirile mai mult decât este necesar,
Să nu apreciez ironia fină, momentele haioase sau farsele prietenești,
și mai ales să nu-mi placă filmele cu Stan Laurel şi Oliver Hardy.

49
Nu-ți etala știința, mai degrabă recunoaște-ți neștiința.

50
Omul are multe dorințe. Dar mai ales una. Aceea de a dispune de libertatea celorlalți. Aceasta este puterea. Discreționară, subumană, degradantă, indecentă,

imorală. Ea apare prin tradiție, din necesitate dar mai ales din prostie.

51

“Un lucru este sigur, trăim într-o lume pe care credem că o cunoaștem, avem o vagă impresie că suntem stăpânii ei, când de fapt cred că suntem niște subchiriași în tranzit pe o planetă care nu ne-a aparținut niciodată și unde de fapt nici nu știm care ne este menirea…“ – Victor Kernbach, Miturile esențiale

52

Ce se întâmplă când cineva este absent ori de câte ori îi dai “Bună dimineața“ ? Salută-l pe cel pe care îl întâlnești, chiar dacă el nu-ți răspunde. Tu ești în avantaj. Că așa-i în tenis - spunea odată actorul Toma Caragiu.

53

Se afirmă că știința secolului XIX ar fi neconformă cu modernitatea. Oare ce s-ar alege din realizările cele mai moderne fără, să zicem, modelul atomic al lui Rutherford?

54

Nu-ți reproșa alegerile făcute, nu vei ști niciodată ce-ți ofereau alternativele.

55

Tot mai mulți copii aleg “cultura de gașcă“ în locul culturii clasice. Probabil pentru că trendul actual tinde spre “minima rezistență“, iar părinţii sunt neputincioşi.

56
Discriminații de azi rasiștii de mâine ! Așa merge lumea.

57
Dictatura are mai multe șanse decât orice alt fel de regim. Sau, orice regim evoluează spre ... dictatură. Este și cazul democrației.(vezi political correctness)

58
Întrebat cum de cerea pomană unei statui, Diogene răspunde: ca să mă obișnuiesc a fi refuzat. La întoarcerea din Olimpia, întrebat dacă se află multă lume acolo, el răspunde: Da, lume multă dar puțini oameni. Când Alexandru cel Mare a ajuns la Sinope, a vrut să-l cunoască: Cere-mi orice favoare vrei, i-a spus. Nu-mi lua lumina soarelui, i-a răspuns filozoful, făcându-i semn să se mute din locul de unde marele macedonean îl umbrea.

De ce, când magistrații au fost întrebați ce-și doresc ca să judece corect, ei au cerut salarii mari și pensii speciale?

59

“Poate că orice moderație ascunde o renunțare și poate că singurul mod de a nu ne simți frustrați este curajul de a trăi prin ce avem mai lipsit de măsură în noi.“ – *Octavian Paler*

60
Rareori este indicat să te lupți pe față cu prejudecățile și cu pasiunile. Este mai bine să te prefaci că ești de partea lor pentru a strânge forțe ca să le înfrângi.

61
“Ah, dacă am înceta odată să fim cei protejați. Dacă am fi și noi protectori.“ – *Marta Bibescu*

Eu aş spune: nu poţi fi toată viaţa interesat şi niciodată interesant.

62
“Siguranța cetățeanului mai presus de securitatea statului.“ – Deviza ziarului Ziua

63
Nici o formulă în care intră veșnicia sau infinitul nu poate da un rezultat exact.

64
Dacă toată lumea ar spune adevărul ar ieși o harababură. Ar trebui ca măcar unul să mintă pentru a mai putea face ceva ordine.

65
“Cunoașterea adevărului nu-ți permite și înțelegerea faptelor.“ – Merryl Strip în filmul Sophy’s Choice

66
Toți cretanii mint...spune un cretan! - ăsta da impas.

67
Urcând treptele scării acoperite din cetatea Sighișoarei am realizat că strămoșii noștri au fost mai buni ca noi, iar noi, este posibil, să fim mai buni ca cei care ne vor urma. Evoluția omului nu are sens, deoarece “Dumnezeu l-a făcut pe om după chipul și asemănarea sa.“ Cu alte cuvinte, din start am fost în cea mai bună formă posibilă.

68
Mai zilele trecute un stol de vrăbii au masacrat o familie de rândunici ucigând puii și alungând părinții. Cuibul rămas gol imprimă o aură tristă cadrului ferestrei deasupra căreia el s-a dorit o speranță.
Să constituie cruzimea una din tarele definitive ale ființei? Instinctul de conservare scuză totul?

69
Doresc multe ca orice om, dar nu-mi propun obiective de realizat. Aștept ca viața să-mi ofere variante iar eu aleg. Viața îți oferă întotdeauna căi de urmat, totul e să alegi bine.

70
Nu căuta adevărul pe buzele unui înțelept ci mai degrabă pe cele ale unui prost.

Gura prostului adevăr grăieşte - spune un proverb

71
Un sondaj realizat de Institutul german Emnid a stabilit că persoanele cu IQ mai scăzut sunt cele care spun adevărul. O nouă axiomă pare să prindă contur şi anume că "Doar proştii mai spun adevărul". Potrivit studiului realizat de Emnid, doar 30 la sută dintre respondenţii cu studii superioare mai pun cine ştie ce preţ pe sinceritate. În cazul persoanelor cu studii medii, 50 la sută dintre respondenţi spun adevărul mai presus de orice. În opinia cercetătorului Joachim Behnke, acest sondaj dovedeşte în mod clar că intelectualii mint din ce în ce mai mult atât la serviciu, cât şi în viaţa personală. De cele mai multe ori, minciunile sunt rezultatul unei presiuni ridicate şi a fricii de a pune pe tapet slăbiciunile umane. Indiferent dacă e vorba de serviciu sau de viaţa personală, oamenii au tendinţa să se retragă din ce în ce mai mult din societate şi să lupte doar pentru propriile interese. Consecinţele nu sunt dintre cele mai plăcute. "Neîncrederea reciprocă ia amploare, iar respectul faţă de aproapele nostru scade considerabil", crede Behnke.

72

“Mai presus de înțelegerea mea“ - reprezintă o limită a cunoașterii, a înțelegerii, a gândirii, a imaginației, intrinsecă ființei umane. Nu trebuie să confundăm acceptarea existenței unui fenomen, ca de exemplu, câmpul electromagnetic sau limita vitezei luminii cu înțelegerea acestuia. Poți să accepți că o rază de lumină este în același timp un fascicul de particule dar și o undă ceea ce, să recunoștem e dificil de înțeles.

73
“Tot ceea ce complică exprimarea într-o limbă este inoportun, inadecvat, inutil.“ – George Pruteanu

74
De câte ori un mujic se îmbracă în haine de boier, sfârșește prin a le toci.

75
Oare Heraclit se gândea la Diogene când spunea: M-am căutat pe mine însumi. Acesta din urmă, fiind întrebat ce caută ziua în amiaza mare ajutându-se de un felinar aprins, răspunde: Caut un om!

76
Teoria evoluționistă nu explică lipsa multor elemente de legătură în trecerea de la o specie la alta. De aceea domeniul ei de aplicație s-a restrâns mult în anii din urmă.

77

“Sunt puternici cei ce-și înfrâng pornirea către cele șapte simțăminte: ura, adorația, bucuria, neliniștea, mânia, teama, tristețea.“ – James Clavel, *Shogun*

78

Poți avea încredere oarbă în cineva sau îți poți doza încrederea. Mai rău este să nu ai în cine te încrede.

79

Omul care se poartă rău este înainte de toate un ignorant.

80

Iubindu-i pe cei înțelepți, speri să ajungi unul din ei.

81

Adevărurile noastre sunt mai întotdeauna prejudecăți.

82

Adevărul nu este la mine în măsură mai mare decât la tine, ci este în fața noastră.

83

“Numai stridiile și neghiobii aderă.“ – Paul Valery

84

“Știința a făcut din noi niște zei înainte ca noi să fi meritat să fim oameni.“ – Jean Rostand

85

Curajul nu este o alternativă la frică, e sentimentul care o însoțește și i se împotrivește.

86
Întreaga viață este alcătuită din împliniri și neîmpliniri. Depinde doar de noi amploarea și importanța acestora, de criteriile după care ne conducem în viață.

87
Pentru a fi stăpân trebuie mai întâi să fii sclav; nu fii mândru înainte de a fii umil.

88
Nu accepta din partea celorlalți ceea ce nu-ți poți oferi tu însuți.

89
"Destinul nu decide, ci te ajută să iei decizia pe care nu vroiai să o iei." – Einstein

90
Sentimentul este un drog, nu trebuie abuzat.

91
În viață, uneori e bine să alegi societatea unui bătrân în locul celei a zece tineri.

92
"Lucrul de care un om fericit pare a se plictisi cel mai repede este chiar propria sa fericire." – Alexandre Dumas

93
Sursa singurătății este dată de inegalitatea dintre oameni.

94
Când Adam a cunoscut binele şi răul el s-a autodesfinţat alegându-şi destinul.

95
Îmi imaginez că dușmanul meu mai are doar trei zile de trăit și atunci mă calmez. Sau cum spune Andrei Pleşu: "Îl las în plata îngerului"

96
Unele popoare se laudă cu ce au cucerit, altele cu ce au apărat.

97
Să te ferească Dumnezeu de râma cu ochi, e mai rea decât șarpele. (Proverb)

98
Decât mămăligă cu unt și să mă uit în pământ, mai bine pâine cu sare și să mă uit la soare. (Proverb)

99
Când nu putem face ce voim, trebuie să voim ce putem. (Proverb)

100
Prietenul e ca și vinul, cu cât e mai vechi, cu atât e mai bun. *(Proverb)*

101
Copil fiind aveam un joc: "Țăranul e pe câmp". La vârsta de 70 de ani l-am ascultat în versiune americană. – Cât de mică e lumea.

102
E de la sine înțeles că Dumnezeu nu iubește democrația. Preferă cunoaşterea, virtutea şi credinţa.

103
"Fie ca cel mai bun să câștige", câți mai pot rosti astăzi fraza aceasta.

104
E foarte greu să pari ocupat când tu nu ai nimic de făcut.

105
Toleranța și iertarea exclud egalitatea.

106
Efectele vinului sunt trei: de sănătate, de veselie și de turbare. *(Proverb)*

107
Și râma când o calci, ridică capul să te muște. *(Proverb)*

108
Dumnezeu este ceea ce îmi lipsește pentru a înțelege ceea ce nu înțeleg.

109
Secretul succesului e să vrei ce poți.

110
“Universul mă tulbură și nu pot crede că acest ceasornic există și nu are ceasornicar.“ – Voltaire

111
Retorica este arta de a spune bine ceea ce nu e sigur că e adevărat.

112
Am înlocuit bunul simț cu legi. Nimic mai greșit. Educația substituie legea mult mai eficient.

113
Răul învinge întotdeauna pentru că nu are scrupule.

114
Ești azi câte ceva din ce ai fost în fiecare zi a vieții tale.

115
Vedem ceea ce dorim să vedem și nicidecum realitatea.

116

Aroganța derivă din certitudinea că ceva îți aparține sau ți se cuvine.

117
Moartea este soluția eliberării de orice fel de constrângere.

118
“Când te aude cineva nu e nici o bravură să vorbești. Problema e dacă o poți face când nu te aude nimeni. De abia atunci ai ocazia să verifici care sunt adevărurile fără de care nu poți trăi.“ – Octavian Paler

119
“Există oameni fără o vocație deosebită care știu să prețuiască și să admire. Acest simplu fapt îi salvează de la mediocritate.“ – Octavian Paler

120
Când ne dorim mult un lucru, argumentele “pro“ contează, cele “contra“ nefiind luate în seamă.

121
Viața e un joc de puzzle, depinde de tine să construiești o imagine coerentă. Nu uita totuși că nu poți alege alte piese. Cu alte cuvinte poți face ce vrei cu viața ta dar nu mai mult decât îți este dat.

122

Francezii sunt mândri că alții nu le-au rezistat, românii sunt mândri că au rezistat altora.

123

De ce oare oamenii consideră că este dezonorant să nu participi la un măcel cum este războiul?

124

“Secretul unei îmbătrâniri frumoase nu este altceva decât încheierea unui pact onorabil cu singurătatea.“ – Garcia Marquez

125

“Sfântul Augustin a fost întrebat odată despre îndeletnicirile lui Dumnezeu înainte de a plăsmui cerul și pământul. Augustin a răspuns: Dumnezeu a plăsmuit iadul ca să îi trimită acolo pe cei care pun asemenea întrebări.“ – Lion Feuchtwanger “Balada spaniolă“

126

“Întunericul e obișnuitul și lumina excepția, dar tocmai în această enormă masă de obscuritate un pic de lumina este o îndoită bucurie. Eu nu sunt mare lucru, dar nu aș fi nimic dacă nu aș putea simți această bucurie. Am certitudinea că lumina va rămâne și va crește și datoria mea e să contribui la aceasta atât cât îmi stă în putință.“ – Lion Feuchtwanger

127

“Convingerea religioasă șterge de pe chipuri neliniștea îndoielilor“ – Jose Carlos Somoza

128
Dacă te-ai născut deștept, te vei strădui să fii inteligent pentru a putea spera că vei deveni înțelept.

129
Nimeni nu este ferit de niciunul din păcate, doar circumstanțele te pot salva.

130
Dacă Spațiul este o sferă atunci timpul este o traiectorie curbă închisă pe care se deplasează acesta. Prin urmare, ajungi în trecut mergând spre viitor.

131
Valoarea unui lucru este 10% intrinsecă și 90% extrinsecă.

132
Într-o lume spirituală, Dumnezeu ți se dezvăluie prin observație, prin meditație, sau prin revelație.

133
Să nu uităm că viitorul nostru va fi trecutul urmașilor noștri.

134

Trăim în universul clădit de părinții noștri și construim unul în care vor trăi copiii noștri.

135
Pentru a descoperi trebuie să cauți. Pentru a inventa trebuie să visezi.

136
Totul ține de real chiar și imaginația.

137
Ce este mai ingenios, avionul sau pasărea, submarinul sau peștele, casa omului sau fagurele albinei, stofa țesătorului sau pânza păianjenului?

138
Poți cere unui campion la tenis să învingă un campion la atletism numai într-un în meci de box.

139
Fiecare primește o mulțime de calificative pe diverse domenii. În funcție de valoarea acestora, poți fi geniu, inteligent sau pur și simplu idiot.

140
Spunem cu cine te întreci ca să îți spun cât de bun ești. David a fost mare pentru că l-a învins pe Goliat. Alexandru cel Mare nu a fost chiar atât de mare dacă ne gândim la cât de slabi au fost rivalii săi.

141
Trebuie să faci oricâte sacrificii și oricât de mari pentru a rămâne om.

142
Important este ceea ce îți lipsește când ai totul sau ceea ce îți rămâne când ai pierdut totul.

143
Totul este un produs al circumstanțelor, al hazardului, dar mă mint mereu spunându-mi că am totul sub control.

144
Arta îți transmite senzații nu mesaje. Te simți bine când privești un tablou celebru sau asculți o muzică bună. Am privit podul Erasmus din Rotterdam și am avut o senzație plăcută la fel ca în fața unui Rembrandt, Vermeer sau a bisericii Notre Dame de Paris. Senzația pe care o am îmi spune dacă muzica pe care o ascult este bună sau nu. Arta se adresează spiritului prin intermediul simţurilor.
Arta nu se poate consuma împreună. Evenimentul este unul intim, discret, și nu trebuie neapărat comentat.

145
Suntem un produs al circumstanțelor.

146
Nu forța norocul, prin definiție el nu poate fi forțat.

147
Dacă totul e frumos, nimic nu e frumos.

148
Este inteligent să îți asumi lipsurile, nu să-ți etalezi aptitudinile.

149
Se spune că cel mai frumos sunet de vioară se aude la deschiderea porții Raiului.

150
Adesea cel scund, cel mic, cel urât, cel prost se consideră referință pentru cel înalt, cel mare, cel frumos, cel deștept.

151
Răspunsul la eterna întrebare ‘‘cine a fost mai întâi, oul sau găina, e simplu: șopârla, – teoria evoluției.

152
Savoarea bobului de piper, parfumul trandafirului, vibrația corzii de vioară, lumina din vârful penelului, blândețea firului de mătase, e tot ce mi-am dorit.

153
În viață contează:
Ce ai realizat cu banii și mai puțin câți ai avut,
Ce respingi și mai puțin ce accepți,

Ce refuzi și mai puțin ce primești,
Ce faci și mai puțin ce spui,
Pe cine disprețuiești și mai puțin pe cine iubești,
De cine fugi și mai puțin cine fuge de tine,
Ce uiți și mai puțin ce ții minte.

154
Prima dragoste, dragostea ochilor frumoși durează până afli de existența unora și mai frumoși. A doua dragoste, dragostea spiritului durează până ce nu mai ai ce povesti și cauți un auditoriu nou pentru a o lua de la capăt. A treia dragoste, dragostea sufletului pereche, durează atât timp ești conștient cât de greu ești de suportat.

156
"...nici un om nu trăiește fără sentimentul divinității. Cel care pretinde că face asta sfârșește prin a fi un animal inferior." – Ultimul preot al templului lui Aton din Avaris, Vechiul Egipt

157
Împlinirile noastre depind de alegerile pe care le facem. Dacă acestea se bazează pe o cultură solidă și sunt luate în cunoștință de cauză atunci și realizările noastre vor fi multiple.

158
Stresul este unul din argumentele interrelației dintre spirit și materie. O stare proastă fizică survenită în

urma unei activități mentale excesive. Creșterea adrenalinei cu urmările ei fiziologice binecunoscute constituie un alt argument.

159
Uneori un eveniment considerat nefast, inconsistent, neavenit poate avea, în urma unei interpretări insolite, și o latură benefică.

160
Societatea umană pare pregătită să accepte un nou război mondial (aprilie 2018). Se vorbește tot mai des, dar pe un ton pasiv. Oricum nu se face nimic pentru împiedicarea lui, nici măcar în sensul creșterii alocațiilor pentru înarmare (probabil că se consideră numărul ogivelor atomice suficiente). Condițiile economice, sociale și politice diferă total de cele premergătoare celui de-al doilea război mondial. Economia suportă un nivel de trai satisfăcător al tuturor claselor sociale (cu foarte puține excepții în câteva locuri din Africa, Coreea de nord). Social, clasa de mijloc, cea care suportă greul, este bine dezvoltată. Probleme mari politice nu sunt. Relațiile încordate (SUA – Rusia, China, Coreea de Nord sau Israel – Palestina) se pot rezolva diplomatic. Războiul din Siria nu este un război, este un măcel al populației civile realizat în bună înțelegere între câteva state.

Despre cauzele profunde ale unui apropiat război atomic se poate discuta doar în prezența unor analiști

de factură filozofică, istorică, psihologică, etc. După mine, explicațiile derivă doar din alienarea omului, schimbarea scării de valori, frustările tot mai mari care afectează comunități uriașe, ignorarea realității, manipulările de tot felul, îndeosebi prin educație și cultură, exacerbarea societății de consum și multe altele.

De altfel, cred că doar bătrânul Socrate ar mai putea, dacă bineînțeles ar mai trăi, să ne spună ce dracu se întâmplă cu noi oamenii. Ne-am rătăcit și nu mai regăsim drumul sau, mai ști, suntem într-o fundătură. Parcă am fi Sodoma și Gomora cu câteva zile înainte de cataclism.

161
Mai întotdeauna sunt două tabere. Nu contează de partea cui ești. Nu există o tabără a celor buni și una a celor răi. Există doar scenarii, pe care le vor interpreta la infinit analiștii în talkshow-uri televizate "la o oră de maximă audiență".

162
A face un lucru sau a nu-l face. Mult mai ușor este să faci un lucru, mult mai greu este să nu-l faci, odată ce acel lucru îţi stăruie în minte.

163
Ceea ce gândim depinde de noi, ceea ce facem depinde de alții.

164
Ceea ce faci din dragoste nu poate fi niciodată rău, dar uneori poate fi greșit.

165
A-mi cere iertare este pentru mine un principiu de onoare. Nu încetez să-mi cer iertare mai întâi părinților mei, familiei mele, prietenilor, cunoștințelor. Pentru ce îmi cer iertare? Oho, sunt atât de multe motive: prostia, rea intenția, invidia, răutatea și multe altele de care n-am scăpat întotdeauna.

166
Lenin și cu Stalin au pervertit un popor care nu-și va reveni prea curând. Și asta pentru că rușii au crezut, iar apoi au aderat cu trup și suflet. Alienarea lor s-a produs pe plan afectiv.

Germanii, sub Hitler, au ales să coopereze doar pentru moment și pentru că nu găseau o altă soluție la criza în care intrase Germania. De aceea, spre deosebire de ruși (care deplâng și azi dispariția statului sovietic) germanii incriminează "cel de-al treilea Reich" și au ales cu convingere soluția "statului de drept".

167
Tot ce-l interesează pe Socrate, mă interesează și pe mine, și nu numai pe mine. De aceea, mă simt jenat când mi se reproșează că mă interesează prea mult

politica. În politică, chiar mai mult decât în alte activități de care oamenii se interesează, caracterul omului se dezvăluie abrupt și pe de-a-ntregul. Nu sunt politician dar mă interesează politica, filozofic, dacă doriți, așa cum nu sunt adeptul unei anume religii (catolicism, ortodoxism, islamism, iudaism, budism, ...), dar sunt creștin. Sunt creștin prin rădăcini, prin educație, prin convingere.

168
La un popor aflat la un nivel inferior de cultură, educație, discernământ, votul individual nu are nici-o relevanță. O soluție ar fi votul reprezentanților comunităților, al grupurilor constituite pe diverse criterii. Cei aleși să reprezinte aceste comunități vor fi selectați cu grijă și responsabilizați.

Dar se pare că încep s-o iau pe urma lui Socrate în construirea unei cetăți model. Din păcate, nu există nici cel mai mic indiciu că ar fi existat așa ceva vreodată. Istoria ne spune că tot ceea ce se întâmplă se datorează circumstanțelor și numai lor.

169
Mă gândesc că funcția de reproducere la om stă la baza evoluției lui asigurând supraviețuirea speciei pe o perioada relativ lungă în timpul istoric. De aceea, principala calitate, potențialul de reproducere este definitoriu. Cu cât populația crește, cu atât există mai multe versiuni cu dotări diverse cu funcții diferite în

edificarea unei civilizații umane. Un singur om se naște și moare, o comunitate poate evolua nemărginit în timp și spațiu, ca să nu spun la infinit. Lipsa unor comunități, a unui corp bine definit ca o mașină ale cărei piese au un rol determinant și unic în funcția dedicată, este un semn al alienării.

170
Ideea egalității dintre bărbati și femei este o prostie și ea a apărut în zilele noastre când complementaritatea celor două genuri a fost uitată în condițiile exacerbării societății de consum.

De altfel, nu am auzit vreun bărbat care să ceară egalitate în relația sa cu femeile, acesta nerecunoscându-se cu nici un chip inferior femeii. Inferioritate nu există de nici o parte, ca de altfel nici superioritate pentru că simplu, nu poți compara pere cu mere. Nu discut de tratarea echivalentă, corectă, umană, civilizată a ambelor părți. Nu-i totuna să interzici bărbaților accesul în toaletele pentru femei cu a folosi tăblițele "pentru albi" și "pentru negri", sau a atașa doar pe spatele unora steaua galbenă așa cum au făcut naziștii și nu numai.

Dacă este să ne gândim bine, problema egalității este mult mai complexă. Cu mult în urmă, revoluția franceză a arătat cât de fals se poate pune deseori semnul egal între oameni.

171
Gândire, voință, acțiune, libertatea de a înfăptui aceste trei deziderate este, dacă vreți, drumul spre excelență. A planta un pom, a construi o casă și a concepe un copil, se pare că rezuma idea de viață ideală a bunicilor noștri.

172
Iubirea are sens, cred, doar dacă este adevărată, atotcuprinzătoare și nesfârșită. Cu alte cuvinte extrem de rară.

173
Înțeleg viața ca pe un rol într-o piesă de teatru. Replicile nu pot fi schimbate, dar poți să te implici mai mult sau mai puțin. E bine când rolul îți vine ca o mănușă, ți se potrivește, e parcă făcut pentru tine.

174
Hobiul e ceva de bine, ceva ce implică pasiune, dăruire, curaj. Trăiește-ți viața ca pe un hobiu. Fiecare replică, rea sau bună, este numai a ta, scrisă pentru tine și trăită cu pasiune.

175
Nu sunt un mistic. Dar existența unui Dumnezeu e de necontestat și un singur argument îmi este de ajuns. Răspunsul la multele întrebări pe care ni le punem mereu – ce este viața, care este sensul ei, cum de existăm când știința a descoperit cât de critice sunt

valorile celor peste 40 de constante fizice care fac posibilă viața, etc. – ne duce cu gândul la existența unui creator ca singura explicație rațională.

Convingerea, că trăim doar pentru că există cineva mai inteligent decât noi, de o natură pe care nici măcar n-o bănuim, se sedimentează în creierul nostru cu trecerea anilor, cu evoluția nivelului nostru intelectual.

176
Între a fi plăcut și a fi respectat aleg întotdeauna a doua variantă. Dar ..... uneori, a fi plăcut, îi face pe ceilalți să se simtă bine și să-ți caute adeseori compania. Și în acest caz impresia lor despre tine, sau invers, să se schimbe. Urmează curiozitatea, iar ulterior poate chiar respectul. Oamenii, mai întâi se cunosc și apoi se respectă sau .... nu.

177
A apărut de curând în astrofizică o nouă teorie. Ea se referă la univers și are în vedere mărimea lui. Deci universul poate fi finit dar nemărginit, așa cum este orice suprafață sferică, deci și pământul, sau poate fi infinit și nemărginit. În acest ultim caz, orice obiect aflat în acest univers se reproduce identic de un număr infinit de ori.

178
Oricâtă elocință ai avea, în fața unei dureri mari nu-ți mai găsești cuvintele.

179
O replică din M. A. S. H.: "Când se termină războiul aici, mergem cu el în turneu." Mă înșel când spun că americanii chiar asta au făcut? Ce-a însemnat: Coreea, Republica Dominicană, Vietnam, Afganistan, Irak, Siria, și ce-o mai urma? Nu discut despre oportunitate, e prea complicat, mă depășește.
181
In comunitatea rurală în care trăiesc, relativitatea timpului este o caracteristică a vieții cotidiene. Cauza constă în numărul mic de evenimente.

182
Actualitatea imundă în care trăim este un tribut plătit democrației. Este o dovadă indubitabilă a neperfecțiozității acesteia. Lipsa noțiunii de bine în conștiința celor mai mulți dintre noi atestă continuarea stării de alienare după anii '90. Aceeași apatie, aceeași suficiență ne corodează spiritul, integritatea intelectuală. Nu-i mai condamn pe cei care spun că "era mai bine înainte". Singura diferență apare, zic eu, în conștientizarea maladiei care ne macină.

183
Secretul continuității evoluției civilizației umane constă în decizia de renunțare la violență. E posibil acest lucru? Niciodată. Violentă este însăși natura omului. Fără violență nu mai suntem noi, suntem altceva sau nu mai suntem.

184
Ce este violența? Durere, durere, durere.

185
Psihologia suportabilității durerii cronice, Mă rog la Dumnezeu să nu am parte de așa ceva.

186
Există durere fizică, de la smulgerea unui fir de păr la durerea acută, dar și durere psihică, de la cea a pierderii unui prieten și pînă la durerea învinovățirii, a părerii de rău, cea care, uneori, te macină până la moarte.

187
Am un nepot. Numele lui este Tenoch, după numele unui lider renumit al aztecilor. Îl admir pentru ceea ce i-a dăruit dumnezeu prin naștere, integritare fizică și spirit. Îmi doresc din tot sufletul ca el să evolueze în spre bine. Să fie inteligent la maturitate și înțelept la vârsta mea. Să fie bun și să nu se abată în viață de la drumul spre excelență. Să fie un om și, la rândul lui, să dea ființă altor oameni. E tot ce-mi doresc pentru el.

188
"Avem suficientă religie pentru a ne urî unii pe alţii, dar nu destulă pentru a ne iubi." - Jonathan Swift.
Mai mult decât de iubire este nevoie de toleranță, și de sentimentul că fără cei ce mă înconjoară eu nu exist. A

nu suporta pe cel din fața ta, echivalează cu a nu te suporta pe tine.

189
“A fi într-o minoritate, chiar şi o minoritate de unul, nu te face nebun.“ - *George Orwell*
Dar nici nu reprezintă o calitate.
Impune-ți argumentele cu tărie, dar nu uita că și ceilalți au acelaș drept.

190
“Mai bine să te judece 12 decât să te ducă pe umeri 6.“ – replică din film.

191 “Le besoin de penser n’est pas l’appétit de savoir.“- *Hannah Arendt*

192
“Le bon sens est la chose du monde la mieux partagée“ — Descartes

193
“L’Art en général est un acte religieux. Mais sacré est l’Art créé au-dessus des intérêts, gloire ou autre bien matériel.“ – Chagall

194
“Între a comite sau a suporta o nedreptate prefer ultima variantă.“ - *Socrate*

195
“La justice est d’ordinaire pour les hommes affaire d’intéręts; d’avantages. Pour Socrate elle est affaire d’estime de soi.“ - *Simone Manon*

196
“Nul n’est méchant volontairement. La vertu est science, la méchanceté est ignorance.“ - *Socrate*

197
“Contrariul prostiei nu este inteligența ci bunul simț.“
— *Alexandru Paleologu*

198
Cred și eu ca mulți specialiști în domeniu, că, mai întâi, soarele a avut o dimensiune astronomică în viața oamenilor. Ei puteau cunoaște cu precizie și acest lucru este relevat de construcțiile megalitice, alocarea anotimpurilor în timp, ceea ce îi ajuta în realizarea unor producții de cereale mai mari.
Abia ulterior, soarele a devenit un simbol divin.

199
O pasiune, un viciu dă consistență vieții. Condiția este să nu-ți afecteze integritatea fizică sau intelectuală. Atâta timp cât tu deții controlul, orice viciu îți este permis. (când probabil dispare ca viciu şi devine un moft)

200

E mult mai ușor să te supui naturii decât să lupți cu ea. Natura nu poate fi învinsă. Uneori poate fi manipulată.

201

Azi am văzut din nou chipul urii. O ură viscerală. Fără argumente, de parcă ura poate fi justificată. O parte a urii, o fărâmă din ura ce afectează întreaga societate umană. O ură cât pentru două războaie mondiale.
Și nu suntem departe de o descătușare a energiilor negative pe care le-am acumulat în ultimul secol. Și nimeni nu e pregătit, fiecare sperând că nu el va fi afectat.

Cât de repede uităm, durerea, deznădejdea, moartea. Râurile roșii de sângele curs, gulagul, lagărele de concentrare, Pitești, Aiud, Sighetul Marmației, Canalul, decembrie 1989, minerii și multe asemenea. (Și, mai apoi, 10 august 2018, Piața Victoriei, când statul de drept și-a uitat menirea, devenind cel mai corupt din întreaga istorie a românilor.)

202

Uitarea este selectivă. De cele mai multe ori uităm ce nu trebuie. Cel mai adesea îmi aduc aminte momentele penibile, ceea ce mă deranjează cumplit.

203

“Cine vrea să miște lumea trebuie mai întâi să se miște el însuși“ – Socrate

204
Spiritul există și se manifestă doar în interiorul unei carapace materiale precum trupul? Există gândire în afara omului? Trupul și spiritul pot exista separat? Unii au încercat să demonstreze că da. Însăși biblia ne spune că spiritul se ridică la cer, iar trupul coboară în pământ.

205
Ce ciudat, toți știm că cerul sau cerurile trebuie să se afle deasupra noastră dar nimeni nu știe adresa exactă a iadului. Cu atât mai puțin a purgatoriului. Imi amintesc că Enoch a fost plimbat prin cele şapte ceruri. Locuitorii unuia din ceruri l-au implorat să-i ajute să scape. Acela o fi fost iadul?

206
Sunt curios dacă există criterii bine definite sau măcar un punctaj care să-ți permită, înainte de trecerea în neființă, o evaluare în urma căreia să-ți dai seama unde vei merge. Evident, doar pentru a-ţi linişti apropiaţii.

207
Limbajul este cea mai importantă manifestare a spiritului. Fără limbaj nu poți gândi. Doar senzațiile le percepi fără a fi nevoie de un limbaj. Chiar și la animale, cu cât limbajul lor este mai complex, cu atât sunt mai evoluate.

Limbajul nu are un suport fizic, el devine "vorbire" când, dacă dorim, comunicăm cu ceilalți prin intermediul vibrațiilor aerului din jurul nostru. Se afirmă, și cred eu pe bună dreptate, că limbajul este prima manifestare a umanismului din noi.

Mai cred că limbajul a existat chiar înainte ca primul om să prindă viață. În Geneza, Dumnezeu îl face pe om, mai bine zis îi face un trup, îi insuflă viață, dar nu se spune nimic despre limbaj de parcă s-ar fi înțeles de la sine existența acestuia, cum am spune noi astăzi – "la pachet".

„La început era Cuvântul, şi Cuvântul era cu Dumnezeu, şi Cuvântul era Dumnezeu. El era la început cu Dumnezeu". – Ioan 1:1-14, VDC

208
Nu-i putem considera pe cei care ne-au precedat de-a lungul istoriei mai puțin inteligenți ca noi. Au existat alte circumstanțe, dar istețimea, agilitatea minții, imaginația, sensibilitatea, curajul, spontaneitatea, ca să enumăr la întâmplare câteva abilități de care omul modern este atât de mândru, s-au situat la acelaș nivel.

Care parlament nu și-ar dori să-l aibă pe Socrate, și nu numai, printre membrii săi. Imaginați-vă o festivitate în care Aristotel, Pitagora, Arhimede ar primi premiul Nobel.

209

“Nimeni nu iubeşte durerea, nimeni nu o caută sau vrea să o aibă, din simpla cauză că e durere ...“ - Cicero

210

“lnteligența te condamnă la insociabilitate, un spirit înalt va căuta mai mult liniștea interioară decât petrecerile cu prietenii.“ – Schopenhauer

211

“Filozofia pune, de asemenea, probleme care îi sunt proprii: științele explică de ce se produce un anume fenomen, dar numai filozofia pune problema existenței (de ce există mai curând ceva decât nimic?), problema valorilor (ce este dreptatea, frumosul, adevărul?), problema libertății, a existenței și a morții, adică a destinului omului.“ – André Vergez & Denis Huisman, Curs de filozofie

212

Cine sunt românii? Urmașii dacilor ascunși în păduri în vremea migrațiilor și reveniți la “casele“ lor după, ai coloniștilor romani, slavi, cumani, tătari, turci, greci, etc., care au luat în proprietate teritoriul de azi și au format o comunitate care cu “puțin“ timp în urmă și-a luat numele de “România“,

Eu cred în rezultatul unui amalgam de evenimente format în condițiile istorice, geopolitice, sociale care a

afectat structura comunităților care formează poporul român.

213
Iubim România? Atunci să facem un “selfie“ aici, acasă. Ce fundal alegem?, vulcanii noroioși, munții Rarău, litoralul Mării Negre? Sau, ok, portretul lui Brâncuși. Dar ce se vede în spatele marelui artist? Ah, da, se zărește Tour Eiffel. Poate cu Mircea Eliade pe Champs Elysée. Sau poate cu Andrei Șerban pe Broadway. Sau de ce nu?, eu și soția în fața locuinței copiilor mei, din Calgary, Canada.
Atunci? România nu se mai află aici și acum. România există oriunde și oricând. Și nu de acum un secol ci dintotdeauna. Român nu este cel care pretinde ci cel care simte!

214
“Liberul arbitru“, atât de controversat, există, nu există? Sunt tot mai convins că viața ne dă brânci când într-o parte când în alta fără să ne întrebe, iar noi avem o singură soluție, să strigăm în gura mare că noi am ales. Nu de alta, ci doar ca să nu rămânem cu “onoarea nereperată“.

215
“Toți pentru unul și unul pentru toți“ – Am întâlnit de multe ori în viață situații în care această deviză a funcționat doar într-un sens. Este, de fapt, o capcană. Pare generoasă dar, în realitate premizele de la care

pleacă sunt false. Un exemplu? Șase oameni pot aduna laolaltă ușor o mie de euro. În schimb, e mai dificil pentru unul singur să scoată din buzunar aceeaş sumă.

216
Să urci o colină, dar să cobori un munte. Unui singur om îi este imposibil, dar unei comunități deloc. Unde sunt comunitățile de altădată? (Inspirat de subiectul unui film)

217
Știu, nu am pregătirea și nici nu sunt dispus în al contrazice pe Descartes, așa încât nu contează ce voi spune.

Dar, eu, despre cele șase pasiuni definite de el, gândesc astfel:
Admirația se datorează voinței. Plasez obiectul admirației mele (personalitate, eveniment sau lucru) pe scara mea de valori și pentru că valoarea lui este foarte mare, îl admir.

Dragostea se naște (dar nu cea posesivă) mai mult în inconștient. Ea este potențată de admirație, necesitate (deci instinct), dispoziție, factori de mediu etc.
Ura se manifestă instinctiv, depinde de istoricul relatiei cu obiectul urii și are nevoie de o motivație pentru a se declanșa. Această motivație este subiectivă dar suficientă.

Dorința poate fi rațională și atunci este ok, sau inadecvată (dorință bolnavă) în mare parte determinată de caracterul, educația, cultura, starea psihică a persoanei.
Bucuria este dată de o stare de bine fizică și psihică.
Tristețea este, după mine, produsă de o lipsă a stării de bine.

218
Care este limita de la care comportamentul doar instinctiv al animalelor nu ne mai convinge?
De pildă: Pisicii mele îi este sete și nu dorește să bea decât dintr-o găleată pe jumătate plină. Oricât se străduiește, nu poate atinge suprafața apei cu limbuța. Atunci, întinde lăbuța, o înmoaie în apă și o linge.

Altădată, stau la masă iar pisica stă lângă mine uitându-se când la mine, când în farfuria mea, cu un mesaj limpede. Numai că eu mă fac că nu înțeleg. Atunci, pisica ridică lăbuța și mă împinge întărind astfel mesajul.
O vrăbiuță zărește un viermișor în crăpătura scoarței unui copac. Încearcă să-l prindă cu ciocul dar nu reușește. Zboară, se întoarce cu un bețișor și repetă operația de dinainte cu scopul de a apropia viermișorul de cioc. Nu reușește. Atunci, scurtează bețișorul ținându-l cu gheruța și trăgând de el cu ciocul. Urmează operația anterioară de această dată cu succes.

219

Subiecte de reflecție și dezbatere:
Oamenii sunt supuși pasiunilor pentru că sunt ignoranți?
Ignoranța nu poate duce decât la imbecilitate, alcolism sau consum de droguri.
Pasiunea este o eroare?
Pasiunea este însăși viața. Fără pasiune nu poți bea nici măcar un ceai.
Omul pasionat este sclavul pasiunii sale?
Când ești pasionat de ceva, toate gândurile tale, întreaga ta energie se subordonează acelei pasiuni.

E riguros să vorbim de lupta dintre rațiune și pasiune?
Rațiunea are rolul de atenua sau amplifica un sentiment. Pasiunea trebuie să aibă o valoare pozitivă. Ea nu trebuie să producă pagube.
E de ajuns să devii stăpân pe gândurile tale pentru a fi stăpân și pe sentimentele tale?

Dacă gândurile sunt ale tale, dacă nu te lași manipulat, dacă sunt raționale și se situează pe o scară de valori pozitive, atunci îți poți controla sentimentele.
Pasiunea amoroasă cuprinde în sine în mod necesar dragostea?
Dragostea este o pasiune dar de obicei circumstanțială. Prietenia, însă, este definitivă.

220
Oare cine este mai de apreciat? Stăpânul care se îngrijește ca sclavul său să fie bine îngrijit, educat,

cultivat astfel încât investiția lui să-i aducă un profit maxim sau sclavul care în obsesia lui pentru libertate suferă o alienare ce-l duce până la urmă la moarte? De ce oare popoarele colonizate au suferit mai mult după ce și-au câștigat libertatea decât sub stăpânire?

221
Cel care atacă îi este superior celui ce se apără și nu numai în plan militar.
E de preferat o alianță cu cel puternic și nu cu cel slab.
E mult mai bine să oferi protecție decât s-o soliciți.

222
Drepturile omului? Nu există așa ceva. Există privilegii pentru unii, aceiași care le legiferează.

223
Gelozia? Absența sentimentului de iubire, o alienare a gândirii.

224
Pentru "Charlie Hebdo" libertatea de expresie trece dincolo de insultă și rasism? Pe când avem și o caricatură cu camerele de gazare naziste sau, mai ști, cu copii sirieni gazați. Să râdem să ne prăpădim, nu? Aștept o caricatură cu exterminarea plină de haz a locuitorilor francezi din Vandee în timpul revoluției franceze, trecerea în ritm de dans a Berezinei de către armata lui Napoleon sau scene comice din perioada colaboraționalismului cu trupele fasciste.

Există și la francezi ceva de genul “libertatea ta nu trebuie să lezeze libertatea celuilalt“ sau “uneori singurul lucru permis este capul plecat“?

225
E dificil să știi ce este bine și ce este rău, dar și mai dificil este să alegi între cele două variante.

226
“... un singur om poate salva onoarea unei întregi națiuni, în mai mare măsură decît o poate face o piață plină ... “ – Andrei Pleșu despre Simona Halep

227
“Nu vreau să fiu un geniu, am destule probleme încercând să fiu om.“ – Albert Camus
Știa Diogene ce caută și nu găsește. La o populație atât de mare, oare de ce se nasc atât de puțini oameni?

228
Intr-o dictatură nu ai nevoie de discernământ pentru că dictatorul alege pentru tine.

229
Protestul unei comunităţi ţine de libertatea de exprimare? Pasul 1. – Protest spontan. Problema este minoră și mai ales locală. Rareori are succes. Reacție slabă.

Pasul 2. – Protest spontan prelungit (zile, săptămâni luni). Conștientizarea unei probleme majore, uneori de interes național. Protestul se poate extinde la mai multe locații. Apar primele reacții la nivel de instituții (media, internet, poliție, guvern ...).
Pasul 3. – Miting. Apare un lider. Există o organizare sumară (convocare prin internet, luări de cuvânt, solicitări de negociere, deplasări spre zonele fierbinți, confruntări mai mult sau mai puțin violente). Reacția instituțiilor consistentă.
Pasul 4. – Revoltă. Organizare (declarații de principii, liste de revendicări, ultimatumuri de o parte sau alta, confruntări violente). Poliția trece de la protecție la reprimare. Au loc violențe, arestări, uneori se apelează la armată. Se produc distrugeri de bunuri. De cele mai multe ori se obține o demisie sau eliminarea motivului conflictului care permite în timp revenirea la normalitate.

230
Neomarxism. O codiță a ideologiei comuniste cu valențe social culturale. Omul dispare și în loc apare "consumatorul" unigen, reeducabil, fără discernământ, fără principii, fundamentalist.

231
"Să te simți sau să nu te simți vinovat. Cred că aici e totul. Viața e o luptă a tuturor contra tuturor. Se știe. Dar cum se desfășoară lupta asta într-o societate mai mult sau mai puțin civilizată? Oamenii se pot năpusti

unii la alții de cum se zăresc. În loc de asta, se străduiesc să arunce pe celălalt opropriul vinovăției. Va pierde cel care își recunoaște vina.

Mergi pe stradă cufundat în gânduri. Venind spre tine, cineva, de parcă ar fi singur în lume, fără a se uita nici în stânga, nici în dreapta, merge drept înainte. Vă ciocniți. Și iată momentul adevărului. Cine-l va insulta pe celălalt și cine va spune pardon? E o situație exemplară: în realitate, fiecare dintre cei doi este simultan îmbrâncitul și îmbrâncitorul. Și totuși, există unii care se socotesc imediat, în mod automat, îmbrâncitori, așadar vinovați. Și sunt alții care se văd mereu, imediat, în mod automat, îmbrânciți, așadar îndreptățiți, gata să-l acuze pe celălalt și să-l pedepsească.“ – Milan Kundera cu bunăvoința lui Vintilă Mihăilescu

Eu într-o asemenea situație, m-aș scuza sau aș acuza?

232
“Nu e mare brânză să fi umorist atunci când întregul guvern lucrează pentru tine.“ – Will Rogers

Nu pot decât să fiu de acord – vezi “Starea nației“, (emisiune TV)

233
Onoarea este cel mai de preț lucru pe care îl ai. Dacă-l dai, chiar și pentru o piramidă de aur, nu va rămâne din tine decât un sac gol.

234
Cei mai mulți ignoră frumosul, binele, sau orice alt punct de reper, pentru a nu putea face o comparaţie cu viaţa lui proprie care astfel nu ar putea continua.

235
“... un francez celebru, André Malraux, spunea, tentant pentru ziua de azi, că “o viață de om nu valorează nimic“, adăugând însă imediat că “dar nimic nu valorează cât o viață de om“; asta când în Franța exista încă eficienta pedeapsă cu ghilotina itinerantă ...“ – Dan Negrescu, La cafea, cu un călău ieșit la pensie

236
Democrația te dezumanizează[1], în sensul în care lupta ta personală pentru supraviețuire, instinctivă, încetează și se transferă de la tine la lege. Te lași în grija ei. Ești convins că legea te va apăra, că datorită ei vei beneficia de toate avantajele oferite de un stat de drept. Ești educat să nu-ți faci singur dreptate. Intri într-o stare de non-combat iar simțurile ți se atenuează. Libertatea ta se circumscrie unor principii, unui mod de viată “civilizat“. Și într-o zi intri într-un conflict cu un “om“ necivilizat, violent, fără principii, fără lege, poate puțin schizofrenic. El consideră că viața se poate trăi numai pe cont propriu, iar tu stai în drumul lui. În acel moment, înțelegi că nimic din ce ești nu te va apăra, că ești pierdut. Și mai înțelegi că democrația nu te poate ajuta, iar legea este alta și anume legea junglei.

[1] – Omul a trăit enorm de multă vreme sub legea junglei și extrem de puțin într-un stat de drept.

237
O judecată de valoare are rezultate diferite dacă circumstanțele se schimbă. Între două telenovele, una turcă iar cealaltă germană, o prefer pe cea de a doua, pentru că există totuși o limită a decenței.

238
Președintele Trump încurcă expresia "would" cu "wouldn't". De ce mi-aș face eu griji, un non nativ de limbă engleză, cu propriile mele ezitări în conversație?

239
Frumosul feminin este frumosul absolut, într-o infinitate de ipostaze, fără început și fără sfârșit.

240
Capitalismul a fost construit pas cu pas de către oamenii simpli, muncitori și responsabili. Ei au luptat ca legea să fie una pentru toți, proprietatea să fie apărată iar munca apreciată la adevărata ei valoare.

Este de ajuns ca cineva să încalce legea, să-și însușească ceea ce nu-i al lui sau să nu vrea să muncească, pentru ca imediat să clameze revoluția proletară, bunul întregului popor și dreptul de a decide, unii asupra vieții celorlalți.

241
De ce unii acoperă cu mizeriile lor tot ce-i frumos, bun, duios, demn ...

242
Valoarea unui lucru este dată întotdeauna de ceea ce ne transmit simțurile. Există și un criteriu care ne ajută să decidem asupra poziției unui lucru, eveniment, sentiment pe scara de valori. Cât de aproape sau de departe se situează el față de:
Lumina din vârful penelului unui pictor,
Sunetul unei strune de vioară,
Parfumul unei petale de trandafir,
Gustul unei boabe de piper,
Blândețea unei eșarfe de mătase.

243
“Păsările care se nasc în cușcă au impresia că a zbura este o boală.“ – Alejandro Jodorowski

Pentru mine, care am trăit de la început și până la sfârșit în comunism (sunt convins că lucrurile nu se vor schimba curând în România, așa cum de altfel nu s-au schimbat nici odată cu evenimentele din ’89), libertatea este o boală. 29 iulie 2018.

244
Pe proști poți și trebuie să-i ignori, cu o singură excepție – cei care vor să conducă lumea.

245
Poetul spune: “Dacă treceți la un limbaj trivial, pe mine mă pierdeți“. Depinde în ce împrejurări – spun eu. Disperarea poate duce la violență verbală îndeosebi când, după o dictatură, sunt toate semnele că se încearcă impunerea alteia, a infractorilor dovediți. Este un avertisment dat la ceea ce va urma – violența fizică.

Nu-mi place să vorbesc obscen. Educația? Dar să nu te afli lângă mine când se întâmplă să-mi dau cu ciocanul peste degete. Îți explodează urechile. Ce ni se întâmplă nouă astăzi? Oare nu ceva asemănător? Și atunci, cum să te abții? Imi pare rău să aud că și un poet atât de iubit se retrage. Cred că-și ține degetele în buzunar mai tot timpul.

246
“Tragedia vieții constă în ceea ce moare într-un om în timp ce trăiește.“ - Albert Schweitzer

247
“Oamenii cred în mod greșit că prostia... este benignă, inocentă. Nimic mai fals. Prostia este agresivă, crudă și moralmente diformă. Proștii, mai ales proștii abisali, sunt mai predispuși la abjecții atroce decât ceilalți. De aceea vorbim despre “josnicie “.“ - Cristian Câmpeanu

248
Corupția ... ucide, de unde alternativa: ucide ... Corupția!

249
Ești fericit, dăruiește-ți fericirea celuilalt și vei intra în extaz.

250
Mai am un singur dor;
În liniştea serii
Să mă lăsaţi să mor
La marginea mării;
Să-mi fie somnul lin
Şi codrul aproape, Pe-ntinsele ape
Să am un cer senin.
Nu-mi trebuie flamuri,
Nu voi sicriu bogat,
Ci-mi împletiţi un pat
Din tinere ramuri.
Şi nime-n urma mea
Nu-mi plângă la creştet,
Doar toamna glas să dea
Frunzişului veşted.
Pe când cu zgomot cad
Izvoarele-ntruna,
Alunece luna
Prin vârfuri lungi de brad.
Pătrunză talanga
Al serii rece vânt,
Deasupră-mi teiul sfânt
Să-şi scuture creanga.
Cum n-oi mai fi pribeag

De-atunci înainte,
M-or troieni cu drag
Aduceri aminte.
Luceferi, ce răsar
Din umbră de cetini,
Fiindu-mi prieteni,
O să-mi zâmbească iar.
Va geme de patemi
Al mării aspru cânt...
Ci eu voi fi pământ
În singurătate-mi.

Versuri: Mihai Eminescu - Mai am un singur dor

251
Ateu - efect ce nu-și recunoaște cauza. Agnostic - efect ce-și atribuie o cauză aflată mai presus de înțelegerea lui.

252
Disprețul din principiu este apanajul mitocanului.

253
"Sunt o parte din tot ceea ce am găsit în drumul meu." - Alfred Tennyson

254
Totul se mișcă, nimic nu este de neclintit, obiecte, sentimente, principii.

255
În democrație, legea este singurul apărător al unui popor. El poate spune dacă o lege este dreaptă sau nu. Legea poate fi schimbată, dar nu poate fi încălcată. Pedeapsa pentru eludarea legii este obligatorie pentru toți, altfel apare corupția.

Un partid, un lider, o ideologie care spune că apără poporul, minte.

256
Ce ai putea spune despre cineva care strigă: Noi muncim, nu gândim! Eu cred că spune adevărul.

257
Meditația îmi permite să pun ordine în ceea ce știu și să înțeleg mai mult ceea ce mă înconjoară. Revelația este un moment de excepție când realizezi oportunitatea unei întrebări.

258
Ai încredere în tine dar mai mult în ceilalți? Ești naiv, nou născut ori disperat.

259
Ce poate fi mai rău decât un viol? Trădarea încrederii. (Dintr-un film cu John Travolta - Fiica generalului)

260

Fiecare celulă conține codul genetic al întregului organism.

261
Viteza de expansiune a universului depășește, în primele momente de după “big-bang“ viteza luminii ce nu apăruse încă. Atracția universală nu este nicicum o forță ci doar o remodelare a sistemului de referință (xyzt) în apropierea unei mase. O pereche de particule subatomice aflate la distanță foarte mare una de alta comunică instantaneu.

262
Vom putea crea vreodată atâta energie (4.86 x 10^{15} TeV) din care CERN poate obține doar 14 TeV (un fir de nisip pe o plajă insorită) încât să ne aventurăm în infinitul mic de dimensiunea lungimii Planck? (1,616 x 10^{-35} m).

263
În ceea ce priveşte sevirea mesei, am observat trei gupuri distincte. Primul grup consumă ceea ce i se serveşte, de obicei meniul zilei. Al doilea doreşte să studieze meniul şi apoi comandă. Cel de-al treilea grup are plăcerea de a-şi pregăti singur bucatele. Uneori, când sunt într-un restaurant, eu aleg ceea ce mi se pare interesant în meniu. Acasă, ador să-mi pregătesc singur mâncarea!

264

“Dar ceea ce face pe mulţi să creadă că este greu să-l cunoşti pe Dumnezeu sau chiar să ştii ce este sufletul e faptul că ei nu ridică niciodată mintea lor dincolo de lucrurile sensibile şi că sunt atât de obişnuiţi să nu privească lucrurile decât prin prisma imaginaţiei (ceea ce se poate face numai cu lucrurile materiale), încât tot ce nu se poate închipui le pare de neînţeles.“ – Descartes

265

Din frânturi de realitate, imaginaţia mea poate concepe ceva inedit, nemaivăzut, dar nimic în afara realităţii şi totuşi, mintea mea poate gândi denegânditul. Acesta este divinul, creatorul, realitatea de dincolo de realitate. Şi numai omul o poate face. Este ceea ce ne învaţă Descartes.

“căutai să aflu de unde învăţasem a gândi la ceva mai desăvârşit decât eram eu şi aflai că aceasta nu trebuie să fie decât de la cineva care este într-adevăr mai desăvârşit.“ – Descartes

266

Conștiință, conștient, inconștient. Știu că exist. Cât sunt de conștient și cât de inconștient?

267

Să iei de la cel care n-are dându-i celui care are. Dacă în viața de zi cu zi nu e nici o problemă, în termodinamică se pare că este imposibil. Nu te poți încălzi lipindu-te de un bloc de gheață, ci mai curând de

un radiator în funcțiune. Pare banal dar cu implicații în teoria unificării (teoria cuantică + gravitație).

268
De curând am reîntâlnit un coleg de facultate care trăiește și și-a trăit toată viața într-o țară la fel de comunistă ca şi a mea. Totul părea normal. Zâmbete, îmbrățișări, amintiri... Și totuși ceva mă intriga. Tăcerea din spatele aparenței și multă, multă tristețe. Nu simțeam focul care trebuie să se regăsească în ochii unui om liber. Și atunci, am realizat că aceiași stare o avusesem și eu până în ‘90 și care nu dispăruse total nici după 30 de ani de la “revoluție“. Aceiași cu a unui “zombi“.

269
M-am născut aici. Asta mi-a afectat întreaga viață. Dar cum? Ca și cum aș fi suferit din totdeauna de un handicap. Și nu unul oarecare ci unul rușinos, pe care-l învinuiești pentru tot. Și îți imaginezi că altfel totul ar fi fost ok. Ceea ce nu-i integral adevărat. Și totuși rămâne părerea de rău. Aș fi dorit să știu, să văd, să fac mai multe. Și dau vina pe handicap. Uit că procentul de prostie este acelaș pretutindeni. Și că dacă pentru un copil contează foarte mult să privească stelele, pentru om nu există nici măcar cerul. Dumnezeu a făcut un pariu, dar se pare că l-a pierdut.

270

Ai o oglindă? Privește-te. Dacă ai suficientă răbdare, dincolo de haine, de chip îți vei zări spiritul, vei înțelege cine ești, cum ești, cât valorezi.

271
Ocolește-i pe cei care te laudă, dar apropie-i pe critici - cheia succesului.

272
Confirmă ceea ce afirmi, dar nu fă din asta o obişnuinţă.

273
Nu te lăuda cu dragostea ta pentru cineva, mulțumește-i lui Dumnezeu pentru dragostea pe care o nutrește cineva pentru tine.

274
Absența iubirii în viața ta te afectează ca om.

275
Cât de subțire este pojghița care ne acoperă și cărei îi spunem "civilizație". O mică zgârietură și iese la suprafață " jungla" și legile ei.

276
Cel mai mult mă sperie trecerea bruscă de la "om" la "neom". Lagărele hitleriste, gulagul sovietic, închisorile comuniste din România ...

277
“Iubim cu adevărat doar atunci când iubim fără motive.“ – Anatole France

Animalele iubesc din instinct. La om, iubirea vine din inconștient, fără rațiune, fără motiv, doar iubești și atât. De aceea, iubirea este “destulă“ și pentru iubită și pentru copii și pentru părinți iar pentru unii ajunge chiar și pentru ... fotbal sau mașină.

278
Ce este “resemnarea“? În “dexonline“ se afirmă:
– un sentiment de acceptare senină a unei anumite situații dificile,
– A se împăca cu o situație grea, defavorabilă; a accepta ceva fără împotrivire,
– a se supune, a accepta, a suporta un rău fără împotrivire.

Câteva exemplificări:

Obida ei venea din adînc de inimă și se stingea pe buze, tălmăcind resemnarea. – Pas, Z. I.

Umbla tăcută prin casă, cu un aer de resemnare. – Călinescu, E.

Ion e bun, blînd, suferă în tăcere și cu resemnarea unui copil nefericit și bolnav. – Gherea, St.

Pacea, resignarea, calmul serii, resfirat pe vecernia greierilor, îmi impuneau și mă biruiau. – Galaction, O.
Politica sa e făcută toată din iertare, abdicație și resignare. – *Iorga*

Ce vieți, ce poeme mari de suferință și de resignare! – *Demetrescu, O.*

Citate:

Resemnarea e o sinucidere zilnică. – *Balzac*

Nu e mult de la resemnare la ipocrizie. – Francisco de *Quevedo*

Deznădejdea învaţă cu încetul să se prefacă în resemnare. – *Cezar Petrescu*

Ce puternică e iubirea de mamă! Chiar dacă vede răutate din partea copiilor ei, ea îndură cu resemnare, dar nu-i poate duşmăni şi urî. – *Sofocle*

Plutarch mi-a deschis calea spre resemnare. Vreau totuşi, dacă e cu putinţă, vreau totuşi să ţin piept destinului. – *Ludwig van Beethoven*

Nu trebuie să existe resemnare în faţa răului şi nici în faţa minciunii; un singur lucru rămâne de făcut faţă de ceea ce este rău: să-l distrugem. – Paul Claudel

Dacă lupta e grea, înseamnă oare că e absurdă? Dacă principiul răului învinge, trebuie oare să i se cedeze terenul cu resemnare? – Domingo Faustino Sarmiento

Oricât de inaccesibilă, de ideală ar fi o idee bună, e mai bine să năzuieşti la realizarea ei, să năzuieşti chiar fără rezultat, decât să-ţi pui mâinile în poală cu înţeleaptă resemnare şi să proclami: oamenii sunt ticăloşi. Prea lesne se crede omul scuzabil, prea îşi face iluzia că poate fi atât de lesne scutit de o activitate serioasă obligatorie (nu numai pentru a-şi prelungi viaţa, pentru a-şi acoperi îndatoririle – acest jalnic minimum – ; ci şi, în plus pentru semenii săi mai buni. – Titu Maiorescu

Ce aş putea comenta? Zi de zi, ceas de ceas, minut de minut, sentimentul resemnării te încearcă iar tu trebuie să i te împotrivești. Poate oricine? Slabă speranță. De aceea vezi atâtea fețe triste. Foarte puțini aleg să se opună până la capăt, indiferent de rezultat.

279
Există și alte lumi? Nu mă refer la cele discutate de fizicieni, paralele, aflate într-un spațiu cu mai mult de patru dimensiuni, gen "triunghiul bermudelor"?, ci la unele aflate în mintea noastră, în partea inconștientă a spiritului nostru. O lume în care percepția realității este alta, scara de valori dată peste cap și altele ne sunt trăirile. Poate că unii dintre noi parcurg uneori aceste lumi iar la întoarcere par "ciudați", poate nebuni, de neînțeles oricum. Cum? Am auzit de "mediumuri,

ioghini, sihaștri, profeți, Pythia, Nostradamus, Patanjali, Florence Eliza Cook, Arthur Ford, etc. Poate ei știau?

280
Nu puterea ci modul în care dispui de ea îți înscrie numele în cartea istoriei. Din păcate, istoria ca și justiția, este legată la ochi.

281
Istoria nu judecă evenimentele, doar le narează. Numai că, atât evenimentele dar și legile pot fi interpretate diferit.

282
Omul nu se trage din maimuță, el se străduie doar să-i semene.

283
“Ce nu poți face azi, lasă pe mâine“...se zice. Dar eu m-am convins de altceva. Ce nu poți face azi, nu vei putea face nici mâine.

284
Sufletul este cel care cugetă, deci se află înaintea corpului, şi este mai bine să-l hrăneşti cu precădere pe primul, corpul având rolul unui suport. La cei mai mulţi dintre noi se obişnuieşte invers. Se uită adesea că sufletul dă identitate şi nu imaginea corpului.

285
“Judecăm acțiunile oamenilor după plăcerea sau mâhnirea pe care ne-o provoacă.“ – Anatole France

286
Cum suntem? Uniți prin dezbinare? Vom ajunge un popor fără o țară? Peste câțiva ani, vom ajunge asemeni evreilor. O populație migratoare alungată de peste tot. Aproape jumătate din români trăiesc undeva, dar nu acasă. Vom avea și noi un Moise al nostru care să ne mâne spre “plaiurile natale“?

287
Alegere în alegeri. Mă enervează cei care spun că musai trebuie să mergi la vot și să optezi pentru una din variante. Că altfel te faci vinovat de tot ce-o să fie rău. Mă îndoiesc. Să mă explic. O alegere începe cu o dorință, o necesitate sau o răspundere. Vreau pentru copilul meu o viață mai bună. E normal. Factorii de care depinde asta sunt numeroși. Să fie sănătos, corect educat, motivat în activitatea de zi cu zi. Un criteriu este și mediul în care va trăi. Aici totul se complică. Nivelul de civilizație al unei societăți depinde de foarte multe coordonate: istorice, geografice, sociale, etc. Bun. Am ales statul de drept.

Numai că nu este de ajuns doar să vrei, trebuie să și poți. Eu cred că nu putem. Nu ne potrivim noi cu el sau invers. Cred că este prea devreme. Suntem încă în epoca clanurilor (nicidecum elite), Clanul comuniștilor,

al securiștilor, al îmbogățiților peste noapte prin afaceri cu statul, al corupților, al intelectualilor care "nu muncesc", al minerilor, al jandarmilor, al diasporei, al salariaților care trebuie să suporte pensiile părinților, al părinților noștri care așteaptă o mărire a pensiei cu măcar 50 de lei, pensie pe care o dau copiilor, după care votează tot cu "vechii" și tot așa. Nu am atins nici măcar nivelul constituirii "comunităților" din țările civilizate. Dar mergem la vot. Ca să punem ștampila pe un nume. Numele celui pe care îl credem, bineînțeles, capabil să ne conducă pe calea democrației. Ori așa ceva nu există. (Carol I era educat să înțeleagă ce înseamnă civilizația și cum se construește ea.)

Dacă cei de pe listă nu sunt eligibili atunci ce soluții avem? Fie anulăm votul, fie intrăm în "boicot". Și așteptăm alte timpuri, dacă mai avem zile.

288
De ce votează americanii pe Trump? Societatea capitalistă a devenit societate de consum. Oamenii trăiesc fie din salariu fie din profit. Apare o dichotomie. Crește salariul scade profitul sau invers. Este o luptă. Fiecare tabără caută soluții în favoarea ei. Ultima soluţie, îmbrăţişată de toţi, este transferul afacerii în China unde salariile muncitorilor sunt dictate de partid. Cei mulți care aleg conducătorii statului au votat nu atât pentru Trump cât împotriva clasei politice care nu mai vorbește aceeaș limbă cu ei, și pe care o

învinovățesc, pe drept zic eu, de tot ce merge prost în societatea americană.

289
Moto-ul coruptului: Odată ce banii tăi au devenit ai mei, să te ferească Dumnezeu să te atingi de ei.

Nu contează cum și de unde am bani, așa că vezi-ți de treaba ta.

290
Doamnă, purtați-vă frumos cu clienții, noi vă plătim. Ba, pardon, eu îmi iau salariul de la patron.

Doamna asistentă, serviciul e gratuit, de ce-mi arătați buzunarul și pe urmă, aveți un salariu foarte mare? Știu dragă, dar așa este obiceiul.

Domn doctor, pe mine nu mă doare nimic. – Lasă dragă, că-ţi fac eu o listă imediat.

291
Domnule polițist vecinul meu fură lemne din pădure. Și ce, cu ce te afectează pe tine? Da, știți, bugetul, plătesc impozit…? Și cred că plătesc eu și lemnele lui.

292
“Chiar şi atunci când e susţinută de cincizeci de oameni, o prostie tot prostie rămâne.“ – Anatole France

Prostia este, cum se spune “nemărginită“, poare fi estimată doar prin gravitatea consecințelor, poate fi localizată, criticată dar nu poate fi pedepsită direct pentru că este diseminată în timp și spațiu, se manifestă unde nu te aștepți și în general este nativă. Prostia se manifestă prin vorbe, comportament, alterează personalitatea, și poate fi recunoscută doar din exterior. Puțini spun: “ vai ce prost sunt“, dar fără prea mare convingere.

Prostia nu se vindecă pentru că ea nu intră în categoria “bolilor“. Greșala poate fi acceptată și uneori iertată. Prostia niciodată. Antonimul pentru “prost“ nu este “cultivat“, ci “cu bun simț“. La extrem, prostia ucide, poate duce la dezastre, drame uriașe, genocid, orori, dictaturi, fundamentalism și chiar la negarea civilizației.

Prostia asociată cu puterea și corupția distruge valori, elite, buna intenție și bunul simț. Prostia inspiră jenă, groază, neputință. În fața prostiei te simți dezarmat, fără soluții, ceea ce te poate duce la disperare. Pe prost îl poți cel mult izola, dar nu pentru mult timp și nu întotdeauna. Prostia poate fi atenuată doar prin educație, uneori constrângere prin aplicarea unor legi abile. Prostul nu-și recunoaște niciodată prostia și devine violent când i se reproșează. Se poate recunoaște după faptul că vorbește fără întrerupere, dă multe sfaturi și de cele mai multe ori încearcă să ocupe o funcție de conducere.

293
Liderii se aleg, conducătorii se autopropun. Gandi, Abraham Lincoln, Ioana d'Arc... au fost lideri, Alexandru Macedon, Cezar, Ludovic al XIV-lea, Napoleon și mai nou Lenin, Stalin, Hitler și alții s-au autoimpus.

294
"Impostura e lista de "calităţi" a ageamiului care caută recunoaştere, comfortul proscrisului în a vorbi despre lege, şperaclul de ferecat taine al învârtitului cu sudalmă, vocea starului care face play-back, acompaniamentul sentimental al cuceritorului de inimi, dar şi profilul frumoasei "din spate liceu, în faţă muzeu". – *Marius Ghilezan*

295
O teorie, de cele mai multe ori, nu poate fi admisă dar nici contestată în totalitate, foarte ușor. Prin afirmații bine argumentate și nici un caz prin negări, se poate modela, actualiza, confirma sau infirma acea teorie.

296
Tristețea nemuritorului. Nimic nu i se întâmplă fără ca un eveniment din trecut să nu-l fi afectat, întocmai ca un sentiment ce-l încearcă acum să nu revină în viitor. Viața devine doar un șir de evenimente, trăiri lipsite de posibilitatea de a le situa în timp și spațiu. Nu există amintiri. Timpul nu curge, el nu mai are consistență.

Lipsa reperelor temporale face ca timpul să se oprească.

Nașterea și moartea sunt principalele momente care dau consistență vieții unui om. Amintirile devin termeni de comparație și ne modelează așteptările. Nu contează cât trăiești, contează ce trăiești. Când ești tânăr ți se spune că ai toată viața înainte, apoi, la sfârșitul ei contabilizezi amintirile. Cu o condiție, să nu fi nemuritor. Viața are valoare tocmai pentru că are limite, altfel nu merită.

297
Unul din marile "nejunsuri" de moment ale democrației este și votul universal. Argument: "harababura" în care a intrat Marea Britanie în ajunul Brexit-ului.

"O acomodare a relației cu Comunitatea europeană care a devenit un diktat" spun unii membrii ai guvernului.(Brexit Deal: Really a Replay of the Versailles Diktat?) - The Globalist

"Cel mai bun acord prost pe tema Brexit-ului"

"Acordul doamnei May e groaznic dar e singurul" - Wall Street Journal

Ce spunea Winston Churchill despre democrație? – "cea mai proastă formă de guvernământ, cu excepția tuturor celorlalte."

298
Se întreba Andrei Pleșu, “Dumnezeu e fericit când vede dezastrul în care se prezintă lucrarea sa de căpătâi? Sigur nu. Atunci ce pretenție avem noi?“

Eu cred că Dumnezeu avea şi teme pentru acasă; natura omului este una din ele.

Înţeleg că Dumnezeu are sentimrnte: e bucuros chiar fericit, trist uneori, întrebarea mea este: Dumnezeu râde? Am auzit că-i plac anecdotele cu Iţac şi Ştrul.

299
E vremea impostorilor. Dacă nu avem un Brătianu, un Titulescu, un Iorga dar și un Paleologu, un Patapievici, un Pleșu în conducerea “trebilor“ țării, nu avem nimic.

300
Vine o vreme când nu mai e nimic de spus, nimic de făcut. Când proștii sunt în majoritate, soluțiile sunt și ele proaste. “Puterea este de partea celor mulți.“, Nu? Dizidența devine crimă, legea este schilodită, credinţa, motiv de ostracizare. “Statul sunt eu“ ar fi spus Ludovic al XIV-lea. Democrația piere iar bunul simț e bolnav.

301
Este o distanță ce crește tot mereu între popor și liderii săi politici. Lista problemelor în negociere e tot mai

cuprinzătoare. Prioritățile diferă, liderii caută soluții care avantajează mai ales profiturile mari, companiile care beneficiază de lobby, globalizarea, interesele claselor protejate și în ultimul rând creșterea nivelului de trai al maselor. Dar ce înseamnă “nivel de trai“ într-o societate bazată pe consum cu orice preț. Populația a devenit dependentă de produse nesemnificative, precum, mașina personală, smart-device-urile, hrana bio, shoping-ul și multe altele. Asta duce la o cheltuială apreciabilă dar care nu mai este susținută de salariu. De aici, stresul, nemulțumirile, implicarea în acțiuni de protest din ce în ce mai mult reprimate violent de autorități. Exemple: imigrația sau folosirea armelor de foc din SUA, brexit-ul și pericolul desprinderii Irlandei de Nord sau chiar a Scoției din Marea Britanie, criza politică prelungită din Italia, pierderea de imagine a unor firme mari în Germania, protestele cu sute de răniți din Franța, criza din Grecia, Turcia, România, s.a.m.d.

302
Observ un lucru ciudat, majoritatea concetățenilor mei au devenit deodată infirmi. Da, fiecare dintre ei încearcă să-și rezolve problemele folosind doar o mână, de obicei mâna stângă. De ce? Pentru că de cealaltă e lipit un “smartphone“. Pe unii, poți mult și bine să-i întrebi “coborâți la prima?“ sau “ce stație urmează?“ că tot nu-ți răspund. Mă uit la ei indignat și ce să vezi, au urechile astupate cu “hands free“, “ bluetooth“, “earphones“ și mai știu eu ce. Doamne apără-mă!

303
După ultimele declarații ale liderilor politici, orgiile și homosexualitatea s-au inventat în țările occidentale. Și încă ceva: MCV- ul (Mecanismul de cooperare și verificare) cu care ei încearcă să afle dacă și noi suntem corupți. Niciodată! Mâinile noastre sunt curate ca apa de izvor.

304
După o remaniere, unui proaspăt ministru i s-a propus să întreprindă ceva așa încât "codul lui HAMMURABI" să fie rediscutat în guvern. A fost întru totul de acord. Asta îmi aduce în minte protestul unui jurnalist împotriva faptului că apa potabilă conține de două ori mai mult hidrogen decât oxigen, la care protest, primul ministru de atunci a promis că va lua măsuri.

305
Ascult muzică clasică, opera și baletul îmi sunt prieteni, îndeosebi de când am libertatea de a-mi alege preocupările cotidiene. Încerc o emoție așteptată și încercată nu numai de mine dar de toți fanii acestei pasiuni. Este ceva normal și care nu mă surprinde. Ceea ce însă îmi dă de gândit este expresia feței celor care interpretează partiturile respective. Am sentimentul că ceva ireal, de neînțeles se petrece cu ei. Ceva minunat, ceva la care numai ei au acces. Numiți acest fenomen cum vă place, Nirvana, Dumnezeu,

Univers paralel etc. Pentru ei timpul nu are început și nici sfârșit, totul se dizolvă în spiritual. Pare că au atins excelența. Khatia Buniatishvili, Lang Lang, Lola Astanova, Fazıl Say, Christopher Park, Philippe Jaroussky, Anna Netrebko, Aida Garifullina, Alessandra Ferri și mulți, mulți alții într-o ordine aleatoare. Priviți-i, și veți fi în preajma Creatorului.

306
Reproșurile sunt ca florile, merg și la bine și la rău. Cu ce te duci la vreo cununie, cu flori, dar la înmormântare, tot cu flori. În viață, primești reproșuri și pentru ce-ai făcut rău dar mai ales pentru lucrurile bune înfăptuite.

307
Ori filosofii ar trebui să fie regi, ori regii să devină filosofi. – Platon. Da, într-un alt moment al evoluției, poate. Acum, nu, fără doar și poate.

308
Misteriosul număr 3. În filozofie, Socrate definește trei noțiuni: binele, frumosul și adevărul. Pentru Platon, trei din bunurile pământești nu au nici o valoare: banii, puterea politică și onoarea. În politică, revoluționarii francezi luptă pentru cele trei principii: libertate, egalitate și fraternitate. Cele trei maimuțe inpun trei atitudini: nu vezi, nu auzi, nu vorbești. Julius Caesar își evaluează victoria asupra lui Pharnaces II of Pontus prin trei verbe: veni,vidi, vici. Religia creștină predică

credința prin mijlocirea a trei entități: Dumnezeu tatăl, Isus Christos fiul și Duhul Sfânt.

309
La intrarea în Academia lui Platon erau, se spune, gravate cuvintele: "Nimeni să nu intre aici, dacă nu a studiat geometria". Mă întreb dacă există filozofi moderni cu studii de matematică. De fizică sigur, Horia Roman Patapievici

310
A cunoaște Frumosul, Binele, Dreptatea înseamnă pentru Platon ca și pentru Socrate, a deveni bun, frumos și drept. Și în acest chip a te apropia cît mai mult de divin. – din "Viața și opera lui Platon". Pentru mine "divin" se traduce prin "excelență".

311
De asemenea, ca și Socrate, Platon împărtășește convingerea că a suferi din pricina nedreptății este de o mie de ori mai bine decît a făptui o singură nedreptate. – din "Viața și opera lui Platon".

312
Revăd "Sfântul Mitică Blajinul" de Aurel Baranga. Oare câți români au ajuns la sfârșitul vieții scârbiți de micimea conaționalilor lor, șefilor, colegilor, amicilor, cunoștințelor, a majorității celor cu care se intersectau în drumurile lor cotidiene. Și asta s-a întâmplat nu numai în comunism.

313
“De aceea omul poate fi perfect din punct de vedere moral doar într-un stat bine organizat. Și invers numai niște cetățeni cu adevărat culți, bine educați și virtuoși se pot asocia, formînd un stat, în care domnește ordinea și legea. Scopul statului este de a crea condiții pentru realizarea dreptății.“ – spune Platon (Viața și opera lui Platon - scritub.com)

314
Unde se oprește capacitatea patrimoniului genetic al ființei de a înfăptui lucruri miraculoase, ieșite din comun și care nu pot fi explicate nicicum. O fetiță de șase ani vorbește șapte limbi străine, o alta și mai crudă cântă la pian, fără măcar să aibă în față o partitură, muzică clasică. Un câine este atât de îndurerat de despărțirea de stăpînul lui, încât se cuibărește pe stâncile de la marginea mării, în bătaia valurilor reci și a vântului aspru, privind continuu orizontul. Un alpinist prins sub o stâncă, își taie mîna cu briceagul pentru a scăpa cu viață.

315
Un judecător nu face dreptate, el aplică doar legea mai puțin în litera ei și mai mult în spiritul ei. Legea poate fi strâmbă, dar nu este treaba unui judecător s-o îndrepte. O lege se poate întoarce și cu 180 de grade în anumite circumstanțe. Am ales câteva exemple amuzante culese de pe internet:

In Danemarca legea permite deținuților să evadeze din închisori.
În Anglia oricine lipește greșit o marcă poștală care o reprezintă pe regină, poate fi acuzat de trădare de țară.
In statul Florida, dacă o femeie nemăritată sare cu parașuta în zilele de Sâmbătă, aceasta ajunge invariabil la închisoare.

Dacă ajungi cumva în orașul Logan County, să nu săruți niciodată o femeie care doarme, indiferent dacă îți este soție sau prietenă. Legile acestui oraș pedepsesc acest gest cu închisoarea.
Acum circa 300 de ani, orice cetățean japonez care încerca să părăsească Imperiul Soarelui Răsare, era condamnat pe loc la decapitare pentru trădare de țară.
În orașul Eureka din statul american Nevada, legea interzice ca un bărbat cu mustață să sărute o femeie.
Este contrar legii pentru orice cetățean britanic să moară în interiorul Palatului Parlamentului din Londra.

Dacă ajungeți în orașul Miami din Florida, rețineți că este interzis de lege să imitați orice fel de sunete emise de animale.
In statul american Oklahoma, orice persoană care se strâmbă în mod voit la un câine, ajunge la închisoare sub învinuirea de agresiune asupra celui mai bun prieten al omului.

In orașul italian Milano exista o lege locală care-i obliga pe cetățeni să zâmbească tot timpul, cu excepția situațiilor când mergeau la spital sau la înmormântări. In statul american Washington, dacă un cetățean se laudă în public că are părinți bogați și influenți, persoana în cauză ajunge la închisoare.

316

Francezii nu reclamă nivelul de trai, nicidecum, ei nu vor să aibă grija zilei de mâine care a apărut odată cu noile crize induse de bănci, mari corporații, globalizare, mediu, etc., amenințarea cu transferarea locurilor de muncă către migranți, lipsa unui proiect de anvergură, așa cum ar fi trebuit să fie Comunitatea Europeană. Ei realizează că statul a fost capturat de clasa bogată prin interesele ei financiare. Nu degeaba se strigă: "Macron, președintele celor bogați" sau "Macron, le people souverain s'avance", "Macron, haute trahison du peuple". Statul, îndeosebi prin corupție, se implică din ce în ce mai mult în apărarea drepturilor și libertăților unei anumite părți din societate reacționând violent și abuziv la protestul restului societății.

Nu partidele extremiste au cea mai mare parte din vina declanșării protestelor din toamna anului 2018, ci mai ales statul care nu mai este ceea ce ar trebui să fie într-un stat de drept, adică mediator, consecvent, incoruptibil, activ, transparent, competent, responsabil, atent la schimbările produse în societate și rapid în

luarea măsurilor care se impun. Democrația nu este o hartă prinsă în cui pe un perete, ea trebuie să se adapteze la evoluția mentalității oamenilor, bineînțeles cu condiția de a se înscrie în limitele impuse prin definiție: interesul tuturor cetățenilor.

317
Avem două priorități: 1. Deschiderea largă a porților pușcăriilor și 2. Cedarea Transilvaniei, Ungariei. Bine am ajuns în anul centenarului. Nu era destul că am cedat Basarabia, rușilor, Bucovina, ucrainienilor, i-am iertat pe comuniști la revoluție, ne-am lăsat bătuți, gazați, arestați de mineri, securiști, jandarmi, am permis mafiei să-și întindă tentacolele în întreaga societate, avem cel mai corupt stat, infractorii sunt preocuparea numărul unu a parlamentului (în sensul compătimirii lor) extremiștii unguri ne jignesc zilnic, bandele de tâlhari la drumul mare ne așteaptă în parcări, analfabeții ocupă scaunele parlamentului și nu numai la București, am devenit un popor de fugari, școala ne tâmpește copiii, ne este groază de spitale, epidemiile ne decimează animalele dar și copiii, prostia e la loc de cinste iar părinții ni se răsucesc în morminte … și nu mai continui deși ar mai fi.

318
În lupta lui cu morile de vânt, Don Quijote nu avea nici o șansă. Dar avea un vis. Și pentru a trăi un vis, merită să-ți pierzi chiar și viața. De ce? Pentru că visul e singurul moment în care poți fi fericit.

“De cele mai multe ori, ceea ce numim noi fericire e ceea ce nu cunoaștem.“ – Anatole France

319

Într-o situație limită includerea ta într-o echipă îți oferă o șansă în plus. Singur, riscul crește dar și frustrarea. Omul este un animal gregar. În tinerețe, pentru că nu-mi găseam coechipieri, străbăteam muntele de unul singur. Ca să-mi fac curaj, aveam un obicei, cântam cu voce tare.

320

Ieri în România, azi în Franța, alteori oriunde altundeva, oamenii politici se plâng că poporul sau mai corect o parte mai mică sau mai mare din el vrea să răstoarne puterea apelând la proteste mai mult sau mai puțin violente. “Fake news“ aș spune folosind o expresie la modă. Poporul este suveran, el propune, el dispune. Altfel se numește dictatură. Oamenii politici au doar un rol organizator. Numai că ei nu sunt de acord, nu se comportă ca atare și mai ales reacționează violent atunci când sunt contraziși. De aici și criza socială prin care trec națiunile.

Evident că nu întotdeauna, cetățenii judecă corect și decid în cunoștiință de cauză. Rolul formării unei societăți cu o concepție modernă revine formatorilor de opinie din educație, învățământ, media și în nici un caz oamenilor politici. Aserțiunea că cetățenii își pot exprima doleanțele numai și numai prin vot este falsă.

Schimbările în viața societății apar zilnic iar guvernarea trebuie să țină cont de ele. Conducerea unei țări doar pe baza unor principii, dogme, considerente, și-a demonstrat ineficacitatea. Este necesar un dialog permanent între cetățean și stat, transparent și constructiv, proceduri simple de monitorizare a corupției și reguli de demitere prompte care să presupună răspunderea penală și recuperarea prejudiciilor.

321
Limba română sună foarte bine, cu condiția să nu fi supărat pe ea.

322
"Oamenii care vor să recapete controlul asupra propriei lor ţări, oamenii care vor să creadă în Statul-Naţiune! "Les vestes jaunes", "refuzaţii"" – Steve Bannon, ideologul şi fostul consilier al lui Donald Trump.

Ceea ce se petrece în Franța nu mai are nimic de-a face cu statul de drept. Nu extremiști, nu infractori, nu inadaptați social protestează. Sunt partea activă a societății, cei care au înțeles și au acceptat că ei vor contribui prin munca lor la prosperitatea lor și a tuturor celorlalți. Și taman ei sunt ignorați de așa zisul stat de drept, gazați, bătuți, considerați infractori de drept penal (la noi lor li se spune: prostimea, populimea, clasa inferioară, electoratul, sărăcimea).

323
Citeam pe o pancartă purtată de un manifestant ieri la Bruxelles: "A început iarna vrajbei noastre sociale!". Sigur că e parafrază, dar ce titlu bun pentru un program ofensiv împotriva blândei şi inconştientei noastre Europe! – Cristian Unteanu.

324
Să iei viața în serios. E o opțiune. Fără distracții puerile care în loc de relaxare îți secătuiesc energia și îți scad potențialul. Motorul vieții este dat de provocările pe care le întâlnești tot timpul. Rezolvarea unei probleme îți provoacă mulțumire. Ști mai mult, poți mai mult, te cunoști mai bine. Cea mai mare provocare o putem afla dintr-un dicton al lui Socrate: "Cunoaște-te pe tine însuți". – vezi și "Cunoaşteţi-vă pe voi înşivă! Toma Cristina - jurnalspiritual.eu"

325
Uneori cred că 1 = -1. Afirmațiile sunt la fel de sustenabile ca negațiile. Se simte lipsa unui criteriu, a unui reper absolut. Evident că am discernământ căpătat în timp, prin experiență, cultură, intuiție dar mai ales printr-o "conlucrare" continuă al tuturor capacităților mele intelectuale. Dar vine o clipă în care apare o derută, o ezitare, un moment în care, pentru că nimic nu mai este clar, e nevoie de o resetare.

326

Ponderea proştilor în societate a devenit critică. Dacă nu se iau rapid măsuri, în sensul limitării influenței acestora în luarea deciziilor, se alege praful de toată civilizația.

327
În stabilirea vinovăției în justiție sunt importante probele și procedurile. Probele sunt furnizate de fapta infractorului în măsura în care procurorul are acces la ele, și sunt definitorii în stabilitea vinovăției. Încălcarea procedurilor de către juriști este o vină exclusiv a acestora și nu poate distruge relevanța probelor. Procedurile stabilesc un cadru formal în care sunt prezentate probele în fața juriului sau a judecatorului, după caz. Schimbarea procedurilor (formare complete de judecată, recurgere la instituții terțe în prelevarea probelor, etc.) nu poate modifica, rațional, stabilirea vinovăției infractorului. Nu poate fi iertat un criminal numai pentru că un grefier nu a transcris la timp o ciornă. Ceea ce se întâmplă acum în justiție este o prostie, o cacialma.

328
Împreună cu fiii lui, a purces să cutreiere Universul în lung și lat, așa cum obișnuia de multă vreme sau poate din totdeauna. La întoarcere, au căutat o pajiște frumoasă, înconjurată de brazi înalți, plină de flori sălbatice al căror culori și parfum atrăgea mii și mii de insecte. Susurul unui izvor aflat în apropiere se străduia

să acopere ciorovăiala păsărilor de tot felul de pe ramurile pomilor.

Se adunaseră pentru a-și împărtăși impresiile din călătorie și împreună, sub privirea binevoitoare și totodată curioasă a Tatălui să încerce a modela un plan pentru viitor, ceva ce ar fi contat precum o motivație pentru noi creații care să ducă Universul mai departe pe drumul ales.

Când, în sfârșit se pregăteau, puțin cam plictisiți, să schimbe subiectul, Tatăl spuse: - Ați văzut întregul univers, vă place și, de ce să nu recunosc, îmi place și mie. Am creat un lucru minunat, o creație de care putem fi mândri. Dar parcă lipsește, totuși, ceva, un fel de zâmbet. E prea rece și nu mă refer la nivelul energiei pe care stelele o radiază. E ceva ce i-ar da savoare, ca un prânz excelent preparat, dar căruia îi lipsește sarea și piperul. M-am gândit să creem o ființă vie asemeni unei plante sau și mai bine, unui animal, dar dotat cu perceperea propriei realități și a universului, cu conștiință de sine, cu capacitate de gândire rațională și discernământ. Un OM.

După ce l-a creat pe Adam și apoi pe Eva, Dumnezeu le-a dat un limbaj și astfel ei au putut distinge între instinct și rațiune și de asemenea au putut comunica. I-a îndemnat să cutreiere grădina Edenului dar să nu guste din fructele cunoașterii binelui și răului. Dumnezeu vroia să afle dacă "liberul arbitru" corelat

cu „bunul simţ”funcționa în ceea ce-l privea pe om. Ceea ce s-a și întâmplat și omul a realizat pentru întâia oară ce este rușinea, frica, răspunderea. Omul avea acum o “scară de valori“ putea alege între ce trebuie și ce nu trebuie să facă, dacă acceptă calea care duce spre “excelență“.

Dar lucrurile n-au mers întotdeauna bine. Departe de Dumnezeu, “liberul arbitru“ o lua uneori razna. Așa s-a întâmplat cu prima crimă din istorie, Cain l-a ucis pe Abel, apoi a venit o vreme în care oamenii s-au lăsat cuceriți de răul absolut. Dumnezeu a ales singura soluție la îndemână, potopul, sperând ca Noe și ai lui să aducă noua generație pe calea de urmat aleasă de el. Sodoma și Gomora a fost un alt exemplu de deviere de la drumul spre excelență. Și Dumnezeu a folosit de astă dată focul și pucioasa.

Dumnezeu a împărțit oamenii după locul și criteriul nașterii, al limbii vorbite și al credinței, în popoare. Și-a ales unul, i-a ales conducătorii și le-a dat un cod de legi. Moise a coborât de pe munte şi a dat poruncă poporului său să nu se abată de la lege. A fost momentul în care omul a trebuit să renunțe la “legea junglei“ - dinte pentru dinte, ochi pentru ochi - și să se includă într-o comunitate relativ “civilizată“. Oamenii au înțeles care sunt avantajele supremației legii, chiar dacă nu întotdeauna legea era una pentru toți, și chiar dacă aplicarea legii nu urmărea chiar “adevărul, tot adevărul și numai adevărul“.

Omenirea a evoluat, Dumnezeu s-a îngrijit ca oamenii să învețe cultivarea pământului, prevederea anotimpurilor, făurirea uneltelor tot mai perfecționate. Cartea lui Enoh ne relatează cum fiii lui Dumnezeu i-au destăinuit acestuia multe din cunoștiințele lor despre Pământ și nu numai.
A apărut cultura, știința, filozofia. Au început marile migrații.

Acum este perioada Egiptului antic iar apoi al Greciei antice. O avalanșă de noi cunoștiințe, obiceiuri, mentalități. Îl avem în Egipt pe Akhenaten împreună cu superba sa soție Nefertiti și o nouă cultură și înțelegere a relației speciale dintre om și Zei. Apoi urmeaza Socrate, Platon fii ai Greciei care pentru prima oară dau un înțeles filozofic cuvintelor democrație, republică, cetate, cunoaștere.

Istoria Romei probează gradul înalt de civilizație la care omenirea era martoră.

Și în această fază, definitorie pentru ce va însemna mai târziu "civilizația occidentală", Dumnezeu îl trimite pe unul din fiii săi pentru a pune bazele "creștinătății", motorul întregii evoluții a societății umane occidentale. Aceasta merge mai departe spre epoca modernă, clădită pe principiile revoluției franceze - libertate, egalitate, fraternitate, (din păcate, revoluţia franceză a reuşit în mare parte doar săvârşirea unui măcel), Declarația

franceză a drepturilor omului și cetățeanului, Constituția SUA, Declarația universală a drepturilor omului, astfel încât în final să ridicăm statul de drept.

329
Educația corectă a unui copil, “cei șapte ani de acasă“ trebuie să urmeze câțiva pași. Primul pas: evaluarea primară - 0 - 2 ani (atenție, curiozitate, interes, refuz, dorință, satisfacție, zâmbet, plâns, alegere, plictis, durere, foame, somn, glumă, atașament, respingere, durere, etc.).

Al doilea pas: abilități 2 - 5 ani (mișcare, gesticulație, localizare sunet / lumină / miros / gust / obiecte, identificare persoane / animale / obiecte, emitere sunete - însușire limbaj, sentiment de posesie, preferințe, imitare, impunere, discernere, înțelegere, împotrivire, curiozitate, relația cu persoane / animale / obiecte, joacă, sentimente, stări, reacție la observații / pedeapsă / laudă / indiferență).

Al treilea pas: cultura generală, stabilire priorități 5 - 7 ani (audieri literatură, muzică, artă grafică - desene animate dar și artă cultă, plimbări în natură, sport, limbi străine, socializare, definire priorități, evaluare aptitudini.

330
Românii nu au tradiții, ei au obiceiuri...proaste.

331
Cel mai mare pericol în viață este să te găsești la o oră total nepotrivită într-un loc anume, când puteai fi într-altul.

332
Există un flagel care distruge totul în cale, nu atât de înspăimântător precum războiul, dar mult mai eficace, corupţia.

333
De ce trei sferturi din persoanele publice sunt idioți? Și totuși, toți vor să apară pe prima pagină. Persoană publică - o persoană care în urma unor spuse sau fapte în public, ajunge în pagina de scandal (de cele mai multe ori) a unor ziare, în comentariile de pe Facebook sau în “breaking news“ pe “sticlă“.

334
Nu amesteca niciodată arta cu kitsch-ul. Asta…, în cazul în care le poți deosebi.

335
Nu folosi niciodată expresia “este atunci când“, în definiții, denotă nesiguranța. Exemplu: A parca este atunci când lași mașina într-un loc permis. Este mai bine dacă spui: Expresia “a parca“ se referă la staționarea mașinii într-un loc permis.

336

“Sîntem excedaţi de suficienţa intelectuală şi morală a celor care s-au dezvăţat să mai spună “cred că“, “poate că“, “mă întreb dacă“, “nu mi-e foarte clar“, “nu ştiu ce să spun“, “trebuie să mai reflectez“ şi alte asemenea formule cuviincioase, care constituie igiena însăşi a spiritului.“ – *Andrei Pleșu*

337
Eminescu, un reper atât de puțin cunoscut și iubit de români. “Ce-ți doresc eu ție dulce Românie?“

338
De ce să declami când poți să spui doar ceea ce ai de spus? În “O scrisoare pierdută“, Caragiale ne-a arătat cât e de caraghios acest lucru. Și ce dacă, noi suntem perseverenți. Acum o facem până și în parlamentul european. Penibil.

339
Preluarea și integrarea unor valori între culturi diferite se face foarte greu. O tradiție, obicei, comportament, gândire, se naște, evoluează, se consacră într-un context anume. Se poate scrie o istorie a transmiterii valorilor între culturi. Astăzi, la modă, domeniul cultural al occidentului în care se inserează elemente alogene este cel culinar. Este de bon ton să mănânci mâncare mexicană, chineză, vietnameză, arabă sau africană.

340

“Una peste alta, arătăm ca după un război pierdut! Și ce e supărător e că, pînă una-alta, sîntem învinși nu de oștiri monumentale, nu de strategii subtile, nu de personalități vînjoase, inteligente, cuceritoare, ci de chintesența mediocrității naționale, de o mînă de șmecheri nătîngi și gureși, bucuroși de victoria lor și de melancolia noastră.“- Andrei Pleșu

Într-o astfel de poveste poporul român ar spune: “Dumnezeu cu mila“.

341
O scurtă convorbire între doi extratereștri: “Planeta asta albastră pare nelocuită deși condițiile de viață sunt excelente.“ “A fost, dar în timp oamenii au devenit fie nevertebrate, fie zombi.“ “Dar de ce?“ “Din prostie, un virus extrem de nociv, prostia, a afectat întreaga populație în cele câteva mii de ani de existență.“ “Păcat. Să mergem, să căutăm o civilizație mai norocoasă.“

342
“Caută să primești aprobare doar de la conștiința ta. (Let you seek approval only from your consciousness)“
― Andrew Carnegie

Asta în măsura în care ai așa ceva și hrănindu-ți sufletul zi de zi, o dezvolți aducând-o la stadiul de “conștiință de sine“. Am observat că cei cărora le lipsește, își caută soluțiile fie la televizor, în cârciumi,

fie de la cunoștiințe sau pur și simplu nu aleg, lăsându-se în voia sorții.

343

Dintre nevertebrate, unele devin bestii, iar răul pe care îl fac este imens. Ele primesc diverse apelative, "țarul roșu", "fuhrer", " duce", "căpitan", "el comandante", "unchiul Ho", "frate" etc.

344

90% dintre posesorii de smartphone (în general tineri) sunt interesați doar de patru aplicații: chat, game, camera și audio player. Eu am ales doar ceea ce mă interesa pe mine: books reader, office, video and audio player, online shoping, youtube, english learning, radio swiss classic.

345

Statul de drept. A fost ales ca soluție de organizare a statului în societatea occidentală ajunsă la un anumit nivel de civilizație. În decursul timpului s-a încercat adoptarea (sau impunerea) acestui sistem și pe alte meridiane. Uneori cu succes (vezi: S.U.A., Coreea de sud, Japonia, alteori fără (vezi: America latină, Asia, Orientul Apropiat). Pentru a reuși implementarea statului de drept, trebuiesc îndeplinite mai multe criterii: nivelul de cultură, experiența istorică, tradiția, implicarea societății civile, educația și multe altele.

Noi nu îndeplinim aceste criterii, altfel spus, suntem în urma și uneori, lateral față de nivelul de civilizație occidental. Din acest motiv eu nu cred că vom trăi într-un stat de drept într-un viitor previzibil. Și mai cred că, având în vedere întregul evantai de evenimente ce afectează în acest moment civilizația umană, nu vom mai avea nici un viitor.

346
Unul ne oferea 50 de lei ca să mergem cuminți acasă. Ne-am simțit jigniți și unul dintre noi l-a împușcat. Se numea Ceauşescu. Altul ne momește acum cu o pastilă de supt cu vitamina D. Ce merită? Din fericire, a primit câţiva ani de puşcărie.

347
Când mulțimea striga: "Noi muncim, nu gândim" am simțit prima dată că sunt vinovat. Apoi, au venit minerii, m-au prins cu dolari (doar pe o față a bancnotei). Atunci mi-a fost milă de bătrânul Coposu, dar și de mine. Când H. R. Patapievici a fost scuipat, am luat-o personal. M-am simțit ca un fir de păr în ceașca cu lapte. Într-un august, minerii și-au schimbat uniforma cu cea de jandarm. Mi-au gazat, lovit, arestat frații, părinții, copiii, bunicii, prietenii și cunoștințele deși nici unul din ei nu iubea violența. Am plâns. Acum ni se oferă un drops cu vitamina D. Cum s-o iau? Mă simt malnutrit. Aștept în continuare. Ce? Doza de cianură, ce altceva.

348
Zilele trecute s-au descoperit în apa de la robinet substanțe toxice (amoniu, clor - prin calitatea și prin cantitatea lor). O doamnă - ministru se pare, ne-a avertizat: “apa este potabilă dar beți cu prudență. Adicătelea “Beți un pahar, dacă nu vă ies ochii din cap mai puteți bea unul“.

349
“El lidero maximo“ a vorbit: “Așezați-vă frumos la coadă pe două rânduri, vi se va împărți gratuit, la fiecare, câte o pastilă de vitamina D.“ Se pare că cineva i-a șoptit la o ureche că poporul are șira spinării mult prea aplecată. Oare să fie de vină pierderea de calciu?

350
“Trebuie să ai totuşi ceva inteligenţă ca să te doară că nu ai destulă (You must still have some intelligence to hurt you do not have enough)“ – André Gide

Am observat că și prostia doare. Spune-i unui prost că i-ar sta bine puțin bun simț și ți-ai dat foc la valiză.

351
“O formă perfidă a vanităţii se exprimă în convingerea că ea este, preponderent, viciul altora.“ – Andrei Pleșu

Într-un mediu viciat în care prostia este lider, a fi mândru de tine devine o formă de supraviețuire.

352
Dacă ipoteza lumilor paralele ar fi adevărată, (căutările recente din fizica cuantică apelează tot mai des la această idee) de ce nu ar exista câte un zeu pentru fiecare din ele și la fel de bine un ZEUS universal? În acest context, credința politeistă a multor civilizații primește un argument iar mitologia antică poate sta alături de scripturile creștine.

353
În "țara tuturor impostorilor" au prins în cele din urmă un italian, medic chirurg estetician cu diploma falsificată, dar acreditat de toate instanțele medicale românești. Opinia publică cere capul acestuia. Dar cu ai noștri ce facem? Ei, ai noștri sunt români și patrioți. Nu se cade să ne luăm de ei.

354
Locul în care ne desenăm realitatea noastră l-am numit "UNIVERS". El arată în parte la fel pentru noi toți, dar cea mai mare parte arată diferit, cam așa cum stăm cu amprentele sau irisul ochilor noștri. Ne deosebește nu atât fizicul cât mai ales modul în care gândim. Se spune că adevărul este la fiecare din noi și nu aparține nici unuia.

Cum trăim, cum suntem, cum cugetăm, mai ales? Cât de mare este lumea noastră sau cât de mici suntem noi? Ideea este că ceea ce ne definește, nu este nici cum

arătăm, nici cum ne mișcăm. Ne putem mișca cât de încet sau cât de repede dorim, avem pentru asta vehicolul, și putem arăta cum ne place, apelând la o banală operație estetică.

Emblema omului este conștința de sine, gândirea. Pe ea nu o putem modela, chit că putem învăța, aprofunda, medita sau manipula. Ea constituie relația noastră cu universul. Există, evident, diferite grade de conștiință, de la inconștiență la geniu, dar nimic, cu voia noastră, nu poate schimba puterea gândului. Cred că este binevenită aici amintirea a trei nume care m-au impresionat mult și anume: Leonardo da Vinci, William Shakespeare și Mihai Eminescu.

“Ecce homo“ exclama Pontius Pilade cu puțin timp înaintea crucificării lui Isus. Oare?
Bun, suntem cum suntem dar unde suntem? Dacă universul este așa cum presupun unii, infinit, atunci am impresia că suntem pretutindeni și nicăieri. Să fie clar, noi trăim în lumea noastră pe care o cunoaștem din ce în ce mai bine și unde ne simțim destul de confortabil cu toate păcatele ei. O problemă apare când vrem să vedem ce se află dincolo de ea. Și ce aflăm sau suntem pe cale de a descoperi?

Există două infinituri, al spațiului și al timpului. Amândouă au două sensuri: mic și mare pentru spațiu și trecut și viitor pentru timp. Lipsește, la amândouă punctul de origine, sau nu avem noi cunoștiință de el.

Astfel încât ne-am auto propus “buricul pământului“, locul și momentul oricărui eveniment fiind situate în funcție de poziția noastră și de clipa de față.

Având în vedere acest lucru, se pare că dispariția omului ar bulversa tot universul. Parcă nu-mi vine a crede! De aceea, mă gândesc: dacă există și alte lumi în afara celei pe care o știm. Existența universurilor paralele este la modă în știința contemporană și imaginația noastră poate scorni o mulțime de situații mai mult sau mai puțin stranii plecând de la această situație. Iar în ceea ce privește timpul, se pare că nimic nu mai este precum a fost din moment ce ne întrebăm “ce se petrecea înainte de “ Big Bang?“. Iar cireașa de pe tort, de fapt eu am auzit de două, “entanglement“ și “wormhole“. Prima expresie se referă la corelarea instantanee a comportamentului a două particule cuantice (viteza infinită?) aflate la foarte mare distanță, iar a doua la singura posibilitate (până acum), de a trece dintr-un univers în altul.
Și om mai vedea!

355
Eu cred că cele două evenimente cuantice denumite “entanglement“ și “wormhole“ sunt legate între ele. Să mă explic. Printr-o “gaură de vierme“ comunicarea are loc instantaneu sau în orice caz cu o viteză extrem de mare (nu am idee în ce relație se află această viteză cu valoarea vitezei luminii, care până acum nu putea fi depășită). Două particule cuantice caracterizate de

stări diverse, de exemplu, valori ale spinului, aflate la capetele acestui tunel pot să-și comunice modificarea acestor valori și să reacționeze, am putea spune, simultan. Cele două particule ar putea aparține la doua universuri paralele, simultane sau nu și în felul acesta să avem o cale de comunicare inedită. Sincronizarea a două evenimente se poate obţine numai la o comunicare cu viteză infinită.
Acesta este unul din subiectele cele mai dezbătute azi în sălile de curs ale marilor universități ale lumii.

356
Alte subiecte de reflecții științifice la îndemâna celor mai cunoscuți cercetători din fizica cuantică dar și din alte domenii sunt: singularitățile (vezi Big-Bang, vezi Blackhole) și gravitația cuantică.

357
Îmi este jenă cînd un prost mă laudă. Nu înseamnă nimic, dar totuși.

358
Când aveam 20 de ani băteam munții, gândeam puțin și nu aveam teamă de nimic, acum am aproape 70, nu mai escaladez munții, gândesc enorm de mult și mă încearcă toate temerile din lume. Era bine și atunci, e bine și acum. E viața.

359

Știe cineva unde s-a ascuns democrația? Nu mă refer la cea de la noi, unde n-avea ce să se pitească pentru că n-a prea fost. Am deschis ochii după întunecatul ev mediu (oare? întunecat la noi fie datorită valurilor nesfârșite de migrații, fie stăpânirii otomane, dacă nu datorită a ceva mai profund în structura ființei noastre care ne-a împiedicat să fim o nație de învingători) direct într-un șir lung de autocrații care ne-au călăuzit pașii până în zilele noastre și om mai vedea. Vorbesc de Franța, Germania, Marea Britanie și Statele Unite.

Nu vreau să epuizez subiectul, deci pe scurt:
În Franța "vestele galbene" în număr de multe zeci de mii protestează în toată țara. Macron se face că nu pricepe că vinovat este doar el și-i numește infractori. De trei luni încoace francezii sunt gazați, inclusiv cei care stau în casă (vezi Champs Elysees), bătuți, arestați când ar fi mai simplu, dar nu suficient, să demisioneze. Se spune că poporul (vax, ce-i aia "poporul"?, un important număr de cetățeni e mai corect) are întotdeauna dreptate, Atunci?

Germania, cu doamna Merkel în frunte, bate palma cu rușii pentru Nord-Stream, deschide larg porțile invaziei siriene (iar când frecvența atacurilor citadine crește alarmant, se face că plouă), nu dă importanță faptului că firme de talia Volkswagen produc infracțiuni la scară globală și multe altele.

Marea Britanie s-a dat peste cap inventând Brexitul. Oficialii s-au împotmolit în propriile minciuni. Cine va plătii prețul? Cetățenii.
S.U.A. Alți oficiali într-o democrație așezată. Probleme, o grămadă. Cetățenii nemulțumiți îl aleg pe Trump. Toată lumea bună îl contestă. Dar nimeni nu-și recunoaște vina. Democrația a fost pervertită iar cetățenii plătesc întotdeauna.

360
Examenele din școală nu erau decât niște reproduceri din memorie ale unor texte învățate pe de rost. Ceea ce scriai sau vorbeai nu avea nimic în comun cu o gândire personală, o interpretare a unor elemente cunoscute, înțelese și prezentate într-o viziune nouă, acceptată si filtrată prin inteligența proprie.
Chiar și teorema lui Pitagora sau Teoria termodinamicii. Cunoașterea acestora se putea verifica ușor prin descrierea unor experimente sau rezolvarea unor probleme.

361
Profesorii din România, fără excepție (o singură excepție totuși, aceia care s-au pregătit în școli din țări occidentale) sunt sub nivelul elevilor din sistemul gimnazial occidental. Un argument? Referatele sau chiar întrebările elevilor de la disciplina filozofie din Franța (https://www.philolog.fr/). De asemenea, nivelul însușirii limbii engleze sau calitățile sportive ale elevilor (mens sana in corpore sano).

362
Din auzite: Decât să trăiesc în locul tău mai bine mor într-al meu.

363
Președintele ales al unei țări mari, foarte mari, a ajuns să fie considerat de unii dintre cei ce au gustat puterea ca fiind un pion al unei alte țări la fel de mare. Cum s-a ajuns aici? Prin manipulare. Cetățenii s-au lăsat manipulați când și-au ales președintele. Da? Dar de ce statul nu i-a învățat să nu cedeze ușor? Să aleagă cu capul, nu cu picioarele. Păi, pentru că, dacă cetățeanul este liber, cugetă și știe câte ceva despre liberul arbitru, atunci el nu se lasă manipulat nici chiar de ai săi. Și aunci? adio Vietnam, Afganistan, Irak și ce-o mai fi fost. Alături de corupție, manipularea conștiințelor este a doua mare tară a condiției umane. Am zis.

364
Bunătatea nu se răsplătește, ea se reproduce, sau cum spunea Anne Morrow Lindbergh "Nu poți răsplăti bunătatea. Poți doar, la rându-ți să fii bun cândva, undeva, pe parcursul vieții."

365
Reiau un paragraf din ultimul eseu al lui Andrei Pleșu, Bazarul național (Dilema veche): "...În diverse studiouri de televiziune, oameni pe care îi credeai onorabili consimt să apară și să stea de vorbă cu tot

soiul de golănași și țoape, iar divertismentul de care telespectatorii au parte mai peste tot consacră drept vedete (și deci "modele") maneliști euforici sau nervoși, dansatoare din buric, fese botoxate și caftangii de șatră. (...) Din "breaking news" aflăm că vine sfîrșitul lumii sau că a murit cățelul unei mari artiste, mase largi de credincioși umblă după profeții sinistre, chipuri cioplite, moaște și miracole funebre, forum-urile și blog-urile mustesc de genii volubile, adevărați olimpici ai subteranei. Pe toate canalele proliferează bîrfa, indiscreția grobă, kitsch-ul, incompetența ofensivă, prostia surîzătoare sau tăioasă, minciuna, patriotismul de chermeză, umorul mitocănesc, folclorul contrafăcut, impostura, tupeul, nesimțirea, lingușeala sau paraponul."

Mi se spune că trebuie să merg la vot, că doar așa vom apăra democrația și statul de drept. Oare? Păi, pentru cine să merg, pentru cei enumerați de maestrul Andrei Pleșu? Nu merită. Pentru mine? Am trăit 70 de ani sub cea mai cruntă dictatură, iar ce văd acum întrece orice închipuire.

Democrația? Am văzut ceva, am auzit ceva și am citit ceva dar n-am simțit c-o trăiesc și nu mai am nici timp. Am intuit în '89 că nu se va schimba nimic, ba din contră și mi-am trimis copilul departe de țara asta de .... E bine, cetățean al unui stat cu adevărat de drept. Nepotul? Nu știe încă de România, nu vorbește românește și sper că va fi un om. Au rămas, de altfel,

puțini oameni, și fragmentul citat este un argument. O țară nelocuită de oameni nu e o țară ci un deșert la marginea lumii. Speranța are și ea un termen. A fost depășit. Și dacă speranță nu e, nimic nu e, – ca să-l parafrazez pe Marin Preda.

366

Entanglement sau comunicare extrem de rapidă la foarte mare distanță. Mi-am reamintit câteva cazuri petrecute la scară mare, în preajma noastră, care ar putea fi asemănătoare cu ceea ce se întâmplă la nivel cuantic.

Comportamentul graurilor (în engleză - starling murmurations roosting). Aceștia evoluează în grupuri mari strânse desenând în aer o serie de volume extrem de ciudate acompaniate de un sunet specific. Păsările zboară la viteze relativ mari făra ca măcar să se atingă, schimbările de direcție fiind perfect sincronizate. Pare că fiecare pasăre a cedat controlul zborului ei unei conduceri unice și cu care comunică instantaneu.

Același fenomen se petrece cu unele specii de pești (ca de exemplu - bonito). În cazul peștilor, se pare că aceștia apelează la acest tip de comportament pentru a se apăra de prădători. La fel, comunicarea între centrul de comandă și fiecare individ este perfect sincronizată și mai ales foarte rapidă.

La oameni, ceva asemănător are loc prin telepatie, un fenomen încă misterios. Termenul de telepatie a fost

folosit pentru prima dată de marele psiholog H. Mayers, care înțelegea prin aceasta “comunicarea impresiilor de orice fel de la o minte la alta pe căi independente de cele cunoscute ale simțurilor“. În prezent există numeroase relatări despre comunicările telepatice și se pare că o parte dintre acestea sunt de necontestat. Un caz celebru este cel al unui aviator ce susține că a fost salvat în Antarctica, prin transmiterea telepatică a coordonatelor locului unde se afla avionul său.

367
Fractalii - ecuații matematice care prin iterație (numărul iterațiilor poate fi extrem de mare, s-a ajuns la sute de milioane) dau rezultate identice ca formă dar la valori din ce în ce mai mici (așa numitul “ zoom“). Cu alte cuvinte, dacă avem o figură (există o figură clasică - Mandelbrot), fiecare punct al ei se poate dezvolta printr-o operație de “zoom“ într-o altă figură întrutotul asemănătoare cu figura originală.
Aceste ecuații puse pe un algoritm de computer dau imagini animate, 2D și chiar 3D extraordinar de frumoase.

368
Știți care este povestea celor doi rechini înfometați? Cei doi rechini au ajuns la fundul sacului cu hrană așa că s-au înțeles sa meargă la prădat împreună. Au prins ei un peștișor (Polonia) dar nu le-a ajuns nici măcar pe o măsea.

Atunci rechinul mai flămând, dar nu mai puțin sadic, l-a sfâșiat pe aliatul său înfulecând hălci mari din el (mai să înghită și Moscova). Numai că ce să vezi, învingătorul de la Leningrad a fost cuprins de spasme (taman la Stalingrad). A murit, dar nu înainte de a sfărâma lumea. Un sfat: stârpiți de mici pe dictatori.

369

Se pare că vitamina D nu i-a făcut pe români să se încline îndeajuns așa că cineva s-a gândit să le pună în brațe fiecăruia câte un lingou de aur (sau cam așa ceva) din rezerva națională, strategică depozitată la Londra. Oare? Cât de proști suntem? Fără limită, zic eu.

370

Am citit o reclamă care începe așa: Cum să rămâi mereu tânăr? După părerea mea ești tânăr ori de câte ori iubești. În restul timpului, ești un om matur.

371

Pe măsură ce populația globului se realocă, (vezi Orientul apropiat, China, Africa) Rusia încetează să fie un prădător și devine o pradă.

372

Migrația spre Europa se va opri de la sine. Marea majoritate a migranților nu se vor putea integra, iar populația nativă nu va mai putea suporta mult timp costurile sociale aferente, iar mediul natural nu va

ajuta cu nimic stilul de viață caracteristic celor nou veniți. În comunitățile deja constituite în Europa viața migranților nu seamănă nici cu a europenilor dar nu are nimic de-a face nici cu tradiția și starea socială din locurile de migrație. Dar marele dezavantaj al migrației este atracția civilizației occidentale pe care ea și-o dorește dar în acelaș timp o și disprețuiește.

Cei puțini care se vor integra, vor fi chiar ei cei ce vor pune umărul la întoarcerea acasă a verilor lor. Rămâne de văzut ce va pierde Europa în toată această perioadă.
Exemplul cel mai elocvent este cel al migrației sud-est asiatice. O parte s-a integrat perfect, au ajuns deja la a doua sau chiar a treia generație și, după puterile lor, au contribuit la dezvoltarea locurilor natale devenite aproape peste noapte civilizații mai mult sau mai puțin asemănătoare Europei occidentale dar cu importante caracteristici tradiționale (vezi Coreea de sud, Birmania, Cambodgia etc. China e altceva, acolo doar ambalajul surprinde).

373
“Scopul inconștient, adânc, al comicilor ar putea fi acela de a crea - folosind inteligent umorul - o lume în care vor fi ceva mai puține lucruri de care să râdem.“ –
Alain de Botton

Astăzi, din păcate, lucrurile de care râdea Caragiale au devenit definitorii pentru caracterul românilor. Se pare că săgețile lui nu și-au atins ținta.

374

“Bătrânețea, crede-mă, este un lucru bun și plăcut. este adevărat că ești împins ușor de pe scenă, dar atunci ești poftit într-un scaun atât de confortabil ca spectator.“ – Confucius

“Din fericire, peste câțiva ani, se va retrage din activitate și, cu o pălărie mare de pai pe cap, se va ocupa de grădină, o grădină bine greblată ca a bătrânului Lapie, și va avea și o pivniță unde, din când în când, se va duce să se răcorească.“ – Comisarul Maigret, George Simenon

Când îmbătrânești, nu uita că și bătrânețea are deliciile ei!

375

Deci totul a început după inflație. Mai întâi a fost Big Bang. O cantitate enormă de energie provenită dintr-un PUNCT (așa numita “singularitate“) se deplasează concentric cu o viteză ce depășește viteza luminii (teoria inflației presupune o expansiune exponențială) formând “UNIVERSUL“. În această etapă nu există particule cu masă şi nici lumină iar dimensiunile universului se reduc la cele ale unei mingi de tenis. Este prima microsecundă din viața noii lumi. Urmează apariția celor patru forțe, a câmpului Higgs, a bosonului cu

acelaș nume (interacțiunea fotonilor cu bosonul Higgs va permite apariția masei), care vor contribui la apariția condițiilor în care se vor dezvolta galaxiile, sistemele solare, planetele și de ce nu OMUL. Simplu nu? Glumesc.*

** Particula Dumnezeu: Dacă Universul e răspunsul, care-i întrebarea? (The God Particle: If the Universe is the Answer, What is the Question?) – Leon Lederman*

376

“Toată strălucirea și toate petrecerile, oglindite în conștiința tâmpită a unui nerod sunt foarte sărace față cu conștiința lui Cervantes, când scria el pe Don Quijote într-o temniță întunecată.“ – Arthur Schopenhauer

Ce-mi place!

377

Nu poți, la vârsta de 6 ani, să cânți din întâmplare sau chiar prin educație, un concert de vioară de Paganini. E ceva mai mult. Anna Lee are ceva ce noi ceilalți nu avem. Nu cântă din cauza unei mutații genetice sau pentru că mai mulți factori universali și-au dat concursul. Nu e în firea lucrurilor să se întâmple așa ceva. Doar dacă cineva poate, dacă vrea, să schimbe structura intimă a spiritului uman. Și acela nu poate fi decât unul și acelaș, Dumnezeu.

Așa cum nu poate un câine să plângă la un desen animat. Și totuși poate... L-am văzut cu ochii mei. E greu de crezut? Vă cred.

378
Talent. O aptitudine care ne caracterizează aproape pe toți. În diverse domenii. Talentul te ridică deasupra conveniențelor uzuale. Poți realiza o performanță prin educație, ambiție, pasiune, efort sau pur și simplu. Atunci când performanța apare din nimic sau aproape, atunci de “vină“ este talentul. Da, talentul poate fi definit, dar nimeni nu poate da o explicație rațională asupra provenienței lui. Talentul este pricepere la modul excepţional.

379
“Mănâncă, roagă-te, iubește“ – titlul unui film bun cu Julia Roberts.

380
Cum e infinitul? Eu cred că este: permanent, oricum îndepărtat, pretutindeni, veșnic, îndenlungat, uriaș, spațios, încăpător, sublim, de necuprins, atotștiutor, atotcuprinzător, nedefinit, ... Când ne referim la ceea ce ne apare din ce în ce mai mic, folosim expresia “neant“. Are aceleaşi caracteristici.

381
Britanici care au votat pentru dar habar n-au ce-i Brexit-ul, veste galbene franceze care distrug bunuri cu

o furie oarbă pe care nu și-o pot lămuri, nemți care afișează cu insistență zvastica dar habar nu au ce simbolistică ascunde, români care doresc să trăiască în Europa dar fără să fie europeni, ruși care n-au ce mânca dar vor să cucereasca lumea. – "O lume nebună, nebună, nebună" un film de comedie american.

382
Omul! Câtă suferință, câtă durere? Mulțumire? Arareori. Fericire? Doar pentru nebuni.

383
Toți greșim, dar unii dintre noi recunosc, și consideră corectă pedeapsa ce urmează. Este varianta fericită atât pentru victimă cât și pentru făptaș. Dar o parte din cei vinovați merg până în pânzele albe cu nerecunoașterea greșelii lor și chiar se consideră nedreptățiți. Aceștia vor repeta greșala, și chiar prin comportamentul lor vor provoca pagube așa de mari încât vor fi de neiertat. Ei vor fi pierduți.

384
"Căci a uita și a ierta cu totul însemnează a azvârli pe fereastră o experiență foarte scump plătită." – spune Arthur Schopenhauer

Poți ierta și mai apoi uita o jignire, dar întotdeauna vei păstra un strop de prudență vizavi de cel vinovat.

385

Teoria evoluției speciilor a lui Darwin inaugura practic controversata problemă a originii omulul, dând argumente ateilor în detrimentul creștinilor. Tot mai des aud oameni de știință care pun o serie de întrebări destul de incomode pentru tabăra necredincioșilor. Vezi în biologie, fizica cuantică, astrofizică…

386
Se pare că Dumnezeu, e mult mai implicat în viața noastră decât credem noi. Cu atât mai mult cu cât suntem făcuți "după chipul și asemănarea" Lui iar, așa cum noi avem raţiune şi suntem supuși legilor naturii și El gândeşte şi respectă natura şi legile ei.

387
François Vatel, bucătarul prințului de Condé, s-a sinucis numai și numai pentru că, din cauza întârzierii furnizorilor ingredientelor necesare, nu a putut servi masa stăpânului său. Onoare, loialitate, simț de răspundere, profesionalism, calități pe care rar le întâlnești la bărbații începutului de mileniu III. (Într-o altă versiune, Vatel fiind câștigat la cărți de oaspetele prințului, regele Franței, Louis XIV, era obligat să-și părăsească vechiul stăpân. Și nu a suportat acest lucru.)

388
Nivelul de inteligență a cuiva este egal cu dificultatea de rezolvare a problemelor întâlnite și depășite.

389
Mi-am imaginat următoarea ipoteză: Universul este un sistem pulsatoriu atât în timp cât și în spațiu. Punctul față de care Universul este supus contracției sau expansiunii are coordonate 0 (zero) atât pentru timp cât și pentru spațiu. Dimensiunea punctului este egală cu lungimea Planck, o dimensiune de la care noi nu putem avea imagini în acest moment datorită limitărilor tehnologiei actuale. Pulsația începe cu Big Bang. Spațiul și timpul își încep expansiunea până la un moment în care, presupun, forțele gravitaționale opresc această dilatare ba mai mult se trece la faza contracției. Aceasta durează până ce dimensiunea Universului revine la dimensiunea Planck, după care urmează un nou Big Bang și tot așa.

Interesant ar fi să aflăm ce se întâmplă cu dilatarea și contracția timpului. Ar părea logic ca timpul să meargă înainte la expansiune și înapoi la contracție. Oare cum ar decurge evoluția omului în acest context?

390
“Dacă nu poți cere iertare, nu poți trăi.“ – replică într-un film.

391
Toată viața ne luptăm pentru un principiu sau altul. Unii dintre noi chiar se identifică cu acestea. Și totuși, realitatea nu se modelează după cum vrem noi. Hercule, Robin Hood, Don Quijote, Ioana d’Arc, Maica Tereza,

Gandi, Martin Luther King, Nelson Mandela, au fost eroi dar nu pentru că au văzut în viitor, ci doar pentru că au visat la un anume viitor.

392
Dacă se adeverește că de-a lungul timpului au existat mai multe civilizații, atunci viitorul nu pare deloc o ofertă atrăgătoare.

393
"Doamne, dă-mi harul de a putea râde la o glumă bună".
"Cine sunt eu pentru a judeca un homosexual care îl caută pe Dumnezeu?" – Papa Francisc

394
Printre fizicieni circulă o idee precum că în primele momente de după Big Bang domnea pretutindeni întunericul. Dacă citești Geneza 1.2, afli acelaș lucru.

395
Poate fi evitată minciuna? Da, susținând un adevăr neplăcut. Celălalt va avea tendința de a crede inversul acestuia.

396
Puterea și banii se condiționează reciproc. Arma folosită este lipsa de scrupule iar mediul în care prosperă este cel corupt.

397
Corupția este irațională, este un instinct ancestral și poate într-o zi se va descoperi gena care o gestionează.

398
Corupția nu poate fi eliminată prin educație, exemplu sau constrângere.

399
Nu vreau să fiu liber. Nu vreau să fiu lăsat în pace. Vreau ca cineva să mă apere de oamenii răi, să-mi dea să mănânc mâncare sănătoasă, să beau apă de izvor, să-mi dea să respir aer curat, să-mi croiască haine frumoase cu care să mă fălesc, vreau ca cineva să se ocupe de educația mea, să mă învețe carte, să scrie cărți pe care eu să le citesc cu sufletul la gură, să compună muzică pe care eu să o ascult și să urc până la cer, vreau să mă învețe să iubesc, să ador, să dăruiesc, să zâmbesc.

Nu vreau să fiu liber. Vreau ca cineva să facă legi și eu să mă supun lor, să facă să fie pace, și eu să nu mor ca un prost în “teatrele de operațiuni“, să mă apere de prostie, mitocănie, rea credință, stupiditate, nemernicie, insolență și multe altele.
Și totuși, vreau să fiu liber ca să pot face și eu la rândul meu, după puterile mele, pentru cineva, toate acestea.

400

În viață, totul trebuie măsurat cu atenție chiar și “liberul arbitru“.

401

Memoria este un sistem care funcționează independent de voința noastră (nu știu cum aș defini-o altcumva - aptitudine, abilitate, înzestrare...).

Este cunoscut termenul de “lapsus“. El apare vizibil la cei care se exprimă în public, actori, profesori, politicieni. Cei mai afectați se pare că sunt cei ce sunt mai timizi.

În studenție, înaintea unui examen, nu-mi amintem nimic din ce învățasem. Dar, în fața hârtiei memoria nu mi-a jucat niciodată feste.

Deseori am regretat că nu am o memorie foarte bună. Mi-ar fi plăcut să devin un erudit. Mofturi.

402

Există întrebări la care nu se poate răspunde pentru că ele nu au un răspuns. Sunt întrebări esențiale în definirea nivelului de gândire și dacă nu ți le-ai pus, evoluția ta intelectuală mai are pași de făcut.
Dacă aceste întrebări ar primi un răspuns, ele ar dispare pur și simplu iar spiritualitatea ființei umane ar fi în pierdere. - o idee întâlnită în cartea lui Andrei Pleșu, “Parabolele lui Iisus“.

403
Cine are bani, propretăți în Madagascar, Costa Rica sau Brazilia e un bun român, cel ce nu are e de-al lui Soroș. Un bun român nu pleacă la cules de căpșuni în Spania, ci merge la mitinguri cu autobuzul și primește vitamina D gratuit. Cine protestează că pensia e mică să fie lăsat fără ea să vadă cum e.

404
Să vă fie clar, mandatul ăsta guvernăm noi, voi vă faceți că protestați, în cel care urmează schimbăm.

405
Muncește cu pasiune precum Michelangelo, așteaptă răsplata ca Diogene și nu vei rămâne dator.

406
Trăiește fiecare zi cu pasiune, nu cumva să afli în orice clipă că "mâine" nu există.

407
Îngerii sunt printre noi, Amira Willighagen este unul dintre ei.

408
Când la o întrebare se răspunde tot cu o întrebare, atunci "ceva e putred în Danemarca". Eu mă enervez.

409

Aportul înțelepților lumii în luarea deciziilor în viața pământenilor scade pe zi ce trece. Consultarea acestora de către liderii mondiali devine din ce în ce mai periferică. Încălzirea globală, fizica cuantică, astrofizica, cucerirea spațiului cosmic sunt astăzi puținele domenii în care mai au acces elitele intelectualități umane.

Politica, economia, științele sociale, relațiile internaționale au intrat în atribuțiile unor imbecili ale căror acțiuni, proiecte, deziderate duc societatea umană spre un sigur colaps nuclear, sau de mediu. Ceea ce Dumnezeu a intenționat producând potopul, oamenii se pregătesc să obțină prin forțe propri. Așa cum afirmă și Cristian Unteanu în analizele lui din "Adevărul", O.N.U. a devenit o glumă, Comunitatea Europeană dispare înainte de a apare, Convenția de la Geneva se va aplica doar pentru marțieni iar terorist poate fi considerat oricine nu convine. Am o singură concluzie, Pământul va arde cu mult înainte de explozia preconizată a Soarelui. Păcat.

410
Andrei Pleșu se retrage din viața publică. La fel ca și în cazul lui Horia Roman Patapievici, Dan Grigore, Victor Rebengiuc, Andrei Șerban, evenimentul este mai mult decât un demers jurnalistic, este un semnal, un avertisment. Peste România s-a așternut noaptea. Noaptea minții. Ceața deasă și cu un miros pestilențial care ne înconjoară face viața intelectuală imposibilă.

Speranța a sucombat fiind prea mult solicitată în ultima vreme. Este “vremea impostorilor“, a celor care nici măcar nu muncesc darămite să mai gândească. Viața a încetat, cu excepția viermuirii amibelor.

411
Îmi place să mă informez. Informația trebuie să fie corectă, credibilă, rațională și provenită de la surse de primă mână precum Cristian Unteanu, Constantin Degeratu, Iulian Chifu, Dan Dungaciu și poate și alți câțiva.

412
După război, un pic de pace, multă durere, multă speranță, apoi uitare, o nouă generație. Ignoranță, minciună, răutate, prostie multă, din ce în ce mai multă. Un zid, un zid între oameni. De-o parte lagăre ca o continuare a acelorași atrocități din vremea războiului, de cealaltă parte, prosperitate, cultură, și bani, mulți bani. Capitalul stă la baza noii societăți occidentale iar liberalismul constituie principiul dezvoltării noilor relații umane. Dar acesta nu poate pătrunde dincolo de zid, unde nu a mai rămas decât frustrări, desnădejde, alienare, mizerie. Iar când, în sfârșit cade zidul, nimic nu se întâmpă. O ceață neagră, deasă, prevestește sfârșitul. Și acesta se apropie tot mai mult. Un nou război. La care vom participa cu toții.

413

“Acești nebuni fățarnici“ de Theodor Mazilu - nimic mai actual, mai actual chiar și decât Caragiale. O piesă de teatru care ar trebui ascultată în Parlament la fiecare două zile. Singurul discurs electoral care m-ar convinge să merg la vot, astfel încât votul meu să aibă un sens. Un punct pe i pentru tot ce ne înconjoară. Dacă aceste lucruri au putut fi spuse, atunci înseamnă că unii dintre noi știm exact cum stăm. O lume fără pic de speranță, o lume în degringoladă, o lume pierdută. Universul își are trecutul, prezentul și viitorul lui, dar viața este efemeră iar omul este doar o creație a lui Dumnezeu care și el la rândul lui poate fi doar un episod al evoluției spațiului și timpului.

414
Dacă astrofizicienii vor observa la un moment dat un licăr venit de departe, mai vechi decât timpul scurs de la Big Bang, acea cuantă de lumină ar trebui să fie mesagera unui alt Big Bang care poate ar confirma existența unul alt univers paralel sau nu cu al nostru.

415
Cum se obține o aplicație pe un sistem informatic (PC, tabletă sau smartphone)? Simplu.
Mai întâi îți definești aplicația, ce dorești de la ea. De exemplu să traducă un text într-o limbă străină, să reproducă un fișier video sau audio, să afișeze informații din presă sau poate, să joace șah cu tine sau aproape orice îți trece prin minte și circuitele electronice (procesorul, interfețele, memoria) pot

efectua. Apoi îi gândești structura logică, bine de tot, fără erori, rapidă, adaptată la personalitatea, cultura și inteligența celui ce o va utiliza.

Transpui tot ce ai gândit într-o schemă logică pe care o transcri într-un limbaj cât mai aproape de principiile de funcționare ale circuitelor logice pe care le ai la îndemână în “device“-ul pe care vrei să instalezi viitoarea aplicație. Rezultă un text intermediar (text de asamblare) aflat între limbajul uman al schemei logice și cel al, să zicem, tabletei respective. Acesta suferă o nouă traducere (compilare) din care obținem un nou text, dar de data aceasta un text extrem de simplu, format doar din simbolurile “0“ și “1“ (ceva de genul “100111001010111010010001111...) lung de sute de milioane de entități și care este propriu oricărui sistem digital.

Acest text reprezintă însăși aplicația, dar ea suportă sute de teste urmate de corecții la nivelul fiecărei etape de producere a ei. Când rezultatul final satisface, aplicația este oferită utilizatorilor. Vi se pare simplu? Mie deloc.

416
Om de știință, cercetător, inventator este acela ale cărui realizări au părut imposibile cel puțin unei jumătăți din colegii săi, – din istoria aviației.

417

Ce mi-am dorit în viață? Să capăt arta de a pune întrebări. Întrebările bune aduc răspunsuri bune, hrană pentru cuget.

418
Helen Hunt și John Hawkes într-un film “științifico-fantastic“. Un bărbat inteligent, talentat, cu personalitate puternică, jurnalist și poet, un bărbat de care femeile se îndrăgostesc.....bolnav de poliomelită. 1% fizic, 99% spiritual. Fără comentarii! Filmul se numea “The Sessions“ realizat după “On Seeing a Sex Surrogate“; de Mark O'Brien.

419
Știre: “Alabama adoptă legea care interzice avorturile. Medicii vor putea fi pedepsiți cu până la 99 de ani de închisoare“ - În țara tuturor libertăților grija față de om trece de la sublim la ... represiune de tip comunist (amintiți-vă de generația decrețeilor lui Ceaușescu).

420
Printre cele din urmă amintiri ale secolului trecut: locomotiva cu abur, avionul cu elice și tubul cinescop.

421
30 de ani de așteptare și nimic... nici o schimbare… aceeaș mentalitate, aceiași “zombi“ în jurul meu, o incultură crasă, obiceiuri mitocănești, aceeaș goană după bani, noi mâncăm, nu muncim dar nici nu gândim.

422
“Şi acum priviţi cu spaimă faţa noastră sceptic-rece,
Vă miraţi cum de minciuna astăzi nu vi se mai trece?
Când vedem că toţi aceia care vorbe mari aruncă
Numai banul îl vânează şi câştigul fără muncă,
Azi, când fraza lustruită nu ne poate înşela,
Astăzi alţii sunt de vină, domnii mei, nu este-aşa?
Prea v-aţi arătat arama sfâşiind această ţară,
Prea făcurăţi neamul nostru de ruşine şi ocară,
Prea v-aţi bătut joc de limbă, de străbuni şi obicei,
Ca să nu s-arate-odată ce sunteţi – nişte mişei!
Da, câştigul fără muncă, iată singura pornire;
Virtutea? e-o nerozie; Geniul? o nefericire.
Dar lăsaţi măcar strămoşii ca să doarmă-n colb de cronici;
Din trecutul de mărire v-ar privi cel mult ironici.
Cum nu vii tu, Ţepeş doamne, ca punând mâna pe ei,
Să-i împarţi în două cete: în smintiţi şi în mişei,
Şi în două temniţi large cu de-a sila să-i aduni,
Să dai foc la puşcărie şi la casa de nebuni!
spune Eminescu, iar Caragiale trage concluzia:
“Nu sunt turmentat, dar eu... Eu pentru cine votez?“ ,
iar patriotul român al anilor 2019 are o replică:
“România merită mai mult“ - noaptea minții!

423
Big Bang - un tunel strangulat la mijloc prin care trece doar energie. O gaură neagră. Trecerea prin tunel încheie evoluția unui univers și determină începutul

dezvoltării unui alt univers. În gaura neagră spațiul și timpul se inversează.

424
Mult prea bun sfârșește prin a fi destul.

425
Admir specia umană dar oamenii sunt demni de dispreț.

426
Literatura este regina artelor, ea se poate lăuda de departe cu cele mai multe capodopere. Urmează muzica simfonică, pictura și arhitectura, opera, baletul, teatrul, cinematograful, dansul.

427
Factori fără de care viața așa cum o știm noi nu ar fi posibilă:
Apa lichidă,
Distanța de la pământ la soare,
Structura internă a Pământului,
Atmosfera din oxigen / azot,
Existența lunii,
Caracteristica stelei numită Soare,
....cu toate vreo 20. (alfaomega.tv)

428
"Încremenite-ți sunt ploapele ca și inima ta." dintr-un bocet.

429
De ce oare Dumnezeu i-a permis omului să dispună după bunul lui plac de viața sau moartea lui sau a celui de lângă el? Ca o măsură de siguranță împotriva nemuririi?
După crematoriile naziste sau gulagul sovietic ar mai crede cineva că poate fi etern?

430
Frica omului nu este atât de moarte, - cine nu și-ar dori să moară în patul lui, de bătrânețe - cât de boală. Boala te poate dezumaniza, te poate face legumă sau îți poate distruge spiritul înnebunindu-te.

431
“Mens sana in corpore sano“ spune un dicton latin.
Te naști dublu, fizic și spiritual. Crești, te dezvolți, te maturizezi, trăiești și mori. Cele două ființe, sau mai bine, cele două jumătăți ale ființei umane ar trebui privite cu aceeaș atenție. În preocupările noastre ar trebui să intre împreună și cu aceeaș grijă în evoluția lor, ceea ce nu se întâmplă.

432
Poți avea încredere numai dacă uiți dezamăgirile!

433
Oricât de mult te-ai strădui să semeni cu cineva tot te vor da de gol amprentele, irisul, ADN-ul, dar și râsul.

434
O femeie frumoasă într-un prosop de baie, o Cleopatra pentru toți Cezarii din lume. Iubiţi femeia!

435
Solidaritate - să dăruiești celui de lângă tine nu ceea ce-ți prisosește, ci acel lucru care pentru el este vital. (Din mărturisirile lui Elie Buzyn, supraviețuitor al lagărului de la Auschwitz).

436
Rațiunea stă la baza cunoașterii. Dacă nu cunoaștem rațiunea unui lucru, nu înțelegem de ce acel lucru există. Înțelegem iubirea pentru că ea ne asigură perpetuarea speciei. O vedem sub toate aspectele ei, la plante, la animale, la om. Spunem că este ceva natural în culoarea minunată a florilor, armonia măiastră a penajului unui păun sau perfecțiunea corpului iubitei noastre. Știm că aceste "calități" duc până la urmă la perpetua renaștere a vieții.

Dar, nu înțelegem de ce existăm, care a fost rațiunea lui Dumnezeu când a creat viața, de ce așa și nu altfel. La ce folosește, în ce scop ne naștem pentru ca apoi să murim. Apare un pui de om, de rândunică, de alun, crește, devine matur, trăiește și apoi lasă locul unui alt pui. Și tot așa până când? Ce rost are? Încercăm cu toată puterea minții noastre să înțelegem. Dar nu, este imposibil. Mai cu seamă că nu observăm o evoluție definitorie pntru a statua cumva că da, acesta este

destinul vieții. Da, am evoluat mult în înțelegerea realității care ne înconjoară, știință, cultură, sănătate, educație, relații sociale și altele. Și ce dacă? Răul pare că a evoluat și el cu aceiaș viteză. Facem tot mai multe "greșeli" care ne apropie pe zi ce trece de extincția vieții, fără ca măcar să înțelegem de ce.

437
JALEA MĂGARULUI - Paul Sterian
"Vai, de ce nu mi-ați spus, de ce nu mi-ați spus
Că pe spatele meu adineaori călărea chiar Iisus
Aș fi mers mai țanțos, ridicând copita'n sus
Și ce lin, fără să sar, L-aș fi dus!

De unde era eu să știu
Că port în spate asemenea Fiu?
Tare m'am mirat văzând haine'ntinse să le trec,
Bănuiam că-s pentru mine, pentru falnice urechi!

Vai mie, nemernic ce-am fost și sec!
Fala mă facu să nu simt coapsele Cui mă petrec.
Ah, de ce nu mi-ați spus, de ce nu mi-ați spus
Că purtai sfânta povară adineaori pe Iisus?

Cât de lin și ușurel, fără salturi, l-aș fi dus!"

– poezie amintită într-o emisiune TV: "Despre cei neștiuți", cu Andrei Pleșu și Gabriel Liiceanu.

438

Severitatea părinților, o parte din maturitatea copiilor lor.

439
“Geneza“ omite momentul în care Dumnezeu crează “limbajul“. Fără un limbaj, el nu putea comunica, mai întâi, cu Adam și Eva și mai apoi cu Abraham și urmașii lor.
Folosirea limbii native te definește ca om. Poți gândi, poți înțelege, poți comunica. Stăpânirea și a altor limbaje precum cel matematic, cel muzical sau a altor limbi străine îți lărgește orizontul cultural, îți permite îmbogățirea patrimoniului de valori spirituale propriu.

440
Oamenii au trebuință de lideri. Dintre ei, cu aceleași defecte, cu aceleași calități. Dar cu viziune, putere de convingere și de neclintit. Papa Francisc este unul dintre acești lideri. Poate mișca masele oricând, în orice direcție. 31 mai - 2 iunie 2019. Papa Francisc vizitează Romania.

441
“Nemurirea sufletului“, o expresie doar? O dorință, o speranță? Sau, poate un indiciu în legătură cu ceea ce devine ființa noastră după moarte?

442
Loialitatea nu trebuie să preceadă niciodată onoarea.

443
Te poți sfătui cu cei din jurul tău, poți chiar urma sfatul cuiva, dar nu poți da vina pe cineva pentru greșelile tale. Nu face niciodată ceva ce este împotriva conştiinţei tale chiar cu preţul vieţii. In armată, ni se spunea să nu executăm un ordin dacă este un ordin criminal.

444
Nu crede orice, verifică, verifică și iar verifică. Nu băga mâna în foc pentru cel care jură că spune "adevărul, numai adevărul și tot adevărul". Și el se poate înșela.

445
După ce mori rămâne în urma ta o mână de cenușă, o amintire în conștința unora și uneori o parte din gândurile tale.

446
Nu poți învăța numai din experiența ta. Caută să-ți însușești cât mai mult din experiența altora. Pentru asta ascultă, întreabă și citește. Cartea trebuie să-ți fie primul și cel mai apropiat prieten.

447
S-a demonstrat că nici spațiul și nici timpul nu sunt absolute (vezi teoria relativității). Înseamnă că totul este relativ? Avem o expresie: "depinde cum privești situația".

448
Cel care susține că știe adevărul, este un impostor.

449
“Copiii voștri ar putea trăi pe Marte. Iată cum vor supraviețui.
Nu doar câţiva astronauţi – mii de persoane vor coloniza planeta Marte. Şi vă spun că vor face asta curând. Unii dintre voi veţi ajunge să lucraţi la proiecte pe Marte şi vă garantez că unii din copiii voştri vor ajunge să trăiască acolo.“- Stephen Petranek, TED2015

Unii dintre noi au înebunit de tot. Noi nu suntem în stare să ducem până la capăt civilizația actuală aici pe Pământ, în niște condiții ideale, aș putea spune, și mergem pe Marte. Are vreo logică?

450
Întâlnirile omului cu Dumnezeu. Îmi amintesc aici întâlniri memorabile cu Abraham, Enoch, Lot, Noe, și Moise.

451
Calitatea libertății noastre este în strânsă legătură cu, mai întâi, legile naturii. Apoi, ea se modifică în funcție de potențialul nostru fizic, intelectual și spiritual. Momentul istoric, spațiul și comunitatea în care trăim au și ele un cuvânt de spus.

452

Libertatea pare un cerc nemărginit. Poate că, în imaginația noastră, cercul să aibă raza pe care ne-o dorim. Când ne câștigăm libertatea nu facem altceva decât să ne mutăm dintr-un cerc în altul.
La început, poate suntem satisfăcuți, dar mai apoi, orizontul se tot apropie de noi și uneori ne dăm seama de exact cum stăm.

453
"Dacă un eveniment durează mult, atunci ai senzația că timpul se contractă, invers, pare că se dilată.
Computerul și tehnologia informației, în special, este prin excelență matematică. Durata operațiilor numerice este atît de mică în raport cu timpul nostru încât putem spune că avem o viteză de calcul instantanee.
Fizica a devenit o știință, s-a matematizat, doar atunci când timpul a putut fi cuantificat." (H-R Patapievici)

454
"Dacă n-ai văzut încă o femeie care iubește, atunci n-ai văzut niciodată o femeie frumoasă." – Camil Petrescu

455
Relația mea cu Dumnezeu, credința mea nu implică un ritual, o circumstanță, un motiv. Este pur și simplu fundamentul vieții, conexiunea intrinsecă dintre corp și suflet.

456

“... cînd înțelegem, așadar, că Dumnezeu însuși poate fi nefericit, cum mai putem avea pretenția ca noi, simple creaturi, să fim fericiți? ...“ – Andrei Pleșu, Depresiile divine.

Fericirea? Un sentiment de beatitudine, o stare de levitație, o implicare a spiritului în realitatea concretă, un dar de o valoare inestimabilă pe care puțini o pot prețui.

Nefericirea nu se definește ca fiind lipsa fericirii. Ele pot coexista chiar. Sunt fericit pentru că sunt iubit dar nefericit datorită pierderii unui prieten. Pierderea speranței, dezamăgirea, disperarea mă pot face adesea nefericit.

Condiția umană normală constă în nefericire mai degrabă, de aceea o clipă de fericire seamănă adesea cu una de nebunie. Fericirea este personală, nu iradiază, nu poate fi transmisă și rareori este înțeleasă de ceilalți. Invers, nefericirea îi adună pe oameni, ea este împărtășită și descurajată de cei din jur.

Un Dumnezeu fericit îl îndepărtează de creația sa, omul. De aceea, cred că fericirea este atât de rară, de inconsistentă atât la Creator dar mai ales în rândul pământenilor.

457
Spiritul se erodează foarte târziu sau de loc, oricum supraviețuiește, de cele mai multe ori, corpului. El

trebuie să constituie prioritatea preocupărilor noastre. Cei care ignoră spiritul cu care Dumnezeu l-a dotat pe om, seamănă cu un ambalaj fără conținut. Mă conving, cu trecerea timpului că mulți din cei pe care îi întâlnesc au un comportament, nu asemănător animalelor, ci mai rău, acela de “zombi“.

458
Interesant. Se pune întrebarea: care este realitatea? Aceea a celui ieșit din peșteră sau cea a umbrelor lui Platon? Cu cât orizontul culturii este mai departe cu atât realitatea unui om este mai diferită de a celorlalți. Realitatea nu este aceeași pentru toți. Percepem din realitate numai ceea ce poate spiritul nostru. Realitatea se deosebește după loc, timp și spirit. Şi mai este ceva ce ne limitează perceperea realităţii, puterea noastră de înţelegere.

459
Ne copleșesc lucrurile pe care le vedem, le auzim, le gustăm, le mirosim sau le pipăim. Ce facem cu cele pe care doar le intuim? Majoritatea dintre noi au dureri de cap dacă sunt întrebați cum își imaginează curentul electric, gravitația sau, mai rău, o gaură neagră. Nu mai amintesc de materia întunecată sau de viteza luminii. Acum înțeleg de ce nu mi s-a predat în școală relativitatea restrânsă sau cea generală. Nu avea cine. Am în vedere anii ’70. Și doar trecuse multă vreme de când Einstein umbla printre noi.

460
J. K. Rowling subliniază: “alegerile pe care le facem arată cine suntem cu adevărat, mai mult decât abilitățile pe care le avem.“
Discernământul se capătă prin educație, cunoaștere, meditație.

461
De-a lungul istoriei, puterea și bogăția au constituit prioritatea aspirațiilor omului. Ele puteau fi obținute prin unul din cele două mijloace: forța sau corupția. Așa se explică de ce starea normală a popoarelor a constituit-o războiul și nu pacea sau de ce, nici măcar în democrație, corupția nu poate fi învinsă.

462
“Mi-e milă de cei care, în afară de momentele când se află în baie, nu sunt niciodată singuri.“ – Nina Berberova, Trestia revoltată
Omul este o specie gregară dar singurătatea este prețul libertății.

463
Dacă stau să mă gândesc bine, provenit dintr-o familie simplă, dar cu credinţă în Dumnezeu, fără altă cultură decât cea a muncii, călătoria mea de-alungul vieții seamănă întrutotul cu cea a celui care părăsind umbrele pe care focul le desena pe peretele peșterii s-a îndreptat spre ieșire, decoperind soarele, realitatea, universul, adică a eroului lui Platon.

464

De-a lungul istoriei, oamenii s-au închinat multor zei. Primii doi au contat enorm în definirea ființei umane. Primul, cunoaşterea, a fost un zeu bun, el a adus respect, admirație, fericire. Oamenii au învățat să râdă. Cel de-al doilea, un zeu rău, ignoranţa, l-a făcut pe om să plângă. Omul a disperat, a suferit, a ucis, a distrus, a umilit și a fost umilit. A adus rușinea, teama, durerea, ura, nedreptatea, minciuna. Între cei doi zei lupta este una de supraviețuire. Din păcate, lupta este departe de a se încheia.

465
Timp de împrumut
By Luminița Dobrea, dreamdesigner. ro
July 19, 2017 11:48 AM

De ce îţi cauţi calea
Pe drumuri pietruite?
De ce alegi cărarea
Cu dale şlefuite?
De ce-ţi omori visarea
Cu visul cel străin?
Împinge valuri marea
Către egal destin?

Te bălăceşti tihnit
În vieţi de-mprumut,

Îţi spui că ţi-e sortit
Şi te-amăgeşti plăcut.

Placid, refuzi să lupţi,
Din mreje nu te smulgi,
Ţi-e bine, te înfrupţi,
Te laşi purtat şi ... curgi

În nepăsarea-ţi oarbă.
Cuvinte fără vlagă
Laşi mintea să absoarbă,
Fără să înţeleagă.

Ai soarta învăţată
Ca lecţia la şcoală
Iar harta desenată
Voinţa îţi doboară.

Când vei deschide ochii
Spre zorii minţii tale?
Când vei da liber veghii
Şi lanţurilor tale?

Când vei simţi zvâcnirea
De zbor fragil de flutur
Râvnind nemărginirea
Sub flori care se scutur?

Când aripa-ţi cea-naltă
Va despica uitarea

Ieşind din “laolaltă“
Descătuşând visarea?

Gata cu nepăsarea!
Tu, suflete sătul.
Asta îţi e chemarea?
Te-ai irosit destul!

Nu-s anii tăi! Nu-ţi aparţin!
Nisipul curge mut
Căci ceasul îţi e plin
Cu timp de împrumut.

Luminiţa Dobrea
Păreri astrale

Mi-a plăcut foarte mult poezia!

466
Poate fi un om inaccesibil? Nu, Dacă ști cum să-l abordezi. Da, dacă lumea lui e diferită de a ta.

467
Când ierți, scapi de o preocupare, ea rămâne doar a celuilalt.

468
Ce bine ar fi dacă uneori ne-am pierde capacitatea de articulare a cuvintelor. Am fi mai puţin penibili.

469
Unii iubesc tăcerea, alții vorbesc, mai toți zumzăie.

470
Dacă am înlocui rugăciunea tradițională cu ceva de genul: “te rog frumos“, “îți mulțumesc“ sau “te rog iartă-mă“ adresat celor din jur, nu cumva am fi mai aproape de Dumnezeu?

471
Bucătăria franceză este, vorbesc de cea de trei stele, arta de a împleti într-un mod miraculos parfumul, savoarea și frumosul, de a învălui în spirit, utilul.

472
O femeie devine sexi când feminitatea sa se impune dincolo de frumusețe. Eva nu a fost, nu este și nu trebuie să fie asemenea lui Adam. Feminitate, un întreg arsenal cu care, dacă dorește, femeia poate cuceri universul.

473
Nu sunt convins că pentru Dumnezeu este extrem de importantă supraviețuirea în orice condiții a ființei umane. A creat un om, o civilizație sau mai multe? Dacă au fost mai multe, atunci ce s-a întâmplat cu cele despre care nu avem știință. Există un om, altul decât Adam și o altă civilizație într-un timp paralel? Face Dumnezeu o selecție alegând o anume civilizație? Oricum ceea ce știm sigur este că existăm, noi,

pământenii. Și mai ales că nu ne putem îndoi de capacitatea creatorului de a repeta odată sau de mai multe ori Geneza.

474
Haos. O stare în afara logicii, fără început, fără sfârșit. Haosul nu poate fi organizat. De unde, putem spune că nu poate apare nimic, deci nici viața. Haosul produce derută, excede puterii noastre de înțelegere. De obicei, numim haos o stare lipsită de organizare, ca de exemplu o listă nesortată, o grămadă din diverse obiecte, o înșiruire de vorbe care nu spun nimic, etc.

475
La un anume moment se naște corpul. Intuiția ne spune că tot în acel moment apare și spiritul. O dovadă ar fi prezența instinctului care declanșază respirația. Mai apoi, apare cel al hrănirii, copilul căutând cu ardoare sânul mamei. Cele două entități evoluează împreună. Nu după foarte mult timp, conștiința de sine ca și a realității înconjurătoare fac dovada nașterii unei ființe umane complete și viabile. Este omul, unic și universal. La naștere, atât corpul cât și spiritul dețin un anume patrimoniu diferit de la om la om. În timp, acest dat evoluează. Corpul, știm cum se dezvoltă. Hrana, mișcarea, calitatea mediului pot face dintr-un pui de om neajutorat, un atlet, un om puternic, sănătos adaptat pentru viață.

Spiritul este mai puțin vizibil. El se alimentează prin simțuri, dar acest lucru poate fi suficient pentru un animal dar nu pentru un om. Spiritul omului trebuie să intre într-un proces de învățare. La început, educația își are rolul ei, cei șapte ani de acasă, școala, procesul de socializare, interacțiunea cu mediul într-un mod specific omului. Gândirea, un proces complex, inima ființei spirituale, trebuie exersată continuu. Exist în măsura în care gândesc. "Cogito, ergo sum", ne spune René Descartes.

476
Nu este recomandabil să-ți revezi peste timp judecățile de valoare, deoarece, în proporție mare, ți se vor părea fie puerile, fie greșite.

477
Oricine poate fi fericit dacă nu este prost sau dacă, fiind idiot apelează la alcool sau niscaiva halucinogene.

478
Pentru că ne-am săturat să tot dezbatem între noi oamenii, căutăm teme de discuție de abordat cu papagalii, corbii, delfinii sau virtuali extratereștrii.

479
Doamne ferește să scuz cumva aducerea africanilor în SUA și exploatarea lor într-un mod bestial dar, mă gândesc așa, fără ei, am fi avut noi atâtea momente de încântare ascultând o muzică atât de minunată cum este

“jazz-ul“? – în acest moment ascult un canal de excepție pentru muzica de jazz – DISMUKE aflat în Dallas, US.

480
Pământul este un sistem închis. Resursele existente pentru supraviețuire sunt limitate. Cândva, consumul va trebui să fie și el limitat. Nu contează cine va trăi acele timpuri, dacă nu noi, vor fi alții. Sau nu va mai fi nimeni și atunci despre ce vorbim? Dacă, totuși va mai exista omul, el se va bate pentru o picătură de apă sau o rădăcină. Sună a science fiction dar nu e. Ar fi un sfârșit cel puțin penibil pentru specia umană. Prefer mai curând un diluviu sau orice alt dezastru natural.

481
Un roman sau o povestire se scrie întotdeauna pentru public, chiar și memoriile sau aforismele. Numai că unii scriitori pun pe hârtie ceea ce le place lor, iar alții ceea ce cred ei că așteaptă publicul de la ei. Numai că succesul unei cărți nu depinde de modă. Când spui public, nu spui, de fapt, nimic. Mai corect este să ai în vedere relația care se naște între cititor și poveste. Aceea pe care orice creație o are cu cel căruia îi produce un sentiment de “coup de foudre“, fără nici o explicație, fără o cauză vizibilă. Altfel spus: “îmi place, dar nu știu de ce“.

482

O remarcă de bun simț a unui cioban poate concura cu o judecată de valoare a unui prim ministru.

483
Se pare că orice om luptă pentru libertatea sa, numai că puțini dintre noi știu în ce direcție trebuie să atace.

484
Cum ar trebui să constatăm o majoritate? 51% constituie o majoritate? Dar 80%? Au aceeași valoare? Ar trebui să acceptăm o marjă de 3% ca la sondaje? Între 48% și 54% considerăm ca fiind egalitate? Sau, poate, în definirea majorității să intre și alte criterii? Precum handicapul la golf, când un jucător cu mai puțină experiență pleacă cu aceleași șanse într-un meci cu un jucător experimentat.

Uneori, majoritatea este evidentă, alteori suportă interpretări (ca în cazul votului). Nu există în aceste cazuri reguli standard, interpretarea majorității (absolută, simplă, calificată) fiind stabilită printr-un regulament de funcționare.

485
Deseori judecățile noastre nu sunt corecte pentru că nu respectăm principiul: "Audiatur et altera pars". Cu alte cuvinte, uneori avem soluția înainte de a afla care este problema.

486

Se pare că o călătorie cu trenul este cel mai bun spațiu de socializare. Toata lumea coboară, se împrăștie în patru zări și dacă ai făcut vreo gafă nu mai contează.

487
Prin unele locuri oamenii mai trăiesc după principii. Mai întâi este cel care spune: "Să moară vecinul ca să-i iau capra", apoi "Mai aproape îmi este cămașa decât fratele" și nu în ultimul rând: "Întoarce și celălalt obraz, că nu-i bai".

488
Prin locurile noastre oamenii au stat atât de mult cu capul plecat încât acum nu și-l mai pot îndrepta.

489
Îmi spunea mai ieri un fost activist de partid: "Dacă erai cu ei, îți era bine și ție". Mă întreb: ce bine? Poate binele râmei.

490
Oare orgoliul, o prostie, poate naște ura chiar și între prieteni? Apropo de contrele dintre Liiceanu și Paleologu. Sper că erau amicale.

491
"Am vrut să ridic nivelul competiției" spune Theodor Paleologu, vorbind despre candidatura sa la prezidențiale." Și are perfectă dreptate. Urmăm

exemplul occidental: Johnson, Merkel, Macron, Trump, Veorica. Lamentabil.

492
Un intelectual este prin definiție un non-lider pentru mase. Nu se poate spune același lucru pentru actori.

493
Când spui că America nu merită respectul tău (Macron), fă câțiva pași printre miile de morminte ale soldaților americani răpuși pe teritoriu francez și cere-ți iertare.

494
Uiți de grija față de cel de lângă tine atunci când orgoliul îți întunecă mintea. De la jignire la omor e doar un pas.

495
E greu să admiți că nimeni nu deține “adevărul, tot adevărul și numai adevărul“ pentru că e foarte greu să accepți o decizie cu care nu eşti de acord, şi care oricum, trebuie luată.

496
“Oare când s-a transformat viitorul dintr-o promisiune într-o amenințare“ – Chuck Palahniuk

Și când speranța, spun eu, a murit cu gâtul tăiat?

497
“Cu toții murim. Scopul nu e să trăim veșnic, ci să lăsăm în urmă ceva nemuritor.“ – Chuck Palahniuk

Măcar speranța, mi-aș dori-o.

498
Faptele lui Dumnezeu nu pot fi măsurate cu gramul, centimetrul sau secunda. Dumnezeu nu este frate cu noi, nu este “de-al nostru“. El reprezintă divinitatea, forţa creatoare, prima cauză. Când vorbeşte Dumnezeu, omul să tacă. Altfel, am putea fi oricând deconectaţi şi aruncaţi într-o magazie.

499
“Ești o persoană diferită pentru fiecare om care te cunoaște.“ – Chuck Palahniuk

Și adaug: Nu ești pentru nimeni ceea ce ești pentru tine și nu este necesar să-ți atribui ceea ce cred alții despre tine.

500
Percepția simțurilor ne relevă realitatea de care suntem conștienți. Trăim într-o realitate comună care ne permite să fim o specie gregară, dar avem și o percepție personală, specifică, complexă care ne construiește personalitatea. De aceea, unii oameni ne plac alții nu, putem iubi o femeie anume și nu pe oricare. Suntem mai

apropiați de cei care ne formează personalitatea, părinți, educatori, modele, și circumspecți cu străinii.

501
Se știe că banii (mulți!!!) atrag după ei puterea. Puterea înmulțește banii. Ok! Ce se întâmplă, însă, dacă banii dispar? Cum? Să zicem, de exemplu, prin pierderea atribuțiilor în urma unei moțiuni de cenzură (mă refer la cei din guvern, bineînțeles). Eu cred că puterea se disipă destul de repede (în parlament), iar partidul trece în opoziție. Chiar și fără alegeri anticipate.

502
"Un erou este cel care zâmbește când viața îl doboară." – Kader din "Sherif" (serial francez)

503
Să-ți dorești o bătrânețe asemeni unui râu de câmpie molcom, lin, domol, liniștit, fără valuri, cuminte, potolit, după o existență poate, prea plină, nu este prea mult.

504
Unul dintre nenorociţii fără părinţi, născuţi nu se ştie pe unde – abia dacă ştiu şi ei – şi crescuţi prin mila lumii, mâncând pe apucate, sfârşind bine când sunt firi sănătoase, când o natură cinstită îi ajută să reziste exemplelor rele din jur şi proastei influenţe a mizeriei. N-ar trebui oare să avem puţină îndurare faţă de aceşti sărmani dacă de cele mai multe ori sunt împinşi să facă rău ori să sfârşească rău ei înşişi? Jules Verne – Cezar Cascabel

Jules Verne a fost nu numai un promotor al avansului tehnologic dar și un umanist admirabil.

505

Antetul zilelor noastre este fără îndoială: incertitudine, incertitudine, incertitudine. Sau mai rău: "Vremurile noastre sunt cele ale mediocrității, a lipsei de sentimente, a pasiunii pentru incultură, a lenei, a incapacității de a te apuca de treabă și a dorinței de a avea totul de-a gata!" – Dostoievski

506

"Castorii fac digul ăsta, băiete, aşa cum furnicile îşi fac furnicarul, cum păianjenii îşi ţes pânza, cum albinele îşi aşază mierea în faguri, în sfârşit, aşa cum copacii şi arbuştii produc fructe şi flori. Nici o ezitare în ce-i priveşte şi, de asemenea, nici un progres. De altfel, progresul e inutil în acest gen de lucrări. Castorul de azi construieşte cu aceeaşi perfecţiune ca primul castor apărut pe pământ. A tinde spre perfecţiune nu ţine de animale, e ceva propriu omului şi numai el se poate înălţa din progres în progres, în domeniul artelor, al industriei, al ştiinţelor. Prin urmare, să admirăm fără rezerve minunatul instinct al animalelor, care le ajută să facă asemenea lucruri. Dar lucrurile acestea nu le putem considera decât nişte opere ale naturii." – *Jules Verne, Cezar Cascabel*

Nu poți descrie un castor fără să incluzi și instinctul cu care el își construiește propriul dig. Instinctul lui este înscris în gena sa și Jules Verne are dreptate când compară castorul cu copacii. Pe de altă parte, natura constituie ea însăși o operă, și nu un creator. Acela este totuşi Dumnezeu.

507
Prin minunatele introspecții asupra sufletului personajelor din romanele sale, Jules Verne încearcă să salveze, precum Cervantes cu al lui, Don Quijote din alte timpuri, încrederea în excelența ființei numită OM. Dar oare mai este ceva de salvat?

508
Preocupările mele în timpul pe care îl mai am la dispoziție? Să ascult, să văd, să simt, să miros, să gust, puținul pe care mi-l mai pot permite. Să cuget, să mărturisesc, să iert. Să-mi recunosc trecutul, să-mi însușesc prezentul și, pe cât posibil, să întrevăd viitorul. Este momentul unui bilanț, acum am nevoie de o balanță pe care să pun, pe un taler bunele iar pe celălalt relele, iar judecata să fie dreaptă, fără părtinire, cu fața spre oglindă.

509
Unii intră în afaceri precum, pe vremuri, evreii intrau în negoț, numai că aceștia nu știau ce-i falimentul.

510

Mergând odată pe stradă, Newton s-a împiedicat, a căzut și s-a lovit zdravăn la cap. Necăjit, acesta ar fi exclamat: “Fir-ar a naibi de gravitație, cred că am greșit formula de calcul, altfel nu m-ar durea așa de tare capul.“

511
“Hai dragă cu cafeaua, parcă vii de pe Jupiter cu ea“. Să nu negi niciodată că pe Jupiter nu se poate pregăti o cafea excelentă. Și, în general, nu-ți argumenta spusele prin negații.

512
Hoții și corupții au aceeaș îndeletnicire, își însușesc ceea ce nu le aparține. Cum îi deosebești? Simplu. Primii recunosc că nu fac bine ce fac.

513
Ce fel de libertate îmi doresc? Libertatea de a putea cugeta pentru că numai astfel exist. Libertatea de a construi judecăți de valoare deloc împrumutate, printr-un discernământ clădit pe cultură, raționament, intuiție, memoria speciei dar și credință.

514
Când am învățat, în sfârșit, să vorbesc, am înțeles de ce trebuie să tac.

“Dacă tăceai, filozof rămâneai.“

“Tacerea este o aprobare.“

“Cea mai mare învățătură, să știe oricine când să tacă din gură.“

“Pe flecar să-l înveți cum să tacă, iar nu cum să grăiască.“

“Mai bine să îți pară rău că ai tăcut, decât că ai zis.“

“Cine spune multe, spune mai puțin decât cel ce tace.“

“Niciodată nu te vei căi că ai tăcut.“

“Buzele cele mute vorbesc pe tăcute.“

“Ferește-mă, Doamne, și-mi dă pace, de omul care tot tace.“

“Tăcerea este și ea un răspuns.“

“Biruiești mânia când taci.“

“Dintre cei care nu spun nimic, puţini sunt tăcuţi.“ – Thomas Neill Cream

“Dacă taci atunci când ar trebui să vorbeşti, să ştii că eşti fricos.“ – Abraham Lincoln

“Cel ce nu știe să tacă nu va ști nici să vorbească.“ – Decimus Magnus Ausonius

“Mai degrabă să taci, decât să fii ecou.“ – Pitagora
“Restul este tăcere.“ – William Shakespeare

“Unii tac din înțelepciune, alții tac din prostie, oricum tăcerea lor vorbește.“ – Dimitrie Cantemir

“Tăcerea adâncă este filozofia sufletelor alese.“ – Honore de Balzac

“E mai bine să taci și să fii luat de prost decât să vorbești și să confirmi că ești.“ – Abraham Lincoln

“Tăcerea este una din marile arte ale conversației.“ – Cicero

“Tăcerea este răspunsul celor înțelepți dat celor nebuni.“

“Tăcerea este cea mai perfectă exprimare a dispreţului.“ – George Bernard Shaw

“Nimic nu exprimă mai bine suferința ca tăcerea.“ – Richard Crashaw

515
Judecățile de valoare nu se emit cu privire la trecut sau viitor. Ce credeți, imperiul roman a procedat bine când și-a trimis legiunile să cucerească Galia și Britania? A fost un război ce asigura supraviețuirea imperiului, sau o cotropire urmată de opresiune a unui popor liber și

suveran? A fost comunismul un efort de eradicare a exploatării maselor sau o dictatură odioasă? A avut “apatheid“-ul, ca scop, protecția unei societăți civilizate sau a fost un regim inuman? Ar fi avut omenirea șansa de a progresa fără să consume rezervele de cărbuni și petrol, consum care a dus în final la degradarea mediului?

516
Îndeosebi, asocierea profundă între un om și un obiect se numește dependență. Între un pianist și pianul său, pictor și penel, bucătar și plita încinsă, croitor și acul de cusut, scriitor și coala de hârtie și mai rămân sumedenie de exemple. Dar avem și dependențe între oameni precum părinți și copii, iubiți, prieteni, echipe, echipaje, parteneri și multe altele.

Mă gândesc cât de ciudată ar fi lumea dacă Khatia Buniatishvili nu ar mai avea un pian, sau Anna Netrebko și-ar pierde vocea, dacă Simona Halep ar rămâne fără rachetă? Bineînțeles, există și dependențe rele precum beția, fumatul, drogurile, jocurile pe calculator sau de noroc, gelozia, invidia, ura, grupurile infracționale, de fapt, toată cutia Pandorei.

517
Cuiva i-a trecut prin minte să rescrie Biblia. Bineînțeles, de-a lungul istoriei, Biblia a suferit multiple modificări, îndeosebi prin traducerea ei. Interpretările diverse ale multor evenimente, expresii, citate au

aparținut unor personalități creștine tributare gradului de cultură și înțelegere caracteristic perioadei în care trăiau. Acestea au avut un aport semnificativ în înțelegerea îndeosebi a contextului istoric, cultural și social în care au fost produse. Procesul de separare a bisericii creștine arată cât de dificilă este adaptarea la context a "Sfintei scripturi".

Și ce să vezi, un comunist (chinez) care prin definiție este ateu, decide că el înțelege cel mai bine esența "testamentului", și dorește, cu orice preț, să lumineze milioanele de creștini.
O concluzie? Ce tupeu.

518
Toți cei care zâmbesc sunt oameni frumoși, doar cei care se încruntă sunt urâți sau cel mult nu li se potrivește.

519
Nu mai știu unde am citit: "Se pare că teza de doctorat a lui Dumnezeu s-a numit - Pământul și dăunătorii lui, oamenii -."

520
"Aflaţi de la mine, omul e cel care-şi face singur locul, prin prezenţa, prin obiceiurile, prin dibăcia sa, ba, aş spune mai mult, chiar prin răsuflarea sa; el modifică treptat emanaţiile pământului şi condiţiile atmosferice,

şi le purifică prin însăşi faptul că respiră!“ - Doctorul *Clawbonny, Jules Verne - Căpitanul Hatteras*

521
Inteligența este capacitatea omului de a formula judecăți de valoare. Ea se formează pe parcursul vieții în anumite condiții, care presupun, mai întâi, integritatea și calitatea celor cinci simțuri, auzul, văzul, pipăitul, gustul și mirosul. Acestea au sarcina de a construi pentru om baza de date, cunoştiinţele, fundamentul gândirii. Urmează materia cenușie, creierul cu aptitudinea lui de a stoca informația, memoria, diferită de la om la om. Tot creerul are sarcina de a analiza informația, de a o selecta, șterge sau grupa. Cu alte cuvinte de a-i da o semnificație, de a o clasifica. Aici intervine limbajul fără de care creierul este amorf. Baza de date astfel procesată este consultată apelând la o mulțime de algoritmi al căror număr diferă de la om la om. De aceea, unii dintre noi observă în mediul înconjurător, mai multe, sau mai puține evenimente decât alții.

Realitatea nu este aceeași pentru toți oamenii. Mă gândesc, de exemplu, la doi oameni, un pictor și un simplu turist care se extaziază împreună în fața unui peisaj de munte, dar pentru motive, evident, diferite.

Urmează procesul de gândire, un vast program aplicat patrimoniului de cunoștiințe cu efect de livrare a judecăților de valoare. Aici avem mult de discutat. Ele

sunt emise la cerere sau spontan. Obișnuim să spunem: caut o soluție, o explicație sau, de multe ori, pur și simplu mi-a venit o idee. Folosim și alte expresii precum: cred că este posibil, sunt convins că, ce-ar fi dacă, să mă gândesc, am o idee, nu înțeleg, nu știu cum, acum nu mă pot gândi la asta, ș.a.m.d.

Cu cât ideile noastre, soluțiile găsite, gradul de înțelegere al complexității vieții (frumosul, tristeţea, iubirea, deznădejdea, gravitația, bosonul higgs, genomul, teoria corzilor, etc.) sunt mai profunde, conțin mai multă valoare, cu atât suntem mai inteligenți, capabili să emitem judecăți de valoare.

522
Universul fizic dar și cel biologic, creierul, sunt cele mai cercetate entități dar șansa de a le cunoaște complet este o himeră.

523
Mi-e teamă să merg la medic. Nu pentru ce mi-ar spune, ci pentru ce mi-ar cere. Iar eu nu dau mită. Mi-ar fi rușine, mi-ar fi jenă de privirea lui disprețuitoare.

524
De ce mi se cere să-mi probez realizarea în viață prin greutatea contului din bancă?

525

“Limba este cartea de nobleţe a unui neam.“ ne spune Vasile Alecsandri. Vai de capul nostru, după cât de prost se vorbește la noi limba română, noblețea a ajuns cât o scamă pe mâneca hainei.

526
“Respectul este ceea ce datorăm; dragostea, ceea ce dăruim“ – *Philip Bailey*

Altfel spus: Dragostea ta e cel mai frumos cadou pe care mi-l poți dărui, dar dacă nu mă respecți, îmi rămâi dator.

527
În “Eternul Adam“ Jules Verne afirmă: Adevărata superioritate a omului nu constă în a domina, a învinge natura; pentru gânditor, înseamnă a o înțelege, a face ca universul imens să încapă în microcosmosul creierului său; pentru omul de acțiune, a-și păstra spiritul senin în fața revoltei materiei, înseamnă a-i spune: “poți să mă distrugi, dar nu să mă tulburi!...“

528
Principiul incertitudinii al lui Heisenberg dă o limită inferioară asupra produsului deviațiilor standard ale poziției și impulsului unui sistem, specificând că este imposibil să avem o particulă cu un impuls și o poziție bine definite, simultan.

Cred că în curând vom ajunge la limita puterii de înțelegere a multor lucruri pe care natura ni le pune în fața ochilor noștri.

529
“How Democracy Turns to Oligarchy! - Thom Hartmann Program“ #FridaysForFuture

Când apar asemenea dezbateri, atunci “ceva e putred în Danemarca“, iar democrația șchioapătă. Cum pot politicienii să ignore, nu un copil, ci mai degrabă ceea ce spune acesta, precum Greta Thornberg? Și nu mă refer la Trump și Putin doi retardați.

530
Nu Trump, Johnson, Macron, Merkel,... și alții ca ei mă îngrijorează, ci faptul că aceștia au fost aleși prin vot democratic ca reprezentând o speranță. Poate, cine știe, rațiunea să fi clacat iremediabil.

531
Trebuia doar să mă comport într-un anume fel. Eram condiționat să nu întreb niciodată, de ce? Eram liber să gândesc, dar nu știam cum să fac asta, având doar o opțiune, îmi lipsea discernământul. Și fără el, ce minte poate gândi?

Când devii liber, cu adevărat, adică atunci când nu mai ești constrâns, ai dori, mai întâi, să înțelegi, dar e greu, îți lipsește oferta, nu ești obișnuit. Totul e să nu disperi,

să o iei ușor iar lucrurile se vor așeza, curând vei începe să gândești corect și să emiți judecăți de valoare.

Un asemenea pas a fost evadarea din comunism.

532
Când talentul se alătură unei pasiuni profunde, apare virtuozitatea, prin excelență atât de apropiată de perfecțiune. Două nume printre multe altele: Kathia Buniatishvili "Beyoncé of Piano" și Dimash Kudaibergen "kazahul cu voce de soprană"

533
Poți, tu ca individ, uneori, să fi scuzat, iertat, amnistiat, pentru o mârșăvie, să ți se uite lașitatea, lipsa de onoare, prostia, imbecilitatea, pentru că nu ești decât o râmă, o insectă, un nimic până la urmă în acest univers creat de Dumnezeu, dar nu unui popor, aceste fărădelegi, care rămân scrijelite cu sânge în filele de istorie, ele îl fac pe creator să întoarcă capul, să-i fie rușine, să regrete. Acel popor nu va fi iertat. Și memoria colectivă nu uită.

Nu cunosc pentru ce au plătit atlanții cu viața, este prea departe în istorie, Dar Sodoma și Gomora, trecute prin foc, nu au fost uitate. Poporul lui Noe a suferit urmarea unui deluviu care a lăsat urme în istoria tuturor popoarelor. Poporul lui Israel, a plătit, odată, prin rătăcirea în pustiu timp de 40 de ani, apoi prin camerele de gazare ale naziștilor. Omenirea întreagă

și-a vărsat sângele, la propriu dar mai ales prin lacrimile vărsate în cele două războaie mondiale. Și câte fapte se petrec azi în jurul nostru, fapte ce pot fi imputate nu unor indivizi obscuri, ci unor populații întregi, unor popoare. Nimeni nu are dreptul să uite dar mai ales să ierte comunismul, nazismul, terorismul, genocidul sau otrăvirea mediului natural.

534
Egalitatea nu se află în noi ci în afara noastră. Eu nu sunt egal cu tine, dar te tratez la fel cum îi tratez pe ceilalți.

535
Evaluarea egalității se poate face doar în context. Niciodată un măr nu va fi egal cu o pară dacă nu avem în vedere, de exemplu, greutatea, intensitatea aromei, cantitatea de zahăr sau prețul unui kg la piață. De altfel, există o vorbă: "nu compara mere cu pere".

536
Nu înțeleg cum în perioada când, Maria Antoneta remodela Micul Trianon, o operă de artă ce solicita cele mai talentate personalități din artă, din acea vreme, simpla scriere a unei misive nu se putea realiza decît cu ajutorul unei pene!

Inventată de un francez, Thévenot și produsă în serie de un englez, Wise, pe la 1790, penița metalică se răspândește începând cu 1832.

În copilărie, dar și mai târziu, foloseam cotidian penița. Abia la prima expoziție, americană, amenajată cu ocazia vizitei președintelui Richard Nixon, în parcul Herăstrău (1969) am văzut primul pix cu pastă (BIC).

537
“Sănătatea pacienţilor va fi pentru mine obligaţie sacră;“ din jurământul lui Hipocrate, (reactualizat). Și adaug eu, exceptând pe perioada protestului medicilor pentru salarii mai mari, exonerarea de vină în cazul morții unui pacient din neglijență sau orice altceva.
Iar în cuprinsul celui original se spune: “În orice casă (spital - adaug eu) aş intra, voi intra spre folosul bolnavilor, păzindu-mă de orice faptă rea şi stricătoare comisă cu bunăştiinţă...Dacă voi respecta acest legământ fără să-l calc, fie să mă bucur pe deplin de viaţa si de meseria mea, pururi cinstit de ceilalţi, iar dacă îl voi nesocoti şi voi fi un sperjur, merit să am o soartă dimpotrivă“.
(O femeie a murit arsă pe masa de operație din neglijența unui medic rezident dar și a mentorului său. Colegii, medici, asistente au luat partea celor vinovați, întrerupându-și, în semn de protest asistența față de bolnavi.)
Ce-ar spune Hipocrate?

538
“Când ești mort nu știi că ești mort, E greu doar pentru ceilalți. La fel când ești prost.“ – de pe Twitter

Eu aș spune: când ești mort sau prost, nu ști de ce suferi.

539
Dintre români, patriot e doar cel care îi va spune lui Putin: “Moldova n-a fost a strămoşilor voștri, n-a fost a ta şi nu e a voastră, ci a noastră, a urmaşilor noștri şi a urmaşilor urmaşilor noștri în veacul vecilor“ (Barbu Ştefănescu Delavrancea, “Apus de Soare“).
Și îi mai zice: “Eu nu ți-aș dori vreodată să ajungi să ne cunoști, Nici ca Nistrul să-nece spumegînd a tale oști. (Mihai Eminescu, Scrisoarea a III-a).

Iertare pentru adaptarea la context, dar eu așa cred.

540
“Cimitirele sunt pline de oameni de neînlocuit.“ – *Napoleon Bonaparte, Charles de Gaulle.*

Comentariu pe marginea intangibilității somităților din diverse domenii.

541
Nu-mi plac întrebările retorice, dar nici cei care așteaptă un răspuns.

542
La începuturile internetului, fondatorii au decis că acesta va fi o platformă lipsită de orice fel de constrângere, evident în limitele decenței, moralității și bunului simț.

Potrivit unui comunicat de presă al fundației ECDL în 2008 aproximativ 83 % din populația globală nu folosea Internetul.

În iulie 2016, o rezoluție ONU a declarat că accesul la internet este un drept uman de bază.
Dezvoltarea rapidă a Internetului s-a datorat faptului că accesul la documentația protocoalelor obligatorii a fost și este liber și gratuit.
Astăzi, internetul este parțial inaccesibil multora. Majoritatea aplicațiilor, în forma lor "premium" costă și uneori destul de scump. Internetul pe mobil este scump și lent. Securitatea comunicației este precară (Facebook a dovedit-o), Intruziunea aplicațiilor în datele personale a devenit enervantă (cookies). Comerțul online, reclamele, ocupă (ca și în televiziune) peste 60 % din timpul de conectare. Este imposibil să mai urmărești un clip făra ca el să nu fie întrerupt din 5 în 5 minute. Descărcarea de material video, audio sau text se poate face, dacă nu printr-un abonament, donație, cel puțin prin creearea unui cont care presupune dezvăluirea identității, locației, vârstei, preferințelor și multe altele.
Fiind foarte ușor de accesat, internetul a devenit accesibil mesajelor imorale, indecente, rasiste, teroriste, sau cel puțin inadecvate lumii civilizate.

P.s.- Am fost, primul profesor, care a predat în România, noțiuni despre internet într-o școală. Deși, eu aveam internet, în particular, prin sponsorizare Soros

(Palatul copiilor), la școală simulam funcționarea internetului în rețeaua de calculatoare a școlii.

543
În viață, întâlnim de multe ori lucruri care nu ne plac și pe care am vrea să le schimbăm.
“Dacă puteți schimba ceea ce vedeți rău într-un spațiu delimitat de lungimea brațelor dumneavoastră, atunci v-ați împlinit menirea.“ – dintr-un show tv.

544
Buletin meteorologic. În următoarele ore va fi frig și va ploua. Dar sunt bine, viața e frumoasă și merită trăită.
E primăvară, răsare soarele iar aerul e plin de arome.
Sunt trist, singur și sufăr. Viața mea nu are nici un sens.
Uneori e dificil să apreciezi valoarea unei judecăți. Depinde de moment. Așteaptă clipa potrivită dacă chiar contează.

545
Ne-am pus în gând să supunem natura uitând că și noi facem parte din ea. Din anumite puncte de vedere, mă tem că nu suntem chiar în fruntea biosferei.

546
Particula “Dumnezeu“: bossonul Higgs

Pentru ca fizica experimentală să confirme pe cea teoretică, miliarde de dolari au fost investiți în

construirea unui accelerator de particule (LHC) la CERN Elveția,

Pe scurt ce se știe despre acest câmp, particulă astăzi:
UNDA……………......PARTICULA
Câmpul electromagnetic………foton
Câmpul higgs……………………bosonul higgs
Câmpul Higgs este un câmp scalar.
Bosonul Higgs: fără sarcină electrică, spin = zero, masa 125 GeV.
În câmpul Higgs alte particule elementare capătă masă (mecanism Higgs).
Explicația: "ruperea spontană de simetrie", "teoria de etalonare" (vezi fizica cuantică).
Identificarea bossonului higgs a permis o clarificare fundamentală a sectorului interacțiilor electroslabe din cadrul Modelului Standard.

Modelul standard nu este altceva decât o simplificare a unei structuri mult mai complexe a universului nostru vizibil. Aspecte încă neelucidate: materia întunecată, rolul special al gravitației și expansiunea universului.

547
Poți emite judecăți de valoare doar dacă ai o cultură solidă obținută îndeosebi prin lectură, o capacitate de discernere rațională, și o stare de sănătate bună.

548

Când liderii unei națiuni ajung subiecte de cancan, acel popor e doar o umbră.

549
Aud adesea: “Daca mă iubești, ai încredere în mine“. Este fals. Nu poți pune cele două sentimente, alături. Dragostea este un sentiment irațional, el afectează, ca să spunem așa, inima și nicidecum gândirea. Nu putem spune același lucru despre încredere. Ea se construiește cu argumente raționale, judecăți de valoare, foarte rar cu intuiții. Expresia “crede și nu cerceta“ se aplică o singură dată și nu oricui.

550
Paul Trouvier (șef de miliție în statul francez aflat sub ocupație nazistă și colaboraționist), primul francez condamnat pe viață pentru crime împotriva umanității. Când afli cât de greu și de târziu a fost condamnat, (1994) te întrebi cine l-a ajutat, cui i-a fost util - președintele Pompidou l-a grațiat - și cum se face că societatea acceptă ca acești monștri să polueze civilizația, fără resentimente din partea celor mai mulți pentru care imaginea victimelor devine doar un moment jenant și atât.

551
Orice faptă își are răsplata în ea însăși. O faptă bună îți produce o bucurie interioară cu efecte benefice asupra spiritului tău, iar una abominabilă te chinuie întreaga viață cu coșmare, o viață subumană, disperare,

marginalizare, degenerare. Și asta se întâmplă indiferent dacă fapta comisă este recunoscută, sau nu.

552
Inteligența se încearcă a fi măsurată. Unitatea de măsură este coeficientul de inteligență (IQ - Intelligence quotient). Există chiar diverse procedee de evaluare, teste de inteligență, care produc o valoare numerică ce permite, eventual, să te poziționezi pe o scară mai mult sau mai puțin reală a potențialului uman. Eu nu sunt convins că inteligența umană complexă și incomprehensibilă poate fi constatată cantitativ, dar admit o reflectare calitativă pe diverse domenii.

553
Am observat cum un individ așezat pe un oarecare nivel de inteligență se consideră satisfăcut pe ideea că: "Ce-mi trebuie mai mult, viața e frumoasă". Ignoră cu bună știință, sau nu, faptul că fiecare treaptă a inteligenței umane constituie un univers aparte caracterizat de un potențial în creștere, de atingere a excelenței. O inteligență superioară aparține unui spirit elevat, cu o gândire profundă și cu șansă mare de a trece mai devreme sau mai târziu pragul înțelepciunii.

A te apropia de Dumnezeu este o șansă pe care o pierzi dacă n-o meriți. Cum poți atinge excelența?, simplu, hrănindu-ți spiritul de-alungul întregii tale vieți.

554

În politică, cel mai bun nu este neapărat și bun. De altfel, pe orice listă, cel din fruntea listei este considerat cel mai potrivit, asta dacă lista respectă niște criterii și nu este una sortată alfabetic. De cele mai multe ori din listă lipsesc, din diverse motive, tocmai “crema“ celor care ar putea intra în procesul de evaluare.
Un exemplu. Am observat la “concursurile de frumuseţe“, printre femeile care sunt prinse în personalul de organizare, unele care surclasează participantele din concurs. Interesant.

555
Ceilalți te pot ierta sau nu, dar dacă tu însuți, realizând grozăvia faptei tale, nu poți nici uita și nici ierta, ești pierdut. Nu există o pedeapsă mai cruntă decât cea pe care ți-o alegi tu însuți. Atonement (Remușcare) - un film cu Keira Knightley și James McAvoy după romanul scris de Ian McEwan.

556
Cum se vede un dulap negru luminat, față de acelaș dulap neluminat? La fel. Nu se vede, pentru că el este insensibil la lumină (nu reflectă lumina). Îi intuiesc prezența, căutându-i contururile, scormonindu-mi amintirile. Dar poate nu este un dulap. E precis pisica mea. Și ea e tot neagră. Și ochii îi are negri. Noroc că uneori au o oarecare strălucire ceea ce îmi oferă mai multe argumente atunci când încerc să mă lămuresc.

Se spune că Necuratul este negru. De ce oare? Poate pentru că cei ce fac fapte necurate preferă întunericul. Vă mai amintiţi: “Noaptea ca hoţii“. De aceea este bine să căutați mai întotdeauna să stați în lumină. Diogene purta cu el un felinar aprins chiar și în plină zi.

557
“Fidelio“ singura operă a marelui Bethoven, interpretată pe scena operei din Strasburg. Ce-am remarcat? Pentru prima oară văd o operă care în unele momente este tradusă în limbajul semnelor. Căutând detalii pe Google am aflat de Amber Galloway Gallego, femeia care și-a dedicat viața apropierii celor hipoacuzici de arta minunată a muzicii.

558
Transferul de informație se poate face, uneori, doar între persoane cu capacități intelectuale egale. Explicarea de către profesor a proprietăților “bosonului higgs“, a “teoriei Evei mitocondriale“, “structurii spiralei dezoxiribonucleice“, “dezvoltării unei singularități precum big bang-ul sau gaura neagră“, evoluției plăcilor tectonice, sau a unei stele pitice, a unui pulsar“ sau chiar “apariției de particule noi într-un accelerator“ ca cel din Geneva (LHC), de exemplu, presupune existența capacității de asimilare a unor asemenea noțiuni de către un elev.
Am întâlnit studenți, din fericire, nu mulți, cărora le lipsea capacitatea de înțelegere a noțiunilor elementare

de procesare a informației pe computer și care efectiv nu se puteau folosi de acesta decât prin automatisme.

559
Pretindem o egalitate de care nu suntem capabili fie contextual, fie prin natura noastră. Nu suntem egali pentru că suntem unici, datorită amprentelor, imaginii irisului dar mai ales ADN-ului nostru. Am aflat că şi forma urechilor constituie o calitate personală.

Nu suntem egali pentru că avem păreri diferite, simțim diferit, vedem fiecare altceva.

Nu suntem egali pentru că fiecare dintre noi dorește altceva, poate înfăptui altceva, și își trăiește viața și moare altfel.

560
Deprecierea judecăților de valoare. Procesul de gândire are loc pe baza informațiilor obținute prin simțuri. În urma acestui proces sunt elaborate judecățile de valoare. Informația este asimilată direct sau indirect (am auzit de la..., mi-a spus cineva...,). Calitatea surselor, rigurozitatea informației, selecția corectă (datorată experienței, culturii, capacității de discernere) determină calitatea judecăților de valoare.

“Ba lipsa unuia din cele cinci simţuri, chiar venind mai târziu, modifică radical lumea cugetării.“ – Mihai Eminescu

Pentru a evita deprecierea acestora trebuie avut în vedere un proces continuu de evaluare. Putem pleca de la premiza insuficienței noastre intelectuale, a calității surselor de informare și putem avea o atitudine de corectare permanentă prin referire la patrimoniul comun al societății.

561
Cum citim? Textul sub forma unei imagini ajunge pe retină. Urmează un proces de selecție a unor grafice care prin decodificare (această aptitudine a gândirii este datorată "alfabetizării") devin litere. Într-o succesiune rapidă are loc un proces în care literele formează un text a cărui semnificație depășește imaginea unui scris frumos sau mai puțin frumos și capătă calitatea de limbaj. Acesta constituie mijlocul prin care gândirea devine conștientă, un atribut al omului.

562
Ce este vorbirea? O succesiune de sunete provenite din diverse surse (om, înregistrare sau mai nou sinteză) care printr-un proces de gândire, capătă sens, devenind limbaj (lipsa cunoștiințelor din domeniul neurofiziologiei mă împiedică să aprofundez procesele neuronale care stau la baza recunoașterii și înțelegerii vorbirii).

Secretul unui bucătar constituie ingredientul special care dă savoare unei specialităţi. Limbajul dă savoare universului punînd în centrul lui Omul.

563
Dacă te poate bucura bucuria altcuiva, fără ca tu să ai neapărat un motiv propriu de bucurie, atunci ești unul din cei extrem de rari ce au ales corect.

564
Îmi place rața, modestă și calmă la suprafață, "argint viu" sub apă.

565
Generalizarea distruge opinia și pronunță condamnarea unor nevinovați.

566
KPOP (muzica pop sud-coreeană) a devenit în ultimii ani un etalon dar și o provocare pentru Occident.

567
"Totuşi ni se pare — se 'nţelege că nu impunem nimănui părerea — că, afară de cumpene strîmbe şi găinării în faţa uliţii, mai există oarecari lucruri, de-o însămnătate secundară într-adevăr, de ex. filozofia, poezia, artele, tot lucruri cari scapă perspicacităţii numiţilor domni, dar a căror existenţă nu se poate nega." – *Mihai Eminescu, Archaeus*

-“numiții domni“ sunt tot mai mulți și cu pretenții de lideri ai nației.

568

“Mirarea e mama înțelepciunii“– Mihai Eminescu

Mai întâi te miri, apoi te întrebi și mai apoi nu ai somn până nu afli răspuns.

569

“Cugetări imposibile nu există, căci, îndată ce o cugetare există, nu mai e imposibilă, şi dac' ar fi imposibilă, n-ar exista.“ – Mihai Eminescu

Există cugetări înțelepte, dar ele apar numai la beție.

570

Am mai spus-o, oamenii nu sunt egali. Pe mai multe criterii s-au identificat mai multe tipuri. O definiție a tipului liberal o aflăm de la Horia Roman Patapievici. “Liberalismul a postulat un tip de om care respectă regulile, ia decizii raţionale, calculează riscurile, caută confortul personal şi respectabilitatea socială, preţuieşte libertatea, este generos, are cultul muncii şi al lucrului bine făcut, respectă ordinea, nu suferă tirania, este tolerant chiar şi faţă de intoleranţă, e lipsit de pasiuni religioase, nu agreează spiritul de turmă, e capabil să se supună constrîngerilor liber consimţite (legale) etc“.

O altă definiție o rezerva Patapievici celui comunist. Comunistul "este omul care, spre deosebire de omul liberal, nu respectă regulile, ia decizii arbitrare, nu calculează nimic, iubeşte fastul, se dă în vînt după faţada socială, doreşte să aibă el totul, dispreţuieşte libertatea celorlalţi, e incapabil să-şi ajute dezinteresat semenii, urăşte munca, face numai treabă de mîntuială, respectă doar forţa, e servil cu puternicii şi abject cu subordonaţii, e intolerant, superstiţios, 'curajos' doar în turmă, încalcă orice regulă, nu respectă nici un contract, e incapabil să se supună constrîngerilor legale etc." – *(Identitatea personală: Un cimitir de iluzii pierdute - H.R. Ppatapievici)*

Tipul de om își pune amprenta pe tipul de societate în care trăim. Cum ajungem să ne încadrăm în tiparul unui anume tip ne lămurește istoria.

571
"Voința de a conchide" spunea Flaubert reflectă prostia. Schimbarea stă la temelia civilizației, iar mișcarea este starea permanentă a universului. Când încerci să tragi o concluzie, adică să emiți o judecată de valoare cu caracter definitiv, ignori curgerea timpului, și evoluția imprevizibilă a spiritului.

572
Un partid există atâta timp cât are un electorat care merge la vot și se exprimă în favoarea acestuia. Există

şi votul negativ când electorii votează cu un partid pe care nu-l agrează, dar consideră că acesta reprezintă răul cel mai mic. Dacă acest electorat este semnificativ, NU-ul pe care-l afirmă concret prin vot poate susține la putere un partid sau un lider slab. Este voința celor care au curajul de a spune NU.

Henry de Montherlant, spune: "nu există cu adevărat, în orice ţară, decât două partide: partidul celor care îndrăznesc să spună nu şi partidul celor care nu îndrăznesc. Când cei care nu îndrăznesc depăşesc în mod semnificativ numărul celor care o fac, atunci ţara respectivă este pierdută" – H.R. Patapievici - Cerul văzut prin lentilă

573

"Excelenţa omului era exprimată în latină prin cuvântul egregius, care semnifică valoarea celui scos în afara turmei...; O sintagmă precum excelenţa elitei este în mod glorios tautologică, căci excelenţa omului, excelenţă care face dintr-un om de serie un om de elită, este neîndoios obţinută numai prin afirmarea deplină a individualităţii sale. Şi cum? Prin definiţia standard a oricărei individualităţi autentice, adică prin virtuţiile cardinale ale fiinţei libere: detaşarea şi autonomia. În rezumat, elita reprezintă omul, întrucât acesta şi-a manifestat excelenţa; iar excelenţa omului nu este altceva decât valoarea celui care, conştient şi liber, prin detaşare şi autonomie, s-a separat de principiul turmei". – H.R. Patapievici

574
“Dimpotrivă, comanda deplină a ceea ce eşti, acceptarea neînflorită de sine, darul preţios al frivolităţii, respingerea certitudinilor care pretind infantilizare, cultul suveran al dispreţului, disciplina politeţii şi a eleganţei – toate acestea pot fi considerate, cred, printre trăsăturile fără de care un om nu poate fi demn, adică, în alţi termeni, fără de care excelenţa sa este imposibilă.“ – H.R. Patapievici - Cerul văzut prin lentilă

Reacțiile noastre, fie ele judecăți de valoare ori acțiuni (prin vorbă sau faptă, cele două moduri de exprimare), trebuie să fie rezultatul cunoașterii și acomodării cu propria noastră personalitate. Întreaga noastră gândire este un proces elaborat, prin acumularea de informații exterioare nouă, contextuale și relative fără o certitudine garantată și întotdeauna insuficiente. Certitudinea ca și adevărul se evaluează statistic în termeni de posibil, probabil sau rezonabil (suspiciuni rezonabile!).
În contextul existenței unor minime condiții favorabile, un eveniment poate avea sau nu loc, iar în prezența unei oportunități, probabil că evenimentul se va produce. Avem ceva de felul prognozelor meteo unde se evaluează condițiile rezonabile de încălzire a vremii, de exemplu. Dar nu avem o certitudine (100% șanse).

575

Orice femeie speră că viitorul ei soț este un sultan sub acoperire. Orice bărbat este convins că a întâlnit-o pe Albă ca Zăpada.

576
Pasiunea e sarea și piperul spiritului. Dumnezeu a pus pasiune în tot ceea ce a creat și nu e întâmplător faptul că în dreapta lui, la "Cina cea de taină" a lui Leonardo da Vinci se află Maria Magdalena.

577
A iubit-o atât de mult încât i-a redat libertatea. Oare dragostea este un contract?

578
Ce are mai mult preț, să iubești sau să fi iubit? Se spune că, în dragoste, unul dăruiește iar celălalt primește.

579
Februarie 2020. Orașul Wuhan. China. Străzile până mai ieri pline de vise, de speranțe, chiar de mici și neseminificative împliniri s-au golit. Rar, un trecător cu capul băgat în vreun vechi bidon de apă, se grăbește să ajungă acasă cu ceva hrană pentru copii. Mijloacele de transport, autobuze, tramvaie, își continuă ruta absurdă printr-un oraș fantomă, transportând unu, doi pasageri spre locurile de întâlnire, unde nu vor fi probabil așteptați de nimeni. Suntem în pandemie.

580

“...dreptul la alternativă, care este dreptul imprescriptibil de a avea dreptate de unul singur împotriva tuturor...“ – H.R. Patapievici

Un drept atât de controversat și azi. O butadă spune că dacă trei inși îți spun că ești beat, nu-ți rămâne decât să te duci să te culci.

581
Varianta modernă a afirmației lui Alexantru Lăpușneanu: “Dacă voi nu mă vreți eu vă vreau“ pretinsă acum de micul dar aprigul virus Covid.

582
“cele două virtuţi cardinale ale autenticităţii, care sunt detaşarea şi autonomia şi la forma cea mai pozitivă a discernământului, care este dispreţul pentru ceea ce merită dispreţuit.“ – H.R. Patapievici

583
“Aceasta nu înseamnă că adevărul este relativ: el este pur şi simplu particular. Universală este doar minciuna.“ – H.R. Patapievici - Cerul văzut prin lentilă

584
“...problema sensului vieţii este corect pusă numai de perspectiva care o desfiinţează ca problemă.“ – Wittgenstein

585
A te cunoaște pe tine însuți este calea și scopul vieții. Dar cu o singură condiție, să ai răgazul necesar.

586
Deus Ex Machina
Deus Ex Machina este termenul literar care se referă la un personaj sau eveniment care pare să existe doar pentru a rezolva fără efort o problemă care pare de nerezolvat.
Acest personaj este aproape "divin", iar modul în care se rezolvă problema ar putea fi numit "intervenție divină". Unii oameni critică utilizarea deus ex machina ca fiind nerealistă și, prin urmare, slabă. Cu toate acestea, deus ex machina este adesea folosit în basme sau în fantezie, care sunt de natură nerealistă.

Exemple de Deus Ex Machina:
1. Zeița Cenușăresei, Zâna vine și rezolvă toate problemele ei, creând magic o rochie, caleașcă și servitori, astfel încât Cenușăreasa să poată merge la bal.
2. Zâna albastră a lui Pinocchio îl salvează de mai multe ori pe parcursul poveștii.
3. Gandalf pare să se întoarcă din morți tocmai când Frodo are nevoie de el, astfel încât să poată supraviețui și să-și continue călătoria cu inelul.
4. În mitul grec antic despre Jason și Medeea, zeul soarelui trimite un car pentru a o răpi pe Medeea de la soțul ei și a o duce înapoi la casa ei din Atena.

5. Prințul cel Frumos și sărutul său fermecat pare să o salveze pe Frumoasa Adormită.
6. În Frumoasa și Bestia, fiara pare să fi murit, dar dragostea lui Belle o salvează și ea se întoarce la viață.
7. În Împăratul muștelor, băieții sunt salvați brusc de o corabie care trece. – preluare din softscools.com

587
Se pare că viața nu mai constituie un instrument de cunoaștere, ca în vremea vechilor greci (H.R. Patapievici), știința se ocupă și ne explică cum se petrec lucrurile pierdute din vedere de oameni în general, și care par a fi inutile la nivelul standardului de viață cotidiană. Este adevărat că, pur și simplu, mi-e greu să înțeleg cum aș putea folosi practic, de exemplu, worm hole, God particle, dark energy...

588
“ceea ce admirăm ne condamnă mai mult decât ceea ce respingem“ - Dacă nu te iubesc, de cele mai multe ori îmi ești indiferent, absența ta nu mă afectează, altfel formăm un univers ce gravitează în jurul a doi centri, iar relația noastră ne definește vrem, nu vrem.

589
Dilema este mai aproape de noi decât certitudinea. O judecată de valoare se obține prin rațiune și nu din instinct. Instinctul este un dat incontrolabil și deci poate fi bun sau rău. Rațiunea este vie, calmă, așezată, îngăduitoare. Ea nu caută să se impună cu orice preț,

oricând și oricum. Instinctul este mai la îndemână și cele mai multe manifestări ale acestuia nu sunt și cele mai corecte. Suntem adesea în pericol să devenim “gică contra“ ca să realizăm mai apoi că am greșit. Oricare certitudine de 100% este falsă dacă ea nu este confirmată de o alta. Trebuie întotdeauna să ne convingem că rațiunea și-a spus ultima cuvântul. A admite întotdeauna că ai putea să te înșeli, este singura cale de a te feri de greșeli. Există o singură realitate dar interpretarea ei naște multe opinii.

Toți avem dileme. Există momente când un judecător oscilează între a face dreptate și a aplica legea. Evident că el trebuie să aplice legea, numai că are la îndemână o soluție ingenioasă: aplicarea legii în litera sau în spiritul ei.

E o certitudine că o cauză precede întotdeauna efectul ei? Sunt câțiva cercetători, cred eu sănătoși la cap ale căror experimente scumpe, încearcă să ne convingă contrariul, evident în domeniul fizicii relativiste. Sau că influențarea reciprocă a două particule pereche aflate la mare distanță este instantanee (quantum-entanglement), ceea ce aruncă în aer teoria relativității a lui Einstein care denumea acest lucru -“acțiune înfricoşătoare la distanță“.

590
Orice efect are o cauză. Orice cauză este efectul unei alte cauze. Există o cauză primordială? Prima cauză,

originea înșiruirii cauză - efect? CAUZA mitochondrială, dacă împrumutăm termenul folosit în biologie pentru Eva mithocondrială ca fiind prima și unica femeie, originea tuturor celorlalte femei?

591
În viață mi-au fost apropiate trei lucruri: lectura, natura și cugetarea. Ele m-au ajutat să accept inacceptabilul, să îndrăznesc imposibilul și să nu regret nimic, niciodată.

592
Stau pe o canapea, e întuneric și mă uit la niște umbre, imagini, desene, ce-or fi, care apar pe ecranul din fața mea. Nu realizez ce se întâmplă. Am devenit sursă de inspirație pentru Platon. Chiar, cred că afară e frumos, soare, cer, e realitatea. De ce oare prefer plăsmuirea în locul adevărului. Poate pentru că adevărul doare mai tare decât minciuna?

593
Mărturisirea nu te absolvă de răul făcut, ea trebuie urmată de pedeapsă. Abia atunci este sau nu admisă iertarea dar niciodată nu vine uitarea. Iar pedeapsa nu anulează stingerea pagubei produse prin acel rău, nici măcar pentru generațiile următoare. Răul produs trebuie îndreptat iar fapta pedepsită. Ar fi nedrept ca hoțului care înapoiază victimei portofelul să-i fie iertată fapta.

594
Îmi place limba română, îmi place să scriu, dar și să citesc, să o vorbesc dar și s-o ascult dar mai ales să cuget în românește. Spre deosebire, limba engleză, atât cât o cunosc eu, nu pare la fel de bogată în sinonime, în înțelesuri sau forme gramaticale precum româna. Limba română are un sunet cald, lipsit de accente stridente, de caractere care nu se aud. Îmi place să ascult Shakespeare în engleză, mă fascinează, dar Eminescu mă copleșește. Pe urmă, eu nu cred că dialogurile din piesele lui Caragiale pot transmite întreaga lor substanță atunci când sunt traduse.

Nu sunt de acord cu folosirea cuvintelor triviale chiar dacă ele sunt prezente în Dex. Vorbirea obscenă la care apelează unii îmi zgârie urechea, iar schimonosirea frazelor sau folosirea noțiunilor din limba engleză în formă românizată îmi displace.

595
Citesc pe ecranul televizorului în cadrul unei emisiuni de analiză politică: Brâncuși a zis… "V-am lăsat săraci și proști... vă găsesc și mai săraci și mai proști"! Ce-ar putea să însemne? O recunoaștere publică la o oră de audiție maximă, o mărturisire a convingerii românilor în ceasul al doisprezecelea, o răutate a celor lipsiți de "patriotism", sau o manipulare a rușilor, diasporei, multinaționalelor, statului paralel, celor care n-au mâncat salam cu soia, a lui Becali sau poate din

mormânt a lui Vadim? Nu mi-e clar deloc. De altfel era cineva convins de contrariu?

Dar poate Brâncuși n-a zis, sau dacă totuși a zis, cine sunt eu să-l contrazic? Ba din contră, și eu cred la fel. Cu o remarcă: în privința sărăciei nu pot generaliza, numai unii au sărăcit, știu eu câțiva care s-au îngropat în bani chit că acum sunt și mai proști ca înainte. Sau banii lor or fi falși de nu au putut cumpăra "Cumințenia pământului".

596
Replică dintr-un film cu Glen Ford după un schimb de focuri cu indienii: "Vezi câți mai suntem."
Poate spune cineva că este doar un film? Că în realitate nu se poate întâmpla așa ceva?
A numărat cineva câți evrei au mai rămas după război, sau câți ruși au murit în gulagul sovietic? Dar în atacurile teroriste sau de foame în Etiopia? Sau în doborârea, de curând, "din greșeală", a unui avion de pasageri de către iranieni?
Oare de ce trăiesc atât de puțini indieni, că veni vorba, în America? De ce au supraviețuit atât de puțini intelectuali la noi, dupa "ciuma roșie"?

597
Aflu că NASA, îmi oferă contra unei sume piperate un drum în spațiu. Ar fi ceva. Numai că pensia mea nu mi-ar ajunge nici măcar pentru biletul de avion. Pe de altă parte am învățat în cei aproape șaptezeci de ani, să

trăiesc cu piciorele pe pământ. Ce să caute picioarele mele altundeva? Și nici nu vreau să se spună despre mine că "a apărut pe Pământ, și-a trăit viața în stare de imponderabilitate și a dispărut pe Marte". Aș ajunge de râsul internauților.

598
Să ne amintim că, după alegerile de la 20 mai 1990, Petre Ţuţea, stupefiat de rezultate, a exclamat: "Să faci 13 ani de temniţă pentru un popor de idioţi!... România e un loc viran." – după H.R. Patapievici

599
Când totul e doar tăcere iar mărturia lipsește, pot vorbi "pietrele". – (Luca 19;40)

600
Certitudinea nu este un adevăr ci doar o convingere. – H.R. Patapievici

601
Erudiția este un sprijin, nu un scop. Erudiția alături de experiență și de intuiție pregătește terenul viitoarelor judecăți de valoare. Erudiția, pentru un filozof este ceea ce este metoda pentru cineva care rezolvă probleme de matematică.
Dacă devine un scop, erudiția sprijinită la rândul ei de o bună memorie, crează un om frumos dar puțin util.

602

Dojana se adresează îndeosebi copiilor care fac trăznăi și este pedeapsa cea mai mică. Peste dojană se află apostrofarea. Este ceva serios. Elevul, de exemplu, nu și-a făcut temele, sau nu și-a învățat lecția sau a tras de cozi o colegă. Se poate lăsa chiar cu o chemare expresă a părinților la școală. Pe vremea mea, mă puteam alege cu mâinile plesnite cu o riglă, sau cu un tras de perciuni sau chiar un tuns la zero. Durea al naibii, mai ales tunsul. Acasă apostrofarea era urmată uneori de cîteva lovituri de nuia peste picioare, o curea peste fund sau o masă sărită. Asta se întâmpla și când ascundeam carnetul de note, spărgeam un geam cu mingea la vecini, sau, mai rău, mă băteam cu vreun partener de joacă.

Aș vrea totuși să menționez că azi nu regret asprimea unei pedepse din copilărie atîta timp cât acea pedeapsă era corectă. Astăzi, se pare că există și alte metode pentru a convinge un copil să dea dovadă de responsabilitate, să-și asume fapta și vorba nelalocul ei.

Abia de aici încolo putem vorbi de o adevărată pedeapsă, cea aplicată adulților. Faptele lor sunt comise în cunoștiință de cauză, sau cel puțin așa ar trebui. În funcție de gravitatea faptei, pedeapsa poate fi aleasă pe măsură, de la o simplă amendă și până la privarea de libertate, uneori chiar moartea.

“În cuget și-n simțiri“ - o expresie pe care am auzit-o în momentul în care cineva își afirmă atașamentul deplin față de aproapele său atât rațional cât și sentimental.

604
Ceea ce nu ne dorim nu ne lipsește, iar ceea ce ne dorim nu este ceea ce ne lipsește, ci ceea ce au alții.

605
“Nu sunt nici de dreapta, nici de stânga; sunt inteligent.“ Paul Reynaud. – după H.R. Patapievici, Cerul privit prin lentilă

606
Publius Ovidius Naso: “Văd binele şi îl accept; dar fac răul“. Viciul este un astfel de rău, dar ce ne-am face fără el. “Ceea ce nu ne omoară, ne întărește“ – Friedrich Nietzsche

607
Politica bună este cea care se verifică zi de zi în viață. Capitalismul, cu toate tarele sale, a adus bunăstare, prosperitate, în artă, știință, relații sociale, educație și sănătate. Comunismul a distrus tot, inclusiv spiritul.

608
Problema este a mea doar în măsura în care am soluția ei, altfel nu mă simt afectat.

609

Îmi imaginez o reuniune a tuturor, indiferent de momentul existenței. Fiecare așteptându-și rândul să-și prezinte cât mai convingător fărâma lui de viață.
Mă gândesc cât de surprinși am fi, unii de ceea ce a fost, alții de ceea ce a urmat, atât de diferit de ce ceea ce ne-am închipuit.

610
Nu-mi sună bine: dreptul femeilor de a fi egale cu bărbații. De când trăim în patriarhat? E suficient să se susțină: dreptul tuturor (bărbat sau femeie) de a fi liberi să pretindă tot ceea ce nu este indecent, imoral și ilegal. Dreptul meu se ridică deasupra genului, tradiției, religiei sau etniei.
Am o singură remarcă: prostia este legală, morală dar indecentă.

611
Moartea nu este previzibilă, ea este certă, mai devreme sau mai târziu. Previzibil sau nu este momentul. Cel mai dorit moment este în timpul somnului, sau instantaneu, fără preaviz. Moartea este la fel de dură la bătrânețe sau mai devreme.

Probabil, după cum merg treburile, am să mor de “Corona virus“. În război, aștepți moartea în orice clipă, iar teama este chiar mai rea decât moartea. Când doctorul îți spune că vei muri peste trei luni, teama nu-și mai are rostul, singurul lucru pe care ți-l dorești, este ca timpul rămas să dureze o viață, sau ceva

asemănător. Îmi cer scuze, poate spun prostii. Moartea e una, n-ai de unde să ști cum e, și nici cum va fi înainte sau după. Nu seamănă nicicum cu moartea altcuiva, e numai a ta. Ești singur. Este doar moartea ta.

612
Suferința, nu fizică, deși aceasta este o mare, foarte mare problemă, sentimentul că totul se prăbușește, că sensul lipsește iar cineva nu este drept cu tine. Moartea cuiva drag, pierderea speranței, trădarea unui prieten, dezamăgirea, frustrarea, greșeala de neiertat și multe altele, toate sunt motive de suferință. Uneori suferința ajunge insuportabilă. Uitarea este singurul remediu, în timp, nimeni nu știe cât.

613
"Dacă nu poţi spune ceva clar, înseamnă că nu ai înţeles nici tu." – John Searle

Câți profesori se asigură că predarea cursului este pe înțelesul audienței? Nu numai că tu, ca profesor trebuie să înțelegi subiectul cursului, mai trebuie și ales limbajul adecvat nivelului de înțelegere al studenților sau asistenței avizate sau nu, după caz. Aici intervine diferența între specialist și profesor.

614
Este Dumnezeu ceasornicar? Când arcul vieții se destinde total iar tic-tacul inimii tace, Dumnezeu întoarce cheia sau schimbă bateria, după caz, iar viața

își reia cursul ei deși cu un alt nume, într-un alt context și cu alte pretenții? Poate da sau poate nu? În universul lui Buddha se pare că da. Cine știe?

615
De ce uneori lipsește iubirea filială între două persoane între care aparent nu există o incompatibilitate expresă precum tată și fiica lui? Unde s-a greșit și cine sau ce este de vină? Pierderea este mare, regretul la fel. Poate e doar dezinteres, infatuare, discomfort sau lipsa timpului.

616
Războiul este un rău, nu o pedeapsă, oamenii se împart între cei care au puterea, cei care își arogă dreptul de a decide și cei care trebuie sfârtecați de gloanțe sau bombe.

617
"Există patru categorii de oameni (după Carlo M. Cipolla, Legile fundamentale ale imbecilității umane):
1) neajutorații ("Fraierii"): cînd fac ceva, ei pierd și alții cîștigă;
2) răufăcătorii: acționează în beneficiu propriu și spre paguba altora;
3) inteligenții: cînd fac ceva, cîștigă și ei, și ceilalți;
4) imbecilii: cînd fac ceva, pierd și ei, și ceilalți.

(Rezistența la coronavirus ar putea depinde, între altele, de ponderea fiecăreia dintre cele patru categorii la nivelul populației globale…)“ - după Andrei Pleșu

618

Pandemia “Coronavirus“ are ca efect (pentru că ea nu a sucombat încă), în principal, moartea unora din cei ce trecuseră în vârsta a treia. (un imbecil afirma că trebuiau vaccinaţi doar bătrânii cu comorbidităţi, dar numai după o perioadă de testare a vaccinurilor foarte lungă, aşa cam la vreo cinci ani. Cu alte cuvinte să vaccinăm morţii). Bătrânii sunt cei mai fideli consumatori de tratamente medicale pentru nenumărate afecțiuni.

Concluzia ar fi că, în urma acestor îngrijiri, riscul acestor oameni ar trebui să fie mai mic decât al celorlalți și totuși vedem că nu este.
Eu înclin să cred că bătrânețea nu poate fi păcălită, că durata vieții mele se calculează cu o anumită precizie indiferent de voința mea sau, de ce nu, a medicului.

619

Dacă servim pe cineva fără a deveni servitor, atunci o putem face. Numai ceea ce facem de bună voie ne definește personalitatea, cu condiția să avem una.

620

Americanii au plătit mereu ceva ce nu le-a revenit lor. Apropo de Coronavirus, Trump este doar un măscărici,

periculos însă. După “Gemeni“, “Coronavirusul - Chinesevirus“ dă o lovitură mortală imaginii de “cea mai puternică democrație a lumii“ și este un semnal de alarmă pentru toate statele mai mult sau mai puțin democratice ale lumii.

621
În toiul unei pandemii care ar putea fi, spre surprinderea tuturor, sfârșitul speciei umane, preoții și-au amintit că ar fi bine ca enoriașii să apeleze și la “rugăciune“, ca ultim remediu, “placebo“ (de fapt o bucățică de zahăr pe care, doctorii o prescriau cucoanelor ipohondre și care, pe lângă efectul, uneori, eficace, le salva imaginea în fața protipendadei). Numai că eu nu cred că ajută. Comunicarea cu Dumnezeu este ceva mai complexă, spirituală și continuă. Și cine pretinde că Dumnezeu îi și răspunde, minte. Apoi, rugăciunea nu se poate exprima printr-o solicitare permanentă de tipul: Doamne ajută-mă, Doamne dă-mi, Doamne iartă-mă ...

Înseamnă că nu am reținut nimic din Epistola lui Iov. Există binele dar și răul. Ele nu au limită, iar adeseori nici măcar nu suntem conștieniți că răul este de fapt binele sau invers. Când ne dorim “mai binele“, atunci binele pare ceva rău. Alteori, dacă am sesiza posibilitatea “mai răului“, am considera răul un bine. Putem avea, rațional vorbind, o singură atitudine în fața prezentului: de acceptare și de recunoștiință.

Dumnezeu ne-a clădit " după chipul și asemănarea sa". Dacă acum trăim acest prezent, de vină este "păcatul originar", nu Dumnezeu. Vina ne aparține în întregime iar despre voința lui Dumnezeu nu avem nici un indiciu, așa încât a-i "forța mâna" printr-o rugăciune este "blasfemie".

622
Ne-am grăbit să dăm "vina" pe Dumnezeu pentru pedeapsa numită Coronavirus. A accepta sau nu justețea acestei pedepse n-are nici o importanță. Mai importantă este suspiciunea, care devine pe zi ce trece certitudine, că virusul Covit-19 este un virus modificat genetic, într-un institut chinez, scăpat în mediul natural. Altfel spus, noi oamenii ne-am sinucis. Nouă ni se datorează jalnica dramă care ne paște cât de curând și nu lui Dumnezeu. Asta înseamnă comunismul, dar nu numai el. Să fi atât de imbecil încât să nu discerni între o temă de cercetare corectă și o armă biologică mortală și riscul la care supui, nu un dușman sau altul ci propriul tău popor? Nu pot crede că acest lucru se poate întâmpla intenționat. Deja se vorbește despre o "crimă împotriva umanității".

623
Odată cu încetarea celui de-al doilea război mondial, capacitatea Statelor Unite de a fi un învingător, un promotor al democrației a intrat în declin. Poate din inerție, generația care a câștigat războiul a mai reușit într-o ultimă încercare să câștige Japonia și Coreea de

Sud de partea civilizației occidentale. Apoi au urmat, din păcate numai eșecuri: Vietnam, Irak, Afganistan (penibilă înțelegerea cu talibanii). Și îndeosebi "Gemenii", criza economică din 2008 și "Chinese virus" (astăzi pe primul loc ca număr de morți).

624
Dragostea se trăiește la intensitatea ei maximă atunci când speri, visezi, promiți, anume înaintea împlinirii ei, punerii ei în fapt, când, din păcate, începe să se consume.

625
"Omul ştie mult mai multe decât înţelege". – A. Adler

A ști înseamnă a înțelege mai întâi. A ști dar a nu înțelege este mai degrabă "a presupune".– spun eu.

626
"Totul poate fi și altfel" – A. Adler

Certitudinea este indecentă, ea nu trebuie să primeze în nici unul din momentele importante din viața noastră.

627
De ce a durat atât de mult timp (milioane de ani atestate geologic) până când Dumnezeu i-a creat pe Adam și Eva? Sunt convins că în calculele lui Dumnezeu, timpul nu contează. El este nemărginit, spre mare dar și spre mic.

628
Omul a probat de-a lungul istoriei aptitudinile sale nobile, precum abnegația pentru o cauză de multe ori dincolo de limita rațiunii, acceptarea sacrificiului de sine, disponibilitatea de a se dărui total celui de lângă el, și nu mai continui. Are Dumnezeu motive să-l îndrăgească, să-i aprecieze valoarea, și implicit să fie mulțumit de creația sa?

O monedă are două fețe, cap și pajură. Și omul tot așa. E și bun dar este și rău, se ridică dar și coboară. Și nu are limite, atunci când crează, dar și când distruge. De aceea, o balanță nu ne ajută să ne lămurim ce este omul, lumină, întuneric sau ambele.

Poate că așa stau lucrurile, bunătatea alături de răutate, frumosul alături de urât, dulcele cu amarul, râsul cu plânsul, bucuria și tristețea, viața și moartea. Și altfel nu se poate, pentru că așa l-a gândit Dumnezeu pe om atunci când a luat o mână de țărână, l-a plămădit și i-a dăruit suflul vieții. De ce? Habar n-am.

629
“Trebuie să respectați sfatul meu...“ Premierul englez este bine intenționat, dar omite faptul că un sfat nu este niciodată imperativ.

630

“Opinia individului despre sensul vieţii nu este nicidecum o chestiune fără rost, dat fiind faptul că, în ultimă instanţă, ea este firul său conducător în planul ideilor, sentimentelor şi acţiunii sale. Adevăratul sens al vieţii se arată însă în rezistenţa pe care o generează modul incorect de a acţiona al individului.“ – A. Adler

631

Experienţa mai bogată, înţelegerea mai profundă, viziunea mai cuprinzătoare este răsplata pentru efortul tău de a găsi un sens vieții. - după A. Adler

632

Deducția este o extrapolare a contextului. (Un cer acoperit de nori amenințători. Urmează o furtună - deduc marinarii).

633

Intuiția rezultă din revelație. Poate că se bazează pe experiența anterioară, poate că se face “la plesneală“, nu știu. Și nu întotdeauna se adeverește. “Presimt că ...“, “Mi se pare că ...“, “Ceva îmi spune că ...“. – Psiholog Cezar Laurențiu Cioc.

“Cred în intuiţie şi inspiraţie ... Câteodată simt că am dreptate. SIMT, NU ŞTIU“. – Albert Einstein și tot el spune: “Intelectul are puțin de-a face cu descoperirea. Ceea ce se întâmplă e un salt de conștiință, îl poți numi intuiție dacă vrei, iar soluția ți se prezintă fără să știi de ce sau cum ... Mintea intuitivă e un dar divin iar cea

rațională un servitor credincios. Am creat o societate care prețuiește servitorul și a dat uitării darul.'' (Vezi și Andy Szekely NLP University California – Semnul oamenilor inovativi)

334

Acordarea încrederii cuiva trebuie întotdeauna făcută cu prudență ca să nu folosesc cuvântul "măsură". Lasă-ți de fiecare dată o portiță, un sâmbure de îndoială. Singurătatea este prețul libertății.

635

Lipsa accelerației indică absența forței ceea ce ne duce la principiul inerției. Totul se mișcă uniform și rectiliniu sau stă pe loc. Spiritul nostru în lipsa unui stimul se conservă.

636

O forță este atât de mare pe cât de mare este produsul dintre masă și accelerație - principiul forței. Numărul și calitatea cărților citite probează profunzimea spiritului tău.

637

Principiul acțiunii și reacțiunii – "Ce semeni, aceea ai să culegi", spune un verset din biblie.
"Ce seamănă omul, aceea va şi secera". – *Galateni 6:6-10*

638

“Există prin urmare o ordine universală pe care o putem înţelege. Ea este de sorginte divină. Numai că dubla limitare a raţiunii şi a vonţei, imperfecţiunea şi failibilitatea nu-i permit omului să acceadă în mod absolut și decisiv la această ordine, cu atît mai mult să o repreznte în cuprinsul unui sistem filozofic“ – Mihaela Czobor-Lupp în Introducere la Edmund Burke – Reflecții asupra revoluției din Franța

639
Am auzit pe cineva povestind: “M-am străduit toată viața să ajung cineva. Dar n-am avut noroc niciodată. Cu cât talent a imaginat Caragiale o întâmplare asemănătoare în piesa lui “Două lozuri“. Cu, nu mai puțin talent, Birlic a interpretat rolul principal.

640
“Dacă aș lua viața de la capăt, nu aș schimba nimic“, spun cei ce au avut o viață plină. Și totuși, eu aș fi vrut să am și alte experiențe care nu mi-au fost accesibile în viață. Așa încât, dacă m-aș naște iarăși, aș dori să mă aflu într-un altfel de context, în timp și în spațiu. Cu sentimente, trăiri diferite cu un alt destin, o altă soartă. Cu o condiție: să mă nasc tot om și nu, știu eu ce broască țestoasă ca în religiile orientale.

641
Dar se pare că nu numai unii, dar noi toți vom trece într-un alt univers. Poate că Dumnezeu s-a hotărît. Nu am meritat darul lui. Se va naște o altă civilizație sau de loc.

Dumnezeu, este bun cu noi până la capăt. Prefer, cel puțin eu, ‟coronavirus‟ în locul unui cataclism atomic, atât de probabil în viitorul apropiat.

642
În analiza unui obiect greșim dacă considerăm întregul drept suma părților componente. Cu alte cuvinte, aprecierea calităților trebuie să avantajeze metoda holistică în detrimentul celei analitice.

După mine, cu toată condescendența, Dumnezeu a omis ceva în planul său de creație a omului. A adunat la un loc cerurile, pământul, apele, uscatul, soarele, luna și stelele, plantele și animalele. L-a făcut pe om și i-a dat viață. Și totuși, omul nu a devenit cel dorit de Dumnezeu. Biblia ne dezvăluie clipele de nemulțumire pe care El le-a avut (rătăcirea în pustiu, potopul, Sodoma și Gomora…). Și poate multe altele pe care nu le cunoaștem. Ce a lipsit pentru ca omul să se păstreze după chipul și asemănarea celui care l-a creat? Nu știm.

643
Și câinii mor. Și suferim. Nu te poți atașa după criterii. Mai mult, mai puțin. Te atașezi și atât. Până la capăt. Spunea cineva că omul s-a născut moral. Este scris în genă. Răul și binele îl avem în sânge. Un bebeluș plânge dacă ceva îl doare și râde când mama lui îl leagănă. Un sfat, iubiți câinii și nu numai.

644
Cu oameni “cumsecade“, “bine intenționați“ și “muncitori“ societatea umană ar fi și astăzi în epoca de piatră.

645
Dacă viața are un sens? Să pui suflet în tot ce faci, poate fi un răspuns.

646
Când evaluezi valoarea unui obiect ai în vedere o serie de criterii, unele raționale, cum este utilitatea acelui obiect pentru tine sau în general, originalitatea, calitatea materialelor, ingeniozitatea conceperii, fiabilitatea și multe altele. Dar și criterii estetice precum culoarea, mirosul, gustul, expresia artistică sau, de ce nu, sentimentul pe care îl ai atunci când folosești acel obiect.

Un obiect trebuie să fie util dar și plăcut. Obiectele cu care te înconjori, de obicei, te caracterizează și cineva te poate recunoaște în ele. Un exemplu sunt hainele cu care te îmbraci dar și parfumul pe care îl folosești, forma periuței de dinți, dar și aroma cafelei pe care o bei zilnic.

647
“.. criminalii nu sunt niciodată pedepsiţi: cu cele 60 de milioane de victime atârnându-i de gât, Stalin a murit liniştit în patul lui, adulat în mod josnic de peste un

miliard de imbecili, gata oricând să devină victime fericite, dacă ipochimenul ar fi dorit-o.“ (H. R. Patapievici – Geniul adolescenței).

Iar “sovieticii“ de astăzi urmașii fie ai foștilor deportați, fie ai fostelor gărzi de gulag, de fapt la fel de nenorociți și unii și alții sub oblăduirea marelui lider, apar, în costumele lor negre și cu insigna de partid în piept, în fotoliile vreunei săli de concert, operă sau balet alături de vajnicele și corpolentele lor consoarte, mai toate urmașele fostelor conducătoare de colhoz, cu fețele impasibile, urâțite de plictis, cu ura țâșnind prin toți porii feței.

648
“... trebuie să ai mult curaj pentru a comite o mârșăvie.“ – replică dintr-un film.

Nu, eu spun că trebuie să fi lipsit de caracter, să fi un ticălos. Să te naşti, trăieşti si mori în mirosul pestilenţial al spaimei.

649
Civilizația omului a luminat adesea universul cu înfăptuirile de neimaginat ale minții, dar tot ea a distrus natura, a adus durerea, disperarea, neputința, mizeria umană. Eu nu pot absolvi omul de pierderea umanității, numai pentru că am ascultat “Mica serenadă“. Pentru mine, omul a pierdut pariul cu Dumnezeu și nu merită să rămână în istoria universală.

650
Dacă viața nu este luată în serios, se răzbună. Prietenii nu sunt pentru petreceri ci pentru încredere, sprijin, înțelegere.

651
“... Închideți toate ziarele și site-urile critice la regulile voastre, dar nu și tarabele unde se vinde supa de liliac (sursa probabilă a coronavirusului) .... tu nu îi lași pe tinerii din țara ta să gândească liber ... Erai prea mândru și prea naționalist pentru a spune adevărul ... De ce nu sunt laboratoarele tale toxice la fel de sigure ca închisorile pentru prizonierii politici? ... În țara ta, cetățenii șoptesc despre tine. Puterea ta se prăbușește ... imperialism ascuns în spatele unui zâmbet ... Coronavirus va fi sfârșitul tău politic ...“

Un jurnalist german, redactorul șef al revistei Bild, face un portret de actualitate al unui lider comunist, o relicvă a unei perioade de coșmar. Din păcate, comunismul poate fi distrus doar prin implozie.

652
În viață nu le poți avea pe toate, iar dacă destinul tău a fost să te naști sub o dictatură comunistă, atunci te poți bucura de foarte puține lucruri care să-ți umple viața. Dacă nu le cauți nici măcar pe acestea, vei avea tot dreptul să te întrebi care este “sensul vieții“.

653
“Fie că vrem, fie că nu, reacţionăm condiţionat la anumiţi stimuli: comunismul a reuşit performanţa de a fi făcut din fiecare dintre noi, mai mult sau mai puţin, nişte organisme cu reflexe pavloviene bine induse.“ (H. R. Patapievici, Politice

Eu le includ în populația de tip “zombi“. Ceea ce m-a salvat, în parte, a fost ieșirea din realitate, întoarcerea în fața zidului din peștera lui Platon. Am devenit astfel nesociabil, introvertit, singur, conștient de faptul că libertatea se plătește. Mai târziu, am constatat că am dreptate, că regimul comunist a fost și pe alocuri mai este extrem de atroce. Când m-am revăzut după 45 de ani cu un coleg de facultate dintr-o altă țară comunistă, am înțeles în ce a constat schingiuirea intelectului, care m-a afectat cca 45 de ani direct, pe față, apoi mascat alți 30 de ani.
p.s. Eu pot să iert, dar nu cred că Dumnezeu îi va ierta!

654
Există totuși un reproș pe care mi-l fac. Slaba implicare în a schimba cumva ceea ce nu sportam în realitatea înconjurătoare. De frică, din pasivitate, de singurătate? Deşi, prin comportament am declanşat o atitudine rezervată a colegilor, profesorilor, şefilor mei. Ca urmare, am fost refuzat categoric să fiu primit în partid.

p. s. In ultimul an de liceu o comisie de la securitate ne-a luat pe fiecare licean în parte şi ne-a întrebat dacă am

dori să urmăm în continuare o pregătire specială în cadrul serviciilor. Ne-au întins şi o momeală: salariu foarte mare.
Cum tatăl meu, muncitor la Griviţa îmi spusese să nu accept nici o propunere din partea comuniştilor, am invetat o scuză ad-hoc: purtam ochelari. A ţinut.

655
"În acelaşi sens, răul pe care bolşevicii l-au făcut ţării lor este enorm si, vai, în mod evident ireparabil. Nimeni nu va mai putea face vreodată din Rusia ceea ce Rusia ar fi putut să devină, dacă nu ar fi fost multiplu asasinată începând din anul 1917. Amintiţi-vă numai de extraordinara explozie de talente din plastică, arhitectură şi muzică. Cum arăta literatura rusă în 1917 şi cum arăta 20 de ani mai târziu, strivită şi asfixiată de tembelismul congenital al realismului socialist. Pentru mulţi ani de acum înainte, Rusia va fi o decăzută putere militară de primă mărime, dar o ţară inevitabil de mâna a doua sau a treia. Cine va putea vreodată răscumpăra senzaţionala înflorire artistică, literară, filosofică şi religioasă pe care bolşevismul le-a ucis pentru totdeauna, mutilând sufletul rus de dreptul său firesc la liberă şi deplină expresie de sine?" - H.-R. Patapievici, Politice.

656
"în 1912, generalul turc Torgud-Şefchet vine la Bucureşti cu cereri de sprijin politic în războiul balcanic şi livrări de arme pentru Turcia." după H.-R. Patapievici.

Mai citeam undeva că dacii erau solicitați în cadrul armatei imperiale romane să asigure infrastructura logistică (transport hrană, echipamente, materiale, personal administrativ, auxiliar…) în timpul împăratului Britanicus.

De curând, o echipă de medici și personal medical au lucrat două săptămâni în spitalele din Lombardia, alături de personalul medical autohton.

657
Drumul spre excelență este doar un drum, un drum fără finalitate, presărat cu evenimente, opreliști sau înlesniri. Este un drum care se măsoară, nu în kilometri ci în ani. Nu presupune abilități deosebite, un cont în bancă sau o funcție. Este accesibil oricui posedă bun simț.

Asta înseamnă că poate face deosebirea între bine și rău, are discernământ și voință. Trebuie să ai grijă, să nu ieși de pe el sau să te oprești. Răsplata? Nu-ți vei reproșa că ai trăit degeaba, sau că doar ai făcut umbră pământului.

658
Oamenii cu bun simț vin și pleacă, asasinii rămân. Așa a fost acum 15000 de ani, așa este și azi. Ce s-a schimbat? S-a mai stins o stea.

659
Judecățile de valoare sunt adevarate numai într-un anumit context, ori ce am vrea noi.

660
Clone după cei oropsiți de soartă, surse de organe pentru ceilalți. E doar un film (Never Let Me Go cu Keira Knightley), dar ideea a apărut într-o minte de om. Și toate ideile se pun în practică mai devreme sau mai târziu. Infernul este aici cu noi ca de altfel și Edenul.

661
Singura atitudine curajoasă o poți avea în fața morții, restul e paranoia.

662
"Fără prieteni se poate trăi, dar e mai greu să-ţi salvezi umanitatea fără ei. Nu ştiu ce favorizează prietenia. Este o flacără pură, nu foarte rară în tinereţe, dar rară o dată cu vârsta. Este un dar şi un har." – Politice, H.-R. *Patapievici*

O foarte frumoasă definiție a prieteniei.

663
"... i-am văzut la lucru pe acei ofiţeri, subofiţeri, soldaţi şi ştiu acum următorul lucru: când li se va spune să măcelărească, vor măcelări fără nici o remuşcare. În acest sens, carceral – aminteşte-ţi de temnicerii români ai anilor '50, sau de asasinii lui Gheorghe Ursu din

1985 —, sufletul românesc este atroce. Face răul cu o indiferenţă morală stupefiantă şi, în urma actului, nu are remuşcări, ci numai resentimente.“ – Politice, H.-R. Patapievici

Și întradevăr, a trebuit să vină un 10 august 2018 pentru ca românii să fie iarăși, și pentru a câta oară măcelăriți, și tot de români.

664
Dragostea ține de context, iubirea de stimă.

665
“Interesul cetățeanului înaintea celui al statului“. Cât de mult spune acest citat, oare înţelege cineva ce este statul şi cui trebuie să-i servească?

666
...5. Domnul a văzut că răutatea omului era mare pe pământ și că toate întocmirile gândurilor din inima lui erau îndreptate în fiecare zi numai spre rău.
6. I-a părut rău Domnului că a făcut pe om pe pământ și S-a mâhnit în inima Lui.
7. Și Domnul a zis: “Am să șterg de pe fața pământului pe omul pe care l-am făcut, de la om până la vite, până la târâtoare și până la păsările cerului; căci Îmi pare rău că i-am făcut...
(Geneza 6, 5-7)

Așa a vorbit Dumnezeu, apoi a urmat potopul. Ceva îmi spune că atmosfera din jur din zilele acestea (mai 2020) este extrem de asemănătoare cu cea de mai sus. Coronavirusul există, numărul morților a trecut de 300.000 dar puțini cred că se va schimba ceva în viața lor.

667
Sunt printre noi oameni care ar sacrifica cel puțin 200.000.000 de vieți doar pentru o prostie. Vinovat de cel de-al doilea război mondial nu este numai Hitler, Stalin, naziștii sau bolșevicii, de vină sunt popoarele lor. Asta înseamnă că fiecare om are o parte de vinovăţie.

668
Testamentul ÎPS Pimen: “Sicriul mi l-am pregătit. După ce voi fi băgat în pământ, să se audă în surdină un bucium“ Frumos pentru o ultimă rugăciune.

Undeva am văzut scris: “Acum s-a dus la domnul“. Serios? De când hotărâm noi cine merge în rai și cine în iad? Așadar moartea nu este o pedeapsă? Orbit de orgoliu, însuși prea sfinția sa a hotărât că Dumnezeu trebuie să-l protejeze împotriva corona virusului. Și nu s-a întâmplat.
De altfel, un alt mare, cel mai mare, cel care la incendiul de la Colectiv spunea că păcătoșii trebuie să vină la biserică nu invers, ne asigura că nici un credincios să nu se îndoiască de faptul că Dumnezeu îl

iubește și îl apără de orice năpastă. Oricum s-a îndoit chiar sfinția sa și s-a grăbit spre cea mai apropiată farmacie pentru a-și cumpăra un pachet consistent de măști.

669
“Niciun popor nu va avea mai multă democrație decât merită și nu va fi tratat cu mai mult respect decât merită.“ – Ioana-Ene Dogioiu

De ce se afirmă, de cele mai multe ori când iei o palmă, că “ai ceea ce meriți?“

670
Drumul în viață poate fi oricare, cu suirile și coborârile lui, un drum mai mult sau mai puțin reușit. Dar un singur drum constituie o promisiune, drumul spre excelență parcurs în demnitate.

671
Imaginația îți permite să faci realitatea fărâme ca apoi s-o încropești la loc după capul tău.

. . . .
. . . .

678

Se pare că a venit, ne-a dat de înțeles că are un mesaj pentru noi, și acum pleacă. Puțini l-au considerat un pericol de moarte, nimeni nu a înțeles că de fapt era un mesaj care venea de departe, adus de un înger care se deghizase într-un chinez. Și scria în mesaj că Pământul se umpluse de mizerii, de toate felurile, de la cele mai inofensive, precum lăcomia, invidia, nesimțirea până la cele mai abominamile, ura, crima, corupția. Aerul devenise fetid, iar oamenii arâtau ca niște zombii. Oamenii nu păreau făcuți "după chipul și asemănarea lui". Trebuia ca cineva să facă puțină curățenie. Vroia să transmită un avertisment, dar se pare că n-a fost înțeles. (După cca cinci luni de pandemie, coronavirusul pare să-și piardă virulența, iar oamenii își reiau încet, încet viața.) Oare?

679
Existenţa lui Dumnezeu nu poate fi contestată ci doar ignorată. Cui îi pasă? Lui Dumnezeu nu!

680
Un om, o piatră. Omul are discernământ. Pietrei îi lipsește. Un om poate deslănțui un cataclism, dacă vrea (prea mulți oameni au vrut). Dar o piatră? O piatră l-ar fi putut ucide pe Cezar și Galia nu ar fi devenit Franța de astăzi. O alta ne-ar fi lipsit de beneficiile aduse de regele Soare, alta, lovindu-l pe Einstein, ar fi ascuns poate pentru eternitate "relativitatea" sau ucigând un Lenin, Stalin, Hitler ar fi ajutat la împlinirea mai de timpuriu a celor opt miliarde de locuitori de pe planeta

Pământ. Valoarea unei pietre? Oare de ce am pus în cimitirul Perlachase din Paris, pe mormântul lui Mircea Eliade, o piatră?

Am citit undeva că atunci când oamenii vor amuți, pietrele vor vorbi. Și mi-e teamă de ce vor spune despre noi oamenii.

681
Uneori răspunsurile nu ne satisfac, poate pentru că nu am înțeles nici noi sau nu am pus bine întrebarea?

682. Valoarea este dată, nu de gâsca căreia îi aparține pana cu care scrii, ci de ceea ce pui pe hârtie. Nu aurul din penița cu care Einstein a scris fenomenala relație $e=mc^2$, este de neprețuit, ci mintea lui.

683
Râma este o vietate simpatică, nu știi niciodată care-i este capul și care coada, nu sforăie, deci nu știi când doarme, face treabă mărunțind pământul din grădină, este sfântă, precumm ne spune Brad Pitt în "Cei șapte ani în Tibet".

Viața mi-a dezvăluit existența unei specii de râmă foarte diferită de cea din pământ, cea umană. Nu arată diferit de mine, de tine, de cel de lângă noi, doar că atunci când ridică capul, vrea să muște. Sau dacă nu ne mușcă, atunci are pretenția să ne îndrume pe calea

vieții, dacă nu prin manipulare, prin forță. Are un nume, râma comunistă.

684
Există, oare, o separare netă între instinct și inteligență? Sau trecerea se face printr-un “nonameland“?

685
Nu căuta să fi înțelept cu oamenii zumzăind în jurul tău.

686
Prostia nu-i doar de un fel. Poate fi mare sau mai mică, trecătoare sau permanentă, deranjantă, molipsitoare, chiar benefică, atunci când faci pe prostul.

687
Oare animalele gândesc? Mi-ar place să cred că da. Ne lipsește doar un limbaj comun pentru a ne spune ce credem unii despre ceilalți.

Astfel de întrebări au existat din moși-strămoși. Pământul e plat sau rotund? Acum știm. Soarele sau Pământul se mișcă? Amândouă. Cine a fost mai întâi, oul sau găina? Habar n-am. Care este cea mai simplă soluție a unei probleme dificile? Cea aplicată în cazul “nodului gordian“ și a “oului lui Columb“. Dar și întrebări mai ușoare, de genul: Doi bicicliști se apropie unul de altul parcurgând, fiecare, pe rând, jumătate din

distanța care-i desparte. După câte minute își vor da mâna? Paradoxal? Niciodată.

688

“În genere, refuzăm să luăm notă de componenta de culpabilitate a prostiei. Ni se pare că prostul nu e vinovat de prostia lui: “nu ştie ce face“ (şi deci trebuie iertat), e “sărac cu duhul“, e, în fond, aşa cum l-a lăsat Dumnezeu ... Prostia, când nu e handicap psiho-fiziologic, patologie constitutivă, nu e neapărat inocentă. Ea poate fi obnubilare tenace, manifestare a suficienţei intelectuale, refuz îndărătnic al edificării. Ca rezultat al “mineralizării“ sufleteşti, ca lipsă de flexibilitate a minţii, prostia e vicioasă şi face posibilă intervenţia instanţei demonice. Fiecare parcelă de adevăr lăsată în afara înţelegerii creează spaţiul necesar pentru picajul dezordonat al răului. Ceea ce nu înţelegem devine teren de joc al îngerilor căzuţi, prilej de rătăcire. Cu alte cuvinte, prostia e, uneori, poarta spre lume a maleficului, avangarda duhurilor smintitoare. Răul e, desigur, consubstanţial cu destinul omului căzut. Dar vai de cei prin care el se legitimează. Cu cât numărul celor care nu înţeleg e mai mare, cu atât dezordinea lumii sporeşte. Ceea ce se condamnă e, aşadar, în mod expres, ignoranţa, paralizia mentală, inaptitudinea de a înţelege.“ – Andrei Pleșu, Parabolele lui Isus

Întotdeauna m-am temut de prostie. În literatură există o serie de expresii definitorii pentru statutul proștilor, ca de exemplu:

Prostia este sora cea mai apropiată a răutăţii, – Sofocle

Orice prost poate ști, scopul este să înțelegi. – Albert Einstein

Doar două lucruri sunt infinite: universul și prostia umană; iar de cea din urmă sunt foarte sigur. – Albert Einstein

Nu este nici o rușine să te naști prost, rușine e să mori prost. – Marin Sorescu

Un prost învățat e mai prost decât un prost neînvățat. – Moliere

Am răbdare când e vorba de prostie, însă nu cu cei care sunt mândri de ea.– Edith Sitwell

Ştiu că sunt prost. Dar când mă uit în jur, prind curaj. – Ion Creanga

Singurul nostru dușman pe lume este prostia, întunecimea de minte. – Thomas Carlyle

Proștii sunt coșmarul rațiunii. – Costel Zagan

Un prost și jumătate = foarte prost
A face pe prostul = a simula prostia
A-și găsi prostul = a-și găsi omul pe care să-l poată înșela ușor, pe care să-l poată duce de nas
A muri de prost = a muri degeaba
E prost ca noaptea = infinit de prost

Câinele moare de drum lung şi prostul de grija altuia. Prostul dacă nu-i fudul, parcă nici nu-i prost destul.

689
A avea discernământ presupune ca alegerile tale să fie corecte, cu alte cuvinte să alegi bine. Dar nicidecum nu este o acțiune simplă. A spune "Da" sau "Nu", implică deseori un progres sau un regres, un câștig sau o pierdere. Uneori poate salva o viață, o carieră, un destin. Când alegi între două specialităti culinare, poți risca rapid o variantă, urmarea poate fi o simpă indigestie, dar în viață ai de făcut alegeri cu un risc deosebit și răspunsul nu poate fi dat în grabă.

Dar cine altcineva, decât filozoful Andrei Pleșu ne poate arăta mai bine cum să alegem corect:
"Poţi rata un mesaj neînţelegându-l, dar îl poţi rata şi crezând că l-ai înţeles, asumându-l fără reflecţie, în virtutea unui entuziasm de primă instanţă. Consimţirea facilă, acordul epidermic bazat pe o emotivitate lipsită de discernământ, nu garantează adeziunea temeinică. Un "da" spus prematur, sub impactul unei euforii conjuncturale, o angajare precipitată, fără un minim răgaz analitic, fără cântărirea implicaţiilor, a consecinţelor, a riscurilor şi fără evaluarea propriilor limite, toate acestea sunt o reţetă sigură a eşecului. Proba unui adevăr bine asimilat e tenacitatea păstrării lui în condiţii potrivnice."
A spune "Da" sau a spune "Nu", pare să solicite o aceeaș implicare. Ce spune Andrei Pleșu?

“Până unde poate merge spiritul critic?
Dacă eşti gata să creditezi un fals, greul vinei cade asupra celui care distribuie falsul. Dacă însă respingi, precaut, ceea ce merită a fi creditat, vina e, în întregime, a ta. Spiritul critic devenit insomnie cârcotaşă este un abuz al inteligenţei. Cel care îl practică are toate şansele să rateze mari ocazii, mari întâlniri, mari momente de bucurie şi cunoaştere.

Spiritul critic supradozat blochează înţelegerea, stimulează proasta dispoziţie şi inhibă instinctul participării la viaţa comunitară. E mereu inadecvat, pieziş, incapabil să valorifice inteligenţa altfel decât ca instanţă judiciară. În loc să asculţi, confecţionezi, în gând, contraargumente, în loc să reflectezi, adopţi morga severă a judecătorului, în loc să intri în joc, bombăni steril de pe margine. Spiritul critic ca strategie a refuzului e o deprindere vicioasă, de natură să încurajeze egolatria, vanitatea, euforia deşteptăciunii proprii. E un fel de a opune viului infinit ramificat omogenitatea unui neant care îşi extrage criteriile din el însuşi. A cultiva, fără încetare, spiritul critic e a te păstra, programatic, “în afară“, a nu răspunde nici unei chemări, nici unei invitaţii. “Nu“ e mereu mai la îndemână decât “da“. Distanţa demolatoare dislocă orice tentativă de apropiere. Iată de ce nu e deloc profitabil să forţezi capacitatea de înţelegere a celor care, prin exerciţiul aproape mecanic al spiritului

critic, se zidesc, încăpăţânaţi, în afara încercării de a înţelege…

Spiritul critic poate fi şi o formă de infantilism mental. El se exprimă, uneori, ca un soi de răzgâiere a minţii, ca o formă de "proastă creştere" intelectuală. Gândirea n-are voie să fie mofturoasă, să traverseze piaţa lumii şi a ideilor cu o grimasă dispreţuitoare. E mai bine să rişte lăcomia cumulativă decât selectivitatea astringentă. A strâmba tot timpul din nas e a fi o victimă sigură a ceea ce s-a numit "stupiditatea inteligentă". În orice caz, e la fel de puţin recomandabil ca şi iresponsabilitatea unei atotprimitoare permisivităţi." – Andrei Pleșu, Parabolele lui Iisus

690
Am avut un vis. Un vis în plină pandemie. Normal, despre ce aș fi putut visa, altceva decât Covid-19? Mergeam, am întâlnit un om. Am ridicat privirea și am văzut o aură deasupra capului său. Era Dumnezeu. Când a ajuns lângă mine, s-a oprit. "Unde te duci bătrâne?" m-a întrebat. "Nu știu, Doamne!" am răspuns. "Vrei să mori?" Să ști că Eu nu-ți doresc moartea, dar ai să mori de prost, din vina ta. De ce nu ai grijă de tine? Te înșeli dacă tu crezi că Eu am dorit vreodată moartea cuiva. Voi, oamenii, prin nesăbuința voastră, ați distrus Pământul, voi înșivă, ați hotărât că vă doriți altceva decât ceea ce v-am promis eu, excelența identificării cu mine, "după chip și asemănare". Voi ați adus toate năpastele asupra

voastră și a copiilor voștri. Dar m-ați învinuit pe mine, iarăși și iarăși. Nu vă cer decât să vă gânditi bine, și să vă îndreptați și eu voi fi alături de voi. Și m-am trezit.

691
Noi toți, nu numai americanii, 90% din cele 8 miliarde de locuitori, ne dorim ca propaganda anti Covid-19 să aibă un strop de dreptate. Și cei mai mulți dintre noi chiar facem ceva în sensul ăsta (chiar și medici): nu purtăm masca, ne înghesuim pe oriunde putem, fugim din carantină, suspectăm manipulări interesate, nu ne spălăm, ne pupăm ori de câte ori ne întâlnim. Avem o singură dorință, să fie totul ca înainte. Sau, ceea ce e grav, renunțăm la tot.

692
In ceea ce privește China, avem un proverb: "Fă-te frate cu dracul până treci puntea". Azi contează mai mult "costurile și profitul" decât drepturile omului, în speță, dreptul muncitorului chinez de a primi un salariu echivalent cu cel al unui american.

693
Un lider nu are, întotdeauna, printre calități și autoritatea. Cei din jurul lui îl investesc cu ea în mod liber, fără să existe vreo constrângere. Autoritatea șefului apare ca urmare a convingerii personale că acesta reprezintă omul potrivit la locul potrivit. Consimțământul fiecăruia de a se supune deciziei celui

ales, trebuie să fie corect, liber și rațional. Un șef numit are puține șanse de a se face ascultat.

694
Unele fapte ale noastre se petrec în prezent pentru că avem convingerea că într-un anume viitor se vor petrece sigur alte fapte condiționate de primele. Nu este vorba de o profeție, ci de o așteptare, de evenimente previzibile. Iubind, femeia însărcinată va naște, semănând, bobul de grâu va deveni spic, văzându-și puii flămânzi, leoaica va vâna, cosind, iarba va deveni fân... Astfel privit, viitorul este o certitudine, mai mult sau mai puțin. Poate apare un accident, o grindină, un agresor sau un nor de lăcuste. Ele sunt posibile, dar puțin probabile într-o perioadă de timp rezonabilă.

695
Niciodată în istorie, statul nu a apărat toți cetățenii, ci doar pe cei interesați de "costuri și profit". Și în democrația occidentală? La fel. Iar revoluțiile, adică revolta împotriva aceluiaș stat nu a făcut decât să schimbe pălăria Mariei. Binele și răul e acelaș pentru noi toți? Niciodată. Unii vor mai mult, mult mai mult decât ceilalți, dar și mai mult decât sunt în stare. Deci, ca să ai tot ce-ți dorești, ai o singură soluție: să iei de la ceilalți. Așa încât, cum spune și biblia, cei ce au, vor avea și mai mult, iar ceilalți...ce mai rămâne. Bineînțeles că statul, ales de toți cetățenii prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat are ca

scop să echilibreze balanța dar...n-o face. Pentru că statul nu este o instanță superioară cetățeanului.

696

Citindu-l pe Andrei Pleșu, am descoperit un nou posibil “sens al vieții“. Așteptarea. Da, să-ți trăiești viața așteptând să se întâmple ceea ce trebuie. Dumnezeu, când a imaginat omul, si-a propus un scop, ceva, un destin al acestuia. Eu cred că, Dumnezeu când își concepe un început își propune ca, mai devreme sau mai târziu el să fie urmat de un sfârșit. Ei bine, un sens al vieții noastre ar putea fi așteptarea acestuia. A ceea ce se va întâmpla cu noi.

Evident, această așteptare nu trebuie să fie “o formă de pasivitate, de moţăială flască, petrecută cu ochii spre orizont. Nu ni se cere “să ne ocupăm cu aşteptarea“, să practicăm aşteptarea în sine, inertă şi inarticulată. Ni se cere să aşteptăm slujind, asumând o activitate utilă, îndeplinind o îndatorire, o sarcină. Aşteptarea adaugă mereu faptului de a aştepta o bună administrare a timpului parcurs în aşteptare.“ Aşa cum menționează şi Andrei Pleșu.

De altfel, eu cred că acest sens al vieții se completează perfect cu cel admis de mine și anume “drumul către excelență“, – așteptând să se întâmple ceea ce trebuie, în timpul în care tu străbați calea care duce spre excelență. Avem astfel reunite cele două coordonate ale universului, spațiul și timpul. Urmăm un drum pe timpul

așteptării. Ceea ce nu cunoaștem este momentul când așteptarea noastră va lua sfârșit și nici dacă ea va coincide sau nu cu atingerea excelenței.

697
Dorința, așteptarea, dizolvă, suspendă surpriza.

698
"O libertate care nu poate face abstracţie de ritmurile "naturii" (ziua şi noaptea), dar o libertate în al cărei subsol se mişcă lent şi ascuns o întreagă cosmogonie. Încredere, răbdare şi ritm, aceasta este "tehnica" de aşteptare a ordinii finale. Aceasta este "respiraţia" libertăţii omeneşti. Ea nu are nimic de-a face nici cu zelul insomniac, nici cu vreo amorţeală utopică." – *Andrei Pleșu, Parabolele lui Iisus*

699
Rasismul, cred eu, este o afecțiune maladivă. Este o excrescență a prostiei. Un atribut al unui primitiv. În lumea animală se întâlnește foarte rar (la șobolani, de pildă – vezi Gabriel Liiceanu). Rasismul nu se poate manifesta acolo unde "prisosește" bunul simț, cultura, rațiunea, inteligența. Nu este mai puțin adevărat că rasismul face parte din istoria noastră, este o amprentă pe care o poartă specia umană de mii de ani. De la războaiele coloniale și până la comerțul cu sclavi, de la ducerea în robie a populației evreiești de către asiro-babilonieni, și sinistra amintire a cuptoarelor în care s-au ars oameni, fie ei evrei sau țigani, rasismul nu a

afectat grozav conștiința umanității, nu au rezultat masive mustrări de conștiință. Și sunt convins că și astăzi cei mai mulți dintre concetățenii mei, atunci când sunt în fața unei manifestări de tip rasist simt doar o ușoară și suficientă jenă. Din păcate.

700
Ceea ce numim rațiune nu permite ca răul să slujească sensul vieții. Asta demonstrează că definiția "sensului vieții" deși nouă oamenilor ne este cel puțin neclară este bine impregnată în conștiință.

701
"Dreptatea divină pare, în orice caz, să aibă alte reguli decât cea omenească, după cum problema răului e abordată cu alte criterii şi alte soluţii decât cele care ni se par, în mod curent, legitime." – Andrei Pleșu, Parabolele lui Iisus

702
Cred că românii ar trebui să renunțe la democrație. Nu li se potrivește. Precum islamiştilor sau budiștilor. Românii nu mai sunt creştini, iar asta impietează asupra drepurilor omului, îndeosebi a dreptului de a gândi cu mintea lui.

703
Filozofia, știință a mirării, se ocupă cu studiul capacității omului de a se mira. A ne mira denotă neînțelegerea noastră asupra unui fapt, concept sau a

oricărei judecăți de valoare. Aceasta poate surveni fie datorită unei aprofundări superficiale, fie unei incapacități intelectuale. Ne mirăm de unele lucruri banale precum curcubeul, forma fulgilor de zăpadă sau modului de orientare al păsărilor călătoare. Dar ne mirăm totodată și de existența celor aproximativ 40 de constante fizice din natură a căror modificare cu puțin, ar face imposibilă viața pe pământ, valorii constante a vitezei luminii în contrast cu valoarea mult mai mare a vitezei de expansiune a universului, după big-bang, rolului "particulei Dumnezeu" în producerea masei și deci a gravitației, imposibilităţii de a concepe o singură formulă care să alăture forța gravitației celorlalte trei din fizica cuantică, corelării cuantice (quantum-entanglement), evoluției primei celule în teoria evoluționistă, așa numita "Eva mitocondrială", coexistenței omului neandertalian cu omul sapiens, ş. a. m. d.

Dar nu numai în știință ne punem întrebări. În domeniul social, în artă, istorie și aproape în tot ce există. De ce democrația nu se poate aplica în multe din societățile umane, de ce mai luăm lecții de la Socrate și Platon după mai bine de 2000 de ani, de ce revoluția din Franța nu a reușit să înlăture monarhia, de ce violența dar și corupția nu pot fi oprite, de ce viața în natură este de neconceput, de ce acceptăm o hrană tot mai nesănătoasă? Dar există o listă infinită de mirări. Și ca să parafrazez o expresie cunoscută spun: Cu cât ne

mirăm mai mult, cu atât avem mai multe întrebări fără răspunsuri.

704

“Vrei să ştii cum eşti de fapt, gândeşte-te nu la ce spui, nu la ce gândeşti, ci la ce ai făcut şi la ce faci, în comunitatea ta, dar şi în singurătatea ta. De regulă, un asemenea exerciţiu nu duce, dacă e practicat necomplezent, la configurarea unui autoportret încurajator ... Ceea ce faci este ilustrarea coerenței (sau incoerenţei) tale existenţiale: fapta “întreagă, igienică, validă este cea care întruchipează continuitatea dintre ce eşti şi ce faci, dintre ce spui şi ce faci, dintre ce eşti şi ce spui. Fapta meritorie e afirmarea unităţii şi a unicităţii tale. Nu trebuie să faci nimic la care să nu participi integral, la care să nu adere fiecare fibră a fiinţei tale. A avea, pentru ceea ce faci, doar acordul minţii, doar pe acela al sufletului, doar pe acela al trupului înseamnă a strecura în întregul care eşti o sămânţă de disoluţie.“

Cât de frumos definește Andrei Pleșu omul modern ancorat în realitate, activ, entuziast, doritor de mai bine, mulțumit, împăcat cu sine și cu comunitatea în care trăiește.

705

La limită, ideologizarea credinţei duce la fundamentalism, adică la angajarea ei în dispute.

706
Ceea ce realizează David C. Roy, acest fizician de geniu, se numește ingeniozitate fără limite. Senzația optică dată de mișcarea obiectelor aflate pe pereții casei în care locuiește oferă cu certitudine dovada că aceasta se combină artistic cu matematica. Avem de-a face cu arta pură, fără utilitate practică. Ea se adresează exclusiv calității artistice a universului, frumosului. Cum spune Platon: "Frumosul e un amestec în proporţii potrivite de infinit şi finit.", iar Jean Grenier: "Frumosul reprezintă în general o culme pe care nimeni nu se gândeşte s-o discute şi la care toată lumea aspiră să ajungă."

707
Vinovăția trebuie urmată de recunoaştere. Apoi dacă prejudiciul este doar moral, scuzele sunt suficiente. Nu trebuie să confundăm scuzele cu recunoaşterea. Recunoaşterea vinovăţiei contează doar în evaluarea pedepsei. Cel care a comis fapta din prostie, este cu peste măsură de vinovat. Situaţia lui beneficiază de o circumstanță agravantă, deorece prostia nu se iartă, fapta putându-se repeta la infinit.

708
Nu te poți socoti inteligent dacă nu ești deștept. A fi deștept presupune multă cultură (experiență de viață, studii, activitate practică, etc.), aptitudinea de a te descurca, de a fi intuitiv, de "a te prinde înaintea altora".

Inteligența se construiește în timp, "cu pași mărunți" cu răbdare, cu umilință, cu înțelegere a realității înconjurătoare, cu renunțări, chiar sacrificii, cu recunoașteri, abdicări, reveniri, cu rațiune și mai ales cu mult timp petrecut "în fața oglinzii" (Cunoaște-te pe tine însuți", sună un aforism inscripționat pe templul lui Apollo din Delphi).

Următoarea treaptă, rezervată celor extrem de puțini este înțelepciunea. Ca să te numeri printre ei trebuie să fi binecuvântat. Doar ei îți pot dezvălui tainele vieții.

709
Cum anume determini pe cineva să se îndrăgostească? Dar să creadă în existența lui Dumnezeu? Nicicum. Dragostea, ca și credința apar brusc, fără logică, în afara oricărui context.

710
Īntrebările pe care nu încetăm a ni le pune, ca cele despre sensul vieții, despre dragoste, desnădejde, sacrificiu, univers, frumos, rațiune, spirit, existență, sunt proba indubitabilă a necesității încadrării filozofiei în preocupările noastre cotidiene. Tot mai mulţi oameni își pun astfel de întrebări. Aceste întrebări nu primesc întotdeauna un răspuns exact, de o rigurozitate de excepție. Sunt întrebări fundamentale, greu digerabile, dar punerea lor este un semn că cel ce se întreabă este

om și nu animal. Cineva spunea că o întrebare bine pusă nu mai are nevoie de un răspuns.

În genere, oamenii se miră oriunde, oricând, întrebându-se uneori stupid, alteori inteligent. De aceea, întrebările, mirările se clasifică pe grupe. Vorba aceea, întreabă-mă și-ți voi spune cum gândești.

Întrebările sunt sarea și piperul unei conversații. De la simple și uneori simpatice, ("Unde mergi?", "De ce nu plouă?", "Cât e ceasul?", Cum îți mai merge?", "De ce te vaiți?", "De ce nu-ți este foame?") întrebările noastre, transced în zona filozofiei. Exemple, foarte multe, le cunoaștem, la puține putem răspunde.
Frumosul constituie o relație de comunicare între materie și spirit?
Gândirea are o structură? Ea se compune din mai multe părți? Ea generează ideea?
Gândirea este un proces? Este o mișcare complexă a ideilor?
Îmbogățirea spiritului este scopul final al gândirii?
Gândirea acționează în mai multe direcții? a. Viața noastră în realitatea universală? b. Creșterea patrimoniului spiritual?
Spiritul se naște odată cu corpul? El poate exista și în afara realității, a materiei?

711
Fără urât, nimic nu ar fi frumos, fără rău cine ar fi bun, (un proverb românesc spune:" E rău cu mai rău dar

mai rău e fără rău“), fără a plânge nu ai putea nicicând râde, fără nori negri pe cer, n-ar ploua, florile s-ar ofili și nici curcubeul nu s-ar arăta. Așa e viața noastră.

712
Trup și spirit, două entități ale aceluiaș întreg, omul. Se nasc, cel mai probabil simultan. Instinctele coordonează, cred, în principal funcțiile fiziologice. Spiritul “stă mai în spate“, mai timid, mai trecut cu vederea. Numai că el cere, la rândul lui, să fie hrănit. Pentru o parte substanțială din concetățenii noștri, el nu constituie o prioritate. De obicei, i se alocă un oarece timp în weekend într-o manieră generic numită “distracție“. Oricum nu ceva serios, lectura unei cărți, audierea unui concert, schimbul de idei în compania unor prieteni, “meditaţia“, etc.

713
Mă îndoiesc, deci exist, spune Descartes. Negația nu are sens. Exist dar nu sunt perfect, dar nu pot nega existenţa “perfectului“ adică a lui Dumnezeu. “Ansel de Aosta (1033-1109), cunoscut mai ales sub calificarea sa de episcop de Canterbury, excelent educator şi strălucit spirit analitic, Anselm trasează direcţia platonician-augustiniană a teologiei scolastice, formulând celebrul argument ontologic potrivit căruia Dumnezeu există prin faptul că în fiinţa umană se află înnăscută ideea perfecţiunii sale.“ – Eugen Munteanu, Despre fiind şi esenţă – Toma din Aquino

714

Descartes meditează: am avut numeroase experienţe, am citit mult, am întîlnit o seamă de oameni celebri şi am beneficiat de învăţătura lor; am călătorit mult. Pînă la urmă, ce-am aflat? Extraordinara diversitate a opiniilor şi a concepţiilor. Cărţile nu sînt de acord unele cu altele; ca de altfel nici oamenii, popoarele. Atunci cum pot fi sigur că există ceva adevărat? Cum pot dobîndi o certitudine aidoma celei din matematică?

- *după Jeanne Herch*

715

Filozofia îi învață pe oameni cum să trăiască, ceea ce știința nu poate, fiind prea riguroasă, prea logică. Știința poate examina realitatea materială a ființei umane dar nici un pic spiritul ei. Magia, cărțile de tarot, cititul în cafea, religia – da, dar asta înseamnă să fi mistic. După ce formulă, iubim? Ne poate spune o teoremă când și din ce motiv dragostea se pierde? Care este raportul între două iubiri? Se poate iubi mai mult, mai puțin? Cum determinăm gradul de iubire? Ține cumva de temperatura ambientală? Cât de adevărată sau nu este iubirea? A fi gelos este egal cu a fi îndrâgostit "până peste cap"?

Aristotel vedea sclavia ca o garanție indispensabilă a oamenilor liberi de a-și putea dedica timpul politicii și bunei guvernări a cetății. Eu nu aș îndrăzni nici să gândesc la așa ceva azi.

716
Doar acceptând ca primă cauză pe Dumnezeu, putem înțelege Universul, atunci când ne va fi dat.

717
In teoria evoluției, importante sunt hazardul și legea celui mai adaptat la mediul înconjurător. S-a crezut multă vreme că se vor identifica toate verigile istoriei speciilor, dar n-a fost așa și teoria a pierdut o mulțime de fani. Evidențierea prin cercetări a unor secvențe paralele, unele chiar dispărute prin extincție (vezi evoluția simultană a lui neanderthal și sapiens), a complicat și mai mult teoria. Ideea că omul ar putea să ajute natura în procesul selecției organismelor a fost una diabolică, ea dând naștere unei molime cum este rasismul și a creat monștri precum Stalin, Hitler, Pol Pot și mulți alții.

718
Jeanne Hersch – "Dumnezeu a creat deodată lumea și timpul".
Știința încearcă de mai multă vreme să definească un "timp" maleabil. Însăși teoria relativității aduce în discuție dilatarea-comprimarea timpului. Mai nou, se admite posibilitatea (demonstrată deocamdată doar matematic) fie a schimbării succesiunii cauză – efect (de unde s-au inspirat creatorii de scenarii SF pentru a inventa "mașina timpului", sau chiar a eliminării totale a timpului în teoria comunicării între particule gemene aflate la distanțe mari, sau a relativizării în primele

momente de după Big-Bang. Timpul este integrat în sistemul de coordonate universale dând naștere lumii de tip spațiu-timp ca un obiect, o componentă a multiversului, trecerea de la un univers la altul fiind permisă de vedeta numită “Black Hole“.

719
“Ne aflăm aici în faţa unei noi versiuni a argumentului ontologic, versiune care, de astă dată, pune în joc finitudinea subiectului gînditor. Punctul de plecare nu mai este conceptul de Dumnezeu, ci reprezentarea pe care acest subiect gînditor şi-o poate face despre fiinţa perfectă, reprezentare ce nu poate proveni de la subiectul imperfect şi trebuie deci să-şi aibă originea în însăşi fiinţa perfectă, în Dumnezeu.

Cum, după Descartes, ideea de perfecţiune nu poate proveni decît de la o fiinţă mai perfectă decît “eu“-l şi mai perfectă decît însăşi această idee, rezultă că prezenţa ideii de Dumnezeu în subiectul care gîndeşte implică deja o lucrare, o prezenţă a lui Dumnezeu.

Comparînd această nouă versiune a argumentului ontologic cu cea veche, a lui Anselm, vedem prin ce se deosebeşte ea de aceasta, ceea ce ne dă posibilitatea să înţelegem elementul cu adevărat nou care se iveşte în zorii epocii moderne. Factorul decisiv aici nu mai este analiza logică a conceptului, ci sursa conceptului înăuntrul subiectului gînditor, evidenţa care-i dă substanţă şi care vădeşte o contribuţie divină. Este

confirmată astfel existenţa lui Dumnezeu, şi Descartes nu poate să o mai pună la îndoială“. – Jeanne Hersch – *Mirarea filozofică*

720

Mașina nu poate gândi șoferul, vrabia nu poate gândi pisica – chiar dacă ar fi posibil, sunt sigur că ar refuza categoric, pisica nu poate gândi omul – acceptă totuși ca acesta s-o mângâie, omul nu-și poate imagina, mai binele, nicidecum perfecțiunea (cum se spune? “Nimeni nu-i perfect“). Dar totuși ea trebuie să existe, unde? Undeva, la cineva. Oamenii au numit acest posesor al perfecțiunii, fie Zeus, fie Alah, sau Mesia, sau Creator, sau Dumnezeu. Nu știe nimeni cum arată, dar toată lumea vorbește de el. Unii îl contestă, alții îl ignoră. Există printre noi mulți care cred și atât, au închis subiectul. Doar puțini sunt, ca Descartes, de exemplu, care “despică firul în patru“ și vor să știe mai mult.

721

Spinoza susținea: “libertatea şi necesitatea sunt una“. Necesitățile mele definesc libertățile mele. Dacă ceva nu se impune cu necesitate, atunci nu-mi afectează libertatea. Aerul, apa, pământul, focul permit viața? “Filozofii din Milet au dat la această întrebare răspunsuri diferite.
Thales, de exemplu, spunea că substanţa ce stă la baza tuturor lucrurilor şi se transformă în toate lucrurile este apa. Un altul spunea că este aerul. Un al treilea — focul. Un al patrulea — infinitul {apeiron-ul}. Nici unul

dintre ei n-a spus, însă: pămîntul. De ce pămîntul n-a fost conceput niciodată ca fiind substanţa ce susţine tot restul? Poate că elementul acesta părea prea greu, prea masiv, inapt de a se transforma în toate lucrurile“ - după Jeanne Hersch

Fără ele nu exist, și pentru că sunt o necesitate nu pot fi liber.

722

Știința, religia și filozofia au făcut posibilă fundamentarea intelectuală a ideii de Om, a relației lui cu Universul. Uneori poate un “accident al naturii“, un geniu precum Socrate, Platon, Descartes, Leibniz, Einstein a ajutat la expunerea celor mai greu de descifrat concepții despre cum să înțelegem viața. “Leibniz a inventat calculul diferenţial. S-a ocupat, de asemenea, de politică, de legislaţie şi — lucru mai rar pe atunci — de economie. În spiritul său, teoria şi practica se stimulau reciproc. A fost consilier al unor nobili. S-a ocupat de arhitectură şi tehnologie. Foarte preocupat de problemele confesionale, a făcut eforturi pentru a realiza o apropiere între protestanţi şi catolici. Aidoma lui Lessing şi altor gînditori din epocă, a pledat pentru toleranţă reciprocă. A purtat o corespondenţă intensă cu marii săi contemporani de pe tot cuprinsul Europei.

Filozofia lui Leibniz se situează în prelungirea a tot ce

am văzut pînă aici, dar în acelaşi timp aduce ceva fundamental nou. Din mai multe puncte de vedere, el a fost, fără s-o ştie, un precursor. Era un spirit extraordinar de inventiv, cu antene pentru evoluţiile viitoare din ştiinţă. Unele din conceptele filozofice de care s-a servit le prefigurează pe cele ce vor deveni fundamentale pentru fizica atomică sau pentru psihanaliză.

723
Ce este rațiunea? Când și cum apare ea? Cum se integrează logica? Dar etica? Suntem convinși că rațiunea ne însoțește ori de câte ori spunem ceva sau facem un lucru. Oare să fie adevărată întotdeauna afirmația mea?

Mă îndoiesc că judecățile mele de valoare sunt întotdeauna corecte. Greșim adesea, nu recunoaștem de cele mai multe ori și nici nu învățăm din greșeli. Raționăm când ne convine, cum spune românul: "la mica înțelegere, mai las eu, mai lași tu și om vedea ce se întâmplă". Oare ce ne împiedică să alegem constant adevărul, logica, rigurozitatea? Sentimentele? Firea slabă, lașitatea, interesul meschin, amorul propriu sau judecățile greșite de tipul: "Eu sunt cea mai frumoasă, este exclus să nu am dreptate".

724
O cuantă de energie ocupă un punct, nu are dimensiuni. Se poate mișca în spațiu (vezi lumina), dar mișcarea ei

se deosebește de cea a corpurilor. O problemă apare când discutăm de natura ei corpusculară. Nu are masă și nici dimensiuni.

O a doua problemă o avem în momentul când geofizicienii afirmă că întregul univers a apărut dintr-un asemenea punct, cuantă de energie, fără masă și deci fără gravitație. După cum ni se spune, masa apare odată cu bosonul Higgs, așa numita particulă Dumnezeu.
Din acel moment, odată cu realitatea celei de-a patra forțe apare spațiul caracterizat de cele patru dimensiuni, el fiind expresia jocului liniilor de forță gravitațională în jurul maselor. Cât despre coordonata timp, pare că expansiunea, a avut loc la o viteză infinit mai mare celei a luminii, fără nici o tangență cu timpul nostru modern.
De fapt se pare că Big-Bang-ul primordial nu a fost altceva decât revărsarea într-o cantitate de neînchipuit, de energie, dintr-un simplu și mai presus de înțelegerea noastră, punct. Din această energie luând ființă universul în care trăim dar și restul, energia întunecată, o creație (vom vedea dacă se adeverește) a științei moderne.

Acum câtva timp remarcam ideea amintită de Jeanne Herch: "Dumnezeu a creat deodată lumea și timpul". Tot mai mulți oameni de știință se gândesc bine înainte de a se angaja într-o discuție în contradictoriu privind "prima cauză".

725
Ce face un cercetător când se împotmolește în cercetarea sa, când soluția de pe tablă nu se adeverește în laborator? Se programează pentru un consult la un filozof.

726
Interesantă gândirea celor aparținând secolului al XVII-lea pe care noi o considerăm inferioară. S-ar putea ca noi să facem o judecată de valoare greșită și cred eu intolerabilă. Spune Jeanne Hersch: "Toleranţa în sensul ei profund, înţeleasă nu ca simplă juxtapunere indiferentă a unor convingeri diferite, ci întemeiată pe două evidenţe. Prima: nimeni nu stăpîneşte vreodată mai mult decît un aspect partial al adevărului. A doua: este imposibil de acţionat cu forţa asupra unei conştiinţe. Poţi arunca un om în închisoare, îl poţi tortura sau ucide, dar nu poţi schimba prin violenţă ceea ce gîndeşte el."
De aceea, judecătorii sunt puși, nu să constate adevărul ci doar încălcarea legii. De ce există expresia "poporul suveran", tocmai pentru ca politicienii să aibă dreptul, nu de a decide viața comunităților lor, ci doar da a propune diverse variante.

Numai că în politică totul merge anapoda, – cum decizia înseamnă putere, și nu de puține ori îmbogățire, "poporul suveran" este pus în "carantină".

Iar toleranța este o calitate care trebuie să funcționeze nu pentru că așa ne cere “Comunitatea Europeană“, ci pentru că o avem în spiritul nostru, moștenită de la părinți, bunici și străbunici, sau poate, de ce nu, de la origini. Se pare că în drumul nostru prin istorie, ne-am pierdut inocența dar și din calitățile umane.

727
Celula este un punct de vedere al corpului, așa cum cuanta de energie oglindește întregul univers.

728
“Sufletul există, dar nu putem şti ce este el. El nu poate să devină pentru noi obiect de cunoaştere, pentru că nu avem despre el nici o experienţă sensibilă. Iată de ce nu-i de căderea noastră să ne întrebăm dacă sufletul e material sau imaterial etc. Asemenea întrebări ne depăşesc competenţa.“ – Jeanne Herch

Și totuși, oamenii s-au gândit adesea la el și l-au folosit adesea pentru a-și exprima opiniile, sentimentele sau resentimentele după cum se vede în această colecție ad-hoc:
a-l durea sufletul,
a pune suflet,
a i se băga în suflet
a-și vinde sufletul
a-și da sufletul
suflete pereche
suflet tare

suflet trădat
suflet chinuit
din tot sufletul
a prinde suflet
a-și încărca sufletul
a avea pe suflet
a-i scoate sufletul
a-i ieși sufletul
cu sufletul la gură
a-și căuta de suflet
a se face trup și suflet
a lua sufletul
a i se rupe sufletul
a merge la suflet
un suflet de om
într-un suflet
a-și trage sufletul
a-i veni sufletul la loc
a lua de suflet
un suflet mare
om fără suflet
a-și încărca sufletul
a nu avea la suflet
cu sufletul la gură
într-un suflet
a iubi din suflet
a fi sufletul

729

Argumentul ontologic spunea următorul lucru: conceptul de Dumnezeu implică perfecţiunea, iar perfecţiunea implică existenţa; aşadar, a spune că Dumnezeu nu există echivalează cu a te contrazice. Aceasta este forma logică a argumentului Sfântului Anselm.

730
Suntem în plină pandemie de Covid-19. Singura soluție în limitarea numărului de cazuri de infectare este purtarea măștii și distanțarea. Asta presupune un minim efort de conștientizare a valorii vieții celui de lângă tine pe care nu-l cunoști, complet străin dar cu care împarți acelaș spațiu vital. Sănătatea lui ar trebui să te preocupe în aceeaș măsură cu a ta sau a celor dragi ție. Sau nu suntem oameni "după chipul și asemănarea" cu Dumnezeu.

731
"Filosofii nu au făcut decît să interpreteze lumea în diferite moduri; important este însă a o schimba" – spune Marx. "E o frază celebră, sună "tare", dară să-mi fie iertat, e de o crasă neseriozitate." – comentează Andrei Pleșu.

Sunt de acord, vrei să schimbi lumea, dar pe noi ceilalți nu ne întrebi? E proprietate privată cumva? Dar pe cel care a imaginat proiectul și l-a realizat, în speță Dumnezeu, nu-l întreabă nimeni? Aici nu se aplică legea protecției patentelor?

Iar cu interpretarea, Marx calcă bine în străchini. Este vital să înțelegi ca apoi să știi, altfel rămâi prost. Apoi știind ce se poate, cum se poate și cu ce se poate schimba, în legalitate și cu lecțiile făcute, putem sta de vorbă și, eventual, trece la treabă.
Cum poți, tu neștiind ce-s alea “pancakes“, “crêpes“, “clătite“ să vrei să schimbi rețeta. S-ar putea să-ți iasă papanași.

732
Inocența este un defect? Poate fi în regulă când e copilărească, când din cauza vârstei se justifică. Dar, apoi, la vârsta maturității, chiar la senectute? Ea poate fi mimată ca amuzament, poate fi o stare trecătoare într-un anume context. Sunt însă și cazuri când inocența devine un fals premeditat, când ea ascunde intenția de nu recunoaște o greșeală, ceva ce nu ne convine, dă prost sau pur și simplu dezvăluie o carență în cunoștințele noastre, în cultura noastră, o experiență de viață precară, incompletă, care nu acoperă necesarul convenit îndeobște pentru un anume standard intelectual. O asemenea inocență are efect asupra gândirii, evaluării judecăților, asupra percepției realității și nu în ultimul rând asupra propriei tale cunoașteri.

Pe scurt, nu poate fi decât inocență să cred că numai în comunism oamenii devin “zombi“ sau cu un termen ceva mai blând “roboți“. Da, până de curând, așa am

crezut. Că într-un stat totalitar, oamenii au încă din copilărie, creierul spălat, De părinți, educatori, profesori, îndrumători, șefi și ca să nu uit, prieteni, cunoștiințe, vecini, rude, și cine or mai fi.

Eram convins că în Europa mea civilizată sau de ce nu America, gândirea e liberă, lipsită de constrângeri idioate, de manipulare, că "liberul arbitru" este la el acasă iar libertatea mea ține doar de conștiința mea. Ei bine, am realizat că nu-i deloc așa. De ce n-am sesizat până azi un fapt atât de evident, se poate explica prin ... inocență, și deloc una care să mă avantajeze în vreun fel. Dar asta e, mergem mai departe.

733
Este de remarcat ideea că orice cercetare, experiment, studiu asupra unui obiect sau fenomen are ca efect deteriorarea relației dintre autorul studiului și tema aleasă, că măsurătorile asupra obiectului sau fenomenului respectiv modifică însăși proprietățile obiectului sau structura fenomenului. Prin urmare concluziile studiului vor fi parțial eronate, acțiunea de măsurare asupra obiectului fiind ratată. Avem de-a face cu "principiul incertitudinii" al lui Heisenberg (Heisenberg's uncertainty principle) bine cunoscut în fizică.

734
"Pisica lui Schrodinger" ilustrează o anume opinie asupra fizicii cuantice. Ea a fost imaginată în 1935

chiar de Erwin Schrodinger, laureat al premiului Nobel pentru fizică in 1933 și considerat unul din “părinții“ fizicii cuantice.

Un experiment mental, caracterizat ca un paradox, el ilustrează problemele care pot apărea dacă se aplică interpretarea Copenhaga a mecanicii cuantice asupra obiectelor din viața de zi cu zi. Astfel, el a imaginat un experiment care include o pisica ce poate să fie vie sau moartă, în funcție de un eveniment aleatoriu anterior. În timpul elaborării experimentului său, Schrödinger a inventat termenul “Verschränkung“ - cu sensul de conexiune cuantică.

Pentru a demonstra faptul ca mecanica cuantica este incompletă, Schrödinger i-a aplicat principiile asupra unei ființe vii, care poate avea sau nu conștiență. În experimentul mental original al lui Schrödinger, acesta descrie cum se poate, în principiu, transfera o superpoziție din interiorul unui atom către superpoziția la o scară mai mare a unei pisici vii sau moarte, cuplând pisica şi atomul cu ajutorul unui “mecanism diabolic“. A propus un scenariu în care viața sau moartea unei pisici aflate într-o cutie închisă depinde de starea unei particule subatomice.

Fizicianul şi-a imaginat o pisică închisă într-o cutie, în interiorul căreia a plasat şi un dispozitiv constând într-un container cu o substanţă otrăvitoare, un contor

Geiger, un ciocan şi o mostră de material radioactiv. Scenariul imaginat este următorul: pe masură ce materialul radioactiv suferă fenomenul de descompunere, contorul Geiger pune în mişcare “trăgaciul“, care eliberează în cele din urmă ciocanul. Ca urmare a căderii ciocanului, sticla umplută cu o substanţă toxica se sparge, iar pisica moare otrăvită.

Conform lui Schrödinger, interpretarea Copenhaga implică faptul că pisica rămâne în același timp vie și moartă până la deschiderea cutiei. Schrödinger nu a dorit să promoveze ideea unei pisici “moartă-și-vie“ concomitent ca pe o posibilitate serioasă, din contra, experimentul mental servește la ilustrarea ciudățeniei mecanicii cuantice și a matematicii necesare pentru descrierea stărilor cuantice. Intenționând să aducă o critică interpretării Copenhaga - larg acceptată în 1935 - experimentul mental al lui Schrödinger rămâne o piatră de încercare pentru interpretările mecanicii cuantice.

Faimosul experiment mental al lui Schrödinger ridica întrebarea: “când un sistem cuantic încetează să existe ca un amestec de stări și devine una dintre ele?“.

735
“Ziua urmează după noapte pentru că așa a fost din totdeauna și este un lucru cu care ne-am obișnuit“ - este tipul de judecată la minimul rigurozității. Kant nu

l-a crezut pe Hume, ba chiar l-a contrazis. – după Jeanne Hersch

736

“Sensibilitatea e pasivă; intelectul este o funcţie activă a spiritului. El gîndeşte obiectele, adică operează sinteza impresiilor sensibile ordonate în spaţiu şi timp.“ — Jeanne Hersch

737

René Descartes ne spune “Cogito ergo sum“. Da, dar ne trebuie un intelect și o sensibilitate senzorială adaugă Kant. Numai așa putem lua cunoștiință de realitatea înconjurătoare. Obiectele care formează realitatea sunt percepute ca fenomene. Acestea reflectă în conștiința noastră ceva asemănător obiectelor percepute dar, nu chiar identic realității. De aceea, noi judecăm ceea ce ne oferă spiritul nostru din care gândirea face parte, condiționat de gradul de sesibilitate al simțurilor. Cât de greșit evaluăm realitatea când simțurile ne sunt alterate fie pur fiziologic fie prin educație. Am două exemple apropiate.

Când doi prieteni îți spun că brânza miroase, nu poți nega, poți doar afirma că mirosul tău e alterat. O compoziție muzicală diferă când este interpretată de orchestre diferite cu doi dirijori cu sensibilități muzicale diferite. Numai că mie mi-e greu să afirm acest lucru. De ce? Cum se spune? Nu am urechea formată.

738
“Filozofia kantiană s-a născut din mirare: ştiinţa există — cum se face că ştiinţa există?“ – Jeanne Hersch

739
Cauzalitatea face parte din structura noastră. Ea ne îndrumă gândirea așa cum cei doi ochi ne conștientizează spațiul tridimensional. De ce? este întrebarea fără de care nu am înțelege nici evoluția și deci nici scurgerea timpului.

740
“Cunoaşterea ştiinţifică nu recunoaşte limite. Şi totuşi, există o limită în cunoaştere, de netrecut, definitivă, fără nici o legătură cu progresul ştiinţei, şi care nu va fi niciodată suprimată: noi nu vom cunoaşte — de-a pururi — decît lumea fenomenelor, niciodată lucrurile în sine.“ – Jeanne Hersch

741
“Kant descoperă cele trei Idei ale raţiunii: Ideea de suflet, ca totalitate a fenomenelor interioare; Ideea de lume, ca totalitate a fenomenelor exterioare; Ideea de Dumnezeu, ca totalitate a realului şi posibilului.“ – Jeanne Hersch

742
“După Kant, Dumnezeu este o “presimțire“ și existența sau inexistența lui nu poate fi demonstrată. De aceea,

este necesară "credința". Cităm fraza celebră a lui Kant: "A trebuit să limitez cunoaşterea pentru a face loc credinţei." – după Jeanne Hersch

743
Educația are un impact decisiv în formarea personalității și deci a profunzimii spiritului, cu efect asupra poziției sociale în societate. Cultura este prioritară în desăvârșirea staturii intelectuale. Educația prin exemplu personal din familie și mai apoi prin învățământ trebuie să se axeze în primul rând pe lectură în parte dirijată, în parte aleatorie, multă literatură dar și carte de informare, în toate domeniile. Avem nevoie de cultură generală, ca de aer.

Lectura devine un deliciu dacă ne descurcăm bine într-una sau mai multe limbi străine, și chiar un răsfăț cu câteva noțiuni din greaca veche sau latină. Oricare intelectual visează să fie un pic, erudit, (dar nu prea mult că strică). Vorba e dulce când ai ce spune, iar o remarcă de bun simț într-un cerc de prieteni este bine primită.

Din păcate, azi nu se citește, cultura se rezumă la una de "gașcă", stridentă, sterilă și mai ales indecentă. Ați remarcat deseori programul unui turist să zicem în Paris. El se reduce la a traversa de șapte ori Sena, evident numai pe "Pont Neuf" și de a urca de trei ori în Tour Eifel. Dacă trece cumva pe lângâ Louvre, suduie de mama focului coada de la intrare. După care, multe

poze, enorm de multe poze, apoi “Hai acasă, dragă casă“.

De-a lungul vieții se trece printr-o mulțime de evenimente mai plăcute sau mai puțin. În felul acesta căpătăm experiență. Informația primită ne avantajează la cele care se vor repeta, pentru că putem anticipa și reacționa pozitiv. Dar la cele inedite? Și din acestea, putem scăpa ieftin cu condiția să fi citit despre ele. Mă gândesc, de exemplu la insulele din Pacificul de Sud. Nu prea sunt la îndemâna oricui. Eu prefer, și în era noastră computerizată este perfect posibil, să urmăresc emisiunile extrem de interesante și la obiect de pe “TV5 Monde“. Sau și mai bine să citesc o carte.

Mulți dintre noi au o pasiune: “bricolaj“. Vrei să amenajezi un colț verde chiar în curte. Habar n-ai cum se face. Nimic mai simplu. Există o sumedenie de cărți “Despre amenajarea unui colț verde în propria curte“ Frumos, nu?

Cultura îți ușurează viața, te bine dispune și îți marchează definitiv personalitatea.

744
Există oameni, mulți, puțini, care la iminența morții, rămân consecvenți convingerilor lor. Moartea, pare că nu umilește, nu-ți corupe rațiunea, nu-ți distruge spiritul. O accepți relativ ușor poate pentru că nu presupune o continuare, sau nu una dovedită. Nu va

exista, speri, un moment al amintirii, nu vei retrăi acel moment.
Alt eveniment ce survine în viața noastră, a tuturor este devastator. Atît asupra ta, corp, dar mai ales spirit. Este durerea. Spui că o durere de dinți te “scoate din minți“. Nici colica, reumatismul, migrenele, apendicita, dar mai ales cancerul și multe altele pe care numai cei care le-au îndurat le mai știu. Da, durerea te îngenunchează, chiar și la propriu, te strivește. Dispare tot, rațiune, morală, chiar și instinctele amorțesc. Gândirea o ia razna, iar corpul devine o epavă.

De-a lungul istoriei, tortura a fost preferată amenințării cu moartea, pentru că încovoaie orice voință, fiind ea și de fier. Nici măcar credința nu rezistă, deși avem o excepție, Iov.

745
Instinctul seamănă cu jocurile de “puzzle“. Scopul final al jocului constă în a construi o imagine sugerată, din mici bucățele de carton, părți din desen. Sau, ca atunci când reconstitui o scrisoare ruptă în bucăți. Instinctul este un răspuns la o necesitate apărută și permite adaptarea la mediu. Este motorul evoluției speciilor. Fără nici un fel de implicare a inteligenței.
Pentru că inteligența este proprie omului. Omul poate propune necesitatea, iar apoi poate gândi unealta potrvită realizării ei. Este un act de creație.

746

Recunoașterea unui fapt reprobabil semnifică primul pas spre distanțare, dar și de asumare a lui.

747

Ioan 3:16 “Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât L-a dat pe singurul Lui Fiu, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică.“

Se pare că Dumnezeu nu are nici o tangență cu ce ni se întâmplă rău. Noi avem întreaga răspundere.

În fragmentul din Ioan 3:16, ar trebui să înţelegem că „a pieri” nu înseamnă „a muri”, omul va avea o existenţă veşnică trecând prin moarte cu condiţia de a crede în existenţa lui Dumnezeu. Isus a murit pe cruce dar „nepierând” s-a întors la Tatăl său.
Cu alte cu cuvinte „moartea” nu constituie uneori evenimentul final, neantul?

Însăşi Biserica ne asigură că omul, îşi va continua existenţa după moarte. Raiul şi iadul reprezintă cele două destinaţii către care vor fi îndrumaţi şi unde oamenii vor lua act de destinul lor.

748

“Eu însămi am trăit, în contact cu Jaspers, experienţa bizuirii pe adevăr. Mult mai tîrziu am găsit ceva asemănător în operele lui Soljeniţîn: un fel de seninătate, de victorie, aproape de bucurie graţie

faptului că atunci cînd te bizui pe adevăr te afli dincolo de teamă, astfel că nimic rău nu te mai poate atinge, chiar dacă se întîmplă cea mai mare nenorocire.“ – Jeanne Hirsch

749

“Jaspers a pus astfel în lumină ceea ce constituie paradoxul fundamental al filozofiei: în ştiinţă, există totdeauna un obiect de cercetare, dar în filozofie nu. De ce? Pentru că filozofia cercetează, în fond, fiinţa însăşi.“ – Jeanne Hirsch

750

Sunt persoane care au o apetență pentru probleme dificile cu soluții greu de găsit. Eu sunt unul dintre ei. Când găsesc una, ea devine o enigmă pentru mine și trec de îndată, cu pasiune la dezlegarea ei. De fapt, eu cred că orice intelectual are adeseori asemenea satisfacții. Pentru mine a fost incitant să rezolv o problemă de matematică sau fizică dificilă, să descifrez tainele fotografiei de laborator (chimică – azi nu mai este cazul datorită smartphon-ului), radioelectronicii, computerului, alpinismului, turismului în cunoștiință de cauză (ex. Am dorit să văd “Fata cu cercel de perlă“ a lui Vermeer, orașul Hamburg, să urc pe o corabie veche de 200 de ani cu pânze, să văd mumia lui Tutankhamun, piatra de la Rosetta, sau, de ce nu “Mona Lisa“), să merg cu TGV-ul și cu Shinkansen-ul japonezilor, să ascult Handel la Royal Albert Hall, și concertul de Crăciun la Westminster Abbay, să construiesc o casă

sau să devin un “cheesemaker“. Aceaste pasiuni eu le încadrez în domeniul “bricolajului“. Alături de meseria mea de geofizician, recunosc totuși că m-au ajutat mult în viață.

751
Când auzim cuvântul “aliens“ ne ridicăm privirea spre cer căutând imaginea unei “farfurii zburătoare – OZN, UFO“. Suntem convinși că “extratereștrii“ trebuie să vină, fără doar și poate, de pe o altă planetă.
Eu înclin să cred altceva. Dacă aceștia există, ei nu pot fi decât lângă noi. Mă gândesc la universurile paralele pe care știința abia începe să le descopere, cel puțin matematic dacă nu în fapt.

Cunoscutul fizician și cosmolog Stephen Hawking a scris o lucrare de cercetare despre existența unor universuri paralele asemănătoare cu ale noastre. Lucrarea a fost publicată în Journal of High-Energy Physics.

Recent, Laura Mersini Houghton, fizician teoretician la Universitatea din Carolina de Nord (SUA) a dezvoltat o teorie în care susţine că eventuale alte universuri ar putea lăsa urme asupra universului nostru. Un fel de amprente pe care dacă am reuşi să le descifrăm am putea studia indirect aceste lumi paralele.

752

Răzbunarea – dorință, sete de, imperativ. Ne-am obișnuit cu acest sentiment, evident uman, dar care ne strică “imaginea“. Uneori devine o obsesie, mintea ni se întunecă, rațiunea dispare, și trecem la fapte. Mi s-a întâmplat mie, se întâmplă tuturor. Apare la o jignire, la un afront sau umilință. Când cineva ne face rău. Apare din invidie, din răutate, din orgoliu. Este însoțită de ură, un alt sentiment care precede cel mai adesea setea de răzbunare. Nefiind rațional, sentimentul nu poate fi calificat. Adesea el apare dintr-o prostie. De altfel avem un aforism pentru asta: “Răzbunarea este arma prostului“.

Se întâmplă ca uneori, motivul urii și al dorinței de răzbunare să fie însoțit de o infracțiune. Apelul la justiție nu se califică drept răzbunare, el este chiar imperativ. Răzbunarea ajunge uneori, în unele comunități, să devină o tradiție (vezi “omerta“, “vendeta“) când afectează generații întregi.

Problema este cum, obsedați de dorința de răzbunare, pe drept sau pe nedrept, putem revenii la o gândire calmă, fără ranchiună, la un comportament civilizat, rațional.

Fără îndoială, soluția la îndemână, imediată și cu rezultat benefic la majoritatea dintre noi este “număratul până la zece“. Dacă, nu reușim să ne calmăm, facem o analiză. Ea trebuie să cuprindă: cât de mult ne afectează, fizic sau spiritual, cât credit îi

acordăm celui vinovat, cât de corect apreciem incidentul, cum se distribuie implicarea între noi și persoana în discuție, cât de mult vor conta urmările răzbunării și măsura în care ne vor afecta.

Dacă, în genere, suntem o persoană "cu capul pe umeri" soluția introspecției va face să dispară dorința de răzbunare, iar după un timp chiar vom uita incidentul.

753
"Noi trăim cu convingerea flatantă că știm o grămadă de lucruri din cele omenești. Că știm, de pildă, ce e cunoașterea, sau evlavia, sau curajul, sau frumosul, sau binele ... Or, la o cercetare atentă, adică la o cântărire atentă a răspunsurilor (exact ceea ce făcea Socrate punând întrebări în dreapta și-n stânga), rezultă că rătăcim, că ne contrazicem, că de fapt nu știm, nimic ferm, ci doar ne închipuim că știm." – Gabriel Liiceanu, Nebunia de a gândi cu mintea ta

754
"Dintre cele trei mari achiziții ale umanității – libertatea, morala și gîndirea ca "rămânere pe gânduri", nici una nu este definitivă." – Gabriel Liiceanu

755
Pandemia a fost premeditată. Având în vedere pierderile în bani, pagubele sunt dispersate omogen. Pierde economia globalizată care cuprinde: bănci,

investitori, producători, comerț, populație. Salariile scad, vânzările scad. Profitul economic scade. Cine, ce are de câștigat? Qui prodest?

756

“Filozofia e mai mult decât cunoaștere, este leac și mântuire prin implantarea spiritului în materia amorfă a evenimentelor vieții.“ – Gabriel Liiceanu, Nebunia de a gândi cu mintea ta

757

“Se întâmplă ca din lecturile pe care le facem de-a lungul vieții să se desprindă câte o idee, sau câte o formulare a ei, care, odată descoperită, devine a noastră, într-atât de tare ne reprezintă și ne însoțește, ca un intim al nostru, până la sfârșit. Cu vremea, ea intră în asemenea măsură în metabolismul nostru spiritual, încât urma provenienței ei în noi se șterge. La început îi cităm autorul, apoi aerul ei de familiaritate devine atât de intens, încât ea ajunge să ne aparțină în mod firesc. Trăim în asemenea măsură adevărul acelei idei, o adeverim în asemenea măsură prin felul în care ajungem să ne înțelegem viața cu ajutorul ei, încât ea va sfârși prin a se naște a doua oară odată cu noi. Desigur, altul a gândit-o și a rostit-o înaintea noastră, dar adâncimea ei a fost experimentată încă odată, și poate mai convingător, prin viața noastră.

Acesta a fost cazul lui Noica cu vorba “e în noi ceva mai adânc decât noi înșine“, pe care i-a pus-o în seamă

lui Augustin. Așa se face că, pentru un om de cultură român, vorba aceasta trimite, astăzi, deopotrivă la Augustin și la Noica. Noica nu s-a limitat să creadă în ea și s-o invoce sub numele lui Augustin, dar a terminat prin a o face activă și a trăit în orizontul ei. A devenit blazonul vieții lui, însă a devenit primind botezul lui Noica.“ – Gabriel Liiceanu

758

Simboluri, simboluri, simboluri....În spatele acestora oamenii si-au disimulat dealungul timpului intențiile, uneori mârșave. Creștini, evrei, islamişti, shintoiști, budiști dar și companiile petroliere, farmaceutice, de autoturisme, de comunicații, chimice, dar și învățământul, sănătatea, politicul.

Mi-e foarte greu să evaluez cine a greșit mai mult. Sunt conștient că nu toți catolicii sunt bine intenționați, dar există unul în fața căruia mă înclin. Se numește Papa Francisc. Nu sunt religios (nici măcar cât au fost părinții mei). În copilărie, am primit o educație creștină, cu tot ce trebuie, botez, școala de duminică, lectura bibliei. La ce mi-a folosit? Am considerat-o cea mai frumoasă educație la care puteam avea acces, mi-am însușit etica și morala creștină care mi-a format personalitatea și...nu mi-a fost niciodată rușine.

Filozofia mi-a confirmat crezul, arătându-mi că viața este altfel de cum și-o imaginează majoritatea și că lângă cunoaștere trebuie să lași puțin loc credinței. Toți

învățătorii mei îmi spun că există în ființa noastră ceva mai puternic decât noi, ceva care se încruntă când ne credem prea deștepți, prea inteligenți, prea înțelepți și ne pondereaza entuziasmul, arătându-ne ambele fețe ale unei monede.

759
Din vechi timpuri (Grecia antică), comunitățile au recunoscut în rândurile lor liderii. La început, pe cei viteji, puternici, războinici, care meritau să fie conducătorii de drept. Așa a fost cu Hercules, Achile, Leonidas, Alexandru, Cezar, Vercingetorix.

Apoi a urmat evul mediu, epoca modernă cu pleiada de lideri politici unii aleși, alții impuși, de la caz la caz. Dar istoria evoluției civilizațiilor contează și alt tip de lideri: în spiritualitate, știință, artă. Aceștia erau greu și târziu recunoscuți, pentru că lor li se reproșa că nu contribuie cu ceva util care să aducă beneficii imediate. Și totuși, curând, aceștia au ínfluențat atât de mult viața celorlalți, încât au intrat în istorie, unii mergând până la sacrificiul suprem precum, Socrate, Giordano Bruno și mulți alții.

760
Adevărul și dreptatea nu au grade de certitudine, ele sunt absolute. Sunt invocate mai tot timpul dar rămân definitiv inaccesibile.

Un judecător nu împarte premii, nu aplică pedepse, el doar constată în ce măsură fapta coincide cu textul din lege.
Având la îndemână "spiritul și litera legii", un judecător poate stabili gradul de vinovăție, gravitatea faptei și în consecință coantumul pedepsei.

761
Limba română este o limbă frumoasă, numai că a revenit unui popor prea mic pentru a o și vorbi.

762
Uneori, unele justificări pot fi măcar momente de reflecție.

763
Se afirmă uneori de către unii, că ei sunt liber-cugetători. Recunosc că și eu afirmam în tinerețe că aș fi unul dintre ei, evident în relație cu apartenența mea la o religie. Nu mai cred la fel, acum.

Deci, cugetarea nu poate fi liberă, gândirea profundă, ca să folosesc o altă expresie în loc, este apanajul inteligenței, și deci a culturii, cunoașterii propriu-zise a originilor, istoriei, tradiției, ea este condusă de niște circumstanțe într-o anume direcție.

Nu putem nega rădăcinile creștine ale întregului care suntem. Da, putem nega că Iisus este Mesia, putem considera că Biblia și tradiția nu sunt suficiente dovezi

pentru a crede, dar atât. Vrem, nu vrem, ne-am născut într-un creuzet care, orice am vrea noi, se numește “creștinism“. A, putem afirma că suntem “agnostici“, perfect, deci nu ne interesează obiectul pus în discuție, fără să putem afirma că el nici nu există.

764
Cuvântul “cred“ exprimă o totală incertitudine, o absență a oricărui argument. Unul singur, evident unul corect, verificat riguros și dezbătut poate ridica incertitudinea asupra unui fapt, idee sau afirmație.

765
“prefer interogația ofensivă, neliniștită, asumată, retoricii cuminți a somnolenței “edificate“. Prefer căutarea sinceră, “instalării“ pietrificate.“ – Andrei Pleșu

Există mai multe expresii consacrate care exprimă șovăiala, nesiguranța, chiar neîncrederea cu privire la “lucrul cert“. “Dar dacă“, “totuși“, “să mai vedem“, “tu ce zici“, “nu poate fi adevărat“, “nu cred“, “chiar așa“, “ești sigur“, etc.

Pentru că adevărul absolut ne este interzis, ne putem îndoi de orice, afirmând, cugetând sau dezbătând.

766
Sunt trei evenimente care ne pot scăpa de problema virusului Corona: 1. Extincția virusului după o

perioadă de timp. 2. Descoperirea unui vaccin. 3. Un sistem imunitar puternic care să poată învinge virusul. Pe mine m-a salvat sistemul imunitar care, deși am 70 de ani, s-a dovedit imbatabil. (Oare? După cca şase luni am avut probleme, cel puţin îngrijorătoare cu respiraţia.)

767

“Să înveți să gândești. Acesta e lucrul pe care am sperat să-l învăț de la Noica. Într-o lume în care se gândește plat, șters, impersonal, deci într-o lume în care nu se gândește deloc, ceea ce-ți poți dori mai mult decât orice este nebunia de a gândi pe cont propriu,“

― Gabriel Liiceanu, Epistolar, 1987

Este greu, foarte greu să înveți să cugeți, să meditezi, să-ți construiești propriile tale judecăți de valoare, dar apoi, când în sfârșit ai aflat cum este, satisfacția este deosebită, te simți de parcă ai fi descoperit “sensul vieții“. Și de ce n-ar fi așa?

768

Suntem unici. Așa cum nu întâlnești două amprente sau doi iriși ai ochiului la fel, tot așa nu te vei confrunta nicicând cu două modele de gândire identice. Eu cred în acel ceva ce ne deosebește în modul nostru de a judeca realitatea.

769

Nimeni nu se naște ateu, nimeni nu devine ateu. Unii cred că ateu este cel care afirmă că nu l-a văzut pe Dumnezeu. Poți fi ateu numai dacă nu ți se întâmplă nimic rău în viață, altfel de vină este numai Dumnezeu.

770
Un argument adus într-o dezbarere pretinde a fi și adevărat nu numai riguros, dar cum adevărul nu este al nimănui cum o spune chiar Voltaire, el trebuie afirmat în "sotto-voce".

771
"Suprema formă de ignoranță este,, faptul de a crede că știi ce nu știi", (to me kateidota ti dokein eidenai)" – Sofistul, 229 c. – Gabriel Liiceanu, Nebunia de a gândi cu mintea ta

772
Oamenii cred că gândesc corect, că "știu", când de fapt, cu excepția cunoștiințelor legate de competența lor profesională, ei nu știu, strict, nimic. Conștiința acestei neștiințe "știu că nu știu" e de aceea primul pas care trebuie făcut pe drumul reglării rațiunii, iar odată ce am aflat că rațiunea mea nu este reglată, lucrurile care trebuie urgent făcute sunt, am văzut, intrarea în dialog prin confruntarea opiniei mele cu opiniile altora și executarea, în vederea obținerii unui consens final, a corecțiilor care se impun în urma acestei confruntări. Astfel confruntate, opiniile se curăță de zgura de fals pe care o conțin în mod fatal și avansează către un loc purificat (logos) prin "căderea de acord" (homologia –

Gorgias, 487 e), printr-un discurs omogenizat în spațiul adevărului.

Rezultă că până atunci, în izolarea gândirii fiecăruia dintre noi, nesupuse la proba confruntării și verificării lor prin întâlnirea cu altul, opiniile fiecăruia dintre noi sunt false. Ele trebuie “să iasă în lume“, să fie puse pe ,,bancul de probă“ al dialogului și să se depășească în ceva mai presus decât ele (consensul obținut prin gândirea noastră laolaltă).“
Problema nu e deci a opiniei care învinge (este nedrept ca, atunci când cineva conversează, să nu separe competiția de dialog) – Theaitetos, 167 e), ci a progresului făcut din confruntarea opiniilor în beneficiul obținerii rezonabilității în privința lucrului cercetat. – Gabriel Liiceanu

773
Dacă lipsește ceva de excepție din personalitatea generației actuale, aceasta este pasiunea, aceea ardoare care te mână să întreprinzi ceva, uitând să mai mănânci sau să dormi.

774
Schimbul de argumente într-o confruntare de idei, nu trebuie să fie competitiv de tipul “care pe care“, ci doar lămuritoare pentru ambele părți.

775

“... individul de elită nu este pretențiosul care se crede superior celorlalți, ci acela care este mai exigent cu sine decât cu alții ...“ – Ortega y Gasset

776
“O trăsătură a democrației, întotdeauna și pretutindeni, este tendința de a suprima pretențiile la orice tip de superioritate, convențională sau naturală, în esență, prin negarea faptului că ar exista o superioritate ...“ – Allan Bloom

Tendinţa a devenit realitate odată cu intrarea în postmodernism, cu a lui “corectitudine politică.“

777
“Caracteristica momentului este că sufletul mediocru, știindu-se astfel, are cutezanța de a afirma drepturile mediocrității și [de a] le impune pretutindeni.“ – Jose Ortega y Gasset, Revolta maselor

778 Nu face prea mult pe prostul, ca să nu descoperi că e starea ta obișnuită.

779
Mă întreb care au fost consecințele mai puțin evidente (politice, sociale, culturale) ale apariției creștinismului asupra istoriei ulterioare a Imperiului Roman?

Oare Iisus a fost trimis pe Pământ pentru evrei sau pentru romani, din moment ce doar romanii s-au creștinat și nicidecum evreii?

780
Alegerea instrumentului de exprimare liberă trebuie corelată cu nivelul de comprehensiune a celor cărora te adresezi și care vor înțelege corect mesajul. Acest mesaj exprimat într-un limbaj lejer (popular ca să zic așa, ex. caricatura), va fi accesibil oricui, interpretat eronat în anumite medii, și va da naștere unor reacții, ca să mă exprim convenabil, contondente și extrem de regretabile (vezi Hebdo sau decapitarea profesorului francez).

Despre religii s-au scris sute de cărți, și nimeni din cei vizați nu s-a manifestat cumva, pentru simplul fapt că nu citesc acele cărți.
Când te exprimi printr-o caricatură este evident că nu ai în vedere, în principiu, intelectualii.

781
"În primele decenii ale secolului al VI-lea î.Ch în orașul Milet un personaj istoric de-acum, pe nume Thales privea cerul gândindu-se, poate, la nenumăratele mistere pe care acesta părea că le ascunde.

Numai că, uitând să se îngrijească și de drumul pe care pășea, Thales se împiedică și căzu într-un puț. O slujnică tracă, spirituală și simpatică, a râs de el, spunând că se străduiește să cunoască lucrurile din cer,

dar că îi scapă cele de dinainte și din dreptul picioarelor.

Căderea în puț a lui Thales reprezintă clipa glorioasă a nașterii filozofiei, momentul în care gândirea intră în mișcare cu ea însăși, se autonomizează și se "automatizează"." – Gabriel Liiceanu

În 1981 filozoful Jeanne Hersch scrie o carte L'ÉTONNEMENT PHILOSOPHIQUE, Une histoire de la philosophie, o sumară dar inteligentă trecere în revistă a progreselor filozofiei din vremea lui Thales și până astăzi. O perioadă de cca 2600 ani.

"Ce vreau să spun prin asta e că episodul interiorizarii propriu gândirii otioase, pe care Ortega y Gasset îl numește în paginile amintite,, faptul cel mai antinatural, cel mai ultrabiologic din lume, ocupă, dacă e măsurat pe scara istoriei speciei umane, o minusculă porțiune. Iată, el are o vechime de doar 2600 de ani înlăuntrul unui proces care se întinde pe sute de mii de ani." – Gabriel Liiceanu, Nebunia de a gândi cu mintea ta

782
"Maimuțele sunt prea bune pentru ca omul să se poată trage din ele." – Nietzsche

783
Deci, pentru a fi nemuritor precum zeii, încerc eu să traduc, evident pentru mine, ce spune Gabriel Liiceanu,

omul se poate dedubla într-o ființă gânditoare dar muritoare și un obiect numit “faimă“ ce va dăinui dincolo de moarte. Un fel de surogat de nemurire (eternitate de mâna a doua).

784
“...Despre zei...ei erau fără de moarte, dar nu erau eterni. Ceea ce-nseamnă, potrivit Teogoniei lui Hesiod: nu mureau, dar erau născuți. Iar ca născuți, rămâneau, în relație cu timpul, ratând propriu-zis eternitatea.“ – Hannah Arendt

785
În locul zeilor a apărut Ființa - cu adevărat eternă, iar locul religiei a fost luat de filozofie. Nu un anume om, nu eu, nu el, putea deveni etern ci suma integrală a tuturor oamenilor, de oriunde, de oricând printr-un simbol, Fiinţa. Oamenii şi-au dorit fructul oprit, acela pe care Adam şi Eva nu l-au putut avea, fructul pomului vieţii, adică eternitatea.

786
Trecerea de la mai mulți zei la un singur Dumnezeu trece prin această Ființă. Poate că el este chiar întruparea acestui simbol, de unde “chipul și asemănarea“ dintre om și Dumnezeu. Dumnezeu este Ființa.

787

Dumnezeu, spre deosebire de Zei este etern, în cazul lui nu avem o primă cauză, un ultim efect.

788
Minciuna apare din necunoaștere sau din intenția de a ascunde adevărul.

789
Scopul controverselor în filozofie este acela de a încerca să ne apropiem de realitate, o realitate care, chiar dacă ne șochează, este adevărată.

790
“... omul nu este niciodată cu siguranță om, ci a fi om înseamnă tocmai a fi mereu pe punctul de a fi ... “ – Jose Ortega y Gasset, Omul și mulțimea

791
“... criza pe care o trăiește azi Occidentul, înainte de a fi una politică, este una a gândirii; sau este una a politicii care a abandonat gândirea. Dereglarea rațiunii, care funcționează astăzi sub sigla „corectitudinii politice“, are întotdeauna loc când gândirea este obligată să se corcească cu ideologia, iar lucrul acesta s-a petrecut în universitățile occidentale la sfârșitul anilor ’60, a pătruns apoi în mass-media și a devenit astăzi de-a dreptul dictatorial ... “ – Gabriel Liiceanu

792

Omenirea nu a reuşit între timp o ameliorare semnificativă a comportamentului, față de vremea lui Socrate (sec. V î.e.n.) Ea nu e astăzi mai bună decât erau atenienii care l-au condamnat la moarte pe Socrate.
E putin probabil că oamenii vor putea trece vreodată dincolo de punctul în care invidia și ura cotidiene se împletesc în mod eficace cu chipurile variate ale fanatismelor istorice.

793
Toată viața mi-am dorit să vină o vreme când să mă pot întoarce de la aspectul urât al vieții și să mă dedic, pe cât se poate, celui frumos, să mă îmbăt în miresmele îmbietoare ale artei, talentului, inteligenței, frumuseții și, așa cum spune Gabriel Liiceanu, "să cad oleacă pe gânduri netulburat de coșmarurile, fantasmele, mizeria umană și iadul unei existențe de râmă".

M-am izolat, undeva la țară, "departe de lumea dezlănțuită", și pot spune cu mâna pe inimă că nu-mi pare rău. Am avut, cum se spune "tot timpul din lume" și cum sănătatea mi-a permis, am descoperit adevăratul sens al cuvântului, "muzica clasică", dar și, în general, de ceea ce înseamnă muzica bună (vreau să menționez aici două posturi de radio excelente – Radio Suisse Classique din Elveția și Radio Dismuke din State) concertele extraordinare de muzică, operă și balet vizionate, pe video, în săli nu mai puțin celebre, precum Scala din Milano, Marinski, Covent Garden sau

Paris. Să mă apropii de celebritățile timpului meu: Placido Domingo, Ana Netrebko, Elina Garanča, Aida Garifulina, Patricia Janečková, Katia Buniatișvili, și mulți, mulți alții.

Mi-am completat imaginația cu noi opere de artă ale unor pictori clasici. Spun completat pentru că, din fericire, am avut ocazia să vizitez “per pedes“ unele din marile muzee ale Civilizației Occidentale precum cele din Olanda, Franța, Germania – prin bunăvoința fiicei mele.
Am “căzut propriu-zis pe gânduri“, din această “cădere“ rezultând această carte de mirări, aforisme și cugetări.

Această realizare a fost însoțită permanent de lectura a zeci și zeci de cărți care mi-a dezmorțit acea parte a creierului care gândește. Cărți istorice, biblii apocrife, traduceri ale vechilor dar și al tuturor acelora care au contribuit la afirmarea principiilor filozofice din gândirea omului. M-am bazat mult pe scrierile compatrioților mei iluștri precum Horia-Roman Patapievici, Andrei Pleșu, Gabriel Liiceanu, Andrei Cornea și nu numai.

794
“Lectura, spune Schopenhauer, pune mereu problema forţei spiritului de a asimila tot ce citeşte în sistemul său de idei. De aceea, gândirea proprie trebuie să se lase

mereu „auzită“, să “domine constant“ pe parcursul lecturii, asemeni “basului continuu al orgii“.

795
Prima conditie a gândirii este conectarea fericită a obiectului gândirii la istoria gândirii lui.

796
Nu e om să nu scape la un moment dat ceea ce ține în mână. De aceea telefoanele sunt “waterproof“?

797
Care este sensul apariției dinosaurienilor? Teoria evoluționistà nu mă convinge iar cea a creației mă lasă năuc. De ce Dumnezeu ar fi creat mai întâi un arheopterix și mai apoi pe Adam şi Eva?

798
Filosofia nu este știință. Nu are nevoie de rigurozitatea științei pe care matematica i-o cere acesteia. Controversele trebuie să aibă un final chiar dacă pentru asta trebuiesc inventate matematici speciale (vezi geometria necarteziană). Efectul în știință rămâne același dacă lucrăm cu aceeași cauză. Efectul unei cauze trebuie mai întâi demonstrat matematic iar apoi experimental.

Din păcate suntem într-o perioadă de exacerbare a teoriei fără să demonstrăm și realitatea, adevărul teoriei. Ni se prezintă o ecuație matematică ca fiind

chiar un eveniment ceea ce este fals. Nu mai avem răbdare și asta duce la o falsificare a realității și o mistificare a viitorului. (Se spune despre computerul cuantic că este o mare descoperire, poate pentru viitor, azi el se impune doar ca o anexă a celui clasic (rezolvarea rapidă a iteraţiilor, ceva de domeniul fractalilor).

Cât despre filosofie, orice alterare a scopului duce la ideologizare, la religie. Căutarea unei utilități practice în filosofie duce la derapaj, la un rapt al obiectivelor unor alte discipline precum psihologia, sociologia, etica etc.

Filosofia pune doar întrebări, uneori asupra unor chestiuni care nu mai suportă discuții, interpretări, care par lămurite odată pentru totdeauna, dar care se dovedesc la o simplă punere la îndoială că nu reprezintă o certitudine, și precum demonstra Socrate în cursul întâlnirilor sale cu confrații, adevărul era greu de demonstrat, de fapt imposibil, "singurul lucru pe care-l știu este că nu știu nimic".

799
"Gloria intimului astfel iesit în lume este cultura." – Gabriel Liiceanu

Creatorii sunt purtarorii în lume ai intimului care se exprimă.

„Fiindcă, deşi “nimeni dintre oameni nu le ştie pe cele ce sunt ale omului, în afară de spiritul omului, care este într-însul“, totuşi există ceva specific omului pe care nu-l ştie nici chiar spiritul omului care se află într-însul.“ – apostolul Pavel, după Augustin, după Gabriel Liiceanu

800
“Într-adevăr, sinele nu este eul şi conştiinţa de sine nu e conştiinţa de mine. Sinele reprezintă desprinderea de eu, sau mai degrabă prinderea acestuia în ceva mai vast. Într-un sens, sinele înseamnă tocmai că “eu nu sunt eu“, că sunt altceva, iar de aici poate începe filozofarea.

801
“Cum să facem, aşadar, să nu lăsăm viaţa să se rezume la puţinătatea eului“, cum să facem să ne mântuim prin deschiderea către sine şi, astfel, să ne dăm un destin? Ajungând, desigur, la ceea ce ne populează adâncul, la straturile care-l fac pe acesta cu putinţă şi care ne lărgesc eul până la dimensiunea sinelui, ajungând la cultură.“ – Noica, Carte de înţelepciune

802
Dacă e în noi ceva mai adânc decât noi înşine, să uităm de noi înşine şi să ne amintim de noi. Acest lucru îl face - discret, cu bună creştere şi indirect - cultura. E cultura aceea în care nu vrei, sau nu vrei nimic determinat, dar prin care, fară să fi cerut nimic, te pomeneşti dăruit şi dulce dăruit cu înţelepciunea ta,

câtă este în tine, fiule, care rătăceşti pe la toate şcolile pentru a afla ceea ce ai în pivniţele tale“ – Noica, Carte de înţelepciune, ed. cit., pp. 17-18

803

“Îți pot spune totul despre mine, tot ce poate fi dat în vileag, dar despre ceea ce se petrece în sinea mea, puține lucruri îmi sunt deslușite. Cam așa sună pentru mine relaţia eu – sinele meu“ – Gabriel Liiceanu

804

Ești singur atunci când ceilalți te părăsesc, iar însigurarea vine atunci când tu ești cel ce-i părăsește pe ceilalți.

“Dacă n-ai avut tăria singurătății, trebuie s-o ai pe cea a însingurării, măcar ...“; “Trebuie să faci astfel încât în ceasul târziu să nu te retragi dinaintea oamenilor, ci să te tragi spre ceva fără ei“, – Noica

805

“Acesta pare să fie traseul împlinit al unei vieți trăite cu sens: pornind de la viața golașă și lipsită în principiu de sens cu care intri în lume, îi dai vieții sens prin gândirea și regândirea ei pe cont propriu.“ – Gabriel Liiceanu

806

Când sunt dezamăgit de om, ar trebui să mă consoleze vorbele lui Konrad Lorenz, că nu reprezentăm decât „veriga mult căutată între animale și omul cu adevarat uman“.

807
“... geniile morale ale omenirii. Consider că ele sunt cinci: Moise, Gautama Sidhartha (Buddha), Confucius, Socrate și Isus“- *Gabriel Liiceanu*

808
“Discursul asupra metodei“ al lui Rene Descartes se deschide cu această propoziție:,, Le bon sens est la chose du monde la mieux partagée ...“ și continuă, dupa câteva rânduri, cu această afirmație:,, putința, de a judeca bine și de a distinge adevărul de fals – putință pe care cu drept o numim bun simț sau rațiune – este egală în chip natural la toți oamenii“ – *Gabriel Liiceanu*

809
Guvernarea mulțimii, spune Kierkegaard, este ,,cel mai teribil supliciu din câte se pot imagina“.

810
“Găsirea adevărului se poate face prin confruntarea afirmațiilor false.“ – *Gabriel Liiceanu*

811
Foarte mulţi spun: Nu avem dovezi despre existenţa lui Dumnezeu. Aceştia se cam grăbesc cu afirmaţia lor. Nu ştim cine este, unde este si ce face, adevărat. Dar ştim un lucru cu certitudine: că omul există, dar că nici un om nu este perfect. De aici putem conclude că avem idee despre perfecţiune. Nici o creaţie nu atinge

deplinătatea creatorului ei. (Amintiţi-vă de controversa de acum celebră despre potenţialul inteligenţei artificiale de a deveni sperioară celei a omului. Admite cineva această perspectivă? Nimeni.) Şi atunci? Eu cred şi îmi asum acest adevăr: există un creator, şi nu un produs al umanităţii, superior speciei umane. Nu are relevanţă cum îl numim. El trebuie să fie, poate nu începutul, dar sigur cauza.

812
Ceea ce privești, auzi, guști, miroși sau simți îți place sau nu, chiar înainte de a realiza motivul. Rezonabilitatea sentimentului se confirmă de obicei în prezența culturii, a educației, a experienței. Se spune că, îndeobște, gusturile nu se discută, dar ele te caracterizează.

813
O femeie inteligentă găsește oricând motive de a-i spune soțului cât de mult îl admiră (o tehnică imbatabilă în orice context ?!)

814
„dacă nimeni nu mă întreabă ce este timpul, știu să spun, dacă mă întreabă și încerc să explic, nu știu“ – *Sfântul Augustin*

815
“...Merită să repetăm la nesfârşit că Occidentul este singura civilizaţie din istorie care a reuşit să execute cu

succes ritul de trecere de la un spaţiu religios fondator la unul laic intens creator. ... Voi pleca de la constatarea că Occidentul este nu doar singura civilizaţie din istorie care a fost aptă să se căiască pentru crimele comise - ajungând astfel, în istoria omenirii, la cea mai înaltă formă a constiinţei de sine, ci şi singura aptă să se sinucidă, atacându-şi, prin ideologii, premisele naşterii sale…" – Gabriel Liiceanu

816

"... quam minimum credula postero (,,încrede-te pe cât *poți mai puțin în ziua de mâine"). –* Gabriel Liiceanu

817

"...Conflictul dintre generații are la bază considerarea prezentului meu ca înălțime absolută a timpului, ca ultim ,,strigăt" al lui. De aici, de pe culmea prezentului meu, a putut fi aruncată o privire disprețuitoare asupra vârstnicilor, asupra celor dispăruți și a trecutului lor. ..." – Gabriel Liiceanu

818

"Oameni suntem", constituie formula prin care ni se iartă micile compromisuri ale vieți, alegerile pe care le facem atunci când apar opțiuni contradictorii între conștiință și interesul propriu.

819

Întotdeauna vrem să schimbăm, dacă nu lumea, cel puțin, pe ici pe colo câte ceva. ăsta poate fi unul din sensurile vieții, să dorim să fim înconjurați numai de frumos, de plăcut, de interesant și dacă ceva distorsionează imaginea, avem tendința de a corecta și de a-i convinge și pe alții să ne imite.

820
“Sunt însă perfect conștient de faptul că raţionamentele care își scot dovezile din simple verosimilităţi sunt ca niște escroci: dacă nu te păzești bine de ei, te trag pe sfoară, nu numai în geometrie, ci în orice altceva. – Simmias – Phaidon, Platon

821
Ceea ce pare verosimil (posibil cu șanse foarte mari), nu este echivalent unui argument riguros. Sunt uimit de câtă profunzime în gândire erau capabili interlocutorii lui Socrate!?

Afirmația “Există viață în univers alta decât cea de pe Pământ? Întrebarea, primește mai întotdeauna răspunsul: “Foarte posibil“. Un răspuns verosimil dar neadevărat atâta timp cât el nu a fost și demonstrat riguros.

822
Noi știm o mulțime de lucruri atunci când ne naștem. Instinctul ne ajută în orice caz. Poate unele impresii despre viața în placentă. Pascal completează cu “bunul

simț“. Codul genetic contribuie și el din plin. Socraticii mergeau mai departe redefinind noțiunea de “învățare“ drept una de “reamintire“.

823
A fost în intenția Creatorului de a ne fixa o identitate fiecărui individ. Pentru fiecare persoană există cel puțin trei însemne care au rolul de al identifica precis, oricând și oriunde a trăit pe acest pământ: irisul, amprenta și ADN-ul.

Oare este cineva care ține evidența tuturor? Altfel care este rațiunea? Dacă se presupune că fiecărui nou născut i se repartizează la naștere, o doză identică de rațiune (citește “bun simț“, așa cum ne învață Blaise Pascal) nu-mi pot imagina că însuși Creatorului îi lipsește.

824
“Adevărul este, există la cineva, sau în spusa cuiva; dreptatea însă, ca să o ai, ca să o deţii, trebuie să faci efortul de a o obţine.“ – Andrei Cornea, Când Socrate nu are dreptate.

825
Democrația occidentală postmodernistă intră într-o alienare continuă. Ea capătă tot mai mult caracteristica unei ideologii. Libertatea individului cedează locul ideii de protecție. Statul refuză rolul administrării imperativelor impuse de asigurarea binelui pentru

societate, a statului de drept (binele individului înaintea celui al comunității).

Se convine că reprezentanții puterii, aleși printr-un vot “democratic“ (cât de verosimilă este o majoritate de 30% din 15% – cei care votează dintre cetățenii cu drept de vot?) trebuie să aibă ca prioritate protecția intereselor comunității – o noțiune difuză. Ori cei ce dețin puterea se erijează în stăpâni, își protejează propriile interese și nu dau seamă de acțiunile lor.

Puterea, Statul în definitiv, își construiește propriul regim după propria ideologie, o stare de supunere a comunității, asigurată prin orice mijloc, inclusiv violența.

Ideile după care se construia altădată democrația au fost pervertite, societatea civilă, fie se lasă manipulată, fie devine apatică, fie colaborează. Uneori, lucrurile merg atât de rău încât a nu merge la vot (cca 85% la alegerile parlamentare de anul acesta, reprezintă un protest al celor pentru care rolul statului a devenit superfluu.

826
Numai proștii nu-și schimbă convingerile atunci când argumentele o impun. De cele mai multe ori aceștia îmbrățișează o ideologie sau o religie, care e tot aia.

827

Creştinismul este fundamentul pe care de-a lungul istoriei s-a construit societatea occidentală. Natura evenimentelor și succesiunea lor a stat la baza modelului de societate european.

828
Frumusețea nu poate fi niciodată indecentă. Au demonstrat-o marii oameni de artă.

829
“Comunismul a însemnat: călăi, victime și complici. el nu va putea fi ostracizat decât după ce generaţiile afectate vor dispare. Comunismul a fost cel mai scârbos supliciu prin care a trecut omenirea. Comunismul a fost o dezonoare pentru întreaga civilizație.
De ce Franța și Anglia nu au declarat război Rusiei care la rândul ei cotropise Polonia la începutul războiului.“ – Thierry Wolton

830
“Dreptatea, frumosul și binele reprezintă coordonatele umanismului de-a lungul întregii istorii.
Repudierea constituie noua caracteristică a post modernității. Ne este rușine de ceea ce am fost și suntem în prezent. Europeni, albi și morți.“ – H.-R. Patapievici

831
Societatea civilă a devenit în prezent “clientela“ oamenilor politici. Așa cum vorbești frumos cu șoferul

autobuzului pentru că ajungerea la destinație depinde de el, tot așa cetățenii se adresează cuvincios unui om politic de care depinde, cred ei, viața lor.

832
Când faci ceva care te pasionează, munca fizică, neîntreruptă nu te afectează, altfel ea te duce la alienare.

833
“În regimurile autocratice, populația intră într-o stare dedicată exclusiv supraviețuirii, mergând până la a devenii complici ai regimului.“ – după Valéry Giscard d'Estaing.

834
Populaţia fostei Uniuni Sovietice se împarte astăzi în trei grupuri: urmaşii vechilor călăi, ai complicilor lor şi ai victimelor. Şi regimul autocratic continuă. Vai de ei!

835
Pedeapsa cu moartea este singura pedeapsă care-i mai poate opri pe criminali, de aceea, spunea De Gaulle, n-am s-o interzic. Tot el a spus că bătrânețea este naufragiul oamenilor activi.
Eu nu cred că este un naufragiu, ci momentul bilanţului.

836
René Descartes, făcând afirmația “Cogito ergo sum“, gândesc, deci exist, a demonstrat ceea ce era de demonstrat, legătura inalienabilă dintre cauză și efect.

Gândirea probează existența "Ființei" dotată cu "conștiința de sine". "Gândirea pe cont propriu" (Gabriel Liiceanu) îmi permite enunțul unor "judecăți de valoare" și o asemenea judecată este și legătura strânsă dintre cauză și efect. Dacă scopul gândirii este omul, care poate fi cauza acestei gândiri? Trecerea de la cauză la efect se datoreaza, evoluției, cu un alt cuvânt, creației. Trebuie ca cineva sau ceva, să fi creat gândirea, deci omul.

Dacă omul este "cineva", atunci ceea ce l-a creat nu poate fi "ceva" ci, cu orice preț "cineva". Îl putem numi cum dorim, Creator sau, de ce nu, Dumnezeu.

837
Pe vremuri, priveam la un film cu Stan și Bran și râdeam cu lacrimi. Astăzi, la un show comic (vezi spectacolul de gen Stand-up), dacă nu se apelează la expresii obscene, nu râde nimeni.

838
Dumnezeu a hotărat ca nici un evreu născut în Egipt să nu intre în Canaan, să le schimbe limba pe care o vorbeau celor care hotărâseră să continue construirea turnului lui Babel, să distrugă cetățile Sodoma și Gomora, ca poporul ales să meargă în sclavie la Babilon, să-i înece pe toți cei care se îndoiau de adevărul prevestirii lui Noe, şi să-și trăiască viața sub

cucerirea romană.... Dumnezeu a fost rău sau a făcut dreptate?

839
Cât timp trăiește, omul are o prioritate în ceea ce face, și anume, să rezolve probleme, probleme de mediu, probleme de conștiință, probleme cotidiene și tot felul de alte probleme. Este mai rău ca la matematică, problemele sunt de toate tipurile și sunt deosebit de dificile. Unele dintre ele chiar de nerezolvat. Ceea ce te poate ajuta este experiența ta proprie dar și a celorlalți, experiențe la care ai acces prin diferite mijloace, video, audio, text sau pe viu, cum se zice. Se spune că meseria se fură, la fel e și cu rezolvarea de probleme.

Important este să înveți metoda de rezolvare a acestor probleme la fel cum procedam în școală. Fiecărei probleme i se potrivește un anumit mod de rezolvare, fiecare problemă are o cheie.

Dacă oamenii sunt nefericiți, de vină sunt problemele cărora nu le pot găsi soluția.

840
Fiecare organism lucrează şi pentru a-şi menţine propriile condiţii de viaţă şi individualitatea - o activitate pe care biologii o numesc "homeostază" ...

...Mie mi se pare însă cu mult mai important că organismele, în căutarea unei lumi mai bune, găsesc,

inventează şi modifică noi medii înconjurătoare. Ele construiesc cuiburi, diguri, munţi prin sedimentare, dar aportul lor cu cele mai însemnate urmări este desigur la remodelarea atmosferei pămîntului prin îmbogăţirea ei cu oxigen. Descoperirea acestei surse inepuizabile de hrană şi a multiplelor metode de a capta lumina a creat flora. Iar predilecţia pentru plante ca sursă de hrană a creat fauna. – Carl Popper, În căutarea unei lumi mai bune

841
...noi, cetăţenii democraţiilor occidentale, trăim într-o ordine socială care este mai dreaptă şi mai bună (pentru că este mai deschisă către reformă) decît oricare alta despre care avem cunoştinţă în istorie. Alte îmbunătăţiri sunt cît se poate de urgente. (Dar îmbunătăţirile care duc la creşterea puterii statului produc din păcate de cele mai multe ori opusul a ceea ce am căutat noi.)... – idem.

842
O limită este o linie de care nu se poate trece, un nivel peste care nu te poţi ridica, o înţelegere precară a unor afirmaţii, o exprimare greoaie, o asimilare sumară a unei experienţe. Aşa apar lucrurile imposibile. Astfel apare inegalitatea între oameni. De aceea, există examenele, interviurile la angajare, alegerea liderilor, a meniului, calităţii hainelor, maşinii, excursiilor, cărţilor. Si de aceea suntem unici. Ori de câte ori s-a vehiculat necesitatea egalităţii (vezi Revoluţia franceză, corectitudinea politică) s-a intrat într-un impas.

843
Realitatea este cea în care ne naștem, cea pe care o cunoaștem la momentul în care "râul nostru se revarsă în mare" sau este cea pe care n-o vom cunoaște niciodată. După care din aceste variante ne exprimăm în vorbe sau în fapte? Ce importanță are istoria în modelarea realității noastre?

844
Ne uităm circumspect la bunicii, la părinții noștri, fără să realizăm că urmașii noștri ne vor privi la fel.

845
Dispreţul faţă de cei ce sunt altfel decât tine denotă o infirmitate congenitală reprezentată de lipsa bunului simţ.

846
Convingerile mele nu sunt de fel certitudini, ele sunt construite din argumente. Argumentele sunt muniția de dezbatere între concepții diferite în vederea găsirii coordonatelor, probabile, posibile, ale unui adevăr relativ, a unei înțelegeri profunde și care ne duce spre un adevăr absolut, o certitudine care se tot îndepărtează și la care nu vom ajunge niciodată.

Avem nevoie de discernământ, pentru a putea alege din mulțimea de argumente și contraargumente aduse în dezbatere pe cele mai convingătoare, clare, riguroase,

pertinente. Dezbaterea nu este competiție ci sfat al bătrânilor. Victoria este a tuturor.

847
“Ceea ce mă interesează sînt temeiurile raţionale critic obiective care pledează pentru ca o teorie să fie preferată alteia în căutarea adevărului.“ – *Carl Popper*

848
Conform teoriei “selecției naturale“ a lui Darwin vor supraviețui organismele cele mai bine adaptate la mediu. Din acest punct de vedere, omul constituie cel mai slab individ, prin faptul că nu are gheare, colți, nu aleargă repede, nu se apără de frig cu o blană, nu mănâncă carne crudă, și ucide nu neapărat pentru a supraviețui și nici pentru aș apăra puii. Omul ar fi trebuit eliminat de mult de mediu, sau chiar nu ar fi trebuit să apară în inventarul speciilor terestre. Și totuși, se pare că Carl Popper are dreptate când afirmă că dorința de supraviețuire interioară, corectarea permanentă a erorilor determinată fie de instinct fie de conștiință au prevalat asupra selecției naturale. Omul a devenit în timp cea mai viguroasă specie numai și numai pentru că și-a dorit “mai binele“.

849
Nefericirea o vedem pretutindeni, durere, deznădejde, dezamăgire, disperare. Fericirea poate apare, uneori, între două episoade de nefericire. Cel mai sigur mijloc

de a întâlni fericirea este să nu fi preocupat de ea. Se întâmplă ca în vorba: "norocul prostului".

850

Mă mir și încerc să înțeleg, apoi îmi sporesc încrederea. Apoi iar mă mir, caut greșala, mă corectez și iar cred. Apoi iar mă mir...

851

Kant scrie: "Sună, ce-i drept, îngrijorător, dar nu este deloc condamnabil să spunem: fiecare om îşi face un Dumnezeu. Ba chiar trebuie să-şi facă unul el însuşi ... după principii morale, pentru a venera în el pe cel care l-a făcut. ..." după Karl Popper
O carte aprig contestată: – Gabriel Liiceanu, Isus al meu

852

[Kant] "... oferă diferite formulări pentru legea morală. Una dintre ele este: "Acţionează astfel, încît să uzezi de omenire, atît prin persoana ta, cît şi prin persoana altuia întotdeauna şi ca scop, şi niciodată numai ca mijloc." Spiritul eticii kantiene poate fi eventual rezumat în cuvintele: îndrăzneşte să fii liber, şi respectă şi ocroteşte libertatea tuturor celorlalţi." – Karl Popper

853

Pentru omul liber moartea este doar un eveniment care se poate precipita oricând. Ea nu-l poate convinge să cedeze. De aceea, oamenii au inventat schingiuirea, supliciul, dezumanizarea, tortura, otrăvurile,

flămânzirea, viciul și multe altele printre care lagărul de concentrare și gulagul. Iov ne-a dovedit că, uneori, nici chiar aceste rele tratamente nu-și ating scopul. Să nu-l uităm pe Socrate, dar și pe cei ce i-au urmat exemplul de-a lungul istoriei. Și fără doar și poate pe Isus.

854

“Cuvîntarea de apărare şi moartea lui Socrate au transformat ideea omului liber într-o realitate vie. Socrate era liber, pentru că spiritul său nu putea fi subjugat; era liber pentru că ştia că nu i se putea face nimic.

Acestei idei a omului liber, care este un bun moştenit al lumii noastre apusene, Kant i-a conferit atît în domeniul cunoaşterii, cît şi în cel al eticii o nouă semnificaţie. Căci Kant a arătat că orice om este liber: nu pentru că s-a născut liber, ci pentru că s-a născut cu o povară – cu povara răspunderii pentru libertatea deciziei sale.“
Karl Popper

855

“Iluminismul (Voltaire) este ieşirea omului din starea de imaturitate de care este el însuşi vinovat. Imaturitatea este incapacitatea de a te servi de propriul tău intelect fără îndrumarea altcuiva. Te faci vinovat de această imaturitate atîta vreme cît cauza ei nu este neputinţa intelectului, ci lipsa fermităţii şi curajului de a te folosi de el fără îndrumarea altcuiva. Sapere aude!

Să ai curajul de a te folosi de propriul tău intelect! – iată deci deviza Iluminismului.“ – Karl Popper

856

“Dar înţelepciunea de viaţă a poeţilor şi filozofilor ne-a învăţat că expresia “sensul vieţii“ trebuie înţeleasă în alt mod: că sensul vieţii nu este ceva ascuns, ceva ce putem găsi sau descoperi în viaţă, ci ceva ce putem conferi noi înşine vieţii noastre. Prin ceea ce facem şi nu facem, prin munca şi prin acţiunea noastră, prin atitudinea noastră faţă de viaţă, faţă de ceilalţi oameni, putem să dăm sens vieţii noastre.“ – Karl Popper

857

Se spune: “Statul este un rău necesar“. Poate, într-o democrație modernă să fi fost și necesar. Astăzi, într-o democrație originală, imperialistă, când statul dă mâna cu regimurile comuniste, autocrate, când tot ce poate face este să protejeze profitul companiilor, să dirijeze bugetul în beneficiul propriu, și să considere opinia publică o șleahtă de milogi care trebuiesc spălați bine cu jeturi de apă, împroșcați cu gaze și taxați cu peste poate la salariu, statul a devenit un obstacol în crearea unei societăți civile responsabile, a unei opoziții eficiente, a unui popor prosper și civilizat.

858

“1. Statul este un rău necesar. Puterile sale n-ar trebui sporite peste măsura necesară. Acest principiu ar putea fi numit “briciul liberal“ (inspirat din briciul lui

Ockham, adică celebrul principiu după care esenţele metafizice nu trebuie înmulţite peste măsura necesară). Pentru a arăta necesitatea acestui rău – a statului – nu mă refer la opinia lui Hobbes, "homo homini lupus". Dimpotrivă: această necesitate poate fi arătată chiar şi atunci cînd acceptăm opinia "homo homini felis" sau chiar "homo homini angelus" – cu alte cuvinte, părerea că de atîta blîndeţe sau bunătate îngerească nimeni nu va face nimănui nici un rău.

Şi într-o asemenea lume s-ar găsi încă oameni mai slabi şi oameni mai puternici, iar cei slabi nu ar avea dreptul să fie toleraţi de cei puternici; ar fi datori să le fie recunoscători acestora pentru bunătatea lor de a-i tolera. Aceia deci (puternici sau slabi), care ar considera nesatisfăcătoare o asemenea stare şi care cred că oricine ar trebui să aibă un drept de a trăi şi o pretenţie în sensul de a fi protejat faţă de puterea celor puternici, vor recunoaşte şi necesitatea unui stat care ocroteşte drepturile tuturor.

Nu este greu de arătat că statul reprezintă un pericol permanent şi, în acest sens, un rău, chiar dacă un rău necesar. Pentru că dacă statul trebuie să fie în măsură să-şi îndeplinească sarcina, trebuie ca el să aibă mai multă putere decît fiecare cetăţean în parte sau decît orice grup de cetăţeni. Chiar dacă imaginăm instituţii care să limiteze pe cît posibil pericolul acestei puteri, totuşi nu putem elimina niciodată complet acest pericol. Dimpotrivă, mi se pare că vom fi tot mereu în situaţia

de a plăti un preţ pentru protecţia juridică pe care o acordă statul, şi nu sub formă de impozite, ci chiar sub forma înjosirii pe care trebuie să ne-o asumăm. (“Aroganţa funcţiilor“.) Dar toate acestea sînt o chestiune de măsură: totul depinde de posibilitatea de a nu plăti pentru protecţia juridică un preţ prea mare.

2. Deosebirea dintre o democraţie şi o despoţie constă în aceea că într-o democraţie se poate scăpa de guvern fără vărsare de sînge, pe cînd într-o despoţie nu.

3. Democraţia nu poate (şi nu trebuie) să le ofere cetăţenilor ei acte de binefacere. În fapt, “democraţia“ însăşi nu poate face absolut nimic – de acţionat nu pot acţiona decît cetăţenii unui stat democratic (bineînţeles, inclusiv guvernul). Democraţia nu este decît un cadru în interiorul căruia pot acţiona cetăţenii.

4. Nu pentru că majoritatea are întotdeauna dreptate sîntem democraţi, ci pentru că instituţiile democratice sînt pe departe cele mai puţin pernicioase pe care le cunoaştem, dacă sînt înrădăcinate în tradiţii democratice. Dacă majoritatea (“opinia publică“) se decide în favoarea unei despoţii, nu înseamnă că un democrat trebuie să renunţe de aceea la convingerile sale; dar va deveni conştient că în ţara sa tradiţia democratică nu a fost destul de puternică.

5. Simplele instituţii nu sînt nicidecum suficiente, dacă nu sînt înrădăcinate în tradiţii democratice. Instituţiile

sînt întotdeauna “ambivalente“, în sensul că ele pot acţiona – fără sprijinul unei tradiţii puternice – adesea tocmai în sensul opus celui în care ar fi trebuit să, acţioneze. De exemplu, opoziţia din parlament trebuie să împiedice majoritatea – mă exprim mai dur – să fure banii contribuabililor. Dar îmi amintesc de un mic scandal dintr-o ţară din sud-estul Europei care a ilustrat ambivalenţa acestei instituţii. A fost un caz cînd o sumă considerabilă de mituire a fost împărţită frăţeşte între majoritate şi opoziţie.

Tradiţiile sînt necesare pentru a crea un fel de verigă de legătură între instituţii şi intenţiile şi noţiunile de valoare ale indivizilor.

6. O Utopie liberală - adică un stat planificat în mod raţionalist pe o tabula rasa lipsită de tradiţii - este de domeniul imposibilului. Pentru că principiul liberalismului cere ca acele limitări ale libertăţii individuale care devin inevitabile prin convieţuirea socială să fie împărţite pe cît posibil în mod egal (Kant) şi să fie pe cît posibil reduse. Cum putem însă aplica un asemenea principiu a priori în practică? Să-l împiedicăm pe un pianist să exerseze sau pe vecinul său să petreacă o după-amiază liniştită? Toate problemele de acest fel nu pot fi rezolvate decît prin apel la tradiţiile şi obiceiurile existente - prin apelul la sentimentul tradiţional de dreptate, la dreptul comun, cum este numit în Anglia - şi la ceea ce un judecător imparţial consideră corect.

Deoarece legile nu pot stabili decît principii generale, ele trebuie interpretate pentru a putea fi aplicate, dar o interpretare are nevoie de anumite principii din practica cotidiană, pe care numai o tradiţie vie le poate dezvolta. Toate acestea sînt valabile în mod special pentru principiile generale şi foarte abstracte ale liberalismului.

7. Principiile liberalismului pot fi descrise ca principii cu ajutorul cărora instituţiile existente pot fi apreciate şi, dacă este necesar, limitate sau schimbate. Ele nu sînt capabile să înlocuiască instituţiile existente. Cu alte cuvinte : liberalismul este mai degrabă o convingere evoluţionară decît una revoluţionară (cu excepţia raportului cu o despoţie).

8. Printre tradiţii trebuie să le considerăm ca foarte importante pe cele care formează "cadrul moral" (corespunzător "cadrului juridic" instituţional) al unei societăţi şi care întruchipează sensul ei încetăţenit pentru dreptate şi bună-cuviinţă, precum şi gradul de sensibilitate morală atins de ea. Acest cadru moral serveşte ca o bază pe care este posibil să se obţină o mediere echitabilă şi corectă între interese divergente, acolo unde este necesar. Acest cadru moral nu este, fireşte, imuabil, dar el se modifică relativ lent. Nimic nu este mai periculos decît distrugerea acestui cadru, a acestei tradiţii. (Această distrugere a fost vizată în mod conştient de către nazism.) Ea duce în cele din urmă la

un nihilism cinic – la dispreţul faţă de toate valorile omeneşti şi la dizolvarea lor.“

Așa vede Karl Popper democrația și nu pot să nu fiu de acord cu el.

859
Evoluția spre “mai bine“ este posibilă prin corectarea erorilor “binelui“. Atitudinea critică față de tot ceea ce ne înconjoară, față de gândirea noastră, dar și față de faptele noastre ține de rațiune, de dragostea noastră pentru adevăr, de respectul la care ne obligă condiția noastră față de semenii noștri.

860
“Materia - lumea 1, spiritul - lumea 2, produsele spiritului - lumea 3.“ – Karl Popper

861
Avem din totdeauna câteva întrebări esențiale pentru viață și pentru a răspunde la ele am pus bazele unui “know how“. Pentru întrebarea “cum?“ avem știința: cum îngheață apa?, cum arde focul?, cum se mișcă Pământul?, cum se naște copilul? Etc.

“Unde?“ stabilește existența spațiului: unde se nasc munții?, unde se varsă râul?, unde se obține mătasea?, unde dispar norii?, unde se duc oamenii când mor?, unde trăiesc pinguinii? Cei mai mari exploratori au străbătut oceanele și mările pentru a acoperi spațiul din

jurul nostru. Astronomii au explorat spațiul sidereal, Calea Lactee, pulsarii, găurile negre. Etc.

Avem și întrebarea "când?": Am devenit conștienți de valoarea timpului. Odată cu înțelegerea spațiului și al timpului am inventat noi cuvinte, infinit, veșnicie, nemărginit, aievea, neant etc.

Și avem o întrebare și mai importantă dar nu ultima: "de ce?". Este o întrebare grea. Ea este legată în primul rând de "cauză și efect". De ce? Se întâmplă ceea ce se întâmplă, de ce? Apa stinge focul, de ce? Este frig, de ce? Mor oamenii, de ce? Cădem pe gânduri, de ce? Ucidem animalele și nu numai, de ce? Suntem lași, de ce? Unii cred în Dumnezeu, iar alții nu. Întrebarea exprimă dorința de cunoaștere a omului, curiozitatea lui, mirarea asupra realității sau irealității de zi cu zi. Cei mai înțelepți dintre înțelepți au căutat, de-a lungul istoriei, răspunsuri, uneori cu succes. De cele mai multe ori, nu le-au găsit, ori nu au fost cele corecte. Ei sunt "filozofii".

862

"... Xenofan distinge net adevărul obiectiv de certitudinea subiectivă. Adevărul obiectiv este coincidenţa unei afirmaţii cu faptele, indiferent dacă noi ştim acest lucru – cu siguranţă – sau nu. Adevărul nu trebuie deci confundat cu certitudinea sau cu cunoştinţele sigure." – *Karl Popper*

863
“Faptul că şi cele mai valoroase cunoştinţe ale noastre sînt întreţesute de supoziţie şi sînt deci nesigure îmi devenise limpede prin Einstein. Asta pentru că el arătase că teoria lui Newton a gravitaţiei rămîne, în ciuda succesului ei fulminant, cunoaştere conjecturală, la fel ca şi teoria lui Einstein a gravitaţiei; iar la fel ca teoria lui Newton, nici această teorie nu pare a fi decît o apropiere de adevăr.“ – Karl Popper

864
Natura nu are legi. Oamenii le au. Ei, observând natura au inventat o serie de legi și le-au numit “legile naturii“. – După Karl Popper

865
“Faptul că mi-am dat seama că Xenofan a anticipat teoria mea a cunoaşterii conjecturale acum 2500 de ani m-a învăţat să fiu modest. Dar şi ideea modestiei intelectuale a fost anticipată de aproape tot atîta vreme. Ea îi aparţine lui Socrate.“ – Karl Popper

866
“Putem spune deci că în timp ce cunoaşterea noastră ipotetică este finită, ignoranţa noastră este infinită. Şi nu numai atît: pentru savantul autentic din domeniul ştiinţelor naturii, care are simţ pentru probleme deschise, lumea devine într-un sens foarte concret din ce în ce mai enigmatică.“ – Karl Popper

867
“Principiile care stau la baza oricărei discuţii raţionale, adică a oricărei discuţii în slujba căutării adevărului, sînt, într-un sens destul de autentic, principii etice. Aş dori să indic trei asemenea principii.

1. Principiul failibilităţii: Poate că eu nu am dreptate, şi tu ai dreptate. Dar s-ar putea şi ca nici unul din noi să nu aibă dreptate.

2. Principiul discuţiei raţionale : Dorim să facem încercarea de a cîntări cît mai impersonal argumentele noastre pro şi contra ale unei anumite teorii care urmează a fi criticată.

3. Principiul apropierii de adevăr: Printr-o discuţie la obiect ajungem aproape întotdeauna mai aproape de adevăr; şi ajungem la o înţelegere mai bună ; chiar şi atunci cînd nu cădem de acord.“ – Karl Popper

868
“Astfel, omul este în stare ca în răstimpul scurt al unui ceas să creeze prin armonia măiestrită a multor voci, farmecul unei viziuni a eternităţii lumii; şi astfel el atinge prin simţămîntul cel mai dulce al fericirii şi al bucuriei muzicii – ecoul lui Dumnezeu – aproape acea mulțumire pe care Dumnezeu însuşi, Creatorul, o găseşte în propriile sale opere.“ – Karl Popper

869

Principiul selecției naturale a lui Darwin care permite ca prin adaptare, prin moștenirea unor particularități favorabile supraviețuirii în condițiile unui mediu în continuă schimbare, (pentru că nu mai putem folosi termenul "evoluție" în condițiile actuale când se acceptă deteriorarea mediului în special din cauza activității umane), nu are o continuitate în timp dovedită. Alături de presiunea mediului apare și presiunea datorată omului. Datorită acesteia supraviețuirea nu mai este determinată exclusiv de selecția naturală (probabil că omul nu ar fi supraviețuit mult timp).

O altă problemă care limitează acceptarea totală a selectării în natură este lipsa, în multe cazuri, a unor verigi care să lege între ele o specie de alta presupusă descendentă.

870
Aș compara confortul și luxul de care se bucurau grecii și mai apoi romanii cu cel care ni se oferă nouă, acum în secolul XXI.
Și cred că satisfacția încercată este aceeași, deși s-au schimbat multe.

1. Populația a crescut foarte mult dar procentul celor care pot beneficia de condiții de viață plăcute este mai mare.
2. Tehnologia de astăzi oferă mai multe soluții dar ceea ce contează este satisfacerea acelor cerințe de care

suntem conștienți, pe care ni le dorim și ingeniozitatea omului. Nu cred că grecii își doreau ecrane 4K, cuptor cu microunde sau avioane.

871
Dumnezeu nu pretinde supunere, El i-a făcut cunoscut omului că doar “liberul arbitru“ trebuie să-i dicteze comportamentul. Dar, pentru că există un dar, și cauza determină efectul, trebuie să avem deci mare grijă ce ne dorim. De aceea, omul este dotat cu rațiune şi discernământ.

872
Așa cum legile naturii au apărut în procesul gândirii, prin soluții imaginate la realitatea înconjurătoare, tot așa existența lui Dumnezeu a devenit necesară pentru a confirma prima cauză, “the beginning“, “geneza“, “nașterea universului“.

873
“Nu vei avea niciodată destui bani, dacă tot ce ai sunt doar banii!“ – din experiența multora.

874
Nimic nu este mai presus de orice îndoială, nici măcar această negaţie.

875

Dacă existența istorică a lui Adam și Eva ar fi doar un mit și tot ar fi suficient pentru a justifica cultura occidentală.

876

Arta, religia și știința a determinat de-a lungul istoriei comportamentul uman.
Arta a apărut prima și desenele rupestre de pe pereții peșterii Altamira o probează. A apărut primul limbaj, cel în care homo sapiens făcea cunoscută celorlalți imaginea unei realități.
Arta a fost dovada sensibilității unei părți aproape necunoscute a omului. Sufletul, el a devenit sinonim cu frumosul, binele și iubirea.
Oamenii au început să admire, să asculte, să simtă. Discernământul a promovat valorile, a apărut confortul, chiar luxul.

Religia a acoperit necesitatea omului de a-și explica misterul, necunoscutul, minunea, nașterea și moartea, visul și fantasmele. Ființă dotată cu un germen de rațiune, omul și-a dorit cu orice preț o explicație a inexplicabilului.

Apoi, mult mai târziu, și deci mult mai aproape de noi, a apărut știința. Evoluția ei în coordonatele unei rațiuni profunde, a unei gândiri logice și a unei intuiții remarcabile dar și a unui spirit educat, a determinat îmbogățirea patrimoniului tehnic al unei civilizații de

acum caracterizată, pe drept cuvânt, creștină, modernă, umanistă și promițătoare.

877
“Selecția naturală a fost prezentată de Darwin doar ca o sugestie, ea neconvingând întotdeauna oamenii de știință. La fel s-a întâmplat și cu teoria evoluționistă (în special cu transmiterea către urmași a caracterelor dobândite).“ – *Bertrand Russell, Religie și Știință*

878
A primi o responsabilitate este o recompensă, ea nu trebuie să inhibe, să producă teamă. Se spune că din eșecuri înveți mai mult decât din realizări. Un rezultat negativ te va pregăti la fel de bine ca și un succes pentru ceea ce va fi. De obicei, un eșec poate fi urmat de altele doar dacă treci printr-o perioadă nefastă a zodiei tale?!

879 Dacă nu mi-e frică de moarte, de ce m-aș teme de ce mi se întâmplă în viată?

880
A lucra pe bani puțini = a face ceva de mântuială. Care va să zică eu ca profesor am dat rasol, de aceea am câştigat bani puţini. După cum mă cunosc, eu nu cred.

881

“Din evoluţie, atât cât ne lasă să vedem cunoaşterea noastră actuală, nu se poate alege în mod valid nicio filosofie optimistă finală.“ – *Bertrand Russell, Religie și știință*

882

“Pentru o stare benefică a stării psihice a creierului dumneavoastră, petreceți cât mai mult timp împreună cu el, gândiți.“ – Reclamă TV

883

Corupția este mult mai lesne de îndurat decât prostia. Un corupt poate fi prins, apoi pedepsit ca în final să fie recuperat, un prost moare tot prost. Corupția poate fi considerată, la o adică, o abatere de la morală, o carență în educație, prostia este un dat genetic. În orice societate, corupția scade, prostia dă pe afară. Ca să deosebești un corupt de un prost privește-i în ochi. Coruptul are o privire de șmecher, iar prostul de imbecil.

884

“Acum, ca pe aproape tot parcursul ultimelor trei secole, se proclamă că ştiinţa şi religia au ajuns să se împace: oamenii de ştiinţă admit cu modestie că există domenii situate în afara ştiinţei, iar teologii liberali fac o concesie importantă, şi anume că ei nu ar îndrăzni să nege nimic din ceea ce poate fi dovedit ştiinţific.“ – *Bertrand Rusell*

885

Transmiterea caracterelor dobândite către urmași în teoria evoluționistă, nu este credibilă la om. Presiunea pusă pe mediu de către acesta este determinantă; cum se spune, "omul nu se lasă în voia stihiilor vremii". Prin acțiunile sale, omul schimbă legile naturii, fie în sensul creării unui mediu prielnic, fie, în celălalt al distrugerii lui. Selecția indivizilor se face după alte criterii.
Cum se poate așa ceva? Simplu. Omul are ceva ce nu a existat până la el și acesta este spiritul, gândirea, rațiunea dar şi prostia.

886
"Este cazul să admitem că există o sursă de cunoaştere disponibilă, în sprijinul religiei, care se află în afara ştiinţei şi poate fi descrisă în mod adecvat ca "revelaţie?" – *Bertrand Rusell, Religia și Știința*

887
"Nu pot admite nici o metodă de a ajunge la adevăr cu excepţia celei ştiinţifice, dar în domeniul emoţiilor nu neg valoarea experienţelor care au dat naştere religiei." – *Bertrand Rusell*

888
Ca să poată înţelege ce se întâmplă cu viaţa lui, omul l-a inventat pe Dumnezeu, apoi a crezut în Dumnezeu, apoi a încercat să se lepede de el, apoi, ori de câte ori s-a simţit mic, mic de tot, l-a căutat, şi a hotărât: dacă Dumnezeu nu există, nimic nu există.

889
Poţi face o afirmaţie în două ipostaze:
- raţional - cu argumente şi în absenţa oricărui contraargument, cu certitudine,
- prin revelaţie - intuiţia bunului simţ, prin credință.
Şi am să dau două exemple:
- succesiunea zi - noapte, se datorează rotaţiei pământului, cu certitudine,
– Valsul “Dunărea albastră’’ place oricui îl ascultă, cred.

890
“Starea de bine“ te reprezintă în momentele cele mai plăcute ale vieţii. Ea nu trebuie confundată cu fericirea sau vreo stare euforică produsă prin ingerarea unor substanţe. Starea de bine se produce în condițiile unui tonus fizic excelent şi a unei satisfacții, urmare a unor realizări sportive, culturale, profesionale, spirituale etc. Starea de bine nu este permanentă, ea depinde de constituţia fizică, personalitate, activitate, inteligenţă, vârstă, etc.

891
“Așa cum medicina nu folosește la nimic dacă nu vindecă suferința fizică, și filosofia este nefolositoare, dacă nu vindecă suferința minții“. – Alain de Botton

892

“Dintre toate lucrurile pe care le oferă înțelepciunea pentru a ajuta pe cineva să trăiască întreaga viață fericit, de departe cel mai important este să aibă prieteni“. – Epicur, după Alain de Botton

893

Raţiunea foloseşte discernământul pentru a alege, de obicei, plăcerea. Dar aceasta este greu de definit. Am o definiţie a plăcerii în trei variante populare:

- *Nu face altuia ceea ce pentru tine nu este o plăcere,*
- *Oferă-i aproapelui tău ceea ce ţie îţi face plăcere,*
- *Dăruieşte fratelui, iubitei, prietenului tău ceea ce lui îi face plăcere.*

Alain de Botton descrie pe larg în cartea sa “Consolările filozofiei“ subtilităţile plăcerii.

894

“Frustrarea apare când o dorință se ciocnește de realitatea de nezdruncinat.“ – Alain de Botton

895

Cei dotaţi, cu talent, cu har sunt admiraţi, iubiţi, invidiaţi dar de cele mai multe ori ignoraţi. Uneori sunt numiţi “artişti“, alteori “copii minune“ sau “genii“, de ce nu “olimpici“. Ei sunt adevăraţii creatori de frumos, de “mai bine“, sunt cei “vinovaţi“ de progresul ştiinţei, al artei, al culturii în general, al excelenţei, “outstanding“-ului. Ei sunt motorul evoluţiei civilizaţiei, al devenirii omului. Ei sunt cei nedreptăţiţi

cel mai mult, din păcate, de “corectitudinea politică“ postmodernistă.

896
Noua ideologie postmodernistă a “corectitudinii politice“ îmi displace nu pentru sugestiile privind comportamentul discriminatoriu ci pentru istoria ei de sorginte comunist-fascistă şi pentru cenzura limbajului de o manieră ilariantă în cele mai multe cazuri.

897
“... în acceptarea spontană a necesității se regăsește libertatea noastră specifică.“ – Alain de Botton

898
Orice opinie trebuie pusă în discuţie. Suportul acesteia o constituie expunerea argumentelor şi contra argumentelor, într-o atmosferă de toleranţă. În lipsa acestor condiţii, discuţia devine un simplu ingredient la cafea, şi se poate lăsa chiar cu o bătaie!

899
“Dacă nu poţi schimba un lucru, ignoră-l sau suportă-l aşa cum este.“– Alain de Botton

900
“Toate sunt mult prea complicate pentru ca oamenii să le poată înțelege“ – Ecleziastul

901

În Discuțiile de la Tusculum,... Cicero aducea laude avantajelor muncii intelectuale:
“Nu există preocupare mai dulce decât studiul; el este mijlocul prin care ne facem cunoscute, câtă vreme ne mai aflăm încă pe lumea aceasta, infinitatea materiei, măreția colosală a naturii – a cerurilor, a pământurilor și a mărilor. Studiul ne învață pioșenia, moderația, mărinimia; ne smulge sufletele din beznă și ne învață toate lucrurile – cele de sus și cele de jos, cele dintâi, cele din urmă și tot ce se află între ele; studiul ne oferă mijloacele prin care putem duce o viață bună și fericită; ne învață cum să ne ducem viața fără nemulțumire și supărare.“ – Alain de Botton

902
Homo sum, humani a me nihil alienum puto (“Sunt om și nimic din ce este omenesc nu-mi e străin“). – Terenţiu

Nu avem probleme când trebuie să definim raţional umanul, ele apar în relaţia cu Divinul, când singura soluţie aparţine credinţei.

903
“Revin cu plăcere la tema absurdității învățământului nostru: el nu are drept scop să ne facă buni și înțelepți, ci învățați.... Ar trebui să aflăm nu cine înțelege mai multe, ci dacă înțelege mai bine.“ – Montaigne, Alain de Botton

904

“Suntem ispitiți să cităm din alți autori, atunci când aceștia exprimă propriile noastre gânduri, dar cu o limpezime și cu o acuratețe psihologică la care noi nu putem ajunge. Ne cunosc mai bine decât ne cunoaștem noi înșine. Ceea ce este timid și confuz la noi este exprimat succint și elegant la ei, sublinierile noastre cu creionul și adnotările pe marginile cărților lor și împrumuturile de la ei indicând locurile unde găsim câte o părticică din noi înșine, câte una-două propoziții construite din chiar substanța din care este făcută propria noastră minte – o congruență cu atât mai izbitoare, cu cât lucrarea a fost scrisă în epoca togilor și a jertfelor de animale. Invităm aceste cuvinte în cărțile noastre în semn de omagiu, pentru că ne reamintesc cine suntem.“ – *Montaigne, Alain de Botton*

905
“Nimeni nu a scăpat vreodată nepedepsit pentru faptul că s-a născut, scria Seneca“ – *Alain de Botton*

906
“Un om poate părea o minunăție în ochii lumii: dar soția și valetul său nu văd nimic ieșit din comun la el. Puțini oameni au fost pricină de minunare în sânul familiei.“ – *Alain de Botton*

907
“Nu trebuie uitat că scopul unei căsnicii nu este amuzamentul intelectual, ci procrearea.“ – *Schopenhauer*

908
“Există o singură eroare înnăscută, și anume ideea că existăm ca să fim fericiți...de unde și faptul că aproape toți bătrânii au întipărită pe chip expresia a ceea ce se numește dezamăgire.“ – Schopenhauer

909
“Voinţa de viaţă“ (după Schopenhauer*) a omului este forţa care-l împinge înapoi în regnul animal în lupta pentru supravieţuire în vederea perpetuării speciei.*

910
Esența înțelepciunii filosofice consta, după Schopenhauer*, în remarca lui Aristotel din Etica Nicomahică:*
“Omul prudent luptă ca să scape de durere, nu de plăcere“. – Alain de Botton

911
Când Nietzsche se referă la Übermenschen, adică supraoameni el are în vedere, nu rasa, etnia, aşa cum complet eronat au interpretat naziştii, ci acei câțiva indivizi care, de-a lungul istoriei, păreau să fi trăit vieți cu adevărat împlinite.

912
“Cu cât sunt mai mari și mai teribile pasiunile pe care și le permite o epocă, un popor sau un individ, fiindcă sunt capabili să le folosească drept mijloace, cu atât mai înaltă le va fi cultura.“ – Nietzsche

913
“La împlinire se ajunge reacționând înțelept la greutățile care ne-ar putea zdrobi.“ – Alain de Botton

914
“... aflîndu-se faţă-n faţă cu o femeie care ţinea în mînă un fruct, Adam a poftit fructul ...“ – Andrei Pleşu, Jurnalul de la Tescani

De ce nu femeia?

915
“Pînă la un punct, credinţa şi necredinţa sînt două specii ale îndoielii. Deosebirea este că, în vreme ce necredinciosul pune la îndoială existenţa lui Dumnezeu, credinciosul pune la îndoială inexistenţa Lui.“ – Andrei Pleşu, Jurnalul de la Tescani

916
“... nu e vinovat faptul în sine de a dori să cunoşti, ci faptul de a separa cunoaşterea de Dumnezeu. Păcatul originar constă în a-ţi închipui că poţi şti de unul singur, că poţi afla adevărul pe cont propriu.“ – Andrei Pleşu, Jurnalul de la Tescani

917
“...filosofia trebuie să ne ocrotească. Ea ne va îndemna să ne supunem cu bucurie divinitaţii, sau cu demnitate soartei;“ – Seneca - Mihaela Simionescu, Tema preocupării de sine la Seneca

918
“a adera la ordinea universală este totuna cu a recunoaşte în ea existenţa unei ordini raţionale şi cu a avea convingerea că universul este o Raţiune în acţiune.“ ― Seneca - Mihaela Simionescu, Tema preocupării de sine la Seneca

919
“... a trăi conform naturii este a trăi dupa raţiune adică a găsi punctul comun al celor doua ordini: cea divină şi cea omenească. Numai cercetând firea proprie, spune Seneca, poţi hotărâ care este modalitatea apropiată în mod veritabil constituţiei sufleteşti, astfel că trebuie să cercetezi dacă firea ta este mai potrivită pentru viaţa activă sau pentru studiu şi contemplaţie în retragere, şi trebuie să te îndrepţi într-acolo unde te poartă esenţa caracterului.“ ― Mihaela Simionescu, Tema preocupării de sine la Seneca

920
“Pentru Seneca, constiinţa morţii ce stă dinaintea noastră trebuie să ne dea dimensiunea importanţei folosirii lui (timpului), iar dintre toate modurile consumării, cea mai ruşinoasă este nepăsarea faţă de irosire.“ ― Mihaela Simionescu, Tema preocupării de sine la Seneca

921
“sufletul trebuie să se retragă din cele exterioare în sine însuşi: să se încreadă în sine, să se bucure, să admire ce e al său, să se retragă pe cât posibil din cele

străine şi să se dedice sieşi, să nu simtă pierderile, să interpreteze binevoitor chiar ce-i potrivnic.“ – Seneca - Mihaela Simionescu, Tema preocupării de sine la Seneca

922
“Cercetă doar lung cu ochii câinele, care ţinti drept în ochii lui o privire caldă şi credincioasă, aşa cum îşi privea baciul. Şi, ciudat, învăţătorul, parcă mustrat, şi-i plecă pe ai lui în jos. Renunţă să-l mai gonească şi-şi mână tăcut copiii în clasă“ – Vasile Voiculescu, Ciobănilă

Un om se ruşinează când priveşte în ochi un câine. De ce? Pentru că doar omul este în stare să facă rău fără motiv?

923
Huma şi coaja de copac măcinată ţineau de foame copiilor din gospodăriile sărace româneşti acum circa 300 - 350 de ani.

Nu pot să cred. - După Vasile Voiculescu, Ciorba de bolovan

924
Suportul fizic al limbajului se construieşte prin cuvinte. Omul gândeşte într-o viaţă milioane de cuvinte. Se exprimă prin cuvinte, comunică prin cuvinte. Şi, se pare că şi păsările au un limbaj, dar şi delfinii, balenele, peştii, furnicile etc. Prin cuvinte se transmite o idee, o judecată de valoare, un fapt, un sentiment, un mesaj. Ucenicii lui Isus aveau o problemă cu

înţelegerea mesajului pe care acesta încerca să-l facă cunoscut şi de aceea el se adresa lor adesea, printr-o parabolă, o poveste cu tâlc.

Dar nu numai prin poveşti se poate facilita digerarea unui mesaj. Acest lucru este lesne de realizat şi printr-un desen sau o poezie. Uneori, mesajul nu se poate transmite liber şi atunci el se se codifică. Prin codul morse, prin simboluri matematice, algoritmi, braille, mişcări ale mâinilor, note muzicale etc.

Aflu dintr-un documentar că Boris Pasternak, celebrul autor al la fel de celebrului roman Doctor Jivago, trimitea misive editorului său italian în trei sau patru limbi, dar conţinutul corect se afla doar în cel tradus în franceză, astfel încât agenţii nu reuşeau să se prindă. Sau, omitea să-şi treacă numele pe manuscris, astfel încât, în ignoranţa ei, puterea comunistă nu izbutea să apropie Doctor Jivago de părintele lui, Pasternak.

925
Un PC (calculator, computer) este construit după o schemă electrică, un desen care, într-un limbaj electric constituie o înlănţuire de simboluri specifice. În fapt, avem un aparat electric în care se interconectează prin fire de metal, miliarde de plăcuţe de cuarţ. Între aceste plăcuţe circulă sarcini electrice. Prezenţa unei sarcini electrice pe o plăcuţă de cuarţ este tradusă prin cifra 1, absenţa ei prin cifra 0. Plăcuţele de cuarţ sunt repartizate pe grupuri, fiecare grup îndeplinind o

funcţie fie de deplasare a sarcinilor electrice, fie de stocare a lor sau de comunicare a poziţiei prin imagine sau sunet. Mişcarea sarcinilor în interiorul acestui complex electric are loc după o schemă (un program) scris de un informatician, tradus în "limbaj binar", şi introdus în calculator într-un bloc de plăcuţe anume.

926
"Acum înţelegea deplin: viaţa nu este nici ziua de azi, nici mâine, nici anul întreg. Vieţii adevărate îi este de ajuns clipa, clipa până în care pumnul destinului tescuieşte timpul într-o lacrimă ca de spirit. Clipa când, copil, a scos singur întâiul peşte, un crap de două ori mai mare decât el. Clipa când, într-o noapte, aplecat pe gura bunicului să-i audă şoaptele, acesta, cu un oftat ce a încremenit vremile, şi-a dat sufletul chiar în sufletul lui. Clipele astea nu sunt timp, n-au să moară niciodată." – *Vasile Voiculescu, Pescarul Amin*

927
"Odinioară nu era cale ferată. Drumul ăsta îl făceam cu trăsura şi încântarea nu mai avea sfârşit. Plecam de jos, dintre maluri căptuşite cu cătuşnic şi crivine argintii, şerpuiam printre măguri păduroase, suiam dealurile îmbrăcate în pomeniri, ajungeam la munţi, ne strecuram prin chei de stânci, ne dam jos ca să uşurăm caii la coaste, poposeam în piscul pripoarelor să răsuflăm şi să ne umplem ochii de priveliştea ce izbucnea deodată în perspectiva zecilor de caturi ale munţilor, unde mă aşteptau răsfăţul bunicilor, libertatea

să mă caţăr în pomi, să mă scald în voie, să călăresc, dar mai ales să umblu cu puşca prin păduri.“ – Vasile *Voiculescu, Sakuntala*

Odinioară... din totdeauna am avut o ţară frumoasă, iar munţii noştri au însemnat primul meu prieten după ce lectura cărţilor mi-a umplut universul cu imagini vii, cu vise şi proiecte de viaţă. Cât de frumos descrie Vasile Voiculescu acele impresii de început de drum ale unui copil încă ingenuu.

928
Citesc, ascult, privesc, simt tot ce se află în jurul meu, în sinele meu. Într-un singur scop. Să înţeleg, să înţeleg mesajul pe care mesagerul a dorit să ni-l transmită nouă oamenilor dar pe care doar Iuda l-a priceput, şi totuşi a trebuit să moară. De ce oare?

929
“Am gasit un text, în literatura veche a Indiei (Linga Purana, II, 39-40), în cuprinsul caruia bombănelile mele si ale altora par sa fi fost anticipate cu vreo doua-trei mii de ani în urmă (Puranas au aparut, în forma scrisă, în veacurile III-V de după Hristos, dar vin dintr-o tradiţie orală care, deja pe-atunci, era veche de peste un mileniu). Intuiţiile profetice ale hinduismului se referă la modul în care se va încheia actualul ciclu al civilizaţiei terestre. Iată o listă, selectivă, a simptomelor pe care le anunţa textul puranic, privind spre viitorul care e, acum, prezentul nostru:

“Coeficientul de ură din sufletul fiecarui om va cunoaşte – spun textele – o alarmantă creştere. Oamenii vor deveni din ce în ce mai iritabili. Toate marile achiziţii de cunoaştere vor fi deturnate spre scopuri impure, adică spre amplificarea răului din lume. Se va înmulţi numărul şefilor de stat de extracţie joasă şi de proastă calitate. Lucrătorii manuali şi negustorimea vor fi înălţaţi la rang de intelectuali, iar intelectualii vor fi pusi în condiţii subalterne. Va avea loc, cu alte cuvinte, un destructurant amestec al castelor, o destrămare dramatică a ierarhiilor fireşti, o ireparabilă dezordine socială.

Necinstea va căpăta o răspândire fără precedent, la toate nivelele. Hoţii vor deveni lideri.
(Rog să nu mi se atribuie nimic din toate aceste afirmaţii! Nu fac decât să citez un text multi-milenar! n.m., A.P.).

Femeile nu vor mai pune preţ pe propria virtute. Proştii, impostorii, naturile rudimentare şi gălăgioase vor fi luaţi drept înţelepţi. Oamenii “drepţi“, de bună calitate, vor avea tendinţa de a se retrage din viaţa publică. În pieţe se va vinde mâncare gata-preparată (să recunoaştem că e de necrezut să auzim vorbindu-se, acum 2000 de ani, de “semipreparate“ şi de fast-food! n.m., A.P.).

Limbile vor sărăci, vorbirea se va trivializa.

Vor fi mai multe femei decât bărbaţi, vor prolifera asociaţiile criminale, va creşte numărul celor care nu găsesc de lucru.

Se vor răspândi, pretutindeni, bolile de stomac. Se va extinde moda părului purtat în dezordine şi se va generaliza starea de letargie, de lehamite, cu corolarul unei cronice incapacităţi de acţiune. Vor apărea nenumarate organizaţii religioase necanonice, blasfemia va convieţui cu fanatismul.

Se va practica, pe scară largă, uciderea fătului în pântecul matern şi se vor asasina direct sau simbolic eroii fiecarei comunităţi. Deţinătorii puterii nu o vor mai folosi în beneficiul popoarelor lor. Discernământul (ca percepţie a deosebirii dintre bine şi rău) se va şubrezi, instituţia respectului va intra în derivă (vor fi respectaţi, preponderent, cei nedemni).

Vor câştiga teren neruşinarea, călcarea cuvântului dat, invidia. Între părinţi şi copii vor apărea obstacole greu de trecut, forţa va prevala dreptăţii, ospeţia va declina, vulgaritatea va împânzi totul.“ – Andrei Pleşu, Intuitiile profetice ale hinduismului

Aşadar toate aspectele profeţite sunt prezente (chiar şi fastfood-urile). Le trăim astăzi. Concluzia: eu aş profeţi, deşi nu mă pricep, o extincţie a “civilizaţiei“. Eu cred că s-a mai întâmplat şi altădată cu alte “civilizaţii“. Altceva nu-mi trece prin minte. Poate mă înşel, oare?

930
O discuţie amicală bazată pe argumente şi contra-argumente în jurul unei judecăţi de valoare are drept scop un cât de mic avans într-un sens sau altul spre validarea sau nu a acelei judecăţi. Uneori, se bate pasul pe loc ceea ce este neproductiv.

Am apelat, de multe ori, în asemenea cazuri la o metodă adhoc şi anume la schimbarea rolurilor în genul "avocatul diavolului", adică la o schimbare a atitudinii de ambele părţi. Cel cu argumente ia atitudine împotriva propriei argumentaţii iar celălalt invers. De cele mai multe ori s-a reuşit o oarecare desprindere.

931
"Plouase mult cu sînge şi vremile veneau roşii şi-nvolburate. În tulbureala prefacerilor, marii vânători, ahotnici de primejdiile fără folos, urcători să prigonească fiarele până-n rărunchii munţilor, pieriseră ... Prin ceţurile piscurilor se arătau vedenii fantastice. Umbre de uriaşi călcau pe babilonii de nori puhavi. Din negurile oarbe, năboind noianuri, pe văi, se desfăceau deodată pale ce cotropeau turmele, ameţeau ciobanii şi, urcând înapoi, luau cu ele, pradă, două-trei vite rătăcite." – Vasile Voiculescu, Ultimul berevoi

Adevărata limbă dulce românească, mie, cel puţin, îmi lipseşte.

932
“Ca un stăpân a dat apoi drumul oamenilor, care îl părăsiră îndoielnici: dacă nu ia bani, nu face lucru de ispravă.“ – *Vasile Voiculescu*

După mulţi, mulţi ani judecata a rămas: dacă nu se lasă mituit, nu este de încredere.

933
În viaţă contează mai puţin ceea ce faci, important este cum faci. Omul nu se poate rezuma la instinct. El te ajută să supravieţuieşti, dar cu atât doar, viaţa ar fi inumană. Spiritul, conştiinţa, gândirea, discernământul, acel eu interior, sinele care ne desparte de regnul animal, adaugă trăirii noastre umanitate, dă sens vieţii. Suntem specia care poate supravieţui în lupta cu natura, o poate distruge sau modela. Am învins “selecţia naturală“. Supravieţuiesc şi cei mai puţin “adaptaţi“. Avem medici iluştri, clinici de dexintoxicare, săli de fitness, instituţii de învăţământ, prieteni binevoitori şi o mulţime de alte remedii.

Facem o mulţime de lucruri nu neapărat necesare perpetuării speciei, supravieţuirii, ca de pildă, ne distrăm, ne informăm, nu întotdeauna unde trebuie, emitem judecăţi de valoare (despre care mai apoi aflăm că n-au nici o valoare), avem sentimente, umori, dorinţe, suntem mai mult răi decât buni, mai mult distrugem decât creem….

934
Eu cred că mesajul pe care Isus a dorit să-l adreseze omului a fost: “mergi pe drumul care duce spre excelenţă şi te vei apropia de eternitate unde eu te voi aştepta. Dar, din nefericire, mulţi nu au înţeles, unii n-au vrut, iar cei puţini au făcut doar primii paşi.

935
LGBT - un acronim de început la care s-a mai adăugat o literă “Q“, apoi încă o literă “I“, apoi semnul +. În ritmul ăsta vom avea în curând cel mai lung acronim, (LGBTQI+) bun pentru Guinness Book.

936
Fericirea este o idee a ceea ce îl aşteaptă pe om la capătul drumului spre excelenţă, din păcate de neatins.

937
Am ales să trăiesc rupt de lume şi nu în mijlocul ei Asta nu înseamnă că ştiu cum merge lumea, şi nu-mi convine. Doar că am mai mult timp pentru mine.

938
Ceea ce ne face rău tuturor nu este prostia, un efect şi nu o cauză. Cauza este mult mai profundă, mai îngrijorătoare, o maladie de tip pandemic, care atacă însăşi fundamentul existenţial al fiinţei umane. O involuţie, degenerare, deteriorare a codului genetic cu influenţă asupra fizicului, dar şi psihicului. Totul merge mai prost şi toţi ignorăm ceea ce se întâmplă, nimeni nu

este preocupat serios să găsim o soluţie salvatoare şi Greta Thunberg, un copil, a dat un avertisment în plină ședinţă ONU.

939

“Covid long: “la premiere difficulté c’est de reconnaitre notre ignorance“, estime un médecin généraliste“ – France Info

A trebuit să ne lovească o pandemie pentru ca să ajunem la concluzia lui Socrate.

940

Uneori, într-o discuţie în contradictoriu, unul dintre participanţi întoarce spatele şi pleacă supărat. Nu înţeleg. Eu consider că se poate discuta civilizat şi împreună să se cadă de acord asupra tăriei unuia sau altuia dintre argumente. A afla cine are dreptate este un privilegiu pentru ambii participanţi la discuţie, şi ar trebui să urmeze o stare de mulţumire pentru amândoi. Cu cât trecem mai rapid peste starea de ignoranţă cu atât suntem mai aproape de adevăr.

941

Este inutil să încerci să imiţi pe nu contează cine, unul din părinţi, frate, soră, profesor, prieten, actor, vecin sau orice altceva. Nu vei reuşi. Cunoaşte-te pe tine însuţi! (în greacă: Gnothi seauton!, în latină: Nosce te ipsum!) este una dintre cele mai cunoscute cugetări, care a intrat în conştiinţa culturală a lumii prin

semnificaţia ei filosofică şi morală, transmiţând un îndemn legat de dimensiunea spirituală a omului.

Eu aş adăuga: Obişnuieşte-te cu tine, aşa cum eşti, un spirit neînţeles, un original, un ciudat care îşi trăieşte intens viaţa. Nu contează, eşti unic. Acceptă-ţi soarta şi curând, te vei convinge că destinul tău nu e deloc de aruncat la coş.

942
“... fără ca cineva să poată să ofere garanţii că se acţionează doar în aplicarea strictă a mandatului dat de judecător ...“

Ceea ce vreau să spun este că am început să mă îndoiesc de existenţa “mandatului dat de judecător“ aflat în afara oricărei îndoieli asupra uzurpării lui de către simpatii politice, interese financiare, trafic de relaţii, cu un singur cuvânt - corupţie.

943
Zâmbesc când afirm: Corectitudinea politică spune că zâmbetul meu este ofensator pentru cei care nu găsesc un motiv convenabil. Zâmbetul poate fi ironic, sarcastic, bănuitor, suspect sau o simplă grimasă. Când sufletul tău este îndoliat zâmbeşti pios. Când cuvintele jignesc, zâmbetul subliniază ura din ochi.
Zâmbesc curat doar copiii. Zâmbetul lor este însoţit de o bucurie imensă în priviri!

Doar când mă uit la Stan şi Bran zâmbetul meu denotă o stare de mulţumire care ar trebui să fie starea normală a fiinţei umane,

944
O replică dintr-un film: "Iubirea nu este oarbă, este retardată."
Ader, dar nu în totalitate.

945
Ce cred eu despre teoria evoluţiei?
Teoria evoluţiei este doar o teorie şi nu o certitudine, precum faptul că suma unghiurilor unui triunghi plan este exact 180°, ceea ce înseamnă că avem argumente dar şi contraargumente şi nu este fairplay să nu luăm în calcul părerea tuturor cercetătorilor şi prin discuţii constructive să stabilim care sunt certitudini şi care argumente nu rezistă.

Evoluţia speciei umane nu mai depinde numai de natură. Greta Thunberg ne avertizează şi nu numai ea că mediul ascultă de noi. Avem tehnologie, avem soluţii.

Darwin a imaginat evoluţia prin probe indirecte, studiind zeci de mii de fosile, dar nimeni dintre noi nu a asistat în direct la naşterea primului om. Aflăm că primii oameni erau vecini cu neanderthalienii.
Evident că evoluţia a avut un rol, nimeni nu contestă, atât în regnul vegetal cât şi în cel animal, poate nu constant, cu hiatusuri ce nu pot fi explicate deocamdată.

Dar în ceea ce ne priveşte, nu pot să cred că o simplă descărcare electrică a produs apariţia conştiinţei de sine, vorbirea, gîndirea, cu un alt cuvânt spiritul pe care numai omul îl posedă. Aştept argumente riguroase, răspunsuri la multele întrebări apărute între timp. Din păcate avem multe întrebări şi puţine răspunsuri, iar în ştiinţă nu merge pe încredere.

946
Ce este spiritul? Dex-ul ne dă o definiţie, evident incompletă: Factor ideal al existenței, principiu imaterial interpretat ca fiind produs superior al activității creierului omenesc; capacitate intelectuală, conștiință, gândire, raţiune.

Adevărata superioritate a omului nu constă în a domina, a învinge natura; pentru omul cu spirit profund, înseamnă a o înțelege, a face ca universul imens să încapă în microcosmosul creierului său.

947
Într-adevăr, cercetările şi nu doar ale lui Darwin au demonstrat existenţa evoluţiei universului şi a vieţii pe pământ. Dar nu întrutotul. Tot cercetările au dezvăluit existenţa unor neconcordanţe biologice în principal. Poate că în viitor acestea vor dispare, studiile continuă. Şi rămîne totuşi întrebarea: de ce nu găsim argumente ale evoluţiei în prezent? Să fie doar timpul prea scurt?*

** Darwin însuşi a recunoscut că mai trebuie lucrat la teoria sa.*

948
O teorie ştiinţifică trebuie să fie obligatoriu riguroasă altfel este doar o părere şi nu contează în ştiinţă. Rigurozitatea este o metodă de lucru şi nu un criteriu al apropierii de adevăr.

949
Nu numărul savanţilor contează într-o argumentaţie, ci probitatea lor, adică acea rigurozitate, claritate, profunzime a ideilor şi de ce nu simplitatea demonstraţiilor şi acceptul celorlalţi. Exemple? Darwin, Bacon, Newton, Copernic, Galileo Galilei, Einstein…

950
Încercând cu orice preţ să găsim o explicaţie unui fapt surprinzător, devenim adeseori cupizi.

951
Pentru religia budistă, calea spre iluminare pare să coincidă cu drumul spre excelenţă al creştinilor.

952
Pentru un agnostic întrebarea "De ce?" nu are relevanţă. Pentru un creştin "a crede" este de bun simţ, iar un ateu nu crede în "prima cauză", şi totuşi, "dacă Universul este răspunsul, care este întrebarea?" – Leon

Lederman, cel care a renumit particula Higgs, mai întâi “particula naibii“, iar apoi la sugestia editorului “particula Dumnezeu“.

953
Lego este un joc care cere alocarea unui timp foarte mare pentru a fi realizat. Este un joc de echipă. Dezvoltă abilităţi deosebite, îndeosebi pentru un copil cu înclinaţii spre matematică, inginerie, munca de detaliu, răbdare şi perseverenţă. E dificil totuşi pentru cei visători, romantici, atraşi mai mult de lectură, de petrecerea timpului în aer liber, cu predilecţie spre socializare, iubitori ai naturii şi ai imaginaţiei fără graniţe, refractari în privinţa ştiinţelor exacte şi a studiului riguros, iubind în primul rând frumosul şi mai apoi utilul.

Cei care îşi aleg singuri cum să-şi petreacă timpul liber şi care adoră să pună în practică ziua, ceea ce au visat noaptea, sunt copiii. Fiecare copil este o bijuterie unică şi inimitabilă şi este greu să şti ce-i bun pentru el fără aportul lui şi fără iubire.

954
Werner Heisenberg, laureat al premiului Nobel pentru fizică în 1932 și unul din fondatorii mecanicii cuantice, avea să zică extraordinar: “Prima gură din paharul de științe ale naturii te va transforma într-un ateu, dar la fundul paharului te așteaptă Dumnezeu.“

955
“Nu cred că cultura Europei ar putea supraviețui dispariției complete a credinței creștine.“ – Thomas Stearns Eliot

956
“De unde vin și încotro mă duc? Aceasta este marea întrebare de neînțeles, aceeași pentru fiecare dintre noi. Știința nu are niciun răspuns.“ – Erwin Schrödinger

957
“Deși reticent în ceea ce privește opinia sa față de religie, în 1879, Darwin declară că niciodată nu a fost un ateu în sensul negării existenței divinității, ci mai degrabă agnostic“ – Darwin Correspondence Project – Belief: historical essay

958
Dumnezeu este omnipotent? Greu de argumentat, doar avem problema pietrei: Poate un Dumnezeu omnipotent crea o piatră atât de grea încât să n-o poată ridica? Răspunsul este dat de “pisica lui Schrödinger“: Dumnezeu poate crea orice fel de piatră şi chiar şi un exemplar care să îndeplinească două condiţii în acelaş timp, adică să se afle atât pe podea dar şi în braţele lui.

959
Darwin nu afirmă că omul se trage din maimuţă, ci că omul şi maimuţa au strămoşi comuni, ceea ce este cu totul altceva.

960
Stephen Hawking: "(...) de ce existăm noi şi de ce există universul. Dacă găsim răspunsul la această întrebare, ar fi triumful suprem al raţiunii omeneşti – pentru că atunci am cunoaşte mintea lui Dumnezeu."
"Şi totuşi rămâne întrebarea: De ce există universul? Dacă doriţi, puteţi să îl definiţi pe Dumnezeu drept răspuns la această întrebare."

961
Albert Einstein: "Vreau să ştiu cum a creat Dumnezeu lumea aceasta. Vreau să îi cunosc gândurile. Restul sunt detalii."

"N-am găsit niciodată o expresie mai bună decât "religioasă" pentru această încredere în natura raţională a realităţii şi în accesibilitatea sa ciudată pentru mintea omenească."

"Această convingere fermă, convingere împletită cu un sentiment profund, într-o minte superioară care se revelează pe sine în lumea experienţei, reprezintă concepţia mea despre Dumnezeu."

"Oricine este implicat serios în demersul ştiinţific devine convins că în legile naturii se manifestă existenţa unui spirit cu mult superior omului şi în faţa căruia noi, cu puterile noastre modeste, trebuie să ne simţim umili."

962
Max Planck: “Nu poate exista niciodată o opoziţie reală între religie şi ştiinţă, deoarece una o completează pe cealaltă.“
“Religia şi ştiinţele naturale duc o bătălie comună într-o cruciadă comună şi permanentă încleştare împotriva scepticismului, dogmatismului, îndoielilor şi superstiţiei.“

963
Sir Isaac Newton: “Ateismul nu are sens. Când mă uit la sistemul solar, văd Pământul aflat la distanţa potrivită de Soare pentru a primi cantitatea corespunzătoare de căldură şi lumină. Aşa ceva nu s-a produs din întâmplare!“

964
Primele cuvinte pe care le-a transmis prin telegraf Samuel Morse au fost un citat din Biblie: “Ce lucruri mari a făcut Dumnezeu!“- Numeri 23:23

965
Charles Darwin: “Raţiunea îmi spune despre dificultatea extremă sau mai degrabă imposibilitatea de a concepe acest univers imens şi minunat, inclusiv omul şi capacitatea lui de-a privi departe în trecut şi departe în viitor, drept rezultatul unei şanse oarbe sau a necestităţii. Când reflectez în acest fel, mă simt obligat să caut o Primă Cauză care are o minte inteligentă

similară într-un anumit grad cu mintea omului; şi atunci merit să fiu numit teist.“

966
Paul Davies (fizician, psiholog, profesor la Arizona State University, Director al BEYOND: Center for Fundamental Concepts in Science): “Ştiinţa poate înainta numai dacă omul de ştiinţă adoptă o poziţie teologică faţă de lume şi viaţă.“

967
“Fapt este că nimeni nu se poate încredinţa de adevărul celor aflate din auzite dacă nu le-a cercetat în prealabil. De unde rezultă că, neavând certitudine proprie, cunoştinţele de acest fel nu sunt adevărate în mod necesar. ...

...Simţurile – a arătat-o şi Descartes – oglindesc mai mult starea corpului nostru decât aceea a lucrurilor din afara noastră...

... Există, în al treilea rând, posibilitatea de a scoate prin activitatea gândirii o cunoştinţă din altă cunoştinţă,...

...Un astfel de mod de cunoaştere este numit deductiv. El este sigur, având o certitudine proprie şi este deci adevărat. Dar, cum se vede şi certitudinea lui este limitată, fiind în funcţie de certitudinea ideii din care scoatem noua noastră cunoştinţă, căci s-ar putea foarte

bine să conchidem just plecând însă de la o premisă nesigură, deci posibil falsă…

…Mai există în fine, în al patrulea rând, un mod de cunoaştere în care intelectul intuieşte, cu claritate şi distincţie, adică cu deplină certitudine, ideea cunoscută;…

…De adevărul unei astfel de cunoştinţe nu ne îndoim câtuşi de puţin,- de unde rezultă că ea este efectiv şi riguros adevărată. Prin asemenea intuiţii intelectuale cunoaştem – asigură Spinoza – "esenţa adecvată a lucrului", fără risc de eroare…

…Rezultă că unica posibilitate de cunoaştere adevărată este intuiţia intelectuală. Din astfel de elemente ar trebui să se alcătuiască cunoaşterea noastră despre natură. Cum însă aceasta nu e posibil, intuiţiilor intelectuale de care dispunem, prea puţine la număr, le vom da ca ajutor deducţia, ca o a doua sursă, inepuizabilă de astă dată, de cunoaştere, luând intuiţiile intelectuale doar ca punct de plecare al deducţiilor. Formele de limbaj pe care intuiţiile le îmbracă sunt definiţiile şi axiomele. Aşadar, definiţii, axiome şi deducţii sau, cum li se mai spune, demonstraţii: iată cele trei principale mijloace ale cunoaşterii adevărate a lucrurilor.

Acum, se înţelege de la sine că ordinea în care folosim aceste mijloace de cunoaştere nu poate fi oricare.

Pentru a cunoaşte ordinea naturii sau – cum se exprimă Spinoza – pentru a reproduce întru totul ordinea naturii, mintea noastră trebuie să extragă toate ideile sale din ideea care reproduce originea şi izvorul întregii naturi, aşa fel încât această idee să fie, la rândul ei, izvorul celorlalte idei (al. 28). După el, ideea aceasta nu poate fi alta decât aceea de substanţă sau, cum îi mai spune, de Dumnezeu. Ea ar constitui intuiţia primară din care intelectul urmează să scoată, prin deducţie, întregul sistem filosofic al naturii.“ – Al. *Popescu – Cuvânt introductiv la Spinoza, Tratat pentru îndreptarea intelectului*

968
De ce românii jinduiesc la o viaţă de miliardari? Banii mulţi sunt ca drogurile, te distrug.

969
Creştinii de pretutindeni cred în existenţa lui Dumnezeu, creatorul universului, primă cauză a tot ce a urmat, prima intuiţie (Spinoza) a intelectului omului. Celelalte definiţii, premize, interpretări, viziuni, etc. sunt propri religiei şi numai ei. Acel Dumnezeu la care oamenii se roagă, căruia i se închină, pe care-l fac vinovat de tot ce li se întâmplă, pe care îl confundă de cele mai multe ori cu Isus, cu sensibilităţi umane, atotputernic, omniprezent, neîndurător sau binevoitor, atotcunoscător, face parte din realitatea de zi cu zi, reprezintă o himeră creată de biserică, necesară vieţii, singurul remediu de împăcare cu soarta, singura instanţă de împărţire a dreptăţii.

Creştinii (inclusiv cei mai mulţi oameni de ştiinţă ?!) cred în existenţa lui Dumnezeu. O majoritate, cea religioasă simt nevoia unui Dumnezeu palpabil şi atunci acceptă versiunea religioasă a unui Dumnezeu inventat.

Agnosticii, aparent, nu apelează la vreun "ajutor divin", nu înţeleg rolul lui Dumnezeu în crearea universului, şi nici nu-i preocupă.

Ateii nu înţeleg de ce viaţa lor ar presupune neapărat existenţa lui Dumnezeu, dar cei mai mulţi respectă religia, apelează la canoanele bisericeşti (botez, cununie, înmormântare, etc.). Se pare că acestea au intrat în patrimoniul tradiţiei populare.

970
"A devenit evidentă compatibilitatea neașteptată între "progres" și vulnerabilitate. Sîntem tot mai glorioși în atac și tot mai șubrezi în apărare. Am supus "natura", dar bobîrnacul ei e devastator. Am aflat tainele universului, dar am uitat cum e cu spălatul pe mîini. Învingători în izmene. Euforia civilizatoare se dovedește o formă tragi-comică de somnambulism." – Andrei Pleşu

971
Aş vrea să ştiu cât de multe cărţi scrise în arabă au fost traduse în limba engleză, de către traducători de

origine islamică. Cu alte cuvinte, a dorit islamul să-şi împărtăşească cultura proprie celorlalte civilizaţii? Ştim totuşi că arabii au fost primii care au beneficiat de filozofia greacă, iar civilizaţia maură din Spania a fost o sursă de primă mână în conceptul de europenizare.

972
Pentru noi, oamenii, eternitatea este de neînţeles, de aceea întotdeauna noi credem într-o primă cauză. De aici, prin deducţie apare mişcarea, evoluţia şi prin multiple inducţii construim o realitate mai mult sau mai puţin a fiecăruia.

973

"Trebuie notat că dintre marii gânditori ai secolului al XVII-lea, care şi-au pus cu toţii de timpuriu problema cunoaşterii şi a metodei, Bacon, Descartes, Leibniz, nu numai că nu a dus niciunul tratarea ei până la capăt, dar niciunul nu a soluţionat-o, cel puţin în măsura parţială în care ei au izbutit să soluţioneze alte probleme nu mai puţin fundamentale ale filosofiei, în care s-au orientat materialist şi chiar pe alocurea dialectic." – Al. Popescu – Cuvânt introductiv la Spinoza, Tratat pentru îndreptarea intelectului.

974
Spune Spinoza: "O existenţă unică şi infinită stă la originea naturii".

975
Nu este recomandabil să insişti pe ideea că orice greşeală atrage după ea o pedeapsă, pentru că, atunci pământul ar deveni în curând o aglomerare de ignoranţi fiindcă se ştie, de cînd lumea, doar din greşeli se învaţă.

976
Să fie "transcedenţa" migrarea cogniscibilului spre revelaţie, de la aici şi acum spre oriunde şi oricând? Noi nu putem cuprinde cu mintea noastră raţională eternitatea şi infinitul. Eternitatea nu este timp, iar infinitul nu e spaţiu. Universul în care trăim nu poate fi altundeva şi altcândva. Eu pot înţelege că mă aflu în galaxia Calea Laptelui în anul de graţie 2021 şi nimic mai mult. Chiar şi mişcarea îmi este de necuprins în afara acestor coordonate.

977
"Am dat bineţe morarului, şi femeilor ce veniseră la moară. Cele două perechi de pietre lucrau de zor. Osiile se învârteau mai repede decât mi se părea din depărtare. Printre bârnele și scândurile peretelui zăream apa verzuie-cristalină a jilipului şi lumina de afară. Călcam pe frânturi de piatră de moară ce păreau nişte măsele de mamuţi.

"Iertaţi, am intrat numai aşa, ca să văd cum se macină grâul la sat", explicai celor de faţă, care mă primiră zâmbitori, mulţumindu-mi fireşte pentru urările de spor

şi sănătate. Făina curgea pe mici scocuri de subt pietrele rotunde ce se învârteau zgomotos, glasul oamenilor se auzea doar anevoie şi ne ghiceam vorba mai mult după semne şi mimică. Făina curgea şi se aduna grămadă în câte-o ladă de scânduri ce îngânau parcă forma unor sicrie. Am întins mâna să prind şi să tai în două şipotul de făină. Nu mai încercasem tare de mult asemenea joc şi lucrare. Făina era caldă, uşor fierbinte, ca un trup viu, mirosea plăcut şi arhaic. Morarul părea încărunţit de pulberea de făină ce i se aşezase pe păr şi în sprâncene. Mă pierdui cu totul în senzaţia ce prindea fiinţă în palmă. Cineva rosti în mine, pe neaşteptate, cuvintele: "Noe a fost morar." – Lucian Blaga, Luntrea lui Caron

978
Dacă până la 70 de ani nu ai devenit înţelept, şansele tale pentru pentru următorii 30 de ani sunt nule.

979
Serena Wang în concert cu Lang Lang la acelaş pian. Dacă a mai rămas ceva de preţuit la om, acesta este talentul, aceea semnătură indescifrabilă din ADN-ul nostru, care nicidecum nu are legătură cu selecţia naturală, cu lupta pentru supravieţuire a speciei, cu adaptarea la mediu, cu transmiterea ereditară a caracterelor evoluate, în sfârşit, cu Charles Darwin. Istoria ne învaţă că talentul este ceea ce desparte geniul de ceilalţi, este cel ce imprimă mişcarea în evoluţie, este

liderul adevărat, veritabil, ce poate transforma o masă de oameni amorfă într-o civilizaţie.

980

Oricare monedă are două feţe: cap şi pajură. Ambiţie şi loialitate sunt două trăsături de caracter de care ar trebui să beneficieze oricare dintre noi, în sensul bun, presupun. Şi totuşi, ambiţia trece de multe ori peste loialitate. Şi nu mă refer la cazurile când raţiunea primează. Omul pare a semăna unei monede, când rău, când bun, când laş, când temerar. Puţini se pot lăuda cu o singură "dimensiune", poate doar cei integri. Pe aceştia pe care poporul îi numeşte sfinţi îi poţi număra pe degetele la o mână.

De la începuturi încă, ne-am obişnuit cu "bidimensionalitatea" vieţii. Nu putem trăi doar ziua, iubi fără să urâm, râde fără să plângem. De fiecare dată când greşim alegând între cap şi pajură, dăm vina pe soartă. De fapt avem de-a face cu slaba noastră capacitate de a alege, şi atât.

981

Iubirea nu este un sentiment care poate fi retrăit. Când o femeie îţi întinde o cană de apă ca să-ţi potoleşti setea, nu o face din iubire ci din bună cuvinţă, când un bărbat îţi dăruieşte o floare, încearcă să te facă părtaş la o bucurie. Iubirea este o trăire, un fragment al codului nostru genetic, o reacţie chimică într-o conexiune de sinapse. Sentimentul de bucurie, tristeţe,

mulţumire, teamă, ură, poate fi descris, analizat, înţeles. Iubirea, pare o ocheadă aruncată zeilor, o fereastră întredeschisă spre cer. Iubirea înseamnă credinţă, revelaţie, extaz, o ceaţă sidefie ce cuprinde atât spiritul cât şi trupul. Este beţia simţurilor, licărul ce-ţi dezvăluie un crâmpei de fericire.

982

"….generalul-comandant [sovietic] părăsind satul în cursul zilei, s-ar putea ca divizia ce vine să se oprească de-a binelea, dedându-se la jaf, beţie, şi orgii…" – Lucian Blaga - Luntrea lui Caron

Pentru prima dată (10 martie 2021) citesc într-o carte scrisă de un scriitor român despre comportamentul abject al soldaţilor ruşi în timpul "eliberării", în fapt ocupării României, în trecerea lor prin satele din Ardeal. De altfel, cartea a fost interzisă în timpul dictaturii comuniste, impusă de bolşevici, cu forţa armată, poporului român.

983

Proprietatea de a gândi se mai numeşte şi "bun simţ". Cu el te naşti sau nu. El te ridică undeva pe scara inteligenţei, care este un atribut al omului. Inteligenţa se capătă în decursul vieţii prin educaţie, cultură, dar mai ales prin facultatea de a te mira de tot ceea ce te înconjoară. Inteligenţa se sprijină pe "talentul de a gândi", raţiune (îndemânare în a alege corect, adică cu argumente), intuiţie (capacitatea de a inventa premize

“în premieră“), deducţie (forţa de a dezvolta patrimoniul personal de judecăţi de valoare, “a despica firul în patru“, cum se spune, apelând la imaginaţie) şi nu în ultimul rând, un buchet de senzaţii, sentimente, bogat.

984
Eu nu cred în “child abuse“ aşa cum nu cred că un animal poate fi dresat prin bătaie sau înfometare. Am şi un exemplu: Nadia Comăneci. A povestit cât de brutal era tratată, dar niciodată nu s-a gândit să renunţe. Ceva, de neînţeles, în sinele ei, o încuraja să continue, îi şoptea că poate, că orice sacrificiu nu avea decât s-o aşeze pe locul ei bine meritat. Şi a demonstrat asta.

985
Nu include în conceptul “talent“ comportamente ca, de pildă, umorul, educaţia unui copil, solicitudinea faţă de un prieten, etc. Acestea definesc omul normal, fiinţa umană, aşa cum suntem majoritatea dintre noi. Eu nu mă refer la talentul propriu omului comun, ci la cel supraomenesc pe care, atunci când îl întâlnesc, rămân trăsnit, interzis, căutând o explicaţie de care nu dau nicicum. Il recunosc, îl admir şi mă aplec.

Închei cu o glumă:
Întrebarea este veche,
Serioasă - nu glumesc -
Dacă proştii n-au pereche,
Oare cum se înmulţesc?!

986
Sunt doar întrebări, poate naive, poate doar retorice, fără răspuns. Uneori, relevante sunt întrebările şi mai puţin răspunsurile.
“ Poate fi infinit, în anumite condiţii, numărul de zecimale ale unui număr, ca de exemplu celebrul număr π? A demonstrat cineva? R: numerele irationale

“ În câte fragmente se poate diviza un segment de timp infinit de mic extras din eternitate? R: infinit

“ Care este numărul armonicelor aflat într-un sunet natural? R: infinit

“ Oare este posibil ca, inconştient, ochiul să vadă şi alte secvenţe ale câmpului electromagnetic? R: nu ştiu

“ Liliacul, “vede“ cu ajutorul radiolocaţiei, a unui laser. Ar putea fi preluat acesta de biotehnologie? R: nu ştiu

“ Cum reuşesc peştii, păsările, lăcustele să se sincronizeze atât de bine atunci când formează grupuri (starling murmuration)? R: nu ştiu

987
“Lui Adam i s-a dat, în Rai, dreptul de a numi animalele şi de a le stăpâni. După izgonirea din Rai, lucrurile au luat o întorsătură cu totul neconvenabilă:

animalitatea a început să dea nume oamenilor şi să-i stăpânească, până-ntr-atât încât, de la sihaştrii primelor veacuri creştine (care încercau să-şi domesticească menajeria interioară) până la fiziognomiştii Renaşterii (care clasificau mutra semenilor după afinităţile ei cu profilul diverselor sălbăticiuni cunoscute) şi până la vocabularul etern al caricaturii şi injuriei, zoologia a devenit, ca să zicem aşa, o parte însemnată a antropologiei.

Dar parcă niciodată şi niciunde ca în România contemporană n-a reuşit morfologia regnurilor inferioare să iasă atât de explicit şi de euforic la suprafaţă. A identifica pe stradă, la televizor sau pe scena politică specii diferite de animalitate nu mai este, în aceste condiţii, o operaţiune ofensatoare, ci o modestă operă descriptivă. Iei notă, pur şi simplu, de ambianţă.“ – Andrei Pleşu

988

“Din fericire, America depinde în mai mică măsură de imbecilii ei decât depindem noi, deocamdată, de imbecilii noştri. E însă un fapt că există o internaţională a imbecilităţii, în care riscăm să intrăm mai repede decât în Europa.“ – Andrei Pleşu - Comedii la porţile Orientului (2004)

989

La ora actuală sunt în discuţie trei premise în susţinerea originii unei specii terestre dotate cu

conştiinţă şi anume fiinţa umană. Aceasta se defineşte prin următoarele caracteristici. De la început trebuie spus că spre deosebire de regnul animal (cel vegetal nu intră în discuţie), omul se prezintă prin două componente de bază, corpul fizic asemănător cu al primatelor, compatibil ca şi al acestora cu condiţiile de mediu extrem de riguroase (ne amintim, cel puţin de cele circa 40 de constante pe care corpul uman trebuie să le accepte pentru a fi viabil) şi spiritul. Odată cu spiritul a cărui existenţă nu poate fi pusă în discuţie, şi care lipseşte regnului animal, confruntarea se duce mai puţin în domeniul biologiei şi mai mult în cel al filozofiei.
Cele patru ipoteze sunt: evoluţionismul, creaţionismul şi universurile paralele, metavers-ul / multiuniversul. Acesta din urmă este legat de realitatea virtuală.

1. Evoluţionismul. Se bazează pe teoria darwinistă a evoluţiei în scopul supravieţuirii speciei, transmiterea caracterelor prin ereditate şi selecţia naturală. Omul a apărut la distanţă de multe zeci sau sute de milioane de ani dintr-o specie anume într-o stare primitivă. Prin dobândire de caractere noi, ajutat şi de prezenţa binefăcătoare a conştiinţei de sine (un element care reclama cu necesitate prezenţa unui embrion al spiritului uman), omul a evoluat de-a lungul altor zeci de milioane de ani spre Homo sapiens, spre omul modern de azi.

2. Creaţionismul. Într-o lume pe care un Dumnezeu etern şi atotputernic a creat-o în doar şase zile a fost întrupat Adam, omul iar mai apoi Eva, ei devenind bărbatul primordial şi femeia mitocondrială.

3. O ipoteză deloc consistentă presupune, în lipsa oricăror dovezi, venirea sau aducerea fiinţei umane de undeva dintr-un alt univers paralel cu al nostru.

4. Spatiu virtual colectiv comun, creat prin convergenţa realităţii fizice virtual îmbunătăţite şi a spaţiului virtual persistent fizic. - wikipedia

990
Am mai spus-o şi o repet, orice judecată de valoare pe care mintea mea, spiritul din sinele meu o naşte exprimă un pic de adevăr, nicidecum o certitudine, atâta timp cât orice om are acces numai şi numai la o parte a realităţii, partea lui. Este adevărat, acea picătură de adevăr poate creşte, ea poate deveni o definiţie, axiomă, deducţie sau, cum se mai spune, demonstraţie, dar numai dacă ea este expusă pe piaţa argumentelor şi contra-argumentelor celorlalţi.

991
Credinţă sau speranţă? Credinţa este doar un sentiment, o bănuială, ceva ce trebuie să existe, pentru ca să fie pe
potriva unui alt sentiment, speranţa. Sperăm să vedem cum credinţa noastră se adevereşte. Dar asta se poate

face numai cu argumente, dar pe care nu le avem. Creştinii nu au nici un argument, sentimentele nu se justifică cu argumente. Eu am auzit (şi cititul este un fel de ascultare) că cei mai inteligenţi oameni sunt creştini, un exemplu ar putea fi chiar Isus, atât cât a trăit. Dar nu am un argument.

992
Pentru Papa Francisc am o empatie deosebită. Este un om bun - este sentimentul meu. Şi nu aş dori ca sentimentele să fie vreodată puse sub lupa unui om de ştiinţă. Să-mi demonstreze că sentimentul de dor are valoarea 8 pe scara Richter.

993
Ştiinţa a apărut ca o necesitate de a explica inexplicabilul într-un mod convenabil puterii de înţelegere a omului.

Realitatea a devenit puţin câte puţin cognoscibilă. Dar nu în întregime. Pithagora, Thales, Aristotel, Socrate, Platon s-au temut în continuare de puterea zeilor, au crezut în continuare în mistere şi au practicat sacrificii.

Mai aproape de noi, oamenii de ştiinţă au probeme mari când teoriile lor nu se mai potrivesc cu cercetările de laborator. Inventează noi geometrii, universuri paralele, corzi energetice, spaţii cu 11 dimensiuni. Ne spun, că gravitaţia nu mai poate fi definită ca un câmp de atracţie între mase ci ca o forţă ce distorsionează

însăşi spaţiul. Şi nimeni nu ne explică de ce nu-şi găseşte locul în fizica cuantică, alături de celelalte trei forţe. Multe lucruri nu le poate explica ştiinţa. Numai că acum s-au convins şi ei, oamenii de ştiinţă. Unii cred că s-a ajuns la limita de sus a inteligenţei omului. Mai curând, omul nu poate pricepe ceva dincolo de puterea lui de înţelegere.

994
Sunt curios să aflu câţi oameni de ştiinţă îşi botează copiii în biserică după ce s-au cununat tradiţional.

995
O problemă importantă care trebuie rezolvată nu este existenţa lui Dumnezeu sau a Creatorului. Este o problemă spinoasă pentru un om de ştiinţă, care speră (crede) că universul este limitat în timp şi spaţiu. Eternitatea şi infinitul nu au loc în puterea noastră de înţelegere.

Totul în realitatea înconjurătoare are o cauză. Ceea ce vedem sunt doar efecte ale unor cauze trecute sau ale unor efecte devenite cauze. Întrebarea care se pune este, când, unde şi cum a început totul. (Omul nu a îndrăznit nici chiar pe zei să-i facă eterni. Ei sunt nemuritori, dar după naştere.)

996
Omul este o fiinţă gregară, trebuie să socializeze sau, se sălbăticeşte, devine inaccesibil, intolerant.

După 70 de ani te poţi retrage, dar nu izola. Pentru asta are grijă tenologia comunicării.

997

Şoferul de taxi migrant are dreptate sau poate bun simţ când afirmă că nu poate fi de acord să se rupă cu totul de convenienţe, nu acceptă să devină un ciudat pentru ai săi. In sinea lui el respinge în bună parte canoanele bisericeşti, dar se comportă ‘‘civilizat“, adică ‘‘cum spune popa, nu cum face“. În segmentul lui de conştiinţă, cultura se confundă cu tradiţia, mentalitatea este cea a grupului, comunităţii din care vine.

Dumnezeu nu este altceva decât un simbol, este ceva pe care îl punem în locul unui răspuns care ar trebui să vină de la oamenii de ştiinţă şi nu vine. De mii de ani. Teoria evoluţionistă ar vrea să fie un asemenea răspuns, dar nu e, pentru că pur şi simplu e doar o teorie, nu o axiomă. Unii cred că este un răspuns corect şi devin atei, alţii cred că ştiu ei mai bine şi cred în Dumnezeu, Yehova, Alah, Budha... Cei mai mulţi consideră că viaţa poate fi trăită frumos şi fără zei dar şi fără filozofi care toată ziua pun întrebări complicate, şi îşi zic agnostici.

998

Primul argument în favoarea existenţei lui Dumnezeu îl constituie frumuseţea de neegalat a universului. Ştiinţa nu a explicat niciodată formula prin care o stea, o floare, un vultur, o cascadă, sunetul unei viori, pata de

culoare din tablourile lui David, trezesc în noi sentimentul de frumos, poate chiar de fericire.

999

În prietenie fiecare primeşte ceva de la celălalt fără a fi obligat să dea ceva în schimb. Prietenia nu cere sacrificii, ea însăşi crează o stare de mulţumire care se răsfrânge asupra ambilor. Foarte rar întâlnim o prietenie în trei sau mai mulţi oameni.

Relaţia este atât de profundă încât epuizează potenţialul de implicare existent. Odată născută, prietenia adevărată este pe viaţă, tolerantă şi exclusivistă. Se spune că, fără un prieten, viaţa este mai săracă. De aceea, aş completa cunoscuta zicere "în viaţă trebuie să creşti un copil, să-ţi faci o casă şi să sădeşti un pom" cu cuvintele: să-ţi apropii un prieten. Dar destinul se află deasupra noastră şi el decide.

1000

Pasiune, talent. Se pare că se întrepătrund, se condiţionează reciproc. Sunt convins că nu au apărut prin selecţie în cadrul speciei. Nu pot fi induse prin educaţie, cultură, experienţă sau la dorinţă. Ele împing societatea înainte spre excelenţă, promovând binele şi frumosul, raţiunea şi conştiinţa de sine. Din păcate, este şi va fi întotdeauna multă prostie şi mai multă răutate. Este adevărat, o spune Andrei Pleşu: "E de mirare că există, din când în când, şi miniştri buni şi că,

guvernate de personaje atât de inconsistente, ţările lumii şi lumea întreagă funcţionează. Nu există decât o singură explicaţie raţională a acestui paradox: intervenţia generoasă a Providenţei.“

1001
Nu se cântăreşte trecutul cu greutăţile de azi. Adevărurile noastre nu coincid implicit şi întrutotul cu cele ale trecutului. Se potriveşte şi expresia: “La Roma te porţi ca roman.“

1002
Este foarte deranjant pentru un profesor să asiste la dificultăţile pe care le întâmpină un student în exprimare. Şi asta, pentru că s-a eliminat din educaţia copiilor cultura oratorică (moştenire a unei îndelungate tradiţii romane şi greceşti). Prejudiciul se continuă şi în lucrările scrise, acestea nemaiavând o alură literară, plăcută la citit, chiar dacă substanţa contextuală rămâne. De altfel, sunt neglijate gramatica, dicţia dar şi caligrafia.

Profesorul de oratorie ar fi bine venit pe parcursul întregului ciclu școlar. La fel, un curs de punere a cuvintelor în frază, despărţire în silabe, folosire a sinonimelor, a cuvintelor noi, a termenilor ştiinţifici, numelor străine, şi nu în ultimul rând de utilizare a englezismelor, franţuzismelor şi a altor adaptări care strică eleganţa unei limbi materne, este de dorit.

1003
"... puterea de a judeca bine şi de a distinge ce-i adevărat de ce este fals, ceea ce propriu-zis numim "bunul simţ" sau raţiune, există în mod firesc la toţi oamenii;" – Descartes

1004
Credeţi-mă. Două surori, singure, bătrâne, trăiesc împreună de mulţi ani. Una din ele se îmbolnăveşte şi vrea să cheme doctorul. Sora ei intervine: - Nu, dragă, mai bine chemăm preotul.

1005
Alegerea unei premize pe baza unui raţionament (metoda inducţiei) are o mare probabilitate să se confirme.

O judecată de valoare dedusă tot prin raţionament dintr-o alta (metoda deducţiei) are de asemenea o mare probabilitate. Motivul, ne spune Descartes, constă în calitatea raţiunii, "fiindcă raţiunea însăşi care ne-a determinat să le alegem este dreaptă şi sigură".

1006
Faptele noastre sunt determinate de gândurile noastre, fiecare acţiune fizică fiind mai întâi analizată şi aprobată de conştiinţă. Cu instinctul stăm altfel, ceea ce se întâmplă cu noi, se află în afara conştiinţei, dar rareori iese în afara raţionalului.

1007
“din moment ce Dumnezeu ne-a dat fiecăruia un pic de înţelepciune spre a discerne ce este adevărat de ce este fals, n-aş fi urmat opiniile altora o singură clipă, dacă nu mi-aş fi propus să le supun judecăţii mele la timp;“ – Descartes, Discurs asupra metodei

1008
Blasfemia nu intră în atribuţiile statului, şi în foarte mare măsură nici a bisericii, când aceasta se pronunţă în chestiunile societăţii laice. Cel mult, în cazul abaterii extrem de grave a unui înalt prelat de la canoanele religioase, biserica ar putea lua atitudine dar mult atenuată. Când Papa Francisc a afirmat că biserica nu trebuie să împiedice mântuirea celor de acelaş sex, aflaţi împreună, a fost linişte. La fel în cazul agresiunii asupra copiilor de către preoţi. Sunt multe cazurile în care comportamentul nu concordă cu dogmele bisericeşti, de la negarea existenţei lui Dumnezeu sau a sufletului până la horoscop, vrăjitorie, misticism, fizica cuantică, triunghiul Bermudelor, etc. Interesant: în sat la mine, la înmormântări se trece o găină pe sub sicriu, femeile cer să fie călcate cu picioarele de preot, iar o goarnă dezacordată urlă pe tot timpul ceremoniei.

Istoria este o spirală a timpului. Tot ce a fost, va mai fi, timpurile se vor întoarce, iar omul va evolua spre maimuţă. Doar aţi urmărit serialul “Planeta Maimuţelor “.

1009
“Adevărul nu este nici ebraic, nici grec, nici latin, nici barbar.“ – *Sfântul Augustin, Confesiuni (anul 400 d. H.)*

1010
“Nu simţurile sunt cele care ne înşală, – susţine Augustin –ci numai o judecată pripită asupra datelor furnizate de percepţiile senzoriale ne duce la erori“. Cu toate acestea, Augustin se simte obligat să recunoască faptul că simţurile mijlocesc doar o cunoaştere relativă a lucrurilor.

Augustin pune în discuţie şi a doua treaptă de cunoaştere, superioară celei senzoriale: cunoaşterea raţională, prin intermediul căreia ajungem la cunoaşterea adevărurilor eterne, şi aceasta fără mijlocirea simţurilor corporale. Spiritul şi raţiunea îşi iau aceste adevăruri din legile logicii, matematicii, esteticii şi eticii, din ele însele deci, prin abstracţie. Raţiunea este ochiul spiritual al sufletului. Dar şi mai sus decât raţiunea este cunoaşterea revelată, dată omului de Dumnezeu şi însuşită de acesta prin credinţă. În consecinţă, nu spiritul omului este izvorul adevărurilor universale, ci numai Dumnezeu. Dar, ca să explice şi prestigiul neîndoielnic al ştiinţei ca deţinătoare de adevăr, Augustin, conducându-se după doctrina creştină, susţine că Dumnezeu este legiuitorul existenţei şi al gândirii, ceea ce înseamnă că el se implică şi în adevărurile ştiinţifice în calitate de ziditor al legilor acestora.“ – *Sfântul Augustin, Confesiuni, Gh. I. Şerban*

1011
“Dacă prezentul ar rămâne nemişcat, el ar fi identic cu eternitatea. Timpul devine prezent printr-o continuă trecere şi naştere. El nu reprezintă ceva făcut, ci ceva care se face mereu. Numai sufletul şi memoria sunt capabile să experimenteze şi să măsoare timpul, fiindcă numai acestea pot cuprinde în acelaşi timp în ele cele trei dimensiuni, fără să depindă de niciuna dintre ele. Când sufletul sesizează prezentul, el are în sine şi trecutul ca amintire, şi viitorul ca aşteptare. Acest fapt îi dă omului posibilitatea de a compara şi măsura. Şi, întrucât noi suntem temporari, iar Dumnezeu etern, nu putem soluţiona problema raportului dintre timp şi eternitate; timpul rămâne astfel un mister.“ – *Sfântul Augustin, Confesiuni, Gh. I. Şerban*

1012
Indiferent ce-ţi doreşti, viaţa îţi dă ce pofteşte. Nu comanda un fel de mâncare, lipsă din meniu, pentru că rişti să rămâi flămând.

1013
Fiecare pas greşit te poate arunca în cocina cu porci. Orice greşeală este o alegere neinspirată.

1014
Nu crede că ceea ce-ţi doreşti tu e atât de minunat încât e musai ca toată lumea să-şi dorească.

1015
Orice iubire este o relaţie paralelă. Îl iubim pe celălalt pentru cu totul alt motiv decât pentru acela pentru care ne iubeşte el. Dragostea de lungă durată presupune sacrificiul unuia din parteneri.
În orice dragoste, a ceda în favoarea celuilalt este o virtute. Se spune adesea: "Fericirea ta mă face fericit(ă)."

1016
"Sunt de-aceeași părere cu tine, dar să știi; cei mai buni dintre oameni seamănă cu oțelurile cele mai bune; la un efort mai mare, se sparg ca sticla. Sunt "jupuiții" vieții. Nu mai au piele. Și Dumnezeu a făcut o greșeală că i-a expus la aceleași vifore pustiitoare ca pe oamenii de rând." – Panait Istrati, Familia Perlmutter

1017
"Nu-i decât un singur eroism pe lume: acela de a face tot ce poţi." – Romain Rolland

1018
"Este important să înţelegem că indignarea este un simţ, ca şi mirosul, văzul sau pipăitul. Prin indignare noi pipăim faptele morale ale lumii (sau ale noastre) şi le cântărim dacă sunt bune sau rele." – H.R. Patapievici

1019

“Sufletul meu aparţine lui Dumnezeu, viaţa mea regelui, inima doamnei mele, iar onoarea mie însumi.“ Aşa suna principiul onoarei în evul mediu.

1020
Dacă eşti inteligent, orice încercare nereuşită de a găsi o soluţie la problema care te frământă, te duce cu un pas înainte. Cel puţin şti ce să nu mai faci.

1021
S-a constatat că, omul din zilele noastre, conform teoriei evoluţioniste a marelui Charles Darwin, a acumulat constant caracteristici multiple, care îi permit să-şi trăiască viaţa linistit, într-un mediu stimulator, bogat în hrană bio şi cu speranţa într-un viitor splendid. Exact ca o râmă. De ce oare nu s-a oprit atunci când reprezenta originalul? Aşa e doar o râmă kitsch.

1022
Am citit undeva că, până şi Dumnezeu trebuie să se supună legilor naturii.

1023
Pe scenă, chiar şi o tragedie poate fi frumoasă.

1024
Nu încerca să-i faci portretul lui Dumnezeu, dar nici să-I pui în intenţie dorinţele tale.

1025

Dumnezeu nu scrie Biblii, nu construieşte Biserici şi nici nu crede în Diavol, pentru că nu este Om.

1026
"Revenind acum la apariţia Universităţii ca spaţiu de dezbatere şi instrucţie instituţionalizată trebuie să reţinem că ea este opera Bisericii, nevoită însă să accepte o masivă infuzie de spirit laic; foarte repede se nasc acele mentalităţi şi structuri organizatorice corporatiste care fac gloria învăţământului scolastic şi pe care le recunoaştem până astăzi în fiinţa celei mai bune tradiţii umaniste europene: libertate de gândire, şi de exprimare, autonomie faţă de autoritatea seculară şi faţă de cea ecleziastică, metode şi proceduri didactice clare (prelegerea, comentariul, dezbaterea de idei), o ierarhie academică strictă.

O noutate notabilă adusă de viaţa universitară constă deopotrivă în neobişnuita rapiditate de circulaţie a ideilor într-un spaţiu european încă arhaic în privinţa mijloacelor de comunicare. Se naşte acum o adevărată tagmă transnaţională, cea a studenţilor şi magiştrilor călători (clerici vagantes), transportând de colo-colo, o dată cu notiţele de şcoală numele şi faima unor mari magiştri şi facilitând astfel ceea ce numim astăzi "schimburile academice". – Istoria Europei

1027
...În genere, refuzăm să luăm notă de componenta de culpabilitate a prostiei. Ni se pare că prostul nu e

vinovat de prostia lui: "nu ştie ce face" (şi deci trebuie iertat), e "sărac cu duhul", e, în fond, aşa cum l-a lăsat Dumnezeu....Prostia, când nu e handicap psiho-fiziologic, patologie constitutivă, nu e neapărat inocentă. – Andrei Pleșu

1028
"Limbă a Bisericii, administrației și a diplomației occidentale, latina a supraviețuit prăbuşirii statului roman mai bine de o mie de ani. " – Eugen Munteanu, Toma d'Aquino, Despre fiind şi esenţă

1029
Gândirea capătă semnificaţie prin limbaj. Acesta se manifestă prin vorbire, scriere-citire sau comportament, adică prin comunicare. O idee, o judecată sau un sentiment îmbracă întotdeauna o formă de limbaj. Doar instinctul şi deci inconştientul nu se foloseşte de limbaj. Am putea ca într-o parafrază să spunem: vorbeşti deci exişti. Animalele superioare pot comunica (conştient, poate?), dar numai prin comportament.

1030
"Vai, de ce nu mi-ați spus, de ce nu mi-ați spus
Că pe spatele meu adineaori călărea chiar Iisus
Aș fi mers mai țanțos, ridicând copita'n sus
Și ce lin, fără să sar, L-aș fi dus!
De unde era eu să știu
Că port în spate asemenea Fiu?
Tare m'am mirat văzând haine'ntinse să le trec,

Bănuiam că-s pentru mine, pentru falnice urechi!
Vai mie, nemernic ce-am fost și sec!
Fala mă facu să nu simt coapsele Cui mă petrec.
Ah, de ce nu mi-ați spus, de ce nu mi-ați spus
Că purtai sfânta povară adineaori pe Iisus?
Cât de lin și ușurel, fără salturi, l-aș fi dus!“
Jalea măgarului de Paul Sterian

1031
Oh, tăticul meu drag,
Îl iubesc, e atât de frumos,
Vreau să merg la Porta Rossa
Să cumpăr inelul!
Da, da, vreau să merg acolo
Și dacă dragostea mea pentru el nu contează,
Atunci voi merge la Ponte Vecchio
Să mă arunc în Arno!
Sunt îngrijorată şi necăjită,
Oh, Doamne, aș vrea să mor!
Tăticule, ai milă, ai milă!
Tăticule, ai milă, ai milă!

“O mio babbino caro“ (“Oh dragul meu tată“) este o arie pentru soprană din opera “Gianni Schicchi“ (1918) de Giacomo Puccini cu un libret de Giovacchino Forzano. Aria este cântată de Lauretta după ce tensiunile dintre tatăl ei Schicchi și familia lui Rinuccio, băiatul pe care îl iubește, au atins un nivel care amenință să o despartă de Rinuccio. Versurile oferă un interludiu care exprimă simplitatea și dragostea lirică

în contrast cu atmosfera de ipocrizie, gelozie, promiscuitate și nedreptate din Florența medievală. O arie minunată, cântată pe toate scenele lumii.

1032
“A glumi pe seama filosofiei înseamnă a face filosofie,“ așa cum a spus Pascal.

1033
“orice act de inteligență este un act de umor“.– Bertrand *Russell*

1034
“După opinia lui Aristotel, filosofia apare din uimirea pe care o încearcă oamenii în fața lumii. Mirarea simțită în fața spectacolului enigmatic pe care îl desfășoară universul este cea care ne determină să filosofăm. Dar, așa cum însuși Aristotel și-a asumat sarcina să ne-o arate, aceasta este și plămada din care apar miturile, și tot ele, la fel ca filosofia, încearcă să ofere o interpretare coerentă realității care să dea lumii un sens.

Cu toate acestea, în timp ce miturile nu pot să dea o explicație a lucrurilor pe care le povestesc și nici să se justifice pe ele însele, filosofia este însă în măsură să-și justifice în mod rațional afirmațiile (sau cel puțin aspiră să fie).“ – Calero Pedro Gonzales, Filozofia pentru bufoni

1035

Raţiunea de care dispune omul pare la prima vedere un adevăr, şi au spus-o şi chiar demonstrat-o o pleiadă de filozofi. Şi totuşi, apar uneori unele dubii, îndeosebi când se doreşte demonstraţia falsităţii unor aporii, paradoxuri, dileme precum cele ale lui Zenon, cea mai renumită fiind cea care se referă la cursa dintre Ahile şi broasca ţestoasă.
Din păcate, contraargumentele sunt greu de demonstrat.

"Se obișnuiește să se spună că teoria matematică modernă demontează definitiv argumentele lui Zenon, datorită folosirii calculelor bazate pe conceptul de trecere la limită. După cum arată Agustín García Calvo, problema este că acele calcule au fost inventate tocmai pentru a rezolva aporiile lui Zenon.

Așadar, după douăzeci și cinci de secole de la nașterea ei, broasca țestoasă a lui Zenon continuă să trăiască bine mersi." – *Calero Pedro Gonzales, Filozofia pentru bufoni*

1036
"Aici odihneşte cel care vă aşteaptă" sună textul gravat pe mormântul filozofului Aristip. – *După Calero Pedro Gonzales*

1037
"Lui Antistene i-a venit într-o zi ideea de a cere în adunarea cetății ca, prin decret, măgarii să fie numiți cai." – *Calero Pedro Gonzales*

Eu aş solicita ca politicienii să fie numiţi porci, iar Parlamentul "cocină". Exagerez? Mea culpa!

1038
Omul acceptă constrângerea doar atunci când, cu violenţă, i se ridică dreptul de liber-arbitru. În democraţie, prin carta drepturilor şi libertăţilor se stabileşte limita comportamentului social peste care poate interveni legea care este o instituţie represivă. În schimb, într-un statut dictatorial, liberul-arbitru se suspendă, "da capo al fine" comportamentul devine programat, iar constrângerea se aplică printr-o lege privată, discriminatorie şi extrem de violentă.

1039
Un cinic îi cerea într-o zi de pomană regelui Antigonos, rugându-l pentru o drahmă. Acesta l-a refuzat explicându-i: O drahmă este nedemn de un rege, iar un talant nu-l meriţi. – după Calero Pedro Gonzales

1040
"eu nu mai știu dacă sunt un om care a visat că e un fluture sau sunt un fluture care visează că este om." – Din gândirea taoistă

1041
"Sfântul Augustin afirmă că știe ce este timpul dacă nu trebuie să explice acest lucru nimănui, dar dacă trebuie să-l explice cuiva, își dă seama că nu știe." – după Calero Pedro Gonzales

1042
“Când puteam să mă bucur de căsătorie nu am putut să mi-o permit, iar când am putut să mi-o permit nu mai eram în situația de a putea să mă bucur de ea.“ – Kant

1043
Ceea ce nu văd simţurile noastre este o parte din realitatea absolută. Şi totuşi, pe baza efectelor venite dinspre această realitate multă vreme icognoscibilă (vezi efectul câmpurilor, al infinitului mic sau al celui mare) am început să ne completăm, cât de cât, imaginea realităţii, să o acceptăm şi să ne folosim de ea. Am putut avansa în ştiinţă, artă dar şi filozofie. Am înţeles amplitudinea realităţii absolute dar şi obstacolele ce ne stau în calea dezvăluirilor din viitor.

Avem tot mai multe întrebări dar tot mai puţine răspunsuri.

1044
“...lumea se va sfârși printr-un hohot de râs general al unor mucaliți care cred că e vorba de o glumă.“ – Søren *Kierkegaard*

1045
Toţi dorim să fim originali în creaţiile noastre, dar puţini ştiu că originalitatea se câştigă “cu sudoarea frunţii“, cu puţin har căpătat la naştere, cu multă ştiinţă

de carte, cultură, entuziasm, imaginaţie şi multe greşeli asumate.

Putem fi originali în rău sau în bine. Aprecierea nu poate veni decât de la ceilalţi şi nu de la oricine. O carte bună, spunea Shopenhauer, poate eşua şi pentru că cel care o citeşte este un prost.

1046
Sentimentele devin impulsuri ce ating spiritul, declanşază dezvoltarea judecăţilor de valoare şi determină reacţii fizice. Prin judecată de valoare nu înţeleg neapărat o valoare intrinsecă, posibilă şi probabilă, ci una definită de context, aşa zisa "valoare de lucru", precum "reducerea la absurd" în matematică.

1047
"BertrandRussell s-a arătat întotdeauna sceptic în legătură cu posibilitatea existenței lui Dumnezeu, deoarece era convins de faptul că nu există argumente de niciun fel care să poată garanta o asemenea teză." – Calero Pedro Gonzales

A spune despre cineva că este perfect pare mai mult un compliment. Ştim că există, dar nu ni-l putem imagina. Ce putem face este doar să ne întrbăm cine ar putea fi. Un răspuns ni-l oferă Descartes : Dumnezeu.

1048

Există şi un altfel de perfect:
“I found a love for me
Oh darling, just dive right in and follow my lead
Well, I found a girl, beautiful and sweet
Oh, I never knew you were the someone waiting for me…“ - Perfect - Ed Sheeran

1049
Limbajul stă la baza gândirii şi al comunicaţiei. O construcţie lingvistică poate fi imaginată şi apoi memorată. Dacă se doreşte transmiterea ei în exterior, se poate folosi vorbirea. Aceasta se produce prin vibraţia corzilor vocale după o schemă care se numeşte “limbă - language - langue “. Spectrul util al acestor vibraţii (acustice) este identic cu cel auzit, în mod obişnuit între 40Hz şi 18000Hz. Vorbirea se face în limba nativă sau într-una de circulaţie. Creierul poate memora mai multe limbi, după necesităţi. Se spune că vorbeşti bine o limbă străină, atunci când şi gândeşti în ea. Interesant este că anumite limbi folosesc sunete mute, ceea ce mi se pare o reminiscenţă a unor timpuri când omul putea emite şi aşa ceva.

Pentru depozitare sau transmitere la distanţă a unor idei se foloseşte scrierea. Primul lucru pe care îl învăţăm la şcoală este alfabetul. Fără el, nu putem scrie şi nici citi.
În cazuri speciale, comunicarea se poate face prin ceea ce numim coduri, de la semne ale mâinilor şi până la codul binar (ASCI).

1050
Când Dumnezeu a hotărît să creeze un om, mai întâi a trebuit să-şi imagineze cum va gândi acesta, iar mai apoi cum va comunica cele gândite. Noi nu ştim cum gândeşte Dumnezeu, dar avem idee, oarecum, de ceea ce trece prin mintea concetăţenilor noştri şi ştim că fără un limbaj am fi fost doar nişte râme. Şi aşa unii au părerea că omul evoluează spre stadiul de râmă şi se întreabă dacă n-ar fi fost mai bine ca Dumnezeu să se fi oprit la versiunea originală.

1051
John Allen Paulos relatează în cartea sa "Gândesc, deci râd", despre un filosof care ținea o conferință despre limbaj, afirmând că, de vreme ce există limbi în care dubla negație are un sens pozitiv și limbi în care are un sens negativ, nu există în schimb nicio limbă în care o dublă afirmație să aibă un sens negativ. Teza a fost răsturnată imediat, atunci când unul dintre ascultători a replicat ironic: "Da, da." – după Calero Pedro Gonzales

1052
" Ideea unui creator universal și binefăcător nu pare să răsară din mintea omului, până când aceasta nu a fost îmbogățită de o lungă și continua cultură." – Charles Darwin

1053

“N-am fost niciodata ateu în sensul negării existenței lui Dumnezeu... Cred că în general (și mai ales pe măsură ce îmbătrânesc), cuvântul care descrie adecvat starea mea de spirit este agnosticism“ – Charles Darwin

1054
A nu putea să te miri, este o boală îngrozitoare.

1055
De ce omul ar trebui să semene cu maimuţa şi nu maimuţa să fi fost creeată având ca model omul pentru ca astfel omul să se apropie de natură?

1056
*“Eroarea decurge, în genere, dintr-*un dozaj defectuos *între voinţa noastră de cunoaştere şi capacitatea noastră de înţelegere. Vrem ceea ce nu putem şi nu valorificăm deplin ceea ce ne stă în putere. Vrem infinit de mult înăuntrul unei înzestrări limitate.“ –* Andrei Pleşu, *Note, stări, zile*

1057
Din proprie experienţă, pot spune că este frustrant să ţi se ceară să faci ceva la care nu te pricepi, de exemplu, să vezi de ce nu merge televizorul.

1058
Avem întrebări retorice. Puţin utile, poate doar dacă se vrea readucerea în discuţie a unui subiect delicat. Dar

avem şi probleme retorice, fără sau cu soluţii incerte. Se spune în popor: "să-i pui cruce", "s-o laşi moartă".

Unele discursuri se compun numai din astfel de afirmaţii retorice. Succesul este garantat. Toată lumea e cu tema făcută, nimeni nu trebuie să gândească, să contribuie cu ceva sau să combată.

Aşa mi s-a părut mie susţinerea doctoratelor, cuvintele de bun venit sau de despărţire, speech-urile, la nuntă sau la înmormântare, lozincile şi mai ales şedinţele de partid.

Accept o singură afirmaţie retorică: teorema, dogma sau verdictul.

1059
Ce a fost înainte de raţiune? Non-raţiune, haos. Ştim totuşi că raţiune = om. Ne întoarcem la teorii vechi? Universul se mişcă în jurul omului sau există ceva, un punct în jurul căruia ne rotim noi şi universul?

1060
Senzaţiile sunt produse de simţuri şi sunt procesate prin gândire, transformate în emoţii şi returnate exteriorului prin comportament fizic specific. Te loveşti, te doare şi plângi, asculţi "O mio babbino caro", îţi place atât de mult încât lăcrimezi, te uiţi la o comedie şi nu te poţi abţine să nu râzi, te supără cineva şi ridici pumnul, vezi o pisică şi o mângâi, admiri un tablou şi ai o stare de

mulţumire palpabilă, vezi lângă tine un bătrân şi-i cedezi locul, citeşti o carte şi eşti atât de prins încât simţurile îţi amorţesc etc.

1061
"Leszek Kolakowski, într o dezbatere restrânsă, e de părere că trebuie să fim puţin şi împotriva democraţiei. Consensul majorităţii poate fi, uneori, malefic" – *Andrei Pleşu*

1062
Consensul este iluzoriu, fals. În spate lui se ascunde de cele mai multe ori interesul personal.

1063
"Confesiunea unui comunist: "Toate principiile noastre au fost corecte, dar rezultatele au fost greşite"– *Arthur Koestler, Darkness at Noon*

"Toate nebuniile politice ale veacului, toate crimele lui sunt eşecuri derivate din prestigiul pur al principiilor. Nu sunt valide decât principiile care trec proba bunului simţ.
Iar bunul simţ spune că principiile care dau rezultate greşite nu sunt corecte." – *Andrei Pleşu*

1064
" Revoluţia Franceză e un amestec de discurs rezonabil şi comportament iraţional. Toată lumea e, dintr-odată, cuprinsă de o nebunie a raţiunii şi de o nebunie a justiţiei." – *Andrei Pleşu*

1065
Moartea este o persoană dreaptă, ea nu poate ierta pe cineva care şi-a trăit viaţa.

1066
“...revoluţia, o instituţie inventată de stânga, pentru a se impune fără negociere, fără memorie, în afara rânduielilor naturale.“ – Andrei Pleşu

1067
Credinţa este altceva decât religiozitatea. Prima, nu trebuie susţinută cu argumente, nu intră pe terenul raţionalului, logicii pe când cealaltă poate fi dezbătută, analizată, interpretată. Poate fi o teorie, o ideologie sau o dogmă.

1068
În credinţă, căutarea devine aşteptare. Scopul, ţinta lipseşte, ai doar sensul.

1069
Doar întrebările fără răspuns sunt importante şi trebuiesc reţinute, celelalte care au răspuns sunt doar probleme banale ale căror soluţii sunt la îndemână oricând.

1070
Îmi amintesc un episod care mi-a plăcut foarte mult. Eram la Paris şi într-una din plimbările mele prin

oraşul luminilor am intrat în biserica St. Jacques. Era o dimineaţă plăcută, în jur de ora 10. Biserica era goală. M-am aşezat jos, pe unul din rânduri şi am început să privesc picturile de pe pereţii bisericii, vitraliile, statuile, orga şi tot ce-mi atrăgea atenţia în jurul meu. O biserică deosebit de frumoasă. Întotdeauna, o asemenea incursiune îmi dădea o stare de linişte, de mulţumire trupească şi sufletească, precum o stare de meditaţie. Deodată, a început să cânte orga, ceva de Bach, nu mai ţin minte. Organistul, probabil mă observase şi dorise să-mi facă o plăcere sau pur şi simplu să repete. M-am simţit minunat. După cca o oră s-a oprit şi, de la balcon mă privea. M-am ridicat, m-am întors cu totul spre el, mi-am scos pălăria cu o mână şi m-am aplecat în semn de mulţumire şi totodată de recunoştiinţă. M-a salutat din cap, după care am părăsit biserica. Aşa ceva nu se uită.

1071
Cum să devii pictor, pianist, scriitor, inginer, poet, profesor, medic, etc. ?

Eşti binecuvântat de Dumnezeu şi te naşti cu talent. Cineva îţi descoperă talentul şi-l face cunoscut celorlalţi. Mediul în care trăieşti ignoră sau dacă ai noroc te încurajează. Urmează următorul pas. Este al tău. Te pasionează sau nu? Ai aplecare? Dai timpul tău liber în schimbul pasiunii pentru ceva deosebit? Urmează mult studiu şi, mai multă muncă, mai puţin timp pentru orice altceva. Pentru a deveni balerină,

gimnastă, pianist, şi avem o listă întregă, trebuie să iei startul devreme, cam pe la 5 ani. Pentru a reuşi ai nevoie de sprijinul părinţilor, al tuturor celor care te pot ajuta. Vei avea multe eşecuri, dar vor urma succese, va trebui să faci o sumedenie de sacrificii, să renunţi la multe. Drumul tău trebuie să fie drept, neabătut şi vei descoperi că tu eşti printre puţinii care au descoperit sensul vieţii.

1072
Este extraordinar să poţi gândi cu capul tău şi chiar să faci asta, numai că uneori se întâmplă să se încingă atmosfera, amesteci argumentele cu contraargumentele, capul începe să te doară, parcă ai avea nu unul, ci două capete, care "se bat cap în cap".

1073
Când începe compromisul să devină compromiţător? Până unde merge spiritul de echipă, de partid, de gaşcă? De unde începe autonomia, liberul arbitru? Semnezi, juri, promiţi, dar nu primeşti în schimb nici o garanţie că totul nu va deveni indecent, imoral sau ilegal. Uneori nu te mai poţi opri, nu sesizezi momentul când încalci linia roşie şi devi delicvent. Alteori, atunci cînd ţi s-a dat ceva în schimbul loialităţii tale şi tu ai primit, eşti pierdut. Te-ai vândut tu, pe tine, cu suflet cu tot. Mai rău este când viaţa te schimbă, şi ţie îţi place ceea ce faci, şi nu vezi nimic rău sau nu-ţi mai pasă şi devii totuna cu ceilalţi, şi faci ceea ce faci din proprie

voinţă. Şi spui tuturor că eşti liber şi gândeşti cu capul tău. Oare?

1074

"Arta de a îmbătrâni e arta de a ceda teritorii. Te retragi, dar nu pentru că abandonezi, ci pentru că alegi. Deschiderii juvenile îi preferi concentrarea. Atenţiei distributive - intenţia focalizării. Bătrâneţea "dinamică", browniană, care îşi ţine toate simţurile "treze" e punerea în scenă a unui mecanism de autoînşelare. Sloganul, tipic modern, al senectuţii "branşate", "angajate", "sportive", recomandată ca sursă garantată a longevităţii, nu e decât o utopie medicală printre altele. Bătrânii care nu se pot opri, care se obligă la "activitate", care concurează vesel tânăra generaţie sfârşesc în penibil." – Andrei Pleşu

1075

"Pledez pentru adecvare. Senectuţii îi şade bine contemplativitatea. Contemplativitatea aceea, mereu amânată de urgenţele vârstei de mijloc. Bătrânului i se potrivesc plimbarea senină, forajul în adâncime, relectura, recapitularea. El iradiază exemplar în ipostază statică. Un moş care ţopăie e la fel de caraghios ca un hemiplegic care îşi ciupeşte de fund infirmiera. Trebuie să ştii să te retragi la timp într-o experienţă a intensităţii, într-o bună obsesivitate. În acest sens, trebuie spus că o doză convenabilă de "bătrâneţe" face parte din înzestrarea tuturor vârstelor care se vor productive. "La nici o vârstă nu trebuie să

te intereseze totul.“ E esenţial să triezi, să pui bine accentele, să temperezi impulsul cogniţiei gratuite, oricât de ispititor şi de “nobil“ s-ar prezenta acest impuls.

Curiozitatea trebuie să fie orientată, să aibă un “sens“ (adică o direcţie), să fie însoţită mereu de un discernământ drastic. Altfel spus, e de dorit să îmbătrâneşti din vreme. În materie de cunoaştere, “tinereţea fără bătrâneţe“ e o formă de imaturitate. În cel mai bun caz, ea se va epuiza într-un enciclopedism factice, fără temei şi fără ţintă.“ – Andrei Pleşu

1076
“Suntem un popor nefericit, nu pentru că ne-au plecat copiii spre o lume mai bună, ci pentru că nu ne-am descoperit încă martirii, zidiţi la temelia autostrăzilor sau uitaţi în gropile comune.“ – Marius Ghilezan în Alexandru Pătraşcu, Cartea despre demnitate

1077
Un obiect devine real doar atunci când, prin simţuri sau gândire conştiinţa îl percepe. Nu mă refer la existenţa obiectivă în afara realităţii. Realitatea este una, a cunoaşterii şi ea este în continuă transformare pe măsură ce capătă consistenţă prin gândire. Una era realitatea omului lui Platon în peşteră şi alta după evadare.

Cunoaşterea de către om a realităţii nu are nimic de-a face cu cea a animalelor, acestea fiind incapabile de gândire.

1078
Natura evoluează, aşa cum drept remarca Charles Darwin, direcţia mi-e mai puţin clară, dar în nici un caz îndreptată spre crearea unei fiinţe gânditoare. Pentru că atunci mă întreb cum arată germenele din care s-a născut spiritul. Ar trebui să întâlnim un grăunte de gândire poate la delfini, albine, castori şi de ce nu la maimuţe. Lipseşte acel ingredient care să permită "conştiinţa sinelui", şi care prin contopire cu trupul să dea formă şi substanţă omului.

"...natura nu-şi e sieşi suficientă pentru gândire: căci pentru aceasta e nevoie de sănătate trupească..." spune Aristotel – Ana Bazac

1079
"Ce determină comportamentul bun al omului? Înainte de toate, înţelegerea de către el a necesităţii de a se manifesta raţional deoarece numai astfel ajunge la scopurile pe care le urmăreşte, iar aceste scopuri nu pot fi, la rândul lor, decât în consens cu raţiunea: de a se subordona scopului de a duce o viaţă bună. În acelaşi timp, o viaţă bună nu poate fi decât aceea în care are loc exerciţiul activ al facultăţilor sufletului său (principală fiind raţiunea) potrivite cu virtutea". - Ana Bazac, Teoria comportamentului şi blândeţea la Aristotel

1080
Blândeţea presupune toleranţă, condescendenţă, tact, solicitudine, înţelepciune. Ea apare la vârste înaintate, când gândirea se calmează, dorinţele se împuţinează iar mânia, frustrarea, patima nu-şi mai au rostul.

1081
Eu cred, că deasupra "conştiinţei de sine" stă conştiinţa divinului, a perfecţiunii, excelenţei, atotputerniciei şi atotcuprinderii, conştiinţa primei cauze, a eternităţii şi infinitului. Această conştiinţă stă la baza credinţei. Există un motiv serios în existenţa raţiunii, acela al unei voinţe superioare, născută din aceeaşi raţiune dar şi din conştiinţa absolutului. Raţiunea a însoţit omul pe tot parcursul evoluţiei sale, şi probabil, că reprezintă singura caracteristică comună lui şi creatorului.

1082
"Sunt o mulţime de motive ca un om de ştiinţă să scrie o carte adresată publicului larg, şi o mulţime de motive să n-o facă. În ştiinţă, cercetarea are întâietate, prin ea se făuresc cariere şi se dobândesc onoruri. Tot restul înseamnă pierderea unui timp preţios – cel puţin în ochii multor colegi care într-o bună zi ar putea fi puşi să-ţi evalueze munca.

Dar la ce bun tot progresul ştiinţific dacă nu poate fi comunicat? Înţelegem oare cu adevărat lumea dacă n-o

putem explica fără să pretindem studii îndelungate şi dificile? Să înveţi o materie complicată adeseori înseamnă pur şi simplu să-i accepţi elementele şi principiile esenţiale, să te obişnuieşti cu metodele ei standard de calcul. Adevăratul test al înţelegerii noastre îl trecem abia când cunoştinţele pot fi explicate unui neiniţiat receptiv, lipsit de idei preconcepute. În acest sens, mecanica cuantică, în ciuda nenumăratelor ei succese şi aplicaţii tehnologice, e departe de a fi înţeleasă.“ – Ce a fost înainte de big bang?, O istorie întreagă a universului, Martin Bojowald

1083

“De la Aristotel încoace, rostul tuturor teoriilor a fost să lămurească fenomenele generale şi să explice cauzele lor, iar nu să adune fragmente de cunoaştere disparate. Pe de altă parte, filozofia e în căutarea celor mai adânci origini şi principii a tot ce există. În acest sens, contopirea unor teme din fizică şi din filozofie poate fi considerată o trăsătură distinctivă a progresului ştiinţific.“ – Ce a fost înainte de big bang?, O istorie întreagă a universului, Martin Bojowald

1084

Infinitul este de necuprins. Încă din antichitate, omul s-a străduit să găsească un model al infinitului şi şi-a imaginat divinitatea apelând la credinţă. Ştiinţa, la rândul ei ne oferă un alt model: singularitatea bing-bang. Ea s-a petrecut la o temperatură infinită. Din nefericire, ştiinţa ne oferă multe teorii dar puţine răspunsuri.

1085
“Totuşi, când o teorie fizică dă un rezultat infinit, înseamnă că ea a fost împinsă dincolo de limitele ei; în aceste condiţii, ecuaţiile ei îşi pierd orice semnificaţie. În cazul modelului big-bang, punctul în care ecuaţiile îşi pierd sensul nu trebuie confundat cu începutul lumii, deşi adesea lucrurile aşa sunt prezentate.“ – Ce a fost înainte de big bang?, O istorie întreagă a universului, Martin Bojowald

1086
Aşa cum Arhimede a explicat principiul după care un corp dizlocuie un volum de apă egal în greutate cu cea a corpului, oamenii de ştiinţă au încercat diverse interpretări ale fenomenelor naturale şi le-au adunat într-un corp numit al “legilor naturii“. Dacă natura se comportă uneori altfel decât spun aceste legi, de vină sunt interpretările greşite sau incomplete.

1087
“Până când observaţiile ne vor arăta dacă natura manifestă măcar un minim respect faţă de legile care i se impun, intuiţia ne va fi călăuză în acest teritoriu necunoscut – într-o cutezătoare călătorie în timp care ne va duce înainte de big bang.“ – Ce a fost înainte de big bang?, O istorie întreagă a universului, Martin Bojowald

1088
Socrate nu se apără, el nu le spune judecătorilor ceea ce vor aceştia să audă, el doar afirmă. Discursul său este al celui care e sigur că ceea ce spune este adevărat.

El are tăria de aş apăra opiniile pentru că ele sunt rezultatul raţiunii pe care Socrate se bizuie, al gândirii pe care el a exersat-o de-a lungul întregii sale vieţi.

1089

“...în acea năruire a certitudinilor omului, care e specifică tuturor crizelor istoriei, rămîne totuşi indestructibilă în adîncul inimii sale o certitudine, şi anume datoria necondiţionată de a acţiona drept - aceasta e marea descoperire a lui Socrate. Acestei datorii îi rămîne el credincios pînă la moarte şi de dragul ei nu se sustrage destinului său. E ceea ce face astăzi din figura lui Socrate, după milenii încă, modelul filozofului.“ – *Wilhelm Weischedel, Pe scara din dos a filozofiei*

1090

Luând în considerare precaritatea spiritului celor mai mulţi dintre semenii noştri, spirit ce permite detaşarea fiinţei umane de regnul animal, teoria evoluţionistă a speciilor capătă tot mai multă consistenţă. Cu atâtea maimuţe în jur, este uşor şi recomandabil să-ţi recunoşti şi să-ţi accepţi rudele.

1091

“Toată aspiraţia din lume vizează autorealizarea. Astfel că ţelul ultim trebuie să fie realul cel mai real, realitatea pură. Toată aspiraţia din lume vizează desăvîrşirea. Ţelul ultim trebuie să fie acel ceva care e cel mai desăvîrşit. Dar ce este acest ceva, cel mai real şi cel mai desăvîrşit? Aristotel răspunde: divinitatea. În

ea se întemeiază şi din ea izvorăşte acea trăsătură fundamentală a realităţii, acea pornire permanentă către realizare şi desăvîrşire.
“Tot ce e de la natură poartă în el ceva divin.“ – Aristotel, *Wilhelm Weischedel, Pe scara din dos a filozofiei*

1092
Îmi amintesc cazul martorilor audiaţi într-un proces. Fiecare este convins de adevărul depoziţiei sale, de certitudinea realităţii pe care o descrie. Numai că realitatea unui martor este diferită de realitatea celorlalţi. Ulterior, un procuror reconstruieşte din relatările martorilor o realitate aparte, într-o viziune proprie. Este aceasta o certitudine, se apropie ea de realitatea pură? Nicidecum, niciodată.

1093
“Dumnezeu este spirit sau chiar mai presus decît spiritul.“ – Aristotel, Wilhelm Weischedel, Pe scara din dos a filozofiei

1094
“Dacă însă divinitatea este spirit cugetător, dacă esenţa ei constă în cunoaştere, atunci se pune întrebarea: ce cunoaşte ea? În nici un caz lumea; altfel, ţelul ultim ar fi iarăşi dependent de obiectul său, de lume, şi astfel n-ar mai fi ţelul ultim. Dar dacă divinitatea nu cunoaşte lumea, care e atunci obiectul cunoaşterii sale? Aristotel răspunde: chiar ea însăşi.

Divinitatea este pura gîndire de sine, un fel de intuiţie cufundată în sine a propriei esenţe. Cu înţelegerea acestui lucru, meditaţia greacă asupra originii realului şi-a atins apogeul.“

1095

În antichitate mânia era considerată o trăsătură de caracter pozitivă a unui bărbat. Mânia îţi motivează unele acţiuni caracterizate ca fiind dure, chiar violente necesare rezolvării unor probleme de viaţă. Ea acţionează la fel cum se manifestă pasiunea de care are nevoie un om pentru a întreprinde o acţiune de valoare, cum este dragostea, crearea unei opere ştiinţifice sau de artă, implicarea într-o activitate de mare răspundere. Nu luăm în calcul mânia oarbă, dusă dincolo de raţiune şi care duce la fapte reprobabile. Mânia te aduce într-o stare de excitare care favorizează viteza de gândire şi de luare a unor decizii sub presiunea timpului. Mânia sau enervarea sunt stări perfect compatibile cu modul de viaţă obişnuit, şi intensitatea lor depinde de personalitate, de context şi de raţiune.

1096

Cunoştiinţele noastre ne ajută să construim o realitate de zi cu zi. Dincolo de această realitate există însă, o alta, realitatea pură pe care simţurile noastre direct sau indirect sunt incapabile să ne-o dezvăluie. Imaginaţia poate extinde realitatea noastră, dar ne bazăm, de fapt, pe un fals pentru că imaginaţia nu poate decât să combine, ca într-un puzzle, diverse fragmente ale

realităţii obişnuite nouă. Nici o piesă nu reprezintă ceva nou. Noi nu putem construi ceva pe baza a ceea ce nu cunoaştem. Chiar şi limbajul este eliptic în ce priveşte acest nou de neimaginat. De aceea, oamenii de ştiinţă construiesc modele acceptând sensuri noi pentru cuvinte vechi: coardă (string - în teoria corzilor), singularitate, Bing-Bang, Black Hole, Worm Hole, spuma cuantică, gravitaţia cuantică în bule, multivers, curbura spaţiu-timp etc.

Despre relativitate, bosonul Higgs, materia întunecată, acceptăm ideea că avem de-a face cu indicii indirecte cunoscute datorită unor minţi deosebite, fie cu ajutorul matematicii fie prin experimente din ce în ce mai dificile. Poate că într-o zi vom avea chiar o teorie unificată a universului (gravitaţie+fizică cuantică) dar e prea puţin şi prea hazardat să ne închipuim o cunoaştere exhaustivă a realităţii pure în care fiinţăm. Noi putem creea oricâte modele dorim, dar nu trebuie să uităm că, în definitiv, şi noi la rândul nostru suntem doar nişte creaturi.

Si dacă se adevereşte existenţa mai multor civilizaţii, atunci ne putem gândi că suntem şi noi doar nişte modele?!

1097
"Însă Toma (Toma d'Aquino) *crede că nu numai existenţa, ci şi esenţa lui Dumnezeu poate fi cunoscută într-un fel pe cale naturală. El porneşte de la realitatea*

lumii folosind calea analogiei. Omul este creat de Dumnezeu; a crea înseamnă a-i împărtăşi creatului ceva din esenţa proprie. Prin urmare, pornind de la creaţie se pot trage într-un anumit fel concluzii cu privire la creator. De exemplu, bunătatea omului permite o deducţie a bunătăţii lui Dumnezeu. Ce-i drept, Toma argumentează aici cu foarte mare precauţie. Între omul finit şi Dumnezeul infinit există o distanţă atît de mare, încît în analogie finitul trebuie să fie în acelaşi timp negat şi depăşit. Fireşte, bunătatea lui Dumnezeu este analoagă cu bunătatea umană; însă ea este în acelaşi timp cu totul altfel, ba chiar infinit superioară acesteia. Astfel, omul cuprinde pe calea analogiei ceva din esenţa lui Dumnezeu, însă numai într-un contur vag.

O cunoaştere superioară a lui Dumnezeu poate fi dobîndită numai prin credinţă. Dar nici aceasta nu este o înţelegere desăvîrşită.“ – Wilhelm Weischedel, Pe scara din dos a filozofiei

1098
“Ştiinţa supremă despre Dumnezeu pe care o putem dobîndi în această viaţă constă în a şti că el este mai presus decît tot ceea ce noi gîndim despre el“. – Toma d'Aquino, Wilhelm Weischedel, Pe scara din dos a filozofiei

1099
Relaţia dintre om şi Dumnezeu se defineşte ca fiind cea dintre creatură şi creator. Aşa cum am văzut, omul reţine inconştient câte ceva din portofoliul lui Dumnezeu ca de exemplu bunătatea, şi conştient

credinţa în exitenţa lui şi convingerea că prin nimic altceva nu i se va dezvălui vreun alt detaliu.

1100
Despre Iuda Iscarioteanu. Isus l-a apreciat mult pe Iuda, dându-şi seama că era singurul care pricepuse în ce consta misiunea cu care Dumnezeu îl însărcinase. De aceea, la el a apelat în momentul în care aparenţa sa de om obişnuit fusese afectată de minunile pe care cei din jurul său i le solicitau. Pentru a-şi recăpăta credibilitatea, Isus trebuia să convingă prin însăşi moartea sa. Ceea ce Isus i-a cerut lui Iuda, a fost săvârşit. L-a dat prins pe Isus legionarilor, şi nu din ură sau răzbunare ci "contra cost". Motivul sinuciderii sale ulterioare este de discutat. Iuda nu era deloc prost, nu-i trebuiau lui cei 30 de talanţi, adevărul nu-l vom cunoaşte, probabil, niciodată. Mesajul lui Dumnezeu, cuvântat de Isus "omul", nu Mesia, nu un înger, nu a fost înţeles. Este de remarcat că, aşa cum povesteşte Biblia, Dumnezeu se adresa oamenilor fie direct, fie prin îngeri. Pentru prima dată şi-a trimis propriul fiu. Istoria ne spune că singura urmare a constat în propăşirea unei noi civilizaţii şi anume cea creştină. Spiritul, raţiunea nu s-a schimbat, suntem acum ca şi altădată, fiinţe slabe, într-o derută totală în ceea ce priveşte sensul vieţii noastre.

1101
Himeră - un vis, o dorinţă, o implicare în ceva cu slabe şanse de împlinire.

1102
Societatea civilă, în evoluţia ei nu urmăreşte un ghid, nu are un ţel, nu are perspectivă şi nu militează pentru ceva anume. De aceea, mediul se degradează, războaiele stau să izbucnească, cultura este împinsă spre periferie, profesionalismul se rezumă la vorba românească "merge şi aşa". În două cuvinte, raţiunea suferă. Epoca postmodernistă nu aduce mult bine, nicidecum, mai bine.

Societatea de consum a devenit o capcană. Energia, entuziasmul, implicarea, însăşi dragostea de muncă scade văzând cu ochii. Societatea este într-o stare de aşteptare continuă, păguboasă.

Istoria filozofiei afirmă, cu suficiente argumente, că raţiunea suntem noi şi mai mult, raţiunea este Dumnezeu. Lângă raţiune a rămas puţin loc pentru credinţă. Unde a dispărut aceasta? Nimic nu ne mai susţine în drumul nostru spre excelenţă, spre devenire.

1103
Sunt liber să mă îndoiesc spunea Descartes. Ţine de libertatea noastră să nu cumpărăm tot ceea ce ni se vinde, să dăm înapoi, să negăm după ce am afirmat, la orice nivel, orunde şi oricând, să credem iar apoi invers, să nu fim siguri de ceea ce vedem, auzim, gândim şi afirmăm. Să luăm cu mâna stângă ceea ce am dat cu dreapta, să ne mirăm cînd alţii se miră de

mirarea noastră, să greşim, să fim trişti când alţii se veselesc.

Libertatea noastră se opreşte însă, atunci când trecem de partea cealaltă a raţiunii, a dreptăţii, a bunului simţ.

1104
Dacă privim omul în orizontul infinitului mare, atunci el ne apare minuscul pînă la dispariţie, "insesizabil în cadrul universului, care la rîndul lui e imperceptibil din perspectiva întregului". Dacă, pe de altă parte, privim omul în orizontul infinitului mic, atunci el trebuie să ne apară ca "un colos, ca o lume sau mai degrabă ca un univers". Pe scurt, omul, privit în corelaţie cu natura în cadrul căreia este situat, e "un neant faţă de infinit, un univers faţă de neant". El pluteşte, "între aceste două abisuri, al infinitului şi al neantului". – Pascal, Wilhelm Weischedel, *Pe scara din dos a filozofiei*

1105
"Spaţial, universul mă cuprinde el pe mine, dar prin forţa gîndirii, îl cuprind eu pe el. "De aceea, se poate spune: "Întreaga demnitate a omului constă în gîndire. "Dar în acelaşi timp se vădeşte astfel neputinţa absolută a omului : "un abur, o picătură de apă sînt de ajuns pentru a-l ucide; el este o trestie gînditoare." Şi totuşi, omul se arată din nou puternic: prin gîndire el este stăpînul neputinţei sale, înţelegînd-o, el o poate domina.

“Dacă universul l-ar strivi, omul ar fi încă mai nobil decît ceea ce îl ucide; căci el ştie că moare; iar avantajul pe care universul îl are asupra lui, acest univers nu-l cunoaşte.“ – Pascal, Wilhelm Weischedel, Pe scara din dos a filozofiei

1106
“Mă mir că printre atîtea demonstraţii elucubrante ale existenţei lui Dumnezeu, nu i-a trecut încă nimănui prin cap să invoce distracţia ca argument; distracţia este ceva divin şi eu unul cred că cine bea un Tokai bun, cine sărută o femeie frumoasă (şi toate femeile sunt frumoase, fără excepţie), într-un cuvînt, cine are senzaţii plăcute trebuie să recunoască o fiinţă binefăcătoare supremă.“ – Voltaire, Wilhelm Weischedel, Pe scara din dos a filozofiei

1107
“Totul în jurul vostru, totul în voi este o enigmă a cărei dezlegare nu îi este dat omului s-o ghicească.“ Rămîne doar resemnarea.“ Uneori, aproape că mă învinge disperarea, cînd mă gîndesc că după atîta căutare tot nu ştiu de unde vin, ce sînt, încotro merg şi ce va ieşi din mine.“

“În tot ce am văzut şi am făcut nu este nici o licărire de raţiune. După ce am chibzuit bine, la cei şaizeci de ani plini de prostiile pe care le-am trăit şi le-am făcut, îmi pare că lumea este o adunătură de deşertăciuni care îi fac omului rău. Plictiseală şi amăgire - asta este viaţa. Bătrîni şi tineri, nu facem decît baloane de săpun.

Sîntem mingi de aer pe care mîna destinului le aruncă la întîmplare; ţopăim de cîteva ori, unii pe marmură, alţii pe gunoi, apoi s-a terminat pentru totdeauna.“. . . “Toţi sîntem în această lume ca nişte prizonieri de război, condamnaţi la moarte, amuzîndu-ne în clipa de faţă pe pajişte. Fiecare aşteaptă să-i vină rîndul la spînzurătoare, fără a şti ceasul; iar cînd sorocul vine, constatăm cu toţii că am trăit degeaba.“ — Voltaire, Wilhelm Weischedel, Pe scara din dos a filozofiei

1108
Vreau să ştiu. Vreau să ştiu ce nu ştiu. Dar cum am de-a face cu infinitul, ceea ce ştiu devine zero. Când ai învăţat şi ultimul curs la materia la care dai examen, sunt puţine şanse să ţi se pună o întrebare la care să nu ai un răspuns. Dar când materia este infinită, cel mai probabil este să nu poţi răspunde.

1109
Lideri şi maeştri. În politică, poţi să aderi, alegi un lider, dar mai curând o ideologie, iar ideologia devine pentru tine o dogmă de la care nu te poţi abate, pentru că atunci eşti doar un plimbăreţ.

Un maestru de spirit este un învăţător iar tu discipol. Înveţi mai întâi alfabetul gândirii, înveţi să te supui doar raţiunii, înveţi cum să te apropii de adevăr, afli rolul pe care credinţa îl are în viaţa ta şi care-i sensul realităţii în care vieţuieşti. Aduni propriile tale

argumente, şi dacă îndrăzneşti, îţi poţi combate însuşi maestrul. Va fi o victorie pentru amândoi.

1110
Moartea nu cere nimic, e sigură, rapidă şi nu se repetă; viaţa, în schimb, pune probleme, cere voinţă, implicare, discernământ. Din păcate, nici ea nu se repetă.

1111
Totul poate fi cercetat prin raţiune, cu o singură excepţie, divinitatea, adică acel domeniu care îl include pe Dumnezeu şi tot ceea ce se referă exclusiv la el. Marii filozofi teologi au oferit suficiente argumente care conferă divinităţii calitatea de adevăr absolut. Acest adevăr dă consistenţă credinţei, un atribut al oamenilor, ce se situează în plan spiritual pe acelaş nivel cu raţiunea. Ceea ce-i lipsea credinţei era însă umanitatea.

Divinitatea desacralizată, interpretată prin prisma scripturilor, modelată după tradiţia milenară a vieţii oamenilor, a fost piatra de temelie a unei ideologii care s-a numit "religie". De-a lungul istoriei, religia a fost pervertită după natura umană, adaptată la interesele comunităţilor sau a liderilor acestora într-o configuraţie ad-hoc.

Fiind, totuşi, o fiinţă curioasă, care se miră continuu, adună cunoştiinţe şi construeşte o realitate cicumstanţială, şi cum credinţa nu admite, prin natura

ei interogaţia, omul raţional a conceput o scară de valori, a căutat un sens vieţii în limitele unei convingeri că, singura asemănare între el şi Dumnezeu este raţiunea. Pe baza acestei convingeri, în lipsa oricărei confirmări divine, omul a construit o civilizaţie. Din păcate, nu totul a fost raţional atât în gândire cât şi în fapt, de aceea, printr-o parafrază pot spune: lumea noastră este ceea ce este.

1112
Corpul uman trebuieşte hrănit bine şi sănătos, curat, ritmic dar şi cumpătat. De aceea se spune: "mens sana in corpore sano". Ca urmare a acestei necesităţi, nu putem împiedica apariţia dejecţiilor. Dar să nu ne formalizăm. Procedura e standard şi într-un mod fericit nu ar trebui să avem probleme de "ştergere a urmelor în mediul înconjurător.

Problema se pune însă cu cealaltă componentă a fiinţei umane şi anume, spiritul. Şi el trebuie hrănit, cu ingrediente, de data aceasta spirituale, precum, lectura, sportul, relaxarea, discuţiile cu prietenii, viaţa de familie, dragostea, hobiurile, exercitarea profesiei, călătoriile şi multe altele. Numai că aşa suntem noi, oamenii, lăsăm urme. Nici vorbă, cele binevenite, cum apar în relaţiile cu ceilalţi, de genul amintirilor frumoase, a florilor dăruite, a sentimentelor împărtăşite, nici o problemă, avem imaginaţie şi suntem creatori.

Dar, şi există un dar, de ce trebuie să umplem coşul cu dejecţii de genul: cuvinte urâte, expresii jignitoare, imbecilităţi, minciuni gratuite, inepţii, gafe, răutate, ură, răzbunare şi putem căuta în DEX completări, sinonime, neologisme. Comportamentul nostru, al tuturor, nicicidecum numai al unora, este un dat, un efect al unei cauze, cu privire la care, nici eu, nici filozofii, nimeni nu ne poate da relaţii.

1113
Omul este o parte a divinităţii, şi vreau să cred că nu una minoră. Şi cum divinitatea ţine de domeniul credinţei, domeniu în care întrebările noastre nu primesc răspuns, de ce ne-am întreba cum şi de ce suntem ceea ce suntem. Poate că dacă am fi doar cu un pic altfel, atunci nu am mai fi noi, fiinţele umane, Omul cu "o" mare, şi aceste rânduri nu ar fi fost scrise niciodată.

1114
Deciziile pe care le iei îţi compun viaţa, îţi fixează traseul şi îţi desenează personalitatea. Uneori, sunt decizii bune care te ridică, alteori, alte decizii te coboară. Sunt faptele tale care au făcut rău ţie sau celorlalţi. Evident că la vremea lor, tu le-ai găsit multe justificări. Ai dat vina pe priorităţi, pe circumstanţe, stres sau inconştienţă. Numai că timpul a adus claritate în gândirea ta şi nici un argument nu mai stă în picioare. Acum, îţi pare rău. Tu nu mai eşti cel de atunci, tu eşti cel de azi, dar în faţa oglinzii nu te poţi

minţi, tu ai greşit, şi ce este mai rău este că nu-ţi poţi ierta scăpările. Doare, încerci să uiţi, să scapi, dar e imposibil. Vor merge cu tine în neant, iar singura consolare, dacă există, este că eşti om, şi nimic din ceea ce este omeneşte nu ţi se poate reproşa.

1115
Între o femeie sexi şi una frumoasă, întodeauna femeia sexi are câştig de cauză, o spune teoria evoluţionistă a lui Darwin. Perpetuarea speciei se impune în faţa contemplării. Dincolo de raţiune, acţionează instinctul şi se pare că uneori, este mai puternic.

1116
Maximizarea profitului reprezintă principala caracteristică a societăţii de consum în care trăim. Orice cale este bună, dacă profitul creşte. Mai mult, un profit din ce în ce mai mare a devenit condiţia "sine qua non" a existenţei unui individ, dar mai ales a unor comunităţi întregi, state, regimuri.

Câteva zile în urmă, am citit un articol scris de Iulian Chifu intitulat: Schimbarea de regim în China. Nimic imposibil, totul necesar dar complicat, greu acceptabil public.

Partidul comunist chinez, format din îmbogăţiţii schimbărilor ce au avut loc în ultima vreme, care au făcut din China o mare putere, nu se mai simt în largul lor. Fie schimbările care ar trebui să urmeze astfel

încât afacerile să-şi urmeze trendul necesar sunt total împotriva statutului partidului, fie de teama unor acţiuni brutale de confiscare a averilor de către grupul comuniştilor conservatori, au hotărât, se pare, dar cu mici şanse, să răstoarne regimul care le pune piedici şi anume cel comunist.

1117
Singurătatea este şi bună dar şi rea, depinde de circumstanţe. Apoi, avem cele două cazuri: cel în care tu te îndepărtezi de ceilalţi şi cazul în care ceilalţi nu mai vor să aibă de-a face cu tine. Doar în cel de-al doilea caz eşti singur, altfel eşti solitar.

Pe Pământ, atât plantele cât şi animalele îşi duc existenţa în comun, dar bineînţeles avem şi excepţii. Dacă vezi un nufăr, vezi o mie, lângă o floare de mac vezi alte sute, o mulţime de narcise alcătuiesc Poiana narciselor de la Sibiu, dar avem şi floarea de colţ pe care, de cele mai multe ori o admiri în solitudinea ei, avem pădurea de arini, dar şi nucul.

Cât despre obiceiurile animalelor găsim o mulţime de cărţi sau filme pe care le citim sau le privim cu drag. Dar ce facem cu omul. Omul este aşa cum este, datorită teoriei evoluţiei lui Darwin dar şi pentru că are propria voinţă, are puterea şi libertatea de a alege, de a spune "nu" în cele mai multe din situaţiile pe care i le oferă viaţa. Poate modifica mersul evoluţiei după cum vrea, în bine sau în rău. Omul are mai mult decât instinct, are

spirit. Spiritul lui preia conducerea, deciziile sale fiind de multe ori în contradicţie cu natura. Deşi există mulţi pentru care traiul în comunitate este o necesitate, se găsec mulţi care aleg solitudinea. Alţii se poartă atât de urât, încât, comunitatea se vede nevoită să-i izoleze, fie pe vreo insulă, fie în închisori. Cel mai frecvent caz este cel în care un individ este ignorat în grupul său, şi nu-i rămâne decât, să-şi reevalueze comportamentul.

Apoi sunt şi cazuri de circumstanţă. Cât poate trăi o antilopă care nimereşte într-un grup de lei? Dar un tânăr într-o "gaşcă" cu un comportament nepotrivit. Sunt ani în care îţi formezi caracterul, şi, cu necesitate cauţi să te apropii de colegi, să-ţi faci prieteni sau doar noi cunoştiinţe.

Uneori, avem nevoie de un răgaz, departe de lumea atât de agitată, pentru a lua o decizie, a hotărî o cale de urmat, a întrerupe o relaţie toxică. Asta se face prin însigurare, în faţa oglinzii, în tăcere, fiind doar tu şi sinele tău.

Când te apropii de senectute, începi să urăşti zgomotul vocilor, discuţiile, întrebările inoportune, entuziasmul tinerilor, sporovăiala femeilor, iar spiritul tău năzuieşte spre linişte, meditaţie, autointerogaţie, şi nu le poţi avea decât prin însingurare. Semeni cu un călugăr, numai că pentru acesta, solitudinea a devenit însăşi viaţa lui.

Dar, viaţa îţi oferă adeseori singurătatea "pe tavă". Un Robinson Crusoe, un Tom Hanks în Naufragiatul, Căpitanul Nemo în Insula misterioasă, toţi tânjeau după civilizaţie. Dacă iubeşti oamenii, şi nu văd cine nu i-ar adora măcar pe copii, atunci, cel puţin încerci să te acomodezi şi alegi comunitatea cea mai apropiată.

Singurătatea nu e potrivită pentru oameni, ea poate aliena gândirea sau şi mai rău poate duce la gesturi extreme.

Înainte de a te izola, gândeşte-te bine, dacă eşti puternic, dacă ai cu ce compensa lipsa umanului, şi mai ales ai motive solide? În orice caz, lasă-ţi o cale deschidă spre lume, şi dacă trebuie,aleargă spre condiţia ta umană, prieteni te vor aştepta cu braţele deschise.

1118
Nu folosi excesiv expresia: eu cred că... Păstrează-ţi credinţa pentru clipele în care la întrebările tale nimeni nu poate răspunde. Acele întrebări grele, la care orice răspuns este, din plecare inconsistent, neadevărat, hazardat. Sunt răspunsurile pe care le are doar o singură, entitate, Dumnezeu şi ai face bine ca de data asta să crezi. Prin credinţă, incertitudinea dispare, adevărul absolut ţi se dezvăluie, iar Dumnezeu îţi zâmbeşte.

1119

Acele răspunsuri, în cazul în care Dumnezeu ar decide să ni le dezvăluie, ar fi oricum de neînţeles, pentru că pur şi simplu nu am înţelege limbajul redactării lor, un limbaj la care omul nu are acces, pentru că acest limbaj aparţine divinităţii. Eşti în situaţia unui student la medicină, căruia un fizician încearcă să-i explice utilizarea geometriilor neeuclidiene.

De ce ar trebui ca Dumnezeu să încerce să explice omului ceva peste puterea sa de înţelegere. Până şi omul foloseşte mai multe limbaje, cu un acces diferit, pentru domenii diverse. De ce nu am admite că Dumnezeu se află într-o altă dimensiune a universului inaccesibilă cunoaşterii umane. În multe din povestirile SF, extratereştrii sunt atât de mult evoluaţi prin comparaţie cu oamenii încât orice comunicare este nu numai improbabilă dar chiar imposibilă. Sunt şanse mari ca prima întâlnire de gradul III, între noi şi alte civilizaţii să se fi petrecut deja, dar diferenţa în timp şi evoluţie să fi zădărnicit orice contact.

1120
Să spunem că într-o zi Dumnezeu se decide să ne răspundă la orice întrebare. De ce noi oamenii suntem aşa şi nu altfel, de ce, fiind raţional, nu stârpeşte răul, de ce murim când el este etern, de ce suferim când el este bun, ce se va întâmpla cu noi după ce se va naşte şi ultimul copil?

Ne aşteptăm ca răspunsurile să ne fie convenabile, deşi nu prea văd cum. Dar dacă ele sunt devastatoare pentru noi oamenii, atunci ce ne facem? În anumite circumstanţe e preferabil să nu cunoşti, cum se spune în justiţie "adevărul, tot adevărul, şi numai adevărul".

1121
"Ca formă, sufletul este "o substanţă în sensul de specie a unui corp natural care are viaţa virtual 'în putere'. Însă substanţa este o entelehie, 'realitate în act'; aşadar sufletul este realitatea în act a unui asemenea corp, o realitate în act primordială a unui corp natural înzestrat cu potenţă. " – Aristotel

1122
Oamenii nu-şi pot explica şi deci nu pot asimila categorii de tipul infinit, neant, nemărginit, necuprins, oricât, oricând, etern, universal, nedefinit, incomensurabil şi multe asemenea.

O categorie mai specială se formează în jurul noţiunii de complicat. Greu de digerat, ininteligibil, inimaginabil, dificil de explicat dar şi mai greu de înţeles.

E simplu de marcat excepţionalul din mintea lui Newton explicând pentru prima dată, legea Gravitaţiei. Numai că eminentul savant nu s-a oprit aici. El a decis să continuie, lămurind, şi chiar a reuşit în mare parte,

abaterile de la lege şi care, nu întotdeauna, au fost uşor de asimilat.

Excepţionalitatea oamenilor de ştiinţă nu poate fi acceptată uşor de omul obişnuit, comun. Dacă citeşti, sau asculţi, întâmplător sau nu, o referire la o nouă paradigmă, teorie, experiment, veritabilă şi nu una de "popularizare a ştiinţei", din domeniul fizicii cuantice, eşti tentat în diverse momente în care intervine "limita de comprehensiune" să-ţi astupi urechile.

1123
Realitatea, adică prezentul nostru dar şi al universului este construită din istoria trecutului, o poveste în fapt, şi prefigurarea viitorului, un vis în care reminiscenţele trecutului se întrepătrund cu aşteptările.

Nu avem nici o cunoştiinţă despre durata mărginită sau nu a trecutului. Ştim doar că el nu se mai poate schimba şi constituie forma în care viitorul se va modela.

Viitorul este la fel de incert în privinţa duratei lui, dar mai ştim că el va depinde nu doar de evoluţia universului în intenţiile neştiute ale creatorului, dar şi de, ne place s-o credem, voinţa omului.

Plecând de la premiza că ceea ce avem în comun noi şi Dumnezeu este raţiunea, putem spera ca drumul nostru dinspre trecut spre viitorul cel mai îndepărtat, atât cât

depinde de noi, să fie drept, cu toate ocolişurile pe care natura umană le presupune.

Prezentul nu are consistenţă pe axa timpului, este un flash, o străfulgerare, limita unde se sfârşeşte trecutul şi începe viitorul. Nici măcar gândurile noastre nu pot cuprinde prezentul. O judecată de valoare la care cugeţi îşi poate schimba sensul la momentul afirmării ei. Cel mai comun exemplu este acela în care intenţionezi să afirmi ceva dar vorbele spun altceva. Această mişcare dinspre trecut spre viitor este neîntreruptă de prezent, aşa cum apa unui râu trece prin faţa ta.
Inconsistenţa prezentului este cu atât mai frapantă cu cât introspecţia la nivelul miliardimilor dintr-o secundă ne relevă o activitate prodigioasă. Pentru ca prezentul să existe ar trebui ca mişcarea să înceteze, timpul să îngheţe iar universul să facă o pauză, ceea ce este imposibil.

1124
Imposibilitatea existenţei vidului absolut (adică vidul total la dimensiunile universului) este demonstrată de existenţa materiei ca substanţă sau energie. Vidul relativ aflat într-o incintă poate fi luat în considerare ca o entitate de sine stătătoare fără a putea fi corelat cu alte viduri relative. Posibilitatea de generalizare este împiedicată de prezenţa unor câmpuri ştiute sau neştiute care străbat incinta fără a putea fi protejată. Cred că gravitaţional şi electromagnetic, orice incintă

poate fi ecranată, dar dacă ne referim la vidul aflat între particulele elementare şi chiar mai adânc, nu ştiu.

1125
Dumnezeu se supune el însuşi (cu raţiune) legilor naturii. Nu treci la îndeplinirea unui plan prin sabotarea lui. Raţiunea are un sens şi nici măcar El nu-l poate deturna.
Venirea lui Isus printre oameni, ca om, nu a fost deloc iraţională, fiind singura soluţie de a se face ascultat dar, din păcate, probabil nu a fost ales bine momentul.

1126
O problemă delicată, o constituie utilizarea verbului "a cuveni" în forma lui reflexivă "a ţi se cuveni" sau" a mi se cuveni". Se foloseşte relativ la un obiect, o apreciere, o funcţie, un rang, un statut, un job sau orice altceva care trebuie sau nu să-ţi revină ţie personal. De ce? Şi aici intervine supărarea. Puţini înţeleg că există criterii decisive care decid, ca de exemplu, competenţa, vârsta, sănătatea, personalitatea, etc. şi că avem de-a face cu o respingere motivată.

Îndeobşte, când cineva îţi spune că nu ţi se cuvine ţie personal, ai tendinţa de a considera afirmaţia ca pe o jignire, iar riposta este imediată: de ce nu?, ce sunt mai prost?, nu o merit, nu sunt cel mai bun? ş. a. m. d. Intervine orgoliul, dezamăgirea, invidia, sentimente umane, dar neraţionale. Cum circumstanţele nu-ţi sunt

favorabile, nu ai decât să te împaci cu ideea şi să mergi mai departe.

1127

Intuiţia şi deducţia sunt metode posibile şi probabile de percepere a realităţii dar nu înainte de a ne forma o imagine palidă, ce-i drept, cu ajutorul simţurilor.
Cred că fără percepţie prin simţuri şi fără un limbaj, gândirea nu există. Animalele au o percepţie chiar mai bună decât a omului (acuitatea mirosului unui câine, migrarea păsărilor, zborul liliacului) cât despre limbaj, doar să amintim de feromonii furnicilor, adunarea păsărilor în stoluri, a peştilor în bancuri, acel “starling murmuration“ atât de uimitor.

Evident că dacă omul s-ar limita doar la percepţie şi limbaj ar deveni la rândul lui un animal. Ceea ce are în plus este spiritul. Cu bun simţ, raţiune, inteligenţă, imaginaţie, dorinţă, discernământ, sentimente, ambiţie, entuziasm, un patrimoniu de excepţie pentru care a primit calificativul “uman“.

1128

“Din acest punct de vedere, sufletul omului este ceea ce este legat, prin raţiune, de ceea ce este specific omului: viaţa activă marcată de raţiune (sau subordonată părţii raţionale a sufletului), deci de discernământul de a alege şi a acţiona în funcţie de valorile legitimate raţional.

Ce determină comportamentul bun al omului? Înainte de toate, înţelegerea de către el a necesităţii de a se manifesta raţional deoarece numai astfel ajunge la scopurile pe care le urmăreşte, iar aceste scopuri nu pot fi, la rândul lor, decât în consens cu raţiunea: de a se subordona scopului de a duce o viaţă bună. În acelaşi timp, o viaţă bună nu poate fi decât aceea în care are loc exerciţiul activ al facultăţilor sufletului său (principala fiind raţiunea) "potrivită cu virtutea" - Ana *Bazac*

1129
Aceasta înseamnă că "dacă însă raţiunea, în comparaţie cu omul, este ceva divin, atunci şi viaţa după raţiune trebuie să fie divină în comparaţie cu viaţa umană". – Ana Bazac

1130
"Virtuţile etice nu sunt date de natură, ci dobândite prin deprindere şi educaţie, virtutea însăşi fiind un habitus "cu ajutorul căruia omul este bun şi-şi desăvârşeşte bine opera sa".

Rezultatul virtuţilor etice este faptul că oamenii acţionează în mod moral, adică după cerinţele dreptăţii: având deci şi conştiinţa mizei, acţiunii şi consecinţelor acesteia, şi intenţia de a acţiona potrivit cu această conştiinţă, şi consecvenţa în a acţiona astfel.

Dar care este conţinutul virtuţii, în afară de faptul că ea răspunde concret diferitelor acţiuni? Acesta este ţintirea spre mijloc (manifestarea mediană) în realizarea oricărei fapte şi reflectă înainte de toate complexitatea afectelor şi acţiunilor, faptul că ele tind spre exagerări în plus sau în minus. Măsura, adică mijlocul între aceste exagerări, dă virtutea, şi tot ea indică existenţa unor afecte şi acţiuni care nu au un mijloc, ci ele trebuie analizate şi judecate potrivit conţinutului şi urmărilor lor.“ - *Ana Bazac*

1131

“Binele pentru individ era şi binele pentru societate, iar binele pentru individ era faptul de a avea prieteni şi de a se comporta drept. De fapt, dacă omul bun este prietenos (blând), prietenia fiind o stare/dispoziţie a caracterului moral, arăta Aristotel, atunci şi societatea este astfel: supremul drept se găseşte între prieteni, prietenia fiind o completare a dreptăţii. Şi în orice comunitate există şi un drept şi o prietenie: “întrucât trăim în comunitate, într-atâta există o prietenie, deoarece şi un drept. În acest fel, prietenia era o virtute, iar lipsa de prietenie, deci singurătatea – un lucru cumplit.“ - *Ana Bazac*

1132

Prietenia este relaţia în care unul este binevoitor faţă de celălalt şi îi doreşte binele, fără ca acestuia să-i rămână ascunsă această înclinaţie.

1133
Rezultă că există încă o stare de spirit/comportament care implică blândeţe,

1134
“cel mai bun prieten este doar acela care, când ne doreşte binele, ni-l doreşte de dragul nostru, chiar dacă nimeni nu o află. Aceasta însă se întâmplă cel mai adeseori în raportul omului cu sine însuşi... Fiecare îşi este sieşi cel mai bun prieten, şi de aceea omul trebuie să se iubească cel mai mult pe sine însuşi. “ - *Ana Bazac*

1135
Legile naturii sunt aproape fără de cusur, cel mult de neînţeles, doar legile omului sunt deseori defecte.

1136
Femeia îţi încălzeşte picioarele, cărţile spiritul.

1137
Dacă raţiunea constituie un bun comun pentru om dar şi pentru Dumnezeu, atunci e nefiresc ca drumul omului să se termine în moarte. Moartea poate fi doar, să zicem, o trecere într-o altă lume, printr-o singularitate de tip Big Bang, Big Bore, Black Hole, Worm Hole sau altceva.

1138
Omul este spirit, în primul rând, acesta îl defineşte, îi fixează coordonatele, evoluţia, comportamentul,

cunoaşterea şi gândirea. Aristotel îi atribuie un corp, indispensabil, fără de care spiritul pare că nu poate fi un om, poate doar înger. Ştim ce se întâmplă cu corpul când viaţa încetează (deci viaţa nu este spirit?!) dar ce devine spiritul nu deţinem nici o idee.

1139
Isus a avut misiunea şi scripturile o spun limpede, de a aduce oamenilor un mesaj. Contemporanii săi nu au prins conţinutul mesajului şi se pare că şi după 2000 de ani, plutim în ceaţă în ceea ce priveşte sensul celor spuse de Isus mulţimii care stăruia în jurul lui dar mai ales ucenicilor săi. Că era o treabă serioasă, o demonstrează străduinţa cu care Isus a făcut tot posibilul pentru a părea om celor ce le vorbea, pentru ca astfel cuvintele lui să penetreze adânc sufletele lor. Din nefericire nu a reuşit. Oamenii şi-au dat seama că nu este de-al lor, îndeosebi după ce minunile pe care le împlinea i-au dus vestea în toată Iudeea. Atunci a început să le vorbească în parabole, sperând ca acestea să se imprime în mintea oamenilor, iar ulterior, cândva, unii dintre ei sau urmaşii lor să priceapă ceea ce vroia să le transmită. A mers atât de departe încât a hotărât chiar să moară la fel ca ei, pe cruce, după un cumplit supliciu.

Plecarea lui nu a mai avut nimic uman. Misiunea sa se încheiase, el redevenind divinitatea ce-l caracteriza.

1140

Suntem obişnuiţi să caracterizăm evenimentele, manifestările, dorinţele, implicările, realizările noastre în două categorii total opuse: bine sau rău, frumos sau urât, util sau inutil, lumină sau întuneric, plăcut sau neplăcut, etc.

Putem încerca, având în vedere caracterul de antonimitate al acestor calităţi, definirea uneia prin lipsa celeilalte. Ca de exemplu: bine sau lipsa binelui, frumuseţe sau lipsa frumuseţii, utilitate sau lipsa utilităţii, lumina sau lipsa luminii, ş.a.m.d.

1141
În scripturi, se vorbeşte foarte mult de locul unde vor merge după moarte sau la judecata de apoi cei creştini, şi aproape de loc de locul de "vizavi", iadul. Poate că el nici nu există. Enoh, în peregrinările lui prin cele şapte ceruri, ajunge, la un moment dat undeva unde exista o mulţime de inşi în condiţii de limitare a libertăţii, şi unde este rugat să apeleze la Dumnezeu pentru ca cei aflaţi sub oprelişte să fie eliberaţi.

Totuşi, de ce nu s-ar putea ca omenirea să fie împărţită în două tabere: cei ce merg în rai şi cei ce nu merg. Ce se întâmplă cu cei respinşi e greu de precizat, ceea ce se cunoaşte ţine mai mult de un mit.

1142
Dacă tu crezi că simţurile nu-ţi relevă cu certitudine existenţa realităţii, atunci ia în calcul binecunoscuta

afirmaţie a lui Decartes: Dacă gândesc, atunci exist, şi cum nu pot reprezenta singur întreaga lume, sunt convins de realitatea cunoscută de mine prin simţurile mele. Mai ştiu că realitatea relevată nu este toată realitatea, cea adevărată şi exhaustivă şi că cea mai apropiată şi imediată sursă de cunoaştere sunt simţurile.

1143
Mai jos de nivelul unui "Manual de filozofie pentru idioţi" nu se poate scrie o carte, eseu de popularizare, ca de altfel în orice alt domeniu. De altfel, sunt convins că nici un idiot nu a lecturat manualul.

1144
Cu cât un experiment sau o teorie este mai simplă atât în ceea ce priveşte calculul matematic dar şi argumentaţia, cu atât ne apropiem mai mult de adevăr. Se poate mai simplu de atât: $F=G(m_1 \times m_2)/d^2$, $E=mc^2$, $I=U/R$, $d=v\times t$, $F=m\times a$ *...?*

1145
"Ei bine, omul nu se poate sustrage acelei perspective de apreciere pur vitală. E imperios necesar să punem capăt ipocriziei tradiţionale care se preface a nu vedea în anumiţi indivizi, puţin sau deloc apreciabili din punct de vedere cultural, o graţie animală magnifică. De bună seamă, o graţie animală umană, graţia tipului "om" în aspectul său exclusiv zoologic, dar cu toate potenţele

specifice, cărora în ultimă analiză cultura nu le adaugă nimic altceva.“ – Jose Ortega Y. Gasset, Tema vremii noastre

1146
E un privilegiu, în viaţă, să nu ţi se împlinească chiar toate dorinţele. Creşte astfel valoarea celor împlinite.

1147
Cunoaştere şi credinţă. Un pic din realitate prin cunoaştere, multe convingeri prin credinţă.

1148
Materie de-o parte, viaţă de cealaltă parte. O parte din secretele materiei le cunoaştem, dar nimic despre viaţă.

1149
Un gânditor îşi construieşte propriul crez, un intelectual schimbă mentalităţi.

1150
Bătrâneţea nu-i o boală, asta nu înţeleg doctorii. Ei se străduiesc să-ţi lungească viaţa în loc să-ţi domolească suferinţa.

1151
Data morţii nu stă scrisă în destin, dar venirea ei este o certitudine.

1152

Raţiunea este o modă, ea nu ajută prea mult la înţelegerea sensului vieţii. - după Jose Ortega Y. Gasset

1153
Am trăit într-o lume mică şi absolută, Einstein ne-a arătat lumea mare şi relativă.

1154
Comuniştii nu concepeau că ai putea ieşi din logica Ionescu, Popescu, Ceauşescu, Iliescu. Mi-au adăugat la nume litera "u".

1155
O anomalie academică. Pentru că "â" şi "î" reprezintă acelaşi sunet, şi pentru că puţini cunosc regula de transcriere, toată lumea copie la inspiraţie. Aşa dar, numele meu apare când într-o variantă când în alta. Mai greu e să fiu găsit. Uneori cele două variante merg în paralel. După Covid, eram când vaccinat când nu.

1156
"Realitatea este limitată de cunoaşterea specifică fiecăruia dintre noi, şi care ne este dată fie prin însuşirea judecăţilor de valoare ce formează cultura dar şi prin structura biologică a corpului. Simţurile ne procură o imagine directă a ceea ce există în afara propriului Eu, a sinelui, dar diferită de la un individ la altul. Oare pentru ce ne sunt evaluate cu diverse prilejuri, acuitatea vizuală, simţul olfactiv, gustativ, a

celui tactil, sensibilitatea auditivă, dacă nu pentru a fi încadraţi mai mult sau mai puţin într-un anumit standard de normalitate.

Gândirea este şi ea contextualizată, după cum ştim foarte bine, iar judecăţile noastre de valoare personalizate.
Cu atât, pare mai dificilă, apropierea unor "unghiuri de vedere" al realităţii pentru diverşi subiecţi. Şi tocmai de aceea, relativitatea, failibilitatea, caracterizează cunoaşterea." – Y. Gasset

1157
Categoric, te naşti cu bun simţ. Adevărat, unii cu mai mult, alţii cu mai puţin. Când începi să gândeşti cu capul tău, acest bun simţ devine raţiune. Cunoaşterea realităţii, aşa relativă cum e, îţi dezvoltă capacitatea de discernere iar bunul simţ îţi permite emiterea unor judecăţi de valoare. În contextul dat, sensul gândirii şi al comportamentului tău ar avea toate condiţiile să evolueze, cu toate impedimentele, spre excelenţă.

Şi totuşi, observăm la nivelul întregii comunităţi umane, o iraţionalitate surprinzătoare, o evoluţie negativă, o speranţă de supravieţuire a speciei, dezamăgitoare.

1158
Convingerea că cercul nu poate fi pătrat este un adevăr şi deloc relativ. Lipsa de convingere poate fi doar o glumă. Se demonstrează astfel că mare parte din

realitatea cunoscută este certă şi că raţiunea nu poate fi ea însăşi relativă. Raţiunea este punctul de sprijin, originea la care te întorci atunci când ai dubii, dicţionarul explicativ al oricărei noţiuni. Incertitudinea caracterizează domeniul presupusului, al premizelor, al teoriilor pentru care raţiunea nu ne spune nimic.

Ne naştem cu "bun simţ", avem conştiinţa "sinelui", gândirea este o realitate demonstrată de existenţa spiritului ataşat unui corp material, real şi adevărat. Creaţia, evoluţia, mişcarea sunt adevăruri absolute. Fără ele, ne-ar fi imposibil să înţelegem misterul vieţii, complexitatea lumii şi sensul relativităţii.

1159
Ca să înţelegem natura, am împărţit-o mai întâi în mai multe domenii, pentru ca apoi să construim o sumedenie de modele. Am început să lucrăm pe aceste modele cu ajutorul unor instrumente inventate: matematica şi fizica, dar şi religia şi filozofia.

Am formulat un cod de legi pe care l-am denumit simplu dar impropriu "legile naturii". Când legile nu au reuşit să explice o serie de devieri, de anomalii, de neconcordanţe, am remodelat modelele şi le-am reevaluat modificând instrumentele de lucru. De la fizica mecanică am trecut la cea relativistă, apoi la cea cuantică, de la sistemul matematic euclidian la cel al lui Lobacevski, am creat acceleratoare tot mai puternice,

teorii, paradigme, proiecte de cercetare şi nu suntem departe de realizarea computerului cuantic.

Se pare totuşi că natura nu se lasă cu una cu două dezvăluită pe de-antregul, chiar dacă premiile Nobel au cotinuat să evidenţieze un tot mai mare capital de cercetare. Investigaţiile merg tot mai greu pe măsură ce ne apropiem de limita Plank, teoriile actuale nu sunt convingătoare pentru mulţi specialişti, iar convingerea cvasi generală este că "cu cât ştim mai mult, cu atât ştim mai puţin".

Ştia Socrate ce spune!

1160
Valoarea se regăseşte în detalii, şi nu în întreg. Tăietura unui diamant atrage privirea înaintea numărului de carate, iar fineţea umbrelor surprinde miracolul unei picturi.

1161
Excepţiile nu întăresc regula ci doar o ignoră. Ele au propria lor viaţă, propriul lor destin. Ele sunt condimentul care dă valoare. Nu tunetul schimbă natura, ci picătura de ploaie. Ţârâitul greierelui reţine atenţia mai curând decât întunericul nopţii.

1162
Frumosul se naşte, trăieşte şi moare din 1/4 creaţie şi 3/4 simţire.

1163
Un bărbat nu scrie scrisori de ameninţare din litere decupate lipite pe o coală albă. Un bărbat trăieşte sau moare.

1164
Imaginaţia - capacitatea spiritului de a construi realităţi paralele, gândite, modelate după personalitate, dorinţe, speranţe, fantezie.
Se spune că tot ceea ce inventează omul, se va transpune în realitate mai devreme sau mai târziu.

Eu cred, că imaginaţia prezintă o realitate, deloc virtuală, o realitate, raţională sau nu, spre binele societăţii sau în dezavantajul ei care va urma cîndva. Imaginaţia reconstituie o stare posibilă, probabilă şi, cred eu certă dintr-un viitor mai apropiat sau mai îndepărtat, o tendinţă a evoluţiei genomului uman în ambalajul lui complex, mediul de viaţă.

1165
Motorul care împinge societatea spre bine se cheamă raţiune. Tot raţiunea stabileşte ce înseamnă rău sau bine.
Relaţia noastră cu divinul are la bază tot raţiunea.

Credinţa, pare să nu ofere alte argumente în afara raţiunii. Raţiunea este motorul gândirii.

Şi totuşi gândim de cele mai multe ori iraţional, ne comportăm la fel, dispreţuim credinţa, apreciem acele lucruri care ne fac rău. Mergem înainte chiar dacă pentru o clipă de falsă fericire pierdem întregul sens al vieţii.

Se demonstrează astfel că raţiunea, bunul simţ, de altfel, face parte din gândirea noastră şi se îmbunătăţeşte în timp în condiţi prielnice.

În societatea umană apare însă ceva, un element negativ, perturbator, chiar criminal care distruge raţiunea şi ne distruge astfel şi pe noi.
Trăim o vreme în care raţiunea pare compromisă, în care totul se gândeşte şi se face fără raţiune. Ştiinţa, cultura, gândirea noastră, viaţa noastră în plenitudinea ei devine iraţională. Viitorul nostru nu este roz deloc.

1166

O mulţime, un grup, o categorie poate fi personalizată printr-o calitate numai în prezenţa unor excepţii care formează criteriul necesar demonstrării acelei calităţi. În lipsa acestora, calitatea nu poate fi remarcată, ea făcând parte din însăşi definiţia acelei categorii.
Toţi oamenii respiră, fără excepţie, tuturor le place cafeaua dar unii preferă ceaiul.

1167

Se întâmplă să trebuiască să iei o decizie, rapid, fără ezitare dar şi fără să implici raţiunea. Ai o răspundere pe care ţi-ai asumat-o cu voie sau fără voie. Ce faci? Cum procedezi? Ai o singură soluţie, credinţa, să crezi că rezolvarea problemei stă în puterea ta.

1168
Raţiunea nu poate explica ceea ce se află mai presus de înţelegerea noastră. Credinţa este necesară tocmai pentru a consolida încrederea noastră într-un sens al vieţii raţional, atât pentru om cât şi pentru Creator.

1169
Analfabetismul se manifestă prin ignoranţă şi lipsă de educaţie, în timp ce prostia apare ori de câte ori uităm să gândim.

1170
Abilităţile ne vin din naştere şi trebuiesc educate precum bunul simţ, iar cunoaşterea din cultură.
1171
Un erudit este o enciclopedie pe care se aşterne praful, un gânditor se aseamănă cu o enciclopedie răvăşită iar un intelectual cu o enciclopedie publică.

1172
Un gânditor se schimbă doar pe el, un intelectual îi schimbă pe ceilalţi.

1173

Câinii au un “simţ bun“ care le permite ca, la nevoie, să distingă printre mii de alte urme pe cea corectă. Asemănător, omul se naşte cu “bun simţ“ care îl ajută să ia dintre multe decizii posibile pe cea mai adecvată. Dacă la patruped avem de-a face doar cu un instinct, la om, bunul simţ trebuieşte educat prin cunoaştere, prin raţiune, prin apropiere de adevăr.

Judecăţile de valoare sunt cu atât mai riguroase cu cât gândirea noastră este mai evoluată.

1174
Umanitatea creaţie a Divinităţii.
Nu ştim ce este Divinitatea, dar ne putem imagina unele din aspectele ce o caracterizează. Plecând de la premiza că Ea, divinitatea, este înzestrată cu raţiune, eu cred că pot afirma existenţa unui sens, a unui comportament logic, a unei realităţi absolute definită în raport cu spaţiul-timp în care Ea a creat, la un moment dat, mai întâi un univers potrivit, apoi l-a conceput pe om dându-i consistenţă fizică (corp) şi spirit (viaţă).

Planul pe care Ea îl avea în minte descria în amănunt etapele construirii a ceea ce noi numim umanitate. Era vorba de o materializare a unei idei, a unui scop, având un parcurs conceput în cele mai mici detalii şi o finalitate certă, umanitatea.
Poate că nu era primul proiect de acest tip, poate că existau deja şi alte realizări asemănătoare, alte

umanităţi. Poate că unele proiecte nu reuşiseră, nu avuseseră succes şi dispăruseră.

Ceea ce ne putem imagina este că noi specia umană aflată într-un univers conceput în jurul planetei Pământ, suntem în plină desfăşurare şi ceea ce putem spera este să devenim un proiect reuşit. Având în vedere evoluţia deplorabilă a societăţii umane şi a mediului, înclin să-mi imaginez mai degrabă un eşec. Eu nu ştiu în ce măsură Divinitatea, în demersul său se bazează cumva şi pe aportul raţional, de bun simţ, conştient şi responsabil al spiritului uman.

Aşa cum nu cred în farfurii zburătoare, nu concep existenţa altor civilizaţii pământene, care să fi premers pe cea curentă. Ca şi în cazul OZN-urilor, ştiinţific, nu avem argumente certe.

Nu pot afirma, în lipsa oricărui argument, că nu există deja o serie de alte umanităţi plasate în alte universuri, poate în acele universuri paralele de care se vorbeşte. Şi mai cred că însăşi Divinitatea se află într-un univers propriu.

1175
Trecerea prin aşa numita “gaură de vierme“ ar putea fi singura noastră şansă de a întâlni o altă umanitate, de a uni două civilizaţii aflate în universuri paralele. Şi afirm acest lucru pentru că eu cred că universul în care

evoluăm este al nostru, numai al nostru, legat fiind de ființa noastră. In acest univers este loc doar pentru om.

1176
Când vorbim de planete locuibile ne referim la ceva de genul "Kepler 452b", pe care condițiile de viață sunt extrem de asemănătoare celor terestre, și care pot constitui cel mult un refugiu într-un viitor indecis.

1177
A substitui răul printr-o bună intenție este o perversitate. Comuniștii au comis cele mai abjecte crime sub scuza creerii "omului nou".

1178
A te sustrage unei judecăți echivalează cu recunoașterea premeditării, și a răului săvârșit.

1179
Teama invocată nu justifică fuga de răspundere.

1180
Moartea nenumăratelor generații de-a lungul istoriei a ridicat Terra la rangul de cel mai mare cimitir uman.

1181
Eu nu pot crede că numai evoluția este factorul determinant al apariției speciilor noi, adică numai și numai întâmplarea. Dacă luăm în considerare că și mediul se modifică aleator, că supraviețuirea unei

specii nu depinde numai de schimbarea climei, ci şi de conjunctura în care mai multe specii se grupează într-un anume areal, de migraţie, de accesibilitatea la hrană, apă, dar şi la produse curative, în concluzie, de ecosistem, nu putem elimina prezenţa unui factor inteligent, raţional, care să necesite un program, o cunoaştere a tuturor problemelor şi a soluţiilor lor.

Omul a evoluat într-un mod miraculos tocmai pentru că a fost dotat cu raţiune, discernănânt, capacitate de asimilare a cunoştiinţelor şi bun simţ.
Nu-mi pot închipui un sâmbure de raţiune care a evoluat, tocmai pentru că raţiunea este ceea ce este, aceeaşi de-a lungul întregii istorii. Doar cunoaşterea a evoluat şi implicit profunzimea gândirii şi conştiinţa de sine.

Însăşi evoluţia de necontestat a speciilor, inclusiv a fiinţei umane este argumentul unui singur fel de raţiune, pozitiv, necesar şi fără îndoială benefic.
Poate că universul material şi energetic să nu aibă raţiune, dar viaţa este de neconceput fără acea sclipire a minţii unui creator care să pună fiecare lucru la locul său, să repare ce este stricat, să elimine greşelile şi să conceapă o soluţie integratoare. Viaţa apare doar când lucrul este terminat, funcţional. O mână, un ochi, o inimă nu pot avea viaţă nicicum.

1182

Isus a lăsat umanităţii în urma venirii sale două lucruri: religia creştină şi evangheliile. Toate au supravieţuit până în zilele noastre, ceea ce demonstrează importanţa, valoarea lor pentru relaţia directă dintre om şi divinitate. Oare în ce să se materializeze această valoare şi de ce dorinţa divinităţii pentru ca aceste relicve să dăinuie mult după consumarea faptelor?

Eu cred că valoarea lor constă în mesajul pe care divinitatea a încercat să-l transmită, prin Isus oamenilor, nu numai la acel moment ci şi urmaşilor lor de-a lungul veacurilor.
Acel mesaj, în care era cuprins, cred eu, însăşi sensul vieţii, nu a fost înţeles încă de om, sau poate nu conştient întru totul, dar el rămâne permanent în preajmă şi îşi produce efectul. Aşa, poate, se explică devenirea unei anume civilizaţii creştine şi nu oricare.

1183
Iubirea este un sentiment, un crez. Ea apare când nu te aştepţi, se manifestă precum o pasiune. Nu poate fi dovedită oricât am dori, dar un comportament adecvat o poate confirma. Durează tot atât cât şi implicarea noastră. Dispare la un moment dat, în timp, circumstanţial, sau fără motiv. Având dimensiunea unei pasiuni, nu trebuie moderată. Nu strică, totuşi, un pic de raţiune, să nu uităm că iubirea a pricinuit adesea mult rău, nouă sau altora, este uneori perversă, interesată, copleşitoare, egoistă.

Un sfat: iubiţi cât mai des şi cât mai profund. Pasiunile noastre sunt clipele noastre de fericire, singurele.

1184
Dacă îţi doreşti o viaţă mai activă decât de obicei, lasă-i pe alţii să-ţi facă programul.

1185
"Dar diversele tipuri de civilizaţie nu pot fi transplantate, ca nişte flori exotice, dintr- o ţară într-alta şi făcute să înflorească pe orice fel de sol. Pot fi transferate elemente ale civilizaţiei, dar tipul specific şi distinctiv, entitatea esenţială, trebuie să fie rezultatul unei evoluţii spontane." – James-O-Noyes, România ţara de hotar (1854).

De ce americanii cred că democraţia poate fi exportată, sau poate nu mai cred după ultimul eşec, Afganistanul.

1186
"Islamismul este o instituţie orientală şi încercarea de a-l stabili permanent pe pământ european s-a dovedit un eşec, pentru că între Răsărit și Apus nu există simpatie de rasă, religie sau de vreun alt fel. Iar sistemul simplu prin care Mahomed a căutat doar să convertească o mână de triburi arabe la credinţa într-un zeu unic nu se poate întinde precum un cort din poveștile arabe ca să cuprindă toate regiunile şi popoarele Pământului. – James-O-Noyes, România ţara de hotar

1187
“Originalitatea constă în a gândi cu capul tău, nu în a gândi altfel decât alţii“ – James Fitzjames Stephen, în J.S. Mill, On Liberty

1188
“Întrebarea dacă libertatea este un lucru bun sau rău apare la fel de iraţională ca şi întrebarea dacă focul este un lucru bun sau rău. Ea este şi bună şi rea, în funcţie de timp, loc şi împrejurări“ – James Fitzjames Stephen - Liberty, Equality, Fraternity

1189
“acest lucru poate fi corect în teorie, însă nu funcţionează în practică: fiecare trebuie să-şi urmărească fericirea pe drumul pe care îl consideră bun pentru el, cu condiţia de a nu aduce vreun prejudiciu libertăţii celorlalţi de a urmări un scop asemănător“ – Kant, Despre sentinţă

1190
Nu ne vaccinăm! În fond ce riscăm? Să luăm virusul Covid-19. Dacă există. Dacă nu, le-am făcut-o. Cui? - medicilor, celor specializaţi în virusologie şi infecţiile aferente. Ce credeau ei că noi suntem proşti şi ne lăsăm pe mâna lor. Dacă au intenţii rele? Nu nenică, mergem pe mâna noastră, a vecinilor, a babelor de la TV, că nu degeaba au ajuns ele la vârsta senectuţii, ştiu ele ceva despre viruşi. Nu prea cred, dar apropo.

Dacă virusul chiar există? Vreun căscat (scuzaţi, cenzura a pus litera "s") de liliac (chinez de etnie, că numai ăştia au gânduri de cucerire a puterii pe tot globul, (iertare, mai sunt şi ruşii), şi-a pus toţi banii pe cartea asta: toată lumea să aibă aripi şi bioradiolocaţie (ultima invenţie a lor după busolă şi praful de puşcă). A, da, şi ochii oblici, de parcă ei au ochi, liliecii adică. Aşadar, dacă virusul există, oameni ne-am făcut, adică vreau să spun, lilieci. Prin urmare, noi n-o să mai fim oameni, ci nişte idioţi. Trăiască democraţia.! (Pamflet în context)

1191
Holocaust. Nu de bestiile care dau ordine mi-e teamă, mi-e groază de mulţimea de brute care execută cu satisfacţie aceste ordine.

1192
Profesionist de nişă. Priceput în domeniul lui, analfabet în toate celelalte.

1193
Teoria evoluţionistă. Din care specie de maimuţă se trag talibanii?

1194
Vaccinul Anticovid. Unii au fundul în formă de bideu. Aceştia preferă să fie vaccinaţi în el, în bideu vreau să zic. Doar pentru 300 de lei. Mi se pare cam puţin

pentru un medic care încalcă “jurământul lui Hipocrat“.

1195
Sentimente. Alături de raţiune şi credinţă, cunoaştere şi conştiinţă, ele dau formă eului nostru interior, sinelui celui mai profund, într-un cuvânt spiritului fiinţei umane.

Sentimentele, trăirile noastre dau contur personalităţii, modului nostru de a fi în interior dar şi în exterior într-o realitate înconjurătoare atotcuprinzătoare. Dacă credinţa ne permite o apropiere de adevărurile cele mai delicate ale existenţei, raţiunea încearcă să ne apropie de acel sens al vieţii atât de greu de pătruns.

Trăind într-un univers bipolar, în care se adună la un loc noaptea şi ziua, frigul şi căldura, bogăţia şi sărăcia, frumosul şi urâtul, bucuria şi tristeţea, sentimentele noastre, bune sau rele, reprezintă, “sarea şi piperul“ vieţii, sprijinul şi reperul dorinţei de a trăi, paiul de care ne agăţăm atunci când speranţele se pierd, când viitorul devine sumbru.

1196
Spre deosebire de animale, singur omul îşi poate dori moartea şi chiar o poate chema, uneori ca pe o ultimă soluţie, când singurul sentiment care ne mai încearcă este deznădejdea.

1197
Mi-e peste putinţă să accept că o scânteie stă la baza apariţiei vieţii. Miliarde de scântei licăresc în jurul nostru. A văzut cineva ivindu-se, din neant, în preajma lui vreun elefant. Bine, nu un elefant, vreun aminoacid, ce mi-e unul, ce mi-e altul. Cât îi trebuie unui aminoacid la scara istoriei universului să evolueze într-un elefant ? O fărâmă de timp doar. Şi totuşi, pot accepta că un mamut poate deveni un elefant printr-o, aşa zisă, adaptare la mediu, dar e prea mult să-ţi închipui, că o descărcare electrică poate crea viaţă. Mai degrabă aş putea crede, în litera evangheliei, în puterea lui Dumnezeu, care printr-o suflare i-a dat viaţă lui Adam. Era totuşi Dumnezeu.

1198
Un popor trebuie să-şi asume urmările deciziilor conducătorilor săi, aleşi sau impuşi. Dau câteva exemple, dar istoria umanităţii abundă în aşa ceva.
Eu nu pot absolvi de vina colectivă de declanşare a celui de-al doilea război mondial, poporul german indiferent de circumstanţe, şi cu nici un chip, holocaustul.
La fel, poporul rus, fie pentru crimele comise de armata rusă, securitatea rusă, fie pentru gulagul atroce, mijloc de asasinare a zeci de milioane de oameni nevinovaţi sub conducerea comuniştilor.

Nu pot scuza cetăţenii statelor islamice pentru luptele fraticide duse într-un climat religios prin nimic justificat.

Şi nici poporul chinez pentru asimilarea forţată, prin asasinate, lagăre de concentrare, a unor etnii.

Dar, mai ales, nu pot să uit participarea activă, sau prin expectativă a românilor, părinţilor mei, şi chiar a mea la coşmarul comunist în urma căruia am rămas traumatizaţi, afectaţi poate pe vecie de corupţie, analfabetism, laşitate şi infantilism cronic.

1199
Există cea mai mică şansă ca viaţa să fie doar un moment al existenţei? Aşa doar ar exista o logică a ceea ce se petrece între naştere şi moarte. Reîncarnarea, un element definitoriu al religiilor indiene) ar deveni posibilă. Şi de fapt de ce am lua de bun numai ceea ce spun evangheliile şi nu am reconsidera şi ceea ce ni se relevă prin alte religii. Aşa încât, pare posibil ca în decursul existenţei "fiinţele" să treacă sau poate nu, odată sau de mai multe ori prin experienţa trăirii în mijlocul umanităţii.*
Se presupune, încă din antichitate (vezi Socrate) că la naştere ar fi posibilă o reminiscenţă probabil subconştientă a trecutului. Cât despre ceea ce s-ar petrece după moarte nu putem efectiv şti nimic pentru că după moarte, dintr-un anume motiv noi nu avem conştiinţa existenţei noastre pe timpul trăirii ca oameni.

S-ar explica astfel de ce “sensul vieţii“ ne este necunoscut cât timp omul trăieşte.
**) - Reîncarnarea (sau reincarnarea) este conceptul filozofic sau religios prin care un aspect al unei ființe vii începe o nouă viață într-un alt corp fizic sau o formă diferită după fiecare moarte biologică. Aceasta mai este numită și renaștere sau transmigrație și face parte din doctrina Shancāra a existenței. Este o temă centrală în toate marile religii indiene, anume, budism, hinduism, jainism și sikhism. Ideea de reîncarnare se găsește în numeroase culturi antice, și o credință în renaștere, metempsihoză a fost menținută de figuri istorice grecești, precum Pitagora, Socrate și Platon. Este de asemenea o credință comună a diverselor religii străvechi și moderne precum Spiritismul, Teosofia și Eckankar și poate fi regăsită și în multe societăți tribale din jurul lumii, în locuri din Australia, Asia de Est, Siberia și America de Sud. – Wikipedia*

1200
Cunoaşterea este sinonimă cu înţelegerea unei probleme, teorii, fenomen, eveniment, etc.
“(Nu strică să rememorăm definiția cunoașterii: capacitate de înmagazinare și selecție a informației, interpretarea integrată a informației, reprezentarea coerentă despre ansamblu, spiritul critic).“ - Ana Bazac

1201

Să ai norocul în viaţă să nu fi bogat, bogăţia e lipsa ta de şansă de a trăi liber.

1202
Posesia unei arme confirmă disponibilitatea de a ucide.

1203
Poate că mesajul lui Isus nu trebuie căutat de-a lungul vieţii Lui, ci mai degrabă după moartea atroce ce i-a curmat-o. Isus se arată, deşi ar fi fost logic în desfăşurarea demersului lui printre oameni să n-o facă, tocmai pentru a-şi confirma umanitatea şi a nu-şi dezvălui divinitatea. Parcă ar fi vrut să spună: Şi voi veţi avea o existenţă după moarte aşa cum aţi avut-o şi înainte de naşterea voastră. Aveţi grijă cum trăiţi şi nu vă temeţi.

1204
Pare că viaţa omului între naştere şi moarte nu exprimă totul. Logic ea pare mai degrabă o promovare, o etapă în care omul poate acumula cunoaştere şi nu numai. Viaţa nu reprezintă doar o ‘‘piesă de teatru‘‘ limitată în timp şi cu valoare de sine stătătoare. De ce-am trăi dacă viaţa noastră ar intra după moarte în anonimat, faptele noastre fiind practic fără conţinut pentru omul însuşi.

Este adevărat că viaţa fiecărui om are dealungul istoriei umanităţii mica ei contribuţie la patrimoniul omenirii în totalitatea lui, dar totuşi pare prea puţin.

Şi de altfel, cu ce se alege divinitatea de pe urma vieţii noastre. Venirea lui Isus pe Pământ are un sens tocmai în această direcţie, ea dând conţinut relaţiei dintre umanitate şi divinitate. De altfel, găsim repere pentru această supoziţie, a relaţiei strânse dintre Dumnezeu şi Om, dealungul întregii istorii.

De ce nu ar conta viaţa omului, felul cum acesta o percepe, cum îi foloseşte, în existenţa lui ulterioară. Umanitatea reprezintă până la urmă o parte a divinităţii, nu fără importanţă în evoluţia acesteia. Doar nu ne închipuim că în timp ce umanitatea evoluează, divinitatea stă pe loc. Poate că această umanitate produce energia necesară mersului înainte al divinităţii, suportul acestei energii fiind chiar spiritualitatea care defineşte în fapt umanul. Nu contează cum se materializează spiritul omului după moarte, nu avem nici cea mai mică idee, dar el trebuie să conteze în edificarea întregului pe care îl numim divinitate.

Mai mult chiar, putem înţelege de ce viaţa merită trăită, care, de fapt, este sensul ei, şi cum putem contribui şi noi la construirea unui viitor dincolo de viitorul umanităţii, al universului nostru, al vieţii noastre. Umanitatea este aşa cum este, cu bune şi rele, dar la un bilanţ pe care l-am face, nu am putea să nu ne mândrim cu ceea ce a produs spiriul înalt al omului, cu această civilizaţie care mai mult sau mai puţin a evoluat totuşi.

1205
“Prin faptul că Aristotel a arătat că explicația ultimă a lucrurilor nu e componența, nici funcționalitatea lor, ci “ceea ce se întâmplă în vederea a ceva are tendința de a fi scopul și cel mai mare bine pentru celelalte lucruri“, el a sugerat nu doar că scopul/rostul este o explicație strict umană, ci și că în lumea anorganică “binele“ este, pur și simplu, potrivirea dintre așezarea și combinarea forțelor și elementelor (deci “binele“ este, pur și simplu, o traducere antropomorfizată a existenței ca atare), în timp ce în lumea vie a plantelor și animalelor, peste această existență se constituie și conatus-ul, adică – așa cum spuneau Spinoza și Leibniz – dorința de a persista, persistența fiind binele.

La oameni, peste aceste două tipuri de “bine“ se constituie intenția conștientizată și valorizată nu doar de a persista, nici măcar de a persista bine în fericire, ci de a construi, a fabrica lumea, material și spiritual.“
- *Ana Bazac*

1206
Lipsa unei certitudini în ceea ce priveşte sensul vieţii crează o derută cumplită în momentul alegerii unui mod de a-ţi petrece existenţa. Unii se lasă în voia sorţii, dar asta nu reprezintă altceva decât să-ţi alegi ceea ce îţi sugerează ceilalţi. Mulţi decid că în viaţă trebuie să-ţi clădeşti o carieră, alţii, cei mai mulţi, să găsească un mijloc de a avea câţi mai mulţi bani, unii vor să se distreze, alţii se droghează sau se îngraşă. Sexul a

devenit un surogat pentru o viaţă plină de satisfacţii, a-şi risca viaţa în tot felul de pseudoaventuri constituie o căutată sursă inepuizabilă de adrenalină. Este un adevăr că fiecare individ acordă în felul lui valoare preocupărilor sale zilnice.

Tocmai pentru că nu există nici un reper bine stabilit şi obligatoriu în alegerea scopului vieţii, căruia să i te dedici, destinul, soarta apare ca fiind scuza haosului din existenţa umanităţii. Nimeni nu se simte vinovat pentru felul în care şi-a trăit viaţa, raţiunea este prea rareori ascultată, iar fiecare este preocupat doar de ceea ce crede el că este binele lui sau al grupului din care face parte.

Totul mi se pare de o absurditate imensă, încerc să înţeleg ce ne lipseşte, unde este problema în structura fiinţei umane. Animalele au o viaţă mult mai ordonată, mult mai cu sens. Ele nu greşesc, nu bâjbâie. Pare că natura are cu mult mai mult sens decât umanul.

Raţiunea ne spune că totuşi, omul este cea mai importantă parte a universului, că el dă sens naturii. Sub privirea divinităţii omul ar trebui să se confunde cu excelenţa, cu perfecţiunea, cu împlinirea, cu deplinul. Şi totuşi nu se întâmplă aşa. Declinul umanităţii este evident. Calitatea se pierde pe măsură ce numărul indivizilor care o formează creşte. Performanţele, în toate direcţiile dispar. Ştiinţa nu livrează decât teorii tot mai teoretice, care nu mai

explică nimic, iar răspunsurile sunt din ce în ce mai puţin raţionale şi tot mai mult lăsate în seama divinităţii.

Ceea ce este mai grav, este că valoarea liderilor scade vertiginos, formatorii de opinie distorsionează criteriile după care mentalitatea ar trebui să evolueze, precum "corectitudinea politică", iar instituţiile chiar dacă sunt democrate suferă alienări periculoase. Cu alte cuvinte, ne aflăm într-o stare pe care tot mai mulţi o denumim "noaptea minţii".

1207
Dacă de existenţa "morţii biologice" nu se îndoieşte nimeni, ar fi posibilă existenţa unei altfel de extincţii de data aceasta absolută?

1208
Punctul, ca de altfel şi cubul sunt figuri geometrice. Ele au o caracteristică: volumul. Teoretic, primul contează nimic faţă de cel de-al doilea. Şi totuşi, fizica ne spune că ultimul, adică cubul poate încăpea într-un punct. Altfel spus, Universul a expandat dintr-un asemenea loc geometric al unui număr infinit de puncte. Când? În timpul unui Big-Bang. Dacă un punct poate conţine o infinitate de puncte, de ce nu ar putea cuprine şi Universul nostru şi el la rândul său infinit sau mărginit, încă nu ştim sigur.

Interesant este că dacă am încerca să examinăm la un microscop oricât de performant punctul fizic, va trebui să ridicăm scara de mărire până la limita ei extremă, caz în care tot nu am vedea nimic. Realitatea este că punctul nostru există totuşi şi el poate conţine un univers întreg dar noi nu-l putem vedea indiferent de instrumentul cu care ne-am uita la el. De ce? Pentru că am atins valoarea constantei lui Planck pe care nu o putem depăşi.

Teoria spune că ar trebui să avem o acuitate vizuală, ajutată de instrumente infinită ceea ce este imposibil pentru om. În acest spaţiu infinit pe care noi nu-l putem percepe îşi poate găsi locul nu unul ci o infinitate de universuri.

1209
Când cineva spune: "Aş vrea s-o duc mai bine!" nu se gândeşte nicidecum la îmbogăţirea patrimoniului său spiritual, la o cunoaştere mai aprofundată într-un anume domeniu al literaturii, istoriei sau ştiinţei, al iniţierii în artă, precum teatru, sport, sau orice altceva ce ţine de cultură. Concret, a-i fi mai bine cuiva se rezumă la a avea mai mulţi bani, dacă nu chiar la posibilitatea de a se îmbogăţi.

În general, cei mai mulţi îşi cheltuiesc chenzina, sau pensia sau orice sumă de bani în posesia căreia intră într-un fel sau altul pe cumpărarea de bunuri, hrană

sau obiecte, mobile sau imobile, asta dacă nu au vreun viciu costisitor.

Există o limită a costurilor alocate unui trai decent al unui individ, familie, comunitate şi banii necesari pot fi obţinuţi, în general, fără eforturi deosebite fie într-un “job“, fie prin alte mijloace.

Totul iese de sub control atunci când veniturile cuiva sunt prea nici faţă de ceea ce înţelege fiecare ce înseamnă pentru el “un trai decent“. Fie îşi doreşte mai mulţi bani pentru mai multe cumpărături fie, şi trecem în sfera alienării, vrea să se îmbogăţească. Un om natural “după posibilităţi“, poate încasa legal o anumită sumă. Ca să obţii sume peste valoarea decentă, cumpătată, la nivelul capacităţilor tale sau al circumstanţelor de tot felul care decid în locul tău, trebuie să apelezi la metode tot legale, precum jocul la bursă sau dezvoltarea unei afaceri, independent sau în parteneriat. Numai că îţi trebuiesc pentru asta ceva abilităţi mai speciale şi mult curaj. Sau, bineînţeles, să furi, să intri în tot felul de excrocherii mai mult sau mai puţin legale.

În concluzie, eu am preferat să-mi îmbogăţesc spiritul sau altfel spus, m-am limitat la cum se spune “mens sana in corpore sano“.

1210

“În plus, același principiu care vizează moderația în exercitarea puterii de către indivizi i se aplică și tipului de guvernare care funcționează în interiorul statului.

În consecință, nu este indicat nici un dezechilibru între puterea conducătorilor și libertatea poporului, căci o putere prea mare a celor dintâi duce la tiranie, care îngenunchează în mod nepermis poporul, în vreme ce o prea mare libertate generează “democrația absolută și neatârnată de orice altă putere care este infinit mai puțin folositoare decât democrația moderată.“

Dacă aşa gândea Platon, atunci unde este modernitatea noastră, unde este acea evoluţie de care se face atâta paradă?

1211
Nu trebuie confundat creştinismul cu religia creştină. Creştinismul a fost o stare, o epocă cu premize apărute încă în antichitatea egipteană (Faraonul Akhenaton era convins de existenţa unui singur zeu atotputernic (Aton) şi a militat, din păcate inutil, pentru stabilirea unei religii monoteiste.

Despre Socrate, se spunea în actul de condamnare la moarte că inventa zei noi, împotriva tradiţiei şi a credinţei populare, ceea ce ne dă de gândit despre viziunea sa faţă de Panteon. Chiar evreii, înainte de venirea lui Isus, aşteptau un singur Mesia care tot întârzia.

Odată cu Isus, dar îndeosebi prin străduinţa apostolilor, începe o epocă nouă în care, prejudecăţile, credinţele, întregul tezaur al culturii umane aflat în perimetrul european suferă lente dar decisive schimbări în spiritul şi în virtutea unui nou concept: europa creştină. A contat mult, nu atât ideologia catolică, atât de permisivă la schimbare, cît valenţele popoarelor care compuneau sau s-au adăugat mai târziu umanităţii occidentale. Un aport imens l-a constituit schimbarea, aproape peste noapte, a mentalităţii Imperiului Roman. O calitate deosebită a oamenilor a dat soliditate noilor instituţii, bazată fără doar şi poate pe o creştere a standardului de viaţă în contextul unei ambianţe naturale prielnice.

Nimeni nu contestă beneficiul adus de religie în schimbarea preocupărilor cotidiene ale locuitorilor acestor pământuri, în evoluţia cunoaşterii, în rearanjarea valorilor. Un număr mare de lideri cu calităţi excelente şi-au convins concetăţenii de avantajele unui progres în toate domeniile. Nu degeaba descoperim azi ca evul mediu "întunecat" a contat enorm la crearea premizelor unei societăţi moderne unice în felul ei.

Vorbim de o evoluţie, chiar de o civilizaţie occidentală, cu toate petele şi revenirile de tot felul pe care istoria ni le dezvăluie, şi avem de ce să fim mulţumiţi de statutul nostru actual.

Poate că, pentru divinitate nu contează atât starea umanităţii, cât performanţele individuale căpătate pe drumul dificil spre excelenţă. Poate că, aşa cum credeau anticii, spiritul nu moare şi poate purta cu el spre alte zări valorile universale pe care doar o viaţă umană le poate descoperi.

1212
Isus nu comentează credinţa altor popoare în alţi zei, nici chiar în legătură cu credinţa evreilor în venirea unui mult aşteptat Mesia.
De ce a ales Isus să-şi trăiască viaţa de om printre evrei şi nu altundeva?
De ce, dacă Isus a ales să convingă mulţimea că este un om ca oricare altul, (naşterea, viaţa de familie împreună cu părinţii săi Iosif şi Maria, cei patru fraţi şi cel puţin două surori, până la maturitate, faptele sale cu excepţia miracolelor, moartea Lui, s-a hotărât să-şi dezvăluie direct prin apariţia Lui într-un final, (mai întăi Mariei Magdalena, apoi ucenicilor în mai multe rânduri), divinitatea?

De ce ucenicii, au întreprins munca de apostolat nu printre evrei, ci printre stăini?
Apropo, Maria Magdalena a jucat un rol important în viaţa lui Isus, şi doar invidia sau mentalitatea epocii, să fi împiedicat cunoaşterea faptelor ei?

1213

Citesc că în anul de graţie 2021, în sfârşit femeile sunt admise în funcţii sau poate numai în servicii la Vatican?!

1214
Cum citesc eu Biblia?
După cum se ştie, biblia este o colecţie de, să folosim un termen la modă, “eseuri“. Având o avengură pe care nici o encicopedie, fie ea chiar “Britanică“, nu o depăşeşte, Biblia este mai mult decât atât. Ea cuprinde şi istorie, naraţiune, parabole, poezie, biografie, arbori genealogici, cronică, profeţie şi nu mie teamă s-o spun literatură fantastică.

Sursele sunt multiple, autorii sunt numeroşi iar editorii, călugări, traducători, comentatori dar mai ales instanţe ecleziastice. Ceea ce putem pune astăzi pe masă, ne cere nouă, cei ce o lecturăm, multă, foarte multă grijă, în modul în care încercăm să ajungem la origini, la ceea ce chiar au vrut să ne transmită autorii, şi numai ei.

Cu alte cuvinte, eu când citesc Biblia încerc s-o răstălmăcesc, dar cum, invers de cum au procedat cei ce au umblat la textele originale sau la cele de mai târziu după cum au vrut ei. Adică să încerc să înlătur tot ce mi se pare străin, alogen şi să accept o probabilitate, evident subiectivă, pentru acurateţea textelor rezultate. Dacă ceea ce textul vrea să spună, mie mi se pare, nepotrivit, nelalocul lui, “preţios“, sau

chiar fantastic, încerc să găsesc o variantă logică, raţională care să mă mulţumească, evident, ţinând cont şi de contextul, cultural, ştiinţific, dar şi istoric.

Este o încercare poate utopică, dar preferabilă atitudinii unora de a declara că "nu înţeleg nimic" dar şi atitudinii multor preoţi de a trece răspunderea asupra lui Dumnezeu, alegând, să înlăture nedumeririle credincioşilor cu formula: "Doar Dumnezeu ştie, când va voi El, vom înţelege".

1215
Sursa raţiunii la om: Minte sănătoasă în corp sănătos, "Mens sana in corpore sano".
De aici trag concluzia că toţi oamenii se nasc cu raţiune (evit excepţiile). Descartes spunea că "bunul simţ este lucrul cel mai bine împărţit din lume". Că unii îl pierd de-a lungul vieţii, asta este altă poveste.

1216
Sfârşit de Septembrie 2021. Traversez Bucureştiul de la est la nord cu autobuzul. O zi rece, ploioasă de sfârşit de vară dar şi de toamnă. La noi se spune că toamna vine într-o joi şi se sfârşeşte a doua zi. Mi-am luat umbrela dar n-a plouat, dar ceva frisoane tot m-au încercat, eu fiind foarte uşor îmbrăcat, ca răzbunare pentru zilele caniculare din vară. Traficul infernal, şoferii extrem de nervoşi, iar autobuzele extrem de rare.

Simt că ceva se întâmplă. Deşi suntem în pandemie, în spitale nu mai sunt locuri pentru cei afectaţi serios de Covid, sirenele salvărilor se aud continuu. Cu mască sau fără mască, mai distanţaţi, dar cel mai adesea prea apropiaţi, oamenii aleargă care încotro, ai zice, cu treburi importante, pentru că altfel cum ar putea să-şi părăsească locul de muncă. Că doar n-or fi toţi pensionari.

Am impresia că mersul pe jos sau cu tramvaiul, maşina, mai nou trotineta te ajută să nu te gândeşti la lucrurile grave care se întâmplă cu omenirea. Pentru că altfel, îţi pui întrebări, evident, la care nu ai răspuns şi nu poţi apela tot timpul la vorba: "lasă că ştie Dumnezeu ce face, nu merită să-ţi baţi capul".

Dar totuşi, cineva trebuie să se întrebe ce-i cu noi, ce se întâmplă cu viaţa noastră, unde-i sensul acela al trăirii noastre pe care umanitatea îl caută de veacuri?
Aşa că m-am oprit din mers. Eram totuşi în staţia de autobuz şi nu pe trecerea de pietoni, iar cel puţin 30 de minute nu venea nici un autobuz.
Ce întrebări mi-au trecut prin minte? Vai de mine, m-au dat pe spate.
În primul rând m-am întrebat dacă economia, cel mai important sector al vieţii merge bine? Companiile de IT au proliferat ca ciupercile după ploaie şi totuşi impactul asupra cetăţeanului de rând vine doar dinspre Google şi Facebook. Nu, vă rog, jocurile, părerea mea, doar strică.

1217
România analfabetă. E trist dar trebuie să recunosc, că dacă până la moartea celor peste 1000 de tineri nevinovaţi, nu numai în fapte dar mai ales în spirit şi împuşcarea cuplului Ceauşescu vinovaţi nu pentru că ar fi promovat comunismul la noi, ci de prostie şi imbecilitate, am trăit înt-un spaţiu populat cu "zombi", fiind eu însumi un asemenea spectru macabru, când am intrat în epoca infantilismului, vulgarităţii deşănţate, analfabetismului cronic cu performanţe zero nu numai în şcoală dar în oricare alt domeniu, de la vorbirea şi scrierea în limba română, sau a unei limbi străine, la spectacolul media (recunosc că mi-e jenă să mă uit la o emisiune de "stand-up"), în ştiinţă, cultură, relaţii sociale, politică şi din păcate, economie.

Statul a devenit, după dispariţia disciplinei de partid, (nu că oamenii n-ar fi fost identici cu cei pe care i-au urmat), o colcăială de corupţi, besmetici, mitocani, şi îndeosebi infractori. Sincer, mi-e teamă să discut despre pretenţia mea de om integru cu aplecare spre binele comunităţii şi secundar al interesului meu personal, la vreo agapă.

Scade calitatea învăţământului, şi cauza nu stă neapărat în nivelul de recepţie al copiilor noştri, ci mai degrabă în lipsa de "har" a învăţătorului, în lipsa de cultură, a unei conştiinţe a naţiunii cu privire la cei ce

ne vor urma. Altfel spus, mă întreb de multă vreme: Pe cei ce ne învaţă cine i-a dăscălit şi cum? Nu le poţi pretinde unora care au în faţa ochilor doar mărimea salariului să aibă pasiuni, ataşamente, ţeluri.

După ce s-a lansat lozinca "noi muncim, nu gândim", era de aşteptat să dispară bunul simţ, raţiunea, excelenţa. A fi inginer a devenit o ruşine naţională, dacă eşti doctor (să nu discutăm despre mită), fie refuzi să te vaccinezi, fie ţi se strigă: Vreţi să ne omorâţi!

Tot timpul mi se reproşează: dar sunt şi excepţii! Excepţiile nu contează în viaţa unei comunităţi, ele se realizează, sau se pierd. Este problema lor.

1218
Fiecare om are un destin. Nu un destin hotărât de cine ştie ce divinitate, ci unul pe măsura valenţelor, aptitudinilor, a contextului social în care îşi duce viaţa. Suntem ceea ce mâncăm, bem, gândim, facem, dorim sau respingem. Nici vorbă ca un judecător să ajungă balerin, numai că aşa stă scris în cartea vieţii lui. O girafă nu poate zbura, pentru că nu e raţă. Se spune: cum te naşti, aşa vei muri. Sunt întrutotul de acord. Există totuşi mici variaţiuni dar ca în muzică, pe aceeaşi temă.

1219
De-a lungul istoriei, furtul, altfel spus, însuşirea bunului altuia fără consimţământul acestuia era privit aleatoriu.

Cât timp statul a lipsit, banii, bunurile aparţineau particularilor. Aveam marea masă a oamenilor de rând, săraci, fără averi, cu un standard de viaţă precar, care îşi ducea viaţa de azi pe mâine, ei fiind rareori victime ale hoţilor, bandiţilor, tâlharilor sau piraţilor navigând de-a lungul coastelor. Ţinta predilectă a acestora erau pungile garnisite ale bogaţilor aflaţi pe drumuri, cutreierând păduri întunecate, căi prăpăstioase, poteci lăturalnice. Furtul era considerat, mai mult un ghinion iar banilor li se punea cruce. Rareori, când tâlharii erau prinşi erau judecaţi şi spânzuraţi.

Robin Hood era hoţ? Unii ar susţine că, mai degrabă era un apărător al celor flămânzi, un binefăcător. Altfel spus, era un titlu de glorie să furi de la bogaţi pentru a da la săraci. La fel haiducii de la noi.

Problema era discutată convenabil dacă victima se nimerea a fi un bogat, un nobil, un om al regelui, şi lăsată în suspens dacă păgubitul se nimerea să fie un fitecine.
Odată cu apariţia statului, a legilor, comunităţile plăteau taxe şi impozite la bugetul local sau mai sus al ţării. Au apărut aşa zişi "hoţi de la buget", corupţii care puteau să fure fără o precizare expresă a păgubitului, el fiind un anonim prins în masa obştei.

Mai mult, cei aleşi să apere bunurile şi bunăstarea poporului se protejau prin legi favorabile,

mușamalizări, complicități, relații, prinși într-o rețea complice, unde fiecare fura, delapida, extorca, devaliza, împrumuta, păgubea, uita să returneze ceea ce-și însușise pe nedrept.

Într-o cârdășie de neimaginat, rețeaua corupților îi unea laolaltă în apărarea interesului propriu, pe mulți judecători, procurori, instituții vitale ale statului, în general, pe majoritatea celor ce lucrau la stat, făceau politică sau parazitau companiile de stat. Totul a devenit o mocirlă în care o mare parte a populației se bălăcea. Nu m-am mirat niciodată, cunoscând din literatură și nu numai, nivelul de "analfabetism" , imbecilitate, mitocănie, lăcomia și mijloacele prin care o țară frumoasă precum România, mergând și spre trecutul Țărilor române, a devenit un spațiu urât de români, români care cu traista în băț au plecat să-și jelească "nevoile și neamul" printre străini.

1220
Lipsa intenționată a preocupărilor statelor în educație a dezvoltat o mentalitate lipsită de orice conținut la generațiile noi. S-a produs o scădere dramatică a culturii democratice. A protesta apare ca singura formă de exprimare a nemulțumirii. Aceasta nu are aspect concret, nu este bazată pe o cunoaștere profundă a realității. Protestele se îndreaptă spre cineva, nu spre ceva. Direcția protestului este nedefinită, în majoritatea cazurilor spre cel din față, polițistul care nedându-i voie să înainteze, canalizează toată furia mulțimii.

Protestatarii nu cunosc principiile statului de drept, mijloacele, căile prin care individul poate controla limita puterii politice în impunerea constrângerilor. La vot, cea mai eficientă cale de opunere a individului în contra statului, se merge ca la meci, pe găşti, pentru că nu le putem numi comunităţi.

Democraţia suferă de două racile care o vor distruge: participarea simbolică la vot şi lipsa eliminarii din competiţia politică a celor cu activitate politică nerelevantă.

Scrierile lui Platon, dar nu numai, nu sunt predate în şcoală ceea ce aduce un mare deserviciu democraţiei.

1221
Efectul protestelor se manifestă diferit în cele trei segmente ale populaţiei. În primul rând, manifestanţii sunt excitaţi la maxim, dispuşi la violenţă împotriva poliţiştilor şi manifestă un reproş la adresa neparticipanţilor, a celor care se uită. O mare parte din ei au tendinţa de a filma tot timpul de parcă s-ar petrece un eveniment colosal pe care vor dori să-l arate şi celor de acasă.

Un alt grup, cel al neparticipanţilor care este de departe cel mai numeros, sunt agasaţi, nervoşi, nemulţumiţi, sâcâiţi, îngrijoraţi şi tot mai hotărâţi să nu participe la evenimentele viitoare. Nu înţeleg pentru ce

se protestează şi nu cred că protestele vor avea vreo şansă.
Al treilea grup o reprezintă politicienii, care vrând, nevrând sunt cauza protestelor. Ei nu se tem, ştiind că democraţia îi avantajează şi că nici măcar procedura votului nu poate intervenii în deciziile pe care le iau, mai ales de când cetăţeanului i s-a suprimat orice mijloc de a se opune supremaţiei puterii conducătoare a statului.

În această fază a modernităţii târzii, a post modernismului, controlul statului este total, principiul după care acţionează este: "să ne fie bine nouă, prostimea este la mâna noastă".
Noţiunile de "popor", cetăţean, libertate, drepturi egale sunt superflue.

Democraţia a intrat în faza de alienare şi doar un naiv îşi mai imaginează că umanitatea e condusă încă de raţiune.
Lipsa raţiunii în gândirea şi comportamentul unui individ reprezintă ruperea definitiva a relaţiei cu divinitatea. Omul nu mai reprezintă o specie care performează, evoluând spre excelenţă, sperând ca Dumnezeu să-l aştepte la jumătatea drumului spre eternitate.

1222
Umanitate - Spiritualitate - Divinitate

Prin spiritualitate se pun într-o relaţie bilaterală umanitatea cu divinitatea. Calea o constituie raţiunea, o trăsătură definitorie a acesteia, o calitate apropiată atât umanităţii cât şi divinităţii. Raţiunea ne apropie de adevăr, ne apără de sentimente şi ne justifică credinţa. Raţiunea construieşte o punte între ceea ce ştim şi ceea ce credem. Credinţa devine astfel un sprijin în viaţa omului, ea îi dă putere să nu dispere în faţa morţii, să aleagă, cu toată teama, calea spre o mai profundă spiritualitate. Evident că nu toţi înţelegem necesitatea urmării acestei căi, nu aprofundăm ceea ce ni se întâmplă, şi ce ar trebui să facem. Umanitatea este ceea ce este, nici mai bună nici mai rea. Dar tocmai aceste alienări ne sunt oferite, cred eu, cu scopul precis de a nu fi menajaţi. Viaţa e aspră, pentru ca drumul nostru să fie nesigur, sinuos, disperat chiar. Asprimea vieţii este încercarea tăriei spiritului, judecata de apoi, Iov a demonstrat-o pe deplin. Tăria de caracter, voinţa, curajul, raţiunea, adică bunul simţ, ne dă speranţa şi impulsul mersului drept.

Dumnezeu ne-a dăruit Universul pentru a ne încerca puterile, şansele. Cuceririle ştiinţei sunt probe ale potenţialului uman în acumularea de cunoştiinţe, a înţelegerii realităţii, istoria culturii ne dezvăluie puterea minţii omului încă cu mult înainte de Socrate şi până în zilele noastre.

Dumnezeu ne vrea lângă el ca pe nişte egali şi nu ca o grămadă de proşti inutili. Sau măcar să poată alege ceea ce îi place. Iată sensul umanităţii.

1223
Începutul secolului I. Umanitatea ajunsese într-un punct mort al evoluţiei spiritualităţii. Exista o cauză, un context istoric, social, cultural.
Pare că Dumnezeu a găsit cu cale să provoace omului un şoc istoric, decisiv care să schimbe într-un fel viiorul, şi întruparea lui Isus a avut, într-adevăr un efect colosal. Zorii noii civilizaţii creştine au însemnat un nou avânt al valenţelor umanităţii, o metamorfoză a gândirii, o înţelegere profundă a binefacerilor raţiunii, un impuls care să dezlănţuie noi energii ale spiritului uman. A fost o mişcare foarte bună a divinităţii, trebuie s-o recunoaştem.

1224
Timpul. O noţiune care a incitat întotdeauna la discuţii filozofice interminabile. Nimic nu are sens în afara timpului. O lume în afara timpului este în afara puterii noastre de înţelegere. Pui o linguriţă de zahăr într-o ceaşcă de ceai, în clipa următoare timpul se opreste. Zahărul rămâne în suspensie. Dacă timpul nu o ia din loc ceaiul nu se va îndulci în veci. Lemnul nu va continua să ardă, soarele să apună, floarea să-şi deschidă corola, fluturele să zboare iar apa din sticla răsturnată să ude podeaua. Există ceva care să nu fie afectat de dispariţia timpului? Clădirile nu se vor mai

degrada, tablourile nu-şi vor schimba aspectul, metroul nu va mai ajunge în staţie, dar nici vorba vecinei în urechea mea. Pare că totul a împietrit. Adică nu se mai mişcă: atomii, aerul, fumul, ploaia, musca, ciorba în lingură, glonţul pornit din arma asasinului, gândul, plânsetul copilului, dar şi frumuseţea, somnul, ura, invidia, paharul dus la gură, peniţa pe hârtie.
Am avea însă certitudinea că iubirea va fi veşnică, că boala nu va mai duce la moarte, că pacea nu se va mai sfârşi, dar, din păcate, nici războiul.

Viaţa este mişcare iar aceasta se desfăşoară în timp. Cu orice preţ, altfel nu se poate decît în imaginaţia noastră precum în "Flatland" (nuvelă de Edwin Abbott) *spaţiul în doar două dimensiuni.*

Universul se află în mişcare iar mişcarea are nevoie de spaţiu. Realitatea este una în mişcare. "Daţi-mi un punct de sprijin şi voi muta Pământul din loc", cere Arhimede. Există un trecut, şi un viitor, mai puţin un prezent. Da, prezentul pare un instantaneu, o imagine statică cu o durată infinit de mică. Prezentul nu e niciodată relevant pentru că, fără trecut, el nu se explică. Viitorul se prefigurează mai întâi în imaginaţia noastră, iar cînd îl trăim este deja trecut.

1225
"Astfel legătura prejudecăţii cu natura devine şi mai evidentă: insuficienţa raţiunii umane şi disponibilitatea noastră de a acţiona emotiv conform schemelor

tradiţionale se manifestă tocmai prin prejudecată – arhiva comportamentelor sigure validate de experienţa veacurilor.

În ceea ce priveşte legătura cu instituțiile şi sistemul politic, prejudecata ca depozitar al esenţei tradiţiei le oferă legitimitate. Burke vede în prejudecată o forţă cu valenţe în general pozitive, cu toate că o minte limpede este uneori echivalată cu cea lipsită de afecţiunea prejudecăţii. Prejudecățile sunt sentimente neînvăţate care au în centrul lor un punct de vedere moral. Doar prin dimensiunea morală a prejudecăţii se face posibilă înţelegerea şi cunoaşterea. Burke oferă prejudecăţii o dimensiune raţională. Chiar dacă sentimentele şi prejudecățile par a fi în contradicţie cu raţionalitatea, pe un plan mai profund acestea sunt purtătoare de raţiune.“ - Darius Borovic, Prejudecata, societatea şi tradiţia în filosofia politică a lui Edmund Burke

1226
Raţiunea, consider că reprezintă un algoritm de gândire, o metodă de exprimare a unor judecăţi de valoare, foarte aproape de adevăr.

1227
În formularea unei judecăţi de valoare, indiferent dacă folosim intuiţia sau deducţia, ca unelte ale raţiunii, păstrăm un stil în gândirea noastră. Acest stil, cred eu, este modelat de prejudecată!

1228
“O trăsătură împărtăşită de Burke şi de celelalte curente conservatoare este ideea conform căreia natura umană nu ar fi exclusiv raţională. Dimpotrivă, omul este o fiinţă plină de sentimente, de emoţii şi de gânduri adesea contradictorii. De aceea emoţiile şi sentimentele motivează mult mai puternic acţiunile umane decât deliberarea
raţională abstractă.“ - Darius Borovic

1229
“În viaţă, deci pe Pământ, omul trebuie să sădească un pom, să procreeze un copil şi să clădească o casă.“ Probabil vine din folclor, sursa e incertă iar mie mi se pare raţională mai degrabă decât sentimentală. Păi, cum raţiunea ne este aproape, să zicem, imaginaţia ne-ar permite să arătăm cu degetul în sus. Sigur Adam cunoştea ceea ce pare mai curând o poruncă!

1230
Umanitatea este doar o peliculă care acoperă Terra pe alocuri. Erupţiile actuale din insulele Canare o demonstrează din plin, dar şi cutremurele provocatoare de valuri uriaşe, degradarea spaţiului vital. Viteza cu care putem astăzi cutreera acest spaţiu în orice direcţie pare că ne limitează drastic orizontul.

Drumul mătăsii sau călătoria lui Marco Polo, par să fi necesitat o altă percepţie a spaţiului şi timpului, faţă de cea de azi. Lumea a devenit mai mică iar relaţiile între

oameni accesibile cum nu-şi puteau închipui vechii egipteni.

Dacă Darwin a intuit corect o caracteristică a evoluţiei, apoi ea se referă la adaptabilitatea speciei umane, condiţie a supravieţuirii într-un mediu specific omului, produs de mintea omului prin evoluţia capacităţii lui de producere a mijloacelor tehnico-ştiinţifice, a abilităţii lui de a imita natura sau chiar de a o depăşi, prin ingeniozitate, putere creativă şi ambiţie.

1231
O dezbatere între cinici şi optimişti: Niall Ferguson versus Rotger Bregman relatată de Iulian Chifu sub titlul: Apocalipsa şi fenomenele extinctive ale omenirii: natura sau omul distruge lumea?, m-a incitat să-mi exprim o părere.

Eu cred în cel de-al doilea pilon al spiritualităţii umane şi anume credinţa. Dacă primul pilon, raţiunea permite umanităţii să înţeleagă sensul vieţii în apropierea ei de adevăr, credinţa, deşi nu ne oferă argumente, ne dă încrederea că nu suntem lăsaţi de izbelişte în voia sorţii, în bătaia vânturilor, şi că divinitatea, adică Dumnezeu ne decide mai presus de voinţa noastră, soarta.
Nu oamenii vor chema Apocalipsa, oricâtă silinţă şi-ar da, oricâte erori ar comite, oricât de mult ar ocoli "bunul simţ" cu care ne naştem, ci Dumnezeu, singurul care poate decide dacă universul construit pentru Adam mai poate aduce ceva nou în spiritualitatea oamenilor,

dacă viaţa îi mai este utilă acestei specii gânditoare pe care ea însăşi a numit-o "homo sapiens". Dacă Dumnezeu va decide că poate merge înainte fără om, o va face, negreşit aşa cum şi atunci când va găsi de cuviinţă.

P. S. Nu uităm nici un moment că omul este doar o etapă în eternitatea divinităţii, şi că nicidecum Umanitatea nu constituie cauza existenţei lui Dumnezeu.

1232
"Pandemia, criza economică, criza de leadership global şi naţional, suprapuse peste o criză a democraţiei determinată de schimbările tehnologice şi alterarea fundamentelor care dau substanţă ideologiei democrate, apariţia extremelor tot mai vocale şi a fenomenelor disruptive, catastrofele date de modificările climatice, toate au îndreptat lumea să privească tot mai atent la fenomenele apocaliptice şi să se întrebe cine e vinovatul principal?" - Iulian Chifu

Tot mai des se vorbeşte despre o criză a raţiunii, despre colapsul bunului simţ, alienarea spiritului omenirii, crimele politicienilor corupţi, degradarea educaţiei, dispariţia solidarităţii specifice comunităţilor, bolile psihice datorate stresului cotidian, nevoia tot mai acută de adrenalină conjugată cu creşterea consumului de stupefiante, disperarea, spaima în ceea ce priveşte aportul zilei de mâine, precaritatea ajutorului statului,

creşterea analfabetismului şcolar dar şi funcţional, cupiditatea programelor de învăţământ, corectitudinea politică, deruta oamenilor de ştiinţă în faţa misterului tot mai profund al universului, şi îndeosebi al legilor naturii, al haosului din sistemele sanitare în luptă cu virulenţa virusurilor, şi nu în ultimul rând al economiei mondiale care apelează tot mai mult la pervertirea legilor economice, şi mă refer la denaturarea legilor pieţei libere, al accesului liber la resurse şi crizelor financiar-bancare în avalanşă.
Ceea ce este mai grav constă în faptul că nimeni nu ştie cu ce poate fi înlocuit capitalismul şi în speţă democraţia.
Are umanitatea resursele necesare pentru a-şi reveni, pentru a face front comun în luarea deciziilor corecte pentru a mai primi o şansă la supravieţuire? Îmi pare rău, dar eu nu cred.

1233
Jumătate din omenire suferă de foame, cealaltă jumătate aruncă jumătate din ceea ce cumpără! Un argument al neputinţei în solidaritate.

1234
Războiul, o extincţie a umanului, o exacerbare a instinctului de supravieţuire, o dezlănţuire a animalităţii, noapte a raţiunii, bunului simţ, solidarităţii.

1235

Isus s-a născut dintr-o femeie care a iubit un înger. La fel se nasc geniile.

1236
Cunoaşterea reprezintă perceperea şi asimilarea ca informaţie a unui eveniment, obiect sau judecată de valoare. Ea poate evolua în timp devenind cultură.

Cunoaşterea se face prin simţuri, intuiţie, deducţie şi se maturează prin gândire. Spaţiul destinat depozitării informaţiilor este memoria. Memoria permite păstrarea, selectarea, ştergerea şi distribuirea la momentul oportun a cunoştiinţelor, a interpretării lor ca parte a realităţii fizice sau spirituale. Ştergerea informaţiei (uitarea) este relativă, temporară sau permanentă şi se realizează inconştient. Capacitatea de lucru a memoriei depinde de structura şi activitatea fiziologică a creerului, coordonată conştient sau inconştient de gândire.

Cunoaşterea foloseşte un limbaj anatomic (sinapse, curenţi electrici, neuroni) pentru a identifica informaţia. Translatarea în limbaj uman la nivel de conştiinţă (vorbire) permite interpretarea acestor cunoştiinţe, facilitează gândirea, activitatea spirituală în final.

1237
Acum 2000 de ani umanitaţii îi lipsea un lider, un mesager, un om între oameni, cu putere de convingere, charismă şi discurs. Poate şi atunci ca şi acum

omenirea se afla în prag de colaps, deruta era totală, voinţa dispăruse, iar soluţia nu se ivea de niciunde.

Era nevoie de un lider care să facă cunoscut "truth, all truth and only the truth" să-l facă pe om să înţeleagă cât de simplă şi de accesibilă este soluţia revenirii pe drumul "drept şi onest". Să priceapă că nu e singur în universul lui şi că este deajuns "să bată la poartă, pentru ca Dumnezeu să-i deschidă", că divinitatea nu-i o himeră ci chiar sensul vieţii, iar denivelările drumului pot fi înlăturate prin raţiune şi credinţă.

A fost Isus, mesagerul trimis de Dumnezeu, şi 20 de secole, omul şi-a regăsit, este adevărat, cu greu, mai pe ocolite, dar consecvent, echilibrul spiritual.
Şi totuşi, se întâmplă iarăşi. Oare de câte ori mai trebuie ca umanitatea să derapeze, şi câtă răbdare trebuie să aibă Dumnezeu cu noi, oamenii. Pentru că, dacă Dumnezeu se va sătura de inconsecvenţa de care dăm dovadă, atunci El va decide... Apocalipsa.

1238
Ne este cunoscut sensul cuvântului "veşnic". El se referă la curgerea timpului într-un singur sens, înainte, spre viitor. Pentru înapoi însă, spre trecut obişnuim să folosim alte expresii: din vremuri imemoriale, din totdeauna. Dacă "veşnic" e incompatibil cu "sfârşit", "din totdeauna" elimină "începutul, originea".
Pentru a alătura cele două sensuri ale timpului avem cuvântul "etern".

Oare există ceva, cineva etern? Universul începe cu Bigbang (oare?), dar nu ştim dacă are un sfârşit, zeii se nasc dar nu mor niciodată, viaţa omului se desfăşoară într-o perioadă, scurtă ce-i drept. Umanitatea însăşi are un început, şi dacă am înţeles bine ce este Apocalipsa, şi un sfârşit.

Dar divinitatea, Dumnezeu? Dacă este adevărat că trebuie să considerăm Umanitatea un produs al Divinităţii şi nu un proiect de sine stătător în concepţie şi creaţie, atunci ne aflăm în afara puterii noastre de înţelegere.

Cu alte cuvinte, nu ştim dacă Divinitatea este cauza Umanităţii sau ambele au o cauză comună. Avem o singură sursă ca ajutor şi anume Geneza, din care aflăm despre naşterea universului, a lumii în care Dumnezeu i-a creat pe Adam şi Eva. Pentru noi se pare că nu este de ajuns.

1239
Peste noi a coborât noaptea raţiunii. Când un virus ne pune viaţa în pericol, crearea unui vaccin este singura soluţie viabilă. Ca să refuzi să te vaccinezi trebuie că în creierul tău se petrece ceva de felul în care instinctul le determină uneori pe balene sau delfini să se arunce pe plajă pentru a muri.

1240

Când, lui Adam, Dumnezeu i-a insuflat viaţa, l-a înzestrat cu raţiune. Când a gustat din pomul cunoaşterii binelui şi al răului, a descoperit viaţa, suferinţa şi speranţa.
Dar omul mai are ceva de care se pare că nici Dumnezeu, nici el nu este vinovat. E sentimentul. Cum a devenit omul sentimental? De ce contează atât de mult în viaţă ceea ce simţi? Să fie contribuţia Evei la patrimoniul de înzestrări al omului în general? I-a scăpat ceva lui Dumnezeu, atunci când i-a oferit lui Adam femeia? Poate o scăpare intenţionată? Nu ştiu, e mult prea important pentru om să guste uneori fericirea.

Dar să nu uităm rolul şarpelui în toată povestea. Nu părea deloc nevinovat. Trecem peste instigarea Evei la comiterea păcatului originar. Nu era nicidecum un personaj neştiutor între ale divinităţii. Cunoştea reţinerea lui Dumnezeu de a împărtăşi oamenilor darul cunoaşterii binelui şi al răului, al bunului simţ, al capacităţii de a discerne între bine şi rău, dar mai ştia şi ce ar fi însemnat omul fără raţiune.

Şarpele a intuit că omului îi va lipsi "liberul arbitru" că nu va avea posibilitatea de a decide singur asupra a ceea ce ar fi bine sau rău, că nu va avea nici o şansă de a greşi, de a alege altfel decât slujindu-se de raţiune, de a-şi putea asuma personal deciziile, de a fi liber. Şarpele ştia că libertatea va fi una din opţiunile omului şi că numai liber fiind, el va putea, în cunoştiinţă de

cauză, dar şi cu răspundere asumată şă-şi aleagă calea. Pentru şarpe, simţirea, pasiunea, viciul, într-un cuvânt sentimentele erau cele ce-i lipseau omului.
Omul devenea liber, de sine cugetător, liber să se apropie de adevăr dar şi să se piardă. Dumnezeu avea de unde alege, iar "judecata de apoi" căpăta sens.

1241
Frica este cel mai loial aliat al omului curajos, şi se numeşte prudenţă. Detestată este laşitatea, când în cunoştiinţă de riscul vieţii tale, dai înapoi de la responsabilitate, când, pentru a-ţi fi bine ţie refuzi să dai ajutor celui ce ţi-l cere. Laşitatea se pedepseşte, frica te întăreşte. A fi curajos înseamnă să nu-ţi fie ruşine de opţiunile tale.

1242
Libertate, libertate, strigau parizienii de-alungul bulevardelor "oraşului Lumină". Ecoul însă reverbera într-un alt registru, moarte, moarte. Cioran spunea undeva în scrierele sale că moartea este ultima speranţă, ultimul remediu, atunci cînd libertatea ta devine un subiect prioritar, fără de care nimic nu mai contează. (Se protesta în timpul pandemiei de covid împotriva impunerii obligatorii a paşaportului verde. Doamne unde este raţiunea?

Un virus mortal cutreieră lumea întreagă şi noi vrem să dăm piept cu el, să ne arătăm muşchii, uitând cu desăvârşire că natura nu poate fi învinsă, că suferim de

un sindrom al invicibilităţii, că suntem parte a naturii create de Dumnezeu, că avem nişte limite şi că libertatea noastră depinde de unele răspunsuri care ne lipsesc acum şi poate întotdeauna cât vom fi oameni.

1243
Existenţa lui Dumnezeu este un adevăr şi nu o credinţă. Întrebarea: "Crezi în Dumnezeu?" poate şi trebuie înlocuită cu: "Accepţi adevărul existenţei lui Dumnezeu?

Adevărul nu este o supoziţie, o ipoteză de lucru ci reprezintă realitatea, certitudinea, siguranţa existenţei realităţii absolute.

Este adevărat că omul nu cunoaşte niciodată adevărul cert, absolut, realitatea este relativă, ea se schimbă de la om la om datorită percepţiei diferite, cu o singură excepţie, aceea fără de care nimic nu are sens, nici viaţa, nici universul, şi nici raţiunea. Credinţa, neacceptând argumentul, nu poate suplini adevărul, acel unic adevăr, al existenţei lui Dumnezeu. Credinţa este doar un sprijin moral, este ceea ce ne astâmpără setea noastră de cunoaştere.

1244
Nu oricând poţi spune: Îmi pare rău! Uneori poate fi indecent, alteori superficial, pretenţios sau insuficient. "În dragoste să nu spui niciodată,"îmi pare rău" - e o vorbă.

1245
Analfabet funcţional - Cineva căruia îi lipseşte abilitatea de aş rezolva problemele cotidiene, concrete pe care viaţa de zi cu zi i le pune în drumul său. De la a folosi o furculiţă şi până la a comanda o masă la restaurant, de a-ţi cere iubita în căsătorie sau de a te bucura de un vin bun, ai de rezolvat o multitudine de activităţi, unele mai plăcute altele mai puţin. Nu şti cum să treci peste timiditate, simţi discomfortul unei discuţii. Nu-ţi sunt la îndemână canoanele comportamentului în societate. Faci mereu gafe iar gesturile de bun simţ te duc într-o stare de hiperexcitabilitate. Simţi o incompatibilitate empatică cu destul de mulţi din semenii tăi. Uneori nu poţi amorsa iniţiative avantajoase, intri în tot felul de belele, şi te blochezi când nu este cazul. Cu alte cuvinte, nu te descurci în domenii în care alţii excelează.

Pericolul este să devi inutil atunci când ai o funcţie de decizie, când faci parte dintr-o echipă sau cînd trebuie cu orice preţ să intervi într-o problemă. Când peste dificultatea de a te descurca practic intervine şi un analfabetism în gândire, ce pot să spun este: e de rău.

1246
Dacă există aşa numiţii "extratereştrii", ei vin de dincolo de univers, dintr-o altă lume, dintr-un alt cosmos. Poate aparţin unei alte umanităţi, paralele. Universul în care trăim "ni se potriveşte ca o mănuşă"

nouă tereştrilor şi numai nouă. Existenţa “extratereştrilor“ nu ar avea nici un sens. Ea ar constitui doar imaginea noastră în oglindă.

1247
Dezastrele naturale din ultima vreme, pandemia covid (o extensie a unui virus specific unor animale la om), erupţia din insulele Canare, incendiile din California, inundaţiile din Germania, Grecia, China, cutremurele de peste 6 grade, tsunami, pesta porcină, demonstrează un lucru care pentru mine este evident. Omul nu a învins natura, nu a fost niciodată stăpânul ei. Omul a fost întotdeauna tolerat, mai mult, a fost ignorat de natură. Activitatea umană a avut un impact superficial asupra naturii, mai mult, ea a afectat mai întotdeauna calitatea vieţii.

1248
Dumnezeu a dorit binele omului atunci când l-a creat şi l-a înzestrat cu “bun simţ“. Omul era capabil să aleagă binele fără a fi nevoit să cunoască deosebirea dintre rău şi bine. Pentru a şti cum este răul, omul trebuia să-l simtă, să-l trăiască, el, copiii lui, prietenii lui, întreaga omenire. Păcatul originar i-a dat această posibilitate. Fără a cunoaşte răul, omul n-ar mai fi suferit, n-ar fi fost nevoit să spere, dar nu ar mai fi putut pretinde că ştie ce este fericirea.

Alegerea omului l-a supărat pe Dumnezeu, l-a mâniat chiar, şi Dumnezeu l-a alungat pe acesta de lângă el.

Cum ar fi fost viaţa omului, într-o lume numai de bine, nu ştim, dar nici nu putem a-i reproşa Creatorului suferinţele noastre. Am greşi, aşa cum a greşit şi Iov când i-a cerut socoteslă lui Dumnezeu de îndurările lui.

1249
L-am auzit mai demult pe domnul H-R Patapievici spunând că e la îndemâna noastră să stăm de vorbă cu, să zicem, Socrate sau Aristotel, sau poate cu Descartes, şi nu e vorba de spiritism. Cînd ajungi să-i cunoşti, mă refer la scrierile lor, mai mult, să înţelegi ceea ce spun, să vibrezi în ritmul lor, şi chiar să ai nedumeriri cu privire la afirmaţiile pe care aceştia le fac, când te preocupă sensul acestor afirmaţii produse de gândirea lor, simţi că ai privilegiul de a-i întâlni, de a-i asculta, că, de la înălţimea harului lor o părticică din produsul minţii lor ajunge la tine direct nestingherit de trecutul istoric.

1250
Evenimentele se precipită. Covid intră în forţă. Unii, nu există specialişti în cunoaşterea viitorului, spun că vor urma săptămâni dramatice, sute de mii de morţi în fiecare zi, căderea economiei globale, poate războaie, sinucideri, foamete şi poate tot ceea ce întâlneam până acum în romanele ştinţifico-fantastice. Tot ce putem spune este: Dumnezeu cu mila!

1251

Eu nu cred că ai nevoie de o maşină pentru a călători în timp. De altfel, nu cred că se poate călători în timp indiferent de rezultatul pozitiv sau negativ al unei ecuaţii matematice. Mai mult, eu nu cred că Dumnezeu poate călători în viitor sau în trecut, pentru că atunci, creaţia nu va mai avea sens. Poţi cunoaşte trecutul, este adevărat, cel istoric, dar e absurd să cunoşti viitorul, şi nu mă refer la ceea ce îţi poate oferi intuiţia sau deducţia pe baza cunoştiinţelor, experienţei, sau chiar a credinţei. Geniul dispare într-o lume în care şti ce urmează, dispare speranţa, norocul şi întâmplarea, coincidenţa şi contextul, prevenirea şi anticiparea, discernământul şi chiar raţiunea. Călătoria în timp e absurdă şi provoc viitorul să mă contrazică.

1252
A munci înseamnă a crea. Omul a evoluat, el nu se poate hrăni numai cu produse culese pe câmp, din copaci, din aer şi din apă. Omul nu se poate îmbrăca numai cu frunze, muşchi, sau coji de copac. Ceea ce vreau să spun este că omul nu poate trăi fără ca o parte considerabilă din timpul şi viaţa sa să stea pe scaun şi să interacţioneze cu online-ul fie de plăcere fie ca job. Media promovează munca online fără să recunoască necesitatea muncii fizice în acoperirea necesităţilor vieţii. Chiar nu mai avem nevoie de zidari, electricieni, mecanici auto, curieri, piloţi, scafandrii, vopsitori, ingineri, şi tot felul de meserii care mai de care mai necesare şi utile în viaţa reală.

Ofertele de a lucra online mi se par nerealiste ca şi cele care susţin intrarea în afaceri, politică sau entertainment. Şi cu munca ce facem. Nu mai avem nevoie de muncitori, tehnicieni, specialişti în teren, bucătari, vânzători şi tot cortegiul de specialişti a căror unelte sunt mâinile.

1253
Ignoranţa opreşte evoluţia, îndeosebi când devine un crez. Când ignoranţa se manifestă pe fondul unei stări de bine ea se confundă cu prostia. Evoluţia este mişcare, progres, îmbogăţire. "Nimic nu se pierde, totul se transformă" spune Antoine Lavoisier. "Acumulările cantitative permit o schimbare în bine a calităţii" dacă împrumutăm zicerea lui Marx şi Engels din materialismul dialectic. Ignoranţa se manifestă de la naştere şi până la moarte. Socrate spunea că "cu cât ştii mai multe cu atât mai mult realizezi că nu ştii nimic".

Ignoranţa nu este un defect, ea face casă bună cu cunoaşterea, iar aceasta trebuie să evolueze de-a lungul întregii vieţi. De ce, cum şi când sunt primele întrebări cu care un copil îşi stresează părinţii şi această îndeletnicire trebuie întreţinută prin educaţie.

Cunoaşterea îţi dă un sentiment de libertate, îţi lărgeşte oferta atunci când ai de ales şi-ţi dă încredere în tine. În comunism, am aflat că libertatea este condiţionată de ideologie şi că omului i se potriveşte cea comunistă,

spre deosebire de libertatea capitalistă despre care nu ştiam decât că era rea. Aveam o singură ofertă, ignorând total că suntem minţiţi, prostiţi, şi desigur handicapaţi.

1254

Este o necesitate pentru mine să aflu şi părerea altora asupra convingerilor mele, fie prin lectură, fie direct în conferinţe. Un lucru benefic, dealtminteri, pentru că astfel aflu că nu sunt singur, că nu am luat-o razna, că am dreptul să-mi afirm sentinţele, ele nefiind nişte ciudăţenii numai de mine cugetate. Analiza riguroasă a argumentelor şi contraargumentelor este singura procedură ce îţi permite să-ţi apropii adevărul. Spune-mi ce crezi şi nu te supăra pe mine dacă eu cred altfel, amândoi am mai făcut un pas.

1255

De când om nu se mai scrie cu “o“ mare? Om! De când omul nu mai este semeţ, nu mai are timp, nu mai are viaţă, curaj, îndrăsneală, speranţă, pasiune, încredere. De ce nu mai avem timp să ne amintim de copilărie, de părinţi, de bradul din sufragerie împodobit cu nuci şi mere, de plăcinta cu dovleac coaptă de mama în soba cu lemne, de poveştile pe care tata ni le repeta seara, cu noi, copiii băgaţi sub plapumă la lumina lămpii cu gaz. Ce s-a întâmplat cu noi de am devenit aşa irascibili, intoleranţi, insensibili. Cum de atunci aveam tot timpul din lume iar acum ne lipseşte şi clipa în care ne-am putea reaminti surâsul mamei, dojana

tatălui, hărmălaia copiilor sau suspinul bunicii? - "Cu toţii sunt bine" cu Robert de Niro

1256
Cunoaşterea este capacitatea noastră de a înţelege realitatea. Aceasta poate fi concretă sau abstractă, fizică sau imaginată. Un "scaun" este un obiect dar şi exprimarea lui în limbajul nostru. Şi acesta diferă în funcţie de ceea ce dorim sau putem. Pentru un copil, un scaun este ceva ce-i stă în cale, pentru un bătrân o construcţie pe care îţi sprijini corpul obosit, pentru un inginer, un sistem de piese, cel mai adesea din lemn, prinse între ele după un proiect anume. Pentru un pictor, el este o exprimare artistică realizată cu ajutorul unei pensule, şi a unui amestec anume de culori pe o pânză. Pentru noi toţi, el poate fi doar un cuvânt format din câteva litere, altele dacă schimbăm limba în care scriem, gândim sau vorbim. Se vede astfel că avem de-a face cu noţiuni diferite concepute pentru un acelaş obiect, parte a realităţii. Prin cultură, noi putem gestiona oricare din aceste moduri de referire, realizând astfel o cunoaştere exhaustivă a mediului în care trăim.

1257
Dubito, ergo cogito, ergo sum. (Mă îndoiesc, deci gândesc, deci sunt.) Este supoziţia completă pe care Descartes o face, o afirmaţie raţională pe bază de observaţie, cunoaştere şi interpretare.

1258
Adevărul nu poate fi relevat pentru noi oamenii nici prin raţiune şi nici prin credinţă. O întrebare grea pe care omul şi-o poate pune este dacă Dumnezeu ne poate cunoaşte gândurile şi credinţa mea este că nu. Ceea ce facem este relevant, evoluţia noastră spre ceea ce este "drept şi onest" cum înşăşi Dumnezeu afirmă în "Geneza".

1259
De ce mai toţi confundă religia cu credinţa? Religia este o ideologie pe când credinţa apare în viaţa noastră ca un suport spiritual alături de raţiune. De asemeni, religia creştină nu este creştinismul. Acesta reprezintă evoluţia spiritului occidental, un mod de gândire, de viaţă, o renaştere a unei părţi a umanităţii ca urmare a credinţei în valorile spirituale ale filozofiei greco-romane, dar şi moderne, şi care s-a declanşat după momentul istoric Isus.

Religia creştină, deşi grevată de tarele oricărei ideologii, are meritul de a fi însoţit de-a lungul secolelor gândirea creştină şi de a-i fi dat un conţinut şi o direcţie care a dus la edificarea civilizaţiei occidentale.

Îmi permit, astfel, să mă consider creştin de origine fără să-mi apropii, prin comportament şi asumare, religia creştină.

1260
O întrebare care se naşte atunci când trebuie să alegi între bine şi rău este: Dar ce este rău şi ce este bine? Ştim că Adam nu putea deosebi la început binele de rău. A trebuit să săvârşească păcatul originar pentru ca să poată alege între ele în cunoştiinţă de cauză. Presupun că putea "alege" totuşi binele automat, fără a realiza totuşi cum face acest lucru. Cu alte cuvinte, nu era conştient de propria abilitate, de "bunul simţ" cu care Dumnezeu îl înzestrese. Păcatul originar a constituit pentru Adam şi Eva primul pas spre cunoaştere. Aflând de existenţa răului, şi sentimentul de jenă pe care aceştia îl au la întâlnirea cu Dumnezeu îl probează, ei devin conştienţi de faptul că sunt capabili să gândească, conşienţi de existenţa lor într-un context bivalent, că pot să cerceteze lumea înconjurătoare în integralitatea ei şi că sunt capabili să aleagă, în virtutea bunului simţ sau împotriva acestuia, binele sau răul. Şi tocmai acest lucru pare că-l supără pe Dumnezeu care decide să fie alungaţi din Eden spre universul propriu al fiinţei umane, lumea noastră.

Că răul a devenit, de-a lungul istoriei, de foarte multe ori, poate chiar de prea multe, o opţiune, se cunoaşte, religia atribuind acestuia un domeniu vast, cel al păcatului, un atribut al opţiunilor contrare voinţei lui Dumnezeu, o alegere lipsită până la urmă de "bun simţ".

1261

Violenţa constituie o manifestare a vieţii. În lumea materială nu întâlnim un corespondent. Oare putem considera ciocnirea a două particule, violenţă? Eroziunea unei stânci poate fi considerată un fapt brutal, malefic, îngrozitor? Poate doar într-o exprimare figurativă, metaforică.

Adevărata violenţă are loc în lumea vie, a plantelor, animalelor şi desigur, a omului. Însăşi teoria evoluţiei ne surprinde atunci când ne sugerează că viaţa a devenit o certitudine în momentul în care un protozor, o amibă, a înghiţit un apropiat.

Foarte bine, viaţa este mişcare, este o continuă devenire, un fenomen în desfăşurare, un transfer al calităţii fie prin naştere, fie prin educaţie. Istoria consemnează această evoluţie a fenomenului pe care noi îl numim umanitate.

Violenţa se manifestă de-a lungul întregii istorii a vieţii pe Pământ, fie că vorbim de plante, de animale sau de oameni.

Întrebarea care se pune este: violenţa este un lucru bun sau unul rău? Răspunsul nu poate fi decât ambiguu: şi da şi nu. Uneori, violenţa este necesară, ea este de neocolit. De ce? Pentru că aşa ne-a creat Dumnezeu. Pisica ucide şoricelul pentru a se hrăni. Nu putem blama pisica doar pentru că bunul simţ ne spune că a ucide este un lucru malefic, îngrozitor. De altfel sunt

convins că pisicile bine hrănite nu simt nici o vinovăţie. Şi nici omul, atunci când se bucură de o friptură de iepure stropit cu vin. Manifestările de tip vegetarian, mai actual, vegan, sunt marginale, lipsite de consistenţă.

Ceea ce i se reproşează omului este folosirea violenţei în dezacord total cu necesitatea supravieţuirii, bunului simţ, raţiunii. Oamenii au sentimente, iau decizii, urmându-şi trăirile, acţionează violent, uneori făcând bine dar alteori, gratuit, fără să gândească, sau cu intenţie, dedicaţi răului, produc pagube, lacrimi, durere.

Singurul criteriu care ne poate salva de a fi răi este raţiunea. Din păcate, raţiunea are un defect, poate fi ignorată. Mulţi dintre noi sunt convinşi că libertatea trebuie să fie totală, la bunul plac al fiecăruia, ignorându-se răspunderea.

Libertatea este precum cunoaşterea, cu cât este mai cuprinzătoare cu atât este mai restrânsă. Un ignorant, şi noi toţi suntem mai mult sau mai puţin, crede că a cânta la vioară constă în a fâţâi arcuşul de colo colo şi a-ţi pune degetele pe nişte sârme. Când descoperă virtuozitatea este dezamăgit, dar cu atât mai încântat.

1262

Două sintagme pe care H-R Patapievici le consideră fundamentale în definirea unui spirit profund: convorbirea neîntreruptă şi luarea în serios.

1263
“Dacă soarele moare“ o carte de Oriana Fallaci, un reporter italian cunoscut şi pentru sejurul ei consumat în compania echipei de cosmonauţi de la NASA. Draga mea Oriana, înainte ca energia imensă care întreţine cel mai de seamă luminător al planetei să se sfârşească şi soarele să aţipească, noi oamenii vom fi dispărut demult. Şi spun asta uitându-mă în jurul meu la ceea ce se întâmplă, la acele evenimente, fapte, simtome care nu sunt de bun argur.

Natura. Natura nu se supune numai legilor ei proprii în vigoare încă de la creaţie. Omul intervine acum cu propria voinţă şi determină o evoluţie haotică şi mai degrabă în sensul schimbării mediului împotriva vieţii, a supravieţuirii speciei umane. Numim acest fenomen poluare şi ea constă în aruncarea în atmosferă a substanţelor nocive provenite îndeosebi prin arderea combustibililor fosili. Încălzirea este la fel de nocivă prin topirea gheţurilor, migraţia impusă regnului vegetal dar şi animal. Temperaturile ridicate sunt tot mai greu de suportat în zonele subpolare sau temperate de către populaţii neobişnuite să trăiască în asemenea condiţii.

Poluarea apei constituie un alt factor perturbator, iar secătuirea bogăţiilor pământului conduc la o recesie a indrustriei bunurilor de consum. Tăierea pădurilor are ca efect deşertizarea suprafeţelor altădată cultivabile, schimbarea compoziţiei aerului, acesta devenind tot mai irespirabil.

Ingineria genetică schimbă efectiv natura culturilor iar prin apariţia de specii noi, deviază evoluţia naturală. Folosirea în cantităţi uriaşe a pesticidelor, fungicidelor şi ierbicidelor are ca efect alterarea alimentaţiei, apariţia de boli necunoscute dar şi o evoluţie imprevizibilă a viruşilor. Este cunoscut faptul că pandemia de gripă spaniolă din 1918-1920 nu a atins mortalitatea pandemiei de Covid din 2020-...

Ştiinţa se pare că şi-a atins limita. Oamenii de ştiinţă înţeleg tot mai puţin ceea ce se petrece atât la scară cosmică dar mai ales la limita Planck din fizica cuantică. Rând pe rând recunosc că ceea ce se întâmplă mai departe de realitatea la îndemână este o enigmă pentru om. Singurele răspunsuri tot mai acceptate ţin de domeniul credinţei, a unei creaţii divine fără de care nimic nu mai are sens. De altfel, cercetările apar în contextul unor simple teorii ale unor grupuri de lucru, greu verificabile, uşor contestabile.

Sănătatea. Cu toată tehnica avansată de care dispunem la ora actuală, sănătatea ne este periclitată aproape continuu. Bolile cronice fac ravagii, comorbilităţile ucid

o grămadă de oameni care ar fi putut trece cu bine peste pandemie. Corupţia şi neprofesionalismul multor cadre medicale, neîncrederea în ajutorul medical dar mai ales îndoielile cu privire la aportul benefic al medicamentelor şi mai ales al vaccinurilor ridică mortalitatea la cote de necrezut. Se presupune că folosirea antibioticelor pe scară largă a făcut mult rău, dacă ne referim şi numai la infecţiile nesocomiale. Blocarea sistemului sanitar pun medicii în postura îngrozitoare de a alege dintre pacienţi pe cei care reuşesc să ocupe un pat de spital.
Accidentele rutiere, bolile de inimă, obezitatea cresc peste măsură numărul deceselor. Înhumarea cadavrelor a devenit o problemă.

Cultura. Post modernismul nu se remarcă, după părerea mea prin evidente opere de artă nici în muzică, nici în pictură. Remarcabilă îmi pare arhitectura şi ingineria construcţiilor cu cîteva proiecte deosebite precum Burj Kalifa, Regatta Hotel, Abraj Al-Bait, Shanghai Tower, One World Trade Center.

Democraţia. Pierderea cea mai mare pe care o suportă omenirea constă în alienarea principiilor statului de drept, a democraţiei. Statul se preocupă tot mai puţin de bunăstarea cetăţenilor, refuză constant îngrădirea puterii sale, ignoră totalitatea semnalelor ce anunţă începutul unei stari de instabilitate a naţiunilor, efectele migraţiei, zonele de conflict pe criterii pur politice, crizele financiare, sanitare, politice, de mediu. Starea

de fapt incertă, haotică, disperată pentru mase largi de oameni produc violenţă, dezamăgire, regret, insatisfacţie. Drumul la psiholog a devenit ceva normal pentru cetăţean, dezorientarea, pierderea de interes, alienarea, subiecte cotidiene.

Mentalitatea. Mentalitatea noastră rezultă în urma suprapunerii unor elemente din tradiţie, unui impact major al cunoaşterii, al impresiilor date de simţuri, al trăirilor sentimentale, al educaţiei, influenţelor din exterior din partea celorlalţi şi bineînţeles al profunzimii capacităţii de gândire, al implicării sinelui şi cum ar spune H-R Patapievici al luării în serios.

Mentalitatea nu este un dat temporal şi spaţial. Ea se schimbă, evoluează sau din contră se alienează. Poate fi în regulă, într-un anumit context, poate fi depăşită sau poate chiar depăşi prezentul. Cea mai mare influienţă în stabilirea unor principii de viaţă o are societatea din momentul istoric respectiv. Mentalitatea defineşte mulţimea şi nu individul. Pentru un individ oarecare are importanţă caracterul, personalitatea în însuşirea unui comportament aparte, dar acesta nu poate trece peste cel al comunităţii în care trăieşte. Dacă totuşi trece, individul va fi ostracizat, izolat, denigrat. Tăria lui de caracter va decide cât va supravieţui.

Trăim o depreciere a mentalităţii pretutindeni în lume. Munca nu mai este considerată ca singura posibilitate de a-ţi asigura un trai decent ţie şi familiei tale.

Grupuri întregi consideră furtul, delapidarea, afacerea veroasă, ticăloşia ca pe un mijloc de înavuţire fără probleme atâta timp cât o face întraga comunitate.

În alte vremuri, o faptă dezonorantă era condamnată de întreaga comunitate, iar jignirea un atac la onoare ce se plătea printr-un duel deseori mortal. Azi noţiunile demnitate, onoare, bună cuvinţă, loialitate, recunoştiinţă, îngăduinţă, compătimire, întrajutorare, solidaritate, sacrificiu de sine, bunătate, înţelegere, onestitate, verticalitate, bună credinţă, dreptate, iertare, modestie sunt ignorate, lipsesc din vorbirea curentă şi nu mai declanşează niciun sentiment în inima noastră. Imaginaţi-vă caracterul unui popor din memoria căruia lipsesc aceste noţiuni.
Dacă aş fi Dumnezeu, aş evalua acest popor ca unul fără nici o valoare, un deşeu, o mizerie, un lucru inutil care ar fi corect să dispară, precum Sodoma şi Gomora.

1264
- Revelaţia în prezenţa unei femei este însăşi femeia, sex fac şi privighetorile.
- Eva a apărut după Adam, fiind o versiune îmbunătăţită (un update).

1265
Trăieşte-ţi viciul inteligent, vei avea o stare de bine în plus. "Viciile ne fac mai umani"- am uitat cine a spus asta.

1266
Cât timp omul era doar un proiect, nu era nimeni care că judece dacă legile naturii erau bune sau nu. Era Ea, natura, universul, aşa cum Dumnezeu se pricepuse s-o gândească şi apoi s-o şi creeze.
Odată ce omul a apărut pe Pământ, a apărut schimbarea. Unele aspecte i-au convenit, altele nu. Nu ştiu cât de mult omul a modelat natura în bine. Presupun că binele îl privea pe el însuşi, cum să facă să-şi apropie mai mult fenomenele naturale, să-şi amenajeze un spaţiu mai comod, mai prielnic unei evoluţii istorice benefice. Şi Dumnezeu i-a permis acest lucru, întrebându-se, cred eu, dacă acesta este şi în stare.

Din păcate, omul a dat greş, mai mult distrugând decât ameliorând mediul încojurător. S-a crezut atotştiutor şi atotputernic. Fals. Condiţiile de mediu s-au deteriorat, viaţa a fost pusă în pericol, speranţa eternităţii pentru un univers dedicat omului s-a stins. Şi nu se mai poate face nimic, singura intervenţie, cea divină pare improbabilă. Omul şi-a ratat devenirea, raţiunea, liberul arbitru au fost insuficiente. Ce a fost greşit? Pierderea credinţei, cred eu, cu tot ce înseamnă ea, superficialitatea cu care omul a privit din totdeauna relaţia lui cu Dumnezeu. Sau poate, că aşa cerea proiectul iniţial. Cine ştie?

1267

Eşecul umanităţii nu se datorează numai distrugerii spaţiului vital. Mai există o cauză, foarte importantă şi care se face simţită, comentată şi analizată în ultimii zeci de ani. Mă refer la pervertirea gândirii, mai precis a mentalităţii la scară planetară. Omul nu mai este preocupat de viitorul speciei, de onestitate şi dreptate, el nu a reuşit să se identifice cu o cale de urmat, un sens al vieţii. Cu un viitor neclar, lipsit de perspectivă, într-un mediu tot mai degradat, umanitatea a încetat să viseze şi este preocupată exclusiv de prezent. Devenirea personală, starea de bine a individului a devenit o tendinţă prioritară iar lipsa unei comunităţi a creat omul insingurat. Temător, disperat, cu un viitor incert, cu o gândire superficială, cu o conştiinţă slabă, analfabet, dependent de vicii, practici şi ideologii omul este tentat să devină o moluscă sau poate chiar o amibă.

Extremismul, lăcomia, violenţa, mai nou, corectitudinea politică definesc în mare fiinţa umană de azi. Cei care într-un fel sau altul şi-au mai păstrat echilibrul psihic, raţiunea, motivarea, simt o disperare fără margini.

1268
Cu nici un chip eu nu pot fi de acord că umanitatea nu are nici un sens. Că sufletului omului îi lipseşte acea potenţă divină poate, pentru a înţelege aşezarea pieselor într-un puzzle ce nu i se datorează, că are nevoie de o revelaţie ca să priceapă.

1269
Ţine de caracter să respecţi în orice context regula ca atunci când iei un salariu pentru ceea ce prestezi pentru un client, pacient, solicitant, să nu impui o suprataxă, mită, ciubuc, cum vrei să-i spui, în schimbul serviciului tău, şi mai rău, al amabilităţii tale. Admit două excepţii, ospătarul şi şoferul de taxi. E o tradiţie. Aceea contribuţie necuvenită devine o pată urâtă în CV-ul tău. Ea distruge iremediabil munca părinţilor tăi, ai celor care s-au străduit să-ţi formeze, prin educaţie, o statură onestă, corectă şi dreaptă. Scuza că meriţi mai mult, că ai dreptul la un standard mai ridicat decât al celor pe care îi serveşti este penibil şi te dezonorează. Cine nu are dreptul? Devii un câine care îşi îngroapă oasele pentru a le căuta mai târziu.
Aşa cum există "preţul pieţii" pentru orice este de vânzare, aşa şi munca este supusă evaluării societăţii, şi impunerea unui alt preţ este o înşelătorie. Aşa impune democraţia şi nu altfel, restul e mizerie umană.

1270
Cum să nu-i admiri pe americani? Fugiţi din ţările lor de baştină, au cucerit un spaţiu (cum? Nu are importanţă, nu exista încă la aceea vreme conştiinţa drepturilor omului), au străbătut un drum lung şi plin de hârtoape cu disperare, dar fără ezitări. Poate că oamenii nu erau tocmai în regulă dar şi-au identificat cei mai buni lideri, pentru că au avut şi de unde şi şi-au pus speranţa în ei. Şi ca niciunde altundeva, liderii nu i-

au înşelat, şi ceea ce au promis au şi realizat, o naţiune democrată pe principii liberal-capitaliste, o naţiune liberă dar în limita responsabilităţii faţă de om.

Europa occidentală a reuşit prin statutul ei să confirme justeţea alegerii americanilor. Din păcate, istoria a lucrat malefic pentru cealaltă parte a Europei, ţările din blocul comunist. Rămase cu secole de evoluţie în urma occidentului, ele nu mai pot face nimic. Toate la timpul lor, doar că timpul lor a trecut.

1271
Câte răspunsuri se pot imagina pentru o întrebare? Eu am găsit trei tipuri de răspunns: cu raţiune, ambiguu şi orice-ţi trece prin minte. Un exemplu este următorul.

"Afară ninge, ce crezi că va urma? 1. Se va răci vremea. 2. Ceva se va întâmpla, sunt sigur. 3. Va cădea o stea." Ultimul răspuns este perfect valabil. Este raţional, adică nu avem contra argumente, adică nu este probabil dar este posibil.

Se constată astfel că nu-i deloc simplu să te apropii de adevăr bazându-te pe raţiune, dacă nu aduci şi argumente. Se pare că raţiunea este ştiinţa căutării argumentelor dar şi a contra argumentelor în identificarea judecăţilor de valoare.

1272

Un argument nu se construieşte niciodată pe baza unei afirmaţii negative. Cine poate nega existenţa unui ibric cu cafea aburindă aflat într-o mişcare orbitală în jurul planetei Saturn. Ştiinţa studiază natura pe modele astfel încât să poată stăpâni toate variabilele intuite. Dar dacă apare peste noapte un eveniment neaşteptat legat de obiectul cercetat, atunci modelul cade şi lucrarea trebuie reluată. Nu putem fi siguri niciodată că ceea ce ştim la un moment dat despre ceva, sau cineva este bătut în cuie, cum se spune. Multe teorii au fost date uitării în momentul apariţiei a ceva nou, nemaicunoscut. Un exemplu ar putea fi înlocuirea teoriei orogenezei geosinclinalelor de sorginte rusă cu tectonica în plăci. Chiar Darwin şi-a adunat rezultatele cercetărilor sale într-o teorie, teoria evoluţionistă, o teorie susţinută pe date, dar insuficiente atunci ca şi acum.

1273
Extratereştrii există ori ba? Argumente pro ar cam fi, nu suficiente dar totuşi, dacă ar fi să dăm crezare incidentului de la Roswell din New Mexico-SUA, Kenneth Arnold, Aurora-Texas, Laredo-Texas, şi alte câteva. Aceşti "extratereştrii", în orice caz, nu par să provină dintr-o altă civilizaţie asemănătoare cu a noastră. Cu alte cuvinte, extratereştrii nu provin de pe o altă planetă, un alt Pământ.

Merg pe credinţa că Dumnezeu a creat universul numai pentru om, fie el Adam sau altul, iar oameni suntem

doar noi. Nu mă hazardez în a-mi imagina alte universuri, paralele (succesive, nu am fi existat în acelaş timp istoric pentru a ne putea întâlni).

Ideea mea constă într-o bănuială, rezonabilă, spun eu, că extratereştrii sunt tot de-ai noştrii, dar care sunt într-o stare "specială", divină aş spune.

Se vorbeşte foarte mult, legat îndeosebi de existenţa unor afirmaţii, fie în biblie fie în apocrife despre înălţarea la cer. Îl avem pe Enoh, cel ce a dispărut din aceată lume pentru a i se alătura lui Dumnezeu, înălţarea lui Isus, promisiunea făcută de acesta tâlharului, şi în special credinţa că după moarte unele suflete se regăsesc, nu ştiu sub ce formă, în divinitate.

Pe de altă parte eu nu cred, că îngerii, aşa cum susţine religia, ar sta toată ziua cu lingura în mână umblând după pilaf, lapte şi miere, sau ca într-un ritual, înălţând imnuri de slavă, singurul lucrător fiind doar Dumnezeu, cel care a trudit la facerea lumii. Poate că cei ce-l înconjoară pe Dumnezeu pun şi ei umărul la înfăptuirea proiectelor divine. Şi spre îndeplinirea sarcinilor de serviciu, aceştia călătoresc adesea, uneori, desigur prin preajma noastră.

De asemenea, sunt cunoscute din Biblie, multiplele forme prin care Dumnezeu sau coechipierii săi, oamenii îi numesc îngeri, heruvimi, se arată oamenilor.

O întâlnire de gradul 3, poate să aibă loc, întâmplător oricând şi oriunde. Ceea ce trebuie remarcat, este că "extratereştrii" se repliază rapid neîncercând deloc un contact, poate interzis, cu noi.

Poate că existenţa umanităţii nu ar mai avea sens pentru divinitate, dacă omul ar şti adevărul.

1274
Am o senzaţie ciudată. Îi ascult pe Pătraru, "Starea naţiei" şi Sabin Gherman "Transilvania". Ceva se întâmplă cu mine. Parcă m-am întors în anii `80 şi cu grijă să n-audă vecinii, ascult cu atenţie maximă "Europa Liberă". "Iartă-i Doamne că nu ştiu ce fac!"

1275
Căderea liberă. Este un eveniment deosebit de grav petrecut fie în natură, fie în viaţa oricărui om sau de ce nu, în societate. În natură vinovatul nu este pietroiul ci gravitaţia care-l antrenează într-o mişcare ce va înceta, printr-o izbire, ce-l va sfărâma în mii de fărâme. Pentru om, sfârşitul poate veni în multe feluri, cel mai adesea prin boală şi apoi moartea. În societate, căderea liberă se petrece de obicei printr-o nefericită stare de alienare. Între comunitate şi individ sunt afectate grav relaţiile de convieţuire. Binele tuturor încetează să fie o prioritate. Şi acest lucru apare printr-o proastă interpetare a noţiunii de bine. Starea de bine a unei comunităţi devine iraţională, lipsită de logică, neproductivă. Statul de drept îşi uită prerogativele,

menirea, principiile, iar comunitatea, într-o stare de analfabetism total devine docilă, manipulabilă, neînsufleţită. Puţinele excepţii devin paria societăţii, vinovatul de serviciu.

Pasul imediat anterior, ultimul de altfel, reprezintă, al 12-lea ceas, ultima şansă. Acum sau niciodată te poţi întoarce din drum. Eu am încetat să cred în această şansă, deşi am sperat multă vreme. Poate mi-am pierdut doar optimismul, am devenit un sceptic incurabil. Comunitatea din locul în care m-am născut nu s-a putut opri la timp. Nu a avut energia necesară, poate n-a avut-o niciodată. Nici Dumnezeu nu ne mai vrea. Universul se împiedică de noi.

1276
Eu m-am săturat până la disperare de umanitate dar Dumnezeu? Adam nu a făcut atâtea tâmpenii în cei 800 de ani ai vieţii lui, câte poate face astăzi omul în 80. Ne-am străduit și am și reușit să creem iadul pe pământ, dar nu ne-am apropiat cu nici măcar un pas de rai.

1277
După ce ni s-a spus că noi oamenii avem capacitatea de a ne îndoi şi acest lucru se datorează specificităţii modului în care gândim, am luat acest lucru ca pe o dovadă incontestabilă că existăm.

M-am întrebat ce-ar trebui să ne lipsească, în afara cazurilor medicale, pentru a nu putea cugeta, şi tot eu mi-am răspuns că există un lucru formidabil care iese din ordinea evoluţiei speciilor care ne defineşte ca oameni, şi anume vorbirea. Mai că am putea răstălmăci afirmaţia lui Descartes spunând că a vorbi, înseamnă a cugeta şi prin urmare a exista.

1278
Conştiinţă. Când se discută despre conştiinţă trebuie să alegem între două concepte, fie conştiinţa de sine sau realizarea existenţei realităţii înconjurătoare, fie alegerea în deciziile pe care le luăm conform unei moralităţi pozitive general valabile, altfel spus, "cu conştiinţa împăcată" respectând astfel cutumele unei gândiri de o anumită verticalitate morală şi etică. Atunci când poziţia noastră nu respectă limitele acceptate, riscăm să avem "mustrări de conştiinţă".

Conştinţa de sine este o stare definitorie pentru om, şi aparţine individului în întregime pe când conştiinţa morală şi etică apare în context istoric la nivelul comunităţilor.

1279
Liberul arbitru. O alegere în afara oricărei constrângeri. Nu se poate aşa ceva. Este la fel ca libertatea. Nu există libertate totală, asumarea răspunderii este o condiţie "sine qua non".

1280
Viaţa poate fi trăită cum trebuie sau cum îţi place. Dacă ceea ce trebuie îţi şi place, atunci poate vei fi mai puţin fericit, dar la sfârşit vei fi pe plus.

1281
“Dacă veţi fi necredincioşi, vă voi împrăştia printre popoare, dar, dacă vă veţi întoarce la Mine, dacă veţi păzi poruncile Mele şi le veţi împlini, chiar dacă veţi fi alungaţi până la marginea îndepărtată a cerului şi de acolo vă voi aduna şi vă voi aduce în locul unde am ales să locuiască Numele Meu.“ Pe scurt, istoria poporului evreu. - *Neemia 1. 8-9*

1282
“Dacă s-a putut vorbi despre o philosophia perennis - o filosofie eternă - această filosofie nu poate fi decât aceea a lui Aristotel, fiindcă nimeni nu poate face filosofie fără să se întoarcă la el, fie că îl acceptă, fie că îl respinge total sau în parte.

Numit fiind, “un uriaş al gândirii“, acest lucru este cu atât mai valabil atunci când vorbim de logică. Aristotel a fost primul care a gândit însăşi gândirea, în mod explicit şi i-a descoperit legile; pentru că logica este o gândire a gândirii. El a constatat că actul de repliere a gândirii asupra ei însăşi, actul de auto reflexie a gândirii este actul cel mai înalt al inteligenţei prin care ea atinge însăşi esenţa realităţii. Acest act este chiar principiul ultim în concepţia lui Aristotel.“ - *Anonim*

1283
Icterul fiziologic, bunul simţ şi prostia sunt trei simptome pe care le au la naştere absolut toţi copiii. Marii filozofi au conchis că Dumnezeu are grijă să ne binecuvânteze nepreferenţial, pe toţi, cu aceste daruri încă din zorii vieţii.

Este adevărat că, de icterul fiziologic ne vindecăm imediat, în doar câteva zile.

Având în vedere "bunul simţ", care se manifestă mai târziu, pe parcursul vieţii în alegeri benefice atât pentru noi cât şi pentru cei din jurul nostru, e de dorit să fie păstrat, dacă se poate, chiar şi până la şfârşitul vieţii. Dar pentru asta avem nevoie de o educaţie a spiritului onestă şi dreaptă, de un comportament civic adecvat şi de o cultură necesară dezvoltării unei gândiri pozitive.

Din păcate, pentru a ne păstra prostia, nu trebuie să mişcăm nici un deget, adică să nu facem nimic. Ea rămâne indiferent dacă ne place sau nu. Este adevărat că, cu bun simţul nativ, în măsura în care acesta nu dispare în timp, cum se întâmplă adesea, o putem controla, ne putem salva de la dezastrele declanşate de existenţa ei. De tot, nimeni nu a putut şi nu poate evita să se comporte, unii episodic, alţii continuu, ca nişte proşti. Ce putem face? nimic, aşa a dorit Dumnezeu!

De aceea, prostia nu este cuprinsă în codul penal.

1284
“Stima de sine“ - o expresie care mi-a plăcut, pronunţată de Sabin Gherman într-una din emisiunile lui. Oare la ce se referea?

Stima este un sentiment complicat şi se referă de cele mai multe ori la unii din cei din preajma noastră, din cei despre care am citit sau i-am citit, despre care am auzit sau chiar dintre cei cu care am convieţuit, soţi, soţii, prieteni, rude, cunoştiinţe.

Acest sentiment de stimă la adresa cuiva se compune dintr-o mulţime de ingrediente care se amestecă, se potenţează reciproc sau se cumulează treptat de-a lungul vieţii.

Este vorba de respect, admiraţie, înţelegere, empatie, cunoaştere, apreciere, consens, consideraţie, deferenţă, într-un cuvânt condescendenţă. De cele mai multe ori, acest sentiment îl avem pentru cei pe care îi considerăm modele de urmat, maeştri, profesori, experţi pe diverse domenii, lideri de opinie, artişti, creatori, personalităţi puternice, capabile să ne atragă şi să ne cucerească admiraţia noastră profundă.

E ciudat însă să pretindem un acelaş sentiment de stimă pentru însăşi persoana noastră. Pare o exagerare, dacă nu o infatuare, o prea mare consideraţie pentru persoana noastră.

Şi totuşi, această stimă trebuie să existe la fiecare dintre noi, poate nu la aceeaş amplitudine cu cea arătată altora, dar suficientă pentru a ne convinge că drumul ales de noi în viaţă este corect, că nu ni s-a epuizat bunul simţ cu care ne-am născut, că nu suntem proşti de tot, şi că îi putem privi pe oameni în ochi, fără jenă, fără ruşine, fără simţământul vinovăţiei, fără să ne temem de respingerea lor, de oprobiul celor pe care noi, la rândul nostru îi stimăm.

O asemenea "stimă de sine" se naşte greu, în timp, cu îndoieli, cu paşi mărunţi, cu ezitări, cu momente de sinceritate în faţa oglinzii, cu confruntări dureroase, şi aprecieri binevoitoare din partea celorlalţi.
Ai dreptul la "stimă de sine", numai atunci când în ciuda tuturor eşecurilor, renunţărilor, greşelilor, ai rămas onest şi drept, ai înţeles că sensul vieţii constă într-o existenţă în care ai evitat, pe cât ai putut, răul, intoleranţa, micimea, urâtul, prostia, cu alte cuvinte tot ceea ce a scăpat odinioară din "cutia Pandorei".

1285
Un argument trebuie să respecte trei criterii: să fie credibil, posibil şi probabil. El are mari şanse de a fi adevărat în contextul unei realităţi parţial cunoscute nouă oamenilor.

Orice argument continuă să fie supus analizei, el putând fi invalidat oricând în momentul apariţiei unui

contraargument mai puternic. Un argument sau contraargument este cu atât mai puternic cu cât sunt mai evidente credibilitatea lui, posibilitatea şi probabilitatea acestuia reieşite într-un context bine definit: dezbaterea, continuitatea acesteia în timp completată de verificare, de autentificare. Ştiinţa şi filozofia sunt cele două instrumente care dau consistenţă analizei criteriilor menţionate.

1286
Dacă, la orice întrebare de-a ta, cineva are un răspuns, oricare, în afară de "nu ştiu", acest lucru trebuie să-ţi dea de gândit. Cu cât gradul de prostie al celui interogat este mai mare, cu atât mai rar acesta te va surprinde prin a alege onest să afirme că nu cunoaşte răspunsul.
De ce oare proştii evită să răspundă cu "nu ştiu" atunci când ceilalţi recunosc cinstit că nu sunt în posesia răspunsului? Din infatuare, din credinţa că spunând adevărul, se fac de râs?

Nimeni nu se poate pronunţa asupra a tot ce reprezintă cunoaşterea realităţii, nici chiar cel mai cult personaj. Fiecare dintre noi posedă un bagaj de cunoştiinţe acumulat fie prin educaţie, fie din experienţă, dar care niciodată nu poate fi exhaustiv.

Pe de altă parte, ar fi şi imposibil ca un om să aibă o asemenea capacitate a memoriei încât să ştie tot ce se poate ştii. Apoi, mai există uitarea, printr-o selecţie

necontrolabilă, o proprietate a creierului extrem de utilă.
Ştim, de asemenea, că în timp, cunoaşterea realităţii se continuă fără încetare, nu degeaba filozofii ne spun că: "Cu cât ştii mai mult cu atât ştii mai puţin". - George *Călinescu*
P.s . Deci a avut dreptate Socrate?

În concluzie, e bine dacă ai răspuns la o întrebare, dacă nu, nu e nici o ruşine să recunoşti franc: Nu ştiu. E o dovadă de bun simţ şi nu de prostie.

Platon îi atribuie maestrului său, Socrate următoarea povestioară:
În această povestioară, un discipol aspirant se duce la maestrul său foarte înțelept și îi spune acestuia:
"- Maestre, ești atât de înțelept încât, cu siguranță știi totul și totul îți este cunoscut. Tu înțelegi toate, cunoști universul și nu mai ai nici o întrebare, nici o nelămurire!
Maestrul răspunde:
– Cu cât știi mai multe, cu atât mai mult realizezi că nu știi nimic! Dă-mi voie să îți explic, contiuă maestrul. Hai să ne imaginăm cercul tău de cunoaștere. Să presupunem că este de 1m în diametru. Aceasta este suprafața de contact dintre tine și univers și, desigur, numărul de întrebări pe care le-ai putea avea despre univers este în directă corelație cu cunoașterea ta. Acum, să presupunem că cercul meu de cunoaștere este de 10m. Cu cât mai mare este suprafața cercului meu?

Cu alte cuvinte, cu cât mai mare este numărul de întrebări pe care le am eu față de univers, comparativ cu tine?
De aceea, cu cât cunoașterea ta este mai mare, cu atât mai multe întrebări ai și, cu atât realizezi că, de fapt, nu ştii nimic. Cu cât știi mai mult, cu atât știi mai puțin!“

Sursa povestirii: http://www.eugencpopa.ro/

1287
“Stăpânul timpului meu“. Îmi place expresia, dar oare conţine ea vreun strop de adevăr? Cum ai putea să-ţi decizi viaţa, când, se ştie, fiind o fiinţă gregară, comunitatea în care trăieşti te obligă, într-un fel să faci ceea ce face ea. Copil fiind, părinţii aleg în locul tău, cu ce-ţi ocupi timpul, dacă e cazul să te joci, sau să înveţi, ce mănânci, cât timp te uiţi la tv, când să deschizi calculatorul şi când să citeşti o carte. Ai crescut, apar alte constrângeri, cu cine să te împrieteneşti, la ce oră să fi acasă, dacă să faci sport sau să stai la taclale cu prietenii, dacă să te plimbi cu o fată sau să iei lecţii de pian. Nu pare că în primii tăi ani de viaţă ai vreun pic de libertate în a-ţi alege altceva decât ceea ce ţi se spune. Această formă de constrângere se numeşte educaţie şi ea se impune de cele mai multe ori în familie. Poate ţie ţi-ar place mai mult să faci şi tu ce face “gaşca“ ta fie de la şcoală, fie din cartier. Dar de cele mai multe ori, cum ajungi acasă, cum eşti taxat: “asta de unde ai mai învăţat-o?“

Vine adolescenţa, aştepţi cu nerăbdare să împlineşti cei 18 ani, când în sfârşit speri să fi liber să devii "stăpânul timpului tău". Adolescenţii au o expresie anume: "să-ţi trăieşti viaţa" .
Dar oare dispar constrângerile? Nicidecum. Încep studiile. Dacă ai un talent anume, atunci faci fie conservatorul, fie arhitectura, artele plastice, teatrul ori ceva asemănător. Sunt meserii care cer să ai "har" pentru a te apropia de ele precum medicina, profesoratul, preoţia, IT-ul, arta, jurnalismul şi tot aşa. Dacă nu ţi-ai descoperit o pasiune anume, găseşti un criteriu oarecare, un sfat, o inspiraţie şi mergi mai departe.

Cei mai mulţi dintre noi îşi doresc o familie, cu unu, doi, trei... şapte copii. Să vezi atunci constrângeri. Ca să parafrazez o zicere cunoscută: Singur eşti tu şi coşul tău cu probleme, în doi, fiecare adaugă în coşul lui şi problemele celuilalt.

Şansa ta este să intri cu dreptul în viaţă, dar nimeni nu-ţi poate garanta succesul. Foarte mult depinde de personalitatea ta, de capacitatea ta intelectuală, de felul tău de a fi şi de a gândi. Abia acum ţi se oferă acea alternativă de a deveni "stăpânul timpului tău". Dacă te pasionează ceea ce faci, dacă rezultatele activităţii tale te satisfac, dacă eşti hotărât şi capabil să alegi singur felul în care îţi trăieşti viaţa, nimic nu te va împiedica să te simţi liber. Ceea ce ţi se cere să faci este

ceea ce Gabriel Liiceanu numeşte: "nebunia de a gândi cu mintea ta".

1288
Un model al Universului poate fi şi acesta. Un spaţiu-timp nemărginit (dacă totuşi ar fi mărginit ar trebui să ne întrebăm ce se află dincolo de marginea lui). Divinitatea, un spaţiu aflat în acest Univers locuit de Dumnezeu înconjurat de ceilalţi Divini (În Olimp, Zeus este înconjurat de celealalte zeităţi). Dumnezeu a creat Lumea noastră a oamenilor dând naştere umanităţii. Omul însuşi este o creaţie divină. Acel spaţiu, numit divinitate este accesibil oamenilor fie după moarte, fie printr-o intervenţie divină ca în cazul lui Enoh sau, şi mai bine, omului Isus.

1289
Considerând, Realitatea (Universul) nemărginit în spaţiu-timp, trebuie să admitem absenţa unei origini, a unui creator. Singularitatea, sursa, nu numai a energiei şi ulterior a masei dar şi a timpului, rămâne o ipoteză de lucru necesară pentru a explica creaţia. Antoine Lavoisier ne spune că "În Natură, nimic nu se pierde, nimic nu se câștigă, totul se transformă". Singularitatea conţine acea picătură (mai bine zis punct de energie) , care creşte şi tot creşte şi se pare că nu s-a oprit încă.

Cu alte cuvinte, nu conţinutul se modifică ci doar dimensiunea spaţiului care conţine materia întregului Univers. Noi nu realizăm cât de mic sau cât de mare

este un punct dacă nu avem la îndemână un al doilea punct, ca element de comparaţie. Ceea ce vreau să spun este că evaluarea noastră asupra spaţiului se poate face doar printr-o comparaţie între obiecte. De aceea, noi nu putem spune dacă într-un punct cum este singularitatea se poate înghesui întreaga materie a Universului.

De altfel, şi felul în care apreciem timpul este asemănător. Noi nu putem remarca viteza unui mobil, deci timpul în care un obiect parcurge o anumită distanţă fără a utiliza o evaluare prin comparare.
În aceste condiţii, paradoxul vitezei constante a luminii poate fi explicat printr-o alterare a valorilor de spaţiu şi timp în prezenţa luminii şi pe care cercetătorii le pot sesiza cu greu în experimente.

Cu alte cuvinte, lumina se propagă în propriul sistem spaţiu-timp, şi doar efectul ei interacţionează cu sistemul nostru. Dar sistemul nostru este un sistem îngheţat în care întotdeauna un metru rămâne un metru iar o secundă durează o secundă, ceea ce nu se întâmplă în sistemul luminii. De ce nu am accepta că sistemul spaţiu-timp al luminii este unul dinamic ale cărui valori evoluează după o funcţie necunoscută nouă.

Noi considerăm că în jurul unei planete, sistemul spaţiu-timp se deformează, dar el rămâne îngheţat atâta timp cât planeta îşi păstrează masa sau nu apar întâmplător alte mase perturbatoare. Dacă nu este aşa,

şi noi nu sesizăm dinamica sistemului nostru datorită timpului scurt sau altor cauze?

Să ne imaginăm că într-o noapte un metru sau o secundă etalon îşi modifică valoarea la jumătate. A doua zi oamenii ar avea mari probleme atât cu distanţa până la slujbă cât şi cu timpul alocat acesteia. Nu mai vorbesc de faptul că viaţa noastră depinde de o serie de constante care, probabil modificându-se, ne-ar omorî.

1290
Universul (realitatea) nemărginit în timp şi spaţiu este de neconceput. Timpul dar şi spaţiul sunt caracteristici intrinseci ale realităţii înconjurătoare.
Putem considera că în afara (în exteriorul) universului nu poate exista nici o parte mai mică sau mai mare, mai importantă sau mai puţin importantă a acestuia.
Dacă timpul este nemărginit, atunci nu poate exista nici un moment în care universul ar fi putut fi creat.
Singura variantă posibilă ar fi ca acesta să nu fi fost creat ci să fi existat dintotdeauna.

De asemenea, spaţiul nu poate fi nemărginit pentru că, în acest caz nu mai putem vorbi de un spaţiu ca despre un obiect, pentru că nimic un poate exista în afara spaţiului.
Însăşi noţiunea de nemărginire fie a spaţiului, fie a timpului nu mai are sens. Raţiunea ne spune că nimic nu poate apare, nu se crează, nu îşi are originea în nimic. În afara spaţiului şi al timpului există doar

Nimic. Da, avem singularităţile dar, se pare, că acestea nu seamănă deloc cu nişte puncte geometrice. "Big-bang" dar şi "black hole" sunt de fapt nişte rezervoare, primul ca sursă, celălalt ca destinaţie.

1291
"Ah, ce-i cuvântul, ce-i coloare, sunet,
Marmura ce-i, pentru ce noi simţim?
O coardă-adâncă imiteze-un tunet,
Un ah ! să spuie cum ne chinuim.
....
Un cerc ce-i desemnat pe o hârtie
S-arate ceea ce se mişcă-n cer,
Încunjurând cu moartea ei pustie,
Pământul greu cu a lui hemisfer,
Care vuind se mişcă-n vecinicie
În jur de soare,-n ocean d-eter
Şi toate astea într-un cerc pe-o coală:
Mărimea lumei şi a firei fală."

- *Mihai Eminescu, Îmbătrânit e sufletul din mine*

1292
"Nesăbuiţilor, până când veţi iubi prostia? Până când le va plăcea batjocoritorilor batjocura şi vor urî proştii cunoaşterea?"- Pildele lui Solomon

Cum se vede asta în contextul celor susţinute de fizicianul Crisian Presură cum că oamenii nu pot fi

chiar atât de proşti încât să mai fie convinşi în contextul actual al ştiinţei că Pământul este plat?

1293

In philosophy of mind, qualia (/ˈkwaːliə/ or /ˈkweɪliə/; singular form: quale) are defined as individual instances of subjective, conscious experience. The term qualia derives from the Latin neuter plural form (qualia) of the Latin adjective quālis (Latin pronunciation: [ˈkʷaːlɪs]) meaning "of what sort" or "of what kind" in a specific instance, such as "what it is like to taste a specific apple, this particular apple now".

(În filosofia minții, Qualia (/ kwaːliə / sau / kweɪliə /; Singular Forma: Quali) sunt definite ca instanțe individuale de experiență subiectivă și conștientă. Termenul Qualia derivă din forma plurală neutru latină (calia) a adjectivului latin Quālis (pronunția pentru latină: [kʷaːlɪs]) înțeles "de ce fel" sau "de tip" într-o anumită instanță, cum ar fi "Cum este să gustați un anumit măr, acest măr acum".)

Examples of qualia include the perceived sensation of pain of a headache, the taste of wine, as well as the redness of an evening sky. As qualitative characters of sensation, qualia stand in contrast to "propositional attitudes", where the focus is on beliefs about experience rather than what it is directly like to be experiencing.

(Exemple de calia includ senzația percepută a durerii unei dureri de cap, gustul vinului, precum și roșeața unui cer de seară. Ca personaje calitative ale senzației, calia sunt în contrast cu "atitudinile propoziționale", unde se pune accentul pe credințe despre experiență, decât despre ceea ce ar reieşi direct dintr-o confruntare.)

Philosopher and cognitive scientist Daniel Dennett once suggested that qualia was "an unfamiliar term for something that could not be more familiar to each of us: the ways things seem to us".

(Filozoful și omul de știință cognitiv, Daniel Dennett, a sugerat odată că Qualia a fost "un termen necunoscut pentru ceva care nu putea fi mai familiar pentru fiecare dintre noi: căile care ne par a fi".)

Much of the debate over their importance hinges on the definition of the term, and various philosophers emphasize or deny the existence of certain features of qualia. Consequently, the nature and existence of various definitions of qualia remain controversial.

(O mare parte din dezbaterea asupra importanței lor se bazează pe definiția termenului, iar diferiți filozofi subliniază sau refuză existența unor caracteristici ale caliei. În consecință, natura și existența diferitelor definiții ale caliei rămân controversate.)

While some philosophers of mind like Daniel Dennett argue that qualia do not exist and are incompatible with neuroscience and naturalism, some neuroscientists and neurologists like Gerald Edelman, Antonio Damasio, Vilayanur Ramachandran, Giulio Tononi, Christof Koch and Rodolfo Llinás state that qualia exist and that the desire to eliminate them is based on an erroneous interpretation on the part of some philosophers regarding what constitutes science.

(În timp ce unii filosofi ai minții ca Daniel Dennett susțin că calia nu există și sunt incompatibile cu neuroștiința și naturalismul, unii neurologi și neuroexperţi precum Gerald Edelman, Antonio Damasio, Vilayanur Ramachandran, Giulio Tononi, Christof Koch și Rodolfo Llinás afirmă că există calia și că dorința de a le elimina se bazează pe o interpretare eronată din partea unor filozofi în ceea ce privește ceea ce constituie știință.)

1294
La ce foloseşte înţelepciunea? Aflăm din pildele lui Solomon: "Eu, înţelepciunea, locuiesc împreună cu prudenţa; eu stăpânesc cunoştinţa şi chibzuinţa... Iată ce urăsc eu: mândria şi aroganţa, calea rea şi vorbirea stricată... Al meu este sfatul şi chibzuinţa; a mea este priceperea, a mea este puterea... Eu aduc bogăţie şi onoare, belşug şi bunăstare... Eu merg pe calea dreptăţii, pe mijlocul cărărilor justiţiei... Eu am fost desemnată din veşnicie, de la început, înainte de a fi

pământul... Dacă eşti înţelept, pentru tine eşti înţelept; dacă eşti batjocoritor, tu singur vei suferi.“

1295

Dar prostia? Tot Solomon spune:“ Prostia este o femeie gălăgioasă, proastă şi care nu ştie nimic... Calea prostului este corectă în ochii lui, dar cel înţelept ascultă sfaturile. Cel prost îşi dezvăluie îndată mânia, dar cel înţelept ignoră insulta...”

1296

Aşa cum umanitatea se zbate, să-şi întărească imunitatea, fie pe cale naturală fie cu ajutorul vaccinurilor pentru a face faţă pandemiei, la fel ar trebui să acţioneze în lupta cu “virusul“ prostiei care chiar ameninţă viaţa.
Există în orice comunitate filozofi, oameni de ştiinţă, matematicieni, experţi pe diverse domenii, pe scurt, gânditori, cugetători, căutători ai adevărului, care ne farmecă imaginaţia cu tot felul de teorii, unele mai credibile decât altele, evoluţii uimitoare ale umanităţii unde ştiinţa, filozofia, credinţa, dar şi raţiunea, bunul simţ, destinul sau întâmplarea sunt ingrediente comune. Se uită totuşi că natura umană s-a schimbat de-alungul secolelor trecute, şi va merge şi în continuare după o traiectorie descendentă. Este adevărat că populaţia a depăşit 8 miliarde, dar media coeficientului de inteligenţă a scăzut continuu, că evoluţia ştiinţei şi tehnologiei, a culturii în general, a stat pe umerii unui număr incredibil de mic de intelectuali. Societatea

umană a suferit o alienare îngrozitoare în ultimii zeci sau sute de ani, preocupările pentru o acţiune benefică în scopul redresării standardului de viaţă au lipsit cu desăvârşire din listele cu priorităţi ale decidenţilor politici, iar nivelul de civilizaţie al oamenilor a coborât dramatic.

- Una din legile lui Murphi spune: - The sum of the intelligence on the planet is a constant; the population is growing.

- Gerald Crabtree, genetician la Universitatea Stanford, este de părere că declinul nostru intelectual este strans legat de mutaţiile genetice negative. Potrivit Crabtree, capacităţile noastre cognitive şi emoţionale sunt alimentate şi determinate de efortul combinat a mii de gene, ceea ce face ca, în cazul foarte probabil al apariţiei unei mutaţii în oricare dintre aceste gene, inteligenţa sau stabilitatea emoţională să fie afectate negativ.

"Pariez că dacă un cetăţean obişnuit din Atena anului 1.000 î.Hr. ar apărea dintr-o dată în mijlocul nostru, el (ea) ar fi printre cei mai străluciţi şi mai activi intelectual colegi sau prieteni de-ai noştri, cu o memorie bună, o gamă largă de idei şi o idee clară despre problemele importante. În plus, mi-aş dori să cred că ar fi printre cei mai stabili emoţional", scrie geneticianul la începutul unui articol publicat în revista ştiinţifică Trends in Genetics.

În plus, geneticianul explică că persoanele cu anumite mutaţii genetice nefaste beneficiază de o şansă mai mare ca niciodată de a supravieţui şi de a trăi printre cei "puternici". Teoria lui Darwin - explică acesta - este mai puţin aplicabilă în societatea de astăzi, şi prin urmare, cei cu gene bune nu vor domina neapărat în societate aşa cum se întâmpla în trecut.

1297
În democraţie, libertatea de opinie este sacrosantă. Cu o condiţie. Să nu încalce bunul simţ. Prin urmare, într-o controversă, ai libertatea de a-ţi exprima opinia fără însă a-ţi arăta muşchii, adică fără violenţă. Violente sunt şi înjurăturile, afirmaţiile defăimătoare, jignirile, etc. Cine apelează la ele se pune automat în afara cadrului etic al societăţii democratice, iar societatea are dreptul de a riposta, fie prin îngrădirea legală a libertăţii celui vinovat, fie, dacă individul excelează, demonstrând că face parte dintr-un alt regn este "dus la grădina zoologică".

1298
Trăim într-o realitate virtuală, imaginată, construită din elemente propuse de simţurile noastre. Credem că într-o zi vom avea toate răspunsurile şi vom şti adevărul. Nici o şansă. Natura umană ne permite doar o insinifiantă adaptare contextuală iar posibilitatea de a ne recrea nu există. Ea aparţine Creatorului. E singurul adevăr pe care raţiunea ni-l dezvăluie.

1299
Ştiinţa ne încântă cu teorii care mai de care mai interesante, mai ingenioase, care ne pun la grea încercare inteligenţa, bunul simţ, convenţionalitatea, rezonabilitatea. Aflăm, însă curând că toate sunt doar nişte ecuaţii matematice care nu au suport decât arareori în realitate. Construim un adevăr virtual după dorinţa noastră, dar de fiecare dată descoperim că de fapt, batem pasul pe loc, fiind prizonierii unui cerc vicios. Poate că avem astfel revelaţia sensului vieţii, şi trebuie să recunoaştem că nu ne place.

1300
"Conform teoriei minții a lui Hume, pasiunile (ceea ce am numi astăzi emoții, sentimente și dorințe) sunt mai degrabă impresii decât idei (percepții originale, vii și captivante, care nu sunt copiate din alte percepții)... Omul este iraţional, ci mai de grabă sentimental. " Într-adevăr, de cele mai multe ori lăsăm sentimentele să decidă în locul raţiunii, poate pentru că, ele au un sens, poate pentru că raţiunea este doar logică dar nu şi plăcere. Plăcerea ne dă o speranţă la fericire, aşa cum durerea ne promite suferinţa.

1301
Când oferta este sumară, cel ales nu are argumente. Apropo, ar putea exista un stat apolitic? Dacă am gândi o sumă de principii raţionale, care să beneficieze de experienţa istorică a umanităţii am putea să ne rezumăm statul la un număr de instituţii care să gireze

guvernarea. Şi cred că un pas înainte ar putea fi desfinţarea divizării în state naţionale din moment ce suntem condamnaţi (şi vezi globarizarea) să trăim împreună pe aceeaşi suprafaţă, simultan şi la aceleaşi standarde ale nivelului de trai. Asta nu ne-ar împiedica să ne păstrăm identitatea culturală, tradiţiile şi religia.

1302
Ştiinţa teoretică nu poate avansa într-o lume în care decide politicul. Fondurile alocate sunt tot mai mult atribuite aplicaţiilor cu impact direct asupra economiei şi îndeosebi spre societatea de consum, acolo unde au loc cele mai mari dispute concurenţiale.

Cercetarea teoretică, nu numai că s-a distanţat enorm de cea experimentală producînd cu precădere teorii ca cele din fizica cuantică, cosmologie dar şi în biologie, chimie. Costurile fundamentării acestora cresc exponenţial. Un exemplu îl constituie telescopul spaţial James Webb, noul accelerator de la CERN - LHC şi interferometrul LIGO pentru studiul undelor gravitaţionale. Demonstraţiile matematice nu constituie întotdeauna o bază atractivă pentru economie.

1303
Cimitirul spiritelor. Oamenii îşi pot degrada spiritul refuzând cunoaşterea, refuzând să gândească cu propria lor minte, ignorând educaţia, frumosul, binele, onestitatea şi dreptatea, uitând de bunul simţ,

persistând în prostie, nemernicie, josnicie şi mitocănie, vorba lui Alexandru Paleologu. Nu ţin cont nici de etică şi nici de morală. Există o vorbă: "nu au nimic sfânt". Pierzându-şi spiritul, ei coboară la nivelul cel mai de jos al vieţii, devin amibe, paraziţi, celenterate.

Din păcate, umanitatea suferă de acest sindrom, al pierderii identităţii celor mai mulţi dintre indivizii care o compun, altfel spus, spiritualitatea oamenilor suferă un proces de degradare prin analfabetizare. Nu ne găsim un sens al vieţii, folosim impropriu liberul arbitru, atât cât există, şi ignorăm raţiunea axându-ne prioritar pe sentimentalism. Nu degeaba, David Hume ajunge la concluzia că umanitatea a devenit mai degrabă sentimentală decât raţională. Distrugem natura, schimonosim cultura, avortăm cunoaşterea, devenim jalnici şi totodată monstruoşi.

Dacă renunţăm la raţiune, atunci renunţăm la asemănarea noastră cu Dumnezeu. Adam şi-a dorit libertatea de a alege între bine şi rău. Greşit este învinuit de păcatul originar, Dumnezeu a fost mai degrabă surprins, creând pentru om Natura, Universul şi i-a promis Omului un loc în eternitate dacă va fi aşa cum se spune în Biblie, onest şi drept. I-a dat posibilitatea de a alege între bun simţ şi prostie, de a fi raţional şi de a-şi pondera sentimentul, pasiunea şi viciul, pornirile spre rău, îmbrăţişarea prostiei, cedarea în faţa oribilului. Dar l-a avertizat: "Dacă mă vei dezamăgi, îmi vei dovedi inutilitatea ta, eşecul meu, şi

atunci vei pieri, vei muri atât cu corpul tău cât şi cu spiritul tău.“

Sodoma şi Gomora, dar îndeosebi, Potopul dar şi cele două războaie mondiale au fost asemenea împrejurări, în care Dumnezeu, cu părere de rău a fost nevoit să scape de om.

De ce nu ar exista şi un “cimitir al spiritelor“ în care, după moartea trupească, să urmeze şi cea a spiritului, care în nimicnicia lui şi-a refuzat locul oferit de Dumnezeu alături de el.
Este ciudat că religia recunoaşte existenţa acestui cimitir şi îl numeşte Iad. Mai există un termen asemănător, mai puţin înfricoşător, şi anume cel de “neant“.

1304
Tânăr fiind din părinţi creştini, aveam alte priorităţi decât să caut răspunsuri la marile întrebări ale vieţii şi morţii, ale naturii şi universului, ale realităţii şi raţiunii, ale spiritului, sinelui şi gândirii cu prpria-mi minte. Descoperisem credinţa divină în familia mea, dar nu şi importanţa ei pentru om, umanitate. Eram agnostic, lăsând poate pentru vremea senectuţii înţelegerea anumitor lucruri. Eram avid de cunoaştere, de senzaţii şi de sentimente. Citeam mult, experimentam tot ce se putea, încercând să descopăr lumea şi locul meu în realitatea înconjurătoare. Nu aveam timp liber, nu suspectam că putea fi şi altfel, mai distractiv poate,

socializând, făcându-mi prieteni, trăindu-mi clipa. Până şi joaca era serioasă, încercând să mimez din ceea ce citeam.

Pasiunea mea era să încerc să mă descopăr, să-mi ştiu abilităţile, talentele, să-mi descopăr priorităţile. Nu cunoşteam încă dictonul: "Mens sana in corpore sano", doar că bunul simţ, cred eu, îmi întindea o mână de ajutor.

1305
Se cere tot mai insistent în media, pe reţelele sociale o soluţie rapidă în rezolvarea pandemiei de Covid aşa încât să se revină la viaţa de dinainte. Simplu, numai că o vorbă spune că împlinirea dorinţelor noastre depinde de ceea ce ne dorim. Nu poţi să-ţi doreşti ceea ce nu eşti capabil să ai la un moment dat.

Capacitatea intelectuală a omului, potenţialul lui de cunoaştere a urmat în istorie o traiectorie sinuoasă. Au existat de-a lungul civilizaţiei explozii în cunoaştere, evenimente remarcabile, care au dus la descoperirea relativităţii, tranzistorului, fizicii cuantice, cosmogoniei, inteligenţei artificiale, computerului cuantic.
Numai că între perioadele de efervescenţă ale potenţialului inteligenţei umane am asistat la perioade de calm, reculegere, acumulare de date, schimbare de paradigme. Am numit aceste timpuri ca fiind nefertile, precum Preistoria, Evul Mediu (deşi, pe nedrept au fost asociate unor perioade întunecate).

Eu cred că azi ne aflăm iarăşi la începutul unei ere în care realizările umanităţii, de orice fel, au luat-o înaintea capacităţii omului de a pricepe, de a se adapta la schimbare. Azi, însăşi noile paradigme ale postmodernismului ne sunt inaccesibile, reevaluarea curiculum-ului educaţiei, învăţământului, schimbarea mentalităţii chiar.

Dacă mă întorc la Pandemie, există o mulţime de evenimente care pot decide viitorul. Câteva exemple: dispare virusul, se găseşte reţeta ideală a vaccinului, apare o mutaţie şi mai agresivă cu o perspectivă mult îndepărtată de creeare a unui vaccin, economia se prăbuşeşte, urmată de război, foamete, disperare. Este de luat în seamă şi neputinţa umanităţii de adaptare la noile coordonate ale vieţii de după pandemie.

1306
A fost odată un film al cărui titlu era: O lume nebună... nebună... nebună. Azi, e o situaţie de fapt.
Mai întâi, se pare că în România, clasa politică a luat-o razna de tot. Primul ministru infractor dovedit, un preşedinte aerian, facturi pentru energie (se vorbeşte de cca 1 milion) care au sărit de la câţiva zeci de lei la zeci de mii, înghesuială în metroul bucureştean (în pofida virusului Covid) datorată grevei şoferilor din transportul public, şoferi agresaţi, spitale în flăcări, turişti cu zecile, pierduţi în munţi, copii striviţi pe trecerea de pietoni de poliţişti în misiuni incerte,

oameni ai străzii snopiţi în bătaie pentru că nu purtau mască, protestele unor români care nu vor să se vaccineze, scumpiri la alimente absurde, comerţ on-line cu aspirine, compensări la inflaţie ale pensiilor de râsul curcilor, (Pe vremea lui Ceauşescu, la ieşirea trenului din Gara de Nord vedeai scris mare: "Nici o masă fără peşte", azi inscripţia ar suna:" Nici un politician făra pensie specială") şi multe, altele de care nu-mi mai amintesc acum. Şi colac peste pupăză, grupuri infracţionale de legionari care atacă instituţiile statului, (primării, dar chiar şi palatul parlamentului) dar şi persoane fizice, parlamentari legionari (fascişti) care ţin slujbe în bisericile ortodoxe, valul cinci al pandemiei cu peste 35000 de infectaţi zilnic...

Dar noaptea minţii abia acum vine. Rusia, se simte dispreţuită, umilită pentru că nu este luată în seamă, dezavantajată de ciopârţirea întinderii sale imperiale prin căderea Uniunii Sovietice şi a partidului unic bolşevic, tristă că elita culturală rusă migrează în Occident şi nu invers, sărăcită prin sancţiunile impuse ei, pe care le consideră nedrepte, exasperată de ignorarea dreptului ei de a impune graniţe fie pentru NATO, fie geostrategice.

Ruşii plâng după Lenin şi după Stalin, se simt înjosiţi de faptul că li se fură vodka şi "balalaica" că nu sunt apreciate vaccinurile lor, că nimeni nu doreşte să se încaiere cu ei, că au un preşedinte... nu-mi găsesc cuvintele... .

Rusia vrea provocări, Rusia vrea război, chit că nimeni nu o ameninţă. Rusia vrea carnagiu, ce dacă este iarnă, iar europenii se strâng pe lîngă calorifere, sobe, cu familiile lor şi deapănă poveşti despre marele popor rus. Sute de mii de soldaţi sunt ţinuţi la graniţa cu Ucraina, în plină iarnă, cu mâncare proastă şi apă în loc de vodkă, departe de familiile lor, cu dorinţa arzătoare de a se tăvălii cât mai repede peste bieţii ucrainieni, a pune ordine în lume, şi de a-şi afirma încă o dată dorinţa lor de pace şi prosperitate, şi regretul lor că vor pierde stima şi respectul Americii, la un loc cu Coca Cola şi Mc Donald. E doar un pamflet nu-i aşa? Sunt la modă în media românească, lucrurile se spun şi direct dar cine să aibă timp să asculte.

1307
Încă de la încheierea celui de-al II-lea război mondial se aduc în discuţiile pe această temă, argumente şi contra-argumente care să susţină sau nu teoria conform căreia omul va deveni atât de prost încât să fie în stare să declanşeze al III-lea război mondial.

Acum, astăzi, eu sunt convins (nu spun, cred) că da. Că se va declanşa în urma provocărilor ruse de la graniţa cu Ucraina, că vor mai trece câţiva ani în care să apară un motiv mai credibil decât cel de-acum, nu ştiu, dar un carnagiu la scară terestră, va avea loc. Şi mai cred că va fi ultimul.

Omenirea şi-a pierdut raţiunea, legea naturală a supravieţuirii speciei a fost "abrogată", Omul nu acceptă civilizaţia, nu se împacă cu coordonatele unei existenţe moderne, în care simţul puterii, al bogăţiei, prostia, răul şi urâtul să dispară din viaţa noastră, educaţia şi morala să devină lege, sensul vieţii să fie ales odată pentru totdeauna.

Se pare că altcineva a ales pentru noi. Şi a ales prost. Umanitatea este o himeră în condiţiile speciei omului de azi. Raţiunea a fost înghesuită într-un colţ, bunul simţ apare ca fiind o invenţie, alegerile noastre sunt tot mai greşite.

Probabil că specia umană a pornit greşit de la primul pas. Umanitatea nu ne-a caracterizat niciodată de-adevăratelea. Fiecare pas înainte, greu de făcut, cu suferinţă, a fost urmat de doi paşi înapoi.

1308
"DOMNUL a făcut totul pentru un scop, chiar şi pe cel rău l-a făcut pentru ziua distrugerii." - Solomon, împărat.

Acel scop dă sens vieţii.

1309
Există o vorbă: "Socoteala de acasă nu se potriveşte cu cea din piaţă".

Când eşti convins că ai înţeles, că ştii mersul lucrurilor, când viaţa ţi se pare un drum bătătorit, că poţi răspunde la orice întrebare, iar realitatea este exact aşa cum spui tu, ceva se întâmplă, o revelaţie sau poate un cutremur.

Cineva, spune ceva, ceva ce nu se potriveşte, nu se cuvine, şi polii magnetici ai pământului se inversează. Totul se prăbuşeşte ca la o piramidă de pahare de şampanie din care extragi un pahar aflat la baza piramidei.
Inţelegi că realitatea se compune numai din nişte imagini compuse de creierul tău, că ai numai tabloul unui model ascuns şi că fiecare din noi are o altă versiune. Viaţa ni se dezvăluie doar prin teorii, şi acelea doar prin nişte ecuaţii matematice. Luăm contact cu natura doar prin senzaţiile produse de ea asupra simţurilor noastre sau prin intuiţiile gândirii. Creerul nostru modelează lumea din informaţiile pe care le avem, multe sau puţine. Lumea ni se dezvăluie pe măsură ce primim noi informaţii sau atunci când mintea noastră face noi conexiuni. Totul se reduce la o activitate neuronală având la bază doar neuroni, sinapse şi sarcini electrice.

1310
“Nimeni n-a explicat de ce“ ura de clasă“ ar fi mai puţin oribilă decât“ ura de rasă“,... Şi comunismul şi fascismul au teoretizat ura... Amândouă au produs călăi şi victime. Amândouă au tăvălit prin bălţi de sânge

secolul care se sfârşeşte acum. Faţă de ororile lor, Nero pare un diletant iar teribila inchiziţie, o organizaţie ineficientă.“ - Octavian Paler, Lecturi deschise, România liberă, martie 1996

A început un nou secol, şi iată că a apărut ceva şi mai oribil, “ura de om“. Octavian Paler nu şi-a putut imagina ceva mai monstruos în comparaţie cu ciuma roşie, şi totuşi ea se pregăteşte să reumple bălţile de sânge, să distrugă libertatea cu greu câştigată, să pulverizeze umanitatea şi să instaureze răul la superlativ în gena speciei umane. Putorile comuniste, şi-au virat culoarea în portocaliu (roşu+galben). Doi descreeraţi, unul roşu, celălalt galben, se simt divini, şi chemaţi să aducă feicirea asupra noastră. Această fericire are multe caracteristici cu holera. Nici măcar nu sunt originali, pentru început un nou război mondial e tot ce-şi doresc.

1311
“Uneori trebuie să încalci regulile ca să îndrepţi lucrurile.“ - Cider House's Rules, movie.
Era vorba de practicarea avortului ilegal de către medici, pentru minore, femeile violate sau lipsite de posibilităţi de creştere a unui copil, în condiţiile în care acestea oricum ar fi apelat la proceduri impropri, cauzatoare mai întotdeauna de moarte.

Aceeaşi dilemă apare şi în cazul eutanasierii pentru persoanele condamnate care au o suferinţă de nesuportat şi care vor în afara oricărei constrângeri exterioare să renunţe la viaţă. În ambele cazuri, raţiunea este cea care trebuie să decidă, întotdeauna în favoarea persoanei respective şi să ignore constrângerile religioase.

1312
1989 - Vom muri şi vom fi liberi.
2021 - Vom fi liberi şi vom muri.

Ce s-a întâmplat între timp? Cum de-am schimbat crezul nostru al românilor în numai 32 de ani? Din eroi am devenit laşi, corupţi, penali, fără raţiune, răi, lacomi, ignoranţi, intolerabili. Cât de altfel erau fasciştii, bolşevicii, legionarii sau comuniştii? Sau, n-am fost niciodată eroi, cu excepţia unui grup mic de tineri care şi-au dat viaţa pentru libertate, demnitate, şi dreptate.

De ce copiii noştri nu ne privesc niciodată în ochi? Poate le este ruşine cu noi? Dacă nu cumva, i-am pervertit şi pe ei făcându-i să ne semene. Atunci, am fi comis cea mai oribilă crimă pentru care am merita cu prisosinţă, să dispară din istoria universului, cuvântul "umanitate".

1313

“Făcuse şi constatarea că oamenii ce lucrau cu mintea trezeau la ceilalţi un fel ciudat de aversiune şi repulsie, erau preţuiţi, ce-i drept, de departe şi solicitaţi la nevoie, dar nicidecum iubiţi şi socotiţi în rând cu lumea, ci mai curând ocoliţi (...) că întotdeauna de la înţelept la şarlatan, de la preot la boscar, de la fratele gata de ajutor la profitorul linge-blide nu e decât un pas şi că oamenii sunt în fond mai dispuşi să plătească un coţcar să se lase traşi pe sfoară de un impostor, decât să accepte un ajutor oferit fără plată şi fără gândul de a trage foloase.“ - *Hermann Hesse, Jocul cu mărgele de sticlă*

1314

“Simţul realităţii“ - Da, mi se spune că mi-am pierdut simţul realităţii atunci când realitatea pe care o percep eu este mai mult sau mai puţin diferită de a celuilalt. Cu alte cuvinte trăim atâtea realităţi câţi indivizi suntem pe pământ.

Asta pare cumva la fel ca în legenda cu Turnul Babel. Aşa cum celor ce construiau acest turn, Dumnezeu le-a încurcat limbile făcându-i să nu se mai înţeleagă între ei şi astfel să abandoneze lucrarea, tot aşa, cumva, oamenilor, li s-a modificat percepţia realităţii.

Ştim că eu şi cu tine, dar şi cu ceilalţi care au existat vredată sau vor trăi în viitor, avem amprente diferite, irisul de asemenea este altfel, dar şi ADN-ul ce stă la baza construcţiei biologice, ne dau identităţi individuale precise. Mai mult, simţurile noastre transmit creierului

senzaţii diferite, creerele noastre procesează informaţia după algoritmi propri, ceea ce ne face să gândim diferit unul faţă de celălalt. Şi mai mult, spiritele noastre evoluate în cunoaştere, educaţie şi experienţă de viaţă modelează altcumva realitatea pe care conştinţa noastră o descoperă.

Bineînţeles că, realităţile noastre se aseamănă întrucâtva, pentru că altfel nu am putea trăi împreună, sau mai bine zis deloc, fiecare existând în universul său propriu, ceea ce este de neconceput.

Pe de altă parte, aşa fiind, noi putem pune alături realitatea mea de cea a ta, de cea a altuia şi tot aşa, construind o nouă realtate comună, tot mai complexă, mai cuprinzătoare înr-un context istoric, geografic, cultural, ştiinţific. Această realitate comună evoluează, devine un standard în continuă schimbare, ne influenţează în tot ce suntem. Suntem modelaţi de această realitate pe care şi noi o modelăm după gradul de conştientizare al ei.

Poate de aceea răspunsurile la întrebările noastre se schimbă cu fiecare descoperire nouă fie în ştiinţă, fie în cultură, în cunoaştere în general. Acest lucru ne derutează puţin, simţim că adeseori "ne fuge pământul de sub picioare, că nu mai suntem siguri de nimic. De aici o anume frustrare care i-a făcut pe filozofi să conchidă că "suntem cu atât mai puţin avizaţi cu cât ştim mai mult".

1315
Nu mai sunt convins că va fi război. Procesul de la Nürnberg a avut un ecou puternic, cu reflexii neaşteptate. Nu a fost doar o reacţie spontană, cerută şi benefică în acel context. A fost mult mai mult, ca o lege a naturii, de care umanitatea a rămas conştientă pentru mult timp de aici încolo.

Ce spune această consecinţă? Ea spune că după un război, indiferent de cine iese învingător, urmează un proces în care nu vor fi judecaţi, doar ucigaşii, criminalii de război, asasinii ci şi cei care au avut interes în a declanşa războiul, lideri politici, milionari, afacerişti, corupţi, idioţi, imbecili. Cu un cuvânt "plaga societăţii umane" din cauza căreia civilizaţia nu poate evolua. Dacă civilizaţia piere, nimic nu va mai conta pentru că însuşi universul va intra în colaps.

1316
Noile realizări în domeniul ştiinţific, cultural, social, politic nasc controverse în societate. Câteva exemple: tehnologia 5G, ingineria genetică, corectitudinea politică, neomodernismul în arhitectură, inteligenţa artificială, fizica cuantică, avortul, schimbarea de sex, eficienţa vaccinurior, eutanasierea, implanturile, politica duplicitară precum cea chineză, oferta programelor în învăţământ, arderea combustibililor convenţionali, moneda virtuală, migraţia, alienarea puterii politice în contractul social, monitorizarea

afecţiunilor pshihice la lideri, vegetarianismul sau veganismul, căsătoria cuplurilor gay, pensiile speciale, voinţa politică în combaterea corupţiei, traseismul politic, legionarismul ca formă de manifestare a extremismului, alienarea justiţiei, drepturile politice ale penalilor, eficienţa reformelor, statutul presei angajate, alienarea copiilor în mediile sociale virtuale de tip facebook, tick-tock.

Sunt controverse de bun simţ, necesare în dezbaterile publice, pentru că ele ne ajută să evoluăm. Mentalitatea noastră se schimbă, devenim mai moderni ne adaptăm la "moda" timpului, schimbăm unele paradigme ce nu mai concordă cu actualitatea. Cu alte cuvinte ne "civilizăm". Şi este foarte bine dacă este aşa. Rău este, atunci când, uitând ce a fost bun în trecut "aruncăm apa din copaie cu copil cu tot".

Comportamentul nostru trebuie să conserve umanitatea din noi, nu să ne transforme în ciborgi, analfabeţi funcţional, neadaptaţi.

1317
Memorez, un cuvânt, un eveniment, un număr. Urmează să-mi aduc aminte. Când trebuie, nimic, presupun că am un lapsus. Nici o grijă, întotdeauna îmi amintesc, un cuvânt, un eveniment, un număr, numai că se întâmplă atunci când nu-mi mai foloseşte.

1318

Într-un talkshow, câţiva oameni de ştiinţă discutau despre "conştiinţă" şi erau de părere că omul nu poate fi singurul posesor al acestui bun câştigat al evoluţiei, că sigur el aparţine într-o anume formă şi animalelor. Dar, mă întreb eu, de ce nu şi plantelor. Că viaţa este oricum surprinzătoare, şi nimic nu trebuie să ne sperie. Şi atunci mi-am imaginat acest scurt desen animat.

... Uneori mă simt ca o frunză dusă pe apa unui râu. Nu-mi aduc aminte de nimic. Nici când am căzut din copac, nici măcar ce copac era. Oricum cred că trebuia să fie toamnă. Dar de ce numai eu, nu mai este nimeni lângă mine. Şi cât voi pluti? Mă voi împotmoli într-un mal, dar pentru cât timp? Poate o zi, un an sau voi rămâne pe veci înţepenită în mâlul puturos în care s-au macerat sute de alte frunze.
Sau poate am şansa de a reveni spre mijlocul râului. Un val mă va împinge şi voi putea călători mult în aval. Oricum, nu ştiu de unde vin şi unde mă duc, doar plutesc şi nu ştiu dacă asta are vreun sens. A început să plouă. Sunt udă şi dedesubt şi deasupra, iar frigul îmi încreţeşte pielea. N-am cu cine sta de vorbă, se înserează şi nu ştiu cum îmi voi petrece noaptea. E rece, plouă şi simt cum mă înmoi. Oare voi mai apuca răsăritul soarelui? Oare asta să fie moartea? Sau poate am murit în clipa în care codiţa mea s-a desprins de creanga unde îmi aveam domiciliul. Ce viaţă?

Primăvara în care m-am născut eu, a fost singura primăvară din viaţa mea. Nu ştiu dacă era frumoasă,

pentru că n-am mai trăit alta, dar aşa mugurel cum eram, m-am bucurat de mult soare, vânt şi multe, multe miresme ce veneau spre mine. Auzeam triluri nenumărate, păsări colorate zburau în jurul meu, unele chiar încercau să mă ciupească. Probabil le păream adorabil, şi-şi imaginau ce frunză frumoasă are să crească din mine...

1319
Poţi explica unui orb ce este vederea?
Isus a întâlnit un orb şi l-a întrebat dacă-şi doreşte să vadă, pentru că el, Isus, poate să-i împlinească dorinţa. Orbul a accceptat ca Isus să-i dăruiască un nou simţ. Oare ce sens are putinţa de a vedea atunci când tu nu ai văzut niciodată?

“Nu ştiu dacă aţi încercat vreodată să explicaţi cuiva care este orb din naştere ce înseamnă vederea, sau ce este culoarea, sau să-l convingeţi că există lucruri ca lumina şi culoarea. Dar este extrem de dificil! De aceea am fi înţeles foarte bine acest lucru, dacă orbul i-ar fi replicat lui Isus faptul că nu ştie ce este vederea şi faptul că toate argumentele că ar exista aşa ceva, ar fi un nonsens...

... orbul a spus că, dacă există un asemenea lucru ca vederea, ar dori să o aibă. Deci Isus Cristos a sugerat omului că putea să facă un experiment dacă era pregătit; şi El a garantat că dacă îl va face, omul îşi va recăpăta vederea.

Dar orbul nu a fost un obscurantist. El s-a gândit că Isus Cristos nu este nici şarlatan şi nici nebun. Dacă El a spus că există un lucru numit vedere şi că o poate dărui oricui vrea, atunci merită să facă experimentul. Avea numai de câştigat. Aşa că El a făcut experimentul şi a aflat el însuşi rezultatul, recăpătându-şi vederea.“ - David Gooding - Biblia, mit sau adevăr?

Obscurantism - Opposition to the spread of knowledge, Stare de înapoiere culturală; atitudine ostilă, refractară față de tot ce reprezintă progres. - DEX

1320
Creştinismul şi religia, două categorii diferite. Relaţia dintre creştinism ca civilizaţie şi religia creştină.

1321
Aristrocraţia franceză, dezmăţ, cea engleză obscurantism şi tăiere de capete, elita germană, disciplină, cea rusă, obscurantism.

1322
Judy Dench - o actriţă de aur. Talentul ei m-a fermecat adeseori.

1323
În momentul în care m-am întrebat - cine sunt? - am căzut într-o capcană. O întrebare cheamă după ea altele. Nu răspunsurile mă blochează, ele oricum

lipsesc cu desăvârşire, ci aceste interogaţii care mă turmentează.

1324
Un text poate fi citit cu uşurinţă dacă el respectă ortografia, sintaxa şi gramatica limbii în care este scris. Dacă este într-o limbă străină, dificultatea este direct proporţională cu nivelul de cunoaştere a limbii respective. Avem la dispoziţie o mulţime de dicţionare fie bilingve fie explicative care ne pot ajuta. Problema se pune în înţelegerea acelui text. Cele mai numeroase piedici apar în textele de literatură academică, mai puţin în cele de beletristică. Mă refer la o serie de scrieri în diverse domenii ştiinţifice precum fizica, genetica, economia, arta, filosofia, etc.

Într-un asemenea context, când ne confruntăm cu un text de o anumită profunzime dintr-un domeniu, să zicem genetica, trebuie ca nivelul nostru de cunoaştere să se apropie, cel puţin, de nivelul de exprimare al autorului. Trebuie reţinut că nu toţi autorii se exprimă într-un stil uşor accesibil, asemănător celui de promovare a cărţilor de popularizare, mai ales dacă ei nici nu-şi propun o asemenea îndeletnicire. Cele mai multe texte stiinţifice sunt greu de înţeles pentru marele public.

- Nivelul cel mai de jos al înţelegerii unui text oarecare denotă analfabetism funcţional.

1325
Când oamenii au început construcţia unui turn, legendarul Turn Babel, pentru a se sui în ceruri, Dumnezeu i-a împiedicat să comunice între ei încurcându-le limbile. Astăzi, în plină pandemie de Covid, oamenii de ştiinţă, au reuşit, ajutaţi de fonduri suficiente dar mai ales cu inteligenţă, să găsească soluţia salvării umanităţii sub forma unui vaccin. Şi totuşi pare că Dumnezeu şi-a propus să condamne specia umană la neantizare într-un mod surprinzător.

Calea aleasă de Dumnezeu este simplă dar eficace: o mare parte a oamenilor refuză să se vaccineze. Numai că motivul este pueril, de neluat în seamă. Oamenii par a-şi fi pierdut raţiunea, gândirea lor este confuză, protestele declanşate în întreaga lume sunt absurde. Chiar dacă se iese cu bine din pandemie, evitând totuşi să amintim pierderile în vieţi, este mai mult ca sigur că viitoarea pandemie care sigur va urma mai devreme sau mai târziu, va găsi umanitatea total dispusă să întâmpine sfârşitul lumii. "Vom muri şi vom fi liberi". Chiar aşa?

1326
"Fizica a ajuns prea grea pentru a fi studiată de fizicieni." i-a spus David Hilbert lui Einstein.

1327
Am înţeles că sunt conştient de existenţa mea pentru că pot gândi. Sunt un individ din specia homo sapiens,

singura specie dotată cu un corp material viu dar şi cu un spirit. Raţiunea mă caracterizează mai mult sau mai puţin, am conştiinţă, cunoaştere şi discernământ. Strămoşul meu cel mai îndepărtat a apărut prin creaţie divină, iar prin evoluţie am devenit eu însumi.

Realitatea din jurul meu, atât cât o pot simţi, se numeşte natură iar spaţiul în care ea se află, univers. Existenţa mea este limitată de două evenimente, le-aş putea numi naturale, naşterea şi moartea. Mă refer la moartea fizică pentru că despre cea "spirituală" nu se cunoaşte aproape nimic. În acest interval numit viaţă, două constrângeri îmi sunt fixate ca priorităţi, reproducerea şi supravieţuirea speciei.

Prin cunoaştere îmi pot lărgi orizontul, pot răspunde la o mulţime de întrebări. Pe măsura acestei cunoaşteri, creşte şi numărul de întrebări dar şi profunzimea lor. Din păcate, la nivel de specie sunt puţine răspunsuri, ceea ce face să apară nevoia de credinţă autentificată de raţiune într-un creator atotcunoscător şi omniprezent şi într-o divinitate ce poate suplini ignoranţa noastră în ceea ce priveşte sensul existenţei omului.

1328
S-a întâmplat de mult, în istoria umanităţii, când oamenii şi-au pierdut raţiunea, adică bunul simţ, şi au vrut, în ignoranţa lor să cucerească cerul. Pentru asta au construit un turn care se tot înălţa şi se înălţa cu

şanse mari de reuşită. Numai că Dumnezeu avea alte planuri, şi oricum nu agrea deloc întreprinderea acelor constructori.

Pentru a-i împiedica să înfăptuiască lucrarea pe care şi-o propuseseră, Dumnezeu a schimbat sensul cuvintelor şi nimeni nu mai înţelegea nimic. Era o confuzie totală. A rămas în istorie ca Turnul Babel.

Au trecut zile, ani, secole, milenii şi oamenii şi-au recăpătat raţiunea, au construit o civilizaţie. Momentele în care îşi pierdeau bunul simţ au continuat să apară ca de pildă acum în plină eră a postmodernismului. Ceaţa s-a ivit din nou în gândirea unora, şi nici mai mult nici mai puţin aceştia vor război. Motivul, elucubraţii ale unor minţi tulburi care se simt constrânşi şi deci lipsiţi de libertate. Prostia face ravagii în gândirea unora care contestă drepturile omului, avantajele democraţiei şi ale statului de drept.

1329
Iubesc muzica bună, iar când la pian cântă Lola Astanova, imaginea este pe potriva sunetului. Socrate ar fi aflat în sfârşit definiţia "frumosului".

1330
Un virus intră într-o celulă şi o determină să creeze o replică. Ceea ce nu pricep este cum apare boala, simtomele pe care le avem şi care provoacă suferinţele legate de acea boală.

1331
Ce ideologie îşi asumă un popor flămând? Poate doar a violenţei, a priorităţii unei căi de supravieţuire, redusă la cea a leului care sfâşie antilopa cea mai la îndemână.
Un popor flămând este unul pentru care nu mai contează rigorile unui stat, lege sau constrângere. Şi spre cine se îndreaptă această forţă de distrugere, de animalică ură? Spre cel pe care îl vede sursa nenorocirii lui, a foamei ce-l înebuneşte, cel bogat, cel puternic, cel care niciodată nu i-a fost frate, politicianul corupt, statul mafiot, liderul politic nemernicit. Ai grijă Putin!

1332
Mi-ar fi plăcut să fiu convins că oamenii pot fi la fel dacă au aceleaşi şanse atunci când pornesc în viaţă. Dar nu e deloc aşa. Interacţionez direct sau virtual cu o mulţime de oameni şi am întâlnit o categorie cărora le lipseşte capacitatea de a observa lumea în diversitatea ei. Orizontul acestor oameni se reduce la ceea ce se află în apropierea lor, ignorând restul. La ce mă refer, mai precis?

Dacă îi spun cuiva că ar fi foarte bine dacă copilul lui ar face sport, îmi replică cu convingere că "joaca" e suficientă. Dacă remarc, în trecere, că a învăţa să cânte la vioară este o şansă de a deveni cândva un membru al unei orchestre simfonice de valoare, mi se răspunde că

meseria de “lăutar“ aduce mulţi bani, iar dacă sugerez lectura unei cărţi, aflu că jocurile pe calculator sunt mult mai interesante.

Impresia mea este că, pe noi oamenii ne desparte un zid de netrecut, parcă ridicat de însăşi codul nostru genetic odată pentru totdeauna. Mai ales că, în acelaş context se află şi indivizi cu un comportament dispus la a înţelege, şi chiar a urma calea spre devenire intelectuală.

În concluzie, nu ştiu dacă nu cumva este adevărat că soarta noastră nu depinde de noi, că viitorul este scris doar în stele!!

1333
“Războiul este un loc în care tinerii care nu se cunosc şi nu se urăsc, se ucid prin decizii ale unor bătrâni care se cunosc, se urăsc dar nu se ucid.“ - Erich Hartmann, the Most Successful Fighter Pilot of All Time (Sabin Gherman)

1334
Ieri dimineaţă a început al treilea război mondial (WWIII). Pentru început sunt implicate ţările: Rusia, Belarus, Cecenia şi Ucraina ca victimă a unei agresiuni de tip hitlerist. Nu credeam că voi mai trăi să văd aşa ceva.

1335

Când văd voluntari sortând ajutoarele pentru refugiaţi, nu uit o clipă că printre ei nu se află vreun nemernic care printr-o revelaţie, a priceput ce înseamnă să fi în primul rând om. Nemernicii se ascund în astfel de clipe sub scaunele din parlament sau în subsolurile vilelor de lux construite prin corupţie.

1336
De ce când eşti prost, ţii cu tot dinadinsul să-ţi justifici comportamentul, să pară că tu de fapt eşti deştept. Nu faci decât să aprinzi un bec în lumina căruia, prostia ta să pară sclipitoare. Prostul fiind convins de justeţea adevărurilor sale, doreşte să nu fie contrazis, el nu acceptă contra-argumente, iar dacă se insistă, trece la violenţă. Pentru prost, raţiunea este o prostie, el îmbrăţişând cu ardoare credinţa în valoarea lui intrinsecă.

Dacă vrei să ucizi un evreu nu este nevoie să-l faci nazist. Dacă vrei să ocupi o ţară nu afirma că aceea ţară nu există. Un lucru mârşav este să pui un cecen musulman să ucidă un ukrainian creştin.
Numai un nebun poate susţine că umanitatea nu are nici un rost dacă nu eşti tu liderul ei.
Ofensa nu este totuna cu jignirea, insulta, ea este doar o altă părere sau o critică.
Ofensa este doar un sentiment personal şi nu trebuie s-o atribui vreunei intenţii.

Dacă grupul în care te afli îţi spune că ai greşit şi argumentează, cere-ţi scuze, nu amenința cu bomba atomică.
E indicat să gândeşti cu mintea ta, altfel rişti să preiei ideea unuia care n-are decât doi neuroni.
Eşti un tâmpit dacă-ţi ţii banii, copiii şi casa de vacanţă într-o ţară pe care o urăşti.

1337
Talentul nu-şi dă chiar întotdeauna mâna cu inteligenţa. Alegerile pe care le facem în viaţă ne definesc personalitatea, talentul vine în plus.

1338
Să urmăreşti începutul unui al III-a război mondial la televizor în direct, era până acum de negândit. Să asişti la sedinţe în Camera Comunelor, sau să-l priveşti pe Biden expunându-şi Raportul despre Starea Naţiunii face parte dintr-o altă lume prin nimic asemănătoare celei în care m-am născut.

1339
Putin e "purtătorul de cuvânt" al complexului militaro-industrial care conduce Rusia. El apare şi ca cel vinovat, "ţap ispăşitor", dacă ceva nu merge bine în acţiunea de sabotare a concurenţei (USA). Ukraina este doar pretextul testării puterii de reacţie a Occidentului.

Scopul acţiunilor sistemului aflat în spatele lui Putin este de a-şi asigura supravieţuirea în condiţiile

pierderii sferei de influenţă a Uniunii Sovietice, a apariţiei unei presiuni copleşitoare din partea Chinei şi a opoziţiei tot mai înverşunate a forţelor democrate interne. - concluzii în urma urmăriri unui postcast (https://youtube.com/c/gbuhnici)

1340
“Cel mai bogat om din Rusia, disperat că este vizat de sancţiunile UE: “Nu am absolut nimic de-a face cu apariţia actualei tensiuni geopolitice“ - MARA POPESCU“, Aktual24

Când trăim într-o comunitate, toţi avem de-a face cu ceea ce se întâmplă în acea comunitate. Putin este o persoană socială nu o reacţie chimică.

1341
A existat cândva un apropiat al familiei ţariste a Rusiei pe nume Ras-Putin. Un individ malefic, seducător în sensul rău şi un intrigant. Iubit cu sfinţenie de ţar dar îndeosebi de ţarină şi urât de casta militară şi latifundiari cu disperare, puţin a lipsit să nu acapareze puterea ajungând totuşi s-o influenţeze într-o mare măsură. Este ucis în cele din urmă printr-o conspiraţie gen Lăpuşneanu al nostru.

Să fi fost oare un prototip al individului din zilele noastre cu un nume aproape identic, dar cu “calităţi“ asemănătoare?

1342

Ce este soarta? Un concurs de împrejurări? În parte determinate, în parte neprevăzute? Trăieşti unele evenimente, pe altele nu. Pe unele le aştepţi, ele vin sau nu. La altele nu te aştepţi şi totuşi te intersectezi cu ele. Sunt evenimente pe care le poţi controla într-o mai mică sau mai mare măsură, pe altele nu şi poate nici nu vrei.

Aşa este un război mondial sau şi mai rău unul atomic. Nu mi-am închipuit vreodată că atât cât voi trăi, voi avea parte de aşa ceva. Da, ştiu, sunt conştient că omenirea a conştientizat mai mult sau mai puţin ideea "sfârşitului lumii". Dar absolut nimeni nu crede că asta s-ar întâmpla în timpul vieţii lui. Şi uite că mi s-a întâmplat mie.

Totuşi încă mai sper că ceva se va interpune, cineva va interveni şi totul va reveni la normal. Pot să aştept, oricum nu am nici o altă variantă. Acum, raţiunea nu mă mai ajută cu nimic, ştiinţa nu are nici o teorie, iar în profeţii nu cred. Doar credinţa că există un Dumnezeu şi că el ştie mai bine ce e bun pentru mine îmi oferă un sprijin spiritual. Pentru că teoria evoluţiei este pentru mine ştiinţă, deci raţiune şi cu nici un chip o glumă sinistră. Nu am crezut niciodată că într-un final evoluţia va produce o lume sinucigaşă, o extincţie a vieţii pe Pământ în felul acesta atât de inuman.

1343
"Această lume a politeții (de la polis) și a civilizației (de la civis), această lume care a supraviețuit

comunismului este sub asediul fanaticului. Al barbarului. Pentru a mai avea o șansă, această lume va trebui să își regăsească orizontul.
Timpul nu mai are răbdare cu proștii.“ - *Alin Frumusescu, Dilema veche*

Eu sunt convins că nu numai timpul nu mai are răbdare cu proştii dar nici Dumnezeu.

1344
Din prezentarea şefului NATO şi din răspunsurile la întrebările jurnaliştilor din 4.03.2022 am înţeles că:

1. NATO nu se va implica în războiul Rusia - Ukraina nici terestru şi nici aerian, nici cu trupe şi nici cu sprijin în asigurarea unui regim no-fly pe teritoriul ukrainian.

2. NATO nu are nici o intenţie de a ataca Rusia pentru a-i opri ofensiva, atâta timp cât Rusia nu atacă militar o ţară NATO.

3. NATO nu consideră a fi un atac împotriva Comunităţii europene, ceea ce face Rusia, războiul cibernetic, şi operaţia militară rusă, implicarea centralelor atomice aflate pe teritoriul Ukrainei.

4. Ukraina este sacrificată deoarece NATO nu poate face faţă armatei ruse oricând şi în orice condiţii, pierderile în oameni şi teritorii fiind incomensurabile.

5. NATO se dovedeşte ineficient în a apăra pacea în Europa şi preşedintele Macron a avut dreptate când a propus înlocuirea armatei NATO cu una a Comunităţii Europene?

5. Sancţiunile impuse Rusiei nu vor schimba intenţiile lui Putin. Teroarea dezlănţuită asupra propriului popor este dovada unei consecvenţe malefice proprie regimului, dar şi tuturor regimurilor istorice sub care s-a aflat ţara.

6. Cedarea NATO în faţa complexului militaro-industrial rusesc este cel mai mare eşec al civilizaţiei occidentale, fapt care va însemna poate sfârşitul umanităţii.

7. Dacă NATO nu poate riposta Rusiei, acum, salvând poporul ukrainian, NATO nu va putea învinge Rusia nici când aceasta va ataca Comunitatea Europeană.

1345
Războiul grăbeşte timpul. Ucide oameni, fărâmă lucruri, comprimă viaţa. Rămâne doar amintirea. Istoria se face pe timp de pace nu de război, este o aducere aminte, de povestit la gura sobei. Coşmarul nici nu este istorie, el este trăire autentică, nu poveste. Nu poţi dormi într-un coşmar. Amintirea coşmarului te înfioară dar e plină de speranţa că nu se va mai repeta. Istoria nu este o înşiruire de coşmaruri ci doar o descriere a contextului în care ele s-au produs.

1346
Printre secvenţe din bombardamantele din Ukraina strecor clipe paşnice de viaţă la ţară. Cât de minunată este pacea şi ce macabru este războiul. De ce oamenii iubesc totuşi mai mult înfruntarea, ce-i mână spre moarte şi distrugere? Pofta de putere şi banii mulţi, doza de prostie cu care ne naştem toţi dar care la unii devine personalitate?

“Mamă ce faină-i pacea!“ - Sabin Gherman (Youtube)

1347
Cum oare se comportă un psihopat atunci când îi este pusă în primejdie propria viaţă? Printre instinctele primare ale omului se numără şi cel de supravieţuire considerând viaţa ca pe o supremă valoare. Va da înapoi în faţa butonului roşu, ştiind că şi el va muri?

1348
Impresia mea este că armata rusă este divizată în două segmente, cel care, având “privilegiul“ luării de contact “face to face“ cu popolaţia dar şi cu armata Ukrainiei sabotează efortul de război al Rusiei, planurile lui Putin şi în definitiv victoria în urma invaziei şi anume trupele, soldaţii ruşi, echipajele de pe tancuri şi cei ce manevrează artileria uşoară, tunuri, blindate, camioane de transport. Aceştia sunt şi cei mai prost informaţi cu privire la scopurile acţiunii lor, cei

care, odată căzuţi prizonieri, au beneficiat de condiţiile cât de cât civilizate aplicate lor de regimul ukrainian.

Din cel de-al doilea segment fac parte aviaţia, sistemele individuale de lansare a rachetelor, navele militare, statele majore ale diverselor grupări armate, regimente, divizii, cu angajaţi militari superiori pregătiţi, bine plătiţi, cu state vechi, şi supuşi ierarhiei militare, cu convingeri solide, dedicaţi cu trup şi suflet preşedintelui lor şi care aplică întocmai ordinele fiind convinşi că este de datoria lor.

În aceste condiţii, maximul avantaj pe care-l poate obţine armata rusă se va reduce, cred, la distrugerea totală a oraşelor, şi un număr impresionant de morţi, şi de refugiaţi. În schimb, armata rusă va suferi pierderi grele în special în dotarea cu armament. Ceea ce nu va putea cuceri regimul rus va fi în primul rând supunerea populaţiei ukraniene, administrarea teritoriului cucerit, revenirea la o viaţă aparent normală, evident la standardele dorite de Putin şi de sistemul financiar-economic aflat în spatele lui.

Pe măsură ce războiul continuă, apar noi probleme pe care regimul rus nu va putea să le rezolve decât făcând numeroşi paşi înapoi, oprind războiul şi plătind poliţele grevate atât în plan intern la nivelul populaţiei ruse, dar şi pe plan extern prin pierderea sferei de influenţă globală, prejudicierea intereselor de securitate, dar mai

ales deteriorând interesele financiar-economice ale întregii comunităţi la nivel global.

1349
Îndârjire - o calitate a celui care pornind pe un drum şi întâmpinând obstacole perseverează apelând, în căutarea unei soluţii, la cunoştinţe teoretice sau provenite dintr-o experienţă a sa mai veche sau la experienţa altora, imaginaţie, intuiţie, chiar credinţă.

Încrâncenare - se referă la maniera de a continua pe o anumită direcţie în ciuda tuturor argumentelor contra, în disperare de cauză, în speranţa producerii unei minuni, cu intenţia de a forţa norocul, din orgoliu sau prostie pur şi simplu.

1350
Cărucioare pentru copii goale în aşteptarea refugiaţilor ukrainieni. Nu ajunge, din păcate. Nu trebuie să lăsăm mârşăvia să învingă. Istoria umanităţii este o pată mare neagră stropită doar de câteva picături albe. Până când? Este civilizaţia o culme? Mai degrabă un hău. Este lumea o realizare? Mă tem că e doar un rebut. Suntem o lume cronic bolnavă, de prostie. Speranţa de pe fundul cutiei Pandorei este mânjită de sânge.

1351
Odată cu pieirea Ukrainei specia umană va mai coborî o treaptă. - Andreea Pora https://youtu.be/NveDG8CcQ-A

1352
“... atunci când știi “în inima ta“ că un lucru este bun, ai o altfel de convingere – cumva un tip mai profund de convingere – decât atunci când știi că un lucru este bun din punct de vedere al minții raționale.“ - David Coleman, *Inteligenţa emoţională*

De aceea, după cum spune Cristian Presură, şi sunt întru totul de acord cu el, împărţim adevărurile în două categorii, cele obiective, “măsurate“ şi cele asumate în care credem “cu inima“, pe care le simţim, (qualia) fără să căutăm argumente.

Atunci când gândim cu mintea noastră, şi vrem să ştim ce se află în spatele realităţii percepute prin simţuri, fie că vrem să aflăm sensul vieţii, fie cauza primă a creaţiei universului şi al fiinţei, ne poticnim de multe ori de lipsa răspunsurilor. Şi singura soluţie este să ne asumăm convigerile noastre chiar dacă ele nu pot fi dovedite raţional. Niciodată nu trebuie însă, să încercăm să-i convingem şi pe alţii de adevărurile pe care noi, în cunoştiinţă de cauză şi de bună voie ni le-am asumat.
Pentru aşa ceva l-am iubit pe Jules Verne şi literatura ştiinţifico-fantastică.

1353
“Dar Jupiter, pentru a îndulci puţin amărăciunile şi nefericirile vieţii, nu le-a făcut parte oamenilor mai mult de patimi decât de minte? Primele trag la cântar

ca douăzeci şi patru de uncii faţă de una singură. Iar mintea a ascuns-o într-un colţişor al capului. Şi a mai ridicat împotrivă-i doi tirani aprigi şi care dau totul la o parte din calea lor; mânia, ce domneşte asupra părţilor de sus ale corpului, aşa dar şi asupra izvorului vieţii, inima, şi pofta care stăpâneşte în josul buricului.

Purtarea oamenilor ne arată cu vârf şi îndesat ce poate judecata contra acestor doi vrăjmaşi zdraveni. Ea predică legile cinstei şi ţipă până răguşeşte pentru ca să nu fie încălcate, şi cam atât. Dar duşmanii săi îşi bat joc de ea, care chipurile ar trebui să le fie regină, o ocărăsc şi țipă mai tare decât ea. Copleşită, judecata n-are încotro şi se dă bătută, lăsându-i să facă tot ce le trece prin cap.“ - Erasmus din Rotterdam

1354

În viaţă nimic nu e ce pare. Simţurile noastre sunt limitate, spiritualitatea noastră se complace în suficienţă.

1355

“... libertatea e când poţi să trăieşti astfel încât să nu te mai gândeşti la libertate. Libertatea este normalitate.“ - Svetlana Alexevici, Vremuri second-hand

1356

“Între adevăr şi bine aleg întotdeauna binele.“ spune fizicianul şi omul de cultură Cristian Presură. De fapt este raţiunea, pentru că ea exprimă capacitatea omului

de a alege corect, de a nu întoarce evoluţia naturii de la scopul final hotărât de divinitate şi anume fericirea.

1357
"Cerea să se schimbe articolul 6 din Constituţie, articolul despre rolul conducător al PCUS. Piatra unghiulară a marxism - leninismului... Ascultam şi nu-mi puteam imagina aşa ceva. Nişte aiureli! Cine o să ne lase... o să ne permită să ne atingem de ea? Totul se va destrăma... Astea nu-s decât provocări... Atât eram de zombificaţi. Am scos omul sovietic din mine ani de zile, am golit găleţi întregi." - *Svetlana Aliexevici, Vremuri second-hand*

Undeva scriam că în comunism starea mea era aceea de "zombi" şi că după "eliberare" mi-a trebuit ceva timp până să mă simt om. Iată confirmarea că şi ruşii au trecut prin aceeaşi stare însă mult mai accentuată.

1358
Când te trezeşti din orice euforie te izbeşti de enormitatea nimicniciei omeneşti. Dintre toate nenorocirile prin care am trecut noi oamenii de-a lungul istoriei, s-a decantat una, ca fiind cea mai malefică, monstruoasă, dezumanizantă şi anume Războiul. Nici o pedeapsă nu este prea grea pentru cel ce incită la război.

1359
Nu toţi specialiştii pot fi şi profesori. Specializarea într-un anume domeniu a unui profesor este departe de a fi

suficientă. Calitatea unui profesor bun constă îndeosebi în talentul lui de a comunica altora la nivelul capacităţii de înţelegere a acestora ceea ce el cunoaşte şi înţelege foarte bine.

Având în vedere, circumstanţele concrete în care sunt promovaţi cei ce vor desfăşura activităţi didactice, elevii sunt sfătuiţi, aidoma jurnaliştilor, pacienţilor, etc., să-şi asigure calitatea cunoştiinţelor prin consultarea mai multor surse. Problema care se pune în învăţământ se referă la pregătirea şi testarea profesorilor, pentru că este cunoscut faptul că talentul trebuie acompaniat de o muncă asiduă de ameliorare a calităţii predării.

1360
“nu mă pot abține să alunec, stingherit, spre pragul blasfemiei și să constat, deprimat, anvergura planetară a Răului, “creativitatea“ lui inepuizabilă, autoritatea lui. S-ar zice că “experimentul“ Genezei a eșuat. A simțit asta Demiurgul însuși cînd a decis să anuleze, prin potop, totul. Apoi, ne-a mai dat o șansă. Iar “potopul“ s-a reorganizat singur, sub diferite nume: Hitler, Stalin, Lenin, Che Guevara, Ceaușescu, Putin și mulți, mulți alții.“ Andrei Pleşu - Situaţiunea (Dilema Veche)

Am citit zece eseuri apărute în “Dilema veche“, Am salvat doar unul, acesta, al lui Andrei Pleşu. De departe, de excepţie. Omagiul meu, maestre!

1361
Unul din sensurile vieţii poate fi maniera de a trăi imitând natura, de a evolua şi a nu încerca să te opui prin faptele tale legilor care o fac posibilă.

1362
“Cea mai frumoasă parte a fizicii este matematica.“ - Cristian Presura

1363
“... există atâta splendoare în jurul nostru, nu doar atrocitate! Așa e, numai că nici o creație genială, nici măcar toate operele geniale ale istoriei, nu pot scuza o singură crimă, darămite miile de hecatombe ale umanității,... “ - Gabriel Liiceanu

Fericirea nu este posibilă în umbra răului. Amintirile urâte nu vin pe alese, ele te caută când nu te aştepţi, te cuprind şi-ţi dau o senzaţie de vomă. Unui suflet simţitor, coşmarul unei amintiri neplăcute îi încreţeşte fruntea, îi tremură mâna, şi îi întunecă mintea.

1364
După război, mă tem că va urma un nou plan gen “Marshall“ care va avantaja Rusia. Ukraina va fi uitată undeva într-un colţ al istoriei pe măsură ce timpul va estompa răul şi va evidenţia interesul geostrategic.
Apropo: Aflu că Rusia s-a inspirat din manualul de istorie colonială a occidentului atunci când a numit

războiul împotriva Ukrainei, "acţiune militară specială". Cineva şi-a reamintit că francezii numeau identic războiul lor din Algeria.

1365
"Ca organism, el [omul], este supus diferitelor legi biologice pe care nu le poate încălca, întocmai cum nici animalele nu le pot încălca. Cu alte cuvinte, el nu poate încălca acele legi care îi sunt comune lui şi altor lucruri; dar legea care este specifică naturii sale umane, legea pe care nu o are în comun cu animalele, cu plantele sau cu lucrurile neînsufleţite, este cea pe care o poate încălca dacă alege să o facă.

Legea aceasta a fost numită Legea Naturii Umane, deoarece oamenii au crezut că fiecare o cunoaşte prin însăşi natura sa şi că nu are nevoie să fie învăţat." - *Clive Staples Lewis, Creştinismul Redus La Esenţe*

"Bunul simţ" este o calitate pe care toţi oamenii o primesc la naştere, mai mult sau mai puţin (vezi Descartes). El nu este altceva decât această Lege a Naturii Umane, care ne imprimă în conştiinţă valoarea "binelui şi al răului" şi ne spune ce trebuie să alegem, fără însă a ne impune.

1366
"Să presupunem că auzi un strigăt după ajutor de la un om aflat în pericol. Probabil că vei simţi două dorinţe – una este dorinţa de a da ajutor (datorită instinctului tău

de parte a comunităţii), cealaltă este dorinţa de a te feri de pericol (datorită instinctului de conservare). Dar vei descoperi în sinea ta, în afară de aceste două impulsuri, un al treilea lucru care îţi spune că ar trebui să urmezi impulsul de a ajuta şi că ar trebui să suprimi impulsul de a fugi.“ - Clive Staples Lewis, Creştinismul Redus La Esenţe

1367
“Există de asemenea ocazii în care dragostea mamei pentru copiii ei sau dragostea cuiva pentru ţara lui trebuie să fie suprimate, pentru a nu duce la nedreptate faţă de copiii altor oameni sau faţă de alte ţări.“ - Clive Staples Lewis, Creştinismul Redus La Esenţe

Considerăm “libertatea“ ca pe un lucru bun. Numai că Legea Naturii Umane, a bunului simţ, ne sugerează să suprimăm dorinţa de a ne extinde libertatea atunci când acest lucru se face în detrimentul libertăţii celuilalt.

1368
Cât de concis şi de plauzibil descrie Clive Staples Lewis, versiunea ştiinţei în ceea ce priveşte creaţia universului şi a omului, în special:
“De când au fost oamenii în stare să gândească, ei s-au întrebat ce este de fapt universul acesta şi cum a ajuns el să existe... Oamenii care aderă la această concepţie [materialism] cred că materia şi spaţiul există prin sine, că au existat întotdeauna şi nimeni nu ştie de ce există. Ei cred că materia, comportându-se în anumite moduri fixe, s-a întâmplat, dintr-un capriciu, să producă făpturi

cum suntem noi, făpturi care sunt în stare să gândească. Cu o şansă de una într-o mie, ceva a lovit soarele nostru şi l-a făcut să producă planetele; şi printr-o altă şansă dintr-o mie, substanţele chimice necesare vieţii şi temperatura potrivită s-a întâmplat să existe pe una dintre aceste planete, şi o parte a materiei de pe acest pământ a devenit vie; apoi, printr-o foarte lungă serie de întâmplări, făpturile vii s-au dezvoltat şi au dat naştere la făpturi cum suntem noi... "

Ca şi cealaltă versiune, a credinţei:
"... ceea ce se află în spatele acestui univers se aseamănă mai mult cu gândirea decât cu orice alt lucru pe care-l cunoaştem noi. Cu alte cuvinte, este ceva conştient, ceva ce are nişte scopuri şi care preferă un lucru faţă de altul. Şi potrivit acestei concepţii, acel Ceva a creat universul, în parte pentru scopuri pe care nu le cunoaştem, dar în parte cel puţin într-o oarecare măsură – pentru a produce făpturi ca şi sine, vreau să spun prin aceasta că asemănarea stă în principal în faptul că făpturile create sunt înzestrate cu gândire." - *Clive Staples Lewis, Creştinismul Redus La Esenţe*

1369
"Dacă există "Ceva în spatele lucrurilor", acest Ceva va trebui să rămână cu totul necunoscut oamenilor sau va trebui să se facă pe sine cunoscut într-un mod oarecare. Afirmaţia că există un asemenea lucru şi orice afirmaţie care contestă existenţa lui nu sunt afirmaţii pe care să le poată face ştiinţa." - Clive Staples *Lewis, Creştinismul Redus La Esenţe*

1370
“Să presupunem că ştiinţa ar deveni cândva atât de completă încât să cunoască fiecare lucru din întregul univers. Nu este oare limpede că întrebări de felul: “De ce există universul?“, “De ce funcţionează în acest fel?“, “Are universul vreun sens?“ ar rămâne tot fără răspuns?“ - Clive Staples Lewis, Creştinismul Redus La Esenţe

1371
“A crede unele lucruri pe baza autorităţii altcuiva înseamnă doar a le crede deoarece ţi-au fost spuse de cineva pe care-l consideri demn de încredere. Nouăzeci şi nouă la sută dintre lucrurile pe care le crezi sunt crezute pe baza autorităţii cuiva.“ - Clive Staples Lewis, Creştinismul Redus La Esenţe

Această credinţă stă la baza acelor adevăruri asumate invocare de fizicianul Cristian Presură. Iar ca autoritate, nu putem ignora credibilitatea de care se bucură în conştinţa noastră marii filozofi ai umanităţii, de la Aristotel la Kant.

1372
Este posibilă viaţa de după moarte? Nu, nu este posibilă, aş fi spus dacă nu aş crede în învierea lui Isus. Acest eveniment, de neconceput în lipsa credinţei, a devenit o certitudine pe baza autorităţii unui număr impresionant de surse, de la Evanghelii şi până la autoritatea de neatins a marilor învăţaţi. Putem să ne

îndoim totuşi că s-ar fi întâmplat cu adevărat, dar nu putem elimina certitudinea că a fost posibilă şi probabilă o asemenea minune. Dacă nu ne asumăm acest adevăr, devine imposibil de explicat naşterea însăşi a civilizaţiei creştine.

1373
"Aşadar, se pare că dacă ne gândim la moralitate, trebuie să ne gândim la toate cele trei aspecte: relaţiile între oameni; lucrurile din lăuntrul fiecărui om; şi relaţiile dintre om şi Forţa care l-a creat." - Clive Staples *Lewis, Creştinismul Redus La Esenţe*

1374
"Regula de Aur a Vechiului Testament (Fă altora ceea ce ai vrea să-ţi facă ei ţie) este o rezumare a ceea ce toţi oamenii au ştiut dintotdeauna că este drept." - Clive Staples *Lewis, Creştinismul Redus La Esenţe*

Cu o completare bine venită: Dacă poţi, dă-i celuilalt ceea ce-şi doreşte cel mai mult.

1375
A învăţa pe cineva un lucru este bine, dar şi mai bine este să-i aduci aminte ceea ce ştie deja. - Clive Staples Lewis

1376
"Creştinismul nu a fost menit niciodată să înlocuiască sau să înlăture artele şi ştiinţele umane obişnuite; dimpotrivă, el este o călăuză care poate să le dea tuturor direcţia bună şi este o sursă de energie care

poate să le dea tuturor viaţă nouă, dar numai dacă se pun la dispoziţia lui.“ - Clive Staples Lewis

1377
“Ucraina ca stat independent şi cu ambiţii teritoriale reprezintă un pericol enorm pentru întreaga Eurasie“; “dacă nu rezolvăm problema ucraineană, este în general lipsit de sens să discutăm despre politica continentală“. - filosoful rus Aleksandr Dugin (Cristina Ene, adevarul.ro)

Se pare că Rusia are o problemă: capacitatea de rezistenţă şi contra-atac a armatei Ukrainei constituie “buturuga mică ce răstoarnă carul mare“. Şi prin urmare, “continuarea politicii continentale“ îşi pierde sensul.

1378
“Ah, prostii, obișnuia să spună, tu vrei mereu să gândești. Nu trebuie să gândești, ci să crezi“. - Carl Gustav Jung (Gabriel Liiceanu, Putin nu este nebun)

Şi eu care eram convins că numai după ce ai epuizat tot ce-ţi poate oferi o gândire raţională, treci la credinţă.

1379
Se uită îndeobşte că evoluţia universului, naturii şi naşterea lui Homo Sapiens este totuşi o teorie şi oricâte argumente ar aduce în sprijin numeroşii oameni de ştiinţă preocupaţi de găsirea unei cauze prime, nu putem elimina existenţa lui Dumnezeu, care deşi nu

beneficiază de argumente ştinţifice, a apărut cu necesitate din gândirea omului, un om raţional, un om aflat deasupra ştiinţei. Omul modern nu se poate resemna în faţa întrebărilor fără răspuns. Credinţa nu a venit de undeva din afara universului ci s-a născut în conştiinţa noastră, plăsmuită de însăşi raţiune, o caracteristică definitorie a Omului.

1380
"Preferăm să ne gândim la noi ca la niște îngeri căzuți, și nu ca la niște maimuțe înălțate". - Desmond Morris

Mi se pare, totuşi, că denotă o superficialitate penibilă o ofertă care să cuprindă doar două premize: omul maimuţă şi omul înger diabolic. Eu cred într-o cauză primă ceva mai sofisticată, inteligentă şi raţională mult în afara înţelegerii noastre atâta timp cât gândirea noastră este limitată la condiţia umană.

1381
"Nodurile acestei rețele premerg oricărei experiențe și ele sunt, ca atare, moduri apriorice de abordare a realității: conspirația mondială, dușmanul la pândă, amenințarea continuă (complexul "citadelei asediate"), vigilența, cruzimea care trebuie să nu cunoască limite, obsesia puterii care trebuie să fie afirmată continuu de vreme ce totul se rezumă la raportul de forțe, afirmarea planetară a măreței Rusiei ca țel final. Toate acestea sunt conceptele prin care Putin înțelege, interpretează și vrea să modeleze la ora actuală lumea și care fac

imposibil orice dialog cu el și orice negociere.“ - Gabriel *Liiceanu, Putin nu este nebun*

Societatea rusă (ruski mir) reprezintă, precum în cazul unei monede, faţa opusă a creştinătăţii, versiunea “pe dos“ a civilizaţiei occidentale. Aproape îţi vine să spui, dar pare de neconceput, că răul, urâtul şi întunericul este starea normală a naturii umane din această parte a lumii.

1382
Răul a devenit sensul vieţii. Este ca o forţă magnetică. Rău cu rău se uneşte. Devine un rău monstruos, malefic. Răul a învins raţiunea. Nimic nu-l mai poate stârpi. Este ca un nor negru care învăluie încet, încet întrega lume. Cum bine spune papa Francisc, lăcomia, egoismul, frustrarea, nepăsarea în faţa plânsetului unui copil, al unei mame, al unui frate, soţ sau prieten, ura, neîmplinirea, răzbunarea şi violenţa fără sens, distrugerea şi întunericul de nepătruns al gândirii au devenit mai normale ca oricând. Sângele curge puhoaie, se amestecă cu lacrimile iar cerul se întunecă. Dumnezeu plânge, regretând amar geneza. Asasinatele, deportările, otrăvirile, genocidul sunt subiectele massmediei din zori şi până în noapte.

Nimicnicia a cuprins pământul, speranţa a fost ucisă, umanitatea s-a dezumanizat iar bruma de civilizaţie s-a topit ca şi cum nici n-ar fi existat. Vai ţie, omule, ai revenit la stadiul de amibă, ai devenit doar o părere, o

fantomă, un zombi fără consistenţă. Şi nu Dumnezeu este de vină, pentru ce ai devenit, tu singur te-ai descalificat, n-ai înţeles nimic din întruparea lui Isus. Zbaterea ta de-a lungul milioanelor de ani de evoluţie a fost un fiasco. Eşti doar un rebut, o urmă ştearsă în acest univers atât de minunat.

1383

Un medic plânge la moartea unui copil ai cărui plămâni nu-l mai ajută iar alt om (recunoşti întotdeauna un om orice ar fi el) omoară sute, iar pe faţa lui nu tresare nici un muşchi. Acest om îşi doreşte un singur lucru, să rămână în istorie ca "sfânt". Sunt convins că aşa va fi.

1384

"Singurul mijloc de a vorbi corect, pe de-a-ntregul, este, la urma urmei, de a trăi corect." - *Andrei Pleşu*

Cine nu face ce spune, cine nu spune ce citeşte şi asta pentru că o face neciteţ se cheamă analfabet funcţional, şi din ăştia e plină ţara.

1385

"profeție care se autoîndeplinește" (self- fulfilling prophecy – referire la fenomenul psihologic descris de Robert K. Merton prin care oamenii își modifică comportamentele în funcție de previziunea în care cred și pe care o anticipă, ceea ce duce, în cele din urmă, la realizarea previziunii - *Yaroslav Hrytsak - Putin s-a inselat amarnic*

1386
"... separarea stupidă a celor "două culturi" (umanistă şi științifică): o separare care duce la orbire față de complexitatea și bogăția concepției noastre despre lume." - *Andrei MANOLESCU - Relativitatea ştiinţifică*

1387
"[Teoria relativităţii a lui Einstein] a făcut trecerea de la percepția din secolul al XIX-lea, potrivit căreia știința deținea adevăruri absolute și de necontestat, la aceea că știința e într-o continuă evoluție și mobilitate, că descoperirile de la un moment dat sînt doar relative. Dar, după cum observă fizicianul italian, adevărata forță a științei vine tocmai din capacitatea sa de a se îndoi mereu de propriile sale răspunsuri, de a-și descoperi și depăși mereu limitele. - *Carlo Rovelli, Şi dacă timpul n-ar exista?*

1388
Brice Parain (după N. Steinhardt, Idem, p. 352): "Singurul mijloc de a vorbi corect, pe de-a-ntregul, este, la urma urmei, de a trăi corect. Așa și cred. Cînd spun a trăi corect mă gîndesc la a face cît mai puțin rău cu putință, a minți cît mai puțin cu putință, a merge pînă la capătul făgăduințelor noastre, a fi – ce mai la deal la vale – nițeluș sfinți. Limbajul cinstit, limbajul acela care ne liberează de limbaj, e un soi de sfințenie."
- *Andrei Pleşu*

1389

“Există o sută nouăzeci şi trei de specii de maimuţe în viaţă, unele cu coadă, altele fără. O sută nouăzeci şi două dintre ele sunt acoperite cu păr. Excepţie face o maimuţă goală, auto-numită HOMO SAPIENS. “ -
Desmond Morris, Maimuţa goală

Eu nu cred în existenţa “maimuţei goale“. Ar fi prea simplu şi nu s-ar putea explica o mare parte din faptele, vorbele şi gândurile umanităţii. Care ar fi sensul evoluţiei, moartea sau viaţa? Războiul? Pentru doar atât ne-am străduit zeci de milioane de ani? Ne-am zbătut să-i luăm locul lui Dumnezeu, doar pentru atât? Maimuţa goală e doar un monstru, un organism degenegat iar evoluţia s-a fleşcăit.

1390
“Blestemaţi fie Stalin, Truman... exclamă Klinger în timpul unui bombardament asupra unei baze a Crucii Roşii chiar în timpul unor operaţii chirurgicale prin care unicul chirurg din bază încerca să salveze viaţa unor soldaţi...“ M. A. S. H. - serial american de succes.

Şi vi se pare de necrezut că scenariul a devenit realitate în Ucraina?

1391
Situaţiile critice, şi mă gândesc la războiul din Ucraina, au şi rolul de a separa “maimuţele goale“ de oameni, din păcate aceştia nu pot asculta Mozart în bubuitul bombelor.

1392
“...Adevărata dramă a vieţii şi a carierei mele de scriitor a luat naştere în Rusia Sovietică. Acolo, cînd am văzut cum mulţimi compacte, nu tirani izolaţi, pot să se ridice şi să tiranizeze noroade întregi de fraţi şi confraţi, a început fapta şi drama mea adevărată... M-am convins că nedreptăţile care se comit de către societăţi care încalecă societăţi nu sînt crimele unor Stalin sau Mussolini izolaţi, ci sînt crimele unor colectivităţi...“ - Panait Istrati

1393
“Vom lupta pentru pace până nu va mai rămâne piatră pe piatră.“ - Proverb sovietic - Aleksandr Zinoviev, Homo sovieticus

Acesta să fie viitorul? O lume plată, ceva de tipul imaginat de Edwin A. Abbott, în cartea sa “Flatland“? Vrem să trăim într-un univers cu doar două dimensiuni?

1394
Nu înţeleg. De ce Putin nu a invadat “Europa occidentală“? Din totdeauna, Rusia a trăit cu ideea transferului de regim spre vest, dacă se putea până în Portugalia. Dar invadarea Ucrainei pare fără sens. Ucrainienii sunt tot oameni sovietici, uşor de adus sub umbrela a ceea ce se înţelege prin “rusky mir“. Era suficient să se aştepte noi alegeri şi cu un foarte uşor impuls kgb-ist să se schimbe regimul “nazist“ aşa încât

Ucraina să nu pună în pericol integritatea imperiului. Doar războiul izbucnit în manieră “holocaustică“ a determinat pe unii să spere că poporul ucrainian şi-ar dori schimbarea regimului de viaţă sovietic. Prin “operaţia militară specială“, Putin a dat un răgaz Occidentului să se dezmeticească, să se regrupeze şi să pornească ofensiva.

Înarmarea armatei ucrainiene era tot ce-i trebuia Ucrainei pentru a obţine retragerea armatei ruse. Evenimentele “colaterale“ precum crimele de război, asasinarea civililor, milioanele de refugiaţi nu au făcut decât să convingă comunitatea internaţională de intenţiile Rusiei dar şi de slăbiciunule armatei lui Putin. Putin nu putea fi înfrânt decât de o armată tot sovietică dar bine înarmată. Ceea ce s-a şi întâmplat.

NATO este acum în posesia soluţiei câştigării războiului dar şi a surmontării barierei psihologice aflată la nivelul gândirii populaţiei ruse pentru care destrămarea Occidentului, măreţia imperului rus şi nu în ultimul rând supremaţia asupra ordinii mondiale au fost din totdeauna idealuri. Viitorul va dovedi acest lucru.

1395
“Chiar dacă Occidentul se arată haotic, frivol şi lipsit de apărare, totuşi Moscova nu va ajunge niciodată la supremaţia mondială. Moscova se poate apăra împotriva oricărui adversar. Moscova poate da

Occidentului o lovitură nimicitoare. Moscova are toate cele necesare pentru a întoarce pe dos întreaga planetă, însă nu are nici o şansă de a stăpâni lumea. Pentru ca cineva să stăpânească lumea trebuie să aibă la dispoziţie o naţiune suficient de mare. Şi atunci când lucrurile au ajuns până acolo, o naţiune care să poată stăpâni cu adevărat.

În Uniunea Sovietică ruşii sunt singurii care s-ar putea potrivi acestui rol. Sunt fundamentul şi bastionul întregului imperiu. Însă ei nu deţin calităţile unei naţii de stăpâni. Iar în imperiul sovietic situaţia lor este mai degrabă cea a unei colonii a tuturor celorlalte popoare. Până când poporul rus nu va deveni cel mai cultivat, cel mai prosper şi cel mai privilegiat din întreaga ţară, nici nu va putea fi vorba de supremaţia mondială. Mai mult decât atât, odată ce ruşii vor fi devenit cu adevărat naţiunea cea mai privilegiată şi cea mai dominatoare din ţară, ei vor trebui totuşi să surclaseze celelalte popoare în toate domeniile esenţiale ale vieţii de zi cu zi. Şi pentru asta va fi nevoie de decenii, dacă nu de secole.

Pentru moment, ruşilor din Uniunea Sovietică nu li se acordă nici măcar egalitatea cu celelalte popoare, ca să nu mai vorbim de superioritate. Întâmplător, chiar acei ruşi care s-au ridicat prin diverse mijloace deasupra conaţionalilor lor nu vor permite regenerarea Rusiei ca naţiune.

Pe scurt, mi-aş rezuma gândurile astfel: îţi poţi face planuri de o perfecţiune desăvârşită, însă ele se vor dovedi irealizabile datorită unei bagatele, aparent lipsită de însemnătate. Înainte de război, tatăl meu mi-a povestit următoarele: într-un colhoz avea loc o şedinţă. Se discutau două puncte: 1. Construirea unui şopron; 2. Măsurile ce trebuiau adoptate pentru asigurarea bunăstării şi fericirii în comunism. Cum cei prezenţi n-aveau destule scânduri să construiască şopronul, s-a trecut imediat la punctul doi. Moscova ar putea fi în stare să înalţe un grandios imperiu mondial. Din păcate însă, n-are scândurile necesare.“ - *Aleksandr Soloviov, Homo Sovieticus*

1396
Nimeni nu este dator să plătească pentru suferinţele îndurate de cineva, cu excepţia celor care le-au provocat. - *Aleksandr Soloviov, Homo Sovieticus*

1397
“Pensionarii sunt foşti oameni tineri, care şi-au pierdut iluziile tinereţii şi au dobândit ceva bun simţ.“ - *Aleksandr Soloviov, Homo Sovieticus*

1398
“ Nu vreau decât un singur lucru: să ies din acest joc străin şi să devin un simplu privitor. Mi-e de ajuns să văd şi să înţeleg. Prin profesie şi vocaţie sunt cineva care înţelege. Toată viaţa mea trecută poate fi descrisă într-un cuvânt: “gândire“. Aici în Occident cu greu aş putea spune că posed vreunul din lucrurile normale ale

vieţii de zi cu zi, aproape nimic. Am devenit deja un organ de gândire pur şi simplu. Şi se arată că tocmai în acest rol al gândirii pure, cei de aici au mai puţină nevoie de mine.“ - Aleksandr Soloviov, Homo Sovieticus

1399
Posibilitatea de a beneficia de cea mai bună pregătire în însuşirea cunoştinţelor şi dezvoltarea abilităţilor este un drept al fiecărui copil. O ţară care nu are ca prioritate acest obiectiv este o ţară slabă fără nici un viitor.

România a devenit, odată cu instaurarea comunismului, o ţară în care învăţământul s-a situat sub orice limită. Noi şi copiii noştri am fost obiectul unui plan mârşav de analfabetizare, extins la generaţiile noi în scopul degenerării umane, spre tipul nou de om supus, disciplinat, fără conştiinţă şi lipsit de intelect, ceva ce seamănă cu ceea ce au realizat ruşii, chinezii, sau coreenii.

1400
Ce ar putea urma după scufundarea navei amiral “Moskva“ de către armata ucrainiană? :
- Întrucât între Ukraina şi Rusia nu există o stare de război ci doar o “operaţie militară specială“ întreprinsă de Rusia asupra teritoriului Ukrainei, aceasta din urmă declară război Rusiei.

- Ukraina atacă armata din jurul oraşului Mariupol pentru a rupe încercuirea şi a veni în ajutorul ultimelor forţe ukrainiene aflate în oraş.
- În 9 mai, armata ukrainiană atacă cu rachete de croazieră Kremlinul.

1401
Oare când Dumnezeu a creat Universul, la ce s-a gândit când a produs galaxiile pe care noi le privim cu ajutorul telescopului Jammes Webb, aflate la mai mult de 100 de milioane de ani lumină? Nu putem ajunge vreodată la ele, le putem privi doar, ştiind că acestea poate nici nu mai există.

1402
“ceea ce oamenii din această parte a lumii ne spun despre monştri poate fi spus de către monştri despre anumite popoare. Domnul este cel care le-a făcut pe toate. El ştie ceea ce trebuie sau va trebui făcut şi când anume, pentru că El stăpâneşte ştiinţa frumosului, care se poate înfăţişa atât prin ceea ce este asemănător, cât şi prin ceea ce este altfel....

Sigur este că, oriunde s-ar naşte omul, adică o fiinţă însufleţită, gânditoare şi muritoare, oricât de ciudate ar fi pentru simţurile noastre forma trupului ori culoarea pielii, ori chiar mişcarea, glasul ori funcţiile, părţile sau însuşirile firii, nici un credincios nu se poate îndoi de faptul că se trage din cel dintâi om.“ - Sfântul Augustin, după Lucian Boia - Între înger şi fiară

Este mai puţin relevant să întâlneşti un monstru datorat felului în care arată, decât unul care prin ceea ce face devine înspăimântător.

1403
Interesant, numai oamenii îşi acoperă sexul,. Decenţa ne parvine prin evoluţie şi ţine de instinct? Adam şi Eva au procedat astfel îndată ce l-au întâlnit pe Dumnezeu, dar numai după ce au săvârşit “păcatul originar“.

1404
Expresia “Omul de tip nou“ e cunoscută din comunism unde se încerca reconfigurarea fiinţei umane de cele mai multe ori prin constrângere într-o versiune conformă cu cadrul ideologic imaginat de partid. Din fericire apariţia “omului de tip nou“ a eşuat lamentabil în societatea occidentală. Excepţiile sunt notabile şi ele se referă la regimurile dictatoriale de genul “imperiului ţarist-bolşevico-sovietic, chinez sau nord-korean.
Şi totuşi, prima tentativă s-a petrecut în Evul Mediu dar se referă la cu totul altă viziune asupra umanităţii după cum afirmă Lucian Boia în cartea sa “Între înger şi fiară“:

“Teologia tolera formele umane monstruoase, impunând, pe de altă parte, o anume varietate de Oameni diferiţi, foarte deosebiţi de toţi ceilalţi: sfinţii, oamenii care ajungeau diferiţi după parcurgerea unei căi iniţiatice – prin imitarea lui Cristos – la capătul

căreia se apropiau de lumina dumnezeiască. A fost, de fapt, cea mai originală contribuţie a Evului Mediu la tipologia Omului diferit. O cale aparte de transfigurare a omenirii, de creare a unui alt tip uman, dominat nu de carne, ci de spirit. Mânăstirile – comunităţile de călugări – reprezentau "laboratoarele" noii omeniri.

1405
Strigătele copiilor din subteranele oraşului ukrainian Mariupol adresate soldaţilor ruşi: - Lăsaţi-ne să vedem soarele!

1406
"... în religie, fiecare binefacere a fost dublată de o nenorocire sau de o dramă. Zeii, cît timp sînt vii în sufletele credincioșilor, sînt geloși, dar poate exista iubire fără gelozie sau gelozie fără iubire? Indiferent dacă oamenii au fost făcuți după chipul zeilor sau zeii după cel al oamenilor (cum a susținut cîndva Xenofan), răspunsul e același: Nu. Iar cînd încetează a mai fi geloși și răzbunători încetează în același timp a fi și miloși și protectori; dar atunci au murit." - *Andrei Cornea*

1407
"Mi se pare însă legitim ca, atunci cînd cineva mi se recomandă apăsat, aproape răstit, ca fiind creştin, creştin adevărat, aflat zi şi noapte în slujba Creatorului, să mă smintesc dacă vorbele şi faptele sale reuşesc nu să aspire către, ci, dimpotrivă, să se orînduiască

împotriva exigenţelor impuse de idealul bunului creştin.“ - Andrei Pleşu

1408
În căutările mele prin cunoaşterea umană a unor argumente “pentru“ a trebuit adesea să fac un pas sau mai mulţi înapoi şi să accept propria ignoranţă, cupiditate, suficienţă, să schimb premize, convingeri, credinţe pentru ca aceea construcţie spirituală numită conştiinţă proprie la care nu puteam renunţa, să nu intre în derută, să greşească calea spre adevăr, gândirea mea să devină iraţională iar credinţa mistică.

1409
În Suplimentul la Călătoria lui Bougainville (1772), Diderot aducea pe scenă un bătrân plin de demnitate, încă verde în ciuda celor nouăzeci de ani trecuţi, simbol al vitalităţii unui popor tânăr [insulele Tahiti] , care adresa francezilor o tiradă filosofică: “Nu facem decât să ne supunem instinctului curat al naturii; iar tu ai încercat să ştergi asta din sufletele noastre. Aici, totul este al tuturor; iar tu ne-ai arătat nu ştiu ce deosebire dintre al tău şi al meu. Fiicele şi femeile noastre sunt ale tuturor, ai împărţit cu noi această cinste, dar ai venit să trezeşti în ele porniri necunoscute…Au început să se urască; v-aţi sugrumat pentru ele; s-au întors la noi mânjite cu sângele vostru. Suntem liberi; şi iată că tu ai îngropat în pământul nostru numele sclaviei ce ne aşteaptă.“ - Lucian Boia, Între înger şi fiară

1410
Lucian Boia afirmă în cartea sa “Între înger şi fiară“: “... Secolul al XIX-lea a fost şi secolul canibalilor, al unui canibalism aproape generalizat în toate regiunile “sălbatice“ ale globului.... De ce mâncau aceştia carne de om? Din tot felul de motive, sistematizate de Lombroso în lucrarea sa Omul criminal.... Unii devorau însă carnea omenească pur şi simplu din lăcomie, fiindcă “era bună“. Iar rafinamentul ajungea câteodată foarte departe. “În insulele Marchize, femeile sunt preferate copiilor; pare-se că au mai multă savoare. Nu însă şi cele de pe litoral, cărora li se găseşte un gust de peşte stricat. La rândul lor, europenii par peste măsură de săraţi.“

Eu cred, ca şi Lucian Boia, că e şi multă imaginaţie la mijloc şi că de aici, poate din sentimentul de culpabilitate, regret pentru vanitatea nemăsurată şi chiar predispoziţia spre rasism cu orice preţ, astăzi societatea occidentală trece cu ardoare în tabăra “political correctness“. Tot o exagerare, la fel de iraţională, fără argumente şi, evident, fără viitor.

1411
Doctorul Bénédict Morei a publicat în 1857 un tratat privitor la degenerările fizice, intelectuale şi morale ale speciei umane (Traité des dégénérescences physiques, intellectuelles et morales de l'espéce humaine). Constata în această lucrare înmulţirea neliniştitoare a “imbecililor“, “istericilor“, “taraţilor“ şi “cretinilor“,

fiinţe umane tot mai îndepărtate de tipul normal prin tot felul de deformări fizice şi psihice. Se înţelege că aceştia aparţineau mai ales registrului "inferior" al societăţii, acolo unde loveau cel mai crunt cauzele conducând la degenerare: boli (tuberculoză, sifilis), alcoolism, sărăcie extremă... (după Lucian Boia)

1412
O alegere o faci doar în prezenţa unei oferte. E uşor să decizi, mai greu este să găseşti în ofertă ceea ce-ţi doreşti. Nu poţi da cu zarul oricând, pentru orice. Când trăieşti cu adevărat, ceea ce-ţi doreşti dospeşte de mult în conştiinţa ta. Lipseşte doar o coincidenţă pe care întâmplarea, destinul ţi-o oferă sau nu.

Viaţa este făcută din coincidenţe fericite. Cu cât sunt mai multe cu atât starea de mulţumire dă un sens vieţii tale. Dar pentru asta trebuie să te străduieşti să gândeşti cu mintea ta, să-ţi doreşti ce poţi avea, pentru că ofertele nu lipsesc niciodată. Şi e bine de ţinut minte că "trenul opreşte doar două minute în gara ta" şi de cele mai multe ori, doar o dată în viaţă.

1413
Este drept că sportivii, oamenii de cultură, artă, scriitorii, cercetătorii, afaceriştii, cu alte cuvinte toţi cei ce nu participă direct la purtarea unui război, cum este armata, instituţiile de forţă, reprimare sau deservire, serviciile şi nu în ultimul rând clasa politică a unui stat,

să fie absolviţi cu toţii de vina agresiunii şi să nu sufere în consecinţă sancţiunile impuse? Nu.
Nu te poţi eschiva atâta timp cât eşti cetăţean al unei ţări şi beneficiezi de drepturile şi avantajele acestui statut, inclusiv acela de a propune, de a alege, desemna, de a înlocui sau de a amenda activitatea statului.

Excepţia presupune renunţarea la cetăţenie, migraţia, protestul, revolta sau orice acţiune împotriva a orice se denunţă ca fiind neconform cu legile internaţionale, drepturile omului, protejarea mediului, ca de exemplu manipularea maselor, propaganda şovină, abuzul de putere, discreditarea învăţământului, sănătăţii, educaţiei şi culturii poporului.

Dizidenţa invocată parţial de către unii dintre cetăţenii unui stat agresor, terorist, stat organizat infracţional, imperialist, discreţionar sau autocrat nu reprezintă o atitudine conformă, un argument suficient în apărarea celor ce solicită suspendarea individuală a sancţiunilor. Interzicerea participării la competiţii internaţionale, sau doar în afara ţării, a unor sportivi, oameni de cultură şi artă a constituit o măsură corectă, binevenită şi asmilată cu sancţiunile impuse agresorului.

1414
Cum ar fi evoluat natura în lipsa capacităţii omului de a-i modifica modul în care se manifestă sau chiar în lipsa acestuia ?

În marea ei diversitate, şi ţinând seama şi de impactul de extrem de mică durată a fenomenului umanitate, în contextul unei istorii universale de miliarde de ani, şi într-un spaţiu de necuprins, probabil că imaginea naturii nu va avea de suferit.

Din ceea ce ştim la ora actuală, omul se comportă neconvenţional. El a încadrat, atât cât s-a priceput, comportamentul natural într-un pachet de legi ale naturii, dar fără un angajament care să-i impună respectarea acestor legi.

Numai că există o limită în depăşirea cadrului de acţiune impusă de supravieţuirea speciei umane. Din ceea ce ştim despre om până acum, este puţin probabil ca raţiunea să constituie un reper valabil şi pentru viitorul mai mult sau mai puţin îndepărtat. În activităţile sale, omul a prins curaj, el va acţiona conform dorinţelor sale dând deoparte tot mai mult grija de a nu încălca flagrant vreuna din legile naturii, ceea ce îi va afecta existenţa.

Cât de aproape suntem de acest moment, acum, când în sfidarea raţiunii, omul ameninţă tot mai apăsat cu războiul nuclear? Cu alte cuvinte: "La commedia e finita", sau poate "Maurul şi-a făcut datoria, Maurul poate să plece...".

p. s. - Conform credințelor creștine, Judecata de Apoi sau Ziua Domnului este ziua în care Isus Hristos va judeca toți oamenii care au trăit vreodată. Ea va urma Învierii Morților și celei de-a doua veniri a lui Isus Hristos.
p. p. s. Omului îi este dat să cunoască adevărul doar după moarte sau niciodată. Altă variantă nu-mi pot imagina.

1415
... în cartea sa La Creation (Creaţia), Edgar Quinet trăgea următoarele concluzii din evoluţionismul darwinian:: "Trebuie să ne obişnuim de pe acum cu gândul că omul se va duce, cum s-au dus amoniţii şi trestiile primitive, şi că alte vieţi, mai complete şi probabil mai reuşite decât a sa, vor înflori în locul lui… Să fie oare posibil ca o fiinţă superioară omului să apară într-o zi, pentru a-l subjuga, aşa cum omul stăpâneşte astăzi animalele? Fiinţa aceasta superioară va alunga specia umană în păduri sau pe insule, tot aşa cum alungăm noi acum bizonul sau capra sălbatică?" - după Lucian Boia

Numai că, spun eu, Edgar Quinet îl elimina cu totul din teoria evoluţionismului pe Dumnezeu, prima cauză şi sensul creaţiei.

Ştiinţa ne spune şi ea: Universul pare a avea la origine un punct, adică nimic, ceea ce raţiunea respinge cu

desăvârşire. Ne putem debarasa de raţiune dar atunci ce mai rămâne din teoria lui Darwin?

1416
Nu privi spre viitor, fii onest şi drept în fiecare secundă a vieţii tale şi poate vei găsi drumul spre eternitate.

1417
Limbajul fiinţei umane constituie nu numai un mijloc de comunicare cum nu se poate mai adecvat structurii fizice a omului, indiferent că vorbim de voce, scriere, semne ale mâinilor, atitudini comportamentale dar fără el nu ar exista gândirea, ceea ce ne demonstrează că omul nu ar fi devenit uman în lipsa acestui caracter, că nu putem vorbi de separarea omului de regnul animal înainte de apariţia limbajului.

Sigur, limbajul poate să fi evoluat în timpul istoric dar mi-e greu să înţeleg cum a apărut primul cuvânt. Mai simplu pot să-mi imaginez că omul s-a născut vorbind şi simultan gândind, aşa ca ... Homer.

1418
Cum se poate ca omul să vegeteze circa 2,5 milioane de ani pentru a putea rosti o frază iar apoi numai în cca 3000 de ani (928 î. Hr. - 2022 d. Hr.) să şi ajungă să ameninţe umanitatea cu războiul nuclear? Ceva nu se potriveşte, exact ca la un joc de puzzle.

p. s. Îl iau pe Homer ca martor vorbitor (în greaca veche?) născut în anul 928 î. Hr.

1419
Lucrul cel mai drag omului ar trebui să fie libertatea. Dar nu cea haotică la care nu ai nici o oprelişte. Peste tot şi peste toate, arbitrul, cel ce decide pînă unde poate merge libertatea ta este raţiunea, iar ea vine şi-ţi spune că nicicum nu-ţi poţi depăşi natura umană, că nu-ţi poţi dori nimic fără ca să nu-ţi pese de atributele pe care le primeşti când te naşti.

Ca să fi liber, mintea şi fizicul tău trebuie musai să te ajute. Eşti ceea ce eşti şi nimeni altcineva nu-ţi seamănă. Pentru ca să fi, să exişti, trebuie mai întâi să te naşti. Concepţia este un atribut şi adesea o dorinţă a părinţilor. Printr-o întâmplare mai mult sau mai puţin fericită, intri într-un spectacol, mediul tău natural. Regia nu-ţi aparţine dar ţi se face o promisiune, că vei avea libertatea ca uneori să-ţi alegi tu replica, evident dacă există o ofertă iar tu ai abilitatea de a alege. Cei mai mulţi se pliază pe lucrurile comune alese de ceilalţi din jurul lor. Puţini sunt cei aşa numiţii “răzvrătiţi“ care îşi asumă riscul de a alege aşa, “după capul lor“.

La naştere primeşti, ca toţi copiii, trei daruri, şi anume un icter, bun simţ şi ceva din ceea ce se cheamă “prostie“. (Socrate credea că, undeva în subconştient mai există ceva reminisenţe ale trecutului.) Cu aceste trei lucruri pleci la drum, intri în viaţă ca nou născut.

Mai nou, primeşti şi o notă cu care medicul avertizează părinţii asupra stării tale de sănătate la naştere şi, poate, pe viitor. Nu trebuie să uităm niciodată cât de importantă este sănătatea pe parcursul vieţii. De ea depinde deseori limita libertăţii noastre.

Mai departe, libertatea se construieşte, cărămidă cu cărămidă, ea depinde de alegerile pe care le facem. Depinde mult de tot de ceilalţi. Suntem o specie gregară şi condamnaţi să punem umărul la ceea ce comunitatea hotărăşte şi nu întotdeauna cum ne place.

Ne bucură drepturile, responsabilităţile, ni le asumăm sau le eludăm. Suntem ca o navă în plin ocean, când pe val când sub el. Există tentaţii, de multe ori de neocolit. Din cutia Pandorei au scăpat toate mizeriile vieţii, toate păcatele şi slăbiciunile noastre. Nu toţi avem tăria de caracter pe care ne-o cere o viaţă onestă şi dreaptă pentru a fi pe placul divinităţii şi pentru a ne apropia de adevăratul sens al vieţii. Toţi ne dorim libertate, puţini reuşesc să o guste şi să întâmpine sfârşitul într-o stare de bine, mai mult sau mai puţin împăcaţi cu conştiinţa că s-ar putea ca libertatea să nu fi fost altceva decât "soartă".

1420
Se avansează ideea că, presupunând că universul este infinit ca întindere, număr de corpuri cereşti şi energie, putem presupune că la fel de numeroase sunt şi planetele locuite de fiinţe asemănătoare nouă.

Concluzia care reiese din acest joc al imaginaţiei este că fiecare individ, într-un univers infinit se prezintă într-un infinit număr de clone. Totuşi, eu cred că există şi o excepţie: nu cred că finţează undeva, în spaţul infinit pe vreo planetă uitată de Dumnezeu măcar un singur specimen la fel de nebun ca Putin care să ameninţe umanitatea cu un război atomic.

1421
Arheologii susţin că în decursul întregii lor activităţi de zeci de ani au descoperit mărturii consistente sub forma unor schelete, resturi ale acestora, unelte de silex şlefuite sau mai puţin, podoabe, obiecte casnice, ingrediente de tot felul greu de imaginat dar şi reprezentări ale activităţii lor, de felul desenelor rupestre, pietrelor prelucrate, vaselor de menaj sau funerare şi aşa mai departe. Evident că nici un specialist nu a dat mâna cu vreun Cro-Magnon, întreaga teorie a devenirii omului din maimuţă bazându-se numai pe dovezi indirecte.

Într-un alt domeniu, cel al fiinţelor extraterestre, lucrurile stau la fel. O mulţime de obsevatori, din întâmplare sau puşi pe treabă, au produs o serie de teorii care susţin fără doar şi poate iminenţa unei, cel puţin, întâlniri de gradul III. Dar cum nimeni nu poate pretinde că a băut o cafea cu un prieten sosit dintr-o altă galaxie, rămânem la stadiul de teorie. Poate, cine ştie, să ne anunţe Elon Musk, că tot produce tot felul de

lucruri namaivăzute, că a venit timpul să trecem la certitudini.
Din păcate, puţine teorii au avut şansa de a devenii cetitudini şi amintesc aici câteva: unele aspecte din teoria relativităţii a lui Einstein, descoperirea planetei Pluto, şi pentru că nu vreau să greşesc mă opresc aici.

1422
“Și, peste toate, să nu crezi că există, în mod substanțial, răul. Ordinea lumii e bună, cu condiția să ieși în întîmpinarea ei și să înțelegi că nimic din cîte există nu e, prin fire, rău. “Rele“ pot fi doar părerile noastre (închipuite) despre ceea ce există.“ - Andrei Pleşu, Re-începutul filozofiei

1423
“ Timpul există? Răspunsul la această întrebare poate părea evident: bineînțeles că există! E suficient să privim un calendar sau un ceas. Dar evoluțiile din domeniul fizicii sugerează că inexistența timpului este o posibilitate deschisă, pe care ar trebui să o luăm în serios, scrie Sam Baron, profesor asociat la Australian Catholic University într-un articol publicat de platforma The Conversation.“ - Luana Pavalucă,

Şi dacă timpul nu există?
Ar însemna să trăim doar în prezent. Pentru viitor nu avem o problemă, el poate fi doar o himeră dar ce facem cu trecutul. E doar în imaginaţia noastră? Istoria a avut loc cumva doar în vis? Trăim prezentul visând

trecutul? Trebuie să ne hotărâm odată pentru totdeauna, dacă ne foloseşte la ceva fizica cuantică de unde se pare că reiese ideea cu timpul sau lăsăm în seama oamenilor de ştiinţă acest joc de-a existenţa şi noi ne vedem de viaţa noastră pe mai departe. Ar fi prea dramatic să te naşti în clipa în care mori.

E clar, după ce ni s-a explicat de către cele mai elevate competenţe că spaţiul, întregul univers a irumpt dintr-un punct, a venit şi vremea timpului. Oare ne mai rămâne ceva, vreo certitudine în legătură cu sensul vieţii, sufletul omului, evoluţia naturii, viermuiala fiinţelor umane în căutarea fericirii?

1424
Spune-mi că eşti om politic ca să-ţi spun cine eşti, ca să parafrazez o zicală românească. Acceptarea partidelor politice în România a funcţionat ca un filtru, reuşindu-se decantarea unei părţi din populaţia ţării constituind zgura societăţii române.

Nu contest necesitatea aplicării şi altor criterii de selecţie care să igienizeze restul societăţii prin diminuarea corupţiei, ilegalităţii, lipsei de morală civică şi umanitate.

O societate curată, modernă românească din care să se elimine sterilul poate fi construită prin legi bune dar îndeosebi prin schimbarea mentalităţii.

Pentru prevenirea unei degradări în continuare a mediului social românesc rămâne ca soluţie prioritară educaţia, şcoala. Restul îl va face, sper, evoluţia societăţii în timp.

1425
Suntem obişnuiţi să remarcăm că tot ceea ce facem în viaţă trebuie să fie făcut cu raţiune pentru că, astfel, totul va fi bine, noi vom fi bine şi nimic rău nu ni se va întâmpla.

Credem, de asemenea, că Dumnezeu a creat universul în respectul aceleiaşi raţiuni. După cum stă treaba, ea, raţiunea, este o lege şi chiar putem spune că este prima lege a naturii. De altfel, toată lumea gândeşte raţional, a face altfel, şi din păcate, este posibil acest lucru, e ceea ce nu ar trebui să facem, e neadecvat, ba chiar periculos, pe scurt e "aşa NU".

Evident, noi toţi am dori să cunoaştem adevărul, "raţiunea" acestei legi dar nu este deloc uşor. Au încercat şi ei:

"Rațiunea este acea parte a sufletului care e principiul judecății." (Platon)

"Rațiunea este numai un fenomen ce urmează din constituția matematică a anumitor atomi în relație cu alți atomi".(Democrit)

“Rațiunea e nebunia omului tare. Rațiunea omului slab este nebunie“ (Eugene Ionesco)

“Rațiunea e un soare puternic: luminează frumos, dar poate orbi.“ (Romain Rolland)

“Rațiunea: adevăruri pe care trebuie să le spui și adevăruri pe care trebuie să le taci.“ (Rivarol)

“Rațiunea este condiția permanentă a tuturor actelor de voință prin care se manifestă omul.“ (Immanuel Kant)

“Rațiunea este metoda lentă și întortocheată prin care cei care nu știu adevărul îl descoperă.“ (Blaise Pascal)

“Rațiunea este o înlănțuire de adevăruri ce nu pot produce decât adevăruri.“ (Gottfried Leibniz)

“Rațiunea este facultatea pe care o căpătăm cel mai târziu și pe care o pierdem cel mai curând: copiii nu o au, bătrânii nu o mai au.“ (Alfred de Vigny)

Raţiunea este o manifestare a umanităţii omului. Ea se reduce la instinct în cazul animalelor ceea ce ar fi tot o lege a naturii, asemănătoare raţiunii dar inconştientă. Instinctul acţionează direct, produce evenimentul, precum alveolele albinelor, fără a conştientiza cauza sau scopul acţiunii.

Atunci când în viaţa noastră se întâmplă un eveniment, prima întrebare pe care ne-o punem este dacă ceea ce se petrece este raţional, adică dacă este în firea lucrurilor să se întâmple aşa. Dacă nu, atunci poate fi o ficţiune, o minune, o nefăcută sau şi mai rău ceva ce nu trebuie să se petreacă.

Şi din păcate, viaţa dar şi istoria este plină de greşeli, de intenţii bune dar prost aplicate, sau şi mai rău, de fapte reprobabile, pe care le găsim într-un cadru caracterizat de o serie de termeni consacraţi ca de pildă: ilegal, indecent, imoral, nesănătos.

Discernământul este acelaş lucru sau nu cu raţiunea? Eu cred că, pentru a alege trebuie să cunoşti partea rea dar şi partea bună dintr-o ofertă. Asta presupune cunoaştere, cultură, maturitate în gândire. Discernământul a apărut la Adam după ce el a săvârşit "păcatul originar".

Raţiunea acţionează indirect, ea este gândită, conştientizată, aprobată şi apoi aplicată. Despre raţiune, omul ştie un singur lucru, că este ceva bun, că respectă scopul pentru care Dumnezeu a creat natura şi că numai aşa el va supravieţui.

Acea aprobare pe care omul o are din conştiinţă spre a acţiona în sensul raţiunii poate constitui acel "liber arbitru" pe care mulţi filozofi au încercat să-l definească şi poate chiar să-i confirme existenţa. El ne

dă iluzia acelei libertăţi în gândire de care suntem atât de mândri ca oameni.

1426
“Această lume, aceeaşi pentru toţi, n-a făurit-o nici vreunul din zei, nici vreunul din oameni. Ea a fost întotdeauna, este şi va fi un foc veşnic viu, care după măsură se aprinde şi după măsură se stinge“ - Heraclit din Efes

1427
Pentru a face orice fel de afirmaţii cu privire la lumea noastră ar trebui să căutăm un reper, o altă lume, un termen de comparaţie, ca atunci când compari un tablou cu un altul sau măcar cu o fotografie a aceluiaş peisaj sau personaj. Dar cum nu dispunem de un alt exemplar al unei lumi ca a noastră, cel puţin din câte ştiu eu până în prezent, cea mai potrivită asemănare a civilizaţiei umane o putem face doar cu cea a animalelor. Evident, ne putem alege o anume specie sau un mix de caractere aparţinând unor specii diferite.

De altfel nu sunt puţine referinţele ce se fac deseori la noi şi colocatarii noştri de pe planeta Pământ cu privire la comportament dacă nu şi la înfăţişare. Este oricum mult mai raţional aşa decât să ne comparăm cu o lume de genul celei despre care se spune că reprezintă o versiune imaginară, închipuită a unei variante îmbunătăţite, “aşa cum credem noi că ar trebui să fie

lumea noastră“ dacă am schimba, ştiu eu, mediul în care trăim, natura umană sau, nu mai ştiu eu ce.

Nu de puţine ori facem comparaţii spunând că: “suntem mai rău ca animalele“, “suntem boi, maimuţe, orbeţi, câini, măgari, gâşte, amibe“, şi evaluările continuă. Ne comparăm abilităţile cu cele ale albinelor, castorilor, păsărilor, etc. Ba ne asemuim adeseori chiar şi cu trestiile, copacii, norii de pe cer, mlaştinile sau ploaia.

Suntem mai buni, sau mai răi, sau poate doar altfel. Oricum, în genere, avem o părere proastă despre noi, oamenii. Lucrăm cu două imagini construite după personalitatea noastră, una aparţine optimistului cealaltă scepticului. Aşa a fost şi aşa va rămâne până la sfârşit, oricare va fi acesta.

Atenţie, un optimist este tot un nemulţumit ca şi scepticul dar unul care mai speră. Este treaba cu paharul pe jumătate plin, sau pe jumătate gol. Cum e mai bine?

1428
Cuvintul-cheie al gîndirii sofistice a fost pronunţat de Protagoras din Abdera cînd a scris: “Omul este măsura tuturor lucrurilor“. - Serge Bernstein, Pierre Milza - Istoria Europei

Şi tot autorii menţionaţi confirmă: “Aceasta înseamnă a pune subiectivismul în miezul reflexiei filosofice;

înseamnă a nega că poate să existe o cunoaştere obiectivă a lucrurilor.“

E bine de reţinut.

1429
Am citit undeva că frumuseţea este dată de proporţii. Poate de aici şi importanţa numărului de aur în artă. Priveam la faţa unei actriţe şi încercam să-mi dau seama ce anume parte, ochii, fruntea, nasul, urechile, gura, obrajii sau bărbia se remarca îndeosebi atunci când erau privite. Niciuna, şi totuşi era o actriţă frumoasă, o actriţă remarcată şi plăcută. Probabil că fiecare element în parte şi toate la un loc îţi creau acea senzaţie de bine.

Nu degeaba Socrate nu putea găsi definiţia frumosului. Cum spunea parcă tot el, dacă am şti ce este acesta, n-ar trebui să mai privim un obiect pentru a afirma că este frumos.

1430
“Statul-model fiind pentru Platon acel stat capabil de a-i face pe oameni mai buni şi de a realiza armonia socială, obţinută prin perfecţiunea morală a cetăţenilor ei.“Serge Bernstein, Pierre Milza - Istoria Europei

E doar un fapt divers, o circumstanţă, un context, distanţa de la “statul-model“ al lui Platon la statul român de astăzi? Cît de jos se poate coborî pe scara

alienării statului -model am văzut la Federaţia Rusă în timpul acestui război cu Ucraina şi anume la statul discreţionar, autoritar, mafiot, nazist.

Dar noi unde suntem, românii ce de la Daci ne tragem? Să zicem că este doar o impresie a mea să încep să cred că suntem o copie la indigo a vecinilor noştri. Un diplomat rus spunea, mai ieri că "nu mi-a fost niciodată atât de ruşine precum în aceste zile", iar eu spun că întotdeauna mi-a fost ruşine că m-am născut într-o asemenea societate. Şi simt acest lucru ca pe un sentiment care mi-a deformat de-alungul vieţii comportamentul, gândirea, judecăţile de valoare.

Spuneam mai demult că, în vremea comunismului, pentru că de alta n-am avut parte, gândeam precum un "zombi", asta dacă zombii gândesc, dar astăzi, după 32 de ani de la schimbarea regimului, cum mă simt? Păi cam la fel, chiar dacă în unele privinţe m-am eliberat cât de cât de unele angoase şi m-am conformat unei gândiri mai puţin legate de influenţa comunităţii. Ceea ce se petrece în jurul meu mi se prezintă ca un material de studiu şi mă simt liber de a refuza orice atitudine pro sau contra, ca şi cum nimic nu ar mai depinde, având în vedere şi vârsta, de mine. Sunt un cugetător liber aflat în turnul său, departe de deşărtăciunea lumii şi conştient de relativitatea sensului vieţii.

1431

Poţi gândi cu mintea ta şi aşa şi trebuie. O singură condiţie însă se impune. Ca mintea ta proprie să nu fie pervertită. Cu alte cuvinte tu să fi convins că judecăţile tale de valoare sunt corecte, dar să te înşeli. De aceea, este imperios necesar ca educaţia minţii tale să beneficieze de un mediu prielnic cum este cel al discuţiilor, controverselor, aprecierilor sau respingerii erorilor în gândire, venind din partea comunităţii. Se pare că omul este condiţionat în comportamentul său de starea lui gregară. Un individ devine om doar în mijlocul comunităţii şi nu altfel.

1432
Eram convins că este un drept să "speri", speranţa fiind ultima şansă a omului atunci când universul se prăbuşeşte. Şi totuşi, în relativitatea sensului vieţii, speranţa devine şi ea relativă. Când viaţa are un sens, speranţa trebuie să acompanieze aşteptarea, dar acest lucru se întâmplă rar, obiectul aşteptării lipsind adesea şi numai înverşunarea de a da un sens creaţiei nu ne apropie de adevăr. Omul percepe speranţa ca pe un drept al său dar fără să realizeze că vanitatea este cea care-l motivează.

1433
Dacă viaţa e un vis, trezirea în ce univers se va săvârşi?

1434

Un nebun zăpăceşte o lume întreagă. Când un nebun stinge lumina nici un om zdravăn la cap nu o mai poate aprinde.

1435
Oamenii înţeleg greu că nu este umilitor să te înclini în faţa legilor naturii, sau a legilor comunităţii, codului penal sau civil, evident cu condiţia ca acestea, ultimele, să fie drepte şi oneste adică cu un cuvânt, raţionale.

Aceste legi, naturale sau juridice dau perimetrul liber consimţit al libertăţii permise de statutul uman al speciei. Fără această acceptare, societatea nu poate evolua, tendinţa fiind îndreptată spre alienare şi chiar extincţie. Este greu de acceptat, dar limitele autoimpuse ale "liberului arbitru" dau consistenţă speranţei de apropiere a unei civilizaţii de adevăratul sens al vieţii.

Istoria însăşi, începând cu lumea greacă, ne demonstrază cât de greu a fost pentru om, să înţeleagă şi să-şi apropie adevărul realităţii, importanţa gândirii şi folosul conştiinţei de sine într-o lume creştină despre care nu ştia nimic, în care Dumnezeu i-a creat pe Adam şi Eva sau, într-o lume evoluţionistă, originile lor mitocondriale fără să le devăluie ceva peste acea "cunoaştere a binelui şi răului", a bunului simţ.

1436
Cunoaşterea este cel mai de preţ lucru pe care umanitatea l-a dobândit în decursul istoriei. Lipsa ei te

împiedică să evoluezi. Fiecare experienţă de viaţă sau judecată de valoare adăugată patrimoniului istoric te îmbogăţeşte şi te ajută să mergi înainte cu o grabă tot mai mare spre noi orizonturi ale cunoaşterii. Viaţa devine mai complexă, se face simţită nevoia unei educaţii, a însuşirii de noi cunoştiinţe, fără de care viaţa ta devine fără sens.

Fiecare om reacţionează după cum îi e felul. Unii se mulţumesc cu o cunoaştere comună la nivelul comunităţii din care fac parte, au o viaţă simplă care se scurge între naştere şi moarte, fără multe întrebări, alţii răscolesc universul în căutarea originilor, iar cei mai mulţi se lasă în voia sentimentelor, sperând că alegerea lor este tot ceea ce le poate oferi viaţa mai bun.

1437
În politică nu se admit argumente, ci doar interese, de cele mai multe ori personale.
Toţi avem o viaţă, avem nevoi, cerinţe, dorinţe de împlinit, responsabilităţi, şi pentru a le rezolva va trebui să ne agităm, să ne facem prieteni, şi, poate nu mă credeţi, să muncim. Pe tot parcursul vieţii sunt şanse mari să avem stări de mulţumire, decente.

Există totuşi o categorie de cetăţeni pentru care expresia “decent“, adică “cu măsură“, are o conotaţie apropiată de cea a expresiilor: mai nimic, prea puţin, insuficient, sărăcie lucie, austeritate.

1438
În umbra războiului din Ucraina, politicienii occidentali ne ameninţă că ne pun la slăbit. Care-i motivul: nu-i iubim pe ruşi, iar ei, ruşii se simt umiliţi şi atunci se răzbună furând grâul din Ucraina sau blocând convoaiele de vase ale ucrainienilor. Omit însă un lucru, eu şi mulţi alţi europeni mâncăm puţină pâine şi chiar şi aceea se face din soia.

1439
Raţiunea este unicul şi suficientul argument al credinţei. Nu poţi fi în acelaş timp raţional şi agnostic. Umanitatea se întreabă şi caută în acelaş timp şi răspunsuri. Se spune că ştiinţa este 100% raţională. Răspunsurile ei sunt fie adevăruri precum teoremele sau axiomele, fie teorii. Teoriile fac posibilă credinţa. Când o teorie se adevereşte printr-un experiment ea trece din domeniul acceptării în sine, al credinţei, în cel al certitudinii.

Credinţa este strict personală şi ea apare în urma convingerii că oricărei întrebări îi revine un răspuns, aşa cum un efect nu poate apare decât dintr-o cauză. Putem considera neantul sau întâmplarea drept originea tuturor lucrurilor, dar pare că ne jucăm cu cuvintele, că nu mai suntem raţionali. E ceva greşit aici? Nu. Aşa suntem noi oamenii. De ce? Ţine de credinţa intimă a fiecăruia dintre noi.

Credinţa se poate împărtăşi dar ea nu migrează, fiecare cu credinţele lui ferm convins că nu poate fi altfel. Poate că aici intervine acel "liber arbitru", în libertatea omului de a crede. Speranţa duce şi ea către credinţă pentru că între certitudini nu-şi găseşte locul. Cum ar fi ca un matematician să spere într-un anume rezultat al unei ecuaţii?

1440
Ne preocupă nimicnicia oligarhilor ruşi, le sechestrăm averile, le interzicem deplasările, apariţiile în evenimente publice, lor şi familiilor lor, le explicăm ce vină au, de parcă n-ar şti, încercăm să reducem răul pe care îl fac umanităţii şi totuşi, nu putem avea succes pentru că ei sunt uniţi conform parafrazei: "Oligarhi din toate ţările - Uniţi-vă".

Când ne vom preocupa de ai noştri oligarhi, la fel de nemernici ca şi ai lor?

1441
La volan ca şi la fotbal, toţi suntem egali, numai unii sunt nebuni. De ce nu li se pune un semn pe frunte să-i identificăm mai uşor? Eventual să-i ferim?

1442
Asasinate în masă în S. U. A. comise de aşa zişi maniaci. Mă îndoiesc. Eu cred, şi nu în glumă, că au fost activaţi agenţii ruşi de tip "conservă". Putin are comportamentul unui schizofrenic, nimic nu mă miră.

Ca de altfel şi tentativa ministrului de externe al Rusiei de a vizita Serbia în circumstanţe chiar hilare. Nici o ţară învecinată Serbiei, nu permite survolarea teritoriului lor de către aviaţia rusă.
Putin ameninţă că dacă... nu contează, armata rusă va lovi necruţător ţinte noi deşi ei nu şi-au finalizat nici pe cele vechi.

Tot Putin s-a oferit să îngrijească de orfanii ucrainieni, dar numai după ce armata le ucide acestora părinţii.
Oligarhii unguri şi-au dat mâna cu cei ruşi. O ruşine care va întoarce poporul maghiar în vremea lui Attila.
Foarte inteligentă replica cuiva: Francezii nu-l vor umilit pe Putin, ei iubesc să fie umiliţi. De ce i-ar dori lui Putin un sentiment la care ei ţin atât de mult. Martoră este relaţia Franţei cu Germania în cel de-al II-lea război mondial.

Nu-mi sunt apropiaţi politicienii de nici unde, de nici un fel. Ultima găselniţă. I se reproşează primului ministru englez un banal "party" colegial dar se trece cu vederea contribuţia lui la "brexit", sau poziţia de la începutul pandemiei.

1443
A fi mulţumit, a fi bine, a fi fericit. Sunt trei evenimente care pot apare în viaţa fiecăruia din noi.

Starea de mulţumire depinde, în general, de viaţa ta de zi cu zi. Eşti mulţumit ori de câte ori se întâmplă ceva

pozitiv, nu neapărat formidabil, în familia ta, la servici, în cercul tău de prieteni. Cum să nu fi mulţumit dacă ţi-a crescut salariul? sau fetiţa ta a luat o notă mare la şcoală, sau soţiei i-a reuşit prăjitura, etc. Este o stare (starea de mulţumire) ocazională, dorită, nu neapărat necesară. Ea îţi asigură echilibrul psihic în viaţă, corpul tău reacţionează pozitiv, eşti bine dispus mai tot timpul şi traiul tău decurge normal.

Starea de bine apare în circumstanţe mai speciale. Ai un corp sănătos, un spirit activ, eşti inteligent, cugeţi, eşti în empatie cu natura, te interesează tot ce se întâmplă, nu numai în jurul tău, ci mai în tot universul. Slujba nu-ţi acaparează tot timpul, ai pasiuni, hobiuri, sentimente, trăiri, dorinţe şi speranţe. Spiritul tău este în echilbru, gândirea ta este împărţită între raţiune şi credinţă. Cauţi argumente pentru tot ce se întâmplă şi arzi de nerăbdare să ţi le confrunţi. Îţi place riscul asumat, şi nu te sperie experimentul inedit “pe pielea ta“. Vrei să ştii despre toate câte ceva, dar eşti conştient de relativitatea cunoştiinţelor tale.

Important este că-ţi pui întrebări şi nu unele uşoare, şi nu te sperii dacă răspunsurile nu te conving, indiferent de calitatea surselor. Îndrăzneşti să eziţi în a-ţi însuşi până la capăt opinia unui Socrate, Aristotel sau chiar Kant. În aceste cicumstanţe nu poţi să nu te simţi bine, împlinit ca om, ca fiinţă umană.

Starea de fericire nu are de-a face nici cu raţiunea şi nici cu gîndirea. Este o stare de transă, de trăire conştientă dar necontrolată. Nu eşti fericit că vrei sau că poţi, eşti fericit din instint, eşti fericit şi atât. Fericirea este o stare de letargie, te laşi în seama ei fără să gândeşti, o simţi doar, nu poţi s-o justifici şi nici s-o întrerupi. Cel mult, poţi scrie poezii sau dărui flori. Fericirea este iubirea. No comment.

P. S. Nu toţi avem parte, din păcate, de clipe de mulţumire, de o stare de bine continuă sau de fericire. Omul nu este construit pe baza unui program, ca un ceas, majoritatea dintre noi, eu cred că toţi, suntem, aşa cum se spune "în voia sorţii".

1444
Când vor îndrăzni românii s-o rupă definitiv cu statul român? Când vor avea curajul să-şi reseteze istoria şi să-şi revendice libertatea de a gândi cu mintea lor?

1445
"The reader" - Cititorul, un film dur, care-ţi întoarce stomacul pe dos, îţi răsuceşte mintea, dar mai ales sufletul, simţămintele.

Nu judec, nu caut un anume vinovat aflat în nişte circumstanţe speciale. Caut o cauză, un motiv pentru care evoluţia speciei umane a permis naşterea unui specimen atât de controversat, o fiinţă despre care de multe ori spunem că "nu are nimic uman". Nu contează

dacă eu cred că Dumnezeu are un scop în toate, ceea ce mă afectează profund este că nu înţeleg de ce a trebuit să fie aşa, de ce nu există o limită, precum este lipsa de aer pentru viaţă, peste care omul să nu poată trece. O barieră de netrecut în infinitatea răului pe care specia umană îl poate produce. Până unde putem fi umani şi când ne pierdem caracterul unic de cugetători.

Animalele nu fac niciodată rău, oricum nu conştientizează iar acesta este delimitat strict de instinctul de supravieţuire. De ce omul poate face rău dincolo de orice limită, conştient sau nu, motivat sau nu? De ce omul are un instinct atât de precar? Nu ar trebui să fie dotat cu un sistem de protecţie împotriva lui însuşi, care să-l împiedice să devină "neom"?

De ce există violul dincolo de procreare, omorul dincolo de dreptul la viaţă, corupţia peste instinctul de conservare? Omul este "defect"? A fost din totdeauna? Şi, dacă nu, atunci ce l-a alienat? Cum poate Dumnezeu să accepte "mizeria umană"? Ce mai contează civilizaţia occidentală dacă în oglindă se reflectă "Mein Kamf" sau "Rusky Mir"?

1446
Oligarh - component al unei reţele mafiote, multimilionar prin trafic de influenţă, în relaţii strânse în sfera politică, justiţie, media, cu putere de decizie la nivel de stat naţional. Este lipsit de integritate, supus comunităţii mafiote, garantează loialitate acesteia cu

viaţa lui şi a familiei. Nu poate migra într-o altă reţea şi nu poate refuza nici o cerere venită din reţea, nici măcar crima. Are o singură scăpare: sinuciderea. Averea lui aparţine de drept, şefilor săi. Nu i se permite nici un fel de iniţiativă şi este la dispoziţia lor. Nu poate fi îndepărtat din reţea decât prin uciderea lui şi a familiei sale. Are, în general, o influenţă nimicitoare asupra statului de drept, democraţiei şi libertăţii. Principalul atribut: corupţia. (vezi şi un anume "cod de onoare") .

Grea viaţă, merită? Ei spun că da, atâta timp cât nu trebuie să munceşti, şi poţi avea iluzia puterii şi a bogăţiei.
Lupta anticorupţie are efect doar dacă statul de drept în componentele lui principale, justiţia, clasa politică şi media este cât de cât vizibil, onest şi drept.
Din păcate, în România e o ceaţă groasă, meteorologii anunţă un calm desăvârşit multă vreme de aici încolo.

1447
Filozofia este o ştiinţă, ea cerând argumente pentru fiecare afirmaţie, întrebare sau răspuns. Judecăţile ei de valoare sunt relative, pentru că filozofia nu foloseşte experimentul în demonstrarea lor.

În domeniul credinţei, asumarea este personală, şi nu poate fi impusă dar în filozofie puterea unei afirmaţiei este proporţională cu numărul celor ce şi-o asumă. Filozofia nu explică natura, prin modele, ea foloseşte

noţiunile, subînţelegerile, evidenţele sau convingerile. Nu apelează la simţuri, şi nu condiţionează efectul de cauză. Nu-i este apropiată raţiunea, ci mai degrabă imaginaţia.

Filozofia mai mult întrabă decât să caute răspunsuri, este profundă şi se apropie de esenţa înţelegerii umane. Ea îşi apropie mai cu seamă reflexia naturii în gândire, aparenţa ei şi ignoră realitatea însăşi. Spiritul devine mai important decât simţirea iar referirile la ceea ce suntem primează şi depind de personalitatea unei epoci, a unei mentalităţi şi chiar de un anume specific circumstanţial.

1448
"Gusturile sunt subiective" - De gustibus non est disputandum - confirmă relativitatea simţirilor noastre, a informaţiei captate din exteriorul nostru. Conştiinţa diferenţei dintre noi stă mărturie unicităţii noastre ca specie în univers dar şi capacităţii naturii de a crea o infinitate de tipuri umane. Amprentele, aspectul irisului, dar şi codul genetic confirmă realitatea.

Raţiunea ne conduce spre acceptarea naturii noastre umane şi nu numai, ca standard unic într-o diversă paletă de nuanţe. Semănăm fără a ne confunda totuşi. Privim o aceeaş lucrare a pictorului Klimt dar fiecare vedem altceva. Socrate spunea, ne aminteşte Platon într-o traducere personală, că dacă am şti să definim

frumosul, arta ar devenii pur descriptivă, cum de altfel se petrec lucrurile în literatură.

1449
Compromisul - În viaţă totul se bazează pe un schimb. Dai ceva ca să primeşti ceva. Dai recunoştinţă, în general, pentru a beneficia de bunăvoinţa cuiva. Dacă vrei să fi liber, renunţi la privilegiul de a fi sclav. Cineva îmi povestea cât de bine a dus-o el în viaţă, pe vremea comunismului, pentru că a acceptat să fie umil pe lângă cei mari. Dacă vrei să fi onest şi drept, îţi va lipsi protecţia celor corupţi, iar copiii tăi îţi vor reproşa că nu ai bani şi influenţă. Dacă îţi vei câştiga traiul prin muncă, colegii îţi vor reproşa că nu te descurci, că nu eşti „şmecher”. Dacă eşti responsabil, te vei uita în portofel înainte de a intra într-o cârciumă.

Totul se plăteşte, chiar şi bunătatea, bunăvoinţa, solicitudinea. Vrei privilegii, atunci vei semna un pact, chit că coloana ta va avea de suferit. Îţi permiţi să fi modest, te costă, nu vei fi apreciat. Nu te distrezi, eşti un ciudat. Citeşti o carte, toţi te întreabă câţi bani îţi iese. Ai un hobby, eşti ciudat, chiar şi ocolit.

Eu tot nu înţeleg la ce foloseşte să fi înconjurat de prieteni dacă primeşti doar reproşuri. Când te simţi bine, eşti întrebat ce-ai mâncat sau cu cine te-ai distrat. De sărbători, eşti nervos la culme, nimeni nu este mulţumit de tine şi, de multe ori, mai mult încurci locul.

1450
Dovada certă a prostiei - lauda de sine.

1451
Mizeria umană la superlativ. Ucrainienii au dat piept, anul acesta, cu infernul. Infernurile, pentru că sunt mai multe. Unul din văzduh, altul din cer, din pământ sau din apă. Carnea ţi se rupe, ochii-ţi explodează, durerea te copleşeşte şi dacă ai noroc, mori instantaneu.

Un alt infern se năpusteşte spre tine dinspre victimă, sau victime, multe victime, prea multe. Şi nu toate sunt oameni răi de care s-ar putea să nici nu-ţi pese. E vecina de pe palier, cea pe care n-am s-o ştiu decât în capot, băiatul de vizavi cu ochi albaştri, doamna Emilia care Duminica se duce undeva cu un buchet de flori în braţe şi mulţi alţii. Acum sunt doar bucăţi de carne însângerată, copilului îi lipseşte capul, iar doamna Emilia are doar un picior. Sper să fi murit fără să sufere. Gropi peste tot, sfărâmături, resturi de televizoare, maşini de spălat, frigidere. Cîte un câine, rămas fără stăpân colindă în căutarea unui os, pisicile, care mai trăiesc desigur, stau la soare de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat.

Şi infernul se repetă iar şi iar cât vezi cu ochii şi mult mai departe. Cei câţiva care se scurg spre nici ei nu ştiu către ce, pe lângă pereţii înegriţi de fum vor fi şi ei daţi jos de bombele ce curg din cer mai dese decât ploaia ce

se revarsă peste noi fără să reuşească să spele mâinile călăilor.
O dată ce dăm cu ochii de ei, de călăi, ne cuprinde o spaimă ucigătoare, un plâns cu sughiţuri, o ameţeală ce prevesteşte moartea, o pâclă sângerie, infernul, mizeria umană.

Putem să ne punem întrebări, dar în iad, pentru că suntem în iad, ele nu au nici o relevanţă. Răspunsurile nu au nici o noimă, aici unde raţiunea nu are sens iar speranţa a fost strivită de şenilele tancurilor.

1452
Cineva lansa o întrebare către cineva, nu avea importanţă cine, putea fi oricine. Întrebarea suna astfel: Unde ţi-ar fi plăcut să trăieşti dacă, printr-un miracol, ţi-ai fi putut alege, locul geografic şi timpul istoric?

Ce răspuns aş fi dat eu? Evident că nu aş fi avut doar un singur răspuns. O infinitate de variante mi-au venit imediat în minte. Dar am căzut de acord să aleg unul singur.

Acesta. Ar fi fost, pentru mine, extrem de interesant să-mi trăiesc viaţa undeva în Atena antică, (aprilie 399 î.e.n) numai şi numai pentru a asista la modul în care unul din marii filozofi ai istoriei îşi apăra, deşi după cum s-a văzut fără speranţe, convingerile pe care viaţa i le sădise în conştiinţa sa. Momentul acela constituie

pentru mine dovada curajului de a de fi onest şi drept atunci când totul îţi este împotrivă.

1453

“Eroul pe care ni l-am dori – întrupat de Iov într-o situație extremă și regăsit de epoca noastră, ca în nici o alta, în situațiile cele mai comune – este omul care rezistă, este rezistentul. La ce? La orice – la tehnologii abuzive, la ideologii mutilante, la agresiuni și la seducții, la mizerie și la opulență, la suferință și la voluptăți, la fascinația adevărurilor și la desfrîul iluziilor, la chemările la ordine și la instigările la haos, la supunere și la dominare, la timp, la viață, la moarte, la dezgust și la frică.“ - *Andrei Cornea, Eroul pe care ni l-am dori.*

1454

Pentru a da dovadă de onestitate şi dreptate, calea de urmat este cea a personajului biblic Iov precum bine observă Andrei Cornea într-unul din eseurile sale de excepţie. Dumnezeu l-a creat pe om “cu măsură“ nici îndărătnic dar nici laş. Iov a admis supremaţia voinţei divine, dar totodată s-a bătut aprig pentru credinţa sa în dreptatea nevinovăţiei sale.

1455

Mă întreb dacă te poţi condamna moral în cazul în care, în circumstanţe anume, poţi face bine şi alegi varianta neimplicării. Asta nu înseamnă că eşti rău, că nu te dai în lături de la vreo mişelie, răutate, discomfort pe care îl poţi face altuia.

Eşti un om normal, cu bună cuvinţă doritor în a proceda corect faţă de ceilalţi şi care de cele mai multe ori face ce trebuie. Şi totuşi, apare un moment în care eziţi din anumite motive multe şi complicate, alegând varianta celui ce "trece mai departe" sperând că nu vei avea remuşcări.

Eu cred că este "necuvenit" să fi judecat de ceilalţi care oricât de multe argumente ar ridica împotriva ta, nu pot cunoaşte motivele adevărate care te-au determinat să procedezi într-un anume mod. Conştiinţa e o construcţie grandioasă dar impenetrabilă investigaţiei. Uneori nici noi nu ne înţelegem comportamentul, cu greu putem bănui cum vom reacţiona într-o situţie limită. În general cunoaştem foarte puţin din ceea ce defineşte fiinţa umană.

1456
Într-o confruntare în justiţie, nu se judecă cine are dreptate, ci cine a încălcat legea.
Apărătorii sau acuzatorii au acest rol de a convinge juriul sau judecătorul prin argumente, probe şi mărturii cine se face vinovat.

Avocatul fiecărei părţi trebuie să stăruie după priceperea şi talentul său în stabilirea faptei, mobilului şi neimplicării clientului său în eveniment. Prin client se înţelege fie un individ oarecare, vinovat sau nu, după

cum va hotărî instanţa, fie, de foarte multe ori comunitatea, societatea.

Un aspect mai special într-un proces constă în atribuţiile avocatului vinovatului prezumptiv. În sarcina acestuia cade să militeze, fie pentru achitare, fie, şi pe acest lucru se bazează convingerea personală a vinovatului, de ajustare a pedepsei la o valoare cât mai mică.

Exită avocaţi care au o reţinere în a pleda în favoarea unui client care este indubitabil vinovat. Nu puţine filme îl au ca personaj principal pe avocatul mafiei, sau pe oricare dintre ceilalţi vinovaţi prinşi cum s-ar spune "în flagrant". Pentru astfel de apărători, publicul manifestă o lipsă de empatie asumată, dar evident că nu există nimic ilegal într-un asemenea context.

1457
" Ca orice fanatism, fanatismul în privinţa drepturilor omului se dovedeşte primejdios.
...
Nu putem interzice demonstraţii "paşnice", chiar dacă sloganurile afişate cer "măcelărirea celor care insultă Islamul" şi declară că "Europa este cancerul, Islamul e soluţia".
...
"Dumnezeu nu schimbă nimic în destinul unui popor, înainte ca poporul însuşi să schimbe ceva înlăuntrul său". - (Sura 13, "Tunetul", versetul 11)

...
Ceilalţi, mereu alţii decît noi înşine, trebuie pedepsiţi. Vinovăţia e lotul celor din jur. Lotul nostru, "dreptul" nostru, ca oameni, e îndreptăţirea absolută, prezumţia de nevinovăţie... - Andrei Pleşu, Vinovăţia ca drept al omului.

1458
Americanii mai au ceva de lucru la concepţia lor despre libertate. Cu a lor "libertate de apărare prin acces la arma proprie" sau" libertate de a interzice avortul chiar în situaţii critice pentru o femeie (viol, incest)" au deplasat "drepturile omului" la ceva de genul "drepturile americanilor".

Când au de gând americanii să revină la - drepturile omului?

1459
"Să fii obiectiv este nu doar o valoare în sine, ci chiar Valoarea. Să fii obiectiv e un fel de Crez pe care unii cred că trebuie să-l profeseze ca să fie, neapărat, drepți, în adevăr, corecți. Să fii subiectiv nu e bine." - Sever Voinescu, Amorul pentru Putin

Eu nu aş numi niciodată ca judecător un individ care se dă obiectiv. Nu reprezintă decât un tip în aşteptare a unui semn de apreciere, a unei mângâieri pe cap din partea cuiva, a unei recunoaşteri a valorii sale intrinseci. A doua zi, acesta s-ar declara 100% subiectiv, bineînţeles în sensul profitabil pentru el.

Cei obiectivi nu au substanţă, conţinut, nu gândesc cu mintea lor. Sunt cei care la un meci de fotbal ţin cu echipa cu mai mulţi fani.

Toţi oamenii trebuie să aibă o părere despre orice, evident, nu oricând avizată, corectă, dreaptă, dar asumată, cugetată în spiritul lor, expresie a personalităţii proprii.

1460
"În privința recentei crize care l-a adus iar pe Vladimir Putin în prim-plan, e evident că liderul rus greșește grav, încalcă legile internaționale și pune în pericol milioane de oameni. La fel de evident e și că nimeni nu i-a greșit într-atît de tare încît să justifice o asemenea belicoasă reacție, cu peste 100.000 de soldați puși în front de luptă."

Eu l-aş întreba pe Putin doar atât: Putin, pe câţi i-ai condamnat la moarte în clipa în care ai hotărât să cucereşti Ucraina? Ai avut în cap o cifră anume sau vreun criteriu. Nu cred că ai avut la îndemână o instalaţie care să decidă cine este nazist şi cine nu. Şi eu cred că sunt destui nazişti printre ucrainieni, ca şi printre români sau ruşi, de ce nu? Numai că pare a nu fi existat nici un criteriu. Nu trebuia să fie soldat, mai degrabă ai preferat civilii şi îndeosebi, bătrânii şi copiii. Ai vrut poate să te convingi că, atunci când vei îmbătrâni, eu cred că eşti deja la vârsta senectuţii, nu-ţi

va lua nimeni apărarea. Te-ai înşelat. O armată puternică, apărută peste noapte, a sărit în apărarea părinţilor noştrii şi ea a decis că dreptatea lor e cea adevărată şi nu a ta. Acum e prea târziu pentru a cere iertare, noi toţi te urâm, întreaga omenire te detestă, chiar şi câinele pe care îl plimbi pe înserat ar vrea să scape din lesă şi urlând s-o ia la fugă. S-ar putea totuşi să existe şi pentru tine cineva care să se uite cu milă ca atunci când întâlneşti un pisoi rătăcit de mama lui. Copiii nevinovaţi dar şi bătrânii înţelepţi îţi vor acorda clemenţă pentru că te consideră chiar acel pisoi.

1461
În acest moment al istoriei universului, fiinţa umană, parte a acestuia, creată la ultima clipire a lui Dumnezeu este, nu doar se consideră, egală cu natura. Poate, e mult spus, dar afirmaţia este probabilă şi în orice moment posibilă dacă luăm în considerare că oricare din ele îşi poate anihila adversarul.

Chiar înclin să cred că mai curând omul va distruge natura având în vedere lipsa tot mai acută a raţiunii în comportamentul acestuia. Că poate distruge mediul, "când vor muşchii lui" e o certitudine, Dumnezeu săturându-se să-i îndrepte permanent greşelile.

Adică, altfel spus, "Apocalipsa e cu noi". Mă întreb însă, unde vom fi noi după?

1462

Mitul lui Protagoras - Ce este politica?
“Prima explorare oarecum sistematică a politicii o furnizează Protagoras din Abdera în ceea ce istoricii gândirii antice au numit “marele discurs“. În mitul care-i poartă numele, se povesteşte cum oamenii, care dobândiseră cu ajutorul lui Prometeu diferite priceperi tehnice, nu izbuteau să-şi organizeze viaţa comună şi să întemeieze cetăţi, fiind lipsiţi de priceperea politică (politikê technê) cerută de o asemenea întreprindere; Zeus îl însărcinează atunci pe Hermes să le distribuie tuturor şi în egală măsură simţul dreptăţii (dike) şi buna cuviinţă (aidos), virtuţi fără de care cetatea oamenilor nu ar fi putut fi niciodată organizată....

Definiţia politicului pe care acest mit o sugerează presupune deci libertatea şi îndreptăţirea oricui de a lua cuvântul înaintea tuturor în chestiuni care privesc pe toată lumea, în problemele care ţin de binele comun, de treburile cetăţii.
...
“Când e vorba să delibereze despre organizarea cetăţii, se ridică şi îşi dă cu părerea atât dulgherul, cât şi fierarul sau curelarul, negustorul sau armatorul, bogatul sau săracul, nobilul sau umilul şi nimeni nu se miră de aceştia [...] pentru faptul că fără să fi învăţat de undeva şi fără să fi avut vreun dascăl încearcă să dea sfaturi.“
...
Mitul sugerează, pe lângă definiţia funcţională a politicului care priveşte competenţa universală şi egală

a oamenilor în treburile publice şi o a doua definiţie, de natură structurală: politica este virtutea naturală care îi face pe oameni să poată trăi împreună ca fiinţe civilizate. Într-adevăr, potrivit mitului lui Protagoras, trecerea de la starea de sălbăticie la starea de ordine a umanităţii este un act eminamente politic...

S-ar spune, ca o concluzie provizorie a interpretării mitului, că politica ar fi o cunoaştere de ordin practic, fiind, înainte de toate, numele global al acţiunii umane sau, mai precis, al acţiunii capabile să umanizeze, adică nu numai să dea sens vieţii comune a oamenilor, dar, pur şi simplu, să-i deosebească pe aceştia de restul vieţuitoarelor.

În al doilea rând, această practică eminamente umană care pare să fie politica nu se întemeiază pe o singură "virtute" (aretê), pe un dat natural indivizibil. Înţeleasă ca practică a umanului, politica este străbătută, în mod fundamental, de două componente, îngemănate dar distincte: pe de o parte, vocaţia ordinii de drept, sau, altfel spus, impulsul natural de a conferi vieţii comune o fundamentare de tip juridic, iar pe de altă parte capacitatea de recunoaştere a celuilalt, adică acceptarea firească a opiniilor formulate de către ceilalţi ca fiind tot atât de pertinente ca propria părere. Poetul Pindar, citat aprobator de Herodot, rezumă astfel teoria politică pe care Protagoras o expunea sub formă de mit: "legea (nomos) este regele tuturor" (Istorii III, 38) sau, în traducerea românească atribuită

lui Nicolae Spătarul Milescu, "pravila iaste înpărat a toate" - Barbu Daniel, Apologia lui Protagoras

1463
"Pentru Platon, un om, de preferinţă un om al cunoaşterii, este întotdeauna regele celorlalţi. Oamenii nu trebuie deci guvernaţi de legi, ci de legea celui mai bun dintre ei."

1464
Renaşterea carolingiană.
"Instrumentele, dacă nu chiar iniţiatorii acestei înnoiri culturale, sînt, fără îndoială, clericii, deţinători în exclusivitate ai cunoştinţelor şi tehnicilor de transmitere a cunoştinţelor. Iată de ce reforma Bisericii şi eforturile întreprinse pentru a dezvolta instruirea prelaţilor şi călugărilor au fost determinante; orice-ar fi, însă, iniţiativa revine suveranului carolingian." - Serge Bernstein, Pierre Milza - Istoria Europei vol. II

Negarea caracterului creştin al Europei nu numai în ce priveşte religia dar mai ales în influenţarea renaşterii culturale şi nu numai, pe perioada evului mediu, constituie o încercare eşuată a postmodernismului. Secularizarea a avut importanţa ei, dar să negi că civilizaţia occidentală nu este de sorginte creştină este un neadevăr. Noi, europenii suntem creştini prin devenire, prin tradiţie, prin istoria noastră comună, indiferent de religiozitatea fiecăruia dintre noi.

1465
Un nou standard al civilizaţiei umanităţii va înlocui curând pe cel al Europei Occidentale. Şi nu va fi cel japonez cum foarte mulţi ar fi înclinaţi să creadă. Istoria bogată, evoluţia moravurilor, al obiceiurilor, tradiţiilor, aportul pozitiv, consistent dar nu gratuit al coreenilor, cetăţeni sau lideri, la o mentalitate benefică, modernă, deschiderea binevoitoare spre ceea ce alte civilizaţii aveau bun de oferit, a creat premizele instituirii unei comunităţi, a unui reper la un nivel surprinzător de elevat.

1466
Românul a fost întotdeauna verde ca... palmierul ţării în care a migrat, patriot cu inima şi sufletul poporului în care s-a integrat. A iubit cum numai el ştie să iubească pământul natal... al copiilor copiilor săi. A visat tot timpul la reîntoarcerea acasă, acolo unde o gaşcă de politicieni şi-a rezervat exclusiv doar pentru ea libertatea, privilegiul de a corupe şi a fi corupt.
(pamflet răutăcios)

1467
Sincer, nu pot să nu recunosc ingeniozitatea chineză de a livra o imagine de marcă a unei civilizaţii în cea mai mare măsură de inspiraţie europeană. Din păcate, toţi ştim câtă nefericire, ascunde societatea chineză... “sub preş“.

1468

A respecta convenienţele este un lucru bun. Reuşeşti astfel să atenuezi frecuşurile cotidiene cu prietenii, cunoştinţele, vecinii.

Încearcă şi în familie. O diplomaţie subtilă, asezonată cu cât mai multe complimente, asumată, îţi vor aduce “multe victorii pe câmpul de luptă“.

1469
Eu unul nu cred că umanitatea s-ar plânge, acum la împlinirea doar a 1000 şi ceva de ani de la inventarea plugului cu cuţit metalic şi cu comană dacă progresul tehnologic ar merge mai lent. Astăzi (2022 en), vorbim despre computerul cuantic, inteligenţa artificială sau imaginile transmise de telescopul Thomas Webb. Sincer? Cred că doar o mică parte din omenire ar putea răspunde la ce folosesc aceste descoperiri.

Şi toate aceste noutăţi vin într-un moment în care noi, oamenii încă nu am digerat cum se cuvine aportul antichităţii, impactul creştinismului, renaşterea, naşterea naţiunilor, descoperirile geografice ca să nu mai amintim de impactul medicinei, construcţiilor, transportului, economiei, artei şi multe alte lucruri noi.

Folosim un aparat dar puţini pot explica cum funcţionează precum cuptorul cu microunde, smartwatch-ul cu laser, gps-ul.... Apar invenţii care dispar fără ca să apuci să le foloseşti. Nu ne-am

săturat să ascultăm muzică clasică, dar ni se spune că suntem depăşiţi.

Ştie cineva de ce în economie prioritatea pe produs a fost înlocuită cu prioritatea profitului? Au apărut multe dileme: consumismul versus degradarea mediului, varietatea alimentaţiei, plus vegetarianismul, veganismul, versus foametea endemică din întinse regiuni africane, O. N. U versus războiul lui Putin, speculaţiile la bursă versus crizele financiare, moneda volatilă bitcoin versus crah-urile băncilor americane, etc.

Ce se întâmpă? Pare că societatea umană se rupe în bucăţi. Nimeni nu se aştepta ca în acelaş timp să avem o pandemie care nu se mai termină (Covid), o a doua chiar mai înspăimântătoare (virusul maimuţei), degradarea la un nivel de negândit a mediului, războiul cu rusia, urmat în perspectivă de cel cu china, criza alimentelor, migraţiile necontenite, criza financiară, terorismul, criza liderilor, a resurselor energetice, a societăţii în general, corectitudinea politică, postmodernismul şi multe altele.

De ce toate acestea? Părerea mea este că umanitatea se grăbeşte voit sau impus, Parcă natura, care nu s-a grăbit niciodată, ba din contra, încearcă să ne reamintească principiul "totul cu măsură". Specia umană se grăbeşte, vrea să arate tot ce poate, acum, cât mai repede. Simte că nu mai are timp, fără să realizeze

că nu cantitatea e relevantă ci calitatea. Iar calitatea vieţii e tot mai jos şi nu se întrevede nici o soluţie.

1470
Marele popor rus, un popor de amibe este condus de un săltimbatic. Acesta şi-a propus să recupereze Alaska de la americani, să-i mai dea o şansă lui Trump ca preşedinte al Statelor Unite şi, cu orice preţ (război atomic) să convingă umanitatea, că Rusia merită să conducă geopolitica.

1471
Trăim în paradigme, comportamentul nostru se asociază paradigmei propri. Într-o discuţie cu cineva dintr-o altă paradigmă ai două soluţii:
1. Să refuzi discuţia, să ocoleşti persoana.
2. Prin comportamentul tău specific paradigmei în care tu trăieşti să sugerezi celuilalt o mai apropiată distanţă de adevăr.

Un om de ştiinţă emite o serie de teorii, respectând cadrul paradigmei în care a fost educat. Aşteaptă apoi să vadă care din teorii se confirmă. Este o abordare corectă. Dacă nici una din teorii nu dă satisfacţie, se impune o schimbare a paradigmei, în general fără şanse.

Paradigma se construeşte în timp, prin educaţie, cunoaştere, gândire. De la o anume vârstă, schimbarea

de paradigmă este o iluzie. - *Dumitru Borţun - Cum să (nu) convingi un idiot.*

1472
Cum învingem natura din noi?
De la natură am primit cele mai multe din ingredientele caracterului nostru. Unele sunt benefice, precum mila, curiozitatea, stăruinţa, curajul şi multe altele. Dar altele ne distrug ca specie, ca oameni. Lăcomia - manifestare a foamei cronice care ne-a însoţit o mare parte a istoriei umanităţii, Frica - ne-a însoţit mereu în spaimele nopţii, în fantasmele imaginaţiei sau coşmarele somnului. Dar violenţa, din răutate, din răzbunare, cu premeditare sau gratuită, violenţa cea de toate zilele, violenţa în gândire, violenţa faţă de cei mai slabi, violenţa casnică, cea în război, violenţa asumată, cea clinică, sinuciderea. Violenţa care nu ne părăseşte niciodată chiar şi pe cei mai blânzi dintre noi.

Ce putem face împotriva violenţei? Poate că nu am ajuns încă la acel nivel de civilizaţie la care să putem deveni inofensivi. A fi inofensiv nu este ceva rău. Legea tocmai cu asta se ocupă, încercând să limiteze răul pe care o parte din noi îl facem. Poate cerem prea mult de la om, nu orice iubire este şi sănătoasă.

1473
Orice sentiment, senzaţie, cugetare, eveniment, obiect este "perfect" până în clipa în care e comparat cu

altele din aceeaşi categorie. În aceea clipă el capătă valoare, poate fi clasificat, poate fi oferit sau însuşit.

Binele e bine doar alături de rău, frumosul de urât, dragostea de ură, onestitatea de mişelie, milostenia de violenţă. Cum să fi bun dacă cel de lângă tine poate fi cel mai rău dintre răi? Se ştie foarte bine că minciuna, trădarea, răzbunarea sunt subiectele cu cei mai mulţi fani. Un spectacol romantic este prea siropos, un film din seria "vampiri" te ţine treaz, un accident sângeros adună lumea ciopor. Scandalurile trimite lumea la ferestre, criminalii în serie îţi cresc cantitatea de adrenalină. Nu evenimentele paşnice ajung pe prima pagină a ziarelor ci cele murdare, toxice, amare.

Nimic nu-ţi înfierbântă sângele mai mult ca o bătaie, nu mai vorbesc de o păruială. Înţeleg că trebuie să existe un criteriu de alegere a unui eveniment dar de ce în sensul de cât mai mult zgomot şi nu de câtă linişte aduce el.

Cum ar fi arătat umanitatea dacă nu se petrecea "păcatul originar"? Dacă nu fi văzut cele două feţe ale monedei? Dacă am fi trecut indiferenţi pe lângă pomul cunoaşterii binelui şi al răului? Pentru că toţi am gustat din mărul oferit de şarpe nu doar Adam şi Eva. Eu cred că totul a fost premeditat. Dumnezeu nu putea lăsa şarpele să-şi facă de cap. Lui Dumnezeu îi trebuia omul bine-rău, frumos-urât, inofensiv dar şi distrugător. Suntem ceea ce suntem după voia lui. Poate că

Dumnezeu spera ca raţiunea să triumfe, umanitatea să devină umană, înţelepciunea să primeze. Poate că umanitatea este una din feţele monedei, cea urâtă. Dacă întoarcem moneda vom dezvălui existenţa divinităţii, spiritul cel bun al creaţiei.

1474
Tot ce ţi se cere este să înţelegi viaţa. E singurul lucru cu care te poţi lăuda în faţa universului, un univers mort într-o mişcare continuă, inconştientă.

1475
Credinţa s-a născut din raţiune, punte de legătură între om şi divinitate. Raţiunea defineşte credinţa ca fiind singura soluţie în a-ţi depăşi limitele naturale ale devenirii. Plenitudinea umană stă în credinţa că raţiunea constituie prima lege a naturii.

Credinţa în raţiunea existenţei lui Dumnezeu se bazează pe faptul că nimic nu poate fi creat din nimic, că viaţa omului începe odată cu înzestrarea lui cu "conştiinţa de sine".

Orice teorie se dezvoltă doar prin credinţa că doar prin raţiune adevărul poate fi descoperit. Când raţiunea nu ne mai ajută, credinţa într-o soluţie plenipotenţiară divină defineşte sensul vieţii.

1476

Dacă e să mă mir de ceva, este: Cum a putut umanitatea să coboare atât de jos după ce s-a înălţat atât de mult? După Platon şi Aristotel, Decartes şi Kant, am ajuns să ne temem de schizofrenia unui Putin. Dacă omul nu se adună şi nu îşi ia soarta în propriile lui mâini, atunci e pierdut. Nici o victorie nu se poate obţine fără sacrificiu. Este momentul ca fiinţa umană să revină la poziţia de lider al naturii, să-şi protejeze mediul şi să evolueze.

Cine îşi găureşte barca în mijlocul mării? Omul uită că locul lui nu se află deasupra naturii ci în mijlocul ei.

1477
“Din 1378 şi pînă la moartea sa, John Wyclif exprimă idei pe care Reforma le va valorifica în secolul al XV -lea: omul nu trebuie să se prevaleze de nici un merit, de nici un drept în faţa măreţiei absolute a lui Dumnezeu, numai el poate salva sau distruge oamenii, iar intervenţia Bisericii nu este de nici un ajutor; Scrierile sfinte sînt singura sursă de credinţă şi fiecare om poate să le înţeleagă prin propria sa gîndire; cultul Sfintei Fecioare, a sfinţilor, pelerinajele sînt forme de pietate inutile şi condamnabile.“ - Serge Bernstein, *Pierre Milza - Istoria Europei vol. III*

1478
Poţi face pe cineva să te iubească? Categoric nu. Unii spun că poate dacă te schimbi, ceea ce este o prostie, nimeni nu se schimbă, ai deveni doar un alt impostor.

Iubirea seamănă cu credinţa, nu admite argumente. Poate chiar are dimensiunea unei credinţe, ţi-o asumi.

1479
Tomismul - îmbinare între credinţă şi
de raţiune, fondată pe autoritatea filosofică a lui Aristotel. - Serge Bernstein, Pierre Milza - Istoria Europei vol. III

Evident că o astfel de teorie nu putea decât să încrânceneze lupta clerului cu erezia. Şi nu a fost uşor pentru susţinătorii teoriei, mulţi dintre ei arzând pe rugurile răspândite de-a lungul şi de-a latul Europei sec. XV.

1480
Umanismul - "Combătînd această societate, umaniştii preconizează construirea unei cetăţi ideale, unde omul ar trăi în mod firesc, sub conducerea unor suverani (aleşi uneori), care să se dedice numai fericirii sale, în care religia ar fi însoţită de toleranţă şi unde bunurile ar fi comune pentru că diferenţele dintre bogaţi şi săraci să dispară." - Serge Bernstein, Pierre Milza - Istoria Europei vol. III

Cu totul o societate ideală, la un singur pas de utopie. Bazată pe o teorie, o ideologie fără argumente sustenabile.

1. Ce este firesc, natural, măcar acceptabil la cheremul unei condiţii umane precare prin relativismul raţiunii,

al bunului simţ, împotriva unei naturi adverse prin ea înşăşi dar şi prin noi înşine.

2. Criteriile de alegere a unui lider sunt valabile doar post factum, motiv pentru care rareori el este reales.

3. Fericirea apare ca fiind o categorie inconsistentă, de natura unui sentiment circumstanţial, asumat. Ea nu este o stare fizică, raţională, repetabilă şi controlată, precum starea de bine.

4. Religia este o ideologie în multiple variante, argumentarea este inconsistentă, o invenţie a bisericii bazată doar de interpretarea proprie a Bibliei, care şi ea la rândul ei este doar o compilaţie de texte în mare parte o istorie a poporului evreu.

Toleranţa în acceptatea dogmelor religioase nu trebuie extinsă dincolo de respectarea binelui comun. Isus nu a citit biblia, comparaţia cu "tablele lui Moise" este superfluă.

5. Bunurile comune? Ce-i asta? Există doi oameni în istoria omenirii care să fi avut aceleaşi dorinţe? Lista noastră proprie de bunuri depinde de educaţie, cunoaştere, areal geografic sau istoric, sau de ce nu de obsesii, vicii, invidie sau egoism (pentru unii, un obiect îşi pierde valoarea dacă îl au şi alţii, sau îţi doreşti ceea ce nu poţi avea - ochelarii de vedere nu-i pentru oricine).

6. Dacă eliminăm fie săracii fie bogaţii, avem mai multe probleme, şi capitalismul a demonstrat necesitatea divizării muncii, cu impact asupra retribuţiei. Renaşterea italiană a putut apare pentru că cei implicaţi în comerţ, finanţe sau îmbogăţit şi prin mecenat, au permis artiştilor (săraci!?) să se exprime. Cu excepţia îmbogăţirii frauduloase, nimeni, niciodată în istorie nu a avut a se plânge de binefacerile existenţei bogaţilor. Democraţia a apărut în ţările bogate, neînţelegând prin aceasta că toţi cetăţenii erau avuţi.

"Umanismul florentin din secolul al XV-lea a fost o mişcare bazată pe încrederea extraordinară în posibilităţile omului, sprijinit de lecţiile Antichităţii, de a se apropia de înţelegerea întregii Creaţii, pe calea Dragostei şi prin cultul Frumosului. Optimismul generat de certitudinile neoplatoniciene nu rezistă totuşi eşecurilor din secolul al XVI-lea. Educaţia modernă preconizată de umanişti nu a schimbat natura umană: lecţiile anticilor se arată a fi incapabile să pună bazele unei ştiinţe ale cărei concluzii să fie legate de experienţă, iar dorinţa de a cunoaşte mai bine mesajul evanghelic a sfîrşit prin extinderea ereziilor şi distrugerea unităţii lumii creştine."

1481
"Astfel, umaniştii caută manuscrisele cele mai vechi ale scrierilor sfinte, le compară şi le comentează pentru a

ajunge în final la un text cu totul diferit de cel folosit de Biserica medievală, pe care îl editează în limba latină."

- *Serge Bernstein, Pierre Milza - Istoria Europei vol. III*

Prin traduceri, compilări şi multiple interpretări, "Sfintele scripturi" au devenit simple surse adaptate la specificul dogmelor religioase partinice diverselor biserici. Mesajul lui Isus a fost transmis oamenilor prin viu grai, faţă în faţă, convingător prin întrupare, certificat în final prin reîntoarcerea la divinitate. Scripturile pot exprima doar înţelesul unor ascultători şi nu adevăratul mesaj. Biblia este pe atât de adevărată pe cât ascultătorii, ucenici sau diverşi au putut, mai întâi înţelege iar apoi exprima în scris mesajul corect. De aici şi interpretările diverse ale Bibliei de-a lungul istoriei.

1482
"Impactul cu umanismul ar fi avut un caracter limitat dacă nu ar fi existat un element esenţial de legătură: educaţia. Neglijînd şcolile unde se învaţă noţiuni elementare, umaniştii îşi îndreaptă toată atenţia asupra colegiilor în care copilul trebuie să ia contact cu operele Antichităţii, să înveţe gramatica, retorica, arta de a raţiona şi bazele ştiinţelor naturii. În timp ce vechile colegii adoptă noile principii, influenţa umaniştilor determină oraşele să-şi înfiinţeze noi colegii în care tinerii adolescenţi primesc o instrucţie destinată nu formării teologice, ci pregătirii pentru viaţa laică." - Serge Bernstein, Pierre Milza - Istoria Europei vol. III

De comparat cu programa învăţământului modern.

1483
Realitatea seamănă cu un joc de puzzle unde raţiunea ne spune care este locul fără de tăgadă al fiecărei piese. Oricine ar rezolva jocul, imaginea finală este una singură, ceea ce ne convinge de unicitatea modului în care lucrează raţiunea. Dacă cumva amestecăm câteva seturi de piese de la jocuri diferite, numărăm atâtea piese câte sunt repartizate în mod obişnuit unui set, apoi rugăm pe cineva să compună o imagine, vom constata că jocul devine imposibil de rezolvat.

Am dorit ca prin acest exemplu să argumentez faptul că, de multe ori viaţa ne pune în faţa unor întrebări la care raţiunea îşi declină capacitatea de a oferi un răspuns. Toţi ne-am pus adeseori întrebări la care nu numai noi dar nimeni n-a putut răspunde. Este adevărat, timpul poate aduce cu sine unele răspunsuri dar nu toate. Parcă unele întrebări sunt fie prea grele pentru inteligenţa umană, fie nu au răspuns.

Marii gânditori, apelând tot la raţiune, au hotărât că orice întrebare trebuie obligatoriu să aibă un răspuns (cu excepţia celor idioate), fie unul cert, bazat pe argumente, fie unul pe care să-l ignorăm precum agnosticii, fie un răspuns pe care să ni-l asumăm, fără argumente şi care se înscrie în acea categorie numită din totdeauna - credinţă.

De aceea, este raţional să cred că la întrebarea: Există Dumnezeu? Eu să pot răspunde cu convigere asumată: Da, Dumnezeu există.

1484
“Or, pe ruinele tomismului triumfă nominalismul lui Wilhelm de Ockham. El afirmă că este imposibil să-L cunoşti pe Dumnezeu din cauza incompatibilităţii dintre revelaţia divină şi raţiunea umană. Religia nu mai apare de acum înainte decît ca un şir de afirmaţii dogmatice şi de ritualuri impuse.“ - Serge Bernstein, Pierre Milza - Istoria Europei vol. III

Este imposibil să poţi spune (în afara teoriilor fizice de ultimă generaţie) cum s-ar schimba realitatea dacă universul ar căpăta într-o zi o nouă dimensiune spaţială.

Raţiunea şi credinţa sunt cele două dimensiuni spirituale ale umanităţii, la care s-a adăugat o a treia, divinitatea. O dimensiune “neumană“ pe care am bănuit-o din totdeauna, ininteligibilă, incomensurabilă, imaterială. Ne-am imaginat-o în fel şi chip, am apelat la ea sau am ignorat-o. Am pus pe seama ei nenumărate răspunsuri, am aşteptat de la ea un semn (Mesia?) Şi când acel semn a ajuns la noi prin întruparea lui Isus, am dat-o într-o parte şi ne-am văzut de drum.
Ce aş mai putea spune, doar că: aşa suntem noi oamenii. E de bine? E de rău? Nu ştiu.

1485
Când a devenit IT-ul o armă, de-adevăratelea, nu ca în filme? Parcă trebuia să fie un mijloc de comunicare între oameni, în contextul globalizării vieţii şi activităţii umane, asumat în limitele convenienţelor sociale.

Din păcate, viaţa şi activitatea omului seamănă cu o monedă, are două părţi, faţă şi revers, şi nu de azi ci din totdeauna. Foamete, epidemii, războaie au făcut parte din lista celor mai obişnuite evenimente. Tocmai aceste evenimente alături de cele benefice precum cunoaştere, cultură, sensibilitate, au propus un model de viaţă în care cele două feţe ale monedei se întrepătrund. IT nu putea rămâne neimplicat, prin urmare alături de vaccinuri, o hrană corectă, un transport rapid şi multe altele avem şi cele mai performante arme digitale, sisteme de eliminare a intimităţii persoanei sau şi mult mai grav proiecte de manipulare a conştiinţei.

1486
Toleranţa se manifestă între oameni. În esenţă se referă la gradul de libertate pe care cineva îl admite altcuiva prin diferite mijloace (convenienţe, legi, măsurători, acurateţe).

Toleranţa are repercursiuni asupra calităţii unei relaţii, siguranţei domestice, acreditării unei valori, mediului,

eticii şi moralei, realizărilor profesionale, învăţământului, sănătăţii, standardului vieţii, etc.

Dacă totul trebuie să aibă o măsură, atunci şi toleranţa dar şi lipsa de toleranţă trebuie să se alinieze la acest concept. Uneori se admite o flexibilitate a toleranţei pe baza afirmaţiei că - "suntem oameni, toţi greşim".

Intransigenţa se impune cu necesitate atunci când urmările faptelor noastre ating confortul sau chiar securitatea celorlalţi evident în limita convenienţelor sociale.

1487
România se află astăzi la marginea Civilizaţiei Occidentale, atât prin participarea ei în concertul ţărilor creştine de modernizare a statului de drept, a culturii şi artei, şi îndeosebi a vieţii politice şi sociale cât şi prin efortul său de a recupera avansul considerabil al vestului.

Istoria teritoriului României de azi, a fost de negăsit după cucerirea romană în tot ce a însemnat scrierea istoriei Europei atât în perioada evului mediu dar şi ulterior. Pentru prima dată numele Transilvaniei este pomenit într-o lucrare istorică de proporţii odată cu extinderea Europei spre est la nord de Dunăre. Principele Mihail Apafi era conducătorul Transilvaniei pe acele timpuri (1661 - 1690).

“Împărat din 1658, Leopold I întoarce privirile Austriei de la această Europă şi îşi concentrează forţele pentru a lupta împotriva turcilor invadatori ai lumii creştine.

Începînd din 1664, el obţine cîteva succese care provoacă contraofensiva sultanului. În 1683, turcii asediază Viena. Ca pe timpul cruciadelor, ajutorul vine din nord: regele Poloniei, Jan Sobieski, vine cu o armată puternică şi eliberează Viena. Leopold cucereşte atunci terenul pierdut în secolul al XVI-lea: ocupă fortăreaţa de la Buda (1686) şi ajunge în cîmpia ungară şi în Transilvania.“ - Serge Bernstein, Pierre Milza - Istoria Europei vol. III

p. s. Mihail Apafi, principele Transilvaniei urcat pe tronul princiar la 29 de ani, fiind ales de nobilimea transilvăneană la 14 septembrie 1661, cu acordul Imperiului Otoman, ca rival al lui Ioan Kemény, care era susținut de către Habsburgi. Ioan Kemény a decedat în ianuarie 1662, în bătălia de la Seleuș (Nagyszőllős), astfel că Mihai Apafi I a rămas conducătorul necontestat al Transilvaniei. Opunându-se împăratului Leopold I, i-a susținut pe rebelii curuți și interesele turcești până la înfrângerea otomană în asediul Vienei, la 12 septembrie 1683. După aceasta, a dus tratative cu Leopold I, încheiate cu tratatul de la 27 septembrie 1687, prin care a obținut recunoașterea autorității sale în Transilvania.

A decedat la Făgăraș în 1690. A fost urmat la tron de Imre Thököly după victoria de la Zărnești, care a fost înlăturat în anul următor de armata habsburgică; în locul lui a fost pe scaunul princiar al Transilvaniei fiul său, Mihai Apafi al II-lea. - wiki

1488
2022 - anul în care pentru prima dată calitatea vieţii a scăzut drastic. Pentru o perioadă foarte lungă (cca 100 de zile) temperatura a depăşit pe parcursul întregii zile valoarea de 20°C, iar între orele 11 şi 18 chiar 34°C. Valorile maxime au atins 42°C la umbră şi 55°C sau chiar mai mult la soare. Şi nu mă refer numai la zona în care locuiesc, zonă rurală, cu multă verdeaţă, puţin poluată, (Merişani de Dobroteşti, din judeţul Teleorman).

Ploi extrem de puţine, calde care mai mult au coborât limita de confort termic. Ca urmare, pânza freatică a coborât, râurile au atins limita minimă istorică de cotă, determinând uscarea severă a vegetaţiei.
O atmosferă fierbinte de-a lungul zilei care a încălzit puternic clădirile, pământul şi tot ce formează mediul ambiental. În special, pentru cei în vârstă, deplasările au devenit nu numai dificile dar şi periculoase pentru sănătate. Lipsa odihnei pe parcursul nopţii a slăbit rezistenţa organismului.

Într-o stare de confort minimă, oamenii aşteaptă cu speranţă, toropiţi de căldură cea mai mică adiere de vânt cu speranţa că zilele normale vor reveni. Urmărind ştirile, aflăm că de fapt acelaş fenomen are loc pe întreg mapamondul însoţit de incendii devastatoare, dispariţia sau reducerea surselor de apă pe alocuri, insuficienţa mijloacelor de protecţie, organizarea deficitară a acţiunilor de ajutorare a populaţiei de către instituţiile statelor etc.

1489
Şi cum niciodată dezastrul nu vine singur, pandemia de covid merge înainte înregistrând valori tot mai mari alături de cea a virusului maimuţei, recensământul ne înştinţează că am mai pierdut un milion de români, războiul continuă la graniţa de nord a ţării cu nici o şansă ca Putin să-i pună capăt, o altă nenorocire poate chiar mai gravă decât ce a fost al doilea război mondial prin consecinţele pe care le are şi care vor urma, nu ştim cât timp de aici încolo, dictatura comunistă chineză îşi arată muşchii.

Şi ceea ce mi se pare cel mai oribil fenomen este dispariţia raţiunii întregii societăţi umane în care toţi ne puneam speranţa.

1490
Prima lege a naturii este raţiunea. Aplicând această lege, conştientizăm necesitatea următoarelor două legi:
1. Supravieţuirea speciei prin adaptarea la condiţiile de

mediu şi 2. Perpetuarea speciei în condiţiile unei durate a vieţii limitate.

Ultimele două legi impun caracterul violent, al comportamentului unei specii. Lupta pentru hrană, sănătate, resurse, şanse egale, familie, credinţă şi speranţă crează cadrul în care umanitarea îşi propune drumul în viaţă.

1491
“În opera sa capitală, Leviathan (1651), Hobbes (1588-1679) expune pentru prima oară concepţia despre un stat modem format din indivizi şi nu din grupuri. Reflectînd la ceea ce mobilizează individul, Hobbes ajunge la concluzia că este vorba în primul rînd de instinctul său natural de conservare şi de înmulţire. În stare naturală, adică pînă la apariţia societăţii, viaţa sa era permanent ameninţată. De aceea, pentru a obţine protecţia care îi este necesară şi a-şi putea apăra dreptul său natural la viaţă, individul acceptă să intre în societate, renunţînd în favoarea acesteia la o parte din drepturile sale naturale şi mai ales la libertate. Hobbes consideră că scopul societăţii - protejarea vieţii şi a drepturilor naturale ale indivizilor - va fi atins cu atît mai uşor cu cît statul va fi condus de un monarh absolut, deţinînd toate prerogativele puterii, făcînd dreptate, posedînd dreptul de a declara război sau de a semna tratatele de pace, stăpîn al puterii legislative ca şi al puterii executive şi, în consecinţă, destul de

puternic pentru a răspunde la aşteptările indivizilor.“ - *Serge Bernstein, Pierre Milza - Istoria Europei vol. III*

1492
10.08.2022 - Am văzut prima rusoaică (Crimeea) plângând de disperare pentru faptul că trebuie să-şi părăsească casa. Nu am simţit chiar o satisfacţie. Războiul lui Putin a necesitat mult mai multe lacrimi dar şi mult sânge din partea ucrainienilor, tineri, bătrâni, copii, femei, bărbaţi. Nu pot uita capetele prizonierilor ucrainieni înfipte în şipcile gardurilor, copiii violaţi în faţa mamelor şi apoi omorâţi, crimele comise în timpul jafurilor din locuinţe, torturile şi spurcarea trupurilor celor morţi.

Era şi timpul ca roata destinului să se mai rotească puţin. Mi-e teamă de ceea ce va mai urma. Omul a devenit în acelaş timp un monstru dar şi propria lui victimă. Seamănă cu o autoflagerare dusă la extrem, prin care ne plătim păcatele? Oare suferinţa lui Iov, să fie poarta prin care umanitatea să trebuiască trece pentru a fi reabilitată? Eu nu cred că omul se poate reabilita vreodată de ceva. Este plata pe care o plătim atunci când scuipăm pe lucrul cel mai drag al lui Dumnezeu - raţiunea.

1493
Poate să-mi explice cineva ce este aceea “globalizare“? Dar nu în teorie, ci practic. După părerea mea, realitatea a consfinţit că termenul se

referă la transferul producţiei locale de bunuri spre două locaţii de-acum împănîtenite: China şi Turcia. Cumpărăm multe, şi totul poartă aceeaşi inscripţie: - Fabricat în China sau Fabricat în Turcia. Cu alte cuvinte tot ce consumăm este fie o chinezărie fie un turcism. Ştiţi voi o altă calificare? Poate doar "no name".

1494
Rusia spune şi face în continuare ceea ce poate fi calificat printr-un singur cuvânt - stupefiant, (de "noaptea minţii") . Acţiunile ei nu mai au nici o logică. Fie îşi propune stârpirea conducerii naziste a Ucrainei, ea înşăşi apelând la practici cu adevărat de sorginte nazistă. Şterge de pe faţa pământului oraşe întregi fără ca acestea să fie în vreun fel ţinte militare. Crimele de război sunt nenumărate iar comportarea militarilor ruşi cu populaţia paşnică este inumană (bestială). Sunt ocupate centrale atomice şi transformate în arme atomice, prilej de şantaj al întregii Europe şi nu numai. Ruşii blochează orice acţiune a instituţiilor internaţionale prin dreptul lor de veto, propaganda lor mistificând într-un mod abject adevărul.

Cum reacţionează opinia publică? Cu excepţia Statelor Unite, (maxim de puncte pentru preşedintele Biden), liderii celorlalte ţări se pare că şi-au pierdut "uzul raţiunii". De la luări de poziţie aberante gen Ungaria şi până la un comportament de tip Turcia "cu fundul în două luntrii", întâlneşti atitudini specifice pacienţilor

suferind de autism. Cu adevărat se poate spune că Dumnezeu a luat minţile oamenilor.

1495
24 februarie 2022 - începe operaţiunea militară specială rusă (războiul lui Putin) în Ucraina.

2 aprilie 2022 - Armata rusă renunţă la ocuparea capitalei Ucrainei, Kiev,

15 aprilie 2022 - Are loc scufundarea navei amiral "Moscova" a flotei ruse,

9 august 2022 - Este distrusă baza aeriană a flotei marine ruse de la Saki (9 avioane, 40 piloţi, 2 depozite de muniţie),

11 august 2022 - Putin a pierdut pariul. Invazia Rusiei "începe să eşueze" şi este "improbabil să reuşească vreodată să ocupe" Ucraina - oficial britanic.

1496
La o cercetare mai profundă, o mare parte din certitudinile noastre devin credinte asumate.

Obişnuim să admirăm oamenii care spun ceea ce ne place sau pare că ne dau dreptate. Nu este decât o manipulare facilă.

Singura apărare împotriva manipulării constă în gândirea cu propria-ţi minte.

Spune-mi pe cine iubeşti ca să pot aprecia cât de folosit eşti.

Spune-mi că eşti om politic ca să-ţi spun căt de corupt eşti.

Nu este neapărată nevoie să justifici vorbele unui om prin faptele sale. Dar un filozof e musai să pună de acord ce zice cu ce face. Nu şi majoritatea creştinilor.

E mai puţin important ce citeşti, relevant este cât înţelegi. Spune-mi ce să citesc ca să văd cât mă iubeşti.

Poţi învăţa pe altul doar ceea ce te-ai învăţat mai întâi pe tine.

Sunt trist ori de câte ori compar ceea ce am făcut în viaţă cu ceea ce aş fi putut face.

1497
Curajul este vecin cu ignoranţa când e orb, iar frica cu prudenţa când nu e laşă.

1498
Naţionalismul este un concept depăşit. Recunosc că undeva în istorie el a contribuit decisiv la închegarea naţiunilor, oferind nu numai o soluţie de supravieţuire

în condiţii vitrege (vezi poporul evreu, comunităţile din Europa occidentală) dar şi un proiect de modelare a unui statut geopolitic de perspectivă.

Astăzi, când starea geopolitică este prioritară în viaţa noastră de zi cu zi, naţionalismul este cu totul retrograd.

Pot spune că sunt mai mult european decât român şi că integrarea noastră în comunitatea europeană este nu numai prioritară dar poate chiar salvatoare.

1499
“Poate oi fi făcut şi eu ceva pe lumea asta.
Nu-mi pare rău de nimic, cred că am fost totuşi om. Aş dori să mor cu un zâmbet timid pe buze. Asta a fost viaţa mea, în timp şi spaţiu. Unică.“

- mărturisirea unui muribund.

1500
“Vrem să fim auzite“ - O adolescentă afgană își cere dreptul la educație.

Cum se poate ca în numele unei religii să se interzică accesul la cunoaştere a cel puţin jumătate din fiinţele umane aflate într-o comunitate? Ce dumnezeu îşi dispreţuieşte într-atât creaţia încât s-o neatizeze? Care om trăind în teama de Dumnezeu îndrăzneşte să-şi

dispreţuiască mama într-atât încât să şi-o dorească o amibă necuvântătoare?

Mă întreb câte cuvinte folosesc fetele dintr-o asemenea comunitate şi cum se fac înţelese de taţii şi fraţii lor în starea lor de analfabetizare? Ce societate umană îşi permite să elimine din proiectul evoluţiei jumătate din specie, acea jumătate care îi asigură supravieţuirea? Ce copii vor naşte acele femei lipsite total de cultură şi ce abilităţi le vor transmite acestor copii fără o cunoaştere profundă a realităţii, într-o natură pe care nici bărbaţii nu au potenţialul necesar de a o controla?

1501
14 august 2022 - Ucraina a început contraofensiva în sud.
Experţi: Ruşii nu mai sunt siguri că pot menţine controlul în Crimeea.

1502
"Filosofia se caracterizează deci prin primatul raţiunii, astfel o defineşte Doamna de Lambert într-o frază celebră: "A filosofa înseamnă să-i redai raţiunii întreaga demnitate, înseamnă să o faci să se bucure din nou de toate drepturile, înseamnă să scuturi jugul tradiţiei şi regulilor" (1715)." - Serge Bernstein, Pierre Milza - Istoria Europei vol. III

1503

“Dubito, ergo cogito, cogito, ergo sum“ – “Mă îndoiesc, deci gândesc, gândesc, deci exist“, ne spune Rene Descartes. Şi într-adevăr, îndoiala este una din premizele existenţei. Te îndoieşti tot timpul fie de alegerile tale, fie de relaţiile pe care le ai cu ceilalţi sau de comportamentul tău într-o anumită împrejurare. Te îndoieşti, şi nu fără o părere de rău, de certitudinile, credinţele, sentimentele sau dorinţele care te animă.

Însăşi relativitatea cunoaşterii tale şi chiar a conştiinţei sinelui tău te intrigă şi te determină, spune Descartes să cugeţi, pentru că vrei să ştii, pentru că doar atunci exişti. Dovada existenţei tale, a conştinţei asupra acestei existenţe îţi este dată de însăşi îndoiala care te cuprinde uneori în momentele în care nu înţelegi, fie care este sensul vieţii, relaţia ta cu divinitatea, creearea universului sau locul tău în istoria acestuia. - în urma revederii filmului “Doubt cu Merryl Streep“

1504
Aveam eu o idee în legătură cu originea ruşilor de azi, nu neapărat că sunt o consecinţă a robiei lor de sute de ani sub mongolii “Hoardei de Aur“, ci mai de curând, consecinţă a unui alt regim de neantizare şi anume acela de tristă amintire pentru întreaga omenire, al lui Stalin. Pe scurt, jumătate din poporul rus are cel puţin un părinte cu amintiri de neuitat din gulagul sovietic iar cealaltă jumătate, evident, se trage din vechii gardieni din aceleaşi lagăre ale morţii.

Surpriză. Este pentru prima dată când aud pe cineva, într-un show tv politic afirmând acelaş lucru în legătură cu originea "marelui popor rus".

1505
Să vină "sfârşitul lumii" printr-o glumă, o caricatură, o comicărie? Aşa pare, dacă asculţi propaganda rusă despre vestul ipocrit, neprietenos, ostil, foametea ce-i va îngenunchia pe europeni, convorbirile telefonice dintre prizonierii ruşi şi mamele lor pentru care este mai important să nu piardă telefonul, gluma cu iz terorist a lui Medveev despre centralele atomice din spaţiul NATO care pot exploda oricând, despre distrugerea comandamentului trupelor private ale lui Putin pe baza postării pe o platformă socială de către un bloger rus, despre scufundarea navei amiral, sau distrugerea bazei aeriene din Crimeea numai pentru că unii soldaţi ruşi aruncă ţigările aprinse oriunde şi mai ales în depozitele cu muniţie.

Să invoci drepturile omului dacă statele europene vor refuza vizele cerute de ruşi, să arestezi o bătrână în Piaţa Roşie pentru că ţine în mână o coală de hârtie goală, să susţii că vrei să lupţi contra naziştilor apelând la cele mai criminale metode, să loveşti cu bombe o centrală atomică susţinând sus şi tare că ucrainienii sunt cei care o fac, să le promiţi acestora că-i vei elibera de sub dictatură jefuindu-le ţara de resurse, violând, ucigând, torturând civili, ducând în lagăre de

reeducare zeci de mii de orfani pentru a le spăla creerul.

Ce comedie proastă, ce spectacol de paiaţe dezmembrate poate fi acest război, pardon, această operaţiune militară specială? Şi cât mai durează până ce acest hohot de râs al ruşilor se va transforma într-unul de plâns?

1506
"... un loc aparte trebuie acordat lui Bayle şi lui Fontenelle care, încă de la sfirşitul domniei lui Ludovic al XIV-lea, ridică în slăvi valoarea spiritului critic,... " - Serge Bernstein, Pierre Milza - Istoria Europei vol. III

Întradevăr, cum am recunoaşte valorile fără acest spirit critic? Fiecare ţine la adevărul său, la credinţa sa. Este greu să aduci mai multe opinii la un numitor comun, dar fără un criteriu precum spiritul critic într-un context în care să se respecte principiul - opinia mea nu este neapărat mai adevărată în comparaţie cu a ta - devine imposibil.

1507
Adam Smith în Studii asupra originii şi cauzelor bogăţiei naţiunilor (1776): nu cantitatea de metale preţioase acumulată constituie baza bogăţiei unei ţări, ci munca şi spiritul întreprinzător. - Serge Bernstein, Pierre Milza - Istoria Europei vol. III

1508

“Dreptul la viață este cel mai important drept al omului și este protejat prin lege aproape în toata lumea. Acest drept este unul esențial, înscris în Declarația Universală a Drepturilor Omului și în Legea fundamentală a statului - Constituția.“ Wikipedia

Dreptul la viaţă durează până la moarte, moarte care poate veni în orice clipă. Ha! Ha! Ha!

Nu se specifică despre care viaţă este vorba: viaţa imorală, viaţa de câine, viaţa de după moarte, viaţa anostă, viaţa în puf, viaţa dezordonată, viaţa veşnică, viaţa în doi, viaţa lungă, viaţa fără griji, viaţa îmbelşugată, etc.

1509
Armata roşie a lui Putin s-a împuţinat şi se împuţineşte continuu. De vină, cine? Armata ucrainiană?, populaţia civilă? În parte, dacă îmi aduc amine de bătrâna care i-a primit pe ruşi cu plăcinte, numai că erau otrăvite. Avea tot dreptul dar mai ales curaj. Nu mă întrebaţi ce-aş fi făcut eu. Dar eu sunt român, nu-i aşa şi nu se pune.
De vină este “nazistul Biden“ cu rachetele lui, obuzele lui, sateliţii lui, şi mai ales experienţa lui de-o viaţă.

1510
Rugă pentru părinţi - Adrian Păunescu

Enigmatici şi cuminţi,

Terminându-şi rostul lor,
Lângă noi se sting şi mor,
Dragii noştri, dragi părinţi.

Chiamă-i Doamne înapoi
Că şi-aşa au dus-o prost,
Şi fă-i tineri cum au fost,
Fă-i mai tineri decât noi.

Pentru cei ce ne-au făcut
Dă un ordin, dă ceva
Să-i mai poţi întârzia
Să o ia de la început.

Au plătit cu viaţa lor
Ale fiilor erori,
Doamne fă-i nemuritori
Pe părinţii care mor.

Ia priviţi-i cum se duc,
Ia priviţi-i cum se sting,
Lumânări în cuib de cuc,
Parcă tac, şi parcă ning.

Plini de boli şi suferind
Ne întoarcem în pământ,
Cât mai suntem, cât mai sunt,
Mângâiaţi-i pe părinţi.

E pământul tot mai greu,

Despărţirea-i tot mai grea,
Sărut-mâna, tatăl meu,
Sărut-mâna, mama mea.

Dar de ce priviţi asa,
Fata mea şi fiul meu,
Eu sunt cel ce va urma
Dragii mei mă duc şi eu.

Sărut-mâna, tatăl meu,
Sărut-mâna, mama mea.
Rămas bun, băiatul meu,
Rămas bun, fetiţa mea,

Tatăl meu, băiatul meu,
Mama mea, fetiţa mea.

1511
Certitudine sau adevăr? Cu siguranţă certitudine. Adevărul reprezintă extrema certitudinii, o speranţă niciodată atinsă. Noi, oamenii, avem o calitate, aceea de a gândi cu mintea noastră (unii dintre noi, cel puţin). Putem găsi astfel argumente solide pe care să ne sprijinim în afirmaţiile noastre. Pentru a deveni, însă, certitudini ele trebuiesc discutate între noi. Suntem, prin excelenţă, o specie gregară, trăim în comunităţi şi o mare parte din acţiunile noastre îi afectează şi pe ceilalţi, iar acţiunile lor ne implică şi pe noi. Părerea lor contează şi suntem influenţaţi de ea.

Dacă argumentele noastre sunt posibile, probabile şi acceptate de o parte majoră din comunitate atunci este de aşteptat o apropiere a acestor argumente de adevăr fiind considerate certitudini rezonabile.

1512
Stupefacţie, stupizenie. În cele şase luni de război pe faţă şi nu hibrid, am urmărit, nici nu se putea altfel, aproape în exclusivitate propaganda, afirmaţiile retorice, analizele ameninţările, de ce nu şi argumentele părţii ruse. De ce? Ca să înţeleg.

S-a spus cu convingere, îndeosebi în occident, că, după oribilul, crudul, inumanul, devastatorul, exterminatorul război mondial II, omenirea, a învăţat, în sfârşit ceea ce trebuia şi că ideea continuării într-o paradigmă ce devenise stupefiantă pentru o specie, s-a zis, raţională, nu se putea, decât prin absurd să intrăm cu capul înainte într-un al III-lea război mondial. Şi sunt destule argumente care îmi dau dreptate şi dacă ar fi numai implicarea ONU.

Cum stăm, după şase luni de război ruso-ucrainian dar cu o afectare globală în parte militară, în parte economică, financiară, existenţială, şi cu o ameninţare de folosire a resurselor nucleare (centrale atomice, rachete nucleare) în arsenalul militar.

Sunt pur şi simplu stupefiat. Mă aflu înt-o "noapte a minţii", o beznă cumplită, o lipsă de logică elementară,

o brambureală de afirmaţii comice dacă n-am fi în plin război. Şi totul prins într-o plasă de minciuni abracadabrante. Ceea ce mă face să cred că nu este deloc o minciună că marele popor rus se află la un nivel de analfabetism de cea mai joasă speţă.

E lipsa raţiunii, o stare de spălare intensă a creierelor. O stare asemănătoare mai întâlnim în Coreea de nord, dar acolo avem de-a face cu rezultatul unei educaţii perseverente în timp. Coreenii nu sunt "zombi", ei sunt pur şi simplu programaţi.

Bun, am suficiente surse venite dinspre o colecţie de scriitori de anvergură, chiar şi ruşi, ca să pot înţelege cum au ajuns ruşii în această stare. Problema este ceea ce se întâmplă cu mine.

Simt că sunt stupid, da, parcă nu cadrez deloc cu prezentul în care trăiesc. Cum poate un descreierat ca Putin, să spună ceea ce spune, prezentatorii de televiziune, guvernanţii, diplomaţii, filozofii (vezi Dughin) populaţia, tinerii, bătrânii să confirme şi eu să nu pricep nimic. Să constat că gândesc total pe dos de cum gândesc ei. Ce mă fac dacă încep să le dau crezare? Înseamnă că mă tâmpesc şi eu, de-a binelea. Doamne fereşte!

1513
"Întotdeauna m-a fascinat asta.
Am fost curios.

— Din cauza a ce se spune.
— Ce se spune?
Că te poţi pierde
Că te pierzi cu totul.
Noţiunea timpului, limitele...
Cele două trupuri sunt atât de unite,
încât nu mai ştii cine sau ce este.
Tulburarea e atât de intensă
şi atât de dulce,
încât simţi că vei muri
şi într-un fel o faci,
rămânând singur în corpul tău.
Dar cel iubit e încă acolo.
un miracol!
Poţi merge în rai
şi să te întorci viu.
Te poţi întoarce când vrei,
împreună cu cel iubit.“ - Omul bicentenar (film)

Nu este nici raţiune, dar nici asumare a unei credinţe. Dar atunci ce este? Trăire, stare de mulţumire, sentiment? Umanitatea a găsit pentru ea un nume dar, din păcate, nici o definiţie: Fericire=iubire.

Toţi oamenii şi-o doresc, nu toţi au parte de ea. Pare că vine din străfundul sinelui nostru, este recunoaşterea prin excelenţă a celuilalt, a semenului tău, a speciei tale în integralitatea ei. Este, poate, adevărata definiţie a omului, o amintire a conştiinţei ascunse, a revelaţiei existenţei celor două jumătăţi puse laolaltă într-un

creuzet, spaţiu de origine al umanităţii. Omul, bărbat-femeie, structură unitară, două întrebări într-un singur răspuns, două entităţi unite de un liant miraculos - iubirea, fără de care fericirea nu ar fi existat, şi nici obiectul genezei. Un amalgam al simţurilor, deasupra oricărui limbaj. Nu şti când începe sau se termină, lasând în urmă doar o amintire a unei trăiri scurte dar fericite, de neînţeles.

1514
"Revanşa sentimentului asupra raţiunii, liberul curs dat exaltării eului şi exprimării pasiunilor, cultul pentru natură şi pentru ruine sînt deja prezente - şi încă cu ce intensitate ! - în scrierile autobiografice şi romaneşti ale lui Rousseau, în poezia britanicilor James Macpherson (cel ce a transcris faimoasele poeme ale lui Ossian), William Cooper, Robert Burns şi William Blake, în pictura lui Hubert Robert, la scriitorii germani din curentul Sturm und Drang („Furtună şi avânt") ca şi în operele lui Schiller (Hoţii, 1782, Intrigă şi iubire, 1784), ale lui Schelling şi mai ales în cele ale lui Goethe, al cărui Werther, publicat în 1774 a fost, împreună cu Ossian, una dintre cele mai admirate dintre cărţile care au hrănit romantismul european." - *Serge Bernstein, Pierre Milza - Istoria Europei vol. III*

1515
Am o carte, Originea speciilor, scrisă de un mare om de ştiinţă pe nume Charles Darwin. Este o carte care priveşte viaţa altfel decât până la el, o carte

controversată, nu atât ştiinţific, aici doar argumentele contează, cât al paradigmei în care oamenii credeau de milenii. Este, dacă pot spune aşa "un atentat" la credinţă, o schimbare de paradigmă.

O altă carte din biblioteca mea se numeşte Geneza şi ea se integrează într-un compendiu al tezaurului culturii universale, Biblia. Şi ea spune altceva, ceva ce este definitoriu pentru modul nostru de a privi viaţa din totdeauna.

S-a scris mult despre acest incident, au existat "partipriuri" multiple şi răsunătoare, dar totul se limita la răspunsul la întrebarea: "Pe noi, ne-a creat Dumnezeu sau ne-a născut o maimuţă?" Ştiinţa a continuat să explice natura prin diverse teorii, dar Originea speciilor pare că propunea atunci o soluţie tranşantă: trebuie să renunţăm la Dumnezeu pentru că ştiinţa afirmă că omul a apărut pe Pământ printr-o evoluţie a naturii.

Eu nu am nici abilitatea dar nici cunoaşterea care să-mi dea dreptul de a mă pronunţa în vreun fel. Dar, pentru mine, în sinele meu, cu putetea minţii mele am ales o variantă conformă cu ceea ce consider că reprezintă paradigma în care îmi trăiesc viaţa. Nu pot ignora ştiinţa, raţiunea, conştiinţa mea şi gândirea mea. Dar nu pot, în aceeaşi secvenţă să neg asumarea unei credinţe, aceea că Dumnezeu este "începutul" şi tot el "sfârşitul" originii speciilor, iar noi suntem specia lui

favorită. Cu alte cuvinte, nu pot trăi fără raţiune dar nici respinge credinţa. De altfel, am credinţa că raţiunea constituie prima lege a naturii, şi mai cred în raţiunea celui ce a creat universul.

1516
De ce au fost create atât de multe limbi? Fiecare comunitate având o limbă proprie, specifică, are dreptul de a se numi "popor". Este anevoios să înveţi limba celuilalt fiind lipsit de un vocabular. Şi totuşi oameni aflaţi într-un anume context au putut învăţa să traducă dintr-o limbă în alta.*

Momentul de la care conversaţia între doi indivizi aparţinând unor comunităţi diferite ca limbă a devenit mai lejeră a fost cel al scrierii unui vocabular.
Cum a fost, de exemplu, descoperirea "pietrei de la Roseta" şi formidabila abilitate a lui Champolion de a crea un vocabular care să permită descifrarea scrierii hieroglife, memorie a limbii vorbite de vechii egipteni. Interesant este că noi nu ştim cum vorbeau egiptenii, vreau să spun că nu ştim dacă vorbeau cu accent sau care era pronunţia hieroglifelor. Putem înţelege care este sensul acestora dar niciodată nu vom putea "citi" ceea ce apare scris pe pereţii mormintelor faraonilor.

Într-un vocaburar găsim o listă a unor perechi de cuvinte sau expresii aparţinând la două limbi diferite, două sinonime, ele având acelaş sens. La "Turnul Babel" avem de-a face cu schimbarea sensului unuia

din cuvintele din fiecare pereche, o rescriere a acestora printr-o altă împerechere, aleatoare fără respectarea sensului acestora.

**) Vom vedea în epoca modernă cum limba vorbită, dar nu numai, (alături de tradiţie, situare geografică, istorie, politică) devine un criteriu al formării naţiunilor.*

1517
Covid este un virus, nu? Un virus a infectat umanitatea. Din vina cui? A lui, a virusului? Nicidecum. În lume s-au împrăştiat de-alungul istoriei milioane, poate chiar miliarde de viruşi, dar nici unul nu a ajuns la aşa o răspândire precum Covidul, devenind un inamic al întregii umanităţi. Vina a fost a noastră prin tot ce a însemnat acţiunea noastră asupra spaţiului şi timpului. Acum eşti la Beijing iar peste câteva ore în New York, sau oriunde altundeva. Şi nu doar tu ci milioane de oameni. Şi fiecare din noi purta în trupul său Covidul, îl dădea altora şi în câteva săptămâni aveam de-a face cu o pandemie.

De la un timp cred că am căpătat o obsesie, despre o apariţie a unui nou virus, un alt fel de virus. Un virus aparte ce va afecta, nu sistemul nostru fizic imunitar, ci mai degrabă gândirea noastră, raţiunea noastră, credinţa noastră, cunoşterea pe care am căpătat-o ca specie asupra realităţii, conştinţa sensului existenţei noastre.

Bănuiesc că obsesia mea s-a născut de pe urma stupefacţiei pe care am avut-o în faţa stupizeniei motivelor reale sau inventate de Putin în declanşarea războiului, dar şi a suficienţei de neimaginat a liderilor Comunităţii Europene.

În sfârşit, ideea este că un gând nu-mi dă pace, că pe măsură ce trece timpul, umanitatea îşi va pierde tot mai mult din raţiunea care a ajutat-o în ciuda tuturor opreliştilor să se menţină în evoluţie alături de natura înconjurătoare. Că nimic nu va mai fi ca până acum şi că Răul cu R mare va izbucni precum o flacără dintr-o grămăjoară de surcele. Nu ştiu cum va arăta acest rău, dar mă sperie, iar speranţa mea se tot pierde, ca apa printre degete.

1518
“Mihail Gorbaciov, unul dintre cei mai influenți lideri politici ai secolului XX a murit, azi-noapte, la Moscova. Moartea celui care a contribuit la prăbușirea Cortinei de Fier este tratată pe larg de toate marile publicații internaționale, însă cu reticență în Rusia.
Iată cele mai importante știri ale zilei:

Ultimul lider sovietic, Mihail Gorbaciov, laureat al premiului Nobel pentru pace, a murit. Mai mulți lideri de stat, printre care și președintele SUA, Joe Biden, au transmis omagii pentru cel care a contribuit la prăbușirea URSS și a Cortinei de Fier.

Mihail Gorbaciov a murit.
Moartea fostului lider sovietic Mihail Gorbaciov a stârnit mai multe reacții în cancelariile occidentale decât în Rusia natală. Oarecum firesc, având în vedere implicarea ultimului lider al Uniunii Sovietice în ceea ce Vladimir Putin numea acum câțiva ani "cea mai mare catastrofă geopolitică a secolului XX".
Prăbușirea URSS. Mihail Gorbaciov avea 91 de ani și a murit într-un spital din Moscova, unde va fi și înmormântat, lângă soția sa, Raisa.
Reacția oficială a Rusiei după moartea lui Gorbaciov a fost una ștearsă, remarcă The Guardian. Președintele rus Vladimir Putin, care își dorește reconstrucția imperiului
sovietic prăbușit în timpul lui Gorbaciov, a transmis "sincere condoleanțe" familiei fostului lider comunist prin intermediul purtătorului său de cuvânt, Dimitri Peskov.

"Mâine (n.r. astăzi) va trimite o telegramă de condoleanțe familiei și prietenilor săi", a spus Peskov. În schimb, Vitali Milonov, un deputat rus, a spus că este simbolic faptul că Gorbaciov a murit în "anul deconstrucției ordinii mondiale", referindu-se la invazia Ucrainei. El a spus că fostul președinte sovietic a lăsat o moștenire "mai rea decât Hitler pentru țara noastră". Liderii occidentali, în schimb, au transmis mesaje elogioase după moartea lui Gorbaciov, laureat al premiului Nobel pentru pace pentru contribuția avută

la încheierea Războiului Rece. Președintele Joe Biden a numit actele sale ca fiind cele ale unui “lider rar“, “ale unui om cu o viziune remarcabilă“ care a făcut lumea mai sigură pentru “milioane de oameni“.

Fostul secretar de stat Henry Kissinger a spus că Gorbaciov a făcut “un mare serviciu pentru umanitate“, în timp ce António Guterres, secretarul general al ONU, l-a numit un lider de stat unic, care “a schimbat cursul istoriei“.

Mesaje similare au venit și de la Paris, Londra sau Bruxelles, dar și din partea altor lideri politici. Europa Liberă a publicat de dimineață un amplu articol despre viața și activitatea politică a lui Mihail Gorbaciov. - “Europa liberă“

Mihail Gorbaciov intră în Cartea de Aur a celor dintre semenii mei pentru care cu recunoştiinţă, mândrie şi respect infinit, eu îmi ridic pălăria. Dumnezeu să-i ocrotească amintirea.

1519
Oamenii pe care îi iubesc. Ei au împins evoluţia fiinţei umane în sensul celei urmate de natură:
“ Aristotel
“ Platon
“ Marcus Aurelius
“ Sfântul Augustin
“ Carol cel Mare

“ Blaise Pascal
“ Descartes
“ Immanuel Kant
“ Leonardo da Vinci
“ Adam Smith
“ Charles Darwin
“ Mozart
“ Maica Tereza
“ Mihail Gorbaciov
“ şi mulţi alţii, notorii sau anonimi,
al căror ţel în viaţă a fost acela de a se apropia de adevăr.

1520
Nu trebuie să fi trist pentru tot ce s-a întâmplat, se întâmplă sau se va întâmpla vreodată. Nu trebuie să plângi pentru că timpul nu şade pe loc, hiena mănâncă puiul de căprioară sau copiii lasă albinele fără hrană. Nu tu porţi vina răului, a urâtului sau a lăcomiei. Nu te judeca după felul în care judecă ceilalţi. Dintotdeauna oameni înţelepţi ne-au învăţat că trebuie să gândim cu mintea noastră, iar dacă hotărâm că ceilalţi nu au dreptate să ne depărtăm de ei. Dar pentru a fi convinşi că judecăţile noastre au valoare, trebuie să ne lăsăm învăţaţi de cei pe care îi admirăm, să acumulăm cunoaştere, să raţionăm, şi, pe cât putem să ne străduim să rămânem “cu capul pe umeri“ atunci când sentimentele, trăirile, pasiunile ne copleşesc. Nu respingem ceea ce vine din comunitate, suntem fiinţe gregare, dar pentru trăirile noastre ne rezervăm

deciziile propri. Oamenii fac parte din aceeaşi specie dar nu vei întâlni doi oameni la fel. Uită-te în oglindă şi încearcă să vezi unicitatea care te defineşte, valoarea intrinsecă a spiritului tău, minunatul univers al singurei fiinţe care eşti numai tu. Fi mândru că eşti o fiinţă cum nu e alta pe pământ şi mulţumeşte-i pentru asta lui Dumnezeu şi evoluţiei naturii.

1521
"Zelenski: E timpul pentru armata rusă să fugă. Plecați acasă! Nu ne vom opri până nu eliberăm Ucraina" - Este începutul sfârşitului marelui imperiu rus, al paradigmei creerii omului nou cu forţa, împotriva raţiunii.

1522
Suntem aproximativ opt miliarde de suflete şi fiecare duce propriul război cu existenţa lui, destinul lui, calea lui proprie de a afla adevărul. Dar puţin reuşesc. Unii sunt înspăimântaţi de boli, dar îndeosebi de moartea care vine (dar de ce acum şi nu mai târziu, doar încă puţin mai încolo, să apuce să guste mai mult din plăcerile vieţii), alţii sunt disperaţi, nu mai vor să trăiască această viaţă din care ei nu înţeleg nimic (de s-ar legifera mai repede eutanasierea la cerere. Alţii, (vezi ruşii, pun condiţii, sau ei sau ceilalţi să dispară, împreună nu pot avea o viaţă care să merite). Sunt şi unii care merg precum fluxul ori refluxul apelor mărilor şi oceanelor, când înainte când înapoi, trebuiesc doar întorşi cu cheia din când în când.

Dacă omenirea nu ar pluti pe o mare a ignoranţei, ea ar fi aflat că şi Platon, dar îndeosebi Aristotel erau foarte aproape de a identifica sensul vieţii şi mulţi alţii care i-au urmat. Dar mai explicit precum iscusitul hidalgo Don Quijote de La Mancha personajul operei literare a scriitorului spaniol Miguel de Cervantes Saavedra (prin anul 1605) nu mi s-a părut niciunul. Să-l citeşti pe Cervantes mi se pare un lucru de cel mai bun simţ. Bineînţeles, s-ar putea să nu înţelegi nimic în cazul în care nu consideri deloc inteligent să amesteci într-un roman atât de apreciat, cavalerii evului mediu cu morile de vânt.

Un alt scriitor, John Bunyan, la puţin timp după Cervantes (1678) scrie una din cele mai apreciate alegori creştine, Călătoria creştinului, "... considerată una dintre cele mai semnificative lucrări de ficțiune teologică din literatura engleză și un precursor al aspectului narativ al mass-mediei creștine." - The Pilgrim's Progress (Wikipedia - engleză)

Un drum lung plin de capcane, ispite, amăgeli, este calea pe care creştinul trebuie să o parcurgă pentru a ajunge în locul unde adevărul este "la el acasă". Şi o face, cu multe ezitări, cu efort dar şi cu voinţa omului care crede, care speră şi demonstrează că se poate.

E multă ceaţă în lumea noastră, atât de deasă încât nu te mai vezi om cu om. Şi fiecare consideră ca fiind

adevărată dar şi unică doar înţelegerea lui asupra vieţii, când de fapt săvârşeşte un fără de temei plagiat.

1523
A asuma - un verb cu greutate, o afirmaţie care te constrânge, o acţiune cu urmări neaşteptate. A-ţi asuma ceea ce ai spus, ce ai făcut sau vei făce, a-ţi asuma responsabilitatea efectelor activităţii tale asupra nu numai a naturii, mediului dar şi oamenilor, este o dovadă de curaj, temeritate, personalitate.

Să ignori chiar raţiunea, necunoaşterea, rugămintea celorlalţi are dimensiunea cutezanţei. Când cutezi ceva, te uiţi în oglindă şi te întrebi: oare nu greşesc? Adeseori riscul e mare dar îţi propui să rişti totuşi. Trebuie să te bazezi pe ceva, nu poţi pretinde că mergi la noroc, deşi uneori, ştiu şi eu? Când îţi rişti banii într-un joc, eşti conştient că poţi pierde, dar speri într-un noroc, uneori "chior" şi te bagi. Unii au pierdut, poate ultimii bani ai familiei şi apoi s-au sinucis. Unele pierderi nu pot fi acceptate. În filmul "Primarul din Castelbridge", personajul îşi joacă însăşi nevasta, nu contează dacă era conştient sau nu, urmările în viaţa sa sunt dramatice.

Omul este cel puţin o specie ciudată, surprinzătoare, el poate ignora, raţiunea, sfatul bun, conştiinţa însăşi pentru, nimic. Un animal poate consimţi să atace un animal mai mare, mai puternic, dar el ştie că acasă, în vizuina lui câţiva pui îl aşteaptă hămesiţi de foame.

Ursul alege hibernarea, reptilele postul, iar călugăriţa canibalismul.

Când afirmi că un popor, nu al tău, nu trebuie lăsat în viaţă, fie că este evreu, fie ucrainian, se pare că încalci o linie roşie a umanităţii. Când raţiunea îşi pierde prioritatea, nimic nu mai contează, nici legea nici convenienţele. Umanismul dispare, planeta se înconvoaie iar viaţa se perverteşte şi dispare.

Întotdeauna există însă acea doză de asumare, ea însăşi logică, raţională care se confundă cu credinţa. Nu poţi concepe viaţa fără acest fel de asumare. Credinţa în existenţa lui Dumnezeu, în evoluţia naturii, în bine, frumos, adevăr, dreptate, milă, întrajutorare. Toţi credem că speranţa ne dă viaţă, că existenţa depinde şi de noi, că destinul ni-l construim pe cât se poate. Nimeni nu ştie ce va fi mâine, dar ar însemna să renunţăm pur şi simplu la viaţă dacă nu ne asumăm anume scenarii, precum, cariera, familia, riscul, aşteptarea, speranţa.

Odată ce ne-am asumat ceva fără de care nu se poate, purtăm cu noi responsabilitatea acelei asumări indiferent de consecinţe.

1524
„Romantismul este liberalismul în literatură“ afirmă Victor Hugo în prefata la Hernani, el care, cu cîţiva ani mai devreme consacra mai multe din Odele sale morţii

ducelui de Berry, încoronării lui Carol al X-lea şi Vendeei Martire:
„Jalnică Vendee, ţi s-au uscat lacrimile? (...)
(...) Vai! Îţi aminteşti zilele nenorociri tale !
Valuri de sînge scăldau brazdele-ţi răvăşite,
Iar picioarele cailor nu călcau în praf
Ci în cenuşa oraşelor tale." - *Serge Bernstein, Pierre Milza - Istoria Europei vol. IV*

Printre puţinele referiri la genocidul din Vandeea (Franţa) din timpul revoluţiei franceze.

Încă odată se remarcă sensul abject al crimelor în masă. Îi ucidem nu pe cei care nu vorbesc aceeaş limbă, nu au aceleaşi tradiţii sau credinţă, îi omorâm pe cei ce ni se opun scopurilor noastre, pe cei care luptă pentru libertate în gândire, pe cei ce nu suportă asuprirea.

1525
Eu aş adăuga celor zece porunci săpate în tablele cu care Moise s-a întors printre evrei după întâlnirea cu Dumnezeu încă două: 1. Să nu judeci, şi 2. Să nu dai sfaturi.

Şi pe bună dreptate. Într-o lume modernă, fiecare trebuie să se limiteze la a face numai ceea ce se cuvine. A judeca pe cineva după propria ta paradigmă, fără o cunoaştere, exhaustivă a realităţii tuturor variaţiunilor comportamentale conforme unei umanităţi precum cea a noastră, poate însemna o încălcare a drepturilor

omului. Şi pentru ca acest lucru să nu se întâmple, societatea a atribuit justiţiei, tribunalelor şi în fapt judecătorilor această funcţie şi anume de a judeca, faptele, intenţiile şi greşelile oricărui cetăţean. Trebuie amintit că nici măcar judecătorul nu este întrituit să confirme "adevărul, tot adevărul şi numai adevărul" a ceea ce i se aduce la cunoştiinţă, ci doar aspectul respectării sau nu, a unui cod de legi valabil într-un context dat.

În ceea ce priveşte competenţa de a sfătui pe cineva într-o anumită problemă complicată, sau mai puţin, cu consecinţe mai mult sau mai puţin dramatice, competenţa poate fi, dar nu neapărat oricând şi oricum delegată învăţătorilor, care prin cunoaştere, inteligenţă dar mai ales înţelepciune poate juca atât de bine cunoscutul rol al "sfatului bătrânilor".

1526
Românii, cei care au astăzi această cetăţenie dovedită printr-o hârtie oficială, sunt într-o stare de disoluţie. Ei înşişi îşi contestă apartenenţa la un popor dar îndeosebi la un anume stat: România. Şi nu importă statutul de european de care ar trebui să fie tot românul mândru. Nu e cazul. Statele Unite ale Europei, o soluţie ad hoc pentru setea de putere a liderilor mai vechi sau mai noi europeni, (de la Franţa lui Napoleon şi până la pretenţia de astăzi a lui Putin de a conduce statul Euroasiatic - adică tot ce se află între Atlantic şi Pacific, via Europa), în lupta lor în câştigarea

prerogativelor imperiale asupra unor părţi mai mici sau mai mari de teritoriu, cu o înverşunare demnă de alte cauze au dus la stagnarea la stadiul de utopie a dezideratului unirii.

1527
Îmi imaginez universul sub forma unui tor şi i-au în sprijinul acestei afirmaţii două elemente. Primul se referă la forma de sferă spre care tind mai toate obiectele înconjurătoare, de la corpurile cereşti la pietrele rostogolite de apele unui râu de munte. Mai mult sau mai puţin, corola florilor, pâinea cea de toate zilele, vorba dulce, ochii noştri, balonul de fotbal sau cel cu aer pe care părinţii noştri ni-l dăruiau în copilărie. Sfera are suprafaţa cea mai mică, se mişcă ca de la sine, dă forma picăturii de apă, a fructelor. De la sfera perfectă şi până la limită când ia forma de tipsie, de disc sau cerc, este obiectul care inspiră cel mai bine arta, dă sens infinitului şi dă naştere unui imens patrimoniu spiritual. Ar fi interesant de numărat câte cuvinte îşi trag originea de la acest inevitabil punt de plecare. Oare "Big Bang"-ul nu a început de la un punct care a devenit o sferă, aşa cum arată orice câmp de energie? O sferă care se extinde şi a cărei suprafaţă este însăşi marginea lumii. Ce se află dincolo? Doar spaţiul şi timpul, şi despre care ştim atât de puţin.

Al doilea element îl constituie forma "găurii negre", o formă ce străbate sfera de la originea universului. Aşa cum s-a văzut acest element răspândit în întregul

univers diferă ca mărime, şi are o serie de caracteristici pe care ştiinţa încearcă să le desluşească. De ce nu ar exista o gaură neagră care să străbată întreg universul constituind ea însăşi marginea lui şi dând acestuia forma de covrig, papanaş, gogoaşă.

1528
E groaznic ce se întâmplă în China. În regiuni întregi, familii cu copii, tineri, bătrâni, sunt supusi unei carantine monstruoase în care eşti obligat să te încui în casă, fără vreo speranţă că vei primi ceva de mâncare sau oricum insuficient. Efectiv, dacă ai drum şi acces, evident, printr-un oraş în carantină vei auzi urletele celor înfometaţi, strigătele de protest poate pentru prima dată împotriva comuniştilor care conduc ţara, care se comportă ca nişte animale cu alte animale, aşa cum au început să se simtă chinezii.

Să fie pedeapsa aplicată unui regim totalitar, care printr-un comportament inuman a adus ţara într-o asemenea stare. Mizeria care s-a răspândit peste tot în viaţa oamenilor, dar mai ales în pieţele oraşelor a constituit focarul unde a fost posibil să apară virusul Covid, s-a răspândit în toată lumea şi a provocat pandemia.

Nu discut dacă pedeapsa e dreaptă sau nu. Oricum ea nu afectează membrii conducerii de partid. Ceea ce mă întristează este neputinţa omului simplu de a se opune violenţei, manipulării, torturii din partea celor care au

pretenţia că numai ei pot conduce ţara, economia, politica, voinţa şi credinţa celor pe care îi dispreţuiesc şi pentru care reprezintă doar o mână de sclavi.

1529
Un lucru este clar: înainte de a pieri poporul român dispare limba română. In zilele noastre, îndeobşte, se vorbeşte corect şi plăcut (limba română are calitatea de a fi plăcută auzului). Şi nu vreau să numesc câţiva intelectuali care fac deliciul "talkshow"-rilor televizate, şi care s-ar putea recicla măcar urmărind din când în când, pe adevăraţii vorbitori de limbă română, puţini, este adevărat, care mai rezistă prin cărţile, eseurile sau conferinţele lor. Şi dacă nu i-am fi avut pe Eminescu, Creangă şi o pleiadă de admirabili "creatori de viers românesc", între care eu n-aş ezita să-l adaug pe maestrul Ion Luca Caragiale, cel care prin "vorbe româneşti meşteşugite" a dus arta elocinţei la excelenţă, iar limba română a devenit mai frumoasă, dar şi pragmatică, împletind utilul cu frumosul. Spunem după Socrate, probabil, că frumosul este inutil dacă nu este util.

Sunt multe exemple de folosire improprie a cuvintelor româneşti, bineînţeles când acestea nu sunt enunţate într-o "romgleză" imundă, evitate prin interjecţii de mahala, când pentru a înţelege ceva, specimenul trebuie să apeleze la gesturi de cele mai multe ori indecente, de unde apariţia pe ecran a milioane de "bip-uri", care fac ca orice spectacol să arate trivial. Din păcate,

domnul Pruteanu ne priveşte “de după colţ“, iar alte încercări sunt insinifiante.

Mi-am dat seama cât de proastă a fost şcoala generaţiei mele, când la vîrsta mea (72 de ani) recitind, (doamne, ce m-a apucat?) “Amintiri din copilărie“, a lui Ion Creangă al nostru, efectiv am trăit una din puţinele “stări de mulţumire“, de care mai am parte uneori, chit că nu mai prindeam sensul exact al unor arhaisme. Cât de dulce era limba lui Creangă şi de apropiată de sufletul ţăranului român din vremea sa. Cât priveşte lirica eminesciană, îmi pare atât de rău că nu au insistat învătorii mei în aprofundarea asiduă a poeziilor lui, lucru care mi-ar fi deschis mult mai spre tinereţe accesul spre cunoaşterea realităţii lumii noastre. Mi-aş fi făcut timp în decursul implicărilor mele în lumea ştiinţei să gândesc cu mintea mea sensul credinţei într-o lume a raţiunii pure, a căutării de răspunsuri dincolo de argument.

1530
Nu înţeleg de ce regina Angliei, Elisabeta a II-a ar fi trebuit să-şi ceară scuze pentru comportmentul uneori în afara principiilor umanitare în colonii. Eu nu cred. De ce ar trebui Roma să regrete cuceririle lui Cezar? Sau America pentru sclavie, mongolii pentru opresiunea asupra ruşilor, Germania pentru cele două războaie mondiale, comuniştii pentru comunism, şi o putem continua. Aş înţelege perfect ca acţiunea să aibă parte de contraacţiune, asuprirea de lupta de libertate,

războiul de lupta pentru pace, dar e nevoie de o sincronizare istorică a evenimentelor. Nu te poţi supăra pe corpul tău că, în lipsa activităţii sportive în tinereţe, îmbătrâneşte mai repede, că apetitul tău se lasă cu o evoluţie ponderală riscantă. Că iubirea ţine o vară sau moartea vine oricum.

1531
Să întrerupi lectura unui roman fluviu? Crede-ţi că se poate, aşa, oricum? Da, e posibil. Doar atunci când romanul este conceput de Diana Gabaldon - Le Chardon et le Tartan, iar întâmplările povestite în roman se mulează perfect cu personalitatea ta, cu modul în care, în lumea ta, crezi că doar aşa lumea este verosimilă. Am fost atât de prins în păienjenişul evenimentelor cu adevărat extraordinare, încât nu am rezistat. Pentru mine, a fost o felie de istorie adevărată pe care am simţit-o direct în suflet şi simţire. Am continuat după o vreme lectura, după care iar am întrerupt-o, pentru a medita la războiul de independenţă, originea Lumii noi. Dar voi continua lectura, pentru că ea mă trasportă într-o lume reală aşa cum mi-am imaginat-o şi care prin talentul Dianei... devine realitate.

Inserţia de science-fiction a contat foarte mult pe parcursul lecturii, fie prin "sarea şi piperul" necesar oricărei întreprinderi pentru a avea succes, fie prin perspectiva modernă prin care putem observa

evenimente de mult petrecute şi impresiile pe care acestea ni le lasă nouă, cei de acum.

Istoria curge şi precum un pârâu de munte îşi schimbă direcţia, se loveşte de tot felul de obstacole pe care fie le ocoleşte fie le modelează. Istoria este vie, trăieşte, este însăşi realitatea unui prezent, altul mereu, schimbător, ca şi timpul.

Omul este parte a realităţii, dar nu oricare, este esenţa lucrurilor, scopul şi cauza mişcării, argumentul existenţei. Omul este un reper al timpului. Nu prin natura existenţei lui, nu prin legile naturii cărora li se supune, precum raţiunea. Aristotel a fost adevărat este şi va fi o certitudine pentru viitor. Omul îşi schimbă doar credinţele şi în funcţie de ele, sentimentele, dorinţele, interpretările asupra evenimentelor vieţii. Odată cu credinţele se schimbă şi percepţia noastră asupra istoriei.

1532
Ciprian Mihali încerca într-o discuţie cu Gherman Sabin să explice cumva de ce viaţa este uneori bună, alteori deloc bună. Ideea era că cei care ne influenţează soarta sunt şi ei uneori buni precum Ghandi, Maica Tereza iar alteori răi gen Hitler sau şi mai aproape Putin.

Întrebarea era simplă, de ce? De ce minţile geniale nu sunt de ajuns şi din când în când o minte malefică

strică tot ce s-a câştigat într-una sau mai multe vieţi, în evoluţia civilizaţiei umane. Răspunsul e, al naibi de complicat. Când un procuror nu are toate datele despre evenimentele pe care le cercetează, îi este dificil să dea un verdict.
Dar noi? Ştim cu ce gânduri l-a creat Dumnezeu pe om? De ce, oare, civilizaţia a început cu Cain şi Abel? Pentru că aşa a început totul, cu o crimă.

1533
“Mai toată lumea știe cum a definit Winston Churchill democrația: “Cea mai proastă formă de guvernămînt cu excepția tuturor celorlalte“. Mai expresivă (și mai scandaloasă) este însă o altă formulare a prim-ministrului britanic: “Cel mai puternic argument împotriva democrației este o conversație de cinci minute cu un votant obișnuit“. Ce poate rezulta dintr-o astfel de conversație? Că “votantul obișnuit“ are criterii de evaluare care nu prea au de-a face cu democrația, cu “principiile“, cu ideile sublime și valorile diafane. Pe scurt, că votul lui e, în genere, incompetent, umoral, părtinitor, manipulabil. Votează “promisiuni“, idiosincrasii, idei fixe, instincte și interese private, speranțe oarbe. Nu perspectiva, ci imediatul, nu țara, ci eu, “noi și-ai noștri“. Cu alte cuvinte, votul nu e rezultatul reflecției responsabile, al unei alegeri dezinteresate, al unei opinii argumentabile. E o “pornire“, un “capriț“, o toană, o “pandalie“. Sau, măcar, simpla anticipare a unui profit personal. Și asta nu numai la noi.

În 1976, o mulțime de alegători germani l-au preferat pe Helmut Schmidt pentru că era din Hamburg, iar ei țineau cu echipa de fotbal a orașului cu pricina. Alții o găseau foarte simpatică pe soția candidatului, dna Schmidt... Dar e destul să te uiți la marile adunări populare din jurul lui Adolf Hitler, la masele de cetățeni italieni fascinați de Mussolini, la sutele de mii de entuziaști izbucnind în urale ori de cîte ori un dictator "charismatic" își debitează lozincile. S-a mai spus: în asemenea situații, "masa" devine o dihanie distinctă de membrii ei, o vietate dezlănțuită, capabilă să legitimeze orice dezastru". - *Andrei Pleşu, Melancolic, despre democraţie, Dilema veche*

1534
Astăzi cred că ne-am apropiat mult de "sfârşitul lumii". Războiul din Ucraina, moartea reginei Elisabeta a II-a, a lui Mihail Gorbaciov, ameninţări zilnice cu atacuri nucleare, criza energetică din Occident, Italia şi Ungaria în marş forţat spre fascism, revoluţia femeilor din Iran, dar nu în ultimul rând revoltele din Rusia. Ruşii nu au mai putut sta cu capul plecat în faţa monstruozităţii regimului sovietic, au explodat, în felul lor, fugind cu sutele de mii în ţări "neprietenoase", protestând fără teamă după mii de arestări, rugându-se pentru viaţa copiilor lor trimişi de Putin pe front drept carne de tun.

În rest, pentru marea majoritate a oamenilor, este linişte, treburi curente ce trebuiesc duse la îndeplinire, proiecte de tot felul, necazuri cotidiene, dezinteres, ignoranţă. Probabil se vor dezmetici după ce totul se va sfârşi. Şi totuşi, simt că mă cuprinde o indiferenţă ciudată cu privire la ce poate urma.

1535
"... folosesc culoarea nu pentru a reda impresia vizuală, ci pentru a ilustra o stare de spirit şi pentru a crea un şoc emoţional, dar mai ales ei sînt primii după Cezanne care văd lumea în mod obiectiv, sau mai degrabă pun "adevărul înaintea exactităţii" (Matisse). - Serge Bernstein, Pierre Milza - Istoria Europei vol. IV

Poate exista o relaţie între "adevăr" şi "exactitate"? Se vede că sunt un novice. Trebuie să mai citesc, cu precizarea că stau prost la capitolul timp disponibil. De la o vârstă priorităţile se schimbă într-una, aşteptarea primează iar termenul limită este necunoscut dar sigur.

1536
Îngăduitor pare o variantă mai moale a expresiei tolerant. Poţi fi îngăduitor de cele mai multe ori fără să consideri acest lucru ceva grav, cu oarece urmări. Îngăduinţa se asumă, se acordă sau nu. Îşi permite să fie îngăduitor cineva care cunoaşte multe despre viaţă, înţelege şi evaluează gravitatea faptelor şi cu de la sine libertate îşi permite să fie tolerant.

Totul depinde de caracter, de felul de a gândi atât al îngăduitului cât şi al îngăduitorului, de nivelul de înţelegere a relativităţii unei realităţi contextuale. Sunt şi cazuri când faptele suportă consecinţe inadmisibile iar toleranţa devine slăbiciune, lipsă de atitudine, de răspundere.

Fiecare nivel de îngăduinţă situat între ignorare şi intoleranţă, se alege în urma unui proces de gândire, raţional şi se bazează pe cunoaştere, inteligenţă, experienţă. Îngăduinţa se asumă când argumentele sunt insuficiente.

Cea mai frecventă exprimare a îngăduinţei este iertarea, o decizie asumată, definitivă, la care nu se revine.

1537
"Nimeni nu-şi imaginează că din acest prim conflict "mondial" Europa va ieşi total transformată şi pe deasupra stoarsă de vlagă şi cu capacităţi reduse, pentru că îşi va pierde nu numai superioritatea faţă de restul lumii, dar şi sensul însuşi al propriului destin." - *Serge Bernstein, Pierre Milza* - *Istoria Europei vol. IV*

Ne-am întors de unde am plecat. Rusia îşi distruge armata şi încrederea "marelui popor", ameninţă cu războiul atomic împotriva Statelor Unite, a "vestului" şi a oricărei ţări care nu o respectă, îşi plimbă submarinul atomic, de la Oceanul Artic la Marea

Neagră, în timp ce NATO, trimite cele mai noi arme în estul Ucrainei, patrulează cu aviaţia în care include cele mai noi descoperiri în domeniul dronelor. Moarte, distrugeri de sute de miliarde, mobilizare, ofensive şi contraofensive, crime de război cât cuprinde, refugiaţi, şi tot atâţia ruşi care încearcă să fugă trecând graniţa oriunde li se dă voie. Criză energetică, criză alimentară, Covid-ul care nu mai trece, virusul maimuţei care abia a început să se răspândească. Ţări din Comunitatea Europeană şi nu numai care se conduc după vorba "decât să-mi moară mie mama, mai bine să le moară ucrainienilor toată familia". Nişte ucrainieni care se încăpăţânează să nu se predea, şi, mai mult, îi aruncă pe ruşi, mai mult morţi decât vii, acolo de unde au venit. Un preşedinte de ţară care prin calităţile lui ajunge să fie comparat cu bătrânul Winston Churchill, disperare, haos, mizerie, de, ca la război. Eu simt doar ruşine, pentru mine, pentru întreaga umanitate, pentru ce am sperat şi unde am ajuns. Mă întreb, oare cât poate ierta Dumnezeu, de ce şi-ar mai trimite fiul pe Pământ, ca să ce? Omenirea pică examen după examen, Aud că s-a primit de curând premiul Nobel pentru descoperirea similitudinii dintre genomul omului şi cel al Neanderthalului. Acesta a dipărut de mult, nu contează, ne vine şi nouă rândul. Halal evoluţie.

1538
Odată, pe la vârsta de 12 ani, tatăl meu mi-a spus: Ţine minte, tu să nu ai teamă de nimic, Poţi împlini tot ceea ce stă în puterile tale. Dacă ceva nu merge, acel lucru

nu este pentru tine sau este împotriva naturii. Un singur lucru nu trebuie să ratezi în viaţă, să rămâi om.

1539
Nu am reuşit să găsesc ceva de citit în legătură cu "continuitatea etniei ruse pe teritoriul Asiei". De aceea mă întreb dacă ruşii sunt chiar ruşi sau urmaşii mongolilor lui Gingis Han?

Într-un război, artileria are rolul de a pregăti ofensiva asupra inamicului, adică de a distruge obiectivele militare precum forţe, căi de comunicaţie şi de aprovizionare, centre de decizie. Mă uit şi mă minunez, dar mă şi înspăimântă, asiduitatea cu care artileria rusă şi nu numai, distrug locuinţe, omoară civili, dărâmă şcoli, spitale, magazine cu alimente. Doamne fereşte, să deranjeze ei cumva armata ucrainiană? Ciudat, pare că tot ce ştiu, este răzbunarea, jaful, crima. Exact ca pe vremea când mongolii năvăleau nimicind totul în calea lor, după care vreme de secole, "educau" etnicii ruşi, atâţi cât mai rămăseseră în viaţă.

1540
Nu-i aşa? Prostul e de două ori prost când nu are jenă dar are tupeu.

1541
Înţeleg ce susţine profesorul Dumitru Borţun. El spune că în tot ce se întâmplă, de vină sunt corporaţiile. Ele

plănuiesc mersul lumii, dezastrele, schimbarea guvernelor, căderea bursei sau conflictele geopolitice.

Dar mai este ceva, cred eu, însăşi corporaţiile sunt extrem de afectate de acel virus al epocii postmoderne ce le distruge, profitul. Nimeni şi nimic nu poate controla acea relativitate care decide de partea cui, când şi unde apare. O corporaţie se naşte, trăieşte şi moare. Istoria, însă, este veşnică şi imprevizibilă.

1542
Bilanţul unui conflict sinucigaş - Faptul că "declinul Europei", care apare ca evident după 1918 (acesta este şi titlul lucrării publicate în 1920 de geograful A. Demangeon) a început să se manifeste pe diferite planuri încă din primii ani ai secolului XX, ceea ce contribuie la situaţia tragică a bătrînului continent care iese din conflict sinistrat din punct de vedere material şi moral.

Contemporanii sînt impresionaţi în primul rînd de sacrificiile umane. Acestea sînt într-adevăr înspăimîntătoare: mai mult de 8 milioane de morţi europeni şi milioane de invalizi, fără a socoti victimele războiului civil şi ale războiului de intervenţie din Rusia. Franţa, cu 1.400.000 de morţi şi dispăruţi, a pierdut 10,5 % din populaţia activă, la care trebuie adăugate cele 100.000 de decese în urma gazării sau a rănirilor grave, şi cei aproape 1.100.000 de invalizi de război, dintre care 130.000 de mutilaţi. Germania şi

Austro-Ungaria au plătit un tribut aproape tot atît de mare: 1.850.000 de morţi pentru prima, reprezentînd 9,8 % din populaţia activă, 1.540.000 pentru a doua (9,5 %). Cît despre Rusia, aceasta şi-a lăsat pe cîmpurile de luptă 1 .700.000 de oameni pînă în 1917 şi 5 milioane în total pînă în 1921, dacă se adaugă victimele directe şi indirecte ale revoluţiei şi ale contrarevoluţiei. Regatul Unit şi Italia au suferit ceva mai puţin de pe urma acestui măcel, pierderile acestora ridicîndu-se la 744.000 de morţi şi respectiv 750.000 (5,1 şi 6,2 % din populaţia activă).

La aceste pierderi trebuie adăugate decesele civililor datorită operaţiunilor militare şi mortalităţii crescute din timpul războiului din cauza condiţiilor proaste de igienă şi a bolilor.
Numai aşa zisa "gripă spaniolă" din 1918 a ucis vreo sută de mii de persoane în Franţa, 270.000 în Italia şi aproape 200.000 în Germania.

Tot atît de dezastruoase sînt consecinţele pe termen lung ale acestui măcel. În perioada războiului, deficitul naşterilor se ridică la 776.000 în Anglia, la 911.000 în Franţa, la 1.348.000 în Italia şi la 3.705.000 în Germania. în ceea ce priveşte mortalitatea infantilă, indice semnificativ al stării sanitare al unei populaţii, în timpul războiului, aceasta nu mai înregistrează progresele rapide de la începutul secolului. În Franţa, stabilizată la 17,5 ‰ în ajunul războiului ea urcă la 22

‰ în 1918 şi nu va reveni la nivelul iniţial decît în 1922.

Aceste fenomene cumulate dau naştere "contingentelor golite" ce se pot identifica în piramida vîrstelor şi care vor ajunge la maturitate între 1934 şi 1939 cînd tensiunile internaţionale se ascut. Ţări ca Franţa şi Marea Britanie constată de la început îmbătrînirea populaţiei. Din 1911 pînă în 1921 partea populaţiei care depăşeşte 60 de ani trece în Franţa de la 12,6 la 13,7 %, iar în Anglia de la 8 la 9,4 %. Astfel, creşterea îndatoririlor care apasă pe umerii populaţiei active şi intensificarea comportamentelor precaute şi a pesimismului fac parte din consecinţele majore ale unei evoluţii care afectează toate domeniile vieţii sociale, politice şi culturale. În afară de aceasta, migraţia populaţiilor provoacă probleme grave de adaptare, fie că acest lucru se petrece în Germania unde, după semnarea tratatului de pace, se instalează sute de mii de supuşi ai fostului Reich, veniţi din Alsacia-Lorena, din Silezia, din Poznan şi din Ţările Baltice, fie că este vorba de grecii şi de turcii mutaţi de pe un ţărm pe altul al Mării Egee.

Amploarea distrugerilor materiale este tot atît de spectaculoasă. Acolo unde s-au înfruntat armatele, în Franţa de nord şi de est, în Belgia, în nord-estul Italiei, în Serbia, în România, în Rusia, infrastructura industrială, mijloacele de comunicaţii, regiuni agricole, toate au avut foarte mult de suferit. În Franţa, sînt

aproape 300.000 de case distruse, 3 milioane de hectare de pămînt arabil nefolosite, o parte chiar irecuperabil. Retrăgîndu-se, germanii au inundat minele din nord - Pasul Calais şi cele din Lorena reducînd cu aproape 60% producţia de minereuri de fier şi la cantităţi aproape infime pe cea de cărbune. Anglia nu a fost atacată pe teritoriul propriu, dar a pierdut şi ea o mare parte din flota comercială. Peste tot, materialul folosit pînă la limita maximă a mizeriei trebuie înlocuit.

Rezultă de aici, la toţi foştii beligeranţi o scădere importantă a producţiei. În Franţa, recolta de grîu a coborît de la 89 la 3 milioane de qintale, cea de cartofi de la 132 la 62 qintale. Scăderea producţiei industriale atingea aproape 35 %. Germania nu a suferit distrugeri tot atît de mari, dar este afectată de pierderea bogatelor regiuni economice şi de uzura materialului existent. Între 1913 şi 1919, producţia de cărbune scade de la 190
la 108 milioane de tone. Cea de grîu şi de cartofi s-a redus la jumătate. În Rusia, prăbuşirea producţiei atinge 71 % din cifra anului 1913 la cărbune, 66 % la petrol, 97 % la fontă. În total, potenţialul agricol al Europei s-a redus cu 30 % iar potenţialul industrial cu 40 %.

Situaţia financiară a bătrînului continent este foarte gravă. Bogăţiile naturale ale beligeranţilor au fost serios ştirbite.

Pentru a finanţa aprovizionarea cu alimente şi achiziţionarea materialului de război, ei au trebuit să lichideze o parte din activele lor din străinătate şi să-şi folosească rezervele de aur. Aceste surse de finanţare devenind curînd insuficiente a trebuit să se recurgă la împrumuturi. La început, au fost împrumuturile interne. Datoria publică a luat proporţii îngrijorătoare. În Franţa, aceasta creşte între 1914 şi 1919 de la 33,5 miliarde de franci-aur la 219 miliarde, în Marea Britanie de la 17,6 la 196,9 miliarde, în Germania, de la 6 la 1069 miliarde. Apoi au fost împrumuturile externe. Ţările europene au făcut împrumuturi mai ales în Statele Unite. Datoria externă a Franţei se ridică în 1919 la 33 miliarde de franci-aur, cea a Regatului Unit la 32 miliarde, iar cea a Italiei la 20 miliarde.

În sfîrşit, pentru a finanţa enormele cheltuieli de război, Statele Unite au mărit considerabil cantitatea de bancnote puse în circulaţie, cu mult mai mult decît le permitea totalul valorilor existente în băncile centrale. Europa intră într-o perioadă de inflaţie agravată după război de dezechilibrul dintre producţia insuficientă şi crearea foarte mare de produse de consum. În Franţa, de exemplu, în cinci ani, preţurile au crescut de patru ori. În Germania acestea s-au mărit de 12,5 ori. Toate acestea duc la o devalorizare a principalelor monede europene care,
spre deosebire de dolar, nu mai sînt convertibile în aur. La sfîrşitul anului 1919, lira sterlină şi-a pierdut 10 %

din valoare, francul francez a scăzut cu 50 %, marca cu aproape 90 %.

Însă povara financiară care apasă asupra bugetelor se mărește și mai mult după război, căci trebuie finanțată reconstrucția și plătite pensiile mutilaților, văduvelor și orfanilor. Pentru a reconstrui, statele europene trebuie să facă împrumuturi înainte de a începe să producă. -
Serge Bernstein, Pierre Milza - Istoria Europei vol. V

Și asta nu este totul, urmează foarte curând al II-lea război mondial. Infernul părea că a coborât printre oameni. Urmat brusc de "războiul rece", care în numele "umanității" a transformat Europa de Est într-o colcăială de viermi comuniști. O pauză înșelătoare sub stindardul "căderii zidului" urmată de alienarea completă a omului, terorismul de stat, pandemia și imediat, de parcă omenirea nu suferise destul, Statul islamic, Siria, și invazia rusă cu îngrozitoarea "abundență" de crime de război.

Nu are ce căuta comparația, o crimă este o crimă, durerea nu permite grade de comparație. Umanitații nu-i ajunge să-i fie jenă, o scârbă cuprinde tot ce înseamnă planeta Pământ.

1543
Cred că este momentul în care trebuie să mă opresc în demersul meu de a așterne pe "screen" gândurile mele. Practic nu mai am ce spune, la ce reflecta. Dacă până

la vârsta mea nu am înţeles de ce noi oamenii nu vom ajunge niciodată să dăm un sens vieţii, nici măcar din, credinţa noastră în raţiune aflată la originea vieţii, din conştiinţa divinităţii ca suport al existenţei, am în faţa mea un singur final, acela de a muri ca un prost.

1544
Căutăm drumul spre "excelență". După ce criterii? Ce vrem de fapt? Cum e Dumnezeu? La ce se gândește? Ce-i place sau ce-i displace? Este adevărat, îi suntem chip și asemănare, dar omul, între timp, a devenit un altul. Mult diferit? Cum aflăm? Avem nevoie de un indiciu, măcar unul. Altfel ne simțim rătăciți prin acest univers. Care-i calea? "Crede și nu cerceta". Este atât de greu.

1545
Se spune că "faptele vorbesc". Din păcate, doi oameni aud fiecare altceva. Relativitatea sensului cuvintelor se transmite şi simţurilor noastre.

1546
"Nucleul fundamental al operei [Proslogion de părintele Anselm arhiepiscop de Canterbury] este capitolul 2, unde apare enunţat 'argumentul ontologic' , care, în sinteză afirmă că după cum principiile universale pot fi gândite tocmai pentru că se manifestă în realitatea imediată, tot aşa, dacă noi îl gândim pe Dumnezeu, el trebuie să existe." - Emanuel Grosu, Anselm de Canterbury - De ce s-a facut Dumnezeu om

1547
Ce este adevărul?
Ce cred eu că reprezintă adevărul?
Este tot ceea ce există cu certitudine.

Este un fapt, un principiu, sau o teoremă dovedită indiscutabil prin argumente şi în lipsa oricărui contraargument, este acceptată universal în spaţiu şi timp şi se caracterizează prin simplitate.

Cineva spunea că o teorie se apropie de adevăr pe măsură ce descrierea ei comportă tot mai puţine cuvinte. Lucrurile complicate, greu de înţeles au mari probleme în a fi acceptate ca certitudini. Întâlnim acest lucru la Newton în teoria gravitaţiei, la Einstein, şi tot mai frecvent în fizica cuantică.

Aşa cum ştim, orice element de cunoaştere, orice judecată de valoare trebuiesc puse în lumina confruntării prin discuţii (sarcina maieuticii) sau experimentului.

Mai nou, fizicianul Cristian Presură admite că am intrat într-o epocă în care vrem, nu vrem, realitatea ne prezintă o serie de fenomene inaccesibile percepţiei umane, (în gravitaţie, fizică cuantică, inteligenţă artificială), fără posibilitatea constatării adevărului în mod obişnuit. Pentru asemenea ipostaze, ne trebuiesc alte criterii de evaluare a certitudinii, criterii la care nu

s-a gândit încă nimeni. Iar experimentele sunt greu de efectuat, de repetat aparatura dar şi metodele de măsurare fiind tot mai complexe, scumpe.

1548
Mă gândesc. Ce-ar fi dacă umanitatea nu ar mai continua doar să creadă în existenţa lui Dumnezeu, ci ar primi o dovadă certă, de necontestat, aşa precum o teoremă şi toţi am admite că suntem o creaţie a unei inteligenţe mult superioare puterii de înţelegere a omulu?.

Este adevărat că, de-a lungul istoriei, filozofii dar şi teologii au imaginat teorii consistente, riguroase cu privire la existenţa divinităţii, numai că acestea erau contestate de oamenii de ştiinţă care cereau cu insistenţă dovezi raţionale, consemnate prin experimente, şi îndeosebi, răspunsuri la întrebările complementare.

S-ar schimba oare viaţa noastră? Ce s-ar întâmpla cu patrimoniul valorilor civilizaţiei? Cât de profunde ar fi schimbările necesare în concepţia noastră despre univers, viaţă, gândire, conştiinţa de sine, etc., şi ar fi ele posibile? Sau poate că umanitatea n-ar putea asimila un asemenea şoc şi ar dispare?

Oamenii au învăţat să trăiască ignorând ceea ce le oferea credinţa despre existenţa divinităţii, puţin dar definitoriu pentru ca realitatea înconjurătoare să fie

completă. Au îmbrăţişat ceea ce înţelegeau ei din teoria evoluţionistă a lui Darwin, şi anume că viaţa vine de la sine, că sensul vieţii este o alegere a fiecăruia dintre noi fără nici o oprelişte, cu excepţia respectării unor legi ale naturii, legi deloc constrângătoare (de altfel, reuşind să degradăm în aşa măsură mediul încât să ne periclităm însăşi existenţa).

Am trecut cu uşurinţă chiar şi peste rezervele lui Darwin cu privire la propria lui teorie, de altfel, cum s-a întâmplat şi în cazul lui Newton atunci când acesta încerca să rezolve acele nepotriviri apărute în practica teoriei gravitaţiei sau chiar şi Einstein cu vestita lui teorie a relativităţii.

Dar admit că toate aceste gânduri formează la rândul lor o teorie, un exerciţiu de imaginaţie în realităţile începutului de an 2023.

1549
Omul, nu are nici o şansă, cred eu, să se apropie de adevăr. Pe el nu-l convinge nici un argument, nici măcar bunul simţ cu care s-a născut.

Raţiunea însăşi devine neputinciasă, credinţa dispare. Tot ceea ce-şi asumă devine certitudine. Noaptea minţii coboară în conştiinţa lui şi el se crede atotputernic, invincibil, stăpânul universului, creatorul însuşi.

Am observat cât de bine se simte atunci când porunceşte celor din preajma sa, când îşi etalează bogăţia şi puterea, când viaţa celorlalţi se află la îndemâna toanelor sale. E plină cinematografia mondială cu scenarii în care sceleraţii ce vor să domine universul aduc publicul în transă. Mai mult, se adevereşte, cum se spune, că viaţa bate filmul, iar ruşii prin nemernicia lor probează. N-a fost deajuns că poporul german a rămas stigmtizat pe veci pentru înfiorătorul holocaust, avem ocazia, generaţia noastră să vedem cu ochii noştri ce înseamnă "judecata de apoi".

Fizic, războiul lui Putin m-a afectat prea puţin (evident că nu ştiu ce va urma), dar psihic sunt terminat, şi sunt întru-totul de acord cu maestrul Andrei Pleşu, care spunea mai deunăzi că şansa noastră, a celor trecuţi de o vârstă constă în "trecerea în nefiinţă".

1550
Al doilea "Turn Babel".
Încerc să mă gândesc la ceva fără a folosi un limbaj. Imposibil. Este adevărat, pot renunţa la a articula sunete, de la sunete simple, la cele mai complexe. De la bizare interjecţii, onomatopee, care şi ele pot spune ceva (de exemplu când mă înţeapă o albină sau când mă frig cu supa, sau vorbesc cu câinele meu, îi exemplific fetiţei mele cum face avionul şi în multe alte dăţi) la note armonice care să formeze o melodie precum obişnuesc să fredonez în baie, la momentele în

care o soprană sau un pianist îşi etalează virtuozitatea. Ceea ce face soprana cu vocea ei sau pianistul cu degetele constituie un limbaj, el transmiţând o informaţie. La fel o balerină, un gimnast, un jucător de fotbal sau un tâmplar. Comportamentul nostru este el însuşi un limbaj, un limbaj clar şi consistent pe care ni l-am însuşit şi dezvoltat dealungul istoriei evoluţiei civilizaţiei.

Când oamenii au hotărât să se ducă ei la Dumnezeu, dacă Dumnezeu nu dorea să-i vadă, s-au apucat să construiască un turn, înalt cât să atingă cerurile (omul crede că ceea ce visează noaptea poate realiza ziua). Evident că au ales, logic de altfel, cooperarea, precum faraonii cu ale lor piramide. Dar pentru a interacţiona între ei, sigur aveau nevoie de un limbaj. Deşi vorbeau limbi diferite, sau cel puţin dialecte specifice locurilor natale, se înţelegeau perfect folosind echivalenţa sensurilor cuvintelor în comunicările lor. Puteau astfel colabora în executarea lucrărilor necesare construcţiei turnului.

Totul mergea bine şi oamenii erau convinşi de izbândă, numai că ignorau faptul că nu primiseră autorizaţie de la Dumnezeu. Dar Dumnezeu, se pare că nu aprecia deloc întreprinderea oamenilor, aşa că a decis să-i oprească.

Simplu, biblia ne spune că le-a încurcat limbile, iar construcţia s-a oprit. De fapt, Dumnezeu a schimbat

suficient echivalenţa semnificaţiilor cuvintelor în diferite limbi, aşa încât nimeni nu se mai înţelege cu nimeni.

Ceea ce am reţinut eu se referă la sensul cuvintelor, al comportamentului uman, la faptul că tot ceea ce credeam să aibă o logică, să rezulte în urma gândirii raţionale a umanităţii să fi devenit ceva comun. Este adevărat că noi oamenii suntem diferiţi, că realitatea se vede cumva altfel pentru mine faţă de cum apare ea pentru tine sau pentru oricine altcineva, dar nu într-o aşa măsură, încât noaptea minţii să ne cuprindă creierele.

Mi-este imposibil să trăiesc într-o lume în care lumina mea constituie întunericul tău, adevărul tău este o minciună abjectă pentru mine, că a ucide gratuit sute de mii de oameni poate deveni o plăcere, o datorie de onoare, un ţel în viaţă. Nu pot concepe ca pe o regulă la nivel de stat, ţară, popor siluirea unor copii, femei, bătrâni. Nu pot înţelege cum a ajuns specia umană să renunţe de bună voie, la sensul raţional al evoluţiei şi să pună mai mult preţ pe ceea ce consideram până mai ieri rău, urât, abject chiar.

Nu spun că specia umană a urmărit întotdeauna binele oamenilor, războaie, crime, distrugeri ne-au însoţit dealungul secolelor, dar le consideram evenimente întâmplătoare, civilizaţia omului nu a fost doar o vorbă în vânt şi ea ne-a dat speranţa. Numai că se pare că noi

am tânjit mereu doar după putere, bogăţie şi trufie. Cum de ne-au convins ele că numai aşa vom fi fericiţi?

Turnul se va dărâma şi de astă dată. Nu ne mai înţelegem între noi. Cum putem construi ceva durabil dacă fiecare înţelege altceva prin cărămidă, mortar sau mistrie?

A câta oară va trebui să fim mustraţi, traşi de urechi, dispreţuiţi de Cel care ne-a creat.

A trimis apele care ne-au înecat, focul care ne-a ars, pe Fiul lui care s-a jertfit pentru noi, dar am rămas orbi şi surzi. Poate că există şi un destin şi o nouă civilizaţie va urma după noi. Mai bine construită, mai înţeleaptă care să nu repete greşelile noastre.

Se pare că am făcut şi ceva bun, acum pe final, am descoperit o planetă locuibilă numită TOI 700e aflată în constelaţia Dorado, pentru că Pămîntul va rămâne pentru totdeauna groapa de gunoi a unei civilizaţii eşuate.

Ceea ce gândesc îmi şi asum, poate voi fi contrazis, dar este credinţa mea, raţiunea m-a dezamăgit, bunul simţ nu există, iar între bine şi rău nu văd nici o deosebire. Este adevărat, mărul pentru mine, de la un moment dat, a devenit necomestibil.

1551

Poţi oferi un handicap unui handicapat? La golf, de exemplu. Scuze. Ce vreau să spun este că nu am fost niciodată de acord să-i acord cuiva un avantaj în plus faţă de ce scrie în fişa postului.

Văd adesea pe televizor un aviz prin care se aduce la cunoştiinţă publicului că orice copil cu "dizabilităţi" are dreptul să studieze într-o şcoală pentru copii "în regulă". O prostie, din toate punctele de vedere, considerând că un copil handicapat are dreptul să evolueze la maximul potenţialului său dar în condiţii specifice de ajutor medical, psihologic, educativ, pedagogic. Ori într-o şcoală obişnuită, nimeni nu posedă cunoştinţe, abilităţi, tehnici care să-i permită să aibă rezultate în abordarea necesităţilor cerute de astfel de activităţi.

Dar în sfârşit, într-o ţară unde un prim ministru rămâne pe post deşi presa îl incriminează pentru delictul de furt intelectual, numai pentru că, vezi doamne, "stabilitatea ţării" o cere, devine un mediu perisabil. Sau o judecătoare, primeşte acelaş privilegiu de două ori, numai pentru că o stare de fapt poate fi definită în două moduri diferite.

1552
"Faţă de Ioan Scottus Eriugena, Anselm distinge limpede între credinţă şi raţiune şi fixează raportul: credinţa şi apoi raţiunea, convins că raţiunea bine călăuzită nu poate decât să confirme adevărurile de

credinţă. Se înţelege că încrederea pe care o avea Anselm în puterea raţiunii era foarte mare, şi e îndreptăţită întrebarea care se iveşte de aici: obiectul credinţei este oare întru totul inteligibil sau: până la ce punct poate merge raţiunea în interpretarea credinţei ?"
- *Emanuel Grosu, Anselm de Canterbury, De ce s-a facut Dumnezeu om*

Astăzi raţiunea primează. Ştiinţa pare că are toate răspunsurile. Şi totuşi, a apărut o temere: până la ce nivel al înţelegerii, al cunoaşterii? Iar răspunsurile sunt ele demonstrabile întotdeauna? Se pare (spune fizicianul Cristian Presura, dar nu numai el), că de la o dimensiune încolo, fie ea de spaţiu sau de timp, argumentele noastre nu mai au consistenţa obişnuită şi nici experimentul acea probitate de până acum. Că, avem nevoie de alte criterii decât cele clasice pentru a ne confirma certitudinile.

Răspunsurile rămân astfel suspendate, şi doar asumarea, prin urmare credinţa, ne poate scoate din impas.

1553
"Or, tot ceea ce există, există datorită unei cauze. Fiindcă ar fi absurd să prelungim la infinit lanţul cauzal, rezultă că există o cauză primă (în fapt, cauză a toate), care există prin sine şi pe care o numim Dumnezeu. Era uşor de dedus apoi superioritatea acestei prime cauze faţă de întregul şir de efecte pe care îl provoacă. Sfântul Anselm însă, nu s-a mulţumit cu

această cale a gradelor de perfecţiune a fiinţelor – cum a fost ea numită. Meditaţiile care au urmat s-au concentrat asupra unui argument pe care priorul din Bec îl voia imbatabil.

Rezultatul a fost renumitul argument ontologic şi, chiar dacă el a fost respins de unele minţi luminate, a suscitat, oricum, destule controverse între teologi şi filosofi, constituind, şi astăzi, punctul de maximă atracţie al gândirii anselmiene.

Această nouă dovadă a existenţei lui Dumnezeu apare în Proslogion (capitolul 2) şi este, de astă dată, o metodă apriorică.

Pornind de la definirea noţiunii de divinitate, se deduce pe cale logică existenţa ei reală. Căci ce ar fi Dumnezeu dacă nu Fiinţa care deţine în mod absolut toate perfecţiunile; sau, altfel spus, Fiinţa despre care nu se poate spune (sau gândi) nimic mai mult? Gândind-o, această fiinţă există deja în mintea noastră. Însă nu ar putea fi ca atare (adică perfectă) dacă nu ar exista şi în realitate, fiindcă, lipsită de existenţă reală, ea nu ar mai fi perfectă. Aşadar, admiţând conceptul (o existenţă mentală), inteligenţa se vede nevoită să postuleze şi existenţa în realitate." - Emanuel Grosu, Anselm de Canterbury, De ce s-a facut Dumnezeu om

Asumarea credinţei în existenţa lui Dumnezeu nu este un lucru facil. Poate o fi fost în vremurile îndepărtate,

când răspunsurile reveneau doar unei părţi extrem de mici a umanităţii, teologi, filozofi, dar restul omenirii obişnuia doar să-şi însuşească mai curând explicaţiile spontane aflate în miturile şi legendele curente.

Astăzi când ştiinţa pare că este accesibilă tuturor, este mult mai dificil să se admită că există întrebări la care nu se poate răspunde, iar certitudinea cuprinsă în lucrările filosofilor (vezi argumentul ontologic) pare inconsistentă.

1554
Deosebit de interesantă dar şi într-o expunere accesibilă este această prezentare a dialogului lui Anselm de Canterbury, în cartea sa, De ce s-a facut Dumnezeu om, scrisă de Emanuel Grosu. Ea relevă principalele aspecte ale credinţei în epoca de trecere la mileniul II, aspecte pe care Anselm de Canterbury încearcă cu ajutorul inteligenţei sale bine cunoscute să le argumenteze.

"Creatură şi Creator
Fiinţă eminamente raţională, întruchipare a dreptăţii desăvârşite, dispunând de o voinţă imuabilă, Dumnezeu este Creatorul, Stăpânul a toate. El a creat lumea din nimic. A orânduit universul şi a creat natura raţională. A făcut toate acestea în mod raţional, cu infinită înţelepciune şi pentru un anumit scop. Naturile raţionale (om şi înger) erau destinate să întregească acea cetate cerească, concepută după un număr

desăvârşit, în care se vor putea bucura de supremul bine, adică de Dumnezeu.

Dumnezeu posedă, aşadar, totul şi lui i se datorează totul. Ceea ce înseamnă că orice creatură trebuie să se subordoneze voinţei divine. Sau, altfel spus, voinţa divină decide statutul oricărei creaturi care-i datorează Creatorului ei „ceea ce este, ce ştie şi ce poate". Nimic din ceea ce nu este Dumnezeu nu îşi aparţine sieşi sau altcuiva în afară de Dumnezeu şi nu trebuie să-i slujească decât lui Dumnezeu. Creată dreaptă pentru a fi fericită, fiinţa raţională trebuie să consimtă liber la această dependenţă firească. Prin puterea liberului arbitru cu care a fost înzestrată, ea poate accepta sau nu acest statut. A-l accepta înseamnă a se conforma pe deplin unei ordini prestabilite, voite de Dumnezeu, înseamnă a înainta în sfinţenie către o stare de beatitudine superioară, înseamnă a progresa de la posibilitatea de a nu păcătui la imposibilitatea de a păcătui. Actul prin care fiinţa raţională refuză această subordonare este păcatul. Dincolo de faptul că antrenează inevitabil vinovăţia, păcatul comportă o serie întreagă de consecinţe.

Prin păcat, fiinţa raţională pierde spiritul de dreptate, decade din starea de sfinţenie, compromite vremelnic planul divin şi, nu în ultimul rând, aduce o gravă ofensă demnităţii divine.

Mai mult decât atât, prin neputinţa (ea însăşi vinovăţie) pe care o dobândeşte în urma păcatului, devine incapabilă de a se reabilita prin propriile puteri, de a achita satisfacţie (obligatorie şi conform gravităţii actului săvârşit) pentru răul comis.

A ierta păcatul fără achitarea deplină a acestei satisfacţii este un fapt „nepotrivit" pentru Dumnezeu. A face apel numai la îndurarea divină înseamnă a eluda spiritul său de dreptate şi a-i nesocoti demnitatea (dincolo de faptul că iertarea păcatului numai din îndurare echivalează cu a „îngădui" dezordinea pe care acesta o induce în orânduirea universului). Căci trebuie găsit un acord perfect între atributele divinităţii, aşa încât, spre exemplu, bunătatea lui Dumnezeu să nu contravină dreptăţii sale. Libertatea, dreptatea, bunătatea şi celelalte însuşiri ale lui Dumnezeu trebuiesc înţelese „logic, aşa încât să nu pară că ne opunem demnităţii lui". Drept consecinţă, păcatul este însoţit fie de achitarea unei satisfacţii pentru expiere, fie de pedeapsă. Însă numai prin achitarea de bunăvoie a satisfacţiei datorate, fiinţa raţională poate fi reabilitată şi reconciliată cu Dumnezeu.

Primii care s-au sustras voinţei divine au fost îngerii (mai exact, unii dintre ei) care, pierzându-şi spiritul de dreptate, au decăzut din starea de sfinţenie, aducând o gravă ofensă demnităţii divine. La îndemnul lor, cei dintâi oameni s-au îndepărtat şi ei de Dumnezeu. Această stare de lucruri a pus în dificultate realizarea

planului lui Dumnezeu de întregire a cetăţii cereşti, plan (dispositio Dei) ce trebuie realizat nu din necesitate, ci fiindcă voinţa divină, ea însăşi adevăr imuabil, a decis astfel.

Dar întregirea acelei civitas superna, Dumnezeu nu a voit-o decât cu participarea liber-consimţită a creaturii, cu liberul acord al acesteia de a se menţine în starea de sfinţenie." - Emanuel Grosu, Anselm de Canterbury, De ce s-a facut Dumnezeu om

1555
Orice punct de sprijin pe care m-aş putea baza în încercarea de a-mi imagina viitorul umanităţii a dispărut. Am intrat în ceea ce se cheamă "noaptea minţii", şi orice referinţă la raţiune este de prost gust.

Ioan Stanomir reuşeşte ca nimeni altul să surprindă acele elemente care definesc până la urmă infernul. Am o singură speranţă, ca specia care va popula universul nostru după ce civilizaţia noastră va apune să afle cumva ce s-a întâmplat cu noi şi să ne ierte pentru blasfemia cu care am întinat darul minunat pe care Dumnezeu ni l-a oferit: viaţa.

"La aproape un an de la debutul agresiunii sale împotriva Ucrainei, Federaţia Rusă, neabătută de la parcursul ei criminal, se dedică războiului cu aceeaşi ferocitate ca în prima zi. Înfrângerile, sancţiunile,

oprobriul internaţional nu schimbă cu nimic hotărârea Rusiei de a lichida statalitatea Ucrainei.

Iar zilele de la începutul lui 2023 au relevat, încă o dată, maniera în care statul rus înţelege să poarte această campanie prin care se situează în afara familiei naţiunilor civilizate. Pe de o parte, atacurile cu rachete împotriva ţintelor civile, provocând un carnagiu, pe de altă parte, valurile umane şi de artilerie cu care atacă poziţiile armatei ucrainene.

În ambele ipostaze, continuitatea cu stalinismul este cât se poate de limpede şi doar complicii putinismului mai pot ignora acest tablou dezvăluit întregii umanităţi. Asemeni stalinismului, putinismul priveşte viaţa omenească cu un profund dispreţ: civilii ucraineni nu înseamnă nimic pentru acest regim, iar soldaţii ruşi sunt materia din care se alcăluiesc munţii de cadavre. Demnitatea umană este o valoare străină Rusiei de astăzi, la fel cum a fost străină URSS ieri.

Agresivitatea Federaţiei Ruse se sprijină pe realitatea unei asimetrii de forţe şi de voinţă politică în acest conflict. Dacă Rusia este pregătită să meargă până la capăt pe acest drum al militarizării şi al crimei, cei care sprijină Ucraina ezită în clipa actelor decisive, intimidaţi de perspectiva escaladării. În absenţa oricărui scrupul moral sau politic, Moscova poate săvârşi acte pe care nici o naţiune fidelă valorilor occidentale nu le poate săvârşi. Ca şi Germania nazistă,

Rusia lui Putin a renunţat la orice formă de cenzură etică a propriilor ei acte. Criminalitatea şi teroarea sunt formele de manifestare ale statului rus.

Cei care recomandă negocieri aleg să ignore natura regimului cu care ar urma să trateze termenii unui acord. Educaţia istorică elementară le-ar putea oferi indicii în această privinţă. Cedările teritoriale nu sunt, pentru statele totalitare, decât recompensa ce le hrăneşte vocaţia de agresor. Şi care ar fi perspectivele acelei păci ce ar da Rusiei în stăpânire teritoriile jefuite Ucrainei ? Avocaţii dialogului nu ne pot lumina asupra acestui punct, de vreme ce ei înşişi sunt conştienţi că statul rus ar utiliza răgazul oferit doar ca pe un interval al unui armistiţiu înşelător.

Ezitările occidentale nu evită escaladarea războiului, dimpotrivă. Atâta vreme cât Federaţia Rusă nu va fi oprită militar, voinţa politică de a negocia a regimului Putin va fi absentă. Natura însăşi a conflictului de acum impune şi formularea responsabilităţilor la nivelul dreptului internaţional penal. Gravitatea crimelor comise de Rusia în Ucraina obligă la un răspuns. Rusia este un stat ce practică teroarea şi barbaria, iar organizatorii acestui război de agresiune se fac vinovaţi şi trebuie numiţi şi anchetaţi ca atare. Un precedent de asemenea tragism nu poate fi ignorat, în numele laşităţii numite înşelător pragmatism.

Războiul din Ucraina este o oglindă pe care istoria o oferă Rusiei şi ruşilor înşişi, spre a se putea privi, astfel cum se înfăţişează ei lumii. Forţa de seducţie a idealului imperial şi laşitatea colectivă explică, măcar în parte, apatia de acum. Însă energiile acumulate acum pot hrăni o implozie istorică de proporţii, iar gesturile regimului lui Vladimir Putin accelerează acest proces ce se desfăşoară, implacabil.

Escaladarea terorii este, pentru Putin şi Rusia sa, unica politică imaginabilă acum. Recursul la barbarie devine instrumentul menit să salveze un imperiu în criză – posibilitatea păcii depinde de prăbuşirea lumii ruse."

21 ianuarie 2023 a. D. (13,8 miliarde de ani de la apariţia Universului, singurul pe care îl cunoaştem) Planeta Terra, locul unde civilizaţia umană s-a sinucis.

1556
"Marile puteri europene (Franța, Germania, Italia) vor ca Rusia și Ucraina să încheie pace chiar cu prețul pierderilor de teritoriu ucrainean. Sunt îngrijorate de perspectiva unei Rusii „umilite”. Unitatea UE începe să scârțâie, Ungaria, Austria, Turcia își negociază pe bani grei dreptul de veto." - presă

No comment. Au comentat suficient de mulţi analişti pentru a putea spune doar atât: o mizerie şi Macron este doar vârful aisbergului!

1557
De când au decis că Ucrainienii nu merită să trăiască, că viaţa acestora, ca de altfel şi a sutelor de mii de mujici trimişi în marele război de înfrângere a ceea ce ei numesc cu trufie nemăsurată "ruski mir" nu face doi bani, autocraţii de la Kremlin, ameninţă cu bomba nucleară. Tot ei sunt sideraţi, stupefiaţi că nimeni din tabăra, spun ei "neprietenoasă" nu pare speriat de perspectivă.

Adevărul este că nu poţi să fi calm când întreaga umanitate este ameninţată cu dispariţia, dar, în definitiv, un om liber preferă să moară decât să-şi piardă libertatea. Este ceea ce am învăţat în decursul a mii de ani de stăruinţă şi spirit de sacrificiu, este sensul vieţii noastre. Este un scop pe care astăzi îl asumăm, pentru care merită să lupţi, şi care poară numele de civilizaţie democrată, sau dacă vreţi, capitalism, şi care ne îndrituieşte să ne referim la umanitate ca fiind "lumea liberă".

Din păcate, mujicii, şi nu numai ei, n-au înţeles nimic din evoluţia umană de-a lungul secolelor.

1558
Ioan Stanomir: "Atâta vreme cât Federaţia Rusă nu va fi oprită militar, voinţa politică de a negocia a regimului Putin va fi absentă... posibilitatea păcii depinde de prăbuşirea lumii ruse."

Rusia trebuie să capituleze militar. Asta înseamnă prezenţa NATO pe întreg teritoriul actual de la Arhanghelsk şi până la Vladivostok. Precum în Japonia după încheierea celui de-al II-lea război mondial. Regimul lui Putin trebuie înlăturat iar ţara trebuie recâştigată pentru civilizaţia occidentală. Un al doilea Einsenhauer trebuie pus să gestioneze noul regim cel puţin două decenii. Cred că "rusky mir" trebuie să primească din partea lumii libere o a doua şansă la ceea ce înseamnă civilizaţia umană.

De altfel, după ce va dispare acea teamă de escaladare a urmărilor invaziei criminale a Rusiei, oamenii vor lua în considerare soluţiile dure, dar corecte, care vor readuce Rusia în rândul popoarelor evoluate.

E de la sine înţeles impunerea unui regim de pedepsire a tuturor crimelor de război, de participare la reconstrucţie, şi de oprobiu pentru moartea sutelor de mii de militari şi civili, ucrainieni şi ruşi pedepsiţi pentru o vină închipuită.

1559
După o sumedenie de emisiuni tv de analiză mai mult sau mai puţin convingătoare am asistat şi la un strop de "live de pe frontul de est" cu un om adevărat, uman, pregătit să-şi dea viaţa pentru libertate. Îmi este ruşine pentru noi ceilalţi, pentru suficienţa noastră, pentru refuzul nostru de a ne privi copiii în ochi, când ni se

reproşează apatia noastră. Noi românii, unde, cine, când? Niciodată?

1560

"Individualismul puternic al Sfântului Francisc de Assisi s-a manifestat sub forma unei arzătoare iubiri de Dumnezeu, de oameni şi de natură. « Il Poverello », cum îi spunea poporul italian, devine centrul de cristalizare a tendinţelor care duc la emanciparea individului, la crearea unei noui poezii şi la presimţirea libertăţii gândirii. Natura nu mai e socotită ca un obiect de ură, ci ca revelare vizibilă a divinităţii. Sentimentul mistic al naturii a creat condiţia necesară pentru desvoltarea artei noi, în care noul curent şi-a găsit expresia cea mai înaltă. Sensul intim al fraternităţii universale, misticismul, sentimentul şi realismul naiv liberează arta de influenţa bizantină şi o îndreaptă spre observarea naturii şi a omului. Arta e expresia cea mai înaltă a Renaşterii, dar literatura şi ştiinţa îşi au, deasemenea, izvorul în mişcarea franciscană. Tendinţa misticismului franciscan de a ieşi din sfera pur religioasă, pentru a atinge esenţa omului şi idealul unei culturi mai libere, a format mentalitatea care singură permitea oamenilor să înţeleagă spiritul critic." - Andrei Oteţea, Renaşterea şi reforma

1561

"Forţa care a transformat repaosul în nelinişte, inerţia în activitate, tembelismul în geniu calculator, şi ambiţie nepotolită, forţa care a înlocuit o ordine statică cu alta

esenţial dinamică şi a transportat de la ţară la oraş centrul de gravitate al vieţii, forţa care a aruncat în aer toate îngrădirile societăţii medievale a fost capitalismul." - Andrei Oteţea, Renaşterea şi reforma

"Argumentul meu în favoarea capitalismului, care este de fapt un argument economico-teologic, este următorul: dacă toți avem un egal drept de a revendica demnitatea noastră și dacă acest lucru este reflectat, în modul cel mai eminent, de libertatea noastră, și dacă libertatea noastră nu poate exista în interacțiune decât dacă există ceva al nostru care este propriu și în mod inalienabil propriu, iar acest lucru, prin extensie, este proprietatea individuală, atunci ordinea socială în care proprietatea individuală, adică propriumul fiecăruia și libertatea fiecăruia sunt garantate juridic, această ordine socială, care se numeste capitalism, este cea care decurge în mod teologic și economic din felul în care ne-a creat Dumnezeu." - Horia-Roman Patapievici - Eu sunt foarte procapitalist: Prelegere ținută de Horia-Roman Patapievici în data de 4 februarie 2015, la Episcopia Greco-Catolică „Sfântul Vasile cel Mare" de București, în cadrul „Conferințelor Catedralei"

1562
"... e ridicol să explici ceea ce nici tu nu înţelegi."

Evident, vezi comentariile, analizele, teoriile şi convingerile de pe canalele tv, în legătură cu seria de cutremure din Gorj.

1563

"Fiul său Cosimo il Vecchio (cel Bătrân), îşi întinde afacerile asupra Europei întregi şi, adevărat Rothschild al vremii lui, cheltuieşte o avere cu care s'ar fi putut cumpăra o ţară pentru încurajarea literelor şi artelor." [cca 1434] - *Andrei Oteţea, Renaşterea şi reforma*

Probabil printre primii "mecena" capitalişti care a încurajat şi susţinut financiar evoluţia culturii şi artei renaşcentiste.

1564
Am citit undeva că în ţările foste comuniste unde lustraţia s-a făcut până la capăt, lucrurile au mers după aceea mult mai prost decât acolo unde foştii lideri comunişti au fost lăsaţi în pace. De ce? Pentru că membri simpli de partid au devenit mult mai înverşunaţi în apărarea sistemului comunist defunct. Cu alte cuvinte se adevereşte că "până la Dumnezeu te mănâncă sfinţii".

1565
Frumuseţea unei femei este subiectivă încă de la Eva.

1566
"M'aurais-tu cherché si tu ne m'avais pas dejà trouvé?"
- *Pascal*

Îmi place mult!

«dintr-un popor de ţărani a făcut [evoluţia] un popor cu oraşe prospere, cu un comerţ activ şi cu colonii înfloritoare, şi a înlocuit un regim întemeiat pe agricultură printr-un regim întemeiat pe credit şi pe bani» (Schmoller)

"...s'a constituit un nou ideal de cultură, întemeiat pe glorificarea vieţii prezente, pe sentimentul valorii naturii şi a omului şi pe studiul antichităţii clasice. Acest ideal, diametral opus ascetismului medieval, a fost numit u m a n i s m."

"Pentru Sfântul Toma, adevărul e unul. Adevărul ştiinţei şi adevărul credinţei trebuie să coincidă. Divergenţele nu pot fi decât aparente, şi ajunge o examinare atentă pentru a le înlătura. Dacă raţiunea nu găseste acordul, nu înseamnă că el nu există, ci că spiritul omenesc e prea slab pentru a-l descoperi. Aplicând aceste principii, dialectica lui Toma de Aquino a izbutit să înlăture contradicţiile între filosofia lui Aristotel şi dogma creştină şi să dea o explicaţie despre lume în care spiritul creştin a găsit, pentru moment cel puţin, satisfacţie deplină"

"Dialectica aplicată aristotelismului a întărit raţiunea, i-a permis să ia cunoştinţă de natura, de mijloacele şi de limitele ei, şi, dovedindu-i incapacitatea de a se ridica până la noţiunea existenţei lui Dumnezeu, i-a atribuit menirea de a cunoaşte natura şi omul." - *Andrei Oteţea, Renaşterea şi reforma*

1567
Cu câteva zile mai devreme mă gândeam să completez lista relelor cruciale ale umanităţii cu încă una. Alături de setea de bogăţie, cea de putere şi trufia nemărginită a lumii mi se pare că ar sta bine demenţa. Şi iată că dau acum peste o satiră a marelui om de spirit al secolului al XV-lea, Erasm din Rotterdam din «Lauda nebuniei» apărută în 1509: "Nebunia se laudă că ea conduce lumea împreună cu cele două instrumente ale sale, linguşirea şi vanitatea. Popoarele nu şi-ar tolera stăpânitorii, bărbatul femeia, profesorul elevii, prietenul prietenii, într-un cuvânt oamenii nu s-ar îngădui unii pe alţii, soldaţii nu şi-ar risca viaţa în război, negustorii nu şi-ar sacrifica liniştea pentru bani, dacă în capul tuturor n'ar încolţi un germene de nebunie. Fără o doză de nebunie, nu există fericire. Onestitatea, sinceritatea, perspicacitatea, prevederea ne-ar otrăvi viaţa, dacă nebunia n'ar arunca peste toate mirajul iluziei."- Andrei Oteţea, Renaşterea şi reforma

1568
Înţelegerea realităţii sau altfel spus sensul vieţii pare să ajungă la noi fie prin credinţă fie prin raţiune. Răspunsurile pe care le avem vin fie prin revelaţie fie prin gândire. Asumarea sau logica sunt instrumentele care ne coordonează libertatea conştiinţei, a comportamentului nostru în viaţă.

Dar există o parte a realităţii total aflată în umbră. Pentru a cunoaşte ce se întâmplă cu noi în această zonă ar trebui să găsim multe alte răspunsuri care, din păcate, nu apar şi nu de ieri sau alaltăieri ci din totdeauna. Ele sunt mai presus de înţelegerea noastră, indiferent cât de profundă este gândirea noastră, eu cred că nimic nu se va schimba. Oamenii au conştiinţa vieţii lor, viaţă ce se petrece între naştere şi moarte şi nimic mai mult. E o certitudine că nu există efect fără cauză, că evoluţia există pentru că există mişcarea într-un spaţiu-timp mai mult sau mai puţin infinit. Mulţi dintre noi suntem convinşi că divinitatea reprezintă dreptatea şi perfecţiunea. Bănuim că avem un scop, altfel de ce am exista. Servim o cauză, dar despre aceasta doar imaginaţia ne este de ajutor. Altfel spus lipsa oricărei certitudini ne duce la disperare. Este adevărat, avem o viaţă dar nesiguranţa este starea comună a fiecăruia dintre noi. Nu este suficient să trăieşti, ai nevoie să înţelegi şi nu orice, ci totul, iar noi nu avem acces la acest întreg. De aceea, Socrate a remarcat şi umanitatea l-a aprobat că de fapt nu ştim nimic.

Ştiinţa pune o mulţime de întrebări încuietoare, apelează la teorii şi modele, experimente şi măsurători cu aparate cu dimensiuni kilometrice, plasate pe orbite extraterestre sau azvîrlite la mii de ani lumină de Terra.

Newton n-a putut să ne explice natura atracţiei corpurilor, Einstein, constanţa luminii şi de aici comprimarea spaţiului sau dilatarea timpului. Nu avem răspunsuri în cazul apariţiei masei şi a luminii la mult timp după Big-Bang, asupra preciziei codului genetic, talentului, virtuozităţii, însăşi a gândirii. În fiecare zi apar noi întrebări, noi incertitudini, teoriile se înlocuiesc precum cămăşile, argumentele sunt tot mai criptice, nici nivelul de aprofundare al matematicii nu ne mai convine iar experimentările sunt prea scumpe, prea complicate şi adesea imposibile.
Iar dincolo de cunoaştere avem, doar credinţa, asumarea unor dogme şi ignoranţa.

Cum am putea răspunde la întrebări de felul: de ce ne naştem şi murim aşa şi nu altfel, de ce există prostia, răutatea, şi toate cele scăpate din Cutia Pandorei? De ce iubim, suferim, râdem şi plângem. Înrebările pot continua la infinit, dar răspunsurile nu ne aparţin. De ce?

1569
Astăzi, totul devine inteligent, telefonul, maşina, grătarul, computerul, ceasul,... numai oamenii au rămas şi vor rămâne pentru veşnicie imbecili.

1570
"Ceea ce artiştii par a fi primit dela antichitate n'a fost decât reflexul propriului lor spirit, ajuns prin evoluţia societăţii la un grad de maturitate care i-a făcut

capabili să înţeleagă lumea şi arta antică."- Andrei Oteţea, Renaşterea şi reforma

Antichitatea a luat-o înaintea evoluţiei societăţii, datorită evului mediu, în parte, pe a cărei arhitectură şi-a pus amprenta migraţia, dar odată cu renaşterea handicapul a fost depăşit şi epoca modernă nu mai putea fi ratată.

1571
Pe planeta asta toţi oamenii sunt nebuni... dar unii chiar exagerează.

1572
"Dar fiindcă Leonardo a căutat în atâtea direcţii misterul, operele lui sunt pline de semnificaţie şi de farmec. Cine a exprimat mai bine decât el mândria de mamă, bucuria copilului de a trăi, sfiala şi delicateţea virginităţii, farmecul sigur de sine al femeii la apogeul frumuseţii, nobleţea bătrâneţii? Leonardo n-a atins niciun subiect fară să facă din el frumuseţe veşnică." - Andrei Oteţea, Renaşterea şi reforma

Andrei Oteţea, un geniu al cuvântului, un artist desăvârşit al expunerii ideilor într-o limbă românească frumoasă precum un briliant. Alături de marele Eminescu şi nu numai, Andrei Oteţea reprezintă argumentul suprem al iubirii de cuvântul cu care te-ai născut şi dacă un român poate fi mândru de ceva printre minunăţiile acestei lumi apoi el se poate lăuda că vorbeşte limba română.

1573
"O lume fără reprezentarea trecutului e o lume imbecilă, o lume fără onoare, o lume fără valoare. E o lume inexorabil sortită să dispară.

O lume amnezică nu poate fi o societate civilă, ci doar un agregat de hominieni.

"Comunismul şi sovietizarea au vrut să facă în Estul Europei: o lume amnezică, şi imbecilă. Şi în nu mică măsură au reuşit. Societatea noastră e mutilată sufleteşte şi oarecum decerebrată." - Alexandru Paleologu, Despre lucrurile cu adevărat importante

1574
Lasă-l pe cel de lângă tine să greşească. Din greşeli se învaţă cel mai bine, dacă-i dai sfaturi tot timpul, are să te urască!

1575
Viaţa noastră a celor ataşaţi noţiunii de oameni face parte intrinsecă din ceea ce definim ca fiind natura, care la rândul ei este cuprinsă în parte în ceea ce numim realitate conştientă fizic şi restul ce ne parvine prin cunoaştere. Evidenţa dar şi raţiunea ne determină să acceptăm că omul este totuşi o excepţie, că structura lui alături de abilităţi îi dă dreptul să conştientizeze rolul decisiv pe care îl poate avea în evoluţia nu numai a naturii dar şi în configurarea potenţială a universului

şi putem argumenta suficient şi numai dacă ne gândim la distrugerea unei planete (chiar suntem pe cale s-o înfăptuim), modificarea traiectoriei unor asteroizi, crearea dar şi modificarea condiţiilor de viaţă de pe Terra sau în spaţiul extraterestru.

Categoric că noi oamenii am schimbat cu ceva, mult sau puţin, coordonatele evoluţiei naturii, mediul în care ne trăim viaţa. Avem multe cunoştiinţe atât despre natură cât şi despre viaţă, dar avem şi multe întrebări la care nu putem răspunde. Am avut curajul, mulţi dintre noi, să ne asumăm o serie de modele care să ne servească în conştientizarea măcar a sensului vieţii, a liberului arbitru, a primei cauze, a naşterii şi inevitabil a morţii, şi am inventat filozofia. Am despărţit raţiunea de credinţă, ştiinţa de religie, atât cât ne-a permis libertatea noastră fizică sau cea de conştiinţă.

Ne-am ales calea de urmat fie per persoană, fie per comunitate fie în contextul determinării ca specie gregară, la scară planetară. Şi totuşi am suferit din lipsa unor îndrumări, a unui sprijin moral îndeosebi, a unui ghid care să ne ajute să ieşim la impas. Pentru că adevărul este că istoria povesteşte cum deseori umanitatea nu are de ales şi nu pentru că nu există variante, ci pentru că ne lipseşte cunoaşterea viitorului, a urmărilor faptelor noastre, insuficienţei argumentelor, a limitei libertăţii. Poate că dacă am cunoaşte prima cauză şi nu am ezita mereu între raţiune şi credinţă, ne-ar fi mai uşor.

Experienţa lui Iov este relevantă pentru ambiguitatea concluziilor pe care le urmăm. Iov nu s-a lămurit în ce a constat greşeala lui faţă de Dumnezeu, pentru că el nu avea o listă de tip "aşa da, invers nu" Era tentat să se considere nevinovat, aşa îi dicta" bunul simţ". Pentru el, sintagma "să fi drept şi corect" era prea vagă ca să-i folosească ca reper. ("Căci l-am ales pentru a le porunci copiilor săi şi urmaşilor săi după el să ţină calea Domnului, făcând ceea ce este drept şi corect, pentru ca Domnul să-i dea lui Avraam ceea ce i-a promis." - Geneza 18,19)

1576
Dacă la un test IQ cu foarte multe întrebări nu ai nici măcar un singur răspuns corect, eşti ignar, dacă însă şti să răspunzi la cel puţin o întrebare, atunci perseverează, ai şanse.

1577
Antonimul lui "prost" nu este "deştept" ci "mai puţin prost".

1578
Albul nu este culoare, sau ascunde toate culorile, este lumină, lumina soarelui. Omului nu-i place să lucreze în plin soare. El caută umbra.
Pe de altă parte avem negrul, doar în lipsa luminii, întunericul. Fără culori, fără umbre, dar cu temeri, cu ezitări. Omul nu iubeşte întunericul. El caută umbra.

Ochii lui vor să vadă, să judece, dacă poate, să mute umbrele, să schimbe culorile.
Omul îşi trăieşte viaţa într-un crepuscul magic plin de culoare şi de umbre.

1579
“Venerabilul struţ îi aruncă o privire întunecată. „Omul zboară prea repede pentru o lume rotundă. În curând se va ajunge pe sine din urmă, trezindu-se cu un şut în fund fără să ştie vreodată că ceea ce l-a lovit a fost tot omul.” „Sigur! Sigur!”, exclamară toţi ceilalţi struţi în afară de Oliver." - Bruno Ferrero, E cineva acolo sus.

1580
Oamenii cred că viaţa trebuie trăită, cum? Căutând să se afle cît mai mult timp într-o stare de fericire, dacă nu chiar de "beatitudine" şi să nu se plictisească. Puţini sunt cei pentru care "calea aleasă" este o opţiune. Cu alte cuvinte să se pregătească continuu pentru ceva ce va veni mai curând sau mai târziu. Drumul spre "excelenţă", se parcurge prin aşteptare, (cum ne învaţă Andrei Pleşu), dar nu aşteptarea blegului ci una dinamică într-o evoluţie în fază cu natura dar şi cu starea de excepţie a speciei umane. Dacă aceea stare de excelenţă va veni cândva sau nu, nici nu mai contează. Mozart nici n-a bănuit pe câţi oameni îi va fi făcut fericiţi după moartea sa, el dizolvându-se, contopindu-se în arta sa întreaga lui viaţă. Şerpaşii din Nepal urcă iar şi iar Everestrul pentru ai face fericiţi pe alţi, dar să nu credeţi că trăiesc o tragedie. Sclavul este mulţumit

dacă stăpânul lui profită de el pentru a avea o viaţă comfortabilă. Un pilot zboară pe avionul său de mii de ori nu numai pentru deliciul pasagerilor ci mai ales pentru că ceea ce întreprinde el îl face mai bun, mai mândru de competenţa sa, mai om. Preotul este mulţumit de activitatea sa, de calea pe care a ales-o pentru că speranţa se află în ochii enoriaşilor săi.

Fără educaţie, învăţătură, cultură, fără cunoaştere, nu există gândire, raţiune, discernământ. A alege în viaţă, ce e mai uşor, drumul care îţi solicită minima rezistenţă, suficienţa, lipsa de efort fizic dar şi intelectual constituie calea facilă spre o fericire la fel de suficientă, monotonă şi plicticoasă.

1581
Vroiam să spun ceva despre anunţatul proiect al preşedintelui comunist chinez de a media o pace între Ucraina şi Rusia. Nu mai spun, sau doar atât: iartă-l Doamne că nu ştie ce spune. Păi dacă Putin este "dragul lui prieten", cum se va prezenta el la Zelensky: "dragul lui duşman"? E un idiot.

1582
Sunt bătrân. Mă doare mijlocul, un picior, o măsea. Tranzitul intestinal nu mă ajută de loc, dorm prost. Am o hernie, nu mai am putere şi ce-o mai fi. Dar nu mă plâng. M-a ajutat şi covidul dar per total sunt bine. Doctorul mi-a spus că se rezolvă. Nu l-am mai vizitat, e un impostor.

Poţi vindeca o boală, la tinereţe, dar când vine vremea să dai colţul nu poţi face nimic. Trebuie şi sfârşitul să se lege de ceva, ca de altfel totul în natură. N-am auzit să moară cineva de prea multă sănătate.

În rest e bine, am de toate, tot ce-mi trebuie. Ba mai mult, mai şi primesc, un pachet cu mâncare, o tabletă, un robinet nou, un drum cu maşina până în centru. Un tânăr s-a oferit azi să-mi achite plata la casă. Aveam probleme cu cardul când aud o voce: Nu vă faceţi probleme, am achitat eu şi cumpărăturile d-voastră. Am zâmbit şi i-am mulţumit. Aşa e viaţa.

De altfel, Isus spune:"Căci celui ce are i se va da, dar de la cel ce n-are i se va lua chiar şi ce are!“ - Marcu 4:25 - 27
Interpretarea poate fi diferită şi nu e clar ce se ia şi de la cine dar poate fi un argument la o adică.

1583
Cea mai generală caracterizare a imaginaţiei este facultatea sau capacitatea de a-ţi reprezenta prin intuiţie sau din fantezie un obiect în absenţa acestuia.

1584
„De ce ar trebui omul să trăiască? ar fi fost întrebat același Anaxagoras, filosoful antic. Ca să privească cerul și cele ce sînt pe cer, a răspuns el, ca și cînd nimic altceva dintre toate cîte sînt n-ar avea vreun preț”

(Aristotel, Protrepticul). - Andrei Cornea, De la Anaxagoras la James Webb

Imaginaţia întrece orice aşteptări atunci când e vorba de a crede într-un anumit destin!

1585
M-a frapat o coincidenţă ivită când am comparat teoria buclelor folosită în fizica cuantică care susţine că universul cuantic există prin producerea interacţiilor şi nu al existenţei particulelor, şi viaţa însăşi, un complex de evenimente, trăiri senzoriale şi nu o structură materială. (vezi Carlo Rovelli - Şapte scurte lecţii de fizică)

1586
Viaţa există doar în prezenţa senzaţiilor aşa cum nu există dragoste în lipsa trăirii stării de dragoste. Senzaţiile dau consistenţă vieţii, crează percepţia universului. Trecând de la o senzaţie la alta, se crează starea de mişcare, implică noţiunea de spaţiu dar şi de viteză, de fapt de timp. Mişcarea poate fi sesizată în doar două circumstanţe: existenţa unui reper sau apariţia unei forţe.

Trebuie să se producă cel puţin două senzaţii pentru ca spaţiul şi timpul să aibă sens. În general, viaţa presupune o infinitate de senzaţii ceea ce permite fenomenului contracţiei sau dilatării să se manifeste. Putem spune şi noi că dacă nu e senzaţie, nimic nu e. Cu alte cuvinte nu există nici viaţă.

În ceea ce priveşte materia, avem două căi de a o percepe, dorinţa şi interacţia. Dorinţa este imaterială şi ne aparţine. După teorie, materia apare doar când se doreşte, deci ca urmare a apariţiei unei senzaţii sau atunci când două particule se ciocnesc, nu anterior şi nici posterior. Între două interacţii nu avem nimic deci nici materie. Mişcarea este dată de frecvenţa interactivităţii iar urmarea constă în parcurgerea spaţiului şi curgerea timpului. De aici conchidem că o interacţie nu poate fi localizată, datorită lipsei coordonatelor sale, şi că de fapt noi numim materie spaţiul şi timpul percepţiior unor interactivităţi produse de entităţi încă necunoscute.

1587
"Iată, în anul 1946, Heidegger traduce fragmentul lui Anaximandru: Ex hon de he genesis esti tois ousi kai ten phthoran eis tauta ginesthai kata to chreon. Didonai gar auta diken kai tisin allelois tes adikias kata ten tou chronou taxin astfel: „De acolo de unde este, pentru fiinţare, ieşirea-la-iveală, tot de acolo iese la iveală şi retragerea (în acelaşi), potrivit cu nevoia ce ţine în frâu; căci fiecare fiinţare îşi dă (de la sine) acordul în privinţa unui rost, tot aşa cum fiinţările îşi acordă unele altora respect, învingând orice ieşire-din-rosturi, potrivit cu felul în care timpul împarte [fiinţării]clipa [lui «a fi»]”. Heidegger ia în considerare afirmaţia arche ton onton to apeiron („începutul fiinţărilor este acel-ceva-care-fiinţează-în-lipsa-limitei”), despre care

Simplicius ne spune că aparţine lui Anaximandru, şi deduce astfel că arche şi apeiron se referă la chreon, căci el meneşte a fi-ul fiecărei fiinţări şi nu este menit la rândul său, fiind singurul ne-limitat. În acest text din 1946, lipsit de limite este doar chreon-ul, în timp ce într-un alt text din 1941, Heidegger încearcă să apropie (graţie acelui a privativ) apeiron-ul de aletheia. Ele au în comun faptul că lasă fiinţarea să fie, fiinţarea lipsită de limite este cea care poate sălăşlui în clipă. Deşi spusa lui Anaximandru este chreon („angajarea"), ea rămâne neformulabilă, căci, deşi aici are loc o „potrivire" între fiinţa ce-l afectează pe om şi răspuns, acea potrivire nu este una de tipul ştiinţelor pozitiviste, căci ea nu epuizează fiinţa, ea nu ne este făcută „disponibilă" în întregime, tocmai pentru că intră în „jocul" aletheei (alternanţa stării de neascundere cu ascunderea). Noi nu putem avea decât un soi de „privire prealabilă" asupra ei şi aspirăm spre o descoperire completă care ne este, însă, indisponibilă. Ceea ce iese la iveală, în urma acelui genesis, sălăşluieşte în neascuns. Această sălăşluire este „clipa". Însă, pentru a se păstra „dreptatea", acel ceva trebuie să se reîntoarcă în ascuns (deci, în neascuns trebuie să se „profileze" ascunsul). Această măsură, acest echilibru este „rostul" lucrului. Chiar pentru a veni în neascuns, fiinţarea trebuie să-şi dea acordul pentru acel rost, adică pentru propriul a fi. Chreon, adică a fi-ul, aşa cum este numit de Anaximandru, dă a fi-ul fiecărei fiinţări, care poate astfel adăsta în clipa proprie, înţeles ca „venire-în-fiinţă-şi-adăstare-în-

venire”. Ori fiinţarea este, vedem, „adăpostită” în clipa şi rostul ei, dar este adăpostită şi adunată şi în „anterioritatea funciară” (deci în chreon) alături de celelalte fiinţări care, cum am spus, „îşi dau unele altora seamă”.
Prin urmare, ceea ce este demn de remarcat la Anaximandru este faptul că fiinţele sunt generate de către infinit, într-o succesiune temporală, fiind realităţi care se alternează în existenţă, una înlocuind-o pe cealaltă (nedreptatea), dar toate fiind destinate distrugerii (ispăşirea nedreptăţii), ca o luptă continuă a contrariilor. Timpul joacă un rol de judecător, acordând fiecărei realităţi contrare o limită de existenţă, o durată a dominării uneia asupra celeilalte, într-o succesiune infinită, nemărginitul fiind considerat principiul ultim al tuturor lucrurilor. Singura realitate nemuritoare şi fără de vârstă, cea care se sustrage ciclului naşterii şi al morţii este, pentru Anaximandru, apeiron-ul."

Un exemplu de gândire, limbaj, interpretare care mă lasă perplex şi care, dacă ar constitui singurul mod de a defini filozofia ar limita drastic dorinţa unui intelectual de bun simţ de a se apropia de această disciplină.

1588
Teoriile din ştiinţă, şi se pare că după revelaţia Einstein, fizica şi nu numai ea produce doar teorii, par să se confunde cu simple asumări inteligente sau mai

puţin, care să încerce să ia locul adevărului în definirea realităţii înconjurătoare.

Aceste asumări seamănă tot mai mult cu credinţele noastre în ceea ce înseamnă acele interogaţii ce nu cer argumente consistente, experimente sau certitudini revelatoare. Şi care nu sunt puţine: ca de exemplu, există Dumnezeu, cum a început lumea, care este sensul ei, care este calea spre excelenţă?

1589
Educaţie, cunoştiinţe multiple, abilităţi, asta îi trebuie unui om pentru a-şi trăi viaţa şi a nu muri ca un prost. Dacă nu te preocupă deloc sfârşitul vieţii tale, atunci este suficient să ai bani.

1590
Sunt bine. Şi asta, pentru că nu am aflat tot, nu am auzit, nu am văzut, nu am simţit şi în definitiv nu ştiu tot ceea ce-ţi poate oferi viaţa. Oricine ar cunoaşte totul, ar fi pierdut. Mintea omului nu poate îndura anumite aspecte ale realităţii.

1591
Nu cred că prejudecăţile ţin de prostie. Şi cei mai inteligenţi oameni pot avea prejudecăţi, fie pentru o perioadă, fie pentru toată viaţa. O prejudecată vine şi se instalează prin educaţie, tradiţie, asumare.

Umanitatea a încercat deseori să lupte cu prejudecăţile îndeosebi cei ce-şi arogau ataşamentul faţă de modernitate, egalitate, dreptate, în definitiv drepturile omului. Uneori era prea devreme, alteori circumstanţele erau împotrivă dar cel mai adesea exista o opoziţie din partea celor interesaţi în protejarea intereselor propri.

Filozofii ne amintesc că o parte a omenirii, fie nu au habar de ceea ce a însemnat trecutul în evoluţia civilizaţiei fie îi neagă valoarea.
Noi trăim într-o altă paradigmă. Pentru noi, evaluarea pe baza genului, rasei, religiei, stării sociale este de neconceput. Şi totuşi, se mai întâmplă. Fiinţa umană a fost din totdeauna imprevizibilă.

1592
Crimă, război, se pot justifica ele vreodată? Este o întrebare grea la care un om poate răspunde doar în sinea lui, asumându-şi faptele. Este o credinţă, fără argumente, fără certitudini. Se poate extinde şi în alte cazuri, de exemplu eutanasierea (sinuciderea asistată).

Dar sunt şi altele în care apare monstruozitatea, inumanitatea, ura sau invidia, puterea sau banii, când omul devine nu animal, ci fiară. Omul poate fi înger sau demon. De ce? Nu ştim.

1593

"La capătul lumii. Cineva se poate referi la "capătul lumii" ca la o călătorie spre o insulă îndepărtată, la o aventură cu aşteptări mari în ceea ce priveşte cunoaşterea, dar pentru un popor, "capătul lumii" reprezintă "judecata de apoi" indiferent de semnificaţia ei religioasă sau ştiinţifică." - *Chesterton, G. K. - Ereticii*

1594
"... ar putea susţine careva că există oameni mai puternici decât aceia din vechime, care erau dominaţi de propria filozofie şi cufundaţi în propria religie? Rămâne de văzut dacă robia e de preferat libertăţii, însă e de netăgăduit că robia lor a fost mai fructuoasă decât libertatea noastră."- *Chesterton, G. K. - Ereticii*

1595
Încercarea lui Iov este cumva o sfidare reuşită a Diavolului către Dumnezeu?

Sau ce reprezintă încurajarea lui Lot de a alege cel puţin o mână de oameni care să merite iertarea cetăţilor? Dumnezeu ştia că mesajul încredinţat lui Isus pentru a fi cuvântat către oameni nu va avea impactul dorit? Chiar şi reproşul lui Isus către Petru în legătură cu cele trei cântări ale cocoşilor?
Oare a fost tot o sfidare şi "Turnul Babel"?
Istoria poporului evreu abundă (vezi Biblia) în sfidări adresate lui Dumnezeu.

Cel mai bine exprimă o sfidare expresia: Dacă vrei, poţi. De fapt e o prostie.

1596

"După ce am descoperit că oportunismul dă greş, m-am hotărât să-i dau mai multă atenţie şi să descopăr, aşa dar, că el nu poate decât să dea greş." - Chesterton, G. K. - Ereticii

1597

"... eretic, adică un om ale cărui păreri îndrăznesc să fie diferite de ale mele.
Nu mă interesează dl Rudyard Kipling în calitatea sa de mare artist sau pentru că dumnealui este o personalitate puternică; mă interesează pentru că este eretic, adică un om ale cărui păreri îndrăznesc să fie diferite de ale mele. Nu mă preocupă dl Bernard Shaw pentru că este unul dintre cei mai străluciţi şi mai cinstiţi bărbaţi în viaţă; mă preocupă pentru că este eretic, adică un om a cărui filozofie este foarte solidă, foarte coerentă şi foarte greşită." - Chesterton, G. K. - Ereticii

1598

"Însă moralitatea mistică va avea mereu avantajul de a fi mereu mai veselă. Un tânăr poate să stea departe de viciu gândindu-se mereu la boală. Dar se poate ţine departe de viciu şi gândindu-se la Fecioara Maria. Ne putem întreba care dintre cele două metode este mai potrivită, sau care este mai eficientă. Dar nu încape nici o îndoială care dintre cele două este mai sănătoasă. - Chesterton, G. K. - Ereticii

1599
"Ce rost are să naşti un om dacă nu ai stabilit la ce foloseşte să fii om." - *Chesterton, G. K. - Ereticii*

Eu aş formula şi altfel întrebarea, - ce rost are să ne naştem dacă nu vom afla niciodată pentru ce? Ar putea specia umană să refuze la un moment dat evoluţia? Eu cred că da, pentru ce altceva să fi inventat bomba atomică? Oare producerea bombei atomice să-şi fii găsit locul în raţiunea evoluţiei?

Să fie adevărat că dacă ceva se poate face, omul îl va face, şi dacă l-a făcut, sigur îl şi va folosi? Motorul cu ardere internă a distrus mediul, dinamita a ucis o grămadă de lume, LSD-ul a înebunit sute de mii de tineri, plasticul a transformat parcurile şi mările în gropi de gunoi, alcoolul a distrus familii, pesticidele au infectat hrana zilnică...

1600
"Ar trebui să fim interesaţi de acea parte autentică a omului în care locuiesc nu viciile pe care nu le afişează, ci virtuţiile pe care nu le poate afişa." - *Chesterton, G. K. - Ereticii*

1601
Raţiune şi credinţă. În ce va consta viitorul? În certitudinile construite pe argumente sau în asumările pe care raţiunea le acceptă dar nu le promite. Gândind

astfel, dispare orice certitudine cu privire la ce va urma în timpul vieţii noastre sau după. Există trei variante: - argumentaţia solidă gen relativitatea lui Einstein să transforme teoria ştiinţifică în certitudine, - unele teorii argumentate insuficient (doar matematic) să devină probabile şi - asumările noastre să se transforme în evenimente posibile (adică teorii).

1602
"Simţirea este însăşi definiţia vieţii." - Chesterton, G. K. - Ereticii

1603
"Pe vremea când oamenii erau impulsivi şi cruzi şi trăiau într-o lume războinică, cu legi aspre, când ştiau ce înseamnă să lupți cu adevărat, nu existau decât două tipuri de cântece. Primul exprima bucuria că cel slab l-a învins pe cel puternic, iar al doilea, tristeţea că cel puternic a izbutit, chiar și numai o dată, să-l învingă pe cel slab. Această sfidare a situaţiei de fapt, această strădanie neîncetată de a tulbura echilibrul existent, această contestare prematură a celui puternic reprezintă natura şi taina cea mai adâncă a aventurii psihologice care se numeşte om. Puterea sa este să dispreţuiască puterea." - Chesterton, G. K. - Ereticii

1604
"O pagină de statistici, macheta unei locuinţe, orice ține de raţiune, este întotdeauna greu de înțeles pentru

mintea omului profan. Oricine poate pricepe, pe de altă parte, chestiunile iraţionale. De aceea a apărut religia atât de timpuriu în lume şi s-a răspândit atât de departe, în vreme ce ştiinţa a sosit mult mai târziu şi nu s-a răspândit deloc. Istoria stă mărturie că, dintre toate, doar misticismul poate fi înţeles de oameni. Bunul-simţ trebuie păstrat ca o taină iniţiatică în templul întunecat al culturii."- Chesterton, G. K. - Ereticii

Aici exemplul cel mai bun este perceperea teoriei relativităţii de majoritatea oamenilor ca o certitudine în contrast cu înţelegerea ei de doar o mână de minţi luminate. Cineva spunea că te poţi convinge singur şi uşor că nu ai înţeles un lucru încercând să-l expui cuiva.

1605
"Este greu de înţeles la prima vedere de ce niște activități atât de umane ca distracţia şi plăcerea trebuie să aibă o obârşie religioasă. Raţional vorbind, am putea să cântăm şi să ne dăruim cadouri cu ocazia oricărui eveniment - de ziua lui Michelangelo sau în cinstea inaugurării gării Euston. Dar nu merge aşa. De fapt, oamenii devin materialişti lacomi şi ahtiaţi după glorie cu prilejul unui lucru spiritual. Dacă înlăturăm Crezul de la Nicea şi altele asemenea, le vom face rău vânzătorilor de cârnaţi. Dacă înlăturăm bizara frumuseţe a sfinţilor, tot ce ne rămâne este mult mai bizara urâţenie a orășelului Wandsworth. Dacă

înlăturăm supranaturalul, vom rămâne cu nenaturalul."
- *Chesterton, G. K. - Ereticii*

1606
"Omul nu poate iubi lucrurile trecătoare.
Le poate iubi doar pe cele nemuritoare preţ de o clipă."
- *Chesterton, G. K. - Ereticii*

1607
Se întâmplă atât de multe lucruri într-o viaţă de om. Foarte multe dintre ele nu pot fi conştientizate la adevărata lor valoare. Gândirea intră în lista caracteristicilor ce personalizează individul precum amprentele, irisul, ADN-ul. De aceea spunem: gândeşte cu mintea ta, pentru că pentru fiecare există câte una. De aceea ne este greu să judecăm unele fapte, sentimente, atitudini.

Dragostea unei franţuzoaice pentru un german în timpul războiului, dragostea unei bătrâne englezoaice pentru un polonez rătăcit, iubirea copilului pentru părinţii săi adoptivi, relaţia apropiată dintre o doamnă în vârstă şi căţelul ei şi tot aşa, subiecte ale unor scenarii mult gustate de cinefili.

1608
Toată lumea ar trebui să ştie (avem cel puţin experienţa a două războaie mondiale) cum se încheie un război. Ne facem, totuşi, că plouă şi inventăm scenarii care mai de care mai absurde. Ultima găselniţă propusă de China: -

americanii să înceteze ajutorul militar acordat armatei ucrainiene. Va urma pacea. Nu zău? Care pace? A mizeriei numită: crimă de război, genocid, încălcare a voinţei popoarelor de libertate, democraţie, civilizaţie?

Istoria ne avertizează că pacea este un fapt, nu întotdeauna drept, dar care survine în urma: - înfrângerii militare a unei părţi beligerante prin recunoaşterea capitulării totale, ocupării teritoriale, suprimării condiţiilor care au dus la starea de război. Se continuă prin preluarea conducerii statului învins dar şi al aliaţilor lui, în economie, viaţă socială. Şi multe altele.

În primul rând, deşi două armate se luptă pe viaţă şi moarte într-un război sângeros, nimeni nu l-a declarat. ONU recunoaşte starea de fapt dar pare că nu e dispusă să intervină.

Dacă nu există un război declarat, care sunt atunci vinovaţii? Să fie Statele Unite, NATO, Ucraina, Rusia, Belarus, Iran, ţările aşa zise neutre care împiedică Consiliul de Securitate să se implice în ceea ce ţine de domeniul lui?

Situaţia îmi pare fără ieşire, oricum tragică pentru civilizaţia umană de sorginte democratică.

Ce urmează? - o declaraţie de război mondial, incapacitatea liderilor politici din ambele tabere de a

lua o măsură, folosirea tuturor capacităţilor militare, inclusiv arma atomică. Şi totul se va sfârşi într-o iarnă radioactivă cu miliarde de victime pe care eu am numit-o, parafrazând un titlu literar: "Iarna vrajbei noastre".

1609
"Oricare ar fi înţelesul credinţei, ea va exprima mereu ceva cert despre ceva ce nu poate fi dovedit." - *Chesterton, G. K. - Ereticii*

1610
Nu se poate opune o credinţă unui raţionament. Există o realitate certă bazată pe argumente. Credinţa prin asumare poate apare doar în lipsa unei absenţe a oricărui argument, deci doar în iraţional.

1611
"... ideologia. Înţeleg prin acest termen o doctrină care promite, prin intermediul convertirii, o mântuire temporală, care se consideră conformă
cu o ordine cosmică descifrată ştiinţific în evoluţia sa, care impune o practică politică vizând transformarea radicală a societăţii." - *Alain Besancon, Nenorocirea secolului.*

1612
Cu vârsta am prins curajul de a face judecăţi de valoare, numai că, de la un timp am consimţit ca atunci când raţiunea impune, să renunţ la ele. E un sentiment de păstrare a integrităţii intelectuale.

1613
Teoria cuantică preferată a fizicienilor dar care pare că prinde teren şi în lumea intelectualilor este "teoria spumei cuantice", elaborată de John Wheeler în 1955. Teoria adună pe zi ce trece argumente "pro", dar insuficiente pentru a deveni o certitudine.

Conform teoriei, universul adoptă diferite stări funcţie de "scara" la care este studiat. Vorbim de o "spumă cuantică" în apropierea dimensiunii constantei Planck. Aceasta se manifestă sub forma unui nor cvasiinfinit format din cuante de energie şi tranziţii aleatoate ale acestora.

Folosind un microscop electronic, putem localiza ceea ce numim "atomi", adică tot cuante de energie. Particulele subatomice pot fi identificate doar indirect prin imagini ale interacţiunilor lor.

Aspectul obişnuit nouă, acela al unui univers gravitaţional, al realităţii a ce suntem şi a ceea ce ne înconjoară, al naturii umane cu tot ceea ce se subînţelege prin aceasta, apare doar la scara umană şi se perpetuează pe o scară tot mai mare, pe măsură ce apar noi instrumente de observaţie dintre care amintim telescopul spaţial James Webb.

1614
O secundă de demnitate ori o viaţă de învinovăţiri, ce alegem? Vreau să fiu o amibă, o râmă cu dinţi, sau să-

mi păstrez locul meu sub soare dar ca fiinţă raţională, ca om. Nu judec pe nimeni, uneori eşti pus în faţa unor circumstanţe speciale, iar în ceea ce priveşte moartea poate ar fi bine să ne însuşim acel calm proverbial al orientului.

1615
Un alt fel de a pune problema e să te întrebi ce este „prezentul“. Spunem că lucrurile care există sunt cele din prezent: trecutul nu mai există, viitorul nu există încă. În fizică însă nu găsim nimic care să corespundă noţiunii de „acum". - *Carlo Rovelli - Şapte scurte lecţii de fizică.*

1616
În viaţă poţi face o singură alegere corectă, să fi om, altfel poţi ajunge amibă, râmă cu dinţi, mucegai, bacterie sau cel mai adesea, nimic. Ceea ce este sigur, nu e de loc uşor.

A fi om, înseamnă a alege calea pe care natura, realitatea înconjurătoare, universul evoluează. Îşi poate imagina cineva o altă realitate? Omul are mai mult decât codul genetic, are conştiinţa sinelui, are discernământ, este liber de orice constrângeri, dar imaginaţia lui e supusă bunului simţ (ştiinţa a dovedit acest lucru). Bunul simţ constituie instinctul omului şi acesta este o lege a naturii. Încălcarea acestei legi înseamnă "apocalipsa".

1617
O descriere mai bună a lumii în care trăim nu se poate face fără a lua în seamă toate imperfecţiunile teoriilor care o susţin: o matematică adaptabilă după necesităţi, absenţa unor experimente convingătoare, ingeniozitatea cercetătorilor (nu întotdeauna întâlneşti un Einstein, Bohr, Rieman, Dirac...,), numărul de întrebări mult mai mare ca cel al răspunsurilor şi nu în ultimul rând banii alocaţi.

1618
Când te naşti, bunul simţ te însoţeste. El este cel de-al şaselea simţ. Poţi pierde văzul, mirosul, gustul, auzul, pipăitul, dar nu bunul simţ. El te ajută să vezi ce e bine şi ce e rău, ce e corect şi ce este fals, ce e frumos şi ce e urât. Poţi să ignori bunul simţ, dar remuşcările te vor urma. Întotdeauna, vei reţine amintirile urâte din viaţa ta şi mai puţin pe cele frumoase. Vei încerca să atenuezi părerile de rău, dar de uitat nu vei uita niciodată alegerile proaste pe care le-ai făcut în viaţă.

1619
"Oamenii care, asemenea nouă, cred în fizică ştiu că distincţia între trecut, prezent şi viitor nu-i decât o persistentă iluzie încăpăţânată." - *Einstein*

"Nu-i o dovadă de înţelepciune să te încrezi în intuiţiile imediate mai curând decât într-o examinare colectivă raţională, atentă şi pătrunzătoare – este îngâmfarea unui bătrân care refuză să creadă că lumea mare din

afara satului în care îşi duce viaţa e diferită de cea pe care o ştie dintotdeauna. Oricât de viu am resimţi senzaţia trecerii timpului, nu e neapărată nevoie ca ea să reflecte un aspect fundamental al realităţii. Dar dacă nu e fundamentală, cum se naşte această senzaţie?

Un indiciu pentru răspuns cred că ne e oferit de strânsa legătură dintre timp şi căldură. Apare o diferenţă detectabilă între trecut şi viitor numai atunci când există un flux de căldură. Căldura e legată de probabilitate, iar probabilitatea, la rândul ei, e legată de faptul că interacţiile noastre cu restul lumii nu discern detaliile fine ale realităţii. Curgerea timpului îşi are deci originea în fizică, dar nu în cadrul unei descrieri exacte a lucrurilor aşa cum sunt ele, ci în contextul statisticii şi al termodinamicii. Poate că aceasta e cheia pentru a descifra misterul timpului. „Prezentul" nu există în mod obiectiv în măsură mai mare decât există obiectiv „aici", dar interacţiile microscopice din lume fac să apară fenomene temporale într-un sistem (de pildă, noi înşine) care interacţionează doar cu media a nenumărate variabile. Memoria şi conştiinţa noastră se întemeiază pe aceste fenomene statistice.

Pentru o ipotetică vedere de o acuitate absolută, care ar percepe totul, n-ar exista timpul care „curge": universul ar fi un unic bloc al prezentului, trecutului şi viitorului. Dar limitările conştiinţei noastre ne fac să vedem o imagine înceţoşată a lumii şi să trăim în timp.

Pentru a-l cita pe editorul meu italian, „ceea ce nu e manifest e mult mai vast decât ceea ce e manifest". Din această estompare a lumii se naşte percepţia noastră de curgere a timpului. Este limpede? Nu, nu e. Mai sunt foarte multe lucruri de înţeles." - Carlo Rovelli

La fel am putea spune că realitatea visului este certă dar ceea ce visăm ţine de domeniul irealului.

1620

"Ce rol avem noi, fiinţe umane care percep, iau hotărâri, râd şi plâng, în această mare frescă a lumii, aşa cum e zugrăvită de fizica zilelor noastre? Dacă lumea e o colcăială a cuantelor efemere de spaţiu şi materie, un imens puzzle al spaţiului şi particulelor elementare, atunci ce suntem noi? Suntem şi noi alcătuiţi doar din cuante şi particule? Dacă aşa stau lucrurile, de unde provine acea senzaţie a existenţei individuale şi a sinelui unic pe care o trăieşte fiecare dintre noi? Şi ce sunt valorile noastre, visele noastre, emoţiile noastre, propria noastră cunoaştere? În această lume nemărginită şi strălucitoare, ce suntem noi? - Carlo Rovelli

1621

" acest vid cuantic nu este deloc un spaţiu gol, ci plin cu particule şi antiparticule, care apar şi dispar, încărcând vidul acesta cuantic cu energii foarte mari, de valori diferite. În literatura de specialitate, vidul cuantic se mai numeşte şi punctul zero, iar energia vidului cuantic

poartă numele de energia punctului zero (ZPE – Zero Point Energy). La nivel macroscopic, newtonian, energia punctului zero se manifestă sub formă de materie, materia fiind forma cea mai densă pe care o poate lua această energie." - Roma Chirilă, Spuma cuantică şi Anaximandru

1622

" Dacă nu-mi pune nimeni această întrebare, atunci știu ce este timpul. Dar dacă aș vrea să-l lămuresc pe cel care întreabă, nu mai știu…
Nu putem afirma că timpul ESTE
decât în măsura în care tinde să nu existe.” - Sf. Augustin

1623

"Interpretarea carteziană a învăţăturii lui Nicolaus Cusanus ar putea fi acceptată căci acesta neagă finitudinea lumii şi închiderea ei de către sferele, cereşti..Dar el nu afirmă infinitatea pozitivă a lumii; de fapt, evită, la fel de precaut şi de sistematic precum Descartes însuşi, să atribuie universului calificativul de "infinit" pe care îl rezervă lui Dumnezeu şi numai lui Dumnezeu. Universul său nu este infinit (infinitum) în sensul pozitiv al acestui termen, ci "fără sfârşit" (interminatum), ceea ce vrea să spună nu numai că nu are limite şi nu este conţinut în vreo carapace exterioară, ci şi că nu este "terminat" în constituenţii săi, adică e complet lipsit de precizie şi determinare riguroasă. Nu-şi atinge niciodată "limita"; este nedeterminat, în sensul deplin al cuvîntului. " - Alexandre Koyre, De la lumea închisă la universul infinit

1624
"Universul lui Cusanus este o expresie - sau desfăşurare (explicatio) - deşi, prin forţa lucrurilor, imperfectă şi inadecvată, a lui Dumnezeu, imperfectă şi inadecvată pentru că desfăşoară, în sfera multiplicităţii şi
separaţiei, ceea ce, în Dumnezeu, este prezent într-o indisolubilă şi strictă unitate (complicatio), o unitate care îmbrăţişează calităţile şi determinările nu numai diferite, dar chiar opuse, ale fiinţei. Pe de altă parte, orice fiinţă concretă şi singulară din univers reprezintă universul şi deci pe Dumnezeu în felul ei particular şi unic, diferit de modul în care o fac toate celelalte, "contractînd" (contractio) bogăţia universului în funcţie de propria sa individualitate." - Alexandre Koyre, De la lumea închisă la universul infinit

1625
Raţiunea există doar prin componentele sale şi anume: argumentaţia ştiinţifică experimentală, intuiţia şi deducţia. Nu putem generaliza, spunând că raţiunea justifică ceva dacă nu o definim corect.
Teoriile emise doar teoretic în ştiinţă sunt un produs al imaginaţiei indiferent de matematica folosită, oportunitatea, similitudinea sau simplitatea lor.

De altfel, toţi marii oameni de ştiinţă de la Newton, Darwin la Einstein şi mai departe, au accentuat atunci când s-au referit la afirmaţiile lor că acestea sunt

asumate prin credinţă şi că sunt departe de a fi certitudini.

1626
"... căci, după cum ştim, rezultatul imediat al revoluţiei copernicane a constat în răspîndirea scepticismului şi stupefacţiei, a căror expresie frapantă, deşi puţin întîrziată, ne-o oferă versurile celebre ale lui John Donne care ne spun că:

Noua filozofie face ca totul să fie nesigur,
Elementul foc s-a stins complet;
Pierdut e soarele, pierdut pămîntul; şi nimeni azi
Nu ne mai poate spune unde să-l căutăm.
Oamenii mărturisesc deschis că lumea asta s-a sfîrşit
Cînd pe Planete şi pe Firmament
Ei caută atîta noutate; şi văd apoi că aceasta
S-a dizolvat din nou în atomi.
Totul e îmbucătăţit, a dispărut orice coerenţă;
Nu mai există raporturi juste, totul e discordant." - John Donne, Anatomy of the world, First Anniversary (1611), după Alexandre Koyre, De la lumea închisă la universul infinit

1627
Cum văd eu în acest moment universul?
Universul cuprinde trei componente: spaţiul Planck (componenta cuantică), lumea oamenilor (natura înconjurătoare, Terra) şi spaţiul extraterestru.

În spaţiul Planck în care accesul ne este permis doar prin matematică, se pare că o spumă cuantică sau o plasă de inele (bucle) sau corzi constituie singurul ingredient, el fiind constituit din cuante de energie. Aceste cuante se află pretutindeni şi nicăieri, şi singurul indiciu al existenţei lor este interacţia aleatoare prin care cuantele capătă masă pe o durată Planck (timpul în care lumina parcurge o lungime Planck), după care revin la starea anterioară. Teoriile cele mai noi presupun absenţa mişcării dar şi al transferului de căldură, prin urmare a spaţiului şi timpului. Se presupune că aceste interacţii dau naştere gravitaţiei cuantice.

Imaginând o deplasare spre o scară tot mai mare, ajungem în lumea noastră şi mai departe unde realitatea pare să se modifice prin apariţia atracţiei universale, iar materia devine ea însăşi spaţiu şi timp. Ca efect al masei are loc curbura acestora. Interesant este că în toate aceste evenimente, precum şi în calculul matematic care ne ajută în investigaţia lor, viteza luminii este o constantă nelipsită.

În sfârşit, prin consumul energiei stelelor, densitatea acestora creşte, ele devin "găuri negre", astfel încât după o contracţie uriaşă, explozia (big-bounce) care urmează, de fapt acel "big-bang" (atât de vehiculat în secolul trecut) iniţiază apariţia unui univers nou.

1628

Interesantă dezbaterea cu privire la noţiunea "infinit". "Există un singur spaţiu general, o singură şi vastă imensitate pe care o putem numi nestingherit Vidul; în el sînt cuprinse nenumărate globuri asemănătoare celui pe care trăim şi creştem noi; declarăm că acest spaţiu este infinit, dat fiind că nici raţiunea, nici opinia comună, nici percepţia sensibilă, nici natura nu-i atribuie limite. Căci nu există motiv, nici vreo disfuncţie a vocaţiilor naturii, fie vreo putere activă sau pasivă care să poată împiedica existenţa altor lumi în cuprinsul spaţiului care, în trăsăturile lui naturale, este identic cu spaţiul nostru, adică e pretutindeni umplut de materie, sau, cel puţin, de eter. E sigur că ... nu va fi niciodată posibil să găsim un argument fie doar şi pe jumătate probabil după care ar trebui să atribuim o limită acestui univers corporal şi, în consecinţă, un argument după care aştrii conţinuţi în spaţiul său să trebuiască a fi în număr infinit. " - Geordano Bruno, De l'infinito universo e mondi

Într-un spaţiu infinit, centrul poate fi oriunde şi nicăieri. Faţă de acel spaţiu, mişcarea nu duce niciunde. Nemărginirea este altceva decât infinitul. Suprafaţa pământului este nemărginită dar limitată ca spaţiu.

"Unui corp de o dimensiune infinită nu i se pot atribui centru sau limită. Căci cel ce vorbeşte despre vid sau despre eterul infinit nu-i atribuie nici proprietatea de a fi greu, nici pe cea de a fi uşor, nici mişcare şi nu distinge în el regiune superioară, inferioară sau

intermediară; de asemenea, susţine că există în acest spaţiu nenumărate corpuri asemeni Pămîntului nostru şi alte pămînturi, Soarele nostru şi alţi sori care, în acest spaţiu infinit, efectuează revoluţii în spaţii determinate şi finite sau în jurul propriilor lor centre.

Astfel, noi, cei de pe acest Pămînt, spunem că Pămîntul se află în centru, şi toţi filozofii, antici şi moderni, proclamă, în acord cu propriile lor principii, că aici se găseşte, cu adevărat, centrul." - Geordano Bruno, De l'infinito universo e mondi

"Spaţiul lui Bruno este un vid, dar acest vid nu este nicăieri realmente vid, el este pretutindeni plin de fiinţă. Un vacuum pe care nimic nu l-ar umple ar constitui o limitare a acţiunii creatoare a lui Dumnezeu şi, pe deasupra, o ofensă la adresa principiului raţiunii suficiente care îi interzice lui Dumnezeu să trateze vreo parte a spaţiului într-un mod diferit de
toate celelalte." - Alexandre Koyre, De la lumea închisă la universul infinit

"Astfel, la vechea şi celebra quaestio disputata: De ce n-a creat Dumnezeu o lume infinită ? - întrebare la care scolasticii medievali au dat un foarte bun răspuns, negînd însăşi posibilitatea unei creaturi infinite - Bruno răspunde simplu, şi cel dintîi: Dumnezeu a făcut-o. Şi chiar: Dumnezeu nu putea face altfel.

Într-adevăr, Dumnezeul lui Bruno, acea întrucâtva neînţeleasă infinitas complicata a lui Nicolaus Cusanus,

nu putea să se explice şi să se exprime decît într-o lume infinită, infinit bogată şi infinit extinsă." - *Geordano Bruno, De l'infinito universo e mondi*

"Astfel încît nu e zadarnică acea putere a intelectului care mereu vrea şi poate să adauge spaţiu la spaţiu, masă la masă, unitate la unitate, număr la număr, prin ştiinţa care ne eliberează de lanţurile unui foarte strîmt tărîm şi ne face să accedem la libertatea unui cu adevărat august imperiu; care ne dezleagă de o sărăcie imaginată şi ne dăruieşte nenumăratele bogăţii ale unui spaţiu atît de întins, ale unui cîmp atît de bogat, demn de atîtea lumi admirabile. Această ştiinţă nu îngăduie ca orizontul trasat de ochi pe Pămînt, şi disimulat de imaginaţia noastră în eterul vast, să poată întemniţa spiritul, sub paza unui Pluton sau mila unui Jupiter. Sîntem cruţaţi de grija pentru un atît de bogat posesor şi în acelaşi timp pentru un donator atît de meschin, sordid şi avar; şi pentru hrana atît de fecundă şi atît de rodnică şi, de asemeni, pentru natura atît de meschină şi de săracă în roadele ei." - *Geordano Bruno, De l'infinito universo e mondi*

Totuşi, aşa cum noi spunem că ne aflăm, într-un fel, în centrul acelui cerc echidistant care formează marele orizont şi limita regiunii eterice care ne înconjoară şi care ne este proprie, la fel, fără nici o îndoială, cei care locuiesc pe Lună se cred a fi în centrul [unui mare orizont] care cuprinde Pămîntul, Soarele şi ceilalţi aştri şi este limita razelor propriului lor orizont. De aceea Pămîntul, nu mai mult decît oricare altă lume, nu se

află în centrul [universului] ; şi nu există puncte în spaţiu care ar forma poli definiţi şi determinaţi pentru Pămîntul nostru, la fel cum el nu formează un pol definit şi determinat pentru nici un alt punct al eterului sau al spaţiului lumii; şi lucrul acesta e adevărat pentru toate celelalte corpuri. Din puncte de vedere diferite ele pot fi privite, toate, ca centre, sau ca puncte ale circumferinţei, ca poli, sau ca zenite ş.a.m.d. Aşadar, Pămîntul nu este centrul universului ; el nu este central decît în raport cu propriul nostru spaţiu înconjurător." - Geordano Bruno, De l'infinito universo e mondi

1629
M-a uimit agerimea, claritatea, siguranţa gândirii lui Giordano Bruno în evaluarea capacităţilor intelectuale (a gândirii pe cont propriu) pentru înaintaşii noştri (luând în considerare, evident diferenţa dintre calitatea cunoştiinţelor).

1630
Mişcarea - o deplasare în spaţiu-timp cu toate ingredientele mecanicii clasice: într-un spaţiu tridimensional (direcţie, sens, viteză, acceleraţie, forţă, impuls, inerţie, limită de viteză, vectori de mişcare, consum de energie, durată, interval, perioadă, frecvenţă, etc. Cu excepţia spaţiului cuantic, se manifestă pretutindeni, în orice sistem inerţial, iar viteza maximă nu depăşeşte 300.000.000 m/sec. adică viteza luminii. O excepţie o constituie viteza de expansiune a universului de după "big-bang".

În cealaltă parte a universului la scara dimensiunilor Planck, pare că mişcarea nu încetează, ea se manifestă însă doar prin intermediul interacţiilor dintre cuantele de energie. Aceste evenimente, se materializează la propriu prin apariţia de particule cu masă şi sarcini opuse. Acestea se anihilează, după o perioadă egală cu timpul Planck, revenind la starea iniţială. Aceste interacţii stau, probabil, la originea gravitaţiei cuantice. Această "spumă cuantică" promovează un gen de mişcare care, fără să se manifeste printr-o deplasare în spaţiu-timp, care de fapt nici nu există, se caracterizează prin interacţii şi salturi. Probabilitatea evenimentelor este parametrul care defineşte această stare de fapt şi argumentează calitatea mobilă a universului.

1631
"Certitudinea simţurilor" - Realitatea din jurul nostru aşa cum apare ea prin intermediul simţurilor este una certă, adevărată. Acest lucru este posibil datorită integrării corpului nostru în structura naturii. Tot ce este propriu naturii este şi al nostru. Cunoaşterea, conştiinţa, gândirea în această versiune a lumii ne aparţine numai nouă. Numai noi avem capacitatea de a înţelege cum suntem, de a ne privi critic, de a face consideraţii asupra noastră ca univers şi acest lucru ne-a permis să ne judecăm, să ne "ascuţim" simţurile şi să ne completăm cunoaşterea, întregind, mai mult sau

mai puţin imaginea pe care o avem despre realitatea universului nostru.

Cu alte cuvinte, noi oamenii suntem unici, natura, universul aşa cum ne apare este o singură structură din care intrinsec facem parte. Mediul natural a fost creat odată cu noi, pentru noi şi noi pentru el. Eu nu cred că omul şi-ar putea schimba vredată casa sau că nu ştiu ce extratereştri s-ar putea acomoda pe Terra. Posibil să trăim alături de alte universuri dar într-o ignoranţă totală. Capacitatea noastră de înţelegere s-ar limita doar la lumea noastră.
Şiinţa, astăzi, ne avertizează că noi, oamenii am atins acea linie roşie după care nu mai există nimic, sau ceea ce există nu e pentru noi. De la Einstein, după cca un secol nu am mai reuşit să ne apropiem teoriile fundamentale de adevăr.

1632
Oare Dumnezeu ce preţuieşte mai mult, omul cu capacitatea lui de a gândi, de a face bine sau rău, de a inventa, a descoperi, a-şi imagina, a sfătui, a stimula, de a discerne, a alege, a construi, sau pur şi simplu înfăptuirile acestui om.

Dacă este aşa atunci bătrânul nu mai contează, el moare definitiv şi doar ceea ce rămâne în urma sa este salvat. Raiul nu este o metropolă cu miliarde de miliarde de indivizi sau doar o bibliotecă imensă.

1633
"Ne aflăm însă aici în faţa uneia din acele probleme, din fericire inexplicabile pentru raţiunea omenească şi, poate, asemănătoare cu cele ale predestinării, liberului arbitru şi altele de acest fel unde numai Sfânta Scriptură şi revelaţia divină pot da un răspuns la întrebările noastre smerite." - Galileo Galilei. - Alexander Coyre, De la lumea închisă la universul infinit

1634
"Cît priveşte această lume, El [Dumnezeu] a creat-o prin pură voinţă şi chiar dacă a avut motive s-o facă, acestea nu sînt cunoscute decît de El; noi nu avem şi nu putem avea despre ele nici cea mai mică idee. De aceea, orice tentativă de a descoperi scopurile sale este nu doar vană, ci lipsită de sens. Concepţiile şi explicaţiile teologice nu au nici loc, nici valoare în fizică, după cum nu au nici loc, nici sens în matematică." Descartes. - Alexander Coyre, De la lumea închisă la universul infinit

1635
"Lumea lui Descartes e o lume matematică riguros uniformă, o lume a geometriei reificate, pe care ideile noastre clare şi distincte ne ajută s-o cunoaştem în mod evident şi sigur.

Această lume nu conţine decît materie şi. mişcare; sau, mai curînd, conţine doar întindere şi mişcare, întrucît materia e identică cu spaţiul sau cu întinderea." - Alexander Coyre, De la lumea închisă la universul infinit

1636
" Astfel, Descartes nu se mulţumeşte să declare, cum o făcuseră Bruno şi Kepler, că nu există în lume spaţiu realmente vid şi că spaţiul fizic e pretutindeni umplut de "eter". El merge mult mai departe şi neagă că există ceva care să fie "spaţiu" ca entitate distinctă de "materia" care l-ar umple. Materia şi spaţiul sînt lucruri identice şi nu pot fi deosebite decît prin abstracţie. Corpurile nu se află "în spaţiu", ci numai între alte corpuri; spaţiul pe care ele îl "ocupă" nu e ceva diferit de ele însele...

... Vom numi aceste lucruri mai degrabă indefinite decît infinite, ca să rezervăm doar lui Dumnezeu termenul de infinit; atît pentru că nu remarcăm defel limite în perfecţiunile sale, cît şi pentru că sîntem foarte siguri că nu pot exista." - *Alexander Coyre, De la lumea închisă la universul infinit*

1637
"Vorbiţi uneori de gravitaţie ca [proprietate] esenţială şi inerentă materiei. Rogu-vă, nu-mi atribuiţi această noţiune; căci cauza gravitaţiei este ceva ce susţin că nu cunosc şi, de aceea, aş fi consacrat mai mult timp cugetării asupră-i." - *Newton, Alexander Coyre, De la lumea închisă la universul infinit*

1638
"... de aceea se consacră [Richard Bentley] cu o plăcere vizibilă unor calcule potrivit cărora cantitatea de materie din univers e atît de neînsemnată încît,

practic, nu merită osteneala să vorbim despre ea. " -
Alexander Coyre, De la lumea închisă la universul infinit

1639
Raţiunea se defineşte în funcţie de scopul creaţiei universului, iar acest scop nu ni s-a dezvăluit până acum de către creator. Filozofia, ştiinţa, în general, îşi propune să alcătuiască un mănunchi de certitudini, de judecăţi de valoare, de adevăruri pe care noi le-am numit "legi ale naturii", care să ne apropie dacă nu de sensul real al raţiunii, măcar de acele principii care stau la baza realităţii omului. Credinţa este acea parte a gândirii asumate care încearcă să găsească acele răspunsui inaccesibile prin ştiinţă.
De aceea, prima dar şi ultima dorinţă a umaniţăţii este de a afla de ce ne naştem, cum să trăim şi de ce murim.

1640
Sigur că Dumnezeu nu este cel din imaginaţia noastră. Nu miturile, nu tradiţia, şi nici măcar Biblia nu ne spune cum este Dumnezeu. Toate înzestrările cu care religia încearcă să-l îmbrace pe Dumnezeu sunt simple asumări şi nu au nici o relevanţă asupra adevărului adevăratului creator. Această străduinţă a omului de a ştii, de a cerceta natura, lumea, universul, constituie un dat şi un dar făcut nouă de către divinitate, un sprijin în efortul de a evolua în consens cu raţiunea.

1641

"... Ceea ce era de demonstrat. Într-adevăr, raţiunea ultimă şi reciprocă a omni-generatoarei, adevăratei şi absolutei infinităţi se dovedeşte a consta în unitatea supremă, la fel cum raţiunea supremă a unităţii culminează în şi e absorbită de infinitatea absolută. Aşadar, tot ce exprimă infinitatea actuală şi absolutisimă în genul său exprimă esenţa Cauzei Prime care există cu necesitate şi care este Autorul a tot ce fiinţează." - Joseph Raphson, Alexander Coyre, De la lumea închisă la universul infinit

Această "Cauză primă" este argumentul cel mai puternic al existenţei creaţiei, al motorului evoluţiei, al mişcării continue a materiei şi nu numai. Nu contează dacă numim această "cauză primă" Dumnezeu, sau întâmplare, pentru că fără ea umanitatea nu ar înţelege nimic, logica ar lipsi şi nimeni nu s-ar mai întreba: de ce ne naştem sau de ce murim. Am exista, poate, ca orice altă specie de vertebrate sau poate nici atât.

1642
Sute de cercetători avertizează că inteligenţa artificială va duce umanitatea la dezastru. Vax! Scuze! Am descoperit noi, oamenii, ceva şi nu l-am integrat cât am putut de repede cel mai adesea, sub o variantă de potenţial mijloc de realizat profit? Avem o mulţime de exemple: nu există nici un mijloc de a ne ucide unii pe alţii care să nu fi fost folosit, un mijloc de poluare, de la consumul de combustibili fosili până la tăierea pădurilor, care să fie restricţionat, o manifestare

maximală a corupţiei care măcar etic să fie rău-privită? Şi ne mai mirăm că tot mai des auzim cuvântul "apocalipsa".

1643
"Filozofia omenească nu ştie să creeze în plan teoretic nici cea mai neînsemnată musculiţă, planta cea mai simplă, şi încă mai puţin întregul univers. Îi lipseşte deopotrivă puterea practică de a o face. Acestea sînt probleme demne de Inţelepciunea şi de Puterea Primordială generatoare a lucrurilor şi care ne oferă posibilitatea unei înaintări nesfîrşite a cunoaşterii atît a lucrurilor înseşi, cît şi a lui Dumnezeu care geometrizează perpetuu în Univers." - Joseph Raphson, Alexander Coyre, De la lumea închisă la universul infinit

1644
Dacă "inteligenţa artificială", se reduce, după cum se poveşteşte, la a răspunde la întrebări la care umanitatea se blochează, atunci vom avea doar un alt bluf asemănător cu cel din domeniul computerelor cuantice.
Dorim ceva care nu ştim la ce ne-ar folosi şi nici cum să procedăm.

1645
Citeam deunăzi un text despre predestinare. Pare că Dumnezeu a creat omul pentru ceva anume, nu neapărat pentru el însuşi, omul, pentru ca noi să să ne dedicăm viaţa atingerii propriei fericiri. Omul a reuşit

să devină un creator, a creat minuni, în toate domeniile vieţii. Istoria confirmă potenţialul extraordinar al omului de a făptui, poate, ceea ce a fost predestinat. Lăsăm deoparte răul făptuit, nu avem o explicaţie, dar raţiunea ne îndeamnă să credem că şi Dumnezeu apreciază rezultatul efortului inteligenţei umanităţii. Dar dacă Dumnezeu a creat omul aşa cum noi creem roboţi, computere, tehnologii, iar scopul creaţiei e mai curând evoluţia divinităţii. Să aibă dreptate cei care nu cred în viaţa de după moarte? Raiul să fie doar o imensă bibliotecă, iar oamenii nu sunt cei care o populează?

1646
Despre singurătate – Răspuns pentru fiica mea.
Ai menţionat foarte bine câteva din aspectele singurătăţii. Singurătatea este şi bună dar şi rea, depinde de circumstanţe.

Apoi, avem cele două cazuri: cel în care tu te îndepărtezi de ceilalţi şi cazul în care ceilalţi nu mai vor să aibă de-a face cu tine. Doar în cel de-al doilea caz eşti singur, altfel eşti solitar.

Pe Pământ, atât plantele cât şi animalele îşi duc existenţa în comun, dar bineînţeles avem şi excepţii. Dacă vezi un nufăr, vezi o mie, lângă o floare de mac vezi alte sute, o mulţime de narcise alcătuiesc Poiana narciselor de la Sibiu, dar avem şi floarea de colţ pe

care, de cele mai multe ori o admiri în solititudinea ei, avem pădurea de arini, dar şi nucul.

Cât despre obiceiurile animalelor găsim o mulţime de cărţi sau filme pe care le citim sau le privim cu drag.

Dar ce facem cu omul. Omul este aşa cum este, ne-o spune teoria evoluţiei lui Darwin dar şi pentru că are propria voinţă, are puterea şi libertatea de a de a alege, de a spune "nu" în cele mai multe din situaţiile pe care i le oferă viaţa. Poate modifica mersul evoluţiei după cum vrea, în bine sau în rău. Omul are mai mult decât instinct, are spirit. Spiritul lui preia conducerea, deciziile sale fiind de multe ori în contradicţie cu natura. Deşi o fiinţă pentru care traiul în comunitate este o necesitate, se găsec mulţi care aleg solitudinea. Alţii se poartă atât de urât, încât, comunitatea se vede nevoită să-i izoleze, fie pe vreo insulă, fie în închisori. Cel mai frecvent caz este cel în care un individ este ignorat în grupul său, şi nu-i rămâne decât, să-şi evalueze comportamentul.
Apoi sunt şi cazuri de circumstanţă. Cât poate trăi o antilopă care nimereşte într-un grup de lei? Dar un tânăr într-o "gaşcă" cu un comportament nepotrivit.

Sunt ani în care îţi formezi caracterul, şi, cu necesitate cauţi să te apropii de colegi, să-ţi faci prieteni sau doar noi cunoştiinţe.
Uneori, avem nevoie de un răgaz, departe, de lumea atât de agitată, pentru a lua o decizie, a hotărî o cale de

urmat, a întrerupe o relaţie toxică. Asta se face prin însingurare, în faţa oglinzii, în tăcere, fiind doar tu şi sinele tău.

Când te apropii de senectute, începi să urăşti zgomotul vocilor, discuţiile, întrebările inoportune, entuziasmul tinerilor, sporovăiala femeilor, sau comentariile fotbalistice ale bărbaţilor iar spiritul tău năzuieşte spre linişte, meditaţie, autointerogaţie, şi nu le poţi avea decât prin însingurare. Semeni cu un călugăr, numai că pentru acesta, solititudinea a devenit însăşi viaţa lui.

Dar, viaţa îţi oferă adeseori singurătatea "pe tavă". Un Robinson Crusoe, un Tom Hanks în Naufragiatul, Căpitanul Nemo în Insula misterioasă, toţi tânjeau după civilizaţie.

Dacă iubeşti oamenii, şi nu văd cine nu i-ar adora măcar pe copii, atunci, cel puţin încerci să te acomodezi şi alegi comunitatea mai apropiată.

Singurătatea nu e potrivită pentru oameni, ea poate aliena gândirea sau şi mai rău, poate duce la gesturi extreme.

Înainte de a te izola, gândeşte-te bine, dacă eşti puternic, dacă ai cu ce compensa lipsa umanului, şi mai ales ai motive solide? În orice caz, lasă-ţi o cale deschidă spre lume, şi dacă trebuie, aleargă spre

condiţia ta umană, prieteni te vor aştepta cu braţele deschise.

1647
Credinţa înseamnă un răspuns asumat "de bună voie şi nesilit de nimeni", numai că oamenii uită adesea acest lucru. Mai întâi au fost preoţii, care, prin convertire, de multe ori "cu forţa" au răspândit religia lor unor populaţii încă lipsite de discernământ. Apoi partidele politice, care prin manipulare şi-au creat o masă de manevră în rândul opiniei publice din ţările lor şi vorbesc aici de toate partidele, de la cele extremiste la cele liberale, mişcări politice sau doar luări de poziţie.

De ce oamenii de ştiinţă nu ar fi procedat la fel? Şi Alexandre Coyre este îndretăţit să afirme că uneori, ca în cazul lui Newton, s-au ignorat cu bună ştiinţă asumările existente dar fie, nedigerabile, fie incomode.

1648
"Leibniz, care se interesa mult mai mult de morală decît de fizică, de om decît de Cosmos, ar fi putut răspunde că acesta era singurul mijloc de a evita să-l facă pe Dumnezeu răspunzător de ordinea - sau mai curînd dezordinea - ce stăpîneşte în această lume. Fapt e că Dumnezeu nu făcea ceea ce voia sau i-ar fi plăcut să facă. Existau legi şi reguli pe care El nu le putea schimba, nici nu li se putea sustrage.

Lucrurile aveau o natură pe care El n-o putea modifica. El construise un mecanism perfect, în a cărui funcţionare nu putea să intervină. Nu putea, nici nu trebuia să intervină, pentru că această lume era cea mai bună dintre lumile posibile pe care le-ar fi putut crea. În consecinţă, Dumnezeu nu era răspunzător de relele pe care nu le putea nici preveni, nici îndrepta."- Alexander Coyre, De la lumea închisă la universul infinit

1649
"Întrebat de Napoleon despre rolul ce-i revenea lui Dumnezeu în lucrarea sa "Sistemul lumii", Laplace care, cincizeci de ani după Newton, conferise Noii Cosmologii perfecţiunea ei definitivă, a răspuns : "Sire, n-am avut nevoie de această ipoteză. "Dar nu Sistemul lui Laplace, ci lumea descrisă de el nu mai avea nevoie de ipoteza lui Dumnezeu.
Universul infinit al Noii Cosmologii, infinit în Durată ca şi în Întindere, în care materia eternă se mişcă fără scop şi fără plan în spaţiul etern, după legi eterne şi necesare, moştenise ceva din toate atributele ontologice ale lui Dumnezeu. Dar numai din acestea: cît despre celelalte, părăsind Lumea, Dumnezeu le-a luat cu El." - Concluzie, Alexander Coyre, De la lumea închisă la universul infinit

1650
Predestinare, menire, soartă, chiar paradigmă, deşi puţini cunosc sensul acestui cuvânt. Se spune:" mi-am îndeplinit menirea". Nu am fost sigur niciodată că aşa s-a întâmplat, dar am simţit doar că aşa a fost să fie. Mereu m-am întrebat: de ce aşa? De ce nu am putut fi

altfel? Altcineva? Altcum? Se poate spune că nu ai personalitate dacă nu încerci să fi altfel? E mai bine dacă deţii controlul vieţii tale? Oare Bukovsky, Soljeniţîn, Tuţea, Noica, Corneliu Coposu, puteau întoarce predestinarea?
Poţi răsturna binele pentru a face rău din el? Şi invers? Menirea este doar a mea, a celor din jurul meu sau poate a întregii umanităţi?

Cu cât mă apropii mai mult de "colţ", cu atât citesc mai mult, vreau să ştiu mai mult, să înţeleg mai mult.

Este umanitatea creaţia supremă a divinităţii?, Filozofii au încercat să ignore principala nedumerire care ne cuprinde pe toţi, teologii au sperat că vor găsi o explicaţie în final, au sperat că totuşi divinitatea este atotputernică, că măcar ea poate concepe perfecţiunea, că Dumnezeu este raţional şi are un răspuns pentru toate nedumeririle noastre. De aceea sir Newton a tăcut, iar Einstein a admis.

Dar problema care mă frământă nu se referă la divinitate, e treaba ei ce vrea sau ce speră, pe mine mă îngrijorează menirea, predestinarea, sensul vieţii mele. Am crezut, până acum că eu, lumea în care trăiesc se află în centrul atenţiei creatorului, că îl preocupă nu numai ce fac, dar şi ce gândesc, ce sper, ce vreau în definitiv. Am sperat, în orgoliul meu nebun, ca distanţa dintre om, natură, univers şi divinitate să existe, dar ea să fie minimă, Dumnezeu să fie preocupat şi de

conştiinţa mea de "sine" de "fericirea" pe care noi fiinţele umane ne-o dorim.

Nu m-am gândit niciodată că, Dumnezeu fiind perfect, eu, creaţia efemeră ce sunt să contez atât de puţin prin ceea ce sunt şi doar numai prin ce am fost util. Că omul, aşa cum este, reprezintă tot ce putea fi mai bun, în momentul creaţiei lui. Că Divinitatea are şi ea un mers înainte, poate o menire, o evoluţie aşa cum am trăit şi noi, oamenii, natura, realitatea noastră, universul. Că noi oamenii nu putem fi mai buni decât suntem. Tragedia umanităţii este că noi ne dăm seama de acest lucru, că suntem conştienţi de limitele noastre, noi care speram să atingem excelenţa sub atotputernicia Divinităţii.

În alte timpuri, gândurile mele ar fi însemnat blasfemie, poate aş fi fost ars pe rug, dar asta e, nu pot gândi altfel.

1651
"Etica stoică propune omului "arta de a trăi" conform legilor naturii, principiu care asigură autonomia spirituală a individului. Idealul stoicilor e omul înţelept, sophos, care cunoaşte legile universului şi, condus de raţiune, stăpîneşte pasiunile, realizând excelenţa." -
Traian Diaconescu, Prefaţă la Epictet, Manualul şi fragmente

1652

"Doctrina lui Epictet nu este o doctrină a "salvării", ci o doctrină a "liberării", în care sufletul învaţă să opteze pentru libertatea neştirbită de evenimente, de oameni, sau de zei. Nici naşterea, nici bogăţia, ci independenţa spiritului şi abolirea dorinţelor iraţionale asigură libertatea omului." - *Traian Diaconescu, Prefaţă la Epictet, Manualul şi fragmente*

1653
Adevărat, atunci când cunoşti un lucru dar îl şi înţelegi, devii stăpânul lui. În sensul acesta noi oamenii stăpânim natura şi legile ei. Această libertate nu include şi schimbarea lor, pentru că natura este un sistem gândit şi creat într-un anume scop. E ca şi cum ai înlocui un tranzistor cu un castravete şi telefonul tău va deveni comestibil. Schimbarea felului de viaţă nu va modifica comportamentul factorilor de mediu, ci va distruge ecosistemul şi inevitabil lumea noastră.

1654
"Epictet nu concepe un zeu transcendent, generator şi hegemon al universului, şi nici nu crede în nemurirea sufletului, precum creştinii. Prin gîndirea sa religioasă şi prin etica sa austeră rămâne un păgîn şi un precursor al creştinilor... La stoici, zeul se confundă cu natura, raţiunea guvernează universul, individul e independent şi detaşat de vulgul stăpînit de patimi şi interese, pe cînd la creştini, zeul e relevat, viaţa pămînteană pregăteşte viaţa eternă, iar credinţa, smerenia, iubirea, speranţa cuceresc mulţimea. Ambele învăţături se

întâlnesc întru dispreţuirea bunurilor materiale, vremelnice.

Stoicismul rămîne, totuşi, o filosofie a elitei, pe cînd creştinismul este o credinţă a mulţimii.." - Traian Diaconescu, Prefaţă la Epictet, Manualul şi fragmente

1655
"Să nu uităm, de asemenea, că învăţătura creştină se bazează pe sentiment, pe iluminare, pe intuiţie, pe cînd etica stoică se sprijină pe raţiune, pe voinţă, pe silogisme succesive. Virtutea iubirii de aproapele tău se întîlneşte atît la stoici, cît şi la creştini. La creştini, rezultă din convingerea că sîntem fiii aceluiaşi părinte spiritual, pe cînd la stoici, din conştiinţa că sîntem părţi ale aceluiaşi univers. Atitudinea binevoitoare faţă de cei răi rezultă din încredinţarea că răul e necesar şi are rostul său în lume. Bunăvoinţa nestrămutată dezarmează orice răutate umană. Atitudinea morală a lui Epictet a creat ,,religia datoriei şi a solidarităţii umane", care este cel mai înalt crez al condiţiei de cetăţean şi de om, şi acest adevăr are valoarea unui testament spiritual." - Traian Diaconescu, Prefaţă la Epictet, Manualul şi fragmente

1656
" Filosofia este o condiţie necesară pentru a cerceta şi pentru a urma legile naturii, este, în ultimă instanţă, "arta de a trăi" o viaţă autentică. Filosofia nu promite omului bunuri exterioare, căci materia sa este alcătuită din bunuri interioare. După cum, pentru dulgheri,

materia pe care se exercită este lemnul şi pentru sculptor - bronzul, arta de a trăi are ca obiect de explicaţie viaţa. Pentru acest motiv, filosofia are funcţie dublă: să ne dezvăluie legile naturii şi ale societăţii şi, în acelaşi timp, să ne educe. Înţelegînd legile naturii şi ale societăţii, descoperim limitele libertăţii noastre. Omul, în sens ontologic, este o parte a naturii şi, prin natura sa, necesitate şi universalitate. Dezvăluirea acestor elemente imanente asigură libertatea în univers, înalţă condiţia sa ontologică din modul de a fi în sine la modul de a trăi în societate. Epictet, aşadar, promovează o filosofie dinamică şi fortificatoare, bazată pe cercetarea naturii, pe cunoaşterea de sine şi pe libertatea asumată, în cadrul determinismului cosmic şi social. De aceea Epictet este un filosof peren şi contemporan cu noi." - Traian Diaconescu, Prefaţă la Epictet, Manualul şi fragmente

1657
"Nu uita că eşti un actor într-o dramă aleasă de cineva mai mare decât tine. Vei juca puţin, dacă a ales-o scurtă, mult, dacă a ales-o lungă. Ţi-a împărţit rolul unui sărac? Joacă-l bine, cu tot farmecul lui. Ţi-a căzut rolul şchiopului, al magistratului, al plebeului? Aceeaşi datorie. Căci atâta e al tău: să joci frumos rolul primit. Dar alegerea lui nu e treaba ta." - Epictet, Manualul şi Fragmente

1658
Epictect spune că răul trebuie să existe, că este în firea lucrurilor, şi continui eu, pentru ca omul să-şi

dovedească sieşi, puterea, curajul, determinarea de a lupta cu el şi nu în ultimul rând inteligenţa, credinţa şi libertatea. Omul poate face minuni chiar şi arunci când se opune, răutăţii, urii, răzbunării, distrugerii, morţii sau războiului. Nu ştim care a fost marja de libertate de care a beneficiat Dumnezeu în momentul creaţiei. Poate că răul completa binele, era necesar, demonstra tocmai cât de utilă este raţiunea omului de a fi cel ce putea limita răul în avantajul binelui. Este o reuşită pentru om şi divinitate sau ne mai gândim? Ne rămâne doar speranţa?

1659
"Una este a trăi frumos şi alta a trăi fălos. Căci prima vine din cumpătare, măsură, ordine, cuviinţă şi mulţumire cu puţin; a doua din desfrânare, risipă şi abatere de la ordine şi bunăcuviinţă. Prima merită laudă, a doua dispreţ. Dacă vrei, dar, să trăieşti frumos, nu ameţi lumea cu lux şi aparenţe mari." - Traian Diaconescu, Prefaţă la Epictet, Manualul şi fragmente

Ce-i asta? Nu poate fi adevărat. Ce lume îşi închipuia Epictet că va intra în mileniul 3? Aţi auzit să gândească cineva în vremea noastră aşa. Totul e pe dos. Părinţii, şcoala, societatea ar da cu pietre după unul cu o asemenea paradigmă.

Măcar preotul să-şi amintească de Epictet când ţine slujba. E "Noul testament" sau gândurile unui filozof, precursur totuşi al creştinismului.

1660
"Bine este ca în toate ale tale să pui singur umărul la lucru şi chiar masa s-o iei o dată cu sclavii tăi. Iar când aceasta nu se poate, nu uita că atunci când tu stai degeaba, eşti servit de alţii care muncesc; când mănânci, de alţii care nu mănâncă şi când bei, de alţii care nu beau; când vorbeşti, de alţii care tac; când te odihneşti, de alţii care se ostenesc. Şi atunci îţi vei înfrâna şi accesele de mânie şi asprimea cu alţii." -
Traian Diaconescu, Prefaţă la Epictet, Manualul şi fragmente

1661
Răspunsurile vin mai curând sau mai târziu. Acest lucru este corect atâta timp cât omul gândeşte, şi întreabă, sau mai bine spus, se întreabă. Nu ştiu dacă divinitatea ar găsi cu cale să intervină în relaţia noastră cu cunoaşterea prin unele indicii directe sau indirecte. Textele din Biblie fac referire uneori la un gen anume de dialog care are loc între Dumnezeu sau îngeri eventual, şi oameni, precum Avram, Lot, Moise sau profeţi.

1662
Există un singur univers şi acesta este cel ce se înscrie în jurul lumii noastre? Sau este singurul accesibil nouă? Noile teorii spun că formarea unui univers are loc într-o gaură neagră, dintr-o singularitare, prin ceea ce s-a numit "big-bang". Dacă este aşa, înseamnă că universul nostru are capacitatea de a se reproduce

iar şi iar. La fel de bine, lumea noastră poate fi separată de univers, dar cu posibilitatea de a-l cunoaşte. Asta nu ne-ar permite să bănuim că există doar unul singur, atâta timp cât ne este suficientă doar o parte a lui pentru a supravieţui ca lume. O lume unică, creată cu raţiune, în care omul se integrează perfect deşi pare că are aptitudinea de a crea oricând o "apocalipsă".

1663
Oricum, Dumnezeu a avut nevoie de lumea noastră, un proiect la care Biblia ne spune că a lucrat şase zile (cât or fi fost de lungi?). Nu cunoaştem scopul acestuia, nu degeaba îşi dau oamenii cu presupusul, întrebându-se în legătură cu "sensul vieţii".

Ca să produci un obiect, ai nevoie de una sau mai multe maşini. Acestea se numesc "maşini unelte". După ce şi-au îndeplinit sarcinile, aceste maşini devin inutile şi sunt retopite. Obiectul produs contează, el constituie creaţia însăşi şi îşi urmează calea lui.
Oare noi oamenii suntem doar nişte maşini unelte sau chiar capodopera dorită?

1664
Omul crează, face obiecte, vorbeşte sau pune pe hârtie idei, acţionează mai mult sau mai puţin raţional, conduce sau se supune, luptă pentru mai bine sau doar pentru ceea ce i se pare lui bine, vrea dreptate, justiţie, şi mai presus de orice vrea libertate fără măcar să

înţeleagă că şi libertatea se include în meniu odată ce natura este mama noastră. Libertatea ca şi fericirea sunt iluzii, trăiri întâmplătoare care nu depind de voinţa noastră. Gândirea noastră, conştientă sau nu, le dă consistenţa necesară unui lucru real.

Ceea ce credem apare ca speranţă. În sensul acesta, da, putem să ne asumăm orice împlinire. Imaginaţia are limitele ei date doar de bunul simţ. Din păcate, nu am învăţat nimic de la trecut dar credem că viitorul a încetat să fie o enigmă. Avem toate răspunsurile, întrebarea zilei este: ce credeţi că se va întâmpla? Interesant ce se petrece în ştiinţă, a apărut o bursă a teoriilor, ne uităm la cote şi renunţăm la experiment. Evoluţia cunoaşterii în următoarele milenii a devenit o ştire de pagina a treia.

1665
"... pentru a înţelege care erau moravurile şi mentalităţile păturii superioare a societăţii din Moldova (dar şi din Muntenia) în jumătatea de veac – circa 1790–1840 – în care principatele române au făcut acel salt uriaş, de la o muribundă societate turco-fanariotă la îmbrăţişarea pasională a ideilor şi moravurilor occidentale.

Românii de azi, de toate vârstele, din toate păturile sociale şi chiar, adesea, din cele mai înalte cercuri intelectuale, nu mai sunt conştienţi de prăpastia mintală

dintre noi şi moşii noştri de acum vreo două sute de ani." - Radu Roseti, Amintiri

Cât de imprevizibilă este istoria neamului, destinul unor comunităţi, pentru că nu putem vorbi de un popor, atât de tânăr şi fără "patalama" cum este poporul român. Şi cât de argumentate sunt scrierile lui Lucian Boia când vorbeşte de strămoşii noştri.

1666
Când se va debarasa de trufie, omul va realiza cu adevărat, rolul său în relaţia cu Dumnezeu. Va înţelege cine este Dumnezeu şi ce este lumea pentru Dumnezeu. Se va convinge, dacă mai era nevoie, că nu trebuie să mai spere într-o "viaţă de apoi", că oamenii nu au a se bucura de o nouă trăire în preajma creatorului lor. Dumnezeu a gândit realitatea umană cu raţiune şi a devenit la un moment dat cel care va dispune de produsele omenirii.

Raţiunea ne spune că însuşi Dumnezeu are nevoie de cunoaştere pentru ca divinitatea să evolueze. Spre ce? Poate nici el, Dumnezeu, nu ştia. De ce omul nu ar fi fost construit precum un mijloc de cunoaştere aflat într-o anume realitate, cu prerogativele selectate de constructor însăşi, să devină după chip şi asemănare, un creator. Evident că trebuie să existe o diferenţă, aceea care îl numeşte pe unul cauză iar pe celălalt efect, da, exact ca în efectul de clonare. De altfel, omul a reuşit o serie întreagă de aşa zise evenimente de

inginerie genetică, inclusiv "clonarea unei oi", naşterea copilului din eprubetă, simularea condiţiilor de mediu, şi de ce nu, grăbirea adaptării naturii la noi factori climatici.

Ceea ce a realizat umanitatea prin gândire, prin asumarea conştinţei de sine, prin explotarea simţurilor şi chiar dincolo de ele, prin studiul cauzelor şi efectelor fenomenelor ce au loc în univers, dar îndeosebi în "sinele" propriu marchează îmbogăţirea patrimoniului cunoaşterii. Dacă Dumnezeu ar fi ştiut toate aceste răspunsuri de ce i-ar mai fi trebuit civilizaţia umană. Aşa cum noi ne folosim de atâtea şi atâtea descoperiri tehnologice, tocmai pentru a ne îmbogăţii cunoaşterea, Dumnezeu l-a creat pe om, şi acesta a returnat divinităţii minunata lume a ştiinţei, artei, evoluţiei sociale, trăirii sufleteşti şi multe altele.

Mulţi ne întrebăm de ce există totuşi şi răul pe Pământ? Gândiţi-vă câte mijloace de a atenua acest rău, chiar de al suprima uneori, au descoperit oamenii. O teorie întreagă coptată la cunoaşterea divină, de care Dumnezeu avea nevoie.

Dacă Dumnezeu ar fi cunoscut viitorul, la ce iar mai fi trebuit omul. Omul, dacă cunoaşterea ar fi fost exhaustivă, ar fi devenit inutil. De aceea trebuie să ne asumăm în acest sens dorinţa divinităţii de a crea civilizaţia umană.

1667

Maestrul H.-R. Patapievici spunea într-o conferinţă că el e cu totul pro-capitalist. Dar nu-i deloc aşa simplu. Da, înţeleg, e însăşi democraţia. Are un sistem fin de reglaj care-l împiedică să calce strâmb. Foarte bine, dar totuşi capitalismul este ceva ca un accesoriu, o geantă atârnată pe umărul meu. Nu găsesc chiar orice în ea. Cel mai adesea apuc "preţul pieţii". E corect, fără discuţie, ca o societate democrată să-l pună la baza economiei societăţii. El îmi va spune ce valoare are fiecare lucru pe care mi-l doresc, acea "valoare de întrebuinţare", sec spus, indiferent de părerea celui care renunţă la el. Pentru fiecare din proprietarii prezumptivi ai unui obiect, acesta are, e clar, o valoare "sentimentală" şi e normal ca atunci când te desparţi de el, ea să dispară înlocuită fiind de valoarea de piaţă.

Numai că, am în geantă şi un cui, da, în care mă înţep adesea şi pe care scrie:"putere de cumpărare". Păi, cum să se împace puterea de cumpărare cu preţul pieţei?

De cele mai multe ori dorinţele noastre (şi nu includ aici un personaj pe nume Elon Musk) nu pot deveni împliniri dacă, nu ne ajung banii. Putem să ne dorim lucruri sentimentale dar să nu uităm că şi dragostea costă. În tinereţe, o carte, o bere, o prăjitură, o tură pe munte epuiza lista mea de promisiuni. Cele mai multe cadouri mi le-am făcut după pensionare. Aşa e viaţa. Dorinţele adevărate rezistă timpului. De altfel,

împlinirile spirituale, cunoaşterea, conştiinţa sinelui, gândirea cu propria-ţi minte, căutarea drumului drept sunt tot atâtea împliniri, nu presupun cheltuieli mari şi sigur îţi provoacă multe clipe de mulţumire.

1668
O lume simetrică, bipolară, aflată în evoluţie controlată aşezată într-un univers de tip masă-energie, în care spaţiul şi timpul nu sunt coordonate universale. Totul se mişcă la nivel de reacţii în care particulele de masă devin intantaneu cuante de energie în lipsa unui suport energetic stabil.

Lumea noastră pare că există doar prin acele reacţii aleatore, într-un cadru propriu caracterizat de mase aflate într-un spaţiu curb şi evoluează într-un timp determinat printr-o termodinamică specială. Când încercăm să vedem dincolo de limite, spaţiul şi timpul dispar şi înşăşi existenţa vieţii se neantizează, devine pur şi simplu o iluzie.

1669
Ce-şi doreşte Dumnezeu de la noi? În nici un caz principii, paradigme, răspunsuri comune. El are trebuinţă de judecăţi de valoare, de ceea ce a dat mai adevărat şi mai minunat mintea noastră. Lui îi este necesară excelenţa de care fiinţa umană a fost capabilă pe calea evoluţiei de la un organism inferior cu carenţe de gândire la omul deplin ce-şi poate controla corect mediul natural, la omul raţional, cu credinţă asumată în

existenţa unui univers "divin" matcă a celui uman. Pentru om este reconfortant să înţeleagă utilitatea, rolul excelenţei în gândire, aprecierea pe care judecăţile lui de valoare ajută însăşi evoluţia divinităţii.

Trebuie, odată pentru totdeauna, să înţelegem că Dumnezeu nu iubeşte "răul", că existenţa acestuia a constituit o necesitate pentru cadrul specific experimentului ce s-a numit "OM". Viaţa pe Pământ nu ne-a fost dăruită ca o vacanţă la sfârşit de sezon, într-o "dolce farniente" plină de fericire, fără griji şi răspunderi cu dorinţe împlinite şi un sfârşit cât mai îndepărtat.

Judecăţile de valoare, soluţiile potrivite, ideile bune, apar mai ales sub stare de stres, deznădejde, boală, eşec, pierderea celor dragi, război, pandemie şi multe, multe alte răutăţi. Este ceea ce aşteaptă Dumnezeu de la noi.

Omul este creaţia lui Dumnezeu, dar mai curând ceea ce l-a ajutat să spere, să încerce, să facă, urmare a asemănării cu cel ce l-a creat.

1670
Interesant cum descrie în amintirile sale Radu Rosetti (1853–1926), un om al timpului său şi atât de apropiat zilelor noastre:

"El era un copil al naturii, cu prea puţină cultură, crescut în copilărie şi în prima tinereţă la ţară, fără frâu, stăpânit de instinctele şi aplecările lui fireşti. Din fericire, aceste instincte şi aplecări erau cinstite: era de o fire deschisă, incapabilă de disimulare sau de intrigă, urând şi dispreţuind minciuna, iubind numai calea cea dreaptă, bun la inimă şi milos, deşi iute şi grabnic la mânie, dar nepizmuitor şi, încă din tinereţe, de o evlavie sinceră. Inteligenţa lui nu trecea peste mijlocie, dar era plin de bun-simţ. Era indulgent către păcatele altora, dar şi către patimile lui, căci, din cele auzite, sunt în drept s-ă închei că era iubitor mare al sexului frumos. Nelacom de bani, dar gospodar bun şi harnic al averii sale, diregător drept şi incoruptibil, de o bărbăţie recunoscută de toţi, prieten bun şi credincios. Părinte deosebit de afectuos, iubitor de ţară şi de neam, vorbea adesa copiilor lui de soarta jalnică a neamului nostru, rupt în trei crâmpeie deosebite; dorea ca ei să poată ajunge a vedea cel puţin zorii reîntregirii lui."

Raportat la societatea română a anului 2023, mă întreb oare unde au dispărut aceşti oameni, ce urgii, au năvălit asupra neamului românesc de l-au schimbat într-un asemenea hal. Am ajuns un popor de migratori ai căror copii nu găsesc pe hartă ţara de baştină a moşilor lor, nu vorbesc, cu mici excepţii, româneşte şi nu au pe lista lor de priorităţi revenirea la patria mamă. Nu există în lume un rău atât de mare la care românii să exclame: gata, până aici, mai departe nu putem merge.

Cât timp am trăit ca un zombi comunist, nu am avut nici o altă ofertă şi doar după ce am străbătut lumea liberă şi am putut cunoaşte cu adevărat istoria fiinţei umane am descoperit omul adevărat şi am înţeles ce mi-a lipsit în tot acel timp, cunoaşterea, raţiunea, libertatea de gândire.

1671
Cum au fost ruşii din totdeauna? Radu Rosetti are o descriere reuşită a lor.
"În toamna anului 1806, ruşii au intrat în ţară sub pretext de a ni apăra drepturile încalcate de turci, neieşind aceşti protectori nepoftiţi dintr-însa decât după ce ni-au râpit toată partea dintre Prut şi Nistru. În tot cursul acelei ocupaţii nu vedem pe hatman ocupând vro slujbă. Bunica vorbea de generalii ruşi, pe cari îi cunoscuse aproape pe toţi, în termeni cari numai măgulitori pentru ei nu erau. Zicea că afară de Prozorovski, care era un bătrân cinstit şi cuviincios, toţi erau talhari şi beţivi."

1672
Printre puţinele nedumeriri care mă încearcă este şi aceea a timpului perceput de noi oamenii. Dacă compar perioada fiinţării civilizaţiei umane cu durata universului mă cuprinde un fel de perplexitate.

Am să consider suita dinastiilor faraonilor egipteni, urmată de epoca Greciei Antice iar apoi de "creşterea

şi descreşterea" Imperiului Roman, continuată cu secolele începutului de Ev Mediu, Renaştere, Revoluţia Franceză şi intrarea în Modernitate, şi în final Postmodernism, sunt convins că nu mai este nimic care să se mai adauge la ceea ce numim civilizaţia umană.

A durat puţin, mult, dar suficient cât să avem suficient material pentru a ne defini existenţa în timp şi spaţiu.

Nedumerirea mi-o trezeşte evoluţia universului, descoperit, studiat, interpretat de-a lungul acestei perioade de dominaţie a fiinţei umane inteligente. Geologia, cosmogonia, Biblia, Miturile şi legendele, stiinţa şi filozofia au conturat o perioadă de timp imensă în care s-a constituit acest univers, şi care raportată la durata vieţii exprimă ceva asemănăor însumării a ceva la infinit, adică tot infinit.

Există multe teorii cu privire la relaţia omului cu universul. Încă din antichitate se aprecia că universul ar putea fi infinit, finit dar nemărginit sau că existenţa lui ţine de realitatea existenţei noastre. Cu alte cuvinte, suntem o aşchie dintr-un copac, un fir de nisip pe plajă. Şi ne mai imaginăm că avem universul la picioarele noastre.

1673
"Mi-am dorit toată viaţa să ajung cineva" - o expresie pe care am auzit-o mai rar şi am citit-o mai des."

Care dintre noi are privilegiul de a fi cineva? Cineva nu poate fi decât cel ce beneficiază de "notorietate". Numele celui "cineva" se află pe buzele unui segment important dintr-o comunitate anume. Este cunoscut, în general pentru că s-a evidenţiat prin ceva. Poate fi un fotbalist, medic, înalt funcţionar al statului, politician, actor, cântăreţ de muzică populară, cititor de prompter de la o anumită televiziune, formator de opinie, campion sau oricine altcineva care ocupă legenda zilei în media, cultura generală comună în cea mai mare parte a ceea ce numim "public".

Există şi un tip de notorietate selectă pentru un public mult mai restrâns, în general pentru cineva dintr-un domeniu specific, Platon (filozofie), Newton, Einstein (ştiinţă), literatură (Eminescu), Birlic, Beligan (cinematografie), Churchill, De Gaulle, Musolini, Gagarin (evenimente deosebite) etc.

A avea notorietate nu echivalează neapărat cu o calitate. Vezi Nero, Petru cel Mare, Al Capone, Stalin...

Notorietatea poate chiar dispare, prin uitare, modă, interes. Ţi-a pierit notorietatea, publicul nu mai e interesat să-ţi audă numele, gata, nu mai eşti cineva.

Notorietatea îţi poate aduce bani, funcţii, roluri, spectacole, fani, caricaturi, critici, înjurături şi tot aşa. Dar asta e, cu bune şi rele, notorietatea nu va dispare ca argument într-o afirmaţie mai mult sau mai puţin

pertinentă. Visul multor concetăţeni de-ai noştri este să ajungă "cineva".

1674
"Simt că viaţa merită trăită" - o altă exprimare a satisfacţiei de moment. De ce să nu recunoştem că opinia covârşitoare e de părere că viaţa ne-a fost dată pentru a întreprinde de-a lungul ei tot ce se poate pentru a merge din bine în mai bine, în sensul stărilor de mulţumire, al fericirii şi prosperităţii. Întotdeauna un eveniment fericit ne îndeamnă să credem că vor urma şi altele. Uiţi tot ce a fost, mai ieri, neplăcut, nefericit sau stresant.

Din păcate, viitorul este necunoscut. Poţi avea proiecte, treburi, speranţe, dar nimeni nu bagă mâna în foc pentru ce va fi cu adevărat mâine. Se mai spune că "după ploaie iese soarele" dar e valabil şi invers. Unii mai folosesc şi ziceri populare de genul: nu e dracul atât de gol sau, o nenorocire nu vine niciodată singură.

1675
Cum de ne integrăm noi românii atât de greu în statul de drept? Oare de unde am plecat nu mai curând de începutul secolului XIX ca obstacolele de trecut spre starea de civilizaţie occidentală să abunde în aşa măsură?

Ne spune chiar Radu Rosetti în amintirile sale din care am ales un fragment:

"Şatraşii, simţitor mai număroşi decât vatraşii, erau mult mai fericiţi. Împărţiţi în caldarari, ursari, fierari şi lingurari, erau învoiţi, în schimbul unei plăţi anuale, să cutreiere ţara spre a-şi agonisi viaţa după cum erau deprinşi din moşi şi strămoşi.
Erau însă datori să se înfiinţeze în fiecare toamnă la Bohotin, cu câteva zile înainte de Sfântul Dumitru, pentru plata dării, al cărei nume l-am uitat, numarare şi împărecherea flăcăilor cu fetele. Căci ţiganul nu trebuia nici el să rămâie stărp, era doară, ca orice vită, dator să deie stăpânului prăsilă dintr-însul. "

1676
E mai mult decât o asumare, este pentru mine o convingere că întinderea universului depăşeşte cu foarte mult pe cea a locului în care existăm ca lume. De asemenea, că universul a existat cu mult mai mult timp înainte de apariţia omului şi va dura nu ştim cât de mult după ce omul va fi uitat cu totul.

Singurul punct de vedere care există cu certitudine este al nostru, al fiinţei umane. Existenţa însăşi a ceva, a orice este o noţiune proprie a gândirii umane. Imaginaţia ne-a ajutat să dăm o formă universului. Am descoperit raţiunea, legile naturii, conştiinţa de sine şi bunul simţ.

Am construit teorii, care au încercat să extindă cunoaşterea asupra naturii, a universului dar îndeosebi a spiritului, a capacităţii noastre de înţelegere. Am înţeles că totul are o cauză şi aşa am ajuns la "Prima Cauză". Ne este imposibil să acceptăm că măcar la nivelul nostru al fiinţei umane, ne-am ivit din neant, din nimic, din zero absolut. Altfel nu am fi înţeles ce este evoluţia, schimbarea, mişcarea, creaţia.

1677
Omul este o structură născută în urma acţiunii a două procese: creaţie şi evoluţie. De creaţie s-a ocupat Dumnezeu, evoluţia s-a petrecut în natură. Dumnezeu, pare că a construit o singură versiune sau atât cunoaştem noi, Unicitatea individului este urmarea integrării omului în mediul lui de viaţă, în fizica, chimia şi biologia acestuia. Gândirea, conştiinţa de sine (sufletul), bunul simţ fac deosebirea între om şi animal. Dacă animalul se limitează la instinct, fiinţa umană îşi construieşte pe căi necunoscute ce ţin de simţuri, raţiune, cunoaştere, înţelegere şi elaborare de judecăţi de valoare, propria arhitectură umană, gândirea, spiritul imaterial, intelectul. Evoluţia la nivel spiritual constă într-o schimbare continuă a paradigmei ce modelează ceea ce numim personalitate.

1678
Zâmbetul şi ochii nu ştiu să mintă. Nu poţi face rău atunci când ochii, oglinda sufletului, te dau de gol, iar

când zâmbeşti, nu poţi fi încruntat, nu permite natura ta umană. A nu confunda zâmbetul cu rânjetul.

1679
Avem priorităţi în viaţă? Omul este o vietate aparte în complexitatea vieţii de pe Terra. Şi pentru el vorbim de supravieţuire dar nu este suficient. Supravieţuirea e susţinută de acoperirea necesităţilor curente, hrană, securitate, procreare. Şi mai este ceva, spiritualitatea fiinţei umane. Animalele nu au suflet, dar omul da. Discutăm de conştiinţă de sine, bun simţ (discernământ) gândire.

Complexitatea fiinţei umane este cauza existenţei judecăţilor de valoare elemente ce modelează mediul de viaţă. Apar noţiuni noi cu sens asumat. Acestea au creat coordonatele unui comportament, spunem noi civilizat, evoluat, dedicat unei lumi corecte şi drepte.

Ar fi fost ideal dacă nu ar fi intervenit un element neaşteptat, aleator şi, se pare, inexplicabil. Poluarea. Ea există şi se manifestă şi fizic şi spiritual.
Nu există poluare în natură, există evoluţie. Stele, galaxii, planete. Nimic din ceea ce se mişcă în universul nostru nu este bun sau rău din simplul motiv că nu există un final cunoscut. Poluarea constituie un sistem de factori ce alienează fiinţa umană, mai precis, sănătatea şi gândirea.

Judecăţile de valoare nu sunt infailibile. Aici intervine poluarea, tot ceea ce nu merge bine, insuficienţa cunoaşterii, distorsiunea gândirii, balansul între certitudine şi asumare. Ca efect, vom avea priorităţi contradictorii, o alegere neconformă cu raţiunea, comportamente deviate şi, ca urmare o evoluţie imprevizibilă. Ceea ce înseamnă că omul decide cum îşi va trăi viaţa, peste raţiune, bun simţ, credinţă.

1680
Cum a început să se vorbească limba engleză în vestitul oraş "Ieşii" din Moldova undeva în preajma anului 1840? Ne spune Radu Rosetti în "Amintirile" sale:
"... şi nu puţin mândră era cucoana Anica când ieşea la Copou s-audă pe surugii strigându-şi englezeşte să oprească, să pornească, să ieie sama etc. şi să li deie şi ea poronci, tot în englezeşte. Dar ţiganii uneori uitau să vorbească englezeşte şi o dădeau iar pe moldoveneşte. Atunci cucoana Anica se înfuria şi, sculându-se în picioare în trăsură, striga surugiilor: „Vorbeşte englezeşte, cioară!“

1681
Cunoaşterea este un proces dificil. Nu cred că toţi oamenii primesc la naştere aceeaşi măsură din ceea ce se numeşte "bun simţ". Pe măsură ce omul se maturizează, bunul simţ îi permite să acumuleze informaţii, percepţii, senzaţii. Gândind, eventual, cu mintea lui, creierul îi permite ca prin acele sinapse ce leagă neuronii, în urma acestui proces, să emită

judecăţi de valoare. Evoluţia spirituală permite acumularea de noi cunoştinţe, şi întreg acest travaliu este pus în slujba apropierii de excelenţă.

Informaţia îndeosebi cea ştiinţifică este sensibil dificil de asimilat de marele public. Şi totuşi, avem o soluţie eficientă, atrăgătoare pentru iubitorii de lectură. Avem o etalare destul de largă a unor scrieri aparţinând unor autori de talent literar dar cunoscuţi ca având şi expertiză ştiinţifică.

De la inestimabilul scriitor Jules Verne, apoi la fel de cunoscutul Issac Asimov cu al său roman "Eu robotul", şi până la scriitorii zilelor noastre, Alexandre Koyre - De la lumea inchisa la universul infinit, Carlo Rovelli - Sapte scurte lectii de fizica, Martin Bojowald - Loop Quantum Gravity and Cosmology, Stephen W. Hawking - Scurta istorie a timpului şi mulţi alţii.

1682
Ne naştem dar nu ştim cine a hotărât asta. Natura pare singurul vinovat. Imaginaţia ne permite să ne asumăm existenţa unui creator, Dumnezeu sau a unei întâmplări fericite de natură fizică, un concurs de împrejurări care aduce împreună condiţiile suficiente şi necesare apariţiei vieţii.

Ne naştem, devenim un membru a speciei umane, singura specie de acest fel din univers. Pentru ce? Care este sensul vieţii? Putem desluşi o evoluţie a mediului

nostru de viaţă care nu constituie o cauză a vreunei alienări a umanităţii atâta timp cât omul nu devine un factor perturbator.

Pentru că fiinţa umană, neavând un reper în alegerea unui comportament, poate imita natura sau poate s-o distrugă. Nici o altă specie nu-şi permite o asemenea libertate.

Nu este simplu să-ţi ordonezi viaţa atâta timp cât nu cunoşti direcţia. Există un sprijin, major, caracteristic omului, în raţiune, discernământ, gândire. Se pare că umanitatea poate apela la un reglaj fin al comportamentului pentru a intui corecta cale spre excelenţă. Pentru aşa ceva trebuie să apelăm permanent la cunoaştere, mai multă cunoaştere, de-a lungul vieţii prin educaţie, şcoală, comunitate. Astăzi putem spune că fiecare dintre noi este implicat în calitatea vieţii pe întregul pământ, o singură casă pentru toţi şi depinde de noi toţi indiferent de naţiune, etnie, religie, politică ca ea să nu se năruie.

1683
Fiinţa umană este proiectul IA al creatorului divin?

1684
Întregul nostru univers urmează unei prime cauze numite "big bang / big bounce". Şi totuşi mulţi se întreabă ce-a fost înainte. Răspunsul este simplu: o altă primă cauză? Şi mai înainte? La fel. Oare timpul are

un început? Pentru că viitorul se îneacă, ultimele cercetări o spun, în spuma cuantică.

1685
Cât de profundă este relaţia dintre termodinamică şi timp? Cât de relevante sunt corespondenţele masă-spaţiu, energie-timp?

1686
Mişcarea se prezintă sub două aspecte: particulele de masă se ciocnesc iar cuantele de energie interacţionează. În lipsa unor resurse energetice, timpul de ciocnire al particulelor şi transformarea lor în cuante de energie este zero. Avem deci spaţiu fără timp.

Se pare că interacţia cuantelor de energie cere un timp, astfel încât pe ansamblu şi luând în considerare numărul imens al evenimentelor cuantice, avem o permanenţă a materiei-spaţiu şi energie-timp. Aşa încât regăsim clasicul nostru sistem de patru coordonate spaţiu-timp.

Consider toată această fabulaţie un joc al imaginaţiei mele, de aceea îmi cer scuze.

1687
Prin ce ar fi putut impresiona civilizaţia umană, divinul? De la Egiptul faraonilor şi până la inteligenţa artificială, într-un clipit de geniu creator, omul a dovedit existenţa excelenţei, a perfecţiunii gândirii. El a

cuprins realitatea în propria lui conştiinţă, a împins dincolo de înţelegere imaginaţia, a simţit briza talentului, a virtuozităţii, a potenţialului creator.

Nu e locul să rememorăm şi ce a făcut omul, rău, pervers, păcătos, insalubru. Şi cred că nici Dumnezeu nu a fost interesat de negura ce a acoperit adesea gândirea.

Evaluarea făcută de divinul etern a consemnat doar excelenţa pe care umanitatea a produs-o prin cultură, artă şi ştiinţă. Chiar dacă or fi existat şi alte lumi, cu realizări la fel de relevante, eu nu cred că lui Dumnezeu îi este ruşine cu noi. Sunt convins că undeva, există şi pentru civilizaţia umană un Oscar, poate un Nobel pe care Dumnezeu a scris: "Oamenilor de pe Terra, divinitatea le este recunoscătoare".

1688
Orgoliul constituie principala piedică în calea unora de a-şi asuma existenţa lui Dumnezeu. Nici un argument nu este destul de puternic pentru a înlocui creaţia divină cu jocul întâmplării. Însăşi principiul cauzei urmată de efect, impus de raţiune de-alungul evoluţiei naturii vine în sprijinul creaţiei.

Singurul eveniment care nu-şi explică existenţa în această înşiruire de cauze şi efecte ce caracterizează natura este apariţia omului pe pământ. El constituie singurul element aparte legilor naturii care nu numai că

a putut opri evoluţia dar prin comportamentul său a fost capabil să o schimbe şi să intervină prin voia sa în tot ceea ce constituie logica mediului ambiental dar şi al vieţii. Omul este singura piesă din acest imens puzzle, natura, care nu-şi găseşte logic locul.

Natura, lumea noastră, universul pare un cadru conceput special pentru om, o casă în care fiinţa umană este invitată să locuiască o perioadă bine determinată, un spaţiu de creaţie în care capacitatea ei intelectuală să se desfăşoare nestingherit spre binele lui şi al divinităţii.

1689
"Corect" poate fi doar rezultatul unui exerciţiu de aritmetică. La noi, corect ar putea să însemne obiectiv. Numai că acest termen are o semnificaţie mai specială, aceea de: nu mă bag, nu ştiu, nu mă interesează. Fiecare dintre noi are păreri, cele mai multe dintre ele nejutificate. Fie susţinem că e doar un scenariu, fie că sunt interese la mijloc, fie că aşa cred eu sau cel mai adesea, lasă să fie bine pentru toţi.

Subiectiv este cel care consimte să-şi folosească mintea, să se informeze mai bine, să asculte părerile celorlalţi dar să decidă singur. Poţi greşi, dar o vorbă din bătrâni spune că din greşeli se învaţă cel mai bine.

1690

Foarte mulţi au atins limita de jos a prostiei. Chiar dacă ar voi, mai departe nu se poate. Dacă ţin totuşi să se mişte, o pot lua doar înapoi şi cine ştie, poate pot fi recuperaţi.

1691
Religia a constituit mijlocul prin care masele populare ignorante au putut fi ataşate proiectului de modernizare a societăţii, au putut lua contact cu arta, cultura, ştiinţa, civilizaţia în definitiv.

Şi nu numai religia a ajutat la formarea unei conştinţe a comuniţăţii. Apoi, dizolvarea aşezămintelor rurale şi formarea oraşelor, dezvoltarea comerţului, învăţământului, formarea naţiunilor şi tot ceea lipsea lumii noastre pentru a deveni o civilizaţie.

Şi totuşi, civilizaţia occidentală a realizat că fără "drepturile omului", "economie de piaţă", "capitalism", "globalizare", Terra nu va devenii niciodată casa noastră a tuturor.

Am uitat totuşi că "umanitatea" ne va lipsi dacă uităm că tot ce întreprindem trebuie făcut cu măsură.

•Fiecare lucru poartă în sine însuşi măsura sa. - Mihai Eminescu
•Adevărata bărbăţie constă din înţelegerea propriului sine şi din restabilirea măsurii. Oricine-şi va înţelege

propriul sine şi îşi va restabili măsura, va fi urmat de toată lumea. - Confucius
•În măsura în care un lucru oarecare se potriveşte cu natura noastră, în aceeaşi măsură el este în mod necesar bun. - Baruch Spinoza

1692
"Oamenii sunt sociabili din necesitate. Din vremurile primilor locuitori ai peșterilor, oamenii – lipsiți de păr, fără putere, fără ajutor, a căror singură armă era viclenia – au supraviețuit strângându-se în cete; știind, precum descoperiseră și multe alte creaturi comestibile, că scăparea lor constă în număr. Și această cunoaștere, transmisă genetic, stă în spatele regulii gloatei. Căci numai a ieși în afara grupului, și nu a i te împotrivi, duce de mii și mii de ani la moartea celui care îndrăznește să o facă. A sta împotriva mulțimii cere ceva mai mult decât curajul obișnuit; ceva care merge dincolo de instinctul uman." - Diana Gabaldon, Outlander.

1693
Visurile sunt partea cea mai frumoasă a vieţii, pentru că ele nu se supun raţiunii ci doar credinţei. Nu trebuie să dai socoteală de ce îţi doreşti, să zicem, "luna de pe cer". Visele se ataşează unei stări de reverie care îţi crează un sentiment de mulţumire, dacă nu, chiar de fericire. Nu contează dacă ele pot sau nu să se împlinească, e de ajuns să le vezi "cu ochii minţii".

E trist să nu poţi visa, pentru că visele se împletesc cu speranţele noastre, şi pe cine bucură o viaţă fără sens, un viitor din care pare că tu vei lipsi. Se spune adesea să te bucuri de viaţă. Dar când viaţa este monotonă, lipsită de entuziasm, de "sarea şi piperul" împlinirilor, dezamăgirilor, când raţiunea îţi comandă fiecare pas, răul şi binele, frumosul şi urâtul sunt coordonatele trăirilor tale. Amintirile tale sunt imagini ale viselor tale mai degrabă decât ale faptelor.

Se spune: am visat urât. Nu-i adevărat. De fapt, ai avut un coşmar, Doamne fereşte-mă de coşmare. Acestea sunt legate de conştiinţa faptelor tale sau, de ce nu, ale altora şi provin din remuşcări, păreri de rău, regrete, mustrări de conştiinţă, învinovăţiri, eşecuri, obiceiuri rele, dezamăgiri, penibil, urât, stare fizică proastă, prostie, ură, abuz, mizerie, intoleranţă, sadism, şi tot ceea ce apare în dicţionar în acest sens.

Visele sunt frumoase, îndeosebi cele pe care le ai "cu ochii deschişi". Ele se referă la trecut, sau la proiecţii în viitor. Cu amintiri frumoase, cu speranţe asumate în clipele tale de fericire, visele îţi dau acea stare de bine pe care ne-o dorim cât mai des.

1694
Convertire, puterea ordinelor monahale, Japonia, Britania, America de sud, Africa...

Convertirea a fost doar o impunere a religiozităţii şi nu o creştinare care să aibă în vedere progresul civilizaţiei după normele eticii creştine, o apropiere de idealul creştin umanist, construirea unei comunităţi globale după normele democraţiei occidentale dar nu numai, care să devină un model de excelenţă şi pentru alte civilizaţii avute în vedere de Dumnezeu.

1695
Creştinismul a devenit umanism, calea dreaptă şi corectă spre divinitate.

1696
Cunoaşterea: - Conştiinţa relativităţii cunoştiinţelor. Atâta timp cât nu ştim totul nu putem afirma nimic despre o parte.

- Tot ceea ce rezultă în urma observaţiei, simţirii, amintirilor, procesului de gândire şi emiterii judecăţilor de valoare îmbogăţeşte cunoaşterea.

- Tot ceea ce ne deosebeşte de restul universului. O singură entitate împarte cu noi, fiinţele umane, cunoaşterea, divinitatea.

- Ceea de ştim trebuie raportat la infinit. Infinitul, pentru noi este reprezentat de suma firelor de nisip de pe o plaje, mulţimea stelelor de pe cer, numărul neuronilor din creierul nostru, distanţa dintre lumea noastră şi universul cuantic, viteza luminii, constanta

Planck, numărul cărţilor din bibliotecile pământului. Infinitul este ceea ce nu poţi avea, nu poţi vedea, auzi, simţi, atinge, concepe, spune, face, imagina, gândi în definitiv.

Instrumentele cu care lucrăm: raţiunea, credinţa, bunul simţ, libertatea de gândire şi de expresie, logica, etica nu-mi permit investigarea infinitului.

Există o limită la care trebuie să mă opresc, este limita care desparte umanitatea de divinitate. Eu cred că această limită este dată de capacitatea omului de a înţelege, a gândi şi implicit a crea. Am creat lucruri minunate precum arta, cultura, ştiinţa, tehnologia. Am investigat, cât am putut, realitatea, spaţiul cosmic, cel cuantic, codul genetic, dar tot nu am aflat ce este viaţa, talentul, sursa răului, fericirea şi multe altele. Am crezut mult timp că matematica, filozofia, elaborarea de teorii, concepte, judecăţile de valoare, vor împinge limita cunoaşterii, dar am ajuns într-un impas.

Oamenii de ştiinţă spun că avem nevoie de ajutor pentru a înainta, dar în ce fel nu pot nici ei preciza. Resetarea trecutului, a istoriei, corectitudinea politică, LGBT-ul, întoarcerea la natură, noile secte neoprotestante, integrarea, migraţia, războiul atomic, nimic din toate acestea nu ne vor scăpa de necunoaştere, de inocenţă, de superficialitate, de extincţie.

1697
Principiul antropic: "Universul are proprietățile pe care le are și pe care omul le poate observa, deoarece, dacă ar fi avut alte proprietăți, omul nu ar fi existat''

1698
"La început, Dumnezeu a creat cerurile şi pământul.... Dumnezeu l-a creat pe om după chipul Său, după chipul lui Dumnezeu l-a creat; bărbat şi femeie i-a creat...
... Domnul a privit cu plăcere spre Abel şi jertfa lui, însă spre Cain şi jertfa lui nu a privit cu plăcere. Cain s-a mâniat foarte tare şi i s-a posomorât faţa.... Cain i-a zis fratelui său, Abel: Haidem să ieşim la câmp! Pe când se aflau acolo, Cain l-a lovit pe fratele său, Abel, şi l-a omorât."

... Astfel Cain s-a preschimbat în prima bestie umană.

Ca să fie completă, istoria consemnează faptele oamenilor dar şi pe cele ale bestiilor.

1699
Ce este puterea? De obicei, puterea este individuală şi mai niciodată a unui grup având aceleaşi interese.

1700
Viața nu-i un premiu, mai curând o cruce. Trăiește clipa, acceptă-ți soarta, şi speră în mai bine. Starea de mulțumire, dacă ai parte de ea, atenuează răul, șterge

amintirile şi-ți oferă speranță. Cu cât speri mai puțin, cu atât totul devine mai suportabil.

1701
Civilizaţia nu poate fi decât umanistă, planetară şi nicicum altfel. O familie nu se poate diviza şi trăi după mai multe paradigme, pentru că ar fi una divizată, ideologizată, conflictuală, şi bolnavă. Aşa cum este în prezent. Avem "lumea liberă" şi autocraţiile de tip "rusky mir". Suntem fie creştini fie păgâni, secularizarea afectând doar "lumea occidentală".

Corectitudinea politică, la modă în occident, nu face decât să ascundă sub preş discriminarea, rolul precar al individului în conducerea statelor, lipsa unei implicări comune în evoluţia corectă a speciei umane, lipsa unui concept universal asupra a ceea ce constituie raţiunea.

Democraţia, statul de drept, libertatea nu este un bun al tuturor, populaţii întregi complăcându-se într-o şi chiar militând pentru o societate bazată pe clase reprezentând criterii discriminatorii, uneori vestigii ale feudalismului medieval, proprietate, tradiţie, nivel de trai, de cultură sau de istorie.

1702
Întreabă orice adolescent ce-şi doreşte. Are să-ţi răspundă că vrea să fie lăsat "să-şi trăiască viaţa". Nu doreşte să fie liber, pentru că ştie că libertatea lui se

află într-un spaţiu limitat. Acest spaţiu este natura, universul, coordonatele lui fiind date de naştere, educaţie, cultură, bunul simţ, măsura tuturor lucrurilor.

1703
Dumnezeu a creat mai întâi un univers anume, prielnic vieţii iar apoi l-a creat pe om. Astfel el a stabilit coordonatele libertăţii omului, cadrul evoluţiei şi sensul ei.

Natura nu este doar un ingredient al universului ci însăşi matca, fagurele în care omul va depune mierea. Tot ceea ce omul ar încerca, folosindu-şi imaginaţia, peste viabilitatea condiţiilor impuse de mediul înconjurător ar avea ca efect distrugerea proiectului divin şi negarea umanităţii.

Omul a primit învoirea liberului arbitru dar numai în sensul evoluţiei, iar Dumnezeu şi-a păstrat paternitatea deciziei verificând justeţea alegerii şi confirmarea continuităţii. Un vehicol poare vira cum doreşte dar şoferul decide dacă alegerea este bună sau duce în prăpastie. Omul este un computer care poate crea orice, de la a scrie un text până la a zidi o casă în 3D, dar doar cu un program ales de cel care l-a construit.

Ştiu, ne este cel puţin incomod să acceptăm că suntem doar o "mână de lucru" dar nu şi creerul. Este absurd, de neconceput, ca efectul şi cauza să se manifeste simultan. Creatia este întotdeauna independentă de

creator. Între cauză şi efect apare întotdeauna mişcarea în timp şi spaţiu. Eu nu pot fi totuna cu textul pe care îl scriu, cu tabloul din expoziţie sau cu cel ce voi fi mâine. Ca om, mă consider liber de orice constrângere, chiar şi cea divină; pot concepe un copil (este adevărat că ştiu mai multe despre asta în comparaţie cu o pisică, dar şi ea naşte pisoi, poate chiar mai uşor), pot repeta o greşeală deşi sunt conştient că nu se face, precum războiul, pot explora cosmosul, pot iscodi structura biologică, genetica, accept moartea inevitabilă, dar mi-e greu să cred că voi putea da viaţă, că voi creea la rândul meu un om, şi bănuiesc că fără un ajutor divin am să desluşesc întregul mister al creaţiei.

Am observat că nimic din ceea ce nu există nu poate fi conceput, precum o nouă specie de plante sau chiar animale (cele la care vă gândiţi sunt doar ameliorări, inginerie genetică. Nu am inventat nici un element chimic nou ci doar am descoperit unele şi am completat Tabelul lui Mendelev, o lege a naturii şi ea descoperită mai deunăzi. Ştiinţa nu crează, ci doar pune lucrurile la locul lor, ca într-un puzzle. Toţi ne dăm cu părerea şi uneori ne iese, alteori nu, după cât suntem de talentaţi. Nimic nu poate depăşi în imaginaţia noastră fiinţa umană şi mediul ei de dezvoltare. Ştim că nu ştim mai nimic despre noi şi vecinii noştri pe a căror existenţă nici măcar n-o bănuim.

Da, credinţa ne completează, şi bine face, universul nostru imaginar, ne permite să ne acceptăm "condiţia

umană" să sperăm, în orgoliul nostru, că suntem demiurgi, să înghiţim mai uşor pilula amară că nu totul depinde de noi şi că de fapt suntem predestinaţi.

1704
Continuându-mi reflecţia, îmi vine un gând, mai degrabă o "blasfemie", oare Dumnezeu s-a creat pe el însuşi? Am un singur instrument de lucru care m-ar putea ajuta să găsesc un răspuns, recunoscut de întreaga umanitate de-a lungul istoriei: raţiunea, dar cred totuşi că-mi este insuficient. Dacă binomul cauză-efect este un adevăr, o lege a naturii, atunci, însuşi Dumnezeu ar trebui să i se supună. El nu s-a putut creea pe el însuşi. Filozofii au arătat că Dumnezeu nu este a tot cunoscător, pentru simplu motiv că atunci nu ar mai fi avut nevoie de om, nu este atotputernic, dintr-o mie de motive. Creaţia presupune cunoaştere. Ce fel de Dumnezeu ar fi fost cel creat din nimic? O copie la indigou, o clonă? Poate merg prea departe, poate ceea ce ştim este prea puţin ca să ne dăm cu părerea. Poate totul, poate tot ceea ce ştim nu este adevărat sau suficient, poate raţiunea este o falsă cale spre câştigarea certitudinii.

Trăim vremuri inimaginabile, când raţiunea, nu mai constituie un reper, tot ceea ce întreprindem ţine de pasional, de o lume iraţională. Am uitat de legile naturii, am inventat altele precum legea profitului ca singura soluţie de viaţă. Conturile tot mai pline au

devenit singurul criteriu de acaparare a puterii în general şi al puterii de decizie în viaţa societăţii. Războiul şi arma nucleară sunt astăzi prerogativele celor care vor să stăpânească Pământul. Prostia, imbecilitatea, nemernicia, ura, mişelia, crima fac ca adevărul, dreptatea, frumosul şi binele, buna cuviinţă, dragostea să dispere, să se ascundă în străfundul pământului, în întuneric şi uitare.

1705
Aria „ipocritului”
by Andrei CORNEA, dilemaveche.ro
August 16, 2023

Cuvîntul „ipocrit” vine din greaca veche. Acolo, hypokrites însemna, în sens propriu, cel „care răspunde”, „care dă replica”, dar s-a specializat pentru a însemna „actor”. Abia în greaca postclasică și biblică a început să capete și sensul cuvîntului nostru, de om fățarnic, nesincer, duplicitar, care una spune și alta gîndește.

Actorul așadar este un om capabil să înșele jucînd pe altcineva decît el însuși, dar de fapt nu înșeală pe nimeni. Toți știm că el „joacă”, imitînd „în joacă” cumva diferite personaje. Astea sînt regula și convenția jocului. Ficțiunea dramatică ne cuprinde și tindem să ne lăsăm captivați de ea, mai ales dacă e bine interpretată; rîdem, plîngem, ne lăsăm seduși cu toată plăcerea de joc, fără totuși a uita că „nu e real” (cu

excepția unor situații-limită). Dacă e vorba să discutăm imitația din perspectiva sinelui, cît și a restului lumii, putem spune că Actorul nu înșeală pe nimeni – nici pe alții, nici pe sine.

Dimpotrivă, Ipocritul nu mai joacă un rol, ci vrea să fie luat în „serios”; așadar, el înșeală pe toți sau aproape toți cei cu care are de-a face, mai puțin pe sine însuși. Tartuffe și cei ca el știu bine că mint lumea. Căci scopul Ipocritului este de a obține ceea ce n-are și de a lua o porție pe care n-o merită.

O variantă agravantă de ipocrizie este impostura: Dacă Ipocritul se mulțumea de obicei să înșele în sfera moralității, clamînd de exemplu virtuți pe care el, cel dintîi, nu le practica, Impostorul caută să ocupe poziții sociale pe care nu numai că nu le merită moral, dar la care nici nu are dreptul legal. Ipocritul se punea în opoziție cu legea morală, Impostorul încalcă chiar legea statului: pretinde că e un „revizor” fără să fie, că e un medic fără a avea diplomă sau avînd una falsificată. Devoalat, Ipocritul ajunge disprețuit, blamat și de rîsul lumii; Impostorul ajunge însă la închisoare sau își pierde anumite drepturi, pe lîngă că e (sau ar trebui să fie) ostracizat public.

Dacă Impostorul tindea să-i înșele pe toți, mai puțin pe el însuși, există și cazul invers, al imitatorului care nu înșeală pe nimeni, mai puțin pe sine însuși. La nivel patologic, este situația tristă a Nebunului care se crede

Napoleon, sau președinte, sau cangur, sau înger. La nivel ideal, să zicem, un astfel de personaj este Don Quijote, care imită manierele unor cavaleri rătăcitori și se crede cavaler rătăcitor, fără însă ca ceilalți s-o creadă. Și totuși, curios, ficțiunea e atît de puternică, încît treptat cei din jur, pornind cu credinciosul Sancho Panza, încep cumva să intre în ea, s-o „joace", asumînd rolurile prescrise de „Cavalerul Tristei Figuri", chiar dacă nu cred cu tot dinadinsul. Dar le place să creadă. Sîntem aici în vecinătatea situației Profetului: acesta crede cu tărie în el însuși și, în plus, e luat în serios de un mic grup de adepți fanatici, în vreme ce majoritatea celorlalți îl consideră fals și mincinos. S-ar putea să fie un fals profet, dar, în măsura în care el cel dintîi crede în profeția sa, nu este cel puțin un impostor.

Dar ce se întîmplă cînd cercul credincioșilor se lărgește nemăsurat? Mai mult, cînd devine aproape imposibil – în anumite limite – să nu crezi într-o ficțiune pe care mai toți „o joacă", fără a fi conștienți că o joacă, ci punînd acolo maxima seriozitate? Bineînțeles, și în acest caz rămîn oameni în afara cercului credinței, dar deja cei care asumă un anume Weltanschauung au devenit decisivi prin număr și influență.

Sîntem aici în cazul clasic al marilor religii, cît și, în cazul modern, al ideologiilor. Ideologul crede el însuși și îi face și pe ceilalți (nu chiar pe toți) să creadă. N-avem de obicei motive să suspectăm că cei care le produc și le susțin sînt ipocriți. Totuși, în fazele

terminale ale acestor ideologii, se întîmplă și asta, așa cum devenise, se pare, cazul defunctei elite a defunctei URSS, care nu mai credea ea însăși în ficțiunea comunistă pe care se străduia totuși să o propage în rîndul maselor. La limită ne putem închipui o ficțiune în care nu mai crede aproape nimeni (nici cei meniți s-o propage), dar pe care toți o conservă în virtutea obișnuinței sau pur și simplu fiindcă li se pare extrem de costisitor s-o anuleze. Iar cercul se închide: acum toți joacă într-o ficțiune, dar nu la teatru, ci în viață.

Toți sîntem, în sensul originar măcar, „ipocriți”: sîntem, în diferite proporții, Impostorul, Actorul, Profetul și Ideologul, cu toate nuanțele și interferențele inevitabile. Diferența între noi este că unii știm că jucăm, dar îi convingem pe alții că sîntem serioși, alții ne convingem pe noi înșine, dar prea puțin pe alții, alții îi înșelăm pe toți, inclusiv pe noi înșine, alții pe nici unii, nici măcar pe noi înșine.

1706
Dumnezeu l-a creat pe Adam, omul. I-au trebuit, poate, mulţi ani pentru a finaliza această versiune cu toate atributele ei: raţiune şi credinţă, conştiinţă de sine, capacitate de a gândi, putere de creaţie.
Dar şi moartea omului şi nu înainte de a-şi pierde calităţile umane. Abraham a vieţuit sute de ani. După Noe, vârsta majorităţii semenilor noştri rar trecea de o sută de ani.

Ceva se întâmplase, omul era mai prolific decât se aştepta creatorul său. După ce Adam şi Eva şi-au luat în primire rolul de a crea o civilizaţie umană, totul a decurs extrem de rapid. Umanităţii i-a trebuit mai puţin de o secundă, dacă acceptăm scara devenirii omului conform aprecierii biologilor, ca să scrie istoria civilizaţiei.

Scrierea cuneiformă, antichitatea greco-romană, Carol cel Mare, renaşterea, revoluţia franceză, explozia descoperirilor ştiinţei ceea ce adus la descoperirile geografice, prospectarea cosmosului, tehnica prelucrării datelor şi "cireaşa de pe tort" relativitatea lui Einstein.

1707
Luciditate, clarviziune, revelaţie - categorii sinonime ce au în vedere cunoaşterea prin apel la categorii de tip posibil-probabil, folosindu-ne imaginaţia şi un minimum acces la gândire. Reprezintă o alternativă la asumarea unor răspunsuri prin credinţă.

1708
Distracţia este cel mai mare duşman al libertăţii. Este un drog. Petreceri, nopţi pierdute, alcool fără măsură, relaţii uşoare, substanţe, pierderea controlului, reacţii neadecvate, relaţii întâmplătoare, violenţă, stres, plictiseală, gânduri disperate.

Poate că exagerez, poate nu oricând cu oricine e la fel, dar nu pot omite că există o posibilitate, un risc. E şi un joc de noroc, poate să ţi se ofere o a doua şansă, dar nu poţi juca mereu pe o singură carte, iar cel mai greu lucru, odată pornit este să te opreşti.

Nu depinde numai de tine cine eşti, contează foarte mult circumstanţele. Se spune că norocul tău constă în a nu te afla într-un anume loc, într-un anume moment. Dar nu poţi şti ce-ţi oferă viaţa.

1709
Ultima concluzie înainte de "a da colţul": viaţa e o mizerie, viaţa e frumoasă.

1710
Râsul, buna dispoziţie, mulţumirea de sine şi de ce nu fericirea presupun un control al măsurii mult mai atent, altfel şocul derivat din evenimentele care compun viaţa va fi extrem de puternic.

Poţi ignora tot ce se întâmplă rău în jurul tău, dar vei fi lipsit de revelaţia sensului vieţii.

1711
Se întreba odată Marta Bibescu ceva de tipul: când vom fi şi noi mai puţin protejaţi şi mai mult protectori.

Eu aş spune: nu poţi fi toată viaţa interesat şi niciodată interesant.

1712
Degradarea naturii a intrat într-o fază critică. Creşterea temperaturii la valori greu suportabile 24 ore/7 zile, cel puţin pentru vârsta mea cere o intervenţie urgentă care are slabe şanse de a fi promovată la scară globală.

Pandemie, război, degradarea mediului, meniu complet. Şi dacă ar fi doar atât. Destructurarea comunităţilor, prostia cu promovarea unei "corectitudini politice" care, cum spunea cineva (Andrei Pleşu ?), denotă scăderea drastică a IQ-ului, haosul privind refuzul migraţiei de a se integra în societatea occidentală, suficienţa politicilor sociale, corupţia în creştere aduc puţine argumente în favoarea unei posibile reveniri.

1713
Cum pot fi oamenii atât de schimbători, exact ca o pendulă? Când la stânga, când la dreapta. Dacă stau să mă gândesc bine, o pendulă oprită pe stânga ar fi una defectă. Tot la fel se petrece şi cu economia? Spunem că dreapta produce în timp ce stânga distribuie. Cineva se întreba: dacă economia se dezvoltă, de ce numai unii beneficiază?

1714
Proiectul pe care Dumnezeu şi l-a imaginat atunci când l-a creat pe om constituie pentru noi o nebuloasă. Sensul vieţii nu este acela de a înţelege acest proiect în

toate componentele sale, ar fi şi imposibil atâta timp cât Creatorul nici nu şi-a propus să ne dezvăluie gândirea sa, din care noi oricum n-am înţelege nimic.

Un computer nu va cunoaşte niciodată, ce face un tranzistor sau zece sau cele 100 de milioane care îl compun. El ştie doar cum să urmeze pas cu pas un program. E ca un actor care deşi nu simte ca Otello, trebuie să-şi ucidă soţia, şi o face cu pasiune, pentru că altfel piesa ar eşua iar spectatorii ar părăsi sala dezamăgiţi.

Nu ştiu ce gândesc alţii, dar pe mine mă satisface rolul cu care m-am născut, încerc să-l studiez, să mi-l însuşesc şi să-l interpretez. Nu mă simt o "frunză în vânt", nu cer explicaţii divinităţii. Atât cât mă ajută raţiunea, cultura, abilităţiile intelectuale, atâtea câte sunt, caut răspunsuri. Dacă, uneori, nu le găsesc, credinţa mă ajută să-mi asum o variantă sau alta. Dar nu eu am afirmat existenţa relativităţii cunoaşterii şi nu inteţionez să cer explicaţii la ceea ce nici nu pot înţelege.

În relaţia mea cu Dummnezeu, eu realizez că sunt doar ceasul din mâna ceasornicarului şi nu are sens să-mi arog abilităţi extra umanitare. Evident, că am considerat şi consider în continuare că afirmaţia în legătură cu "chipul şi asemănarea omului cu Dumnezeu" este doar o licenţă.

1715
Sperăm cu toţii că fiecare dintre noi e cel mai aproape de adevăr în asumările sale cu privire la realitatea ce ne înconjoară. Mediul în care trăim este deosebit de complicat cu replici neaşteptate la acţiunile noastre. De altfel nu intră, cred, în sarcina fiinţelor umane în a-ş remodela universul propriu, nu ăsta este sensul vieţii, nu e treaba noastră să-i luăm locul creatorului. Turnul Babel, întâlnirile de gradul 3, computerul cuantic şi sunt convins, inteligenţa artificială nu sunt de competenţa spiritului uman. Relatările media cu privire la IA sunt cel puţin ilare. De fapt delimităm acest domeniu printr-o combinaţie de senzori, însumări de baze de date şi un altgorim inteligent. Doar atât. Multele sincope în evidenţierea reuşitelor ne vor lămurii la ce să ne aşteptăm de la IA.

1716
Citeşti ceva şi nu înţelegi, poate fi o teoremă, un text literar, o teorie ori o nouă interpretare. Soluţia pe care am găsit-o eu e următoarea: mai citeşti odată într-un moment de claritate a gândirii. Nu ai succes?, cauţi o altă sursă, stilul expunerii te poate ajuta, sau întrebi pe cineva. În final, dacă ceaţa persistă, laşi să treacă câteva zile, gândindu-te şi întorcând pe toate părţile problema în cauză. Uneori apare un "clic" care rezolvă problema. Dacă ea persistă totuşi, las-o pe altă dată, gândeşte-te că algoritmul tău de procesare a unei informaţii noi trebuie reînprospătat şi asta cere timp şi

studiu, cunoştiinţe în plus şi abilităţi intelectuale sporite precum capacitatea ta de inducţie şi de deducţie.
Aşa cum inima ne avertizează: "nimic fără Dumnezeu", şi creierul nostru cere exerciţiu.

1717
Pentru om, doar două sunt posibilităţile de materializare a libertăţii, unde putem observa ceea ce se în întâmplă sau ceea ce se subînţelege, natura şi conştiinţa. Natura înconjurătoare, şi simţurile noastre se întâlnesc aici dându-ne libertatea de a cunoaşte în profunzime cum suntem noi, fiinţele umane.
Conştiinţa ne permite să explorăm imaterialitatea vieţii şi să folosim imaginaţia pentru a ne asuma sensul existenţei noastre.

1718
Occidentul, îşi pierde pe zi ce trece din maturitatea pe care cu greu şi-a dezvoltat-o de-a lungul istoriei.
În ceea ce priveşte celelalte culturi, ele nici măcar n-au realizat conştiinţa rolului lor potenţial în istorie, în evoluţie. Pentru ele nu s-a pus niciodată problema conştientizării existenţei, şi a sensului acesteia, a conştiinţei de sine, a creaţiei sau măcar a evoluţiei. Câteva excepţii au existat totuşi sporadic, în unele comunităţi precum cea egipteană (tagma preoţească), arabă (marii filozofi), maură (sudul Spaniei - ştiinţă), chineză (Confucius).

1719

Argumente pentru o certitudine a evoluţiei de durată (zeci de milioane de ani) a naturii:
1. Aspectul suprafeţei pământului afectată din plin de forţe care o remodelează, o eroziune masivă şi de durată. Istoria geologică este foarte bine documentată de o multime de specialişti, pe baza măsurătorilor asupra rocilor în spaţiu şi timp (grad de eroziune, poziţie în relaţia cu mediul înconjurător, vechime şi orice alte transformări.

2. Prezenţa vieţii este strâns legată de istoria geologică a Pământului, paleontologia oferindu-ne suficiente argumente în acest sens.

3. Istoria umanităţii relevă o durată mare de timp cu privire la evoluţia activităţii speciei umane cu mult înaintea desenelor din peştera de la Altamira la epoca modernă.

1720
"a te da pe brazdă", a ceda, a accepta ceea ce nu este de acceptat, a înţelege ceea ce este de neînţeles, a dori ceva ce nu vei fi dorit în veci, a face ceea ce nu ai crezut că vei fi îndrăznit să faci vreodată.

1721
"a doua ieşire a omului din peştera lui Platon" - o realitate dincolo de realitatea imediată.

Omul a îndrăznit, a întors spatele realităţii, după secole de contemplaţie a soarelui, a naturii, a lumii în care ca fiinţă gânditoare a crezut în existenţa celor două dimensiuni, umanitatea, universul, obiect al creaţiei şi divinitatea, celălalt univers, ascuns în parte conştiinţei omului, ignorat mai mult sau mai puţin, inaccesibil, un univers paralel destinat creatorului, lui Dumnezeu, un univers imaterial, o altă creaţie (oare?), spirituală în întregime, într-o relaţie cu fiinţa umană întru-totul dependentă de el şi numai pentru el din câte ştim.

Descoperirea unei alte realităţi a fost făcută în principal de către ştiinţă prin investigaţii asupra a ceea ce numim dimensiunea cuantică. În aprofundarea studiului, în încercarea disperată de a uni într-o singură teorie legile gravitaţiei cu fizica cuantică, oamenii, prin observaţie, experiment dar îndeosebi, modelare matematică au constatat, ca într-o revelaţie, posibilitatea existenţei unei naturi surprinzătoare, la limita înţelegerii umane, a unui model universal de manifestare a spaţiului şi timpului, materiei şi energiei.

Pentru moment, acest model matematic, a primit diverse nume: spuma cuantică, univers în bucle sau în corzi. Eforturile sunt uriaşe, şi ele încearcă să elimine rând pe rând contradicţiile care apar. Aflându-ne la limita capacităţii noastre de înţelegere, într-un limbaj convenabil şi prin imagini convenţionale se speră la ceea ce este de nesperat şi anume aflarea sensului existenţei.

Pare că în sarcina omului se află nu doar înţelegerea sensului vieţii dar şi al divinităţii?!

1722
Personalitatea, o caracteristică a fiinţei vii, umane, o dovadă a apartenenţei acesteia la edificiul complex şi complet al Naturii. Da, pentru că Natura a avut întodeauna personalitate, acel ataşament perpetuu la o structură de legi, coordonate ale unei evoluţii unice şi dedicate unui scop divin, scop pierdut mult timp înţelegerii omului.

"De ce există ceva mai curând decât nimic?" reprezintă argumentul suprem al conştiinţei de sine, ne apropie de "prima cauză" ca impuls primordial al mişcării noastre spre excelenţă, care nu reprezintă altceva decât voinţa divină.

Nu înţelegem întotdeauna premizele pentru care binele se împleteşte organic cu răul, avem impresia că libertatea noastră este ceva rău care ne poate abate de la drumul pe care merge Natura. Dar e numai o părere, constrângerile cu care natura pare să ne "agreseze" sunt un reper pe lângă care nu putem trece cu nici un chip. De aici şi încercarea iluzorie a ştiinţei de a se opune permanent contaminării metafizice.

1723

Viaţa unei comunităţi este privită şi apreciată îndeobşte prin evaluarea gradului de cultură pe care acea comunitate l-a acumulat de-a lungul istoriei. Nu prin civilizaţie. La un moment dat toate comunităţile se pretind civilizate. Însăşi umanitatea crede despre ea că aparţine unei
"civilizaţii" care îşi duce existenţa pe planeta Terra aflată în galaxia "Calea Laptelui"   undeva în acest univers.

De fapt, o comunitate se poate pretinde civilizată doar atunci când în viaţa sa a dispărut ceea ce considerăm noi a fi "binele".

Binele nu caracterizează în vreun fel viaţa oamenilor. Definim lumina ca "lipsa întunericului", frumosul ca reprezentând "absenţa urâtului", cunoaşterea ca fiind "atuul celui pe care ignoranţa nu-l atinge".
Este extrem de simplu, avem nevoie de criterii pentru a ne simplifica traiul.

Un criteriu îl reprezintă "bunul simţ". În prezenţa acestuia răul dispare iar definirea binelui nu-şi are rost. Totul e bine. Unde-i urâtul când totul e frumos? Unde-i lumina când totul e lumină.

Un alt criteriu este ardoarea cu care ne luptăm în fiece clipă să stârpim răul, urâtul, ignoranţa. E un ţel, dificil de atins, excepţionalul, poate chiar unul din sensurile vieţii. E posibil? Poate că nu stă în putinţa unei singure

generaţii sau a milioane de generaţii să aflăm ce este o comunitate civilizată. Dumnezeu care nu este aşa cum se pretinde, atotputernic, ne-a însărcinat pe noi oamenii să încercăm să aflăm. Cum? Luptându-ne clipă de clipă cu răul, întunericul, urâtul. Cu alte cuvinte să lăsăm deoparte lenea şi să ne aducem şi noi aportul la civilizarea umanităţii, să punem umărul la mersul înainte (în nici un caz înapoi) a evoluţiei Naturii. Mulţi au făcut-o, sau se străduiesc, sau au de gând, dar prea puţini.

Suntem la un moment dat al drumului nostru spre excelenţă. Cu toţii visăm să trăim într-o ţară civilizată. Se pare că nu prea ne mişcăm. O ştiţi şi singuri. Până atunci ne zbatem într-o lume a răului, urâtului, ignoranţei...

1724
Stilul actual de viaţă occidental sfidează natura. S-a ajuns relativ repede la el, oferă satisfacţii imediate şi cu nici un chip nu se poate renunţa la el. Consecinţele ar implica "întoarcerea la natură" ceea ce în stadiul actual al dependenţei de tehnologie, stil de viaţă şi rezistenţă la agresivitate din partea factorilor de mediu ar echivala cu o apocalipsă. Este de neconceput renunţarea imediată la electricitate, obţinerea ei fără aportul surselor convenţionale fiind imposibilă. Nu există timpul necesar trecerii la energia verde. Poluarea, alterarea climei, sinteza chimică, producerea de deşeuri de orice fel a depăşit şi ultima linie roşie

până la care printr-o acceptare imediată să poată fi instituită o soluţie iar toate eforturile să fie canalizate spre o curăţenie generală.

Cu alte cuvinte societatea umană nu ar accepta de bună voie o schimbare de paradigmă în ceea ce priveşte viaţa pe Pământ. De altfel, trebuie să fim conştienţi, analizele realizate conduc spre o concluzie defavorabilă continuării vieţii în absolut orice condiţii. Avertizările specialiştilor nu au fost luate în seamă la timp şi ştim bine că nici nu putea fi vorba de aşa ceva.

Omul a distrus natura, şi trebuie să suporte consecinţele. Speranţa nu este suficientă pentru a continua viaţa unei specii extrem de controversate şi în cărei definiţie intră şi capacitatea autodistrugerii. Omul nu a greşit, el a ales în locul raţiunii, pasiunea. Poate că nici nu putea altfel.

1725
Ideea că Dumnezeu a trebuit să-l creeze pe om pentru ca prin el cunoaşterea să capete noi valenţe a găsit un răspuns la întrebarea: Este oare Dumnezeu atotcunoscător? Ca de altfel şi la întrebarea: Este Dumnezeu atotputernic când viaţa omului e o luptă continuă cu binele şi răul din sinele său?

Sunt întrebări grele, pe care biserica nici nu îndrăzneşte să le pună, dar faptul că noi cutezăm, arată

că există la baza proiectului de creaţie a omului această libertate pe care am putea-o numi "liberul arbitru".

Aşa încât îndrăznesc cu toată condenscendenţa (reţinerea, teama, sentimentul de blasfemie inoculat de viaţă în conştiinţa noastră) să pun totuşi o întrebare care mă frământă: Este Dumnezeu atotînţelegător (în sensul cunoaşterii, bineînţeles)? Atunci mă întreb pe mine, cum poate răbda atâta suferinţă, prin care omul în genere, nu un anumit om, trebuie să treacă?

A înţeles oare Dumnezeu ceea ce i-a cerut lui Iov în pariul cu diavolul? Câtă suferinţă? Dar suferinţa omului este chiar atât de necesară?

1726
Pe vremea comuniştilor, oamenii se grupau în clase şi pături. Nici o asemănare. Ce era o clasă? Ceva de genul: Tovarăşa învăţătoare a ieşit cu clasa la cules de cartofi. Nici vorbă să meargă la un muzeu de artă renaştentistă, la teatru, la concert, sau măcar în parc să socializeze.

Exista totuşi o diferenţă între cele două clase instituite la nivel de popor: clasa muncitoare, de cele mai multe ori în trei schimburi, şi care se hrănea exclusiv cu parizer şi rareori cu fraţii Petreuşi (seturi de doi pui morţi de foame). De băut: vin, ieftin şi amar ca pelinul, ca să apreciezi mai bine gustul seminţelor (desertul) cumpărate la cornet numai de la ţigănci.

A doua clasă era reprezentată de muncitorimea conducătoare despre care nu se ştia nimic. Dacă totuşi insistai, erai "invitat" la Securitate unde, după o discuţie despre "bagă-ţi minţile în cap" şi un masaj thailandez care se lăsa adesea cu oase rupte ţi se reda libertatea pe care statul ţi-o garanta.

Urmau apoi "păturile" : intelectuală, ţărănească şi preoţească. Erau atât de înverşunate împotriva fericirii promise de comunişti, încât aceştia, după ce se săturaseră să-i extermine la canal, prin relocare în Bărăgan, sau cel mai adesea prin cursurile oferite de Universitatea Penitenciară din Piteşti, au hotărât să-i declare neica-nimeni, şi eventual să nu-i mai numere la recensământ.

Ţărănimea a devenit o problemă în momentul în care a refuzat cu obstinaţie să-şi amestece pământul, vitele, uneltele de muncă cu ale vecinilor, susţinând sus şi tare că acelaşi lucru s-ar fi întâmplat şi dacă li se cerea să-şi adune la un loc, "femeile, caii şi puştile". Au suferit şi s-au supus.

Preoţimea a dres-o cumva. Au profitat de faptul că nici un comunist nu vroia să fie îngropat fără preot. Pesemne că se temeau să nu cumva să ajungă la judecata de apoi a lui Dumnezeu ştiut fiind un capitalist necruţător.

1727
Oare, supusă tuturor implicaţiilor post modernismului cu tot ce înseamnă el, activitate financiar-bancară, globalizare, marketing, putere de cumpărare, profit, subvenţii, relaţii, discuţii de afaceri, maşină, concedieri, proiecte, călătorii de afaceri, sănătate, mediu,... mai există prietenie? M-aş teme că nu prea mai are şanse. Câteva fraze convenţionale la telefon între două şedinţe, ceva propuneri de viitor, întâlniri, realizări personale, amintiri, hobiuri, concedii cu familiile, băut o bere la cârciuma din colţ, chiar nimic din toate astea să nu mai conteze în viaţa noastră?

Mi-aduc aminte de bătrânele aşezate pe marginea şanţului şi care nu ştiau, nici de scăderea cotelor la bursă, sau de falimentul unei bănci, dar nu se săturau de vorbă, întorceau veştile când pe o parte când pe alta, nu scăpau nimic până când se auzea o voce strigând de peste gard: hai mamaie că mor de foame, eu nu sunt găină să mă culc nemâncat.

Clipe de tăcere amestecate cu oftări, dar şi cu sentimentul mulţumirii că mai trecu o zi, şi cu speranţa că Dumnezeu nu le va uita.

1728
Ţine de personalitate ca în viaţă să nu fi niciodată "a cuiva". E altceva decât un orgoliu desuet, ca întotdeauna, ceea ce spui, ce faci, în definitiv, ce gândeşti să-ţi aparţină.

De aceea, fiecare dintre noi are un nume propriu, un set de amprente, o genă. E limpede că în spatele a ceea ce suntem stă educaţia, cunoaşterea, experienţa de viaţă la care mai întotdeauna au contribuit şi cei cărora le suntem recunoscători pe viaţă. Dar oricum, orice om trebuie să-şi asume ceea ce este, adică ceva mai mult decât o maimuţă dresată.

1729
De foarte multe ori, părerea mea, opinia mea, dacă vreţi, seamănă, poate că este chiar identică cu a altora, şi este de subînţeles acest lucru deoarece umanitatea în întregul ei are un scop, sens, şi comportament unic. Individul poate fi diferit, altfel, de un altul dar numai ca detaliu.

E preferabil să mă alătur unei anumite comunităţi, de exemplu, un partid, o asociaţie, un crez, chiar o religie, numai pentru că se întâmplă să am aceleaşi convingeri şi nu din mimetism.

Sunt inginer pentru că îmi place meseria mea şi nu pentru că-mi plac inginerii. Sunt medic, şi mă opresc la acest exemplu, pentru că vreau să-i ajut pe semenii mei şi nu pentru beneficiile breslei medicilor. De altfel în cazul acesta, depun şi un jurământ destul de strict de la care dacă se întâmplă să abdic, nu mai pot revendica fără să-mi fie ruşine de mine, calitatea de medic.

1730

"Domnul a văzut că răutatea omului era mare pe pământ şi că fiecare înclinaţie a gândurilor din mintea lui era tot timpul numai înspre rău.

Domnului I-a părut rău că l-a făcut pe om pe pământ şi s-a întristat în inima Lui.

El a zis: - Îl voi şterge de pe faţa pământului pe omul pe care l-am creat, atât pe el, cât şi vitele, animalele mici şi păsările cerului, pentru că Îmi pare rău că le-am făcut." - Geneza 6, 5-8

Dumnezeu era atât de mâhnit de inconsistenţa caracterului uman, de rătăcirea omului de la sarcina lui primordială, evoluţia spre excelenţă, încât a decis să facă să dispară nu numai fiinţa umană dar însăşi universul creat ca mediu al evoluţiei vieţii. Omul abandonase cu totul scopul în care fusese creat şi îşi afirma cu ostentaţie inutilitatea.

1731

"Dumnezeu i-a zis lui Noe: "Sfârşitul tuturor creaturilor este hotărât înaintea Mea, pentru că pământul este plin de violenţă din cauza lor; le voi distruge împreună cu pământul." - Geneza 6, 13

Omul îşi fărâmase întreg mediul de viaţă, natura fără de care nu putea evolua. De aceea evoluţia umanităţii o luase razna, răul constituia singura soluţie la îndemână pentru o supravieţuire incertă, spre o salvare

imposibilă. Bunul simţ, raţiunea, interesul pentru adevăr erau pierdute definitiv.

Şi totuşi Dumnezeu acceptă o a doua şansă, nicidecum pentru oameni ci doar pentru Noe din recunoştiinţă pentru credinţa lui în însăşi suprema calitate, raţiunea, comună omului dar şi divinităţii.

1732
"Fă-ţi o arcă din lemn de gofer. Fă-i nişte încăperi şi acoper-o cu smoală pe dinăuntru şi pe dinafară.
Să o faci astfel: lungimea ei să fie de trei sute de coţi, lăţimea – de cincizeci, iar înălţimea – de treizeci. Fă-i un acoperiş pe care să-l prelungeşti cu un cot. Pune uşa arcei pe o parte a sa. Să faci arca cu trei punţi: una jos, a doua la mijloc, iar a treia sus.
Eu voi aduce un potop de apă pe pământ ca să distrug toate creaturile de sub ceruri, care au suflare de viaţă în ele; şi tot ce este pe pământ va pieri.
Dar voi face un legământ cu tine, iar tu vei intra în arcă împreună cu fiii tăi, cu soţia ta şi cu soţiile fiilor tăi." - *Geneza 6, 14-18*

Drama se repetă doar că nu ştiu dacă va mai primi cineva o a doua şansă.

1733
Avem conştiinţă de sine, adică, altfel spus "ştim că ştim" , dar şi că ştiinţa noastră e relativă. Existăm, deoarece gândim. Şi ce gândim, analizăm, intuim, deducem? Păi,

mai întâi ce ne transmit simţurile noastre. Adică, tot ce vedem, auzim, gustăm, mirosim, pipăim, apoi analizăm, reţinem, comparăm. Informaţia pe care o primim ne construieşte, devenim fiinţa vie, parte a naturii înconjurătoare, dar altfel decât "iarba de acasă" sau maimuţa din junglă.

Da, evoluăm odată cu natura, dar şi altfel, omeneşte. Mai mult chiar, observând natura şi legile ei, avem puterea de a-i modifica în mare parte mersul. Lucrăm cu entitatea

Om, îl educăm, şcolim, modelăm, cu totul altfel decât facem cu restul universului. Omul nu acceptă experienţe, el chiar devine ceea ce doresc ceilalţi dar índeosebi el însuşi. Omul poate greşi, se poate răzgândi, dar în cunoştiinţă de cauză. 99% din ceea ce înfăptuieşte, se face prin gândire şi se obţin "idei" dacă nu chiar judecăţi de valoare. Judecăţile sale mişcă acea parte a naturii de care este interesat: mediul, sănătatea, supravieţuirea, starea socială, economia, ştiinţa, arta şi tot ceea ce îl face "uman".

1734
Mişcarea, generic vorbind, necesită o forţă produsă prin consum de energie. Ca să spravieţuiască, (să se mişte, în primul rând) omul îşi asigură cele necesare traiului. Avem de-a face cu o lege a naturii. Nu mănânci, te usuci sau mori şi devi o substanţă organică (gaz, îngrăşământ, cenuşă) sau anorganică (mineral).

Pentru om problema e mai complicată. El este înzestrat cu spirit sau suflet sau duh, cum doriţi. Spiritul este o entitate aflată într-o continuă mişcare (zbatere) şi el asigură vieţuirea noastră în lumea spirituală. Toată această "contorsionare" poartă denumirea de gândire şi dacă ea lipseşte, eu, tu, el suntem doar nişte amibe.

Acest tip de mişcare trebuie hrănit la rândul său. Cu ce, învăţăm la şcoală. Coordonatele activităţii a ceea ce se întâmplă în creierul nostru constituie domeniul de predilecţie al filozofului. Treaba unui filozof este foarte grea, şi dacă nu mă credeţi, încercaţi să răspundeţi la întrebarea peste care oamenii de ştiinţă sar întotdeauna: "Din nimic se poate creea ceva, dacă nu chiar totul? " Ei bine, oamenii de ştiinţă au format două grupuri.

Filozofii au descoperit că fiecare om se naşte cu bun simţ. René Descartes ne spune în lucrarea sa - Discurs asupra metodei :
"Bunul-simț este lucrul cel mai bine impartit din lume, - căci fiecare se crede atât de înzestrat, încât chiar cei mai greu de satisfăcut în orice altă privinţă nu obişnuiesc să dorească mai mult decât au. Şi nu e verosimil ca toţi să se înşele, ci mai degrabă aceasta este o mărturie că puterea de a judeca bine şi de a deosebi adevărul de fals – adică ceea ce se numeşte bunul-simţ sau raţiunea – este, în mod natural egală la toţi oamenii. Şi astfel, diversitatea opiniilor noastre nu

provine din faptul că unii sunt mai raţionali decât alţii, ci numai din faptul că noi ne conducem gândurile pe diferite căi şi nu considerăm aceleaşi lucruri.”

Gândirea fără raţiune este ca o deplasare pe întuneric. Ştii de unde pleci dar nu şi unde ajungi. Raţiunea, atunci când e luată în seamă, ne apropie de adevăr. Raţiunea seamănă cu marcajul unui traseu pe munte. Trebuie să-l ai în vedere dacă nu vrei să cazi în prăpastie.

Raţiunea trebuie educată, cultivată. La sintagma: "Nihil sine Deo" eu aş adăuga: "Nici o gândire fără raţiune. Raţiunea este o lege a naturii dar şi a divinităţii. Nimic nu are sens în afara raţiunii. Însăşi raţiunea ne îndrumă, şi oamenii de ştiinţă recunosc acest lucru, spre credinţă atunci când ea devine neputincioasă. Cînd puterea noastră de înţelegere atinge limita, raţiunea cedează locul asumării.

1735
Lăcomia aduce puterea, după care apare orgoliul, cele trei ingrediente necesare dar suficiente pentru un dezastru. Aşa s-a întâmplat pe vremea regilor, aşa se întâmplă şi azi în vremea dictatorilor. De fapt dictatorii sunt şi ei regi numai că le lipseşte sigiliul.

1736
H. R. Patapievici spunea într-o alocuţiune că numai proştii se plictisesc şi eu îi dau dreptate (evident dacă

îmi permit), mai mult, eu cred că plictisul este un avertisment şi anume: spiritul meu ori leneveşte pe fondul unei amorţeli a gândirii, fie organismul meu este prea bolnav pentru a mă putea scoate din acea somnolenţă specifică bolii, fie "zbaterea" gândirii a devenit atât de acută (vezi pandemia de covid sau războiul din Ukraina) încât mintea mea s-a blocat pe o direcţie datorată consistenţei fluxului de ştiri, evenimente încât orice altă preocupare a devenit inoportună.

A te plictisi revine la starea amorfă, în care spiritul devine inapt pentru orice altă îndeletnicire în afara celei pe care o cunoaştem ca "pierdere de timp".

1737
O replică dintr-un film: "Şti dragă, cred că toată lumea e puţin ciudată!".

A fi "ciudat" e mai mult decât "a fi plin de surprize". Eşti ciudat când ieşi din convenienţe, când brusc şi inexplicabil îţi schimbi comportamentul. Limita este atinsă în cazul în care din motive medicale depăşeşti măsura, abuzezi sau şi mai rău, provoci un eveniment cu consecinţe grave.

Dar este adevărat că fiecare dintre noi e uneori puţin ciudat. Deşi suntem asemănători ca indivizi ai aceleiaş specii, suntem extrem de diferiţi în simţămintele

noastre, judecăţile noastre, inhibiţiile dar şi impulsurile pe care le manifestăm în diverse împrejurări.

Dar, rămâne să avem un comportament cât de cât în limitele convenienţelor şi să nu ne mai mirăm cât de diversă este natura umană.

1738
"Nici chiar Dumnezeu nu poate încălca anumite legi" - Andrei Pleşu

Cum poate Dumnezeu să decidă de la ce legi poate obţine derogare? Astfel, raţiunea a devenit comună atât umanităţii cât şi divinităţii.

1739
Amestecând pe plita încinsă sosul pentru mazărea pe care o pregătem în toiul nopţii pentru a doua zi, evident din lipsă de somn, mă gândeam la citatul din Alexandru Paleologu pe care îl ascultam mai devreme de la Andrei Pleşu, în care bătrâneţea (după Gabriel Liiceanu, conform corectitudinii politice, mai nou i se atribuie expresia: "vârstă crepusculară") este o perioadă de excelenţă în viaţa unui om, şi consimţeam.

Într-adevăr, este vârsa la care eşti cu adevărat liber. Nu tu servici, nu tu alte obligaţii convenţionale, cu excepţia celor impuse de familie. Relaţiile se reduc la o bere cu vecinii, la cârciuma din colţul străzii.

Adevărata libertate vine din direcţia spiritului. Eşti liber să te preocupe tot ceea ce ţi s-a refuzat la maturitate. Nu ştiu cum îşi petreceau bătrâneţea bunicii noştri, cred că în cele mai multe ocazii, făcând treabă pe lângă casă, dacă erai de la ţară. Altfel, la oraş, să chibiţezi o partidă de remi, table sau, de şah, să mergi cu nepoţii în parc sau să te sfădeşti cu nevasta.

În anumite circumstanţe, plăcerea este, pur şi simplu, să gândeşti. Dacă ai cultură, dacă eşti conştient de ceea ce înseamnă grandoarea creaţiei divine dar şi poţenţialul de evoluţie al naturii umane, dacă realizezi relativitatea cunoaşterii dacă îţi place istoria, filozofia, dacă ai auzit de Platon, Aristotel şi mulţi alţii, dacă te preocupă raţiunea dar şi credinţa, e momentul să ai curajul, acum înainte de "a da colţul" să-ţi pui acele întrebări de care ţi-a fost teamă întreaga viaţă, care atingeau limitele înţelegerii, precum, sensul vieţii, calea spre excelenţă, relativitatea atotputerniciei şi autocunoaşterii divine, predestinarea, limitele evoluţiei omului şi natura relaţiei dintre Dumnezeu şi Om.

E acea perioadă din viaţă când ai voie să greşeşti fără să te certe nimeni, ai voie să spui lucruri ciudate, să calci convenienţele, şi să recunoşti că nu ştii nimic.

E timpul să nu te mai iei în serios, oricun ceilalţi n-o fac, să spui ceea ce nu ai îndrăsnit aievea, să renunţi la prezent pentru a te îndulci cu trecutul. Viitorul e în ceaţă şi apoi ce-ţi pasă, e dificil să faci profeţii. Ţi se

spune că eşti anacronic, ţie care ai avut o viaţă întreagă la îndemână să cerni binele de rău, frumosul de urât, adevărul de minciună.

E momentul să fi cinstit cu tine, să-ţi reevaluezi judecăţile de valoare, "să te împaci cu lumea" cum se spune şi să zâmbeşti atunci când speranţa apare la cei din jurul tău. Nu trebuie să-ţi reproşezi nimic. Cei care ar avea să-şi reproşeze ceva fiţi siguri că n-au s-o facă, pentru că nu-i aşa uitarea este omenească.

1740
Ce poate fi mai odios decât ca un nenorocit, nu bolnav, nu nebun, ci într-o stare de excitaţie demenţială, unul ieşit din adâncul infernului, susţinut din spate de o clică puturoasă apărută din noroiul istoriei, să îndemne sub protecţia forţei ca milioane de fiinţe umane să se omoare între ei cu cele mai abjecte instrumente numai şi numai dintr-o înţelegere mizerabilă a sensului vieţii?

Să ne înţelegem, nu încerc să mistific gândirea umană de-a lungul istoriei. Războiul era ceva necesar şi uneori chiar suficient, atunci când avea o justificare în cadrul supravieţuirii unor mase mari de oameni, într-o natură încă puţin cunoscută, imprevizibilă şi nemiloasă. Cain l-a omorât pe Abel pentru mult mai puţin.

Dar societatea umană a evoluat, sau poate mă înşel eu, dar nu trebuie să porneşti un război pentru a hrăni un popor, pentru a-i asigura un trai decent, civilizat. Sau

aşa credeam eu. Apoi societatea a inventat o mulţime de mijloace care să prevină o criză umanitară, de la "Drepturile omului" la întrajutorare. Nimic nu justifică războiul, violenţa, crima, infracţiunile de tot felul.

Şi nu vreau să-mi amintesc de consumul de droguri, distrugerea mediului (nu compar folosirea combustibililor fosili cu gropile de gunoi), care preocupă întraga omenire dar fără să mişte un deget pentru a şi aplica soluţiile găsite.

Pentru omenire războiul pare şi chiar poate fi "apocalipsa", şi dacă se va întâmpla asta, înseamnă că natura a colapsat iar cei ce vor muri, nu vor mai fi fost de mult fiinţe umane ci "zombi".

1741
Avem tendinţa de a ni-l imagina pe Dumnezeu cu totul altfel de cum ne îndrumă raţiunea. Am impresia că fiecare dintre noi îşi construieşte o impresie diferită de a celorlalţi conformă cu spaimele, mediul, cultura şi doleanţele sale.

Istoria, începând cu clipa în care oamenii şi-au descoperit abilitatea de a-şi exprima prin artă închipuirile, ne-a obişnuit cu varianta comună a prezenţei lui Dumnezeu prin imagine, text şi mai modern, teatru şi film.

Modul în care antichitatea şi-a reprezentat divinitatea a beneficiat de consistenţă nu numai în descrierea Olimpului, a istoriei lui, fantastice, a naturii nemuritoare a zeilor, a faptelor acestora exprimate prin mituri şi legende, a relaţiei lor cu oamenii, dar însăşi viaţa omului şi-a găsit repere în acea poveste imaginară dar asumată pe de-antregul ca adevărată. Nu trebuie să uităm că Socrate şi-a pierdut viaţa învinovăţit fiind că doreşte să completeze cumva şirul şi aşa foarte lung al zeităţilor.

Romanii, la fel de intransigenţi în ale componenţei lumii olimpice, au schimbat doar numele zeilor greci, adoptând astfel Olimpul grecesc.

1742
Ce-şi doreşte Dumnezeu de la umanitate, referindu-mă la această umanitate, această lume, acest univers în care eu exist acum şi aici?

1743
Divinitatea este lumea de deasupra noastră.
Obişnuim să ne reprezentăm succesiunea generaţiilor, a familiilor, a strămoşilor, ca şi a celor ce se vor naşte după noi sub forma unui arbore, a unui arbore genealogic, a unei scheme care se ramifică tot mai mult, pe măsură ce parcurgem cursul istoriei.

Au apărut o serie de firme care chiar cu asta se ocupă. Îţi solicită numele, ceva amintiri cu privire la rude,

unele evenimente precum locul şi anul naşterii, al morţii, evenimente memorabile precum căsătoria, naşterea copiilor, emigrarea, schimbarea numelui fie prin căsătorie fie de circumstanţă ale rudelor mai apropiate sau mai depărtate şi după o investigaţie serioasă primeşti un asemenea "arbore genealogic", evident mai mult sau mai puţin consistent şi corect după bogăţia şi revelaţia datelor avute la îndemână.

Există evident lacune cu atât mai importante cu cât ne ducem spre trecut, mai ales că aceast tip de investigaţie a apărut de curând.
Aşa se face că vrând, nevrând, am convenit că cei cu care începe istoria umanităţii să se numească Adam şi Eva.

Ei bine, (acum o să pară că am înebunit, şi oricum "mi-am dat foc la valiză") ce-ar fi dacă am considera umanitatea ca o structură aparte, de sine stătătoare aflată într-o construcţie mult mai mare, o parte a unui imens arbore genealogic care poate cuprinde pe orizontală ca şi pe verticală un nesfârşit număr de "lumi". Lumea noastră, pe care o identificăm prin apelativul "umanitate" şi pentru a cărei existenţă Descartes "bagă mâna în foc", precum şi cealaltă, "divinitatea" în care cei mai mulţi dintre noi credem şi ne asumăm că ea trebuie să fie o convingere bazată pe raţiune, reprezintă singurele structuri admise făcând parte din imensa construcţie a arborelui genealogic universal.

Ar fi ca şi cum divinitatea s-ar afla deasupra noastră ca părinte din care noi ne tragem. Dumnezeu ar fi începutul lumii divine. El ar fi pentru noi, obîrşia, prin Adam şi Eva noi dezvoltând o nouă lume a "pământenilor".

Raţional, noi ar fi trebuit să beneficiem de avantajele evoluţiei, dar se pare că istoria acestei mişcări, biologic şi spiritual se desfăşoară precum "marea pe timp de furtună când valurile urcă şi coboară schimbându-i mereu faţa", aşa încât recunoaşterea superiorităţii divinităţii să fie deplină şi de netăgăduit. De altfel nu mă miră să aud că "Europa se sinucide? - H. R. Patapievici" şi tot mai des că un război atomic va pune capăt acestei lumi.

Cât despre structura arborelui genealogic universal, despre istoria devenirii acestuia nu ştim nimic. Esenţa timpului şi a spaţiului, teoriile cuantice actuale ne permit să recunoaştem că ultimii paşi în descifrarea realităţii s-au făcut într-un întuneric deplin şi că Omul nu a realizat că părăsind peştera lui Platon, a pătruns într-o alta, poate şi mai întunecată.

1744

Omul care va intui natura lui Dumnezeu va sta la dreapta Lui. Dacă asta s-a întâmplat deja, atunci putem spune că un Om a dat mâna cu Divinitatea de pe picior

de egalitate şi chipul şi asemănarea Lui îi permite să se numească Fiul Domnului, Isus.

1745
Dumnezeu a creat două lucruri: lumea omului şi omul. Inseparabile. Evoluţia primei e calmă, raţională, îndelungată şi o percepem ca "realitate".

Omul este, şi pentru el Dumnezeu a creat mai întâi lumea materială, fizică. Foarte complexă, complicat de înţeles, împosibil de cunoscut mai mult, tocmai limitei noastre de înţelegere. Din păcate, când am apărut şi noi, Dumnezeu a uitat să ne spună că nu avem voie să umbăm la ea. Şi am stricat-o, de tot, pentru că am călcat pe legile evoluţiei, pe care chiar noi le-am stipulat. Săracul Mendeleev a intuit, atât de bine locul fiecărui element, iar unii s-au apucat să le schimbe locul. De ce? Există o expresie în televiziune: "pentru că aşa au vrut muşchii lor.

Omul nu putea prin definiţie să locuiască altundeva. Suntem pământeni, terrieni, cei de pe planeta albastră, a treia de la soare (îl las pe Cristian Presură la detalii).

Suntem o creaţie spirituală. Nu că avem ceva în plus faţă de o piatră, un copac, o maimuţă. Suntem o structură aparte, puternic introvertită. La început, am aflat de existenţa noastră, ne-am uitat într-o oglindă, cred că era oglinda apei. Mai târziu, Descartes ne-a

spus că sigur existăm. Eu cred că s-a gândit mult la asta.
De aici au început toate celelalte. Am conştientizat existenţa spiritului şi am ajuns destul de repede la concluzia că ceilalţi nu gândesc corect şi este de dorit să gândim cu mintea noastră.

1746
Răul a existat, am putea spune, din totdeauna, cred că dinainte chiar ca Dumnezeu să aibă ideea de al crea pe om.
Putem spune că apa, focul, aerul sau pământul sunt astfel concepute încât acţiunea lor strică prin eroziune, ardere, uscare, îngropare, cam mai tot cea Divinitatea a creat în primele momente ale inspiraţiei. Poate e răul sau binele, ne este greu să apreciem la acest stadiu al evoluţiei.

Când Dumnezeu a hotărât să creeze Omul, şi-a dat seama că nu poate fără o lume a lui, lumea omului, care să-i permită să-l însufleţească dându-i viaţă. A durat mult, lucrarea a fost una grea, uriaşă, a durat sute de milioane de ani, dar ea a devenit realitatea în care omul avea să devină fiinţă vie cu tot ceea ce însemna acest lucru. A trebuit ca piatra să rodească, apa să hrănească, focul să se mai domolească pentru ca vieţuitoarele să devină viabile din carne şi oase. Şi a mai observat că lumea omului are nevoie de un ingredient, aerul respirabil care să-l ajute să se mişte dintr-o parte a pământului în alta. Aerul îi oferă

oxigenul fără de care ar deveni amorf, aerul a devenit purtător de mesaje, îl aeriseşte, îl inspiră, îi dă curaj, speranţă, motivaţie, şi dorinţă. Dacă respir, exist ar fi putut spune Descartes.

Ceea ce mă contrariază, nu este spaţiul ci timpul în care omul a creat la rândul lui istoria culturii umane. Putem considera Terra prea mică sau prea mare, oamenii de ştiinţă au decis că dimensiunile pământului sunt potrivite pentru existenţa omului, poate de aceea nu ne ciocnim "prea des" cu alte civilizaţii în întâlniri de gradul III.
De ce a trebuit un timp infinit de mic faţă de istoria universului pentru ca omul să producă o atare cultură nu atât una impresionată, cât de negândit, imposibil de anticipat, de o măreţie care te striveşte.
Sunt convins că Dumnezeu a fost încântat să-şi recunoască "atotputernicia" în momentul în care a stat faţă în faţă cu excelenţa omului.

Nu ignorăm sub nici o formă, răul din lumea Omului perverit, păcatele, "aşchiile sărite", durerea, umilinţa, moartea. Poate, aşa cum spuneam, şi piatra poate fi rea. Se poate ca o piatră să se crape, casa să se prăbuşească şi să omoare întrega familie.
Ca să trec la lumea vie, cu ce-i mai rău omul care sacrifică un ied pentru a se hrăni faţă de leul care sfăşie o căprioară?

Din păcate, omului nu-i place măsura. Da, e o măsură în toate, dar noi am păcătuit trecând peste orice măsură. În ceea ce priveşte, răul, el devine adesea inutil, gratuit, intenţionat rău. Până şi răul are o măsură pe care, adesea, o depăşim cu "vârf şi îndesat". Se pare că există şi o excelenţă a răului.
Da, facem rău cât de mult putem şi nu mă refer la răul ce ţine de realitatea noastră, cum spunem adesea dură, implacabilă, dar fără de care nu am putea supravieţui. Nouă ne place răul urât, care trezeşte în noi toate viciile, noi deschidem "Cutia Pandorei" şi cel mai adesea cu plăcere şi fără nici o reţinere. Mintea ni se întunecă, raţiunea este izbită de perete precum un pisic care enervează un "om rău".

1747
Când mă gândesc la menirea omului, primul răspuns care îmi vine în minte are legătură cu împlinirea excelenţei. Cu certitudine că există sau, mă rog, au existat foarte puţine fiinţe umane care să reuşească să primească din partea lui Dumnezeu pecetea chipului şi asemănării cu divinitatea. Biblia ne pomeneşte câteva nume care, după mine au reprezentat briliantele umanităţii, precum, Enoch, Avraam, Iosif, Moise, Noe, şi îndeosebi, cred eu, Isus.

Pentru că eu mă gândesc că cel din urmă, Isus a reprezentat, deşi nu-i cunoaştem prima lui viaţă, chintesenţa valorilor pe care Dumnezeu le aştepta de la egalul său. Numai aşa îmi explic încrederea pe care

Dumnezeu i-a acordat-o lui Isus numindu-l chiar fiul său atunci când El a hotărât să-l trimită ca mesager printre oameni.

Isus avea multe calităţi care îl recomandau pentru misiunea lui: cunoaşterea vieţii de om de la naştere la moarte, potenţialul uman de care oamenii puteau beneficia, sau nu, dar incontestabil îl aveau, natura umană complexă, nemărginită, bunul simţ, gândirea dar şi realitatea înconjurătoare, natura în ciuda vitregiilor ei, adeseori insurmontabile, liberul arbitru, conştiinţa de sine, şi cele mai importante, raţiunea şi credinţa.

Puţini dar buni, ar spune cineva. Văd lumea noastră ca un creuzet în care din câteva ingrediente Dumnezeu reuşeşte să obţină miracolul vieţii, piatra filozofală a universului în plenitudinea sa într-un infinit al spaţiului şi timpului.

P. S. Cui revendici în primul rând asemănarea dacă nu fiului tău?

1748
Se spune că Platon ar fi admis că tirania decurgea din democraţie. Se poate, dar eu am credinţa că niciodată şi cred că acest lucru s-a demonstrat că, nicicând nu se poate ajunge în capitalism (dualitatea regimului chinez, sau regim cu două tipuri de economii, centralizată şi capitalistă e o prostie) din tiranie, citim comunism.

După regimul "de tristă amintire", Iliescu ne-a oferit varianta socialismului cu faţă umană, o altă prostie, apoi a urmat un ghiveci mafiot, corupt peste orice limită care ne-a adus, cum spunea însuşi preşedintele ţării în pragul unui stat eşuat.

Circa treizeci şi ceva de ani ne-am lamentat că "vrem o ţară ca afară", dar nu am mişcat un deget, ci mai de grabă ne-am complăcut într-o "ciorbă" fără nici o ideologie. Am demonstrat, dacă mai era nevoie că românul nu se prea descură nici cu munca şi nici cu gândirea.

1749
Irealul este fals, nimic nu probează existenţa lui. Imaginaţia noastră constituie singurul suport de evaluare a şanselor lui de manifestare. Este iraţional şi irelevant. Este, dacă mă gândesc bine, imaginea umbrelor proiectate pe peretele din peştera lui Platon.

Acestea nu aveau nici o semnificaţie, nu se aflau în nici o relaţie de tip cauză-efect. Oamenii din peşteră se aflau în faza de dinaintea cunoaşterii, a însăşi înţelegerii. Nu aveau nici măcar conştiinţa de sine, pentru că nu gândeau, nu se întrebau şi nu răspundeau. Erau într-o stare amorfă, minerală, cu alte cuvinte erau fără viaţă.
Mă gândesc la cum reacţionau aborigenii când pentru prima dată auzeau muzica venită de pe vreun vas de

explorare sau priveau într-o oglindă. Cât de profund putea fi nu neînţelegerea, cât dezinteresul. Cât de rudimentare le puteau fi gândurile.

Mă gândeam că omului i-a devenit propriu întâi şi întâi limbajul dar cum simţurile sunt primele funcţii ale cunoaşterii, limbajul a urmat, sunt sigur, cunoaşterii, şi simultan gândirea. Adam şi Eva au gândit, dar numai după păcatul originar, adică după ce au descoperit binele şi lipsa lui, frumosul şi lipsa lui, libertatea şi constrângerea.

Irealul nu poate fi consfinţit, atâta timp cât însăşi cunoaşterea realităţii este relativă. Mai întâi ne joacă feste chiar simţurile, impresionate diferit de la un individ la altul, apoi însăşi gândirea, care lucrând cu modele ale realităţii, ne prezintă o realitate pe zi ce trece mai complexă, mai aproape de limita noastră umană de înţelegere. Einstein a avut grijă să ne bulverseze cu totul, fiecare având dreptul să spună că realitatea de astăzi este un text ininteligibil din tot mai multe puncte de vedere.

1750
Viaţa este mai mult sau mai puţin predestinată, evoluţia naturii, a universului, de ce nu şi divinitatea. Tot ce se mişcă, tot ce are viaţă, tot ce se întâmplă cu noi sau în jurul nostru, tot ce simţim sau gândim, visăm sau ne imaginăm trebuie să respecte o serie de convenienţe, uneori constrângeri, limite sau algoritmi. Copilul nu se

poate naşte oricum (există manuale), floarea are un anumit număr de petale, lungimea mustăţilor unui şoricel intră într-un barem (numai lungimea unghiilor şi genelor la doamne nu se supune nici unei constrângeri!), etc.

Există un cod genetic, un sistem de educaţie, un abecedar, o listă cu ce putem face şi una cu ceea ce avem voie să facem. Facem ce fac şi alţii sau ceea ce avem chef.
Putem greşi, facem adeseori prostii, dar nu fără să fim sancţionaţi. De aceea, am scris legi, regulamente, convenţii. Există pedepse, sancţiuni sau sancţionări. Nu ai voie să treci dincolo de geamandură, sau vei fi amendat. Nu te răţoi la salvamar, el îţi vrea binele. Sancţionările vin atunci când nu respecţi limitele biologice ca în cazul în care pregăteşti ciuperci necunoscute sau calci unde nu trebuie. E adevărat că din greşeli se învaţă dar uneori nu mai ai o a doua şansă. Viaţa e complicată şi o ştiţi şi voi bine. Libertăţile ţin mai mult de discernământ sau de liberul arbitru, iar oferta e al naibii de restrânsă. Îţi poţi mări oferta accesibilă dar trebuie să apelezi la cunoaştere, înţelegere şi acceptare.

De-a lungul istoriei, oamenii fie au considerat că dacă vrei, poţi, iar alţii că mai întâi evaluezi iar apoi licitezi. Când joci poker, merge, dar în viaţă poţi avea probleme.

1751
7 octombrie 2023, arabii (Hamas - palestinieni din Gaza) omoară într-un atac cu rachete peste 1000 de evrei. Urmează câteva zile în care, proteste propalestiniene, acţiuni diplomatice ale ţărilor arabe dar şi luarea de poziţie a Statelor Unite, Comunităţii Europene, Rusiei, Chinei, etc., transformă întregul eveniment într-o criză umanitară care afectează o mare parte a Orientului Mijlociu în care singurul vinovat este poporul evreu, cum altfel?

Există o expresie:" Ceva nu-mi miroase a bine". Nu ştiu cum va evolua întreaga "tărăşenie", dar mi-e teamă de un singur lucru, un dezastru de necuprins cu mintea, un alt "HOLOCAUST" pentru poporul evreu. Şi pentru ce?

Este pentru a doua oară în viaţa mea când aud cum un popor prin liderii lui cere exterminarea altui popor. S-a numit HOLOCAUST ceea ce au suferit evreii în cel de-al doilea război mondial. Se petrece acelaşi lucru în Ukraina, ruşilor lipsându-le spaţiul vital în prezenţa ukrainienilor.
Şi iar, şi iar. Suntem într-un coşmar. Islamul proclamă ca sarcină divină, uciderea întregului popor evreu. Nu ştiu dacă se va întâmpla chiar aşa, oricum trăim vremuri întunecate. Se atentează la însăşi natura umană.

1752

Îşi mai aduce cineva aminte cum se alege un peisaj, un portret sau un eveniment, cum se dozează hidrochinona, fixatorul, acidul acetic la developarea unui film, cum se alege timpul de expunere, procedura prin care se obţine luciul hârtiei fotografice şi multe, multe altele.

Astăzi, da, e mult mai simplu. Apeşi un buton pe smartphone, şi gata. Poţi repeta mişcarea, de mai multe ori, de mult mai multe ori, aşa încât să nu scapi nimic, nu că ţi-ar folosi la ceva, dar aşa încât la întoarcerea acasă să poţi proba toate scurtăturile, stopurile, aglomeraţiile chiar dacă nu-ţi mai aduci aminte ce loc ai vizitat.

Nu era uşor să faci o fotografie bună, dar, acolo unde era pasiune, satisfacţia era pe măsură, amintirile colecţionate fiind de o calitate deosebită.

Renunţăm la prea multe, prea uşor, prea repede în numele unui progres tehnologic care are prea puţin de-a face cu nivelul civilizaţiei umane şi mai mult cu scopurile particulare ale firmelor industriale.

1753
Societatea s-a obişnuit cu convingerea că evoluţia ei se desfăşoară în limitele raţiunii. Că, niciodată oamenii nu vor acţiona dincolo de o limită care ar duce la o "apocalipsă".

Ceea ce trăim astăzi, cred eu, ne obligă la o convingere optimist-ponderată. Argumentul principal constă în limita cea mai de jos a naturii umane de care "umanitatea" se apropie cu paşi repezi.

Niciodată nu mi-a trecut prin minte că voi fi preocupat de problema aceasta. Mă aşteptam la cu totul altceva.

1754

Rugăciune!
Zile întunecate, pline de sete de răzbunare, ură împotriva oricui, violenţă şi distrugere. Dumnezeu şi-a întors faţa de la oameni. Nimic nu-L va determina să revină. Poate doar raţiunea, puţină cât a mai rămas.

Doamne, am greşit, da suntem evrei şi pentru asta copiii noştrii au fost ucişi. Iartă-ne Doamne şi nu ne cere să întoarcem şi cealaltă faţă şi să fim şi noi omorâţi.

Fraţii noştrii palestinieni sunt la grea încercare, prin voia celui rău ei mor, suferă de foame, de sete, de dorul celor ucişi. Noi popoarele arabe, binecuvântate de Allah le putem oferi pacea, bunăstarea şi liniştea dacă din preaplinul nostru le vom oferii puţin ajutor. Nici unul din noi nu va suferi dacă am pune deoparte o jumătate de azimă pentru copiii lor.

Egipteni, amintiţi-vă când pe vremea lui Iosif şi Moise, când evreii sufereau, i-aţi primit în casele voastre şi le-aţi salvat vieţile şi Allah va iubit pentru asta. Aţi uitat? Fraţii voştri palestinieni, suferă acum, oameni răi le aduc războiul, suferinţa şi moartea. Ajutaţi-i şi nu veţi regreta.

Adu Doamne fii omului pe calea cea dreaptă, şi întinde-le, încă odată mâna ta, iartă-i şi binecuvântează-i. Amin!

1755
De zgomotul protestelor nu se mai aud vaietele victimilor.
Împotriva a ce protestez? Frustrărilor mele, prostiei noastre, suficienţei unui sistem politic?
Când voi deveni conştient de inconştienţa mea?
Când raţiunea a devenit de prisos?
Ce mă determină să-mi fie tot mai des silă de mine?
Statistica avertizează asupra scăderii valorii medii a IQ-ului. Să fie de vină diminuarea "bunului simţ" primit la naştere?
Cunoaşterea, virtutea, bunul simţ mi-au prilejuit cele mai minunate stări de bine. Privitul în oglindă îmi produce întotdeauna o stare de nelinişte.
Cu cât te cunoşti mai bine cu atât devi mai umil.
Chiar şi cel mai înţelept om ascunde o picătură de prostie.
Fiul omului este o calitate de nobleţe, atâta timp cât omul nu-şi pierde umanitatea.

Prefer întrebările fără răspunsuri, răspunsurilor fără întrebări.
Viaţa trebuie să fie un cerc. Pentru asta moartea trebuie să te găsească în aceeaşi stare precum naşterea.

1756
Cum poţi cunoaşte caracterul cuiva? Punându-i întrebări fără nici o legătură cu persoana sa.
De ce recunoaştem orice despre altcineva şi nimic despre noi înşine?
Pune o haină pe tine şi vei deveni unic.

1757
Îmi repet pentru a nu ştiu câta oară că umanitatea este în pragul "apocalipsei". După degradarea până la limita supravieţuirii universului, urmează extincţia vieţii.
Sunt planuri explicite în acest sens, ameninţările unor ţări cu bomba nucleară sunt, pentru moment doar încercări de intimidare, dar pentru cât timp?

Dacă ar mai exista o fărâmă de raţiune, nu am renunţa sub nici o formă la ceea ce a susţinut până acum umanitatea: cunoaşterea, virtutea, credinţa.

1758
Am rămas atât de puţini oameni pe pământ. Asta mă înspăimântă. Unde a dispărut umanitatea de ieri?

Adevărul e că nu se întâmplă pentru prima oară acest lucru:
- Sodoma şi Gomora, - scapă doar familia lui Lot.
- Potopul - scapă doar familia lui Noe.

1759
Cum cred eu că vor merge lucrurile - 28.oct. 2023:
1. *Iranul declară război cu Israel,*
2. *Turcia declară război cu Israel,*
3. *SUA declară război Turciei şi Iranului,*
4. *MB declară război Turciei şi Iranului,*
5. *Liban declară război cu Israel,*
6. *Franţa declară război cu Turcia,*
7.

1760
Nu te grăbi când îţi alegi învăţătorii. Nu-i judeca pripit. Ascultă, gândeşte şi apoi decide. Inteligenţa, intuiţia, notorietatea şi norocul de va ajuta să-i găseşti pe cei mai buni. Ei vor veni în sprijinul tău în încercarea ta de a înţelege. Cunoaşterea nu-i veritabilă dacă lucrurile nu-s lămurite corect. Prin felul său de a pune întrebări, Socrate irita auditoriul, dar nimeni nu se ridica să plece. Erau cuceriţi, prin bucuria pe care o încercau atunci când aflau cu propria lor gândire semnificaţia profundă a lucrurilor. Socrate nu făcea decât să le reamintească ceva ce în străfundul spiritului lor persista de multă vreme.

1761

Ce este talentul, măiestria, excelenţa, virtuozitatea, geniul? Aş merge pe intuiţie şi aş spune că se referă la ceea ce permite atingerea vârfului creaţiei la noi oamenii.

Mă bate aşa o idee că şi Dumnezeu apreciază creaţia la nivel de excelenţă şi că sensul creaţiei omului se supune tocmai acestei aşteptări.

O remarcă: cum să nu-i placă lui Dumnezeu "Anotimpurile lui Vivaldi".

1762
Este bună raţiunea? O întrebare pe care Socrate sunt sigur că ar fi pus-o auditorilor săi. Întrebarea trebuie comentată, sensul ei trebuie să fie clar în mintea noastră, altfel putem încerca orice răspuns la îndemână de la simplul "da" la enervantul obicei al unora de a răspunde la o întrebare cu alta: "dar de ce ne interesează?".

Să fie clar, nu ni se cere o părere, ci mai degrabă un argument. Orice judecată de valoare (raţională) trebuie să fie adevărată. Răspunsul nostru, în acest caz poate fi simplu "da, este bună" (alegerea mea). Urmează inevitabil o argumentare. În alegerea mea am la îndemână doar două calităţi: bună şi rea. De ce am ales să afirm că raţiunea este bună? Şi urmează susţinerea mea: 1. Din intuiţie eu cred că în univers evoluţia este raţională pentru că am, ca om, înţelegerea a aproape

tot ce se petrece, că pot exprima o serie de legi (ale naturii, gândirii şi societăţii). 2. Din experienţă, ştiu că aceste legi se repetă de fiecare dată când circumstanţele sunt aceleaşi şi că urmând aceste legi, evoluţia, progresul, cunoaşterea nu stagnează şi nici nu se produc anomalii. 3. Mai am o explicaţie: bunul simţ îmi spune că raţiunea este bună. Ce este "bunul simţ" este o altă poveste în care intervine divinitatea. Descartes ştie mai bine.

Şi totuşi, simt că relativitatea cunoaşterii mă împiedică să fiu 100 la 100 convins de adevărul răspunsului meu, fiind conştient că în universul în care exist, un răspuns depinde de alte răspunsuri care la rândul lor aşteaptă şi ele un răspuns pe care eu nu-l am şi se poate să fiu lipsit de el definitiv.

De aceea, îmi este mai comod să susţin că am convingerea că asumându-mi acest răspuns fac bine. În această asumare se reflectă credinţa mea care îmi pare astfel raţională.

1763
De câtva timp unii încearcă să impună ideea că "o lume bipolară" ar fi superioară celei monopolare. Cei ce încearcă să schimbe paradigma vieţii omului actual nu sunt alţii decât regimurile cărora lumea liberă nu le surâde: China, Rusia, Iranul.

Eseul lui Sever Voinescu vine să-mi potenţeze argumentele cu care eu credeam şi cred în continuare că elimină din discuţie orice referire la o astfel de umanitate.

Natura omului respinge dintr-un început o asemenea stare, atâta timp cât Dumnezeu este unul pentru toţi, creaţia divină are la baza construcţiei sale raţiunea iar libertatea de alegere se supune acesteia.

Într-o lume multipolară, cele două, trei sau mai multe concepţii se vor comporta în modul în care se comportă două particule de calităţi diferite (materie/antimaterie) când se ciocnesc: dispar, ambele. - Iluzia otrăvită a lumii multipolare by Sever VOINESCU

1764
Poporul evreu fascist? Un nou holocaust şi tot pentru evrei? Ce pandemie a cuprins omenirea?

Şi totul a început cu Putin care a spus că evreul Zelensky este fascist. Se pare că asta a excitat întregul islam care porneşte o cruciadă de neimaginat. Până şi tribul Daghestan de undeva din munţii Ural, de care nu auzise nimeni a fost turmentat, ieşind la vânătoare de evrei într-un avion aterizat pentru o vizită de prietenie. 1500 de islamişti drogaţi fugărind o mănă de oameni.

Da, tot Putin a rezolvat dilema, e tot Zelinsky de vină. Am intrat în noaptea minţii, ce mai urmează? Un nou

Turn Babel? Mai înţelege cineva ceva? Se mai înţelege cineva cu cineva? Între urmaşii lui Sem, fiul lui Noe s-a deslănţuit o ură ucigătoare. Iar când Erdogan, eroul turcilor reclamă un război sfânt între semilună şi cruce, urmarea nu poate fi decât Armaghedon. Curat, ar fi spus Caragiale "politically corect".

1765
Prioritatea nr. 1 a omenirii:
Nu, inteligenţa artificială (apropo, eu cred că nimeni şi nimic nu va depăşi nivelul de inteligenţă al lui Aristotel, Platon., nu uit nici o clipă că IQ celor mai evidente personalităţi contemporane nouă este în scădere)

Nu, colonizarea spaţiului e doar o utopie, (care spaţiu, condiţiile de viaţă pe Terra sunt atât de stricte încât nu cred că este posibil o a doua şansă iar noile descoperiri după cea a codului generic sunt de multă vreme doar cele vechi)

Nu, tehnologie avansată (în afara înghesuirii tranzistorilor şi a pixelilor, se mai lucrează la ceva cu ceva şanse?)

Da, revenirea la umanitate, măcar de nivelul secolului XIX (a crezut cineva că am depăşit epoca războaielor fie ele calde sau reci?)

1766

Palestina este regiunea din Orientul apropiat în care trăiesc cu drepturi depline statuate de cel mai înalt for al umanităţii ONU palestinieni şi evrei. Unde-i problema? Palestinienii îi urăsc cu atâta ardoare pe evrei nu doar pe cei din Palestina ci de oriunde, încât vor cu tot sufletul să-i extermine. Ce ar obţine prin asta? Cine ştie să ne spună şi nouă. Şi dacă, presupun, s-au rătăcit câţiva evrei printre gheţurile din Alaska sau Siberia şi poporul evreu se reface (doar e poporul ales de Dumnezeu) într-un interval de timp? Dilemă?

Prin urmare, mă consider palestinian, dar nu mă întrbaţi de originea strămoşilor mei. De fapt eu am o problemă şi cu arabii (semiţi ca şi evreii, fii ai lui Sem, fiul lui Noe, ai căror istorici neagă obârşia noastră provenită de la poporul cannanian prezent pe zona care azi se numeşte Palestina (cannanienii au fost învinşi şi alungaţi de evreii aduşi de Moise) sau filistini proveniţi din insula Cipru. Tot aceşti istorici susţin că poporul palestinian nu a existat nicicând în istorie şi că numele de palestinian se referă la locuitorii de azi ai regiunii numită Palestina. Prin urmare şi evreii sunt palestinieni.

În realitate trăim într-o lume tot mai iraţională, împotriva naturii, iar umanitatea noastră a rămas doar o utopie, un vis. În curând vom deveni porci, hiene, maimuţe. - Extras din documentarul „Al cui este acest pământ

1767

Tot ce trebuie să-ţi doreşti în viaţă este raţiune să alegi ce e bine, frumos şi adevărat, virtute să fi drept şi credinţă în Dumnezeu.
Îngrijeşte de trupul şi sufletul tău pentru a-ţi arăta respectul pentru miracolul vieţii.
Gândeşte cu mintea ta, vorbeşte ce se cuvine şi împlineşte voinţa lui Dumnezeu după puterile tale.
Iubeşte-ţi părinţii ca pe tine însuţi şi nu-i da uitării.
Priveşte-te cu atenţie, vezi unde ai greşit şi învaţă din greşeli.
Nu fi modest, dar nici vanitos.
Nu fi laş, îndrăsneşte, nu fi credul, dar acordă o şansă întâmplării.
Fiecare om are măsura lui, respect-o, e sănătate curată.
Nu transforma sentimentele în probleme.
Timpul trece, nu-l risipi, nu lăsa pe mâine ce poţi face azi.
Fi hotărât, dacă trebuie, şi trebuie, treci la treabă.
În viaţă nu toate clipele sunt dulci, apar, din când în cănd, şi unele amare.
Iubirea, orice iubire, este cea mai dorită pasiune. Nu şti când vine nu şti când pleacă, nu are sens, te chinuie, dar nu poţi trăi fără ea. Ea nu are măsură, ca şi prietenia.
Alege relaxarea după amploarea efortului depus. Şi relaxarea poate fi activă, numai proştii se plictisesc.
Nu-ţi încărca timpul cu problemele altora, e o pierdere de timp.
Când ceea ce faci devine pasiune, atunci nu-i muncă.
Munca se plăteşte, pasiunea niciodată la cât valorează.

1768
Soluţia pentru o gândire raţională stă în numărul indivizilor care o promovează. Singur, izolat de comunitate, nu îţi poţi păstra raţiunea.

Omenirea este o specie gregară, prin definiţie. Raţiunea presupune comunicare în completare, discuţii în contradictoriu, gândire proprie, recunoaşterea valorii, relativitatea certitudinii.

1769
"Capacitatea finită a minţii umane ne poate da impresia că apare ceva nou, dar acest ceva este deja acolo; pentru Dumnezeu n-ar avea nici un sens să efectueze calcule matematice sau logice, pentru că el cunoaşte dinainte toate consecinţele." - Sursele cunoaşterii în viziunea lui Kant

"pentru că el [Dumnezeu] cunoaşte dinainte toate consecinţele." Eu cred că Dumnezeu l-a creat pe om tocmai pe motivul că El nu cunoştea "toate consecinţele" şi îi revenea omului şi această sarcină de care omul s-a şi achitat în fapt (să efectueze calcule matematice şi logice).

1770
Cunoaşterea se constituie pe înţelegere şi nu pe simţuri. Mai întâi intervine contemplarea, apoi simţurile produc senzaţii care sunt analizate şi interpretate. Judecăţile de

valoare apar în procesul de gândire, sunt percepute, înţelese şi evaluate ca elemente ale unei realităţi aparente. Confruntarea argumentelor dau consistenţă ideilor şi ne apropie pe cât este posibil de adevăr.

1771
"există o deosebire decisivă între elementele intelectuale şi cele senzoriale ale cunoaşterii umane. În procesul de înţelegere a naturii, spiritul este activ şi nu un receptor pasiv care aşteaptă să fie umplut cu experienţe." - Sursele cunoaşterii în viziunea lui Kant

Vivacitatea gândirii dă consistenţă spiritului, acea "nelinişte sufletească" îl face pe om uman. Aflat în avangarda naturii, omul este el însuşi o natură. Cunoaşterea are ca obiect natura înconjurătoare şi totodată natura omului, spiritul, cele două constituind împreună universul fiinţei umane. Mediul capătă sens numai în prezenţa omului şi este inutil a priori.

1772
În reflecţiile mele diurne, dar îndeosebi nocturne mă preocupă tehnica gândirii, a modului prin care, precum o fac cei care au modelat domeniul filozofiei, pot să-mi însuşesc acea disciplină, rigoare fără de care raţiunea, bunul simţ are de suferit.

Pe de altă parte trebuie să-mi ordonez nu atât gândirea cât prioritatea subiectelor de interes aflate în textele filozofice şi nu numai. Ştiu, fac multe greşeli fie din

necunoaştere fie din neînţelegere. Ştiu şi înţeleg puţin, sau şi mai bine, precum Socrate nu ştiu nimic, dar acest "hobby" îmi permite accesul la acele stări de bine pe care le trăiesc cu înflăcărare, este adevărat că pe ultima sută de metri. Da, preocupările mele anterioare în electronică, geofizică, mediu universitar, informatică, literatură m-au predispus la efortul de a cunoaşte şi înţelege cine sau ce sunt, care este locul meu în univers şi ce relaţie am eu cu divinitatea.

1773
Aflu tot mai des de unele idei trăznite ca să nu le cataloghez altfel:

Cum va schimba lumea noastră IA- inteligenţa artificială?
Va schimba IA natura umană?
Se va îmbunătăţi calitatea mediului prin folosirea algoritmilor de IA?
Ce impact va avea în ştiinţă utilizarea computerului cuantic?
Ce efect va avea asupra vieţii trecerea de la natura particulelor cunoscută azi (prin sarcina lor electrică - calcul clasic) la natura lor cuantică (prin observarea starii lor în superpoziţie - calcul cuantic)?
Se va renunţa la folosirea combustibililor convenţionali înainte ca ultima picătură de petrol să fie stoarsă din măruntaiele pământului?

Se va reuşi ca prin softuri adecvate, educaţia să permită o cunoaştere uniform distribuită şi să asigure un nivel ridicat al valorii medii a IQ-ului?
Se va obţine o secularizare suficientă a religiei comunităţilor astfel încât să dispară misticismul, iar biserica să-şi reia locul de onoare în promovarea unei culturi care să elimine "păcatele" naturii umane?
Se va renunţa definitiv la ideologiile manipulatoare?
Ne vom aminti de Platon şi Aristotel, şi respecta principiile unui adevărat stat de drept în care statul serveşte poporul şi nu invers?
Vom reuşi vreodată, cu adevărat, integrarea culturilor şi alegerea unui drum spre civilizaţie şi excelenţă?

Mă tem că suntem departe de a dori ca omul să convingă Divinitatea de asemănarea lui cu Creatorul. Mă tem că n-am înţeles sensul vieţii. Mă tem că dispreţuim natura, dispreţuim umanitatea, dispreţuim raţiunea.
Urâm tot ce ne-a dăruit viaţa pe Pământ, urâm copilul din pântecele mamei, îi urâm pe cei care au încercat să ne schimbe, părinţi, învăţători, modele umane. Ne rugăm ca lumea să dispară peste noapte, să scăpăm de coşmarul vieţii.
Şi era aşa de simplu, dar ne-a lipsit iubirea, iubirea adevărată. Trebuia doar să ne îndrăgostim de natura pe care ne-a dăruit-o Dumnezeu, să iubim cunoaşterea, virtutea şi credinţa.

1774

De ce majoritatea intelectuală confundă credinţa cu religia?

Credinţa constă în abilitatea omului de a-şi imagina, iar mai pe urmă a-şi asuma, un răspuns la o întrebare în condiţiile în care un răspuns raţional, bazat pe argumente, lipseşte. De altfel în exprimare, chiar aşa apare răspunsul respectiv: - Cred că este raţional să gândesc că existenţa mea este un efect al unei cauze. Cauza căreia îi datorez viaţa mea este, cred eu, voinţa unei fiinţe superioare pe care eu o numesc Dumnezeu.

În credinţă nu mi se cer argumente, nu pot fi combătut (evident, dacă asumarea mea nu iese în afara bunului simţ) şi nici eu, la rândul meu nu pot pretinde ca altcineva să nu-mi poată oferi un alt răspuns asumat. Numai şi numai în cazul în care sunt pus în faţa unei variante raţionale, temeinic argumentate, de cele mai multe ori prin ştiinţă, trebuie să mă înclin şi să încerc să renunţ la credinţa mea. De altfel, acest lucru este bine cunoscut printre oamenii de ştinţă, care aleg tot mai mult în locul unei argumentaţii corecte, simple şi convingătoare, şi deci raţionale, credinţa, prin metoda dezvoltării de teorii, modele şi de cele mai multe ori apelează la matematici speciale, neeuclidiene. Criteriile prin care o teorie se apropie de adevăr sunt deosebit de stricte, astfel încât ultimul argument poate valida sau nu teoria respectivă, cu atât mai mult, în contextul actual cînd un experiment este dificil de obţinut (costă mult, lipseşte o tehnologie adecvată sau

pur şi simplu spaţiul şi timpul necesar excede posibilităţilor noastre) .

Religia, şi nu este un secret pentru nimeni, constă într-o ideologie, bazată îndeosebi pe credinţă (Crezi în Dumnezeu? Cred în Dumnezeu) cu toate consecinţele, bune sau rele pe care istoria ni le mărturiseşte.

1775
Raţiunea îţi spune că orice efect are o cauză, dar ajungi foarte repede la concluzia că trebuie să existe şi o primă cauză. Deja ai atins limita înţelegerii, imaginaţia nu te mai ajută şi nu-ţi rămâne decât să apelezi la credinţă. Şi cel mai simplu răspuns pe care poţi să ţi-l asumi este: Dumnezeu poate fi şi chiar crezi că El este Prima cauză.
Nu ai nevoie de dovezi pentru a crede în existenţa lui Dumnezeu, îţi asumi această credinţă din dorinţa de a depăşi momentul în care te întrebi ce sens are viaţa.

1776
Credinţa îţi oferă sprijin în conştientizarea existenţei raţiunii. Cu cât circumstanţele îţi permit să ai acces la argumente, o asumare devine mai întâi o judecată de valoare, apoi se apropie tot mai mult de certitudine, permiţându-ţi să treci acea asumare prin credinţă în zona raţionalităţii.

Invers, o judecată de valoare dotată cu toate atributele raţionalului, sau o teorie ştinţifică devenită fie prin

experiment, fie prin absenţa contra-argumentelor curente, certitudine, poate fi trecută în domeniul credinţelor asumate, dacă un nou contra-argument îi anulează certitudinea.

În mijlocul relativităţii valorilor din viaţa noastră putem oricând parcurge drumul de la credinţă la raţiune şi invers.

1777
Cunoaşterea este esenţială nu numai pentru definirea universului dar şi a vieţii şi mai presus de orice a gândirii. Cunoaşterea a ataşat o nouă dimensiune spaţiului şi timpului şi anume spiritul. Spiritul îţi permite capacitatea de a înţelege nu numai ce eşti ci îndeosebi cine eşti şi ce vrei. Nu există cunoaştere fără înţelegere, aşa cum realitatea nu poate fi definită fără limbaj. La ce ar fi de folos să cunoşti sensul vieţii fără să exprimi, să faci cunoscut celor din jurul tău ceea ce ai înţeles. Aşa a apărut teorema lui Pitagora, în momentul în care Pitagora a priceput adevărul cu ajutorul unui sistem numit raţiune. Credinţa te-a ajutat să-ţi dezvolţi imaginaţia, intuiţia, deducţia. Ţi-ai imaginat o mulţime de teorii, modele, premize, care te-au împins chiar dincolo de limita cunoaşterii, a înţelegerii lumii.

Şi ai mai înţeles un lucru, că există totuşi un punct terminus, o limită de netrecut a cunoaşterii, dincolo de

care nu va putea trece nici măcar mintea celui mai genial pământean, unde nimic nu mai are sens.

Newton a emis legea gravitaţiei dar a recunoscut că nu-şi poate explica şi ce este gravitaţia. Geniul lui Einstein a mai făcut un pas înainte oferind omenirii teoria relativităţii, dar nu a îndrăznit s-o numească teoremă şi recunoscându-şi neputinţa în explicarea multor necunoscute precum constanta gravitaţională şi originea materiei întunecate. Au mai trecut o sută de ani şi neputinţa de a defini câmpul gravitaţional prin prisma fizicii cuantice ne-a aruncat în fantastic şi a întărit convingerea că numai prin credinţă am mai avea o şansă la cunoaştere.

1778
Astăzi, ştiinţa bate pasul pe loc. Datorită ingeniozităţii celor ce lucrează în promovarea tehnologiei, am dezvoltat un număr mare de "devices-uri", GSM, GPS, integrarea pe scară uriaşă, materialele compozite, nanotehnologia, în medicină, biologie, explorarea spaţiului, armată şi multe, multe altele. Dar ele nu schimbă perceperea realităţii şi nici nu răspund la întrebări asupra primei cauze, soartă, creaţie, natura umană, inteligenţă, geniu, divinitate, sensul vieţii, evoluţie, infinit, veşnicie şi multe, foarte multe alte întrebări.

1779

Am întâlnit două întrebări care par să ceară acelaş răspuns, dar nu e deloc aşa. Confuzia, apare la multe persoane şi nu ţine seama de nivelul lor intelectual.

Prima întrebare: Crezi în existenţa lui Dumnezeu?

Existenţa lui Dumnezeu se poate admite, este totuna cu, - da, cred, îmi asum.
Nu se poate argumenta ştiinţific, nici nega (orice negaţie este de fapt o afirmaţie), dar se poate ignora dacă premizele sunt inconsistente (agnostic).
Tot ce poate oferi asumarea este o expunere publică care apreciază credința în existenţa lui Dumnezeu ca fiind rezonabilă.
Filozofic, se foloşeşte logica (este logica o procedură raţională?) pentru a afirma existenţa premizelor) , utilizarea unor calificări a căror consistenţă este discutabilă (infinit, nemărginire, veşnicie, eternitate, perfecţiune, atotputernic, atotcunoscător, atotînţelegător, realitate obiectivă, natura umană, relativitate, univers, mişcare, materie, energie, etc.). De asemenea, şi revelaţia poate fi luată în considerare.
E treaba filozofilor să caute şi să găsească, eventual, un răspuns. Ei trebuie să ne convingă că există suficiente probe în argumentaţia filozofică care atestă existenţa lui Dumnezeu iar credinţa este raţional obligatorie.
Dintre acestea, dăm câteva exemple:

- Anselm de Canterbury, Proslogion: proba "ontologică"

"Iată cuvintele lui Anselm (1033-1109): "Şi aşa, Doamne, cel ce dai înţelegere credinţei, fă-mă să înţeleg, atît cît crezi că este folositor, că eşti aşa cum credem; şi că eşti acela în care credem. Într-adevăr, credem că eşti ceva decît care altceva mai mare nu poate fi conceput (id quo nihil maius cogitari possit). Dar ar putea să existe o asemenea natură, de vreme ce ignorantul a spus în inima sa, nu există Dumnezeu? Dar, fără îndoială, acest cu adevărat ignorant, cînd aude despre ceva despre care vorbesc - ceva decît care altceva mai mare nu poate fi conceput înţelege şi aude, şi ceea ce înţelege se află în intelectul său, chiar dacă nu înţelege că acest ceva există. Căci, un lucru este pentru un obiect să existe în intelect şi un altul să se înţeleagă că obiectul există...

Aşadar, chiar ignorantul este convins că există, în intelect măcar, ceva decît care altceva mai mare nu poate fi conceput; pentru că atunci cînd aude acest lucru, îl înţelege şi ceea ce este înţeles există în intelect. Deoarece, dacă am presupune că există numai în intelect, s-ar putea concepe că există în realitate: ceea ce este mai mare. Prin urmare, dacă ceva decît care altceva mai mare nu poate fi conceput există numai în intelect, adevăratul ceva decît care nimic mai mare nu poate fi conceput este unul decît care altceva mai mare poate fi conceput: dar evident acest lucru nu

este cu putinţă. Prin urmare, nu este nici o îndoială că există ceva decît care nimic mai mare nu poate fi conceput, şi există atît în intelect, cît şi în realitate" (Proslogion, cap. II).

Proba anselmiană a existenţei lui Dumnezeu a fost cunoscută în cursul veacurilor prin diferite nume. I. Kant a numit-o, mai tîrziu, "ontologică", şi aşa e astăzi cel mai bine ştiută."

"Thoma d'Aquino nu admite proba lui Anselm, iar vestitele sale cinci "căi" nu de la un concept dat, ci de la felul în care lumea ne apare în experienţă. - Adrian Miroiu, Metafizica lumilor posibile şi existenţa lui Dumnezeu

- argumentul moral care spune că lumea nu poate fi morală fără Dumnezeu. Între Dumnezeu şi om a existat mereu ceva ce am numit "bunul simţ". Descartes sugerează chiar că Dumnezeu a împărţit acest sentiment tuturor născuţilor.

- argumentul cosmologic. Acesta evocă convingerea oamenilor de ştiinţă că orice efect are o cauză şi că universul trebuie să aibă un început, o aşa numită "Primă cauză". Şi că aceasta poartă numele lui Dumnezeu.

- Argumentul contingentului: De ce este Ceva mai degrabă decât Nimic?

Totul există cu un motiv. Avem două variante la alegere: Ceva poate fi cauzat de altceva sau, pur şi simplu ar putea exista prin natura sa.
Chiar teoria evoluţiei a lui Darwin presupune un motiv pentru orice apariţie, schimbare sau dispariţie în cadrul unei specii, dar avem de-a face doar cu o teorie.
Pe de altă parte putem considera, ca un motiv solid pentru care Ceva există mai degrabă decât Nimic, că aşa a dorit Creatorul, adică Dumnezeu. Pentru asta trebuie să existe.

- Argumentul de proiectare. Să fie o coincidenţă uimitoare că întreaga natură poate fi descrisă matematic? Descoperirea acestei coincidenţe a început cu Pitagora, Arhimede, şi întreaga pleiadă de oameni de ştiinţă care s-au implicat în revelarea unei structuri matematice a întregului univers. Nu degeaba se afirmă şi pe drept cuvânt că fizica însăşi este matematică. Ce altceva este Tabelul lui Mendeleev? Ce sunt actualele teorii cuantice? Matematica, fie euclidiană, fie neeuclidiană ne ajută să depăşim bariera cunoaşterii, a înţelegerii. Azi se poate cu ajutorul matematicii să ne imaginăm universuri paralele, spaţii cu multiple dimensiuni, materia întunecată, găurile negre numite astfel pentru că ele lasă urme doar prin formulele pe care savanţii le aştern pe tablele din universităţile din întreaga lume.
Să nu uităm că planeta Neptun a fost descoperită datorită unor relaţii matematice şi abia ulterior observată prin telescop.

Oare doar o coincidenţă să ne dea nouă oamenilor această capacitate de a cuprinde întregul univers într-o carte? Însăşi dezvoltarea matematicii nu are altă explicaţie în afara unei inteligenţe decât care (ca să folosim limbajul lui Anselm) o alta nu poate exista.
Se lucrează cu idei matematice complexe precum numerele imaginare, calculul tensorial și spațiul Hilbert. Multe dintre aceste idei nu au o existență fizică (cum ar fi spațiul Hilbert). Dar ele sunt vitale pentru a descrie modul în care funcționează natura. Chiar dacă lumea fizică trebuie să fie matematică, aceasta nu explică de ce matematica complexă pe care o folosim lucrează în descrierea lumii fizice.
Să fie Dumnezeu acela care poate gândi denegânditul?

- Prima facia (la prima vedere).
- *Bert Thompson, Kyle Butt - Existenta lui Dumnezeu - Cauza si efect*

A doua întrebare: Crezi în Dumnezeu?
E întrebarea pe care preotul ţi-o pune la începutul convertirii tale. De când a apărut religia, răspunul este unul singur şi reflectă dorinţa ta de a te conforma unor canoane bisericeşti, nu simple, nu sterile, dar care îţi vor schimba comportamentul, îţi vor oferi un colac de salvare, de fiecare dată când viaţa te va lovi cu indiferenţa ei rece. Religia nu este un panaceu care să-ţi dea răspunsurile pe care tu nu eşti capabil să le găseşti, dar măcar îţi oferă speranţa că există un Dumnezeu care se îngrijeşte de tine.

Alegerea de a fi credincios depinde de tăria ta de caracter, de influenţe străine, sau de cât de mult îţi doreşti să fi liber. Religia este o ideologie, şi nu este deloc neadecvat să cauţi un sprijin şi să te supui unui ritual.

Istoria ne confirmă potenţialul civilizator al religiei şi îndeosebi a celei creştine. Dacă recunoaştem în spaţiul mediteranian şi nu numai, occidental, până la urmă, o civilizaţie umană consistentă, adevărată, este şi pentru că religia creştină a reprezentat creuzetul în care cultura greaco-latină s-a modelat cu aportul evident al renaşterii, spiritului luminist, artei şi culturii moderne.

1780
"De aceea, daţi-vă toată silinţa să adăugaţi la credinţa voastră, virtutea, la virtute – cunoaşterea," - 2 Petru 1:5-8 NTR

Cunoaşterea, virtutea, credinţa - trei puncte de sprijin în viaţă, o viaţă care unora le pare fără sens, altora un fel de friptură pe care trebuie s-o savureze până la ultima îmbucătură. Sunt şi cei pentru care viaţa este un examen pe care dacă nu-l promovezi, te alegi doar cu firimituri şi te întrebi la sfârşit dacă chiar a meritat să candidezi. Dacă însă ai luat o notă mare, îţi aduci aminte de acea vorbă românească care spune că "n-ai trăit degeaba". Problema care se pune este: ce trebuie să faci pentru a fi mulţumit de tine îndeosebi atunci când te priveşti în oglindă?

Cunoaşterea, ca punct de sprijin contează foarte mult. Îţi dă încredere în tine, îndemn, certitudine. Nu acea erudiţie seacă care să-ţi aducă notorietate. Nu acea suficienţă care, dacă şti ceva, şti tot. Cunoaşterea îţi dă acea împlinire a personalităţii tale, îţi modelează comportamentul, spiritul. Cunoaşterea i-a dat lui Socrate curajul să afirme că nu ştie nimic. E ca şi cum ai desprinde o aşchie dintr-un copac de mărime infinită. Fiecare răspuns naşte o mulţime de întrebări, şi e nebun cel care afirmă că are toate răspunsurile. Diogene era înconjurat de oameni şi totuşi, el nu înceta căutarea celui adevărt.

Virtutea constituie un alt punct de sprijin. Căutând un OM, Diogene căuta virtutea. Virtutea este însăşi raţiunea, bunul simţ, calea spre devenirea fiinţei umane. Binele, frumosul, dreptatea sunt atribute ale virtuţii. Lipsa binelui, a frumosului, a dreptăţii sărăcesc, strivesc, murdăresc natura umană.

Credinţa îţi aduce speranţa, îţi deschide larg porţile imaginaţiei, îţi înflăcărează spiritul, îţi întăreşte îndărătnicia cu care te opui lipsei binelui, frumosului, dreptăţii. Credinţa apare în viaţa ta ca un reper al dreptăţii şi corectitudinii cu care ţi-ai trăit viaţa, singurele motivaţii pentru care merită să trăieşti, pentru că doar atât a vrut creatorul de la tine ca semn că omul este totuşi o performanţă a spiritului creator al divinităţii.

1781
Eu am hotărât să-mi împart semenii în două categorii, după origine şi după comportament.
Prima categorie confirmă teoria lui Darwin, s-au născut la voia întămplări şi consideră că viaţa le-a fost dăruită de vreun eveniment aleatoriu precum o descărcare electrică, urmată de o ploaie torenţială care a avut darul de a le spăla creierul, lăsându-le aidoma animalelor, doar instinctul.
Viaţa le pare un gol imens pe care ei trebuie să-l umple doar cu sex şi hrană. A, nu e sexul acela frumos din care rezultă mici prichindei şi nu e "pâinea noastră cea de toate zilele" sănătoasă, naturală şi suficientă pentru a ne dărui "o minte sănătoasă într-un corp sănătos" ci doar o tăvăleală cât cuprinde, oricât şi oriunde şi o îmbuibare fără măsură, cauza unui aspect supraponderal din pricina căruia multe aeronave refuză să zboare.)

Despre ceilalţi, e suficient să mă rezum la câteva concluzii vehiculate, evident din simpatie, de indivizii din prima tranşă. Se spune de către aceştia că cei ce se pretind o "emanaţie" a creaţiei divine, nu ştiu să-şi trăiască viaţa. Fie, unii bat cuie, alţii întind sârme, alţii citesc cărţi până li se scurg ochii, mulţi scriu ceea ce ei numesc poezie, romane, tratate ştiinţifice, din care, evident nu înţelege nimeni nimic, ascultă o muzică bizară, care n-are nimic de-a face cu cântecele de petrecere, vopsesc pânze pe care cer o grămadă de

bani, pun întrebări şi caută răspunsuri fără sens şi au o mulţime de alte obiceiuri puerile pe care le numesc pasiuni.

Oricum, cele două categorii nu se vor amesteca niciodată, ele formează două lumi, fiecare cu universul său dar, din păcate, pe aceeaşi planetă numită Terra.

1782
La Anselm de Canterbury credinţa caută înţelegerea, iar înţelegerea (raţiunea) motivează credinţa. Poţi trăi doar în credinţă dar e greu să mori inocent. Dumnezeu poate fi contemplat, dar nu înţeles.

"Căci eu nu caut să înţeleg decît pentru a putea crede...şi nu voi putea înţelege fără să cred mai întâi" - Proslogion cap. I, Andrei Miroiu

1783
Se aminteşte adesea de cât bine a făcut secularizarea, se incriminează cruciadele, inchiziţia, ipocrizia preoţilor, dar mi-aş dori să nu uităm niciodată dăruirea, seninătatea, sacrificiul, uitarea de sine a nenumăraţilor, călugări, călugăriţe, preoţi, iubitori de Dumnezeu angajaţi în ajutorarea enoriaşilor. Nu-i putem uita pe cei 77 de călugări din Avignion ce şi-au dat viaţa în timpul epidemiei de ciumă (1348), maica Tereza şi de ce nu Regina Maria a noastră, vizitele din timpul epidemiei de tifos ce afecta armata în vremea primului război mondial. Şi nu au fost puţini.

Recunoştinţă lor, celor care au ridicat sacrificiul la rang de onoare.

1784
Dacă universul este etern, cu alte cuvinte nu are un început, şi timpul este infinit, atunci civilizaţia umană, identică în evoluţia ei nu este la prima sa existenţă ci replici, copii ale ei au mai fiinţat şi vor fiinţa de un număr infinit de ori.
De altfel, dacă timpul este infinit evoluţia nu există. Chiar dacă nu ştim cum se va încheia acest univers, el trebuie să aibă un început.
Dacă universul a avut totuşi un punct de plecare, el trebuie să fi fost ne-material.

"Printre cele mai importante şi mai bine-stabilite legi ale Ştiinţei sunt legile termodinamicii. Prima lege a termodinamicii (numită adesea legea conservării energiei şi/sau a materiei) afirmă că nici materia nici energia nu pot fi create sau distruse. A doua lege a termodinamicii (numită legea entropiei în creştere) afirmă că totul se opreşte sau se uzează. Energia devine din ce în ce mai puţin disponibilă pentru folosire. Entropia (care „măsoară” neorânduiala, dezordinea şi lipsa de organizare) creşte tot mai mult. Asta, bineînţeles, înseamnă că, în cele din urmă, universul se va uza. A doua lege surprinde: (1) un început când, pentru prima dată, Universul era într-o stare în care toată energia era disponibilă pentru folosire; şi (2) un sfârşit, aflat în viitor, când nu va mai fi energie deloc

(moment la care ştiinţa se referă numindu-l „moartea cauzată de lipsa căldurii”), lucru care va duce la „moartea” Universului." - *Bert Thomson şi Kyle Butt - Existenta lui Dumnezeu - Cauza si efect*

Dacă noi, ca oameni, posedăm capacitatea de a gândi raţional, atunci înseamnă că trebuie să
existe o cauză adecvată, care să stea în spatele acestei abilităţi - cauză care posedă capacitatea de a şti. Dacă noi ca oameni posedăm capacitatea de a şti (adică, avem atât o latură intelectuală, cât şi una fizică), atunci înseamnă că există o cauză corespunzătoare care ne-a dat-o, cauză intelectuală care posedă capacitatea de a şti. Dacă noi ca oameni putem să acţionăm raţional, înseamnă că există o cauză adecvată de la care am primit-o, sursă care are abilitatea de a acţiona, şi
încă în mod raţional.

Pe scurt, mesajul central al argumentului cosmologic, şi al legii cauză-efect pe care se bazează, este acesta: Orice efect material are o cauză adecvată care a apărut înainte de a apărea el. Universul există; formele de viaţă de viaţă inteligente există; moralitatea există; etica
există; dragostea există. Care le este cauza adecvată, care le este ante-existentă? Din moment ce niciodată efectul nu apare înainte de cauză, şi nici nu este mai mare decât aceasta (cauza), putem trage concluzia că Sursa vieţii este o Formă vie de inteligenţă care şi ea la rândul ei este morală, etică şi capabilă să iubească.

Când Biblia spune ,,La început, Dumnezeu…” ne face de fapt cunoscută Cauza Primordială. - ibid

1785
"Există ceva în adâncul fiinţei noastre care recunoaşte că viaţa nu se sfârşeşte aici pe pământ şi că nu aparţinem acestei lumi pentru totdeauna." - autor neindentificat.

Aş avea o singură obiecţie. Orice om ştie şi trebuie să se facă util, cu atât mai mult un creator. Exemplul este chiar în faţa noastră: Dumnezeu. A creat universul, fiinţa umană numită OM. Şi nu a fost uşor. Când omul devine util, el lucrează nu numai pentru el, ci pentru omenirea întreagă. Oare nu şi pentru divinitate. De ce l-ar fi creat Dumnezeu pe om dacă nu pentru ai fi util în evoluţia omenirii. Dumnezeu se aşteaptă ca omul să-şi aducă aportul la performrea creaţiei sale. Multe lucruri minunate au fost realizate de oameni înzestraţi, care cu artă, abnegaţie, stăruinţă i-au încântat ochii şi urechile creatorului. Nu tot ce există în universul nostru a fost creat de Dumnezeu. Oamenii, atunci când geniul i-a ajutat şi inima i-a îndemnat au creat muzica, pictura, dansul, literatura, arta, în general, dar şi ştiinţa, tehnologia. Au schimbat mediul (din păcate, au mai şi greşit, dar în popor există multe afirmaţii corecte de genul: tot omul mai şi greşeşte, dar din greşeli se învaţă, orice greşală te face mai înţelept. Chiar şi Dumnezeu pare că nu a fost inspirat când a plantat pomul cunoaşterii în mijlocul raiului.

Oare Divinitatea nu şi-i-ar dori să-i aibă alături pe cei harnici, cu minte, inventivi, ei înşişi creatori de valori. Eu cred că nu toţi merităm această onoare. Toţi murim, dar poate, doar câţiva dintre noi merită să se bucure de binecuvântarea celui mai bun dintre noi.

Pe de altă parte mă gândesc cu groază la densitatea de populaţie ce ar rezulta din găzduirea tuturor celor ce şi-au trăit viaţa de-a lungul istoriei.

1786
Indiferent cum a apărut fiinţa umană, din întâmplare cum ne spune Darwin sau programat cum apare din Biblie, ea a trebuit să evolueze. După ce s-a răspândit pe întreaga suprafaţă a Terrei, a realizat că este o specie gregară, a început să formeze comunităţi, ceea ce i-a îmbunătăţit traiul.
În prima parte a evoluţiei, la nivelul cunoaşterii precare de care dispunea, omenirea se definea ca fiind o populaţie neajutorată, o populaţie a junglei, singurul mediu compatibil cu viaţa. Din păcate, informaţii din acea perioadă sunt puţine. Nu ştim cât a durat viaţa în acele condiţii şi apoi tranziţia spre o nouă lume, lumea civilizată.

Avem mai multe cunoştiinţe despre metamorfoza mediului înconjurător decât despre apariţia spiritului uman, al capacităţii omului de a converti natura în beneficiul omului. Viaţa în condiţiile unui mediu

deosebit de ostil a dat naştere unui comportament specific ale cărui ecouri (îndeosebi prin mituri şi legende) ajung până în zilele noastre.

Recunoaştem că orice încălcare a unor cutume de civilizaţie modernă sunt atribuite unor reminiscenţe atavice din perioada vieţii în junglă.
Violenţa de ori ce fel, îndreptată spre animale sau spre vecinul nostru, obiceiul de aş face dreptate singur, expresii de genul dinte pentru dinte, ochi pentru ochi, războaiele, apetenţa pentru nemuncă şi multe altele nu sunt altceva decât un mod de a ne aduce aminte de trecutul nostru îndepărtat. Da, din păcate, aşa cum nici republica lui Platon, nu s-a putut materializa în decursul îstoriei, nici democraţia, expresia concepţiei despre lume cea mai modernă, acea construcţie gândită de cei mai de seamă ctitori ai civilizaţiei umane, nu a reuşit să convingă.

Aşa încât, tind să definesc starea actuală a modului de viaţă occidental, mai degrabă o cultură performantă superioară tuturor celorlalte culturi dar cu slabe speranţe de a devenii oricând în viitor civilizaţie.

1787
Imaginaţia adună o colecţie de imagini create la nivelul intelectului. Calitatea lor este dată de cunoaştere, intuiţie, deducţie, circumstanţe, revelaţii, profunzimea gândirii. Vedem curentul electric doar cu ochii minţii, câmpurile de forţe idem, lucrurile create, închipuite,

bănuite. Arta, în general, nu poate exista fără imaginaţie, tehnologia, construcţiile, fenomene ale naturii, evoluţia, mutarea următoare la şah, evenimentele ce vor urma, consecinţele faptelor noastre.

Imaginile privite ale realităţii sunt doar nişte copii sumare care ne dau o înţelegere palidă a lucrurilor. Ele se referă doar la prezenţa fizică invitându-ne să ne imaginăm ceea se se află în spatele lor.

1788
Spirala să fie traseul pe care umanitatea evoluează? Mai degrabă o formă asemănătoare dar cu întoarceri la 180° determinate de evenimente de loc dorite. Este adevărat că acestea au loc intempestiv, pe durate greu de apreciat dar, cel puţin pe timpul istoriei cunoscute, cu sfârşit previzibil.

Au fost multe asemenea evenimente în timp, potopul lui Noe, explozia din insula Santorini care se pare că a distrus Atlantida, erupţia vulcanului Vezuviu, migraţiile barbare, cruciadele, inchiziţia, epidemia de ciumă, cele două războaie mondiale, războiul rece, pandemia de Covid şi nebunii care ne conduc, ca să nu uit de distrugerea mediului de către noi toţi care cu o îndârjire demnă de timpuri mai bune, nu vrem cu nici un chip să renunţăm la consumul de combustibili fosili, de plastic nebiodegradabil, şi de ce nu de ură şi neîncredere.

Eu cred că asistăm în ultimul timp la o nouă întoarcere a evoluţiei civilizaţiei umane şi nu are rost să căutăm argumente. Ele se imprimă, chiar în timp ce discutăm, în conştiinţa noastră. E o epidemie, una nouă, de nebunie, una colectivă, a tot distrugătoare, fără speranţa revenirii la cursul drept al evoluţiei.

Este un nou Turn Babel, un talmeş-balmeş al înţelegerii între oameni. Expresii de genul, corectitudine politică, antisemitism, palestinian, naţiune, invazie, stat, lume liberă, dictatură, drepturi ale omului, securitate, ONU, unanimitate, interes naţional, crime de război, genocid, ordine mondială, interes naţional şi multe altele au căpătat o semnificaţie aş zice "la purtător".

O ceaţă deasă domneşte peste Terra, iar prin această ceaţă răzbate pericolul războiului nuclear, al distrugerii a tot ce a reuşit să creeze omul creat de Dumnezeu, în cultură, artă, ştiinţă, civilizaţie.

1789
Noi am pierdut acea calitate care ne asigura asemănarea (după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu) - raţiunea. Ne întoarcem la natură? Observă plantele, animalele. Ele au dezvoltat o anume fel de raţiune - instinctul. Acesta le ajută să se hrănească, să se reproducă, să se adapteze, practic să evolueze. Evoluţia are un singur sens: înainte, spre excelenţă, adică spre cât se poate de aproape de perfecţiune, de adevăr.

Contrariul evoluţiei este atrofierea gândirii, dispariţia instinctului, colapsul, big-bang-ul original.

1790
GEOMETRIA BAHICĂ

Hrănit, mai mult cu lapte şi iaurt,
Un grec văzu, cu mintea-i înţeleaptă,
Că, între două puncte, cel mai scurt
Din drumuri, cu putinţă, e o dreaptă.

Dar axiomul devenit banal
Şi însuşit de vremurile aceste,
A fost atunci precum va fi şi este
Valabil doar pe un plan orizontal.

Şi dacă vrei să tragi învăţătură,
Un plan orizontal, când te gândeşti,
Constaţi că nu există în natură,
Ci exclusiv în minţile greceşti.

Iar când în loc de lapte bei „Maderă”,
Această socoteală te conturbă,
Căci tu nu uiţi că ai băut pe o sferă,
Pe care dreapta lui devine curbă.

Şi-n cap cu dreapta grecului defunct,
Până ce vreun alt areopag
O va fi pus definitiv la punct,
Porneşti spre domiciliu în zig-zag.

PĂSTOREL TEODOREANU (1884-1964)
Jurist şi scriitor român

1791
Fiinţa umană se află în deplinătatea aptitudinilor sale creatoare. De-a lungul istoriei, a produs dovada excelenţei în mai toate domeniile artei, ştiinţei, tehnologiei, relaţiilor interumane şi chiar în înţelegerea limitelor unei societietăţi moderne şi a capacităţii de procesare a informaţiei pe principiul raţiunii. A priceput cât de benefică este libertatea de a gândi cu propria-i minte şi necesitatea existenţei unei prime cauze în evoluţia universului.

Un singur lucru, omul nu a reuşit, să creeze viaţă, şi prin urmare să înţeleagă de ce îi este interzis să suprime viaţa celor de-o seamă cu el. Că este lipsit de raţiune să distrugi ceea ce tu nu poţi face, este de la sine înţeles.

1792
În natură există un principiu, pe care noi, oamenii îl cunoaştem bine: pe măsură ce o resursă se epuizează, încearcă s-o refaci, altfel într-o zi vei avea o problemă. Acolo unde natura devine neputincioasă, ia tu iniţiativa. Dacă nu refaci pădurea la timp, îi vei duce lipsa. La fel se întâmplă cu combustibilii, aerul, apa, liber la deşeuri, la zgomot, la radiaţii, etc.

Apariţia omului a produs o perturbaţie în univers, efect ce trebuie diminuat, aşa încât viaţa să se desfăşoare în limitele sale naturale. Providenţa se derobează de orice răspundere, natura se află în grija voastră, spune ea, pe mine mă preocupă cum arată Raiul, corect?

Şi totuşi nu mişcăm un deget. Crede cineva că se va opri vreodată consumul de petrol? Că vom uita de mită, relaţii, beneficii, de corupţie sau profit? Că ne vom strânge în braţe cu dragoste de frate (precum ruşii cu ukrainienii, Hamas cu evreii, chinezii cu americanii?) Oare mediul distrus să fie de vină sau vreo fărâmă de cod genetic? Spre ce ne îndreptăm? Neant. Adică nimic. Dacă moare omul, apoi moare şi conştiinţa sinelui, a realităţii, a vieţii şi semnificaţiei ei. Adică ce mai rămâne? Nimic. Sau poate rămâne, divinitatea, poate chiar în pragul creaţiei unei noi "umanităţi"?
Un nou Adam şi o nouă Eva, sau de ce nu? O altă descărcare electrică care să dea viaţă unui schelet de amibă?

1793
"Apoi că, deşi primise o educaţie princiară în toată accepţiunea cuvântului, nu fusese special pregătit pentru rolul de suveran, mai ales de suveran al unei ţări orientale şi, să nu ni fie ruşine să rostim calificativul adevărat, încă semibarbară." - Despre voiajul principelui Carol întreprins spre a-şi cunoaşte viitorul regat. Radu Rosetti, Amintiri

1794

"Musulmanul care a salvat 1600 de evrei de la moarte"
- *Sabin Gherman, Istoria neştiută*

Pare o ştire surprinzătoare, se poate să se fi întâmplat aşa ceva? Da, categoric. Da, deoarece omul "vorbeşte/urăşte fără să gândească". Se spune că nimeni nu este atât de rău pe cât pare. Fiecare, în sufletul său recunoaşte binele, numai că natura umană ignoră de cele mai multe ori, acea fărâmă de "bun simţ" cu care s-a născut.

1795
O teorie ştiinţifică este o judecată de valoare asumată asupra unui eveniment, fenomen, mecanism, tehnologie, procedură, algoritm, etc. Ea se distinge fie prin lipsa totală de argumente fie prin insuficienţa acestora. Uneori la baza conceperii unei teorii stă doar un aparat matematic.

Cel mai la îndemână exemplu este teoria relativităţii a lui Einstein. Aceasta are un specific anume, constituind deja o premiză în abordarea altor domenii de mai bine de 100 de ani. Înţeleg de aici cât de dificile, de complexe sunt întrebările pe care ni le punem azi şi cum, în loc să ne apropiem, noi ne depărtăm de şansa de a cunoaşte realitatea.

1796
"Mens sana in corpore sano". Credinţa mea este că această (alocuţiune?) ne face cunoscută una din

premizele de la care Dumnezeu a pornit în desăvârşirea proiectului său de creare a omului. Dumnezeu a dorit, să obţină nu, pur şi simplu, un om, ci mai degrabă o fiinţă asemănătoare Lui (după chipul şi asemănarea lui - ne spune Biblia), şi anume o fiinţă înzestrată cu darul creaţiei.

Dumnezeu a creat cerul şi pământul, cu tot ce cuprind ele, pentru care noi am ales fie denumirea de univers, mediu înconjurător, natură. Lumea noastră, realitatea pe care ne străduim s-o cunoaştem, singura lume în care omul se poate manifesta în plenitudinea calităţilor sale umane. În această lume, el "s-a înfrăţit cu codrul", destinul lui integrându-se în evoluţia gândită de creatorul divin pentru întregul univers. Omul a evoluat la rândul său el trebuind să exceleze în cunoaştere, virtute şi credinţă.

Umanitatea şi-a sporit de-a lungul istoriei capacitatea de creaţie devenind tot mai utilă, deşi ezitările, erorile, sentimentele, dorinţele l-au tras adeseori înapoi, i-au scurt-circuitat drumul parcurs, aducându-l de multe ori foarte aproape de "apocalipsă".

Umanitatea şi-a demonstrat puterea de creaţie prin realizarea unor minuni precum arta, ştiinţa, tehnologia, ştiinţele sociale, medicina, economia şi politica şi multe altele pentru care divinitatea şi-a dat asentimentul bucurându-l pe om cu darul iubirii şi al speranţei în nemurire.

1797
Dumnezeu a fost întotdeauna deschis în relaţia cu omul. Un argument în acest sens este şi compatibilitatea legilor naturii cu structura intimă a fiinţei umane fie că ne referim la bios fie că urmărim sensul gândirii în acceptarea raţiunii evoluţiei.

Ambele entităţi Dumnezeu şi Om au ca premize în drumul lor spre excelenţă raţiunea, cunoaşterea, bunul simţ, deosebirea între bine şi rău, inteligenţa şi talentul, virtuozitatea, liberul arbitru, (ceea ce defineşte capacitatea de a gândi cu mintea ta) etc.
Cutezanţa de a-l situa pe om la înălţimea divinului Dumnezeu mi-o permit numai cu condiţia îndeplinirii criteriilor atingerii excelenţei acestuia, pe care Creatorul a instituit-o chiar în momentul creaţiei (după chip şi asemănare).

1798
Pentru Isus, scrierile au atribuit o dublă origine a existenţei acestuia: - Fiul Lui Dumnezeu şi fiul omului. Eu mi-aş asuma mai curând a doua variantă, mai uşor de integrat raţional în istoria relaţiei omului cu Dumnezeu. Aici vin să-mi susţină credinţa mai multe răspunsuri la unele întrebări pe care puţini gânditori au cutezat să şi le pună.
Ca de exemplu:
- De ce Dumnezeu a ales să trimită pe Pământ un mesager întrupat în Om?

- Cât de departe ar fi putut merge Dumnezeu în alegerea elementelor de asemănare între Isus Divinul şi Omul Isus?

- A preferat Dumnezeu să însărcineze un Om care pare să fi atins excelenţa având în vedere greutatea mesajului, şi credibilitatea de care trebuia să se bucure mesagerul în mijlocul oamenilor?

"Ce este omul, ca să Te gândești la el? Și fiul omului, ca să-l bagi în seamă?

5 L-ai făcut cu puțin mai prejos decât Dumnezeu și l-ai încununat cu slavă și cu cinste.

6 I-ai dat stăpânire peste lucrurile mâinilor Tale, toate le-ai pus sub picioarele lui:

7 oile și boii laolaltă, fiarele câmpului,

8 păsările cerului și peștii mării, tot ce străbate cărările mărilor."

"Mâna Ta să fie peste omul dreptei Tale, peste fiul omului pe care Ți l-ai ales!"

"El mi-a zis: „Fiul omului, te trimit la copiii lui Israel, la aceste „popoare îndărătnice” care s-au răzvrătit împotriva Mea; ei și părinții lor au păcătuit împotriva Mea, până în ziua de azi."

Îndiferent de originea lui Isus, se pare că civilizaţia creştină apărută ulterior probează alegerea fără cusur făcută de Dumnezeu.

1799
Evaluarea caracterului unei persoane este cel mai adesea inconsistentă. Contează nu aptitudinile ci, mai degrabă, cum arată, "loock-ul", nu ce spune, dar cum spune, nu ce face, mai curând, cum face. Din atitudinea cuiva se remarcă mai uşor, stilul şi nu comportamentul, solvabilitatea şi nu priceperea, sentimentalismul şi nu raţiunea.

Cei mulţi nu sunt dispuşi să-şi demonstreze loialitatea sau recunoştinţa. Tot ei ascund adevărul sau îl adaptează la circumstanţe. Întrebarea perpetuă: eu cu ce mă aleg? este definitorie, iar soluţia aleasă cel mai adesea este: merge şi aşa. Foarte mulţi oameni ignoră problemele pe care nu le înţeleg şi foarte puţini aleg să deschidă un manual sau un dicţionar.
Mai întotdeauna se preferă relaţiile în locul prietenilor. Limba română este înlocuită cu un jargon şi sunt puţini cei ce-l mai înţeleg astăzi pe Eminescu. Gramatica a devenit o pacoste pentru absolvenţii de liceu, iar exprimarea se face fără a respecta principiile oratoriei, discursului, clarităţii şi construcţiei succinte a textului. Ideile se pierd în cursul expunerii şi finalul este lipsit de concluzii.

Lipsa lecturii permanente în limitele unor subiecte de interes major duce la o slabă argumentaţie, la greşeli grave în înţelegerea temelor sau noţiunilor ataşate. Se confundă cunoaşterea cu erudiţia care ţine mai mult de popularizare. Alegerea surselor pregăteşte acurateţea

judecăţilor de valoare şi în final, garantează certificarea calităţii cunoaşterii.

Calitatea procesării intelectuale creşte numai prin studiu, educaţie, abilitate în depistarea erorilor şi prin corectarea acestora. Este adevărat că se învaţă şi din greşeli, dar o abundenţă a acestora sugerează o lipsă de abilitate în procesul gândirii. Un elev bun îşi notează singur expunerea, nota profesorului fiind doar o confirmare. Un intelectual de clasă îşi surprinde singur abilităţile, talentul, virtuozitatea, marcându-şi automat calea devenirii sale. Studiul nu face dintr-un intelectual un om priceput, fără o scânteie de talent sau de ce nu, de geniu. Exemple sunt multe: Bethoven, Mozart, Pascal, Einstein şi alţii. Aceştia au perseverat exact pe direcţia talentului lor ieşit din comun.

1800
Societatea capitalistă de azi e praf şi pulbere. Plină de găuri, industria, economia în general nu mai serveşte consumul. Vânzările scad din cauza calităţii proaste a producţiei şi a serviciilor aferente distribuirii, dării în folosinţă şi respectării garanţiei produselor. Şi acest lucru este valabil în toate domeniile producerii şi distribuţiei bunurilor de larg consum, alimentare şi nealimentare.

Cauza rezidă după mine în prioritatea complet falsă a criteriilor economice. Există două aşteptări pe piaţă,

una din partea consumatorului, cealaltă din partea producătorului şi distribuitorului.
Consumatorul evaluează preţul produsului dorit pe piaţă şi dacă acesta coincide cu circumstanţele ad-hoc, plăteşte şi intră în posesia lui. Nu întotdeauna produsul este verificat, testat şi dotat cu un manual de montare şi de funcţionare.

De partea cealaltă, producătorul ar trebui să să fie satisfăcut de recenzia favorabilă a clientului care trebuie să certifice lipsa oricărei abateri de la ofertă.

Din păcate există două motivaţii care conduc la o alterare a relaţiei producător-client. Din partea clientului există o presiune continuă de a negocia un preţ convenabil de regulă cât mai mic.
Din partea producătorului intervine o singură cerinţă: realizarea profitului.
Nu întotdeauna cele două motivaţii satisfac partenerii unei tranzacţii.

1801
"Suntem în acest moment subiect şi actori ai unei vizibile inversiuni (răsturnarea unei ordini pe care o credeam firească) normative şi ontologice. Perceptele noastre morale, la fel ca şi viziunea noastră de ansamblu asupra lumii suferă o schimbare fără precedent. Inversiunea normativă: pasionată şi fină cunoscătoare a antichităţii greco-romane, autoarea ţine să reamintească faptul că însăşi religia creştină

primară s-a stabilit printr-o inversiune normativă. Foarte interesante sunt exemplele legate de avort şi sinucidere. In lumea antică, avortul şi infanticidul (uciderea propriului copil la naştere) erau monedă curentă. Fătul, pruncul, aparţinea tatălui care decidea asupra viitorului său (p.47) şi abia odată cu victoria creştinismului, avortul realizat după 40 de zile de la concepţie este echivalat cu o crimă – o doctrină care va rămâne neschimbată până la sfârşitul secolului al XIX-lea. Sinuciderea era văzută ca un act de curaj şi onoare individuală; începând cu secolul al IV-lea, gândirea creştină arată faptul că nu putem dispune de bunul suprem care este viaţa și care nu ne aparţine nouă cu adevărat, ci lui Dumnezeu. Ajungând la statutul de religie dominantă (şi dominatoare!) creştinismul transformă, apoi penalizează ideea de avort şi sinucidere, condamnă şi persecută aprig homosexualitatea.

1802
Or ceea ce se întâmplă astăzi este o veritabilă revoluţie, o inversiune normativă fără precedent: tot ceea ce fusese abolit înainte, devine normă şi chiar este încurajat. Societatea evoluează în sensul unor libertăţi individuale din ce în ce mai mari, morala s-a deplasat puternic către bunăstarea fiecăruia, fără nicio legătură cu viziunea asupra Omului şi antropologia creştină de altădată." - *Mirel Banica - Chandal Delsol, Sfârşitul creştinătăţii sau noul început al acesteia?*

1803
"Or ceea ce se întâmplă astăzi este o veritabilă revoluţie, o inversiune normativă fără precedent: tot ceea ce fusese abolit înainte, devine normă şi chiar este încurajat. Societatea evoluează în sensul unor libertăţi individuale din ce în ce mai mari, morala s-a deplasat puternic către bunăstarea fiecăruia, fără nicio legătură cu viziunea asupra Omului şi antropologia creştină de altădată. - Mirel Banica - Chandal Delsol, Sfârşitul creştinătăţii sau noul început al acesteia?

1804
"Eu i-as spune ca o clarificare esentiala de la care trebuie pornita intelegerea lucrurilor, este deosebirea dintre religie si credinta. Religia este o institutie – cu dorme, reguli si patrimoniu, iar credinta este o relatie directa – intre mine si inteligenta pe care o numesc Dumnezeu."

"O alta clarificare este ca oamenii au inceput sa vada ca ceva nu merge in directia buna cu ei insisi si cu intreaga omenire. Bolile, saracia, inechitatea, asuprirea, suferinte intime de tot felul, i-au impins pe oameni catre descoperirea de sine – procesul e numit in articol „dezvoltare personala" si „mindfulness".
"In acest proces de descoperire interioara s-a deschis calea catre relatia directa cu dumnezeu, unde religia si mediatorii ei nu mai sunt necesari. Procesul acesta nu este ateism. Este un proces de schimbare spre un alt fel de lume, proces care a inceput imperceptibil de secole,

s-a dezvoltat ca miscare in secolul 20, mai ales incepand cu anii ’60 si a intrat intr-o faza globala accelerata in secolul 21."

"Natura este si ea parte din acest proces de schimbare, dupa cum vedem si simtim cu totii. In acest context, „ecologia” nu trebuie privita ca o religie, fiindca natura si omul trebuie sa revina la o relatie directa,"

" Incercarile de a justifica aceste schimbari globale prin conceptele vechi esueaza, mai ales prin lipsa de raspunsuri care pot fi validate la nivel individual si colectiv. Numerosi autori deveniti celebri, au scris carti care explica, prin experientele personale, detalii ale acestui proces de schimbare. Toate converg si valideaza acelasi proces. „Conversations with God”, autor Neale Donald Walsch si „The Power of Now”, autor Eckhart Tolle sunt doua dintre cartile care explica transformarile, dar lista este lunga si devine din ce in ce mai lunga." -
Comentarii - Mirel Banica - Chandal Delsol, Sfârşitul creştinătăţii sau noul început al acesteia?

1805
Societatea de consum actuală nu este nici dorită şi nici impusă de societate, ea se construieşte prin căutarea de surse de profit noi de către întreprinzătorii tot mai numeroşi ce apar din diferite cauze precum creşterea populaţiei, a productivităţii, a lăcomiei şi poate din coordonatele modernităţii, progresului ştiinţei şi tehnicii.

Aproape putem spune că apariţia societăţii de consum este o cerinţă a "modernităţii" şi nu a necesităţii de supravieţuire. Consumul creşte producţia, apar locuri de muncă noi şi deci salarii noi care permit supravieţuirea celor care caută de lucru.

1806
Prin Creştinism înţeleg religia creştină.
Prin Creştinătate înţeleg comunitatea creştină, civilizaţia occidentală.

"Diferenţa între credinţă şi religie: Religia este o instituţie – cu norme, reguli si patrimoniu, iar credinţa este o relaţie directă – între mine şi inteligenţa pe care o numesc Dumnezeu." - ibid

Credinţa, după mine, este convingerea intimă că lucrurile nu pot sta altfel, este răspunsul asumat la întrebări care nu şi-au găsit un altul până în momentul asumării, pe bază de argumente raţionale apropiate de certitudine. Este varianta mea proprie de răspuns în condiţiile nivelului meu de cunoaştere şi de gândire fără o justificare argumentată dar şi în lipsa unei certitudini.

1807
Criterii care pot diferenţia oamenii, comunităţile, naţiunile:
- natura omului. La naştere, primim fiecare o notă dată de medic şi un patrimoniu fizic şi intelectual (cred că

acesta depinde de cel fizic) Acestea sunt diferite de la copil la copil şi vor influenţa caracterul viitorului matur.

- celelalte criterii vor construi pe parcursul vieţii o personalitate. Despre aceste criterii există o literatură bogată şi nu voi insista.

Felul în care arată umanitatea la un moment este dat de statisticile obişnuite realizate prin sondaje, referenduri, studii, analize, alegeri, recensăminte, etc.

1808
Tot mai mult capătă consistenţă ideea că statul nu mai serveşte naţiunea. Şi asta se întâmplă la nivelul întregii comunităţi creştine. Am înţeles contextul în care politicul s-a desprins de biserică. De altfel, chiar Isus a susţinut că "trebuie să dăm cezarului ce-i al cezarului şi lui Dumnezeu ce-i a lui Dumnezeu".

Dar nu are nici un sens, nici o logică transferul interesului statului spre propria-i persoană. Oamenii politici consideră că au suficientă putere spre a-şi impune voinţa în realizarea propriilor interese ignorând scopul pentru care ei au fost aleşi sau desemnaţi de naţiune - punerea în practică a interesului naţional. Nemulţumirile societăţii vin tocmai din acestă cauză, democraţia fiind astfel desfinţată.

1809

Am urmărit încă de la începutul invaziei statului terorist rus în Ukraina, acele ştiri considerate de mine dar şi de alţii ca ştiri adevărate. Motivul? Vroiam să-mi dau seama în primul rând: De ce? Cui foloseşte? Apoi ce şanse există de partea ukrainiană ca ruşii, în frunte cu camarila mafioto-comunistă să fie daţi peste cap şi să ceară capitularea.

Mai întâi am vrut să mă mişc mai uşor în zona istorică a ceea ce se pretinde a fi "marele popor rus", dar şi să înţeleg "cât se poate", sub ce paradigmă trăieşte comunitatea de naţionalităţi din spaţiul fostei Uniuni sovietice, dar mai ales ce permisivitate au ruşii la schimbare, reforme, schimbarea regimului.

Obs. Armand Goşu, un cercetător excepţional al spaţiului rus a înţeles şi m-a făcut şi pe mine să înţeleg ce nu pricep ruşii din ceea ce se petrece acum în lume, de ce sunt atât de obedienţi propagandei politice, încât au ajuns să urască occidentul şi totuşi să spere într-o variantă cel puţin ciudată (pare că s-au molipsit de la chinezi) de democraţie-comunistă, ceva de genul inventat de Ceauşescu la noi - socialism cu faţă umană.

Conluziile mele asumate:
1. Probabil, pierderii oricărei speranţe în ceva mai bun (victoria lumii libere, creşterea nivelului de trai, renunţarea la terorismul de stat, la ambiţia de a conduce lumea) Rusia va folosi arma atomică la cel mai ridicat nivel. Concluzie: apocalipsa, fără glumă.

2. Creşterea ajutoarelor cu conştientizarea forţată a liderilor occidentali asupra pericolului major ce-l reprezintă Rusia, extinderea acţiunilor teroriste asupra statelor (vezi grupările teroriste palestiniene versus Israel , Venezuela versus Guyana şi altele) încetarea propagandei ONU în apărarea participării populaţiei palestiniene la susţinerea grupurilor teroriste, poate încuraja Ukraina la o escaladare a luptei contra revizionismului, imperialismului rusesc până la capitulare.

Obs. Ieri, parcă, Macron accentua că lumea liberă are două variante: ajutorarea Ukrainei sau cedarea în faţa cizmei ruseşti.

1810
"lumea trece şi toată pofta ei, dar cel ce face voia lui Dumnezeu rămâne în veac" - I Ioan, 2, 17

Eu cred că cel ce se întreabă care este sensul vieţii, găseşte răspunsul chiar şi în această scurtă şi concisă reflecţie a evanghelistului. A, că nu ne place, că am vrea ca noi să avem toată libertatea, să ne erijăm în creatorii lumii moderne, mai pe placul nostru, o lume mai tolerantă, mai accesibilă şi mai maleabilă, după voia noastră da, este adevărat. Dar mă gândesc, ce lume ar fi aceea în care responsabilitatea ar face loc diletantismului, liberul arbitru s-ar aplica oriunde şi oricând anulând logica evoluţiei, sărind etape sau

ignorând legile naturii. Cum ar fi ca sentimentele să ne conducă viaţa şi să renunţăm la raţiune şi control? Nu că până acum nu am fi permis abateri, starea actuală a civilizaţiei umane o probează.

1811
"dacă religia creştină are un viitor, el nu mai trebuie căutat, prin urmare, în 'resuscitarea creştinătăţii' (în stilul medievalei 'Europa christiana', ci în asumarea existenţială şi liberă a mesajului evanghelic, dincolo de orice vanitate politică."- Theodor Baconschi - Chantal Delsol, Sfârşitul Creştinătăţii

E absurd să crezi că două mii de ani de construcţie creştină pot fi şterse de guma postmodernistă a noilor teorii lansate în spaţiul public.

Este adevărat că creştinismul "nu se mai poate revitaliza prin utopii politice aplicate geografic 'până la marginile pământului', prin tratarea dogmelor ca adevăr ştiinţific prin cruciade şi inchiziţii sau prin noi reforme ecleziale (de tipul Concilului Vatican II), ci numai graţie mărturiei discret-iradiante a celor care mai reuşesc să întruchipeze, în viaţa lor personală sau comunitară, poruncile evanghelice şi virtuţiile teologice."- ibid

1812
Întrebare: Poate exista un univers din care să lipsească spaţiul şi timpul? Răspusul meu, asumat este: Da şi Nu.

Poate lipsi spaţiul şi timpul într-un univers de genul "spuma cuantică", aflat dincolo de limita Plank, constituit din interacţii energetice, în care spaţiul este înlocuit de mulţimea interacţiilor aleatoare iar timpul de evoluţia termodinamică a universului respectiv. Şi nu, exemplul universului nostru care a apărut cumva printr-o translaţie dincoace de limita Plank, şi unde mişcarea este esenţială fiind provenită prin interacţiunea spaţiu-timp.

1813
Inteligenţă - cadrul necesar atingerii performanţei în gândire.

Se construieşte prin ataşarea unei serii de aptitudini deosebite precum: intuiţie, deducţie, discernământ, talent, liber arbitru, cunoaştere (cultură), pricepere (iscusinţă), memorie, acuitate a simţurilor, practică, experienţă, imaginaţie, claritate a expresiilor, vocabular, inclusiv în limbi străine, în domenii diverse etc.

Inteligenţa se dezvoltă prin educaţie pe toată perioada vieţii.

1814
Oare Dumnezeu poate citi gândurile noastre? Nu ştiu. Cred mai curând că nu merită. Gândurile noastre nu pot depăşi domeniul naturii umane. René Descartes

afirmă că gândurile probează însăşi existenţa unei fiinţe umane.

Altfel spus, dacă exişti, te manifeşti, comportamentul nostru reflectându-se în gândirea noastră. Pentru a ştii ce gândesc, Dumnezeu poate arunca o privire spre ceea ce fac. E suficient.

1815
Sunt momente când ţi se poate spune că ar trebui să te mustre conştiinţa. Evident, sunt acele clipe în care faptele tale, vorbele sau gândurile se abat de la drumul drept pe care tu ţi l-ai ales prin naştere, educaţie, credinţă.
Puţini dintre noi nu cunosc la ce se referă această expresie, destul de vehiculată cu deosebire de biserică.

Într-o asemenea împrejurare, apare, nu chiar de fiecare dată, acuzarea. Ea se manifestă printr-o contorsiune a conştiinţei. Ea te acuză, dar neavând la îndemână şi alte mijloace, se opreşte aici.

Ceea ce mă surprinde, ţine de maniera în care se comportă conştiinţa. În cazul în care voinţa este mai puternică, conştiinţa nu poate preveni derapajul, reţinând omul de la săvârşirea fărădelegii. Uneori, se limitează la a constata, judeca şi a simţii "mustrarea conştiinţei".

1816

"În laboratoarele ştiinţifice s-a descoperit că oamenii violenţi au lipsă un fragment de creier".

Nu este adevărat, dar puteţi repeta fraza celor cu impulsuri paranoice, aşa poate îi puteţi calma.

1817
Citiţi cu atenţie următorul paragraf:

„Să facem om după chipul Nostru, după asemănarea Noastră; el să stăpânească peste peștii mării, peste păsările cerului, peste vite, peste tot pământul și peste toate târâtoarele care se mișcă pe pământ.”

Voi face câteva modificări pe un text rezultat din paragraful anterior:

„Să facem Umanitatea după chipul Divinităţii noastre, după asemănarea Noastră; ea să stăpânească peste tot pământul și peste tot ce se mișcă pe pământ.”

Vi se pare un abuz, o interpretare absurdă? Aveţi şi argumente?

Este doar o teorie, admit, dar poate constitui o interpretare posibilă, care să fie supusă unei confruntări raţionale?

Fără Omul creat de Dumnezeu după chipul şi asemănarea lui însuşi, am fi avut umanitatea? Putem

extinde natura umană la societate? Poate fi omul altfel decât îl modelează evoluţia universului al cărui creator este Dumnezeu? Este oare creaţia o aptitudine rezervată doar lui Dumnezeu şi Omului? În cazul Omului vorbim de "inteligenţă artificială" Dumnezeu este începutul sau o etapă intermediară? Dumnezeu ne-a creat pe noi, dar pe Dumnezeu cine l-a creat? Să fie adevărat că El a fost, este şi va fi în veci? Atunci este adevărat că seria cauză-efect este mărginită iar Dumnezeu este "începutul şi sfârşitul". Să aibă raţiunea, un punct nevralgic, să fie doar o teorie?

1818
Noi, oamenii, nu ne putem imagina, raţional vorbind spaţiul infinit, nemărginit, iar timpul veşnic. Da, putem concepe că la limita cunoaşterii, spaţiul şi timpul poate lipsi, că materia însăşi formează spaţiul iar energia timpul. Oamenii încearcă să fenteze raţiunea alegând tot mai mult asumarea unor teorii, ceea ce arată puterea credinţei.

Curbura spaţiului devine posibilă în prezenţa unei mase uriaşe, la infinit am avea doar un punct. S-a conştientizat faptul că limita curburii este o "gaură neagră" în care materia şi timpul, adică mişcarea au proprietăţi dintre cele mai absurde pentru noi. Infinit plus 1000 de paşi definesc acelaş infinit, aşa cum viteza luminii însumată cu viteza mea fac tot 300000 de km pe secundă.

Mişcarea devine superfluă într-un spaţiu-timp infinit şi veşnic. Dar despre toate acestea s-au ocupat oamenii de ştiinţă şi filozofii prin teorii greu de tradus într-un limbaj uman chiar şi prin acele matematici neeuclidiene vehiculate în fizica cuantică.

Suntem la limita înţelegerii realităţii, a unui coşmar al gândirii noastre. Ne-am izbit de un perete atunci când am încercat să trecem dincolo de natura umană, iar imaginaţia şi matematica au rămas singurele unelte de gândire. Este tot mai clar că nici măcar cunoaşterea nu este infinită sau cel puţin cunoaşterea raţională.

Oare ce zice Dumnezeu când vede cum ne zbatem într-o aşa lume cuantică. Vocabularul nostru s-a terminat, ne lipseşte limbajul în acest univers, de aceea gândirea noastră pare că şi ea şi-a atins limita iar noi oamenii încetăm să ne numim fiinţe. Pare că Dumnezeu s-a oprit la şfârşitul zilei a şasea şi a exclamat: Ajunge!

1819
Secretul vieţii.

"Domnul Dumnezeu a făcut pe om din țărâna pământului, i-a suflat în nări suflare de viață, și omul s-a făcut astfel un suflet viu."

Oamenii obişnuiesc să ignore ceea ce nu înţeleg. Poate de aceea viaţa unui om sau a unei comunităţi avea doar o valoare mult inferioară recompensei obţinute precum

cucerirea de teritorii, apărarea libertăţii, obţinerea de resurse minerale, bani sau onoare.

1820
Dumnezeu a creat universul în sute de milioane de ani, apoi a construit cele două naturi, natura ca loc de aşezământ sau altfel spus realitatea înconjurătoare şi natura umană, omul, fiinţă cugetătoare, cel a cărui menire era să aşeze temelia unei civilizaţii, o lume de excepţie, un creuzet al raţiunii şi creaţiei.

Este evident că desăvârşirea unei asemenea lucrări trebuia să se desfăşoare pe o durată imensă, poate chiar sute de mii de ani.

Aşa poate înţelegem că istoria umanităţii de până acum nu poate reprezenta decât începutul începutului evoluţiei şi că mai trebuie să treacă timp până să ne apropiem puţin de excelenţă, de adevăratul sens al vieţii noastre. Putem fi mândri sau nu de ceea ce omul a realizat bine sau rău, dar nu ne putem hazarda în privinţa acelor înfăptuiri pe care le va face în viitor mintea omenească.

Întrebarea este dacă omul va fi capabil de o asemenea împlinire sau, după ce îşi va distruge resursele ce fac viaţa posibilă va dispare pur şi simplu? Dar cine cunoaşte înţelepciunea lui Dumnezeu?

1821

Când Socrate a statuat că omul nu ştie nimic el a avut în vedere faptul că, adeseori poţi consemna fără a reuşi să şi defineşti.

Când Newton a calculat atracţia gravitaţională i-a fost imposibil s-o şi explice. La fel se întâmplă şi cu viteza constantă a luminii, găurile negre, sau materia întunecată. Nu ştim care este suportul frumuseţii, al sentimentelor precum şi cel al gândirii sau al vieţii.

Ştim de ce mediul devine din ce în ce mai poluat, dar nu ne trece prin cap nici o soluţie de recuperare. Pentru a scăpa de urmările exploziei atomice de la Cernobâl trebuie să aşteptăm cca 20.000 de ani. Consumul de combustibili convenţionali (lemn, petrol, gaze) nu se va putea opri curând, iar deşeurile, vor acoperi curând suprafaţa oceanelor. Nu ştim să ne apărăm de viruşii noi, globalizarea ne ucide precum covidul, iar calitatea vieţii este într-o continuă scădere.

1822
"Lumea s-a schimbat mai puţin de la Iisus Hristos încoace decât s-a schimbat în ultimii treizeci de ani. A existat era antică (şi biblică). A existat era creştină. Acum există era modernă." - *C. Péguy, L'argent, - Chantal Delsol, Sfârşitul creştinătăţii*

1823
"R. Spaemann vorbeşte despre o 'inversiune teleologică' : voinţa individuală îşi devine propriul

scop, în răspăr cu natura. Este o altă faţetă a inversiunii ontologice. " - *Chantal Delsol, Sfârşitul creştinătăţii*

1824
"Vine o zi când credinţa în principiile prime se prăbuşeşte. În ceea ce ne priveşte, trăim astăzi o ruptură care răstoarnă opţiunile ontologice primordiale cu privire la semnificaţia şi locul omului în univers sau la natura lumii şi a divinităţii. " - *Chantal Delsol, Sfârşitul creştinătăţii*

Şi cum am ales să denumim aceste inversiuni care par să ducă la schimbarea paradigmei creştine decât: corectitudine politică (political correctness) . Oare nu este un abuz când folosim această expresie? Eu cred că DA.

1825
"Nu adevărul fondează o civilizaţie - căci toate se cred adevărate -, ci credinţa într-un adevăr. Numai această credinţă garantează rezistenţa în timp a opţiunilor originare. " - *Chantal Delsol, Sfârşitul creştinătăţii*

1826
Credinţa în Dumnezeu ţine de religie. Preotul îl întreabă pe cel care se converteşte: Crezi în Dumnezeu? Acesta răspunde: Da, cred în Dumnezeu! Probabil că acest răspuns consfinţeşte însuşirea întregului bagaj de dogme, ritualuri, manifestări comportamentale cu care, religia creştină se confundă.

Cealaltă variantă a întrebării: Crezi în existenţa lui Dumnezeu? Presupune o asumare a teoriilor filosofice care au fost susţinute de-alungul istoriei creştinismului cu privire la existenţa divinităţii, fie de teologi fie de filosofi.

1827

"Să nu mai socotim că suntem singurii de pe lume capabili să-i dea lumii o semnificaţie. Domnia creştinismului este deja înlocuită - nu prin neant şi furtună -, ci prin bine-cunoscute forme istorice, mai primitive şi mai rustice. Pe locul Creştinătăţii surpate nu se instalează domnia crimei, nihilismul şi materialismul extrem, ci, mai curând, morala stoică, păgânismul şi spiritualităţile asiatice. - Chantal Delsol, Sfârşitul creştinătăţii

1928

"... Schopenhauer se declara convins că spiritualitatea indiană reprezintă viitorul Europei:
Religiile noastre nu prind şi nu vor prinde rădăcini în India; înţelepciunea primordială a speţei umane nu se va lăsa deviată de la drumul său pentru o întâmplare petrecută în Galileea. Nu, însă înţelepciunea indiană se va revărsa şi mai mult asupra Europei şi ne va transforma în întregime cunoştinţele şi gândirea." - Chantal Delsol, Sfârşitul creştinătăţii

1829

"Ceea ce defineşte creştinismul nu este faptul de a fi adevărat, în sens clasic, ci acela că 'oferă o naraţiune mai bună'. Aceasta ne aminteşte parcă de Simone Weil (deja contemporană), referitor la cum ar trebui predate în şcoli orele de religie: 'Dacă (elevii) întreabă: «E adevărat? », să li se răspundă: «E ceva atât de frumos, încât cu siguranţă este şi foarte adevărat»'. Cu alte cuvinte, frumosul şi binele se mulţumesc cu miturile şi se pot dispensa de un adevăr aflat mai presus de puterile noastre. " - Chantal Delsol, Sfârşitul creştinătăţii

Înţeleg că dacă ceva este frumos sau bine, doar o eroare regretabilă ne-ar împiedica să cunoaştem adevărul.

1830

"În acest moment al istoriei - adaugă el [Paul-Louis Lansberg] -, se cuvine să înţelegem că morala creştină nu este 'o morală universală, naturală sau rezonabilă', ci 'manifestarea de viaţă a unei revelaţii paradoxale'. Nu deţinem monopolul descrierii legii naturale. Dacă este să credem în existenţa ei, o vom căuta de acum înainte într-un universal concret, adică nu în dogmele tradiţionale, ci în vastul ansamblu al practicilor umane. " - Chantal Delsol, Sfârşitul creştinătăţii

1831

"Dacă nu poţi reprezenta o putere - spunea Camus -, poţi fi un exemplu. A dobândi şi a conserva puterea este, la urma urmelor, ceva destul de simplu, pentru că

nu recurgi decât la armele bravadei: supui, constrângi şi minţi. A servi însă drept exemplu, pe seama unor virtuţi tăcute, iată cu totul altceva... şi nu cred că o religie are altă menire. - *Chantal Delsol, Sfârşitul creştinătăţii*

1832
"Toate împrejurările evocate mai sus - refuzul radical al modernităţii în Biserică, apoi tentativele de a salva Creştinătatea prin fascisme, în fine, ralierea la modernitate în atmosfera unor mustrări de conştiinţă tipic postmoderne - ne obligă să punem întrebarea: nu cumva sfârşitul Creştinătăţii este mai curând o binefacere decât o catastrofă? Émile Poulat rezuma totul prin formula: 'Nu e sigur că Dumnezeu nu a câştigat'. - *Chantal Delsol, Sfârşitul creştinătăţii*

1833
Adam şi Eva, spune Biblia, au gustat din fructul oferit de şarpe alegându-se cu calitatea de a deosebi binele de rău.

Dar Biblia nu ne aduce la cunoştinţă că şi Dumnezeu ar fi urmat exemplul lor. Suntem îndreptăţiţi să ne punem întrebarea dacă la rugămintea noastră Dumnezeu ar trebui să fie preocupat de calitatea vieţii. Răspunsul meu este: Da şi Nu. Da, atunci când Dumnezeu doreşte să corecteze mersul umanităţii spre excelenţă, şi Nu când interesul propriu al omului este să-şi rezolve problemele cu mâna divinităţii.

1834
Dumnezeu ne spune că El este cel care a creat lumea şi l-a făcut pe om stăpânul ei. Dar nu ne spune deloc şi: De ce? Avem o viaţă după ce ne naştem şi ştim din ceea ce se întâmplă cu bătrânii noştri că într-o bună zi vom muri. Ce facem cu viaţa noastră?

Pentru că nu ne-au fost scrise în conştinţa noastră acele instrucţiuni de folosire care ne-ar fi ajutat să ne însuşim un comportament, evoluăm pe bâjbâite, fiecare alegându-şi propria lui paradigmă după cum îl taie capul, îl îndeamnă bunul simţ sau exemplul celorlalţi.

Oamenii se pricep la multe dar există un talent special cu care Dumnezeu i-a înzestrat şi anume creativitatea. De-a lungul istoriei această aptitudine i-a ajutat să evolueze şi astăzi ne mândrim cu realizările minţii omeneşti.

1835
"Zidurile acestui circ îi văzuseră trecând pe acei oameni ce aparţineau unei generaţii dispărute, pe care i-am fi crezut ca făcând parte dintr-o rasă de uriaşi născuţi din împerecherea îngerilor cu fiinţele pământului, şi care trebuiau să fie întotdeauna în număr de treizeci, oricare ar fi fost golurile pe care spada inamică le-ar fi făcut în rândul lor. " -

În Biblie apar de mai multe ori referiri la aceşti giganţi ale căror fapte au dat legende interesante. Mă întreb

dacă există surse documentare care să certifice existenţa acestei specii de uriaşi?

"Nefilimii (Uriașii) (engleză Nephilim) (ebraică עברית) sunt ființe menționate de două ori în Biblia ebraică, în Geneza 6.4 și în Numeri 13.33 (ca uriași și fiii Fiilor lui Dumnezeu și ai fiicelor oamenilor). Tradiții despre Nefilimi sunt, de asemenea, găsite într-o serie de alte scrieri evreiești și creștine." - Nefilimi, Wikipedia

" Uriasii au existat. Acest lucru este confirmat atat de Sfanta Scriptura, cat si de arheologi, care au descoperit unele oase umane uriase. Uriasii nu erau nici extraterestri, nici o combinatie intre ingerii cazuti si oameni, precum se afirma uneori. De asemenea, gresesc si aceia care spun ca uriasii nu ar fi existat deloc, ci ca ei sunt doar mituri si legende antice.

Uriasii nu erau acei oameni mai inalti decat ceilalti, ci un neam aparte, a carui origine ramane inca tainica. Astfel, in tratarea acestui subiect se cade sa venim cu multa smerenie, iar nu cu o iscodire vicleana a tainelor lui Dumnezeu, lipsita de folos si primejdioasa.

Uriasii din vechime, in Sfanta Scriptura

Uriasii sunt amintiti in prima carte a Sfintei Scripturi, unde gasim scris: "In vremea aceea s-au ivit pe pamant uriasi, mai cu seama de cand fiii lui Dumnezeu incepusera a intra la fiicele oamenilor si acestea

incepusera a le naste fii: acestia sunt vestitii viteji din vechime" (Facerea 6, 4). Cine erau "fiii lui Dumnezeu" si cine erau "fiicele oamenilor" vom vedea mai jos.

Uriasii erau vestiti datorita vitejiei lor si iscusiti la razboi, insa si necinstitori de Dumnezeu, precum citim: "Cat este de mare templul lui Dumnezeu si cat de intins locul stapanirii Lui. Mare este si n-are sfarsit, inalt si nemasurat! Acolo au fost uriasii cei vestiti, inalti la statura si iscusiti in razboi. Nu pe acestia i-a ales Dumnezeu, nici calea stiinţei nu le-a dat; pierit-au, pentru ca n-au avut intelepciune; pierit-au prin nebunia lor" - (Baruh 3, 24-28)

Cartea lui Enoh, apocrifa care vorbeste despre uriasi

Enoh este al saptelea patriarh, de la Adam, fiind fiul lui Iared. "Zilele lui Enoh au fost trei sute saizeci si cinci de ani. Si a placut Enoh lui Dumnezeu si apoi nu s-a mai aflat, pentru ca l-a mutat Dumnezeu" (Facere 4, 23-24). Enoh nu a cunoscut moartea trupeasca, urmand a veni iarasi pe pamant, impreuna cu Sfantul Prooroc Ilie, mai inainte de sfarsitul lumii.

"Cartea lui Enoh", scriere apocrifa nerecunoscuta de Biserica, scrisa in limba ebraica-aramaica, undeva in secolul III i.Hr, este una dintre scrierile ce stau in legatura cu dreptul Enoh, fiind insa lipsita de autoritatea canonica a scrierilor biblice. Cartea, impartita in 105 capitole, contine relatarea pe care ar fi

facut-o Enoh despre calatoriile sale, precum si sfaturile pe care acesta le da fiului sau, Matusalem. Cartea aminteste si despre aparitia uriasilor pe pamant.

"Venise o vreme cand copiii oamenilor se inmultisera si in acele zile li se nascusera fiice frumoase si pline de gratie. Si ingerii, copiii cerului, le-au vazut si au poftit dupa ele, si si-au spus intre ei: "Veniti sa ne alegem femei dintre oameni si sa avem copii cu ele." Si Semiazaz, care era capetenia lor, le-a spus: "Eu ma tem ca voi nu veti consimti sa infaptuiti aceasta, si numai eu voi suferi pedeapsa unui mare pacat." Si ei toti i-au raspuns astfel: "Sa facem cu totii un juramant si sa ne legam cu totii cu blestem, ca nu vom parasi acest gand si ca vom faptui lucrul acesta." Apoi au jurat cu totii si s-au legat cu blestem de acesta. "Si erau cu totii doua sute care au coborat in zilele lui Iared, pe varful muntelui Hermon, si ei l-au numit muntele "Hermon", caci au jurat si s-au legat cu blestem pe acesta. Si toti si-au luat neveste, fiecare si-a ales cate una, si au inceput sa se impreuneze cu ele si sa traiasca cu ele, si acestia le-au invatat farmece si descantece, si culegerea radacinilor, le-au facut cunoscute plantele. Si ele au ramas grele, si au nascut uriasi a caror statura ajungea la trei sute de coti, care au inceput sa infulece toata agoniseala oamenilor. Si cand oamenii nu au mai putut sa-i sature, uriasii s-au intors impotriva lor ca sa-i manance. Si apoi au inceput sa porneasca dupa pasari, dupa dobitoace, dupa taratoare, dupa pesti, si sa-si

sfasie carnea unul altuia, si sa bea sangele. Si atunci, pamantul i-a invinuit pe nelegiuiti."

"Fiii lui Dumnezeu" si "fiii oamenilor"

Pornind de cartea apocrifa pusa pe seama dreptului Enoh si de la cuvintele "fiii lui Dumnezeu", multi au inceput sa rataceasca in mintea lor, cugetand ca este vorba despre ingerii din cer, care, in urma impreunarii trupesti cu oamenii, au cazut, devenind diavoli.

Sfantul Ioan Gura de Aur previne aceasta ratacire, spunand clar ca "fiii lui Dumnezeu" nu sunt ingeri, ci oameni: "Unii spun ca nu-i vorba de oameni, ci de ingeri; pe acestia i-ar fi numit Scriptura "fii ai lui Dumnezeu". Mai intai, sa-mi arate ei in care loc din Scriptura ingerii au fost numiti "fii ai lui Dumnezeu"? Dar nu vor putea sa-mi arate. Oamenii, da, au fost numiti "fii ai lui Dumnezeu", dar ingerii, nu. Nicaieri in Scriptura ingerul nu-i numit fiu, nici fiu al lui Dumnezeu."

Acelora care spun ca acum au cazut o parte din ingerii cei buni, devenind diavoli, acelasi sfant parinte, le spune: "Unii spun ca "fiii lui Dumnezeu" au fost ingeri, care, pentru ca s-au pogorat spre a savarsi aceasta nelegiuita fapta, au pierdut vrednicia lor. Ei spun ca ingerii acum au cazut si ca aceasta e pricina caderii lor. Scriptura, insa, ne invata altfel, ca diavolul si ingerii lui si-au pierdut vrednicia lor inainte de crearea

celui intai-zidit, pentru ca s-au gandit sa ajunga mai mari decat erau, precum se si spune: "Prin invidia diavolului a intrat moartea in lume" (Intelepciunea lui Solomon 2, 24). Daca n-ar fi cazut inainte de crearea omului, cum ar fi invidiat pe om, ca isi avea vrednicia lui? Ce motiv ar fi avut ingerul, care este netrupesc si incarcat de atata cinste, sa invidieze pe om, care este imbracat in trup?" N-ar fi, oare, curata nebunie sa spui ca ingerii s-au pogorat din cer ca sa se impreuneze cu femeile, ca firea aceea fara de trup s-a unit cu trupurile femeilor? Nu-i cu putinta ca firea aceea fara de trup sa aiba vreodata o astfel de pofta!"

"Fiii lui Dumnezeu" erau urmasii celor drepti, iar "fiii oamenilor" erau urmasii celor pacatosi, precum spune acelasi sfant parinte: "Este obiceiul Scripturii sa numeasca si pe oameni "fii ai lui Dumnezeu". Acestia se coborau din Set si din fiul sau, Enos, de aceea urmasii acestuia au fost numiti de dumnezeiasca Scriptura "fii ai lui Dumnezeu", pentru ca au mers pe urmele virtutii stramosilor lor, pe cand urmasii lui Cain si ai fiului acestuia au fost numiti de Scriptura "fii ai oamenilor".

Despre uriasii care au rezultat in urma apropierii lor, Sfantul Ioan Gura de Aur spune doar atat: "Dupa parerea mea, dumnezeiasca Scriptura numeste aici uriasi pe oamenii puternici la trup. Din aceia, spune Scriptura, s-a inmultit neamul lor."

Potopul si disparitia uriasilor

Cuvantul folosit pentru a ii desemna pe uriasi, in originalul ebraic, este "nefilim". Acesta este un derivat al verbului "nafal", care inseamna "a cadea". Astfel, uriasii sunt "cei cazuti" sau "cei degenerati". Potrivit marturiei Sfintei Scripturi, uriasii au fost mari, atat in dimensiunile trupesti, cat si in pacatele savarsite.

Datorita uriasilor si pacatelor fara de numar pe care ajunsesera sa le faca oamenii, Dumnezeu a hotarat sa piara toti, prin potop, afara de dreptul Noe si de neamul sau, precum citim: "Vazand insa Domnul Dumnezeu ca rautatea oamenilor s-a marit pe pamant si ca toate cugetele si dorintele inimii lor sunt indreptate la rau in toate zilele, I-a parut rau si s-a cait Dumnezeu ca a facut pe om pe pamant. Si a zis Domnul: "Pierde-voi de pe fata pamantului pe omul pe care l-am facut! De la om pana la dobitoc si de la taratoare pana la pasarile cerului, tot voi pierde, caci Imi pare rau ca le-am facut." Noe insa a aflat har inaintea Domnului Dumnezeu" - (Facere 6, 4-8)

Uriasii au murit in urma potopului, precum citim si in alta parte: "Ca Tu esti Cel Care ai facut toate si toate le stapanesti. Doamne, drept esti, Cel care judeci pe cei care cu semetie si cu trufie se poarta. Tu, pe cei care mai inainte au facut strambatate, intre care si uriasi erau, care intru vitejie si intru indrazneala nadajduiau, i-ai pierdut, aducand peste ei apa nemasurata" - (III Macabei 2, 3-4)

Uriasii au existat insa si dupa potop

Uriasii au existat si dupa potop, probabil tot din aceeasi cauza, a inmultirii pacatelor si a decaderii oamenilor. Dupa potop insa, Dumnezeu a fagaduit omului ca nu va mai pierde niciodata pe oameni prin potop, zicand: "Nu voi mai pierde tot trupul cu apele potopului si nu va mai fi potop, ca sa pustiiasca pamantul" (Facere 9, 11). Pentru aceasta, uriasii au mai trait inca o vreme, fara a mai fi omorati de Dumnezeu.

Un neam de uriasi, amintit dupa potop, era cel al "refaimitilor", precum citim: "Numai Og, regele Vasanului, mai ramasese din Refaimi. Iata patul lui, pat de fier, si astazi este in Rabat-Amon: lung de noua coti si lat de patru coti, coti barbatesti" (Deuteronom 3, 11). Un pat lung de aproape patru metri si jumatate, cu o latime de un metru si jumatate, nu putea fi decat al unui barbat urias.

In cartea "Facerea", neamul "refaimitilor" este amintit intre popoarele care locuiau in Canaan. Alaturi de acest neam de uriasi, in Canaan mai existau si alte neamuri de uriasi, precum neamul lui Anac, despre care citim: "Pamantul (din Canaan) pe care l-am strabatut noi, ca sa-l vedem, este un pamant care mananca pe cei ce locuiesc in el si tot poporul pe care l-am vazut acolo sunt oameni foarte mari. Acolo am vazut noi si uriasi, pe fiii lui Enac, din neamul uriasilor; si noua ni se

parea ca suntem fata de ei ca niste lacuste si tot asa le paream si noi lor" - (Numerii, 13, 33-34)

Unul dintre uriasii cei mai vestiti a fost Goliat, pe care l-a infrant viitorul rege David. Despre acest urias, gasim scris: "Atunci a iesit din tabara filistenilor un luptator cu numele Goliat, din Gat. Acesta era la statura de sase coti si o palma; pe cap avea coif de arama si era imbracat cu platosa in solzi; greutatea platosei lui cantarea cinci mii de sicli de arama; in picioare avea cizme cu tureci de arama si la umar purta un scut de arama; coada sulitei lui era ca sulul de la razboaiele de tesut, iar fierul sulitei era de sase sute sicli de fier" (I Regi 17, 4-7). Goliat avea aproximativ trei metri inaltime si o greutatea corporala de cel putin 250 de kilograme. Platosa avea peste saptezeci de kilograme, iar sulita avea aproape opt kilograme. Pe acesta l-a omorat David, care slujea lui Dumnezeu.

Cand poporul lui Israel a ocupat Canaanul, popoarele din aceasta regiune au fost distruse, de la mic si pana la mare, caci Domnul le-a dat in mana lor, precum citim: "Asculta, Israele, de acum tu vei trece Iordanul, ca sa intri si sa cuprinzi popoare mai mari si mai puternice decat tine si cetati mari, cu ziduri pana la cer, precum si pe poporul cel mare, mult la numar si inalt la statura, pe fiii lui Enac, de care tu ai auzit, spunandu-se: Cine se va impotrivi fiilor lui Enac?" (Deuteronom 9:1-2). Cu siguranta, majoritatea uriasilor au pierit in acest moment, doar o parte dintre ei scapand in tarile din jur;

urmele lor constituie astazi un subiect mult cercetat de antropologi.

Urme ale acestor uriasi au fost descoperite, de-a lungul vremii, in multe colturi ale lumii. Astfel, in anul 1911, in urma unor sapaturi efectuate in situl arheologic din Lovelock Cave, Nevada, au fost descoperite o serie de oase foarte mari, printre care si o mandibula umana enorma. Mai tarziu, in anul 1950, in timpul construirii unei autostrazi, in sud-estul Turciei, pe valea raului Eufrat, au fost descoperite cateva morminte antice, cu oase umane foarte mari, printre care si un femur lung de un metru si douazeci de centimetri; intregul schelet ar fi avut patru metri si jumatate. In cadrul Muzeului National din Bagdad, Iraq, sunt expuse cateva topoare imense, lungi de aproape patru metri si grele de peste o suta de kilograme. Acestea, putand fi folosite doar ca niste topoare normale, aveau nevoie sa fie manuite de niste oameni uriasi.

Uriasii din zilele noastre. Cazuri de gigantism.

Uriasii au disparut cu mult timp in urma. Oamenii foarte mari de astazi nu sunt asemenea uriasilor de demult, care ajungeau la niste dimensiuni enorme prin insasi gena lor, iar nu in urma unor boli. Astazi, cei care cresc enorm, sunt cazuri nefericite, ei suferind de boli precum gigantismul sau acromegalia. In cazul acestora, glanda pituitara perturba secretia hormonilor de crestere, ducand la o dezvoltare fizica anormala.

Majoritatea celor care sufera de gigantism prezinta afectiuni neurologice, musculare si scheletice. Cel mai adesea, acestia nu ajung pana la varsta de 40 de ani. Robert Pershing Wadlow, nascut in ziua de 22 februarie 1918, in localitatea Alton, Illinois, si mort in ziua de 15 iulie 1940, la varsta de 22 de ani, a avut o inaltime de 2.72 metri si o greutate de aproximativ 200 de kilograme. Suferind de gigantism, el nu poate fi numit urias, chiar daca a fost numit de presa drept cel mai inalt om din lume.

Uriasii din vechime au ajuns astfel in urma pacatelor, fiind prin fire uriasi, iar pentru ca "n-au avut intelepciune, au pierit prin nebunia lor" (Baruh 3, 28). La randul lor, oamenii "uriasi" ai zilelor noastre au ajuns astfel in urma unui dezechilibru hormonal, iar nu prin firea lor, dovada stand numeroasele efecte secundare de slabanogire si neputinta ale acestora, care nu erau prezente in cazul uriasilor din vechime, care erau razboinici". - *Theodor Danalache, Uriaşii - Crestinortodox.ro*

1836
La început era Cuvântul, și Cuvântul era cu Dumnezeu, și Cuvântul era Dumnezeu. El era la început cu Dumnezeu. Toate lucrurile au fost făcute prin El; și nimic din ce a fost făcut n-a fost făcut fără El.... Cuvântul S-a făcut trup și a locuit printre noi, plin de har și de adevăr. Și noi am privit slava Lui, o slavă

întocmai ca slava singurului născut din Tatăl. -
Ioan 11-14 VDC

Spuneam odată că fără limbaj nu ar fi putut exista gândirea.

1837
Când închizi o uşă lasă în urma ta un parfum. Acea uşă îţi va fi deschisă oricând!

Când te scoli de la masă nu arunca şervetul, bagă-l în buzunar, îi vei da astfel un semn gazdei că ţi-ar place să te mai invite şi altădată.

Când strângi mâna unei femei plăcute, apleacă-te. E ceea ce contează.

Dacă o femeie nu te priveşte atunci când îi strângi mâna, nu insista, vezi-ţi de viaţa ta.

Când un bărbat îţi strânge mâna cu putere, îţi mai dă o şansă.

În loc să rosteşti fraza: vai, ce-am uitat! Mai bine schimbă-ţi localitatea de reşedinţă.

Flori se dau doar la vizite nu şi la întălniri. Floarea o va împiedica să te ia de mână.

Nu insista cu sărutul de despărţire la prima întâlnire. Dă-i o şansă la un vis frumos. La următoarea întâlnire va avea grijă să verifice singură alegerea.

Nu insista să-ţi duci prietena acasă cu maşina personală, cheamă un taxi. Contactul vizual nu trebuie întrerupt.

Nu fi pudic cu fata de la colţul străzii, te va lua în zeflemea, tu te vei intimida şi nu vei fi bun de nimic.

1838
"De ce există ceva mai degrabă decât nimic?" - s-au întrebat filozofii Leibniz, Wittgenstein şi Heidegger care au numit-o "întrebarea fundamentală a metafizicii.

Se pare că Parmenide a fost cel care şi-a pus primul întrebarea.

1839
Oamenii nu iubesc viaţa dacă aceasta nu vine la pachet cu fericirea. Şi nimic nu-l face fericit pe om ca bogăţia, puterea, destinul tragic al celor ce-i stau împotrivă.

1840
Cu nici un instrument nu se poate atinge virtuozitatea şi farmecul dăruit de Montserrat Caballé în ziua de Crăciun.

1841

Când cineva îmi dăruieşte ceva sau îmi face un serviciu, sunt plăcut impresionat, dar rămâne în conştiinţa mea o urmă de responsabilitate de a întoarce cât mai curând gestul.

Este o onoare şi nu un gest frivol să-ţi plăteşti datoriile cât de repede poţi.

1842
Războaiele adevărate, cele din cărţile de istorie sunt duse de actori pe platourile televiziunilor, celelalte sunt trăite de oropsiţii sorţii într-o mizerie umană de negândit. Ei povestesc arareori prin ce iad au trecut, şi cum şi-au pierdut pentru totdeauna calitatea de oameni. De cele mai multe ori comportamentul lor este de neînţeles pentru familie sau prieteni.

Ca să înţelegi ce este războiul cu adevărat trebuie să participi la el ca simplu soldat aflat în prima linie sub focul necruţător al celor din faţa ta, care nici măcar nu-ţi sunt duşmani. Eroi, apărătorii patriei, bărbaţii vajnici ai unui popor, toate sunt minciuni. Nimeni nu se poate lăuda că a scăpat de frică măcar o secundă. Nimeni nu-şi doreşte moartea mai mult decât cel care înebunit de zgomotul bombelor, şuieratul gloanţelor, trebuie să pornească la atac. Orice soldat ştie că nu are cu ce să-l ajute umanitatea civilizaţiei de unde vine. Ceea ce doare mai rău nu sunt rănile primite de el sau de tovarăşii lui ci lipsa raţiunii înlocuită de animalitate, lipsa instinctului de supravieţuire. Cei care mai speră

într-o revenire la trecut mai sunt doar nebunii. Şi din păcate, războiul îi înebuneşte pe toţi.

1843
Mi-e mai uşor să dau vieţii un sens, decât prostiei o cauză.
Inteligenţa măsoară potenţialul spiritului.
O inteligenţă superioară găseşti doar la un spirit elevat.

1844
Moartea nu mă sperie, e doar un salt într-o altă lume. Isus a făcut-o de două ori, la venire şi la plecare. Dumnezeu, după cum ne spune Biblia, de mai multe ori, şi nu neapărat prin întrupare. Biblia ne aminteşte de întâlnirile pe care Dumnezeu le-a avut cu Avraam, Lot, Noe, Moise, profeţii lui Israel fie prin întrupare, fie prin voce sau vis.

Şi invers se poate, ca omul să meargă la Dumnezeu sau să coboare pe pământ. Ni-i amintim pe Adam şi Eva, Enoh, Isus, tîlharul de pe cruce.

1845
Proteste masive ale fermierilor europeni împotriva interzicerii utilizării pesticidelor în agricultură. Pesticidele dăunează grav la păstrarea unui sistem ecologic curat.

Altfel spus, nu vrem un mediu natural nepoluat, o planetă prielnică vieţii, nu vrem să trăim, în condiţiile

renunţării la modernitate, la tot ce înseamnă nivelul actual de viaţă, muncă, răspundere, profit, globalizare, societate de consum. Ce urmează? Continuarea practicilor ce vor aduce planeta la un moment la stadiul de deşert neprielnic vieţii. Nu credeţi? Copiii voştri chiar vor trăi acel moment.

1846

În urmă cu peste șaptezeci de ani, Bertrand Russell publica un eseu cu titlul profetic Viitorul omenirii, care însă în anii care au urmat, chiar dacă nu a fost uitat cu totul, în orice caz nu i s-a acordat nici pe departe atenția cuvenită. Va fi fost de vină, poate, relativa stabilitate a lumii după cel de-al Doilea Război Mondial în condițiile unui progres general economic, tehnic și cultural, dacă nu, mai degrabă, pur și simplu credința oamenilor că, în timp, viața lor trebuie și poate să fie mai sigură și mai bună și deci nu avea nici un rost să-și facă griji în această privință. În acea lucrare, modestă ca proporții, dar extrem de instructivă ca observație asupra stării lumii la mijlocul secolului al XX-lea și la perspectivele acesteia sub aspectul securității globale, celebrul savant englez schița trei scenarii privind posibila evoluție a omenirii într-un viitor mai mult sau mai puțin îndepărtat. Primul scenariu admitea dispariția totală a vieții pe pământ, al doilea viza întoarcerea la barbarie ca rezultat al scăderii catastrofale a populației, iar cel de-al treilea presupunea unificarea lumii sub un singur guvern, care ar fi deținut controlul asupra tuturor armelor de

nimicire în masă. Felul cum a evoluat omenirea în cele peste șapte decenii care s-au scurs de la publicarea acelui eseu confirmă aproape în totalitate valabilitatea fiecăreia din cele trei previziuni. Într-adevăr, deteriorarea progresivă și rapidă a mediului natural poate duce, în cele din urmă, la dispariția oricărei forme de viață pe pământ, la fel cum e posibilă și o involuție a lumii înapoi spre barbarie, ca urmare a reducerii populației planetei la un număr foarte mic de indivizi singuratici, sortiți să rătăcească, dezorientați și neajutorați, în junglele și pustiurile care ar urma să înghită necuprinsele zone civilizate de odinioară. De altfel, întoarcerea la barbarie poate fi provocată și de deteriorarea gravă a medului, fenomen care are loc chiar sub ochii noștri. Cât privește cel de-al treilea scenariu, adică posibilitatea ca, după o confruntare dură și îndelungată dintre două și mai multe puteri, una din ele să iasă învingătoare și să asigure controlul asupra armelor care ar amenința securitatea omenirii, mărturii convingătoare sunt atît perioada Războiului Rece din anii ’50-’80 ai secolului trecut, cât și disensiunile dintre principalele puteri ale lumii în zilele noastre. Este adevărat că, față de momentul publicării eseului lui Russell, între timp fenomenul respectiv a căpătat două nuanțe noi, care îl fac să fie văzut puțin altfel, fără să-i anuleze însă validitatea ca idee generală. În primul rând, în anii care au urmat, conflictul dintre cele mai mari puteri a ajuns să presupună utilizarea armelor nucleare, ceea ce însă exclude obligativitatea victoriei unei singure puteri;

dimpotrivă, noul element admite posibilitatea distrugerii reciproce a factorilor aflați în conflict. În al doilea rând, față de situația de la sfârșitul anilor ’40 și începutul anilor ’50 ai secolului trecut, când confruntarea care ar fi trebuit să ducă la instaurarea controlului unei singure puteri asupra armamentului viza doar două țări, și anume Statele Unite și Uniunea Sovietică, astăzi există și o altă superputere, China, ceea ce modifică esențial datele problemei și sub acest aspect. Și asta fără să mai luăm în calcul faptul că mai sunt și alte țări care dispun de arma nucleară sau sunt pe cale de a o obține. Totuși este evident că nici aceste noutăți nu anulează ideea că securitatea lumii depinde de faptul în ce măsură una din aceste puteri ar putea asigura controlul asupra armamentului de distrugere în masă. Dar tot atât de neîndoielnic este și faptul că nu e totuna căreia din aceste puteri i-ar reveni această misiune de importanță vitală pentru omenire. Una e ca sarcina respectivă să revină unei țări cu solide tradiții democratice, cum este SUA, și cu totul alta e dacă un astfel de rol i-ar reveni Rusiei sau Chinei, țări care nu cunosc o astfel de tradiție și se caracterizează prin regimuri politice autoritare, care promovează o politică externă agresivă. Era firesc ca, la vremea sa, Russell să fi optat pentru SUA, la fel cum, în zilele noastre, oricine ține la pace și la ordine în lume să aibă aceeași părere. Făcând abstracție deocamdată de primele două scenarii, menționate mai sus, care, deși nu sunt de neglijat, totuși nu par să afecteze destinul omenirii într-un timp apropiat, să vedem cum se arată în lumea de

astăzi cel de-al treilea scenariu. Nu mă refer însă la confruntarea finală dintre marile puteri, care vizează viitoarea securitate a lumii și posibilitatea unificării acesteia sub o sungură autoritate, ci la faptul cum și în ce măsură relațiile actuale dintre aceste puteri afectează securitatea țărilor mai mici din zona lor de influență. Fenomenul poate fi urmărit foarte bine pe exemplul războiului din Ucraina. Inițial, nici o țară occidentală și desigur nici SUA, nu se arăta dispusă să sară în ajutorul ucrainenilor, cum nu au făcut-o nici în momentul în care Rusia a ocupat Crimeea. Câtă vreme acestea nu aveau nici un indiciu sigur că Kievul ar fi putut opune o oarecare rezistență invaziei rusești, nu vedeau nici un motiv ce le-ar fi îndemnat să-și strice, pentru asta, relațiile cu Rusia. Spre surprinderea tuturor însă, ucrainenii chiar de la început au dat invadatorilor riposta pe care n-o așteptau nici aceștia și nici occidentalii. Și atunci, după puțină ezitare, principalele țări membre NATO, și mai cu seamă SUA, au hotărât să ia apărarea Ucrainei, evident, nu prin implicare directă, ci prin acordarea de ajutor, e adevărat că destul de consistent, și anume cu sume importante de bani, cu armament de ultimă generație, cu variată asistență umanitară. În paralel, a fost încurajată și susținută pe toate căile posibile ajutorarea marilor fluxuri de refugiați din țara atacată de Rusia agresoare. Astfel, Ucraina pe care imperativul supraviețuirii a determinat-o să facă maximum posibil pentru a zădărnici planurile agresorului, a devenit, în viziunea SUA, un important factor de erodare a

potențialului militar al Rusiei, de slăbire a ei și de reținere a elanului său expansionist, și poate, în perspectivă, de reducere a acesteia la statutul de țară de mâna a doua. A fost firesc să fi fost auzite voci care să susțină că Ucraina devenise corpul de avangardă al NATO în confruntarea acesteia cu Rusia, ba, după unii, că chiar este mai activă și mai eficientă în această privință decât oricare țară-membră NATO. Nu e o noutate că Rusia a fost întotdeauna, așa cum este și acum, un pericol pentru pacea și stabiltatea în Europa și în lume, de aceea este binevenită orice acțiune care poate diminua și, în final, exclude acest pericol. Dar tendința puterilor democratice occidentale de a rezolva această problemă prin eschivare de la implicare directă, prin folosirea unor factori din afara lor, care să nu le tulbure liniștea și bunăstarea, nu poate aduce rezultatul scontat. Chiar în cazul dorit de toată lumea, că Ucraina va ieși învingătoare în acest război, nu există nici o garanție că Rusia va dispare ca sursă a instabilității și agresunii. Din păcate, din motive asupra cărora nu pot să insist în acest articol, conducerile pe care le-a avut Ucraina în toți cei peste treizeci de ani de la proclamarea independenței nu par să se fi sinchisit deloc de necesitatea creării unei puternice armate naționale, capabile să se opună cu eficiență agresiunii ruse. Dacă totuși, din nenorocire, Rusia va reuși să-și afirme stăpânirea asupra Ucrainei, ceea ce nu este deloc exclus, atunci Europa se va confrunta cu o adevărată catastrofă – politică, militară, umanitară. În plus, vor crește foarte mult tensiunile militar-politice la

nivel global. Și asta mai cu seamă din cauza că o parte a țărilor prospere europene nu pot admite să împartă măcar cât de cât cu ucrainenii nenorocirea acestora. Dimpotrivă, nedorind să renunțe la gazul și petrolul rusesc pentru a nu-și afecta traiul lor comod, acestea susțin masiv, cu sume mari de bani, agresiunea. În vorbe, într-o oarecare măsură și prin unele sancțiuni, aceste țări parcă ar condamna și pedepsi agresorul, dar în fapt îl încurajeasă înzecit și însutit. Această stuație amintește de conciliatorismul anglo-francez de tristă faimă din ajunul celui de-al Doilea Război Mondial în raport cu Germania nazistă. Pe de o parte liderii politici englezi și francezi condamnau agresiunea nazistă, dar pe de altă parte căutau să facă pe placul lui Hitler în speranța deșartă că astfel îl vor putea determina să se ogoiască și să renunțe la noi pretenții teritoriale. În timpul cârdășiei de la München, de la sfârșitul lunii septembrie 1938, ei au mers în această pornire lașă și oarbă până acolo, încât i-au dărut führerului o parte a Cehoslovaciei, pentru a-l „îmbuna” și „cuminți”, ceea ce, în fapt, a echivalat cu o încurajare a agresiunii acestuia, îndemnându-l să anexeze mai întâi întreaga Cehoslovacie, apoi să cucerească și alte teritorii. La fel procedează astăzi acele țări din Europa Occidentală, care verbal, propagandistic, condamnă războiul declanșat de Rusia împotriva Ucrainei, dar în fapt, prin refuzul de a renunța la gazul și petrolul rusesc, încurajează agresiunea. Dacă Putin va reuși să distrugă Ucraina, grație acestei susțineri indirecte din partea acestor țări,

el nu se va mulțumi cu atât, ci va merge mai departe, cum a dat de înțeles în repetate rânduri, încercând deocamdată să refacă fostul imperiu sovietic. Pentru că filistinul acestei părți a bătrânei Europe, sclerozată, pierdută în beatitudine și amnezie istorică, nu poate renunța la nici una din deliciile unui trai liniștit și îmbelșugat, în schimbul ajutorării unei țări cucerite și devastate de un agresor, acțiunule căruia de fapt afectează foarte negativ întreaga lume. Lumea contemporană este globalizată mai mult ca oricând și procesul acesta devine ireversibil și din ce în ce tot mai pronunțat. Țările, la fel ca indivizii, nu sunt și nu pot fi egale între ele, în pofida faptului că adevărata lor fericire presupune o situație contrară. Acestea sunt legate între ele printr-o mulțime de relații de tot felul. În cele din urmă, evoluția lor în cadrul unor astfel de relații va duce în mod obiectiv la dominarea câtorva țări și, poate, în final a unei singure țări asupra tuturor celorlalte, tendință care va veni să confirme cel de-al treilea scenariu al lui Russell cu privire la viitorul omenirii. Dacă această evoluție va avea ca rezultat asigurarea unei stabilități și a unei securități în lume, cum este de așteptat, atunci procesul respectiv nu poate fi apreciat altfel decât ca unul extrem de benefic, cu condiția obligatorie ca oamenii să aibă o viață de care să fie mulțumiți. Tocmai de aceea demagogia antiglobalistă, proferată în variate medii de tot soiul de propagandiști populiști, pe cât de reacționară, pe atât de gratuită, nu are cum să se opună serios acestui proces. În mod ușor explicabil, nimeni nu vrea să fie

stăpânit de cineva, dar logica conviețuirii umane, atât în țări aparte, cât și în plan global, nu recunoaște libertățile neîngrădite, fapt determinat, până la urmă, de natura umană, ceea ce, în condițiile lipsei unor garanții sigure și permanente în privința securității, îl face nu doar inevitabil, ci pur și simplu necesar. Țările mici, întâi de toate, dar și cele de mărime medie, nu sunt în stare să-și asigure libertatea. Mereu se va găsi un vecin agresiv, ca Rusia, care, sub pretextul că nu-și poate asigura securitatea decât numai punând stăpânire pe teritoriile din jurul lui, va lua toate măsurile ca să-și realizeze această pretenție. Dacă însă va ști că astfel de pofte sunt dezaprobate și sancționate imediat de cineva mai puternic, va fi forțat să renunțe la ele. Deocamdată însă, până să se ajungă la condițiile care ar putea crea cadrul necesar pentru realizarea celui de-al treilea scenariu formulat de Russell, cazul dramatic al Ucraniei pune cu o acuitate fără precedent problema securității colective și, în cadrul ei, a securității unor țări aparte care au nevoie mare de ajutor pentru a se apăra de agresorii din afară. De cînd e lumea, mințile cele mai luminate, dând expresie asiprațiilor firești, nepronunțate însă cu glas tare, ale maselor populare dintotdeauna și de pretutindeni, au insistat cu toată puterea lor de convingere asupra creării unei comunități care să asigure această securitate. Dar la fel ca în cazul exacerbării egoismelor individuale, supralicitarea intereselor unor țări aparte, de obicei ale celor mai avute și mai puternice, au zădărnicit de fiecare dată realizarea acestui obiectiv de importanță

capitală pentru omenire. Obiectivul însă a fost mereu actual, iar astăzi e mai actual ca oricând. El impune sarcina construirii unei noi ordini mondiale, astfel ca imperativul securității colective să excludă pentru totdeauna situațiile în care inviolabilitatea și libertatea unora ar fi jertfite pentru bunăstarea și comoditatea altora, ci să vizeze toate țările în egală măsură, indiferent de mărimea, bogăția și puterea lor. - Ion Ţurcanu,Viitorul omenirii și spiritul vechiului München (o analiză "pe bune" asupra stării de fapt în lumea noastră cea cutremurată de impactul naturii umane ce ne defineşte, multe, multe mulţumiri autorului. Ar trebui ca fiecare nouă zi a fiecăruia dintre noi să înceapă cu un "remarque" al acesui eseu.)

1847

Realitatea pe care fiecare dintre noi o percepe este una relativă. Ea se relevă pas cu pas din senzaţii ale simţurilor noastre, prin gândire, cunoaştere, cu spijinul memoriei, experienţei, intuiţiei şi deducţiei.

Cunoaşterea se creditează prin raţiune şi cuprinde dogme, teoreme, simple constatări, teorii, imagini, interpretări profunde şi formează patrimoniul cultural al conştiinţei fiinţei noastre ca om.

Acestora li se ataşează acele adevăruri asumate prin credinţă pe considerentul că orice întrebare trebuie să aibă un răspuns.

Astfel, raţiunea şi credinţa ne permit să fiinţăm ca entităţi intrinseci ale realităţii absolute chiar fără să trebuiască să forţăm limita capacităţii de a înţelege, cu care ne-a înzestrat Dumnezeu.

1848

A fi onest...
presupune a nu mistifica atât faţă de noi cât şi faţă de ceilalţi, prin vorbe sau fapte, ceea ce suntem, ce credem, ce voim sau ce dispreţuim. Mai înseamnă a nu fi ipocriţi, mincinoşi, a nu avea "două feţe". A face ce spunem, a recunoaşte când am greşit, a tolera relativitatea certitudinilor noastre. A accepta schimbarea convingerilor noastre, dacă se impune, ca pe o şansă de a ne apropia de adevăr.

A fi drept...
Jurisconsulţii romani, inspiraţi, cu precădere, din filozofia stoică, au definit dreptul după conţinutul acestuia, celebră fiind definiţia potrivit căreia „Juris praecepta sunt haec: honeste vivere, neminem laedere, suum jus cuique tribuere” adică a trăi cinstit, a nu face rău nimănui, a da sau recunoaşte fiecăruia ce îi aparţine şi ce i se cuvine. În această concepţie, dreptul semnifică, aşadar, justiţie şi echitate, suprapunându-se moralei şi ocrotind aceleaşi valori. Aceeaşi concepţie care nu distinge între drept şi morală fundamentează şi definiţia dată, în antichitate, de Celsus : Jus est ars boni et aequi – dreptul este arta binelui şi a echităţii, şi care se regăseşte şi în lucrări elaborate în secolul XX-Jéllinek – „Dreptul este un minimum de etică”
Tratatele de drept relevă faptul că dreptul nu este doar o ştiinţă, ci şi o artă , adică un ansamblu de mijloace pe care le întrebuinţează organele care creează dreptul sau care aplică dreptul – arta legiuitorului de a selecta din din ansamblul trebuinţelor sociale pe acelea care

corespund unor nevoi reale; arta judecătorului de a aplica legea în conformitate cu litera şi spiritul acesteia, a avocatului de a susţine o cauză, etc.

1849
Dacă dorim să rezumăm conştiinţa de sine la o singură întrebare, eu aş alege una legată de originea fiinţei umane. Putem defini această fiinţă cum dorim, ajutându-ne de raţiune sau credinţă. Aceste două mijloace constituie întregul patrimoniu al gândirii umane aşa cum au stabilit de-a lungul istoriei cei mai buni dintre cei buni cugetători. Cunoaşterea, capacitatea de înţelegere a omului în acest prezent se opreşte aici.
Întrebarea la care eu sunt dispus să-mi dau răspunsul meu şi numai al meu şi pe care mi-l asum este: Care este originea, cauza pentru care eu exist? Trebuie să precizez că răspunsul: de nicăieri, din neant nu mă satisface. Este mai presus de înţelegerea mea şi deci el nici nu există în lumea mea. Eu nu pot gândi că nimic poate deveni ceva, că spaţiul este doar un punct, deci nu are dimensiune, şi timpul este oprit, eu murind în clipa în care m-am născut.
Şi mai afirm că nu sunt singura fiinţă gânditoare care îmi asum aceste afirmaţii, şi că imaginaţia nu mă poate ajuta să trec peste această limită a cunoaşterii.
Răpunsurile sunt de fapt două la nivelul accepţiunii umanitare, chiar dacă eu îmi asum doar unul dintre ele.
1. Universul, natura, omul este o creaţie a divinităţii pe care eu o percep ca fiind un alt univers separat de cel în

care mă aflu eu. De asemenea, cred despre acest univers că este populat de cel puţin o fiinţă gânditoare, pe care oamenii au numit-o Dumnezeu.
Îmi asum credinţa că singura relaţie dintre om şi Dumnezeu se manifestă prin raţiune.
Mai mult această relaţie derivă din legea cauzei şi efectului, universul meu fiind o creaţie divină.
Încercarea noastră de a descrie cele două universuri a fost limitată de capacitatea noastră de înţelegere.
Lumea în care exist şi pe care o pot descrie mai bine oricum, decât divinitatea a intrat în conştiinţa fiinţei umane odată cu descoperirea simţurilor, conştiinţei de sine, gândirii. Filozofii au numit această colecţie spirit.
De la acest moment, omul a devenit o parte a naturii, chiar o lege dar una cu putere de decizie în sensul evoluţiei, schimbării coordonatelor vieţii.

2. Universul există pentru că a existat mai înainte întâmplarea. Şi din "întâmplare", coincidenţă, conjunctură anumite elemente preexistente, ale unui univers de o anumită structură, tot un joc al întâmplării, au făcut posibilă apariţia, mai întâi a vieţii şi ulterior a fiinţei vii, omul.
Deoarece nu-mi asum această ipoteză şi nici raţiunea nu-mi permite să găsesc cuvenitele argumente, mă opresc aici, încercând doar să enunţ o afirmaţie pe care oamenii au discutat-o îndelung şi încă mai continuă.

Am o singură remarcă: nici un computer de pe lume nu poate genera un număr aleator (întâmplător). Aşa

numitele numere pseudo-aleatoare sunt livrate pe baza utilizării unei ecuaţii al cărei rezultat este un şir de numere extrem de mare. Numai că acest şir este de fiecare dată acelaş. Ceea ce demonstreză că numai omul poate alege întâmplător?

1850
Iulius Cezar a trăit sub republică şi a murit la naşterea imperiului. Deşii senatorii l-au ucis pentru susţinerea schimbării de paradigmă la nivelul regimului politic roman, adevăratele cauze sunt multiple şi complexe. Sunt semne că va urma, sau cel puţin, aşa mi se pare mie, o nouă schimbare de paradigmă. Semnele ţin de degradarea mediului, conştiinţa umanităţii faţă de starea societăţii şi ca urmare comportamentul anti democraţie a unei mari părţi a comunităţilor occidentale.
Se află "democraţia" într-un moment de restrişte? Urmează evenimente care pot face din democraţie o soluţie neavenită, măcar temporar în atenuarea consecinţelor politicilor geopolitice, economice, sociale aplicate de ţările occidentale dar şi din restul spectrului?
În Imperiul Roman nu s-a putut face nimic, istoria şi-a luat avânt şi a măturat totul în cale. Octavianus Augustus a primit pe o tavă de aur însemnele imperiale. Restul a depins de geniul împăratului.
Acum, în ultimul ceas al democraţiei, nu văd pe nimeni ce ar aduce cu un salvator. Să mai aştept? Nisipul s-a

scurs în clepsidră. Puterea mea de înţelegere nu mă ajută. Şi mă întreb, a câta oară, oare viaţa are sens?

Concluzii

"Se spune că filosofia este alături de ştiinţă, religie, artă, un domeniu specific al culturii, o manifestare a spiritului uman. Etimologic, "filosofie" înseamnă "dragoste de înţelepciune" - Pitagora

Pe lângă această accepţiune, gânditorii greci i-au dat şi alte înţelesuri cum ar fi "cunoaştere a celor ce sunt ca fiind ceea ce sunt " – Pitagora

"cunoaştere a celor divine şi omeneşti" – Pitagora

"pregătire pentru moarte". – Platon

Filosofia oferă modele de viaţă demnă, repere şi critici valorice deoarece "întrucât nu putem trăi oricât, nu putem trăi oricum" . Definiţia provenită din scopurile şi aspiraţiile mai îndepărtate ale filosofiei îndeamnă fiinţa umană la "asemănare cu divinitatea, pe cât îi stă omului în putinţă" - Platon, adică la autoperfecţiune spirituală şi împlinire morală."

Karl Jaspers în lucrarea “Introducere în filosofie” susţinea faptul că filosofia este căutarea adevărului, şi nu posesiunea sa. A face filosofie înseamnă a fi pe drum: în filosofie întrebările sunt mai importante decît

răspunsurile şi fiecare răspuns devine o nouă întrebare. De cele mai multe ori, a fi pe drum înseamnă a căuta argumente adecvate. Prin urmare, filosofia devenită ştiinţă, adică aflată în dogme şi formule definitive se autodistruge, se trădează pe sine. Filosofia este contrară oricărui spirit dogmatic derivat (din credinţa posesiunii adevărului) pentru dogmatic, căutarea adevărului s-a degradat în iluzia posedării unei certitudini: atitudinea filosofică autentică va evita caracterizarea unei poziţii ca find adevărată: importante pentru acest tip de atitudine sunt argumentele invocate, şi nu adevărul discutabil al unor teze.

După Lucian Blaga conştiinţa filosofică nu este nici o conştiinţă fericită, mulţumită de stăpînirea unei cunoaşteri absolute, nici o conştiinţă nefericită, pradă chinurilor unui scepticism iremediabil. Ea este o conştiinţă neliniştită, nemulţumită de ceea ce posedă, dar în căutarea unui adevăr pentru care se simte făcută – după Mădălin Paraschiv

Este pentru mine cea mai frumoasă definiţie a "filozofiei", o concluzie perfectă a gândurilor mele dezvăluite fără urmă de regret celor ce vor ajunge în preajma lor.

Drept este ca ceea ce e drept să fie urmat,
necesar este ca ceea ce e mai puternic să fie
ascultat. Dreptatea fără putere este
neputincioasă, puterea fără dreptate este
tiranică.
(Blaise Pascal)